

1. זרי גבריסלאסי
 2. טדרוס הבטהמרים
 3. המוקד לפליטים ולמהגרים
 4. האגודה לזכויות האזרח בישראל
 5. א.ס.ף. – ארגון סיוע לפליטים ומבקשי מקלט בישראל
 6. קו לעובד
 7. רופאים לזכויות אדם - ישראל
 8. המרכז לקידום פליטים אפריקאים
- כולם על-ידי עוה"ד עודד פלר ו/או יונתן ברמן
מהאגודה לזכויות האזרח בישראל
- וכן על-ידי עוה"ד ענת בן-דור ו/או אלעד כהנא
מהתכנית לזכויות פליטים, הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת ת"א
- וכן על-ידי עוה"ד אסף וייצן ו/או נמרוד אביגאל
מהמוקד לפליטים ולמהגרים
- וכן על-ידי עוה"ד אסנת כהן ליפשיץ
מהקליניקה לזכויות מהגרים, החטיבה לזכויות אדם, המרכז האקדמי
למשפט ולעסקים

רח' נחלת בנימין 75, תל-אביב-יפו 65154
טל': 03-5608185 ; פקס': 03-5608165
דוא"ל: oded@acri.org.il

העותרים

- נ ג ד -

1. הכנסת
- על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת
משכן הכנסת, ירושלים
טל': 02-6408636 ; פקס': 02-6753495
2. שר הפנים
 3. שר הביטחון
 4. השר לביטחון פנים
 5. היועץ המשפטי לממשלה
- באמצעות פרקליטות המדינה, מחלקת בג"צים
מרח' צאלח-א-דין 29, ירושלים 91010
טל': 02-6466589 ; פקס': 02-6467011

המשיבים

כתב תשובה מטעם המשיבה 1

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 23.1.2014 ולהארכות המועד, מתכבדת המשיבה 1 (להלן: **המשיבה**) להגיש כתב תשובה מטעמה, כדלקמן:

1. עניינה של העתירה בתקיפת חוקתיותו של החוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 4 והוראת שעה), התשע"ד-2013 (להלן: **התיקון**) המתקן את החוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), התשי"ד-1954 (להלן: **החוק** או **החוק למניעת הסתננות**). לחלופין, מבקשים העותרים להורות על בטלותו של סעיף 30א לחוק, וכן על בטלותו של פרק ד' לחוק.
2. בעתירה נטען כי התיקון פוגע בחירותם של המסתננים לתכליות שאינן ראויות ובצורה לא מידתית. בכלל זה, נטען כי אין די בהעמדת תקופת המשמורת על שנה אחת כדי להפוך את הסדר המשמורת לחוקתי משום שהוא סוטה מן העיקרון לפיו בהיעדר הליך גירוש אפקטיבי אין להחזיק אדם במעצר מינהלי מכוח צו גירוש. כמו כן, לעניין מתקן השהייה הפתוח, טוענים העותרים כי אף הוא אינו חוקתי, נוכח מאפייניו, ההופכים אותו ל"בית סוהר דה-פקטו", נוכח סמכויות השיפוט והענישה "הדרקוניות", החריגות ויוצאות הדופן" שהוענקו לפקידי משרד הפנים במסגרת זו וכן נוכח השרירותיות בקביעת זהותם של המסתננים אשר יופנו למתקן (פס' 194 לעתירה).
3. ביום 23.1.2014, נוכח הסכמת המשיבים, הורה בית המשפט הנכבד כי הדיון בעתירה (ובעתירה נוספת שתובא בפני אותו הרכב) ייערך כאילו הוצא צו על-תנאי, וכי הדיון יתקיים בפני הרכב מורחב.
4. המשיבה תייחד את תשובתה לצו על-תנאי לתיאור הליך חקיקת התיקון בכנסת ולשינויים שנעשו בתיקון במהלך דיונים אלה, אשר, לעמדת המשיבה, תורמים לעמידתו של התיקון בביקורת חוקתית. לעניין הטיעון המשפטי, כמפורט להלן, המשיבה אינה רואה מקום להוסיף על האמור בטיעונה החוקתי המפורט של המדינה, ו**סבורה אף היא כי דין העתירה להידחות.**

היסטוריה חקיקתית

5. כידוע, ביום 16.9.2013 ניתן פסק דינו של בית המשפט הנכבד בבג"ץ 7146/12 **נג'ט סרג' אדם נ' הכנסת** (פורסם בנבו, 16.9.2013) (להלן: **פסק הדין בעניין אדם**), במסגרתו ביטל בית המשפט את סעיף 30א לחוק למניעת הסתננות, כפי שתוקן במסגרת החוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 3 והוראת שעה), התשע"ב-2012 (להלן: **תיקון מס' 3**), וזאת לאור פגיעתו הלא מידתית של הסעיף בזכות החוקתית לחירות.
6. בעקבות ביטולו של תיקון מס' 3, ביום 20.11.2013 הניחה הממשלה על שולחן הכנסת הצעת חוק חדשה המבקשת לתת מענה לתופעת ההסתננות - הצעת חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 4 והוראת שעה), התשע"ד-2013 (להלן: **הצעת החוק**). בדברי ההסבר

להצעת החוק צוין, בין היתר, כי לאחר ביטול סעיף 30א לחוק במסגרת פסק הדין בעניין **אדם**, "חוק הכניסה לישראל אינו נותן את המענה המתאים לתופעת ההסתננות בכללותה ולצורך להתמודד עמה באמצעים אפקטיביים שיש בהם כדי להגשים למצער את התכלית שאותה קבע בית המשפט כתכלית ראויה" (עמ' 122 להצעת החוק).

הצעת החוק מצ"ב ומסומנת **מש/1**.

7. עוד מוסבר בהצעת החוק, כי ההסדר המוצע כולל שני ראשים עיקריים: האחד, קביעת תקופת משמורת בת שנה אחת, שתחול רק על מסתננים שייכנסו לארץ לאחר תחילת החוק; השני, הקמת מרכז שהייה למסתננים שלא ניתן להרחיקם מישראל בעת הזו, אשר תתאפשר כניסה אליו ויציאה ממנו במרבית שעות היממה, ויספק לשוהים בו "תנאי מחיה הולמים, ובכלל זה שירותי בריאות ורווחה" (עמ' 122-123 להצעת החוק). ההסדר המוצע נקבע כהוראת שעה לתקופה של שלוש שנים.

8. ביום 25.11.2013 אושרה הצעת החוק בקריאה הראשונה במליאת הכנסת ברוב של 43 תומכים מול 13 מתנגדים.

9. באותו הערב, לאחר אישור הצעת החוק בקריאה הראשונה, שלח היועץ המשפטי לכנסת, עו"ד איל ינון, ליו"ר ועדת הפנים של הכנסת, חה"כ מירי רגב, את חוות דעתו בעניין הצעת החוק (חוות הדעת מצ"ב ומסומנת **מש/2**). בפתח חוות הדעת הבהיר היועץ המשפטי כי:

"ההסדר המוצע עתה, על שני מרכיביו, מאוזן ומידתי יותר מן ההסדר שנחקק בשעתו ושנפסל על-ידי בית המשפט העליון. אם בחוק שנפסל מרכז הכובד עמד על כליאתם של המסתננים לתקופה ארוכה, הרי שבהצעה הנוכחית מרכז הכובד עבר להשמתם במתקן שהייה פתוח, חלופה שהוזכרה כאפשרית בפסק הדין. לכך יש להוסיף גם את הקיצור המשמעותי של תקופת המשמורת (משלוש שנים בהסדר שנפסל, לשנה אחת), ואת החלת ההסדר רק על מסתננים 'חדשים', שיכנסו לישראל לאחר תחילת החוק (בניגוד להסדר שנפסל שהוחל גם על מסתננים ששהו בארץ בעת חקיקתו)" (פס' 3 לחוות הדעת).

10. עם זאת, הדגיש היועץ המשפטי בחוות דעתו כי מרכיבי ההסדר כוללים "מספר קשיים", אשר חשוב כי יידונו במהלך הליך החקיקה. בכלל זה ציין כי חוות דעת רוב שופטי ההרכב בעניין **אדם** "מעוררות ספק האם פסילת ההסדר הקודם נבעה רק מאורך תקופת המשמורת, או שמא במישור העקרוני וללא קשר לאורך התקופה, עמדתם היא כי בהיעדר אפשרות מעשית להרחיק את המסתננים מישראל, עצם כליאתם ללא משפט אינה חוקתית" (פס' 8 לחוות הדעת), וכי "נוכח נתוני רשות האוכלוסין וההגירה לפיהם בעת הזו מעטים הם המסתננים 'החדשים' לישראל, ונוכח העובדה שבית המשפט בפסק הדין התייחס לשיעור הגעת מסתננים חדשים כמרכיב רלבנטי בבחינת מידתיות ההסדרים בתחום זה, עלולה להישאל על ידו השאלה האם אין כאן שימוש בכלי רב-עוצמה של כליאה כמענה לתופעה קטנת-היקף של מסתננים חדשים" (פס' 9 לחוות הדעת).

11. בנוסף, עמד היועץ המשפטי לכנסת בחוות דעתו על שורה של הצעות לתיקונים בהסדר, המתחייבים מקיצור אורך תקופת המשמורת ביחס להסדר שנפסל בעניין **אדם**, או מ"הקלות" בהסדר שהממשלה התחייבה להן (כעניין של פרשנות) במהלך הדיונים בעתירה

בעניין **אדם**, אך לא קיבלו ביטוי במסגרת הצעת החוק (פס' 10 לחוות הדעת). בחוות הדעת אף הובעה הסתייגות מהחזקה החלוטה (שנכללה גם בחוק שנפסל), לפיה אדם אשר באזור מגוריו מתקיימת פעילות העלולה לסכן את ביטחון ישראל, בהכרח מהווה בעצמו סכנה למדינה, ועל כן אסור לשחררו גם בחלוף שנה לשהייתו במשמורת (פס' 11 לחוות דעת).

12. באשר למתקן השהייה הפתוח, ציין היועץ המשפטי לכנסת כי *"יש לבחון בקפידה את ההסדרים הפרטניים הנוגעים אליו, וזאת כדי להבטיח שהמתקן לא יהיה דומה מדי באופיו למתקן 'סגור'"* (פס' 13 לחוות הדעת) וכי *"לא ניתן להסתפק בכינוי המתקן כ'פתוח' על מנת שיעמוד במבחן החוקתיות, ויש לוודא כי אכן נשמר פער משמעותי בינו לבין מתקן כליאה רגיל"* (פס' 16 לחוות הדעת). בהתאם לכך, פורטו בחוות הדעת שורה של נושאים שהומלץ ללבנם בוועדה בטרם אישורה של הצעת החוק (פס' 15 לחוות הדעת).

13. הישיבה הראשונה בוועדת הפנים בעניין הצעת החוק התקיימה ביום 26.11.2013 (פרוטוקול הדיון בוועדה מצ"ב ומסומן **מש/3**).

14. בפתח הדיון הדגישה יו"ר הוועדה, חה"כ מירי רגב, כי *"אין לאף אחד אשליות שהחוק הזה יפתור את הבעיה. החוק הזה הוא חלק ממערך של כלים שהמדינה צריכה לאפשר על מנת להחזיר את המסתננים לארץ מוצאם או למדינה שלישית"* (עמ' 3 לפרוטוקול). עוד הדגישה כי בכוונתה לקדם את החקיקה בלוח זמנים קצר יחסית (עמ' 4 לפרוטוקול).

15. בהמשך לדבריה, הציג את הצעת החוק שר הפנים, חה"כ גדעון סער, אשר הדגיש כי ההסדר המוצע הוא תוצר של *"דיונים מאוד ארוכים, יסודיים ומאוד ממצים גם אצלי, גם אצל היועץ המשפטי לממשלה, ובוודאי יהיו כאן בכנסת"* (שם). הוא ציין כי לדעתו פסק הדין של בית המשפט הנכבד בעניין **אדם** היה שגוי ואולם *"אנחנו גם מכבדים את פסק הדין [...]. שהרציו שלו אומר דבר אחד, שהתקופה של שלוש שנים היא תקופה בלתי מידתית"* (עמ' 5 לפרוטוקול). עוד הדגיש כי מדובר בבעיה ייחודית המחייבת שימוש בכלים בלתי שגרתיים, וכי אין די בגדר שהוקמה על גבול מצרים שכן, לשיטתו, אם אדם גילה את הנחישות להגיע מעומק אפריקה עד לגבול ישראל, אזי סביר שימצא דרך להיכנס לישראל למרות הגדר (עמ' 5-6 לפרוטוקול).

16. שר הפנים הסביר כי תקופת המשמורת המוצעת קצרה משמעותית מזו שנקבעה בחוק הקודם, וכי מתקן השהייה הפתוח יאפשר להרחיק את המסתננים ממרכזי הערים ולאכוף את איסור ההעסקה, וזאת תוך פגיעה מידתית יותר בזכותם לחירות (עמ' 6-7 לפרוטוקול). הוא הדגיש כי תכלית נוספת המנחה את מדיניות הממשלה היא עידוד יציאה מרצון של המסתננים, וכי תכלית זו מקודמת גם באמצעות העלאת התמריץ הכספי ליוצאים מן הארץ, והטלת איסור על הוצאת כספי מסתננים מישראל (עמ' 7 לפרוטוקול). על כן, לשיטתו, מתקן השהייה הפתוח לא אמור להיות *"מתקן סטטי"*, אלא *"עוד כלי בעידוד יציאה מרצון והאוכלוסייה שם לא תשב קבועה"* (עמ' 14 לפרוטוקול).

17. לאחר דברי שר הפנים, חזר היועץ המשפטי לכנסת בקצרה על עיקרי חוות דעתו, כפי שפורטו לעיל (עמ' 16-17 לפרוטוקול).

18. בעקבות כך, החל הדיון הפרטני בסעיפי המשנה של סעיף 30א לחוק המוצע העוסק, כאמור, בתקופת המשמורת בת שנה אחת על מסתננים שייכנסו לארץ לאחר תחילת החוק. היועץ המשפטי לוועדה, עו"ד תומר רוזנר, הדגיש בהקשר זה כי קיצורה של תקופת המשמורת לשנה אחת נראה מידתי יותר, ואולם ציין כי הממשלה חוזרת בהצעתה על מספר הסדרים משניים, אשר "אינם מתיישבים לדעתנו באופן הולם עם ההנחיות שניתנו בפסק הדין" (עמ' 23 לפרוטוקול).
19. בהמשך, חברי כנסת שונים הציגו את הסתייגויותיהם השונות מפרטי ההסדר ואף מן ההסדר בכללותו. בכלל זה, חה"כ איילת שקד הביעה דעתה כי יש לחייב את משרד הפנים להכריע בבקשות המקלט של המסתננים בתוך מועדים קצובים, ולא להסתפק בהוראה הקובעת כי היעדר הכרעה בבקשה תיחשב לעילת שחרור ממשמורת (עמ' 26-28 לפרוטוקול); חה"כ זבולון קלפה טען כי יש מקום לרכז את הטיפול בנושא המסתננים במשרד ממשלתי אחד (עמ' 53-55 לפרוטוקול); חה"כ דב חנין טען כי ההסדר המוצע לא יתן מענה ממשי לבעיית המסתננים וכי עדיף היה "להלבין" את המסתננים ולאפשר להם להחליף את העובדים הזרים שנמצאים בישראל (עמ' 31-34 לפרוטוקול), וכן הציע הוא שורה של תיקונים לסעיפי המשנה הנדונים (עמ' 35-44 לפרוטוקול); חה"כ משה מזרחי וחה"כ עיסאווי פריג' הביעו את הסתייגותם מן ההסדר וטענו כי הצעת החוק אינה נותנת מענה ממשי לבעיה (עמ' 57-58 ו-60-61 לפרוטוקול).
20. גב' ואלפורגה אנגלברכט, נציגת נציבות האו"ם לפליטים, הביעה את דאגתה מכך שהצעת החוק אינה מבחינה בין מהגרי עבודה לבין מבקשי מקלט או אנשים הזכאים להגנה בינלאומית (עמ' 28 לפרוטוקול). כמו כן, הדגישה כי הצעת החוק למעשה אינה מגבילה את תקופת המשמורת לשנה אחת בלבד, שכן היא מאפשרת משמורת חוזרת וממושכת במסגרת מתקן השהיה הפתוח, וכי "החזקה במשמורת של אנשים שכבר שוהים בשטחה של המדינה וזקוקים להגנה בין-לאומית (כפי שיתאפשר על פי הוראת הצעת החוק) הינה לחלוטין לא מקובלת" (שם).
21. כמו כן, נשמעה עמדתם של נציגי ארגונים שונים באשר להסדר המוצע. בכלל זה, מר יונתן יעקובוביץ, ראש מחלקת תקשורת והסברה במרכז למדיניות הגירה ישראלית, טען כי יש הצדקה שאנשים שבקשות המקלט שלהם נבדקו ונדחו ייחשבו כאילו גירושם מישראל נמנע או מתעכב בשל היעדר שיתוף פעולה מצדם, והם יוותרו במשמורת עד יציאתם מהארץ (עמ' 44-47 ו-53 לפרוטוקול). מנגד, גב' רעות מיכאלי, מנכ"לית מוקד סיוע לעובדים זרים, טענה כי הצעת החוק המוצעת "חמורה הרבה הרבה יותר מזו שבג"ץ פסל" שכן, לטענתה, המתקן הפתוח המוצע הוא בעצם "כלא לכל דבר ועניין" (עמ' 59 לפרוטוקול). בדומה, עו"ד אוסנת כהן-ליפשיץ מהקליניקה לזכויות מהגרים הציעה לבטל את תקופת המשמורת של שנה ולקבוע שמי שהתחילו לבדוק את בקשת המקלט שלו ישוחרר, כי קטינים לא יכנסו למשמורת ולקבוע שחרור הומניטרי ככלל ולא כחריג (עמ' 77-78 לפרוטוקול). בדומה, עו"ד אסף וייצן ממוקד הסיוע לעובדים זרים, ביקש כי ייקבע בהצעת החוק שאם לא החל הטיפול בבקשת מקלט ישוחרר המסתנן באופן "אוטומטי" ולא כעניין של שיקול דעת (עמ' 79 לפרוטוקול).

22. בסיום הדיון, שר הפנים, והיועץ המשפטי של רשות האוכלוסין, עו"ד דניאל סלומון, השיבו להערות השונות שהועלו במהלך הדיון (עמ' 80-91 לפרוטוקול; וכן ראו עמ' 24-26 לפרוטוקול). בכלל זה, כמפורט להלן, הבהיר שר הפנים כי מקובלות עליו מרבית ההערות של היועץ המשפטי לכנסת לעניין סעיף 30 לחוק (המפורטות בחוות הדעת של היועץ המשפטי לכנסת (מש/2)), למעט השינוי הנוגע להותרת מסתנן במשמורת בשל חוות דעת כללית שבאזור מגוריו מתקיימת פעילות עוינת לישראל (עמ' 80 לפרוטוקול). בנוסף, הבהיר שר הפנים כי ישראל פועלת על-פי עקרון אי ההרחקה הזמנית ביחס לאזרחי סודן ואריתראה, אבל מאפשרת חזרה מרצון למדינות המקור או למדינות שלישיות, ולשם כך אף הגדילה את המענק ליוצאים ל-3500 דולר. כמו כן, הוא הבהיר שאין צורך בהכנסת הגדרת "פליטות" לתוך החוק שכן המדינה מחויבת להגדרות הקיימות באמנות הבינלאומיות לעניין זה (עמ' 82-83 לפרוטוקול).
23. בתגובה, יו"ר הוועדה חזרה ועמדה על הבעייתיות שבסעיף הנוגע להותרת במשמורת בשל חששות קולקטיביים הנוגעים לארץ מוצאו או אזור מגוריו של המסתנן וכן ביחס להכנסת קטינים (אף אם הם מלווים) למשמורת (עמ' 89-91 לפרוטוקול).
24. ביום 27.11.2013 נערכה הישיבה השנייה בעניין הצעת החוק, אשר הוקדשה לחלק מן הסעיפים בהצעת החוק העוסקים במתקן השהייה הפתוח (פרוטוקול הישיבה בוועדה מצ"ב ומסומן מש/4).
25. בפתח הישיבה, ביקשה יו"ר הוועדה מנציגי שירות בתי הסוהר שיבהירו כיצד הם מתכננים להביא לידי ביטוי את העובדה שמדובר במתקן שהייה פתוח ולא במתקן כליאה רגיל (עמ' 5 לפרוטוקול). בתגובה, הבהיר עו"ד איתן גולן, משירות בתי הסוהר, כי מדובר במתכונת חדשה גם עבור השב"ס, ואולם, הכוונה להפעיל את המתקן בצורה שונה ממתקן כליאה, בשל המשטר של יציאות וכניסות מן המתקן, ובשל חופש התנועה היחסי שיוענק לשוהים גם בתוך המתקן עצמו (שם). הוא הדגיש כי החלו הכשרות ייעודיות לסגל שאמור לנהל את המתקן (שם).
26. היועץ המשפטי לוועדה, עו"ד תומר רוזנר, הדגיש כי למרות שמדובר במתקן שהייה פתוח, ברור כי עדיין גלומה בו פגיעה בזכות החוקתית לחירות, וכי הפגיעה בזכות צריכה להיות מידתית ולתכלית ראויה (עמ' 11 לפרוטוקול). הוא הבהיר כי ככל שיוטלו מגבלות רבות יותר וחמורות יותר על השוהים, הרי שאופיו של המתקן יתקרב לאופי של מתקן כליאה רגיל (שם). עוד ביקש הוא לשמוע מן הממשלה מה יהיו הקריטריונים לפיהם יקבע איזה מסתננים יושמו במתקן השהייה הפתוח (עמ' 12 לפרוטוקול). בנוסף, ביקש היועץ המשפטי את התייחסות הממשלה לשיקול הדעת הנרחב שמוענק לממונה על ביקורת הגבולות להוציא הוראות שהייה למסתננים ולקבוע תנאים בהוראות אלה (עמ' 13 לפרוטוקול). בהמשך הדיון, העלה שאלות נוספות ביחס למודל ההעסקה של המסתננים במתקן השהייה הפתוח (עמ' 39 לפרוטוקול).
27. במהלך הדיון, הביע חה"כ דב חנין את חששו כי מתקן השהייה הפתוח הוא "מתקן שבפועל הוא סוג של בית סוהר" שניתן להכניס אליו מסתננים ללא ביקורת שיפוטית וללא הגבלת זמן

(עמ' 13-14 לפרוטוקול), והסתייגויות דומות הועלו על-ידי חה"כ משה מזרחי (עמ' 20-21 לפרוטוקול). אף חה"כ עיסאווי פריג' ומירב מיכאלי הביעו את הסתייגויותיהם מן ההסדר תוך שהם שמים דגש על החובה להתייבב במתקן שלוש פעמים ביום (עמ' 41-42, 45 לפרוטוקול). חברי הכנסת הללו אף הציעו שורה של הסתייגויות לסעיפים העוסקים במתקן השהיה במטרה להקל על השהים בו ולהעניק לממונה שיקול דעת נרחב יותר במתן היתרי יציאה מן המתקן (עמ' 41-47 לפרוטוקול).

28. נציגת נציבות האו"ם לפליטים, גב' ואלפורגה אנגלברכט, הבהירה כי למרות שהנציבות תומכת באופן עקרוני בהקמה של מתקן שהייה פתוח, היא מודאגת מאופיו ומטרתו של המתקן המוצע, אשר מזכיר, לטענתה, מתקן משמורת (עמ' 17 לפרוטוקול). היא הבהירה כי הנציבות ממליצה שייקבע משך זמן שהייה מקסימלי במתקן השהייה הפתוח ושייקבעו קריטריונים לשחרור אנשים מן המתקן (שם). עוד ציינה, כי התנאים במתקן השהייה צריכים להיות אנושיים ומכובדים, וכי הנציבות ממליצה לכלול בחוק או בתקנות את סוג השירותים שיסופקו לעניין זה (עמ' 47-48 לפרוטוקול).

29. גם עו"ד עודד פלר מהאגודה לזכויות האזרח, טען כי מתקן השהייה הפתוח הוא "בית סוהר דה-פקטו", וכי קיימת בעייתיות בכך שתכליתו של המתקן, לטענתו, הוא להקשות על חיי המסתננים ולהביא לכך שירצו לעזוב את ישראל (עמ' 18 ו-48 לפרוטוקול). הוא טען כי לא ידוע כלל מה הולך לקרות במתקן השהייה הפתוח, ובכלל זה, האם יוענקו שירותי חינוך, פנאי, שירותי דת וכיוצא באלה (עמ' 48 לפרוטוקול). מנגד, ד"ר אביעד בקשי מפורום קהלת גרס שיש לחייב בהצעת החוק את הממונה על ביקורת הגבולות לשלוח את המסתננים למתקן שהייה פתוח, בכפוף למגבלות התפוסה של מתקני השהייה, ולא להותיר את ההחלטה בעניין לשיקול דעתו (עמ' 21-22 לפרוטוקול).

30. בתגובה, הדגישה המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ייעוץ), עו"ד דינה זילבר, כי מתקן השהייה הפתוח שונה מבית כלא משום שבמהלך מרבית שעות היממה השהים בו יכולים להיכנס ולצאת כרצונם. היא הסבירה כי הדרישה שהמסתננים יתייבבו במתקן שלוש פעמים ביום נועדה להבטיח את מניעת העסקתם (עמ' 26-29 לפרוטוקול). כמו כן, היא הבהירה כי תוחל ביקורת שיפוטית של בית הדין למשמורת ושל בית המשפט לעניינים מינהליים על הוראות שייקבעו לעניין תנאי השהייה במתקן (עמ' 26-29 לפרוטוקול).

31. בהמשך לכך, היועץ המשפטי של המשרד לביטחון פנים, עו"ד יואל הדר, הדגיש כי מתקן השהייה הפתוח לא הוקם במקור כבית כלא אלא כמחנה צבאי, אשר מוסב עתה לשמש כמתקן שהייה (עמ' 30-31 לפרוטוקול). הוא הוסיף כי הפעלת המתקן בידי אנשי השב"ס נבעה מכך שזהו הגוף היחיד שיש לו היכרות עם אוכלוסיית המסתננים ועם הצרכים שלהם, וכי שירות בתי הסוהר 'עשה את הסוויץ' והוא מודע לכך שהשהים במתקן אינם אסירים, וכי גם ההתייחסות אליהם תהיה שונה מזו המופנית לאסירים (עמ' 30-33 לפרוטוקול). עוד הבהיר, כי מתן תעסוקה הולמת לשהים במתקן הוא אינטרס מובהק של שירות בתי הסוהר כדי להבטיח שהמתקן יתנהל בצורה יעילה (עמ' 49 לפרוטוקול).

32. שר הפנים הבהיר כי לטעמו, "אין שום מקום להגביל בחוק את שיקול הדעת" לעניין הקריטריונים להשמת מסתננים במתקן הפתוח וכי יש להותיר גמישות לממשלה בעניין זה (עמ' 12 לפרוטוקול). עוד הדגיש, כי התכליות של המתקן הן "הרחקה ממרכזי הערים ואכיפת איסור העסקה", וכי "מאחר שזאת הגירה כלכלית המנוע שלה והדלק שלה זה העסקה והרווח הכספי ממנה. ברגע שהדבר הזה לא יהיה קיים אתה תראה תנועה של יציאה מרצון" (עמ' 39-40 לפרוטוקול). שר הפנים הבהיר כי הכוונה היא שקטינים לא ישהו במתקן, ו"שזה יהיה מקום שייתן מענה מעבר לאוכל ולינה" (עמ' 50 לפרוטוקול).
33. ביום 2.12.2013 התקיימה הישיבה השלישית בוועדת הפנים, אשר במהלכה המשיכה הוועדה לעסוק בהוראות השונות הנוגעות להפעלת מתקן השהייה הפתוח (פרוטוקול הישיבה בוועדה מצ"ב ומסומן מש/5).
34. בפתח הישיבה הבהירו נציגי הממשלה השונים כי הושגו סיכומים תקציביים ביחס לטיפול בנושאי רווחה, בריאות ותחבורה במתקן השהייה הפתוח, וכי הטיפול בנושאים השונים הנוגעים לרווחתם של השוהים ייעשה באחריות שירות בתי הסוהר, ובהנחיית הגורמים המקצועיים במשרדי הממשלה הרלוונטיים (עמ' 3-8 לפרוטוקול).
35. היועץ המשפטי לוועדה, עו"ד רוזנר, עמד על הצורך לערוך בדיקות רפואיות לכל מי שנכנס למתקן השהייה וכן לצמצם את סמכויות החיפוש המוענקות למשטרה בתחומי המתקן, נוכח התפיסה שמדובר במקום מגורים ולא במשמורת (עמ' 11 לפרוטוקול). בהמשך ציין היועץ המשפטי כי הסמכות להטיל מעין קנס על מסתנן כאמצעי משמעת, צריכה להיקבע בצו באישור ועדת הפנים של הכנסת, כנהוג לגבי עצירים ואסירים (עמ' 34 לפרוטוקול).
36. בנוסף, חברי כנסת שונים העלו הסתייגויות רבות באשר להוראות המסדירות את פעולת מתקן השהייה הפתוח, דוגמת הטלת מגבלות על כניסת מבקרים למתקן וסמכויות החיפוש הנרחבות המוענקות לעובדי המתקן (למשל, דברי חה"כ חנין, בעמ' 13-14 לפרוטוקול; חה"כ רוזין, בעמ' 31 לפרוטוקול; חה"כ זנדברג, בעמ' 20-21 לפרוטוקול). מנגד, חברי כנסת אחרים הביעו את תמיכתם במתכונת המוצעת של מתקן השהייה הפתוח ואת חששם כי הקלה בסנקציות המוטלות על מסתנן שמפר את ההוראות ההסדר תפגע בהרתעה ותוביל להותרתם של המסתננים במרכזי הערים (ראו למשל, דברי יו"ר הוועדה, בעמ' 11 לפרוטוקול; דברי חה"כ דוד צור, בעמ' 17-18 לפרוטוקול).
37. אף נציגי הארגונים השונים העלו השגות באשר לסעיפים העוסקים במתקן השהייה הפתוח, ובכלל זה, התייחסו הם להיעדר הוראות מפורטות העוסקות בהפעלת מתקן השהייה (עו"ד עודד פלר, בעמ' 16-17), ולעובדה כי, לטענתם, מספר האוטובוסים המוקצה למתקן לא יאפשר לכל השוהים לצאת ממנו בפועל (עו"ד נמרוד אביגאל, עמ' 18-19 לפרוטוקול).
38. בתגובה, נציגי הממשלה עמדו על כך שחלק מתהליך הקבלה למתקן יכול להיות בדיקות רפואיות, וכי התפיסה של הממשלה היא כי מתקן השהייה הוא "מקום המאכלס על ידי אוכלוסייה אזרחית" ועל כן גם הסמכויות המוענקות לצוות במתקן השהייה הפתוח כלל אינן דומות לסמכויות המוענקות לסוהרים בבתי כלא (עמ' 21 לפרוטוקול). בכלל זה, סמכויות החיפוש

המוענקות במסגרת הצעת החוק הן סמכויות שגרתיות שנועדו להבטיח את שלום הציבור וכך גם ההגבלות על חפצים אסורים (עמ' 22 לפרוטוקול). עם זאת, הבהירו כי סמכויות החיפוש הרחבות בתוך חדרי המגורים במתקן נדרשות כדי להבטיח את שלום השוהים במתקן (שם).

39. בתגובה לשאלות בעניין זה, שר הפנים ציין כי הוגשו כ-2000 בקשות מקלט על-ידי מסתננים מסודאן ואריתראה, כי נערכו כ-1200 ראיונות, והתקבלה הכרעה ב-200 בקשות (עמ' 23 לפרוטוקול). לעניין מתקן שהייה הפתוח, הדגיש שר הפנים כי הפגיעה בחירות במתקן זה מצומצמת יותר ממתקן שהייה סגור, והמגמה היא "שהפתרון יהיה פתרון מידתי וההגבלות, תכליתן, לשרת את המטרות, כגון הנושא של איסור העסקה" (שם).

40. בהמשך הדיון, עמדו מספר חברי הכנסת על האופי החריג של הסמכות המוענקת לממונה על ביקורת הגבולות בסעיף 32 לחוק המוצע, אשר לפיה יוכל הממונה להורות על העברת המסתנן למשמורת לתקופה של עד שנה, בגין הפרה של אחד מן האיסורים הקבועים בחוק, וטענו כי מדובר ב"סמכות דרקונית" אשר יש חשש "שהיא תופעל באופן בלתי מידתי לנטילת חירות אדם ולמעצרו" (ראו למשל, דברי חה"כ חנין, בעמ' 29-30 ו-47 לפרוטוקול; חה"כ רוזין, בעמ' 30 לפרוטוקול; חה"כ זנדברג, בעמ' 33 לפרוטוקול).

41. אף היועץ המשפטי לוועדה עמד על האופי החריג של סמכות זו, ובכלל זה היעדר התייחסות בחוק להגנות דיוניות שיקדמו להחלטה בעניין השמה במשמורת (עמ' 35-36 לפרוטוקול). הוא הדגיש כי "מדובר, למעשה, בסנקציות משמעתיות, שמוטלות על ידי גורם מינהלי, ואנחנו לא מכירים בחקיקה מקרה אחר או דומה שבו ניתנת לגורם מנהלי אפשרות להטיל סנקציות משמעתיות מסוג זה" (שם).

42. בתגובה, הדגיש שר הפנים כי הסמכויות המשמעתיות המוענקות לממונה חיוניות כדי שההסדר יהיה אפקטיבי, כי אין לסמכויות אלה תכליות ענישתיות, וכי אם יינקטו פעולות שחותרות תחת ההסדרים "והדברים יזכו להתייחסות מגוחכת, ההסדר הזה יקרוס בשטח" (עמ' 38 לפרוטוקול). היועץ המשפטי של רשות האוכלוסין, עו"ד דניאל סלומון, הוסיף כי מדובר בהחלטה מינהלית כמו החלטות אחרות, שבה הממונה גם אחראי לאיסוף הראיות המינהליות וגם מקבל החלטה, וכי התהליך יכול איסוף נתונים ועובדות מן המסתנן עצמו ומגורמי הממשלה (עמ' 44-45 לפרוטוקול). עוד ציין הוא כי ניתן להכניס תיקונים בהצעת החוק שיתנו מענה לטענות שעלו לגבי הרף המקסימלי להשמה במשמורת או להתיישנות, והדגיש כי אין כוונה לפעול לאחר תום תקופת ההתיישנות (שם).

43. לקראת סיום הדיון, דנה הוועדה בשאלת השמתם במתקן שהייה הפתוח של נשים וילדים. בהקשר זה יו"ר הוועדה הביעה עמדתה שבאופן עקרוני לא ראוי שנשים וילדים ישהו במתקן שהייה הפתוח (עמ' 48 לפרוטוקול) ושר הפנים הביע עמדתו כי לא ראוי לשלול זאת לחלוטין, שכן יכולים להיות מצבים שבהם משפחות שלמות יכנסו לארץ (שם).

44. הישיבה האחרונה של ועדת הפנים בעניינה של הצעת החוק התקיימה ביום 4.12.2013 והיא הוקדשה להצבעות על הצעת החוק. בפתח הדיון, ציינה יו"ר הוועדה, חה"כ רגב, כי הוועדה הצליחה להכניס תיקונים לא מעטים בהצעת החוק, ועמדה על מהותם של תיקונים אלה (ראו

להלן). בהמשך הדיון, אישרה הוועדה את נוסח הצעת החוק לקריאה השנייה והשלישית ודחתה את כל ההסתייגויות השונות לסעיפי הצעת החוק.

פרוטוקול הדיון בוועדה מיום 4.12.2013 מצ"ב ומסומן **מש/6**.

45. בהמשך אותו יום, אף נדחו הבקשות לדיון מחדש (רביזיה) בהצעת החוק.

פרוטוקול הדיון בבקשת הדיון מחדש מצ"ב ומסומן **מש/7**.

46. ביום 9.12.2013 התקיים דיון ממושך במליאת הכנסת בהצעת החוק, ובסיומו אושרה הצעת החוק בקריאה השנייה והשלישית ברוב של 30 תומכים מול 15 מתנגדים.

נוסח החוק כפי שפורסם ברשומות מצ"ב ומסומן **מש/8**.

סיכום השינויים שנעשו בהצעת החוק

47. הנה כי כן, סדרת הדיונים בהצעת החוק בוועדת הפנים, לצד הדיונים שקיימו היועצים המשפטיים בכנסת עם היועצים המשפטיים בממשלה, הובילו לשורה של שינויים בהצעת החוק, אשר נועדו בעיקרם ליצור הסדר מידתי יותר ולהפחית מן הפגיעה בזכויות המסתננים. השינויים העיקריים שנכללו בסופו של דבר בחוק הם:

א. **תקופת המשמורת** – הפיכת סמכותו של הממונה לשחרר מסתנן בערובה בחלוף שנה מיום תחילת החזקתו במשמורת מסמכות רשות לסמכות חובה, בכפוף לחריגים המנויים בחוק (סעיף 30א(ד) לחוק).

ב. **שחרור הומינטרי** – הסרת התיבה "במקרים חריגים" מסעיף 30א(ב) לחוק, באופן שמבהיר כי עילות השחרור ההומינטרי ממשמורת אינן מוגבלות למקרים חריגים בלבד.

ג. **חוות דעת ביטחוניות** – שינוי סעיף 30א(ד)(2) לחוק כך שייקבע כי "חוות דעת מאת גורמי הביטחון המוסמכים ולפיה במדינת מושבו או באזור מגוריו של המסתנן מתבצעת פעילות העלולה לסכן את ביטחון מדינת ישראל או אזרחיה" לא תהווה עילת עצמאית למניעת שחרור ממשמורת, וכי ממונה ביקורת הגבולות יהיה רשאי, אך לא חייב, להסתמך עליה לעניין הערכת מסוכנותו של המסתנן.

ד. **ביקורת בבית הדין למשמורת** – קיצור המועדים להחלת ביקורת שיפוטית על שהייתו של מסתנן במשמורת, כך שיובא בפני בית הדין לא יאוחר מ-10 ימים ממועד תחילת החזקתו במשמורת (במקום 14 ימים), ובחינה עתית תתקיים כל 30 ימים (במקום כל 60 ימים) (סעיפים 6-7 לתיקון).

ה. **הבאה בפני ממונה על ביקורת הגבולות** – קיצור התקופה במהלכה יש להביא מסתנן שהועבר למשמורת לפי סעיף 32(ה) בפני ממונה ביקורת הגבולות, **משבעה ימי עבודה לחמישה ימים**.

ו. **בדיקה רפואית** - הוספת סעיף 32(ב) לחוק, המסמיך את מנהל המתקן הפתוח להורות על קיום בדיקה רפואית למסתנן "סמוך ככל האפשר לאחר תחילת שהייתו" במתקן.

ז. **הטלת מגבלות על סמכויות ההעברה למשמורת (סעיף 32 לחוק) – לעניין התיישנות**, נקבע כי לא יינתן צו להעברה למשמורת של מסתנן שקיבל הוראת שהייה במתקן הפתוח, **לאחר שחלפה שנה** מיום שתם ביצוע המעשה שבשלו ניתן היה להוציא צו כאמור (סעיף 32(ו) לחוק); **לעניין ענישה מצטברת**, נקבע כי גם אם מעשהו של שוהה במתקן הפתוח היווה הפרה של מספר איסורים יחדיו (מהאיסורים המנויים בסעיף 32(א)), לא יורה ממונה ביקורת הגבולות על העברתו של המסתנן למשמורת לתקופה העולה על התקופה הארוכה ביותר המנויה בסעיף, **קרי: שנה אחת**.

ח. **השמה במשמורת של נשים וילדים** – הוספת הוראה הקובעת כי השר לביטחון פנים, באישור ועדת הפנים, יקבע הוראות מיוחדות לעניין שהות משפחות, נשים וילדים במתקן שהייה הפתוח, **וכי עד לקביעת תקנות כאמור לא ישהו משפחות, נשים וילדים במתקן שהייה (סעיף 32(כב) לחוק)**.

48. **לעניין הטיעון המשפטי**, תטען המשיבה כי, נוכח הטיעון החוקתי המפורט של המדינה, הכולל גם התייחסות נרחבת לנתונים אודות יישום החוק ואודות הפרשנות שמעניקה המדינה להוראות החוק, אין המשיבה רואה מקום להוסיף על האמור בתשובת המדינה, **ואף היא סבורה כי דין העתירה להידחות**.

היום: 13 במרץ 2014
י"א באדר ב' התשע"ד

ד"ר גור בליי, עו"ד
ב"כ הכנסת

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

20 בנובמבר 2013

817

י"ז בכסלו התשע"ד

עמוד

הצעת חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 4 והוראת שעה), התשע"ד–2013. 122

הצעת חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 4 והוראת שעה), התשע"ד-2013

הוספת כותרת
פרק א'
1. בחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), התשי"ד-1954¹ (להלן – החוק העיקרי), לפני סעיף 1 יבוא:

“פרק א': הגדרות”.

ד ב ר י ה ס ב ר

נועד, בין השאר, להשפיע על התנהגותם של מסתננים פוטנציאליים עוד בטרם ייכנסו לישראל, ולבטל את התמריץ לכניסתם לתחומי המדינה, כמו גם למנוע מהם להשתקע בישראל בכלל ובמרכזי הערים בפרט. זאת, במטרה לצמצם את השפעותיה השליליות של תופעת ההסתננות רחבת ההיקף שידעה ישראל בשנים האחרונות – השפעות הבאות לידי ביטוי, בין השאר, בפגיעה במרקם החיים בחברה הישראלית, בפגיעה בשוק העבודה, בצמצום המשאבים במערכות שונות דוגמת מערכת החינוך, מערכת הבריאות ומערכת הרווחה, השמורים לאזרחי ישראל ותושביה השוהים בה כדון, ובהגברת הפשיעה באזורים שבהם מרוכזים מהגרים בלתי חוקיים.

הוראת השעה התשע"ב קבעה תיקונים בחוק למניעת הסתננות שתוקפם הוגבל לתקופה של שלוש שנים, וזאת כדי לבחון את השפעתם על תופעת ההסתננות לישראל. מאז תחילת יישומו של החוק, כתיקונו בהוראת השעה התשע"ב, בחודש יוני 2012, ועד לפסיקת בית המשפט העליון בבג"צ 7146/12 אדם נ' הכנסת (פורסם כנבו, 16.9.2013) (להלן – בג"צ אדם), היה ניתן להחזיק מסתננים במשמורת לתקופה של עד שלוש שנים בכפוף לעילות שחרור שנקבעו בחוק, כתיקונו בהוראת השעה התשע"ב, ושבעיקרן נוגעות לטעמים הומניטריים מיוחדים, וכן בכפוף לעילות שעניינן בבדיקת בקשות מקלט של מי שהושמו במשמורת.

ביום י"ב בתשרי התשע"ד (16 בספטמבר 2013), קבע בית המשפט העליון בבג"צ אדם, בהרכב מורחב של תשעה שופטים, כי סעיף 33א לחוק, שנוסח בהוראת השעה התשע"ב, אינו חוקתי, מאחר שטמונה בו פגיעה לא מידתית בזכות לחירות הקבועה בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, ומאחר שהאמצעי שנבחר לשם הגשמת התכליות שעמדו ביסודו אינו מידתי. במישור האופרטיבי נפסק כי כלל הוראותיו של סעיף 33א לחוק בטלות. במצב דברים זה, חוק הכניסה לישראל אינו נותן את המענה המתאים לתופעת ההסתננות בכללותה ולצורך להתמודד עמה באמצעים אפקטיביים שיש בהם כדי להגשים למצער את התכלית שאותה קבע בית המשפט כתכלית ראויה.

הצעת החוק המוצעת בזה עניינה בשניים: ראשית, מוצע, בסעיף 5 להצעת החוק, לקבוע בסעיף 33א לחוק, הסדר חקיקתי ייחודי שיחול על מסתננים, חלק ההסדר שבוטל בבג"צ אדם. ההסדר האמור יחול רק על מסתננים

כללי למדינת ישראל גבולות יבשתיים וימיים באורך מאות קילומטרים עם שכנותיה. מראשיתו של גל ההסתננות לפני כ-7 שנים ועד היום נתפסו למעלה מ-60,000 בני אדם שהסתננו לישראל שלא דרך תחנות גבול. אמנם, מרבית המסתננים נכנסו לישראל דרך הגבול עם מצרים טרם השלמת גידורו, אך גם לאחר השלמת גדר הגבול עם מצרים לא ניתן למנוע לחלוטין מעבר מסתננים נוספים דרך הגבול האמור, כמו גם דרך גבולותיה האחרים של המדינה, לתוך תחומי מדינת ישראל.

טרם חקיקתו של חוק למניעת ההסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 3 והוראת שעה), התשע"ב-2012 (ס"ח התשע"ב, עמ' 119) (להלן – הוראת השעה התשע"ב), הושמו מסתננים במשמורת לפי חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 (להלן – חוק הכניסה לישראל), אך שוחררו ממנה לאחר פרק זמן קצר יחסית, בין השאר, משום שחוק הכניסה לישראל אינו מאפשר, ככלל, החזקה של אדם במשמורת למשך יותר מ-60 ימים, בכפוף לסייגים שנקבעו בו לעניין המשך החזקתו במשמורת של שוהה שלא כדון.

הוראת השעה התשע"ב נתנה ביטוי למדיניות הממשלה ולפיה יש להחיל הסדר משפטי ייחודי ומחמיר יותר על מסתננים, בשונה מהדין החל על שוהים שלא כדון לפי חוק הכניסה לישראל. זאת, בין השאר, מן הטעם כי בשונה משוהה שלא כדון, אשר נכנס לישראל דרך מעבר גבול חוקי ורשמי באמצעות דרכון של מדינת חוץ, ואשר ניתנה לו אשרת כניסה לתקופה נקובה כתייר או למטרות עבודה ורק בהמשך הפך לשוהה שלא כדון, הרי שמסתנן נכנס לישראל ביוזמה שלא דרך תחנות גבול, בלא מסמכי זיהוי רשמיים ובאופן בלתי מתועד. דבר זה מקשה על היכולת של רשויות המדינה לברר את זהותו, מדינת אורחותו או מדינת תושבותו ומוצאו של המסתנן, ועל היכולת המעשית להרחיקו מישראל למדינה כלשהי, וממילא שאלת הרחקתו מישראל יוצרת מורכבות וקושי נוספים. כמו כן, כניסתו של מסתנן בלתי מתועד לישראל היא מלכתחילה בלתי חוקית ומכאן המקום לקבוע דין מחמיר יותר על מסתנן מאשר על נתין זר שנכנס לישראל כדון והפך, לאחר שפקעו אשרתו ורישיון ישיבתו בישראל, לשוהה שלא כדון לפי חוק הכניסה לישראל.

ההסדר החקיקתי הייחודי החל על מסתננים בלתי מתועדים לפי החוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), התשי"ד-1954 (להלן – החוק או החוק למניעת הסתננות),

¹ ס"ח התשי"ד, עמ' 160; התשע"ג, עמ' 78.

"פרק ב': עבירות"

3. בסעיף 9א לחוק העיקרי, ברישה, במקום "בתקופה האמורה בסעיף 9" יבוא "בתקופות תיקון סעיף 9א – האמורות בסעיפים 9 ו-10".

4. לפני סעיף 30 לחוק העיקרי יבוא:

"פרק ג': גירוש והחזקה במשמורת"

5. במקום סעיף 30א לחוק העיקרי יבוא:

"הבאה לפני ממונה 30א. (א) מסתנן הנתון במשמורת יובא לפני ממונה ביקורת הגבולות, לא יאוחר משבעה ימי עבודה מיום תחילת החזקתו במשמורת. (ב) ממונה ביקורת הגבולות, רשאי, במקרים חריגים, לשחרר מסתנן בעירבון כספי, בערבות בנקאית או בערובה מתאימה אחרת או בתנאים שימצא לנכון (בחוק זה – ערובה), אם שוכנע כי מתקיים אחד מאלה:

(1) בשל גילו או מצב בריאותו של המסתנן, החזקתו במשמורת עלולה לגרום נזק לבריאותו, ואין דרך אחרת למנוע את הנזק האמור;

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 3 סעיף 9א לחוק קובע כי הוראות שונות בחוק ייקראו, במהלך תקופת תוקפה של הוראת השעה התשע"ב, בשינויים הקבועים בו. בשל הארכת תוקפה של הוראת השעה התשע"ב, כמוצע בסעיף 9 להצעת החוק, מוצע לתקן בהתאם את סעיף 9א לחוק.

לסעיף 5 כאמור בחלק הכללי לדברי ההסבר, ומהטעמים כמפורט בו, מוצע להחליף את סעיף 30א לחוק, שבית המשפט העליון קבע בבג"צ אדם כי הוא בטל.

ההסדר המוצע שונה מההסדר שבוטל כאמור בשני עניינים עיקריים: קיצור התקופה שבה אפשר להחזיק מסתנן במשמורת משלוש שנים לשנה אחת, וכן, בהתאם לכך, קיצור התקופה לבדיקת בקשות לקבלת אשרה ורישיון ישיבה בישראל מתשעה חודשים לחצי שנה.

עוד מוצע לקבוע, בסעיף 13 להצעה זו, כי סעיף 30א לחוק כנוסחו המוצע יחול רק על מסתננים שייכנסו לישראל לאחר תחילתו של החוק המוצע (ראה דברי ההסבר לסעיף 13 האמור).

לסעיף 30א(א), (ב) ו-(ד) עד (י) המוצע

נוסחם המוצע של סעיפים קטנים (א), (ב) ו-(ד) עד (י) לסעיף 30א המוצע וזה לנוסחם בהוראת השעה התשע"ב, וראו לעניין זה את דברי ההסבר לסעיף 4 להצעת חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 3 והוראת שעה), התשע"א-2011 (הצ"ח הממשלה התשע"א, עמ' 594).

פוטנציאליים שטרם נכנסו לישראל ערב תחילתו של החוק המוצע. לפי הסדר זה, התקופה שבה יהיה אפשר להחזיק במשמורת מסתנן תעמוד על שנה אחת בלבד.

שנית, מוצע, בסעיף 6 להצעת החוק, להקים, בפרק ד' לחוק, מרכז שהייה למסתננים, שאליו יהיה ניתן להעביר כל מסתנן שנמצא קושי לגרשו (להלן – מרכז השהייה או המרכז). על פי המוצע, תתאפשר כניסה ויציאה של מסתננים השוהים במרכז, במרבית שעות היממה, והמרכז יספק לשוהים בו תנאי מחיה הולמים, ובכלל זה שירותי בריאות ורווחה.

ההסדר המוצע בהצעת חוק זו, נקבע כהוראת שעה לתקופה של שלוש שנים, וזאת כדי לבחון במהלך תקופה זו כיצד מגשים ההסדר את התכלית של מניעת השתקעותם של מסתננים בישראל ואת התמודדות המדינה עם השלכותיה הרחבות של תופעת ההסתננות, תכלית שהוכרה על ידי בית המשפט בבג"צ אדם כתכלית ראויה.

החוק המוצע מבוסס אפוא על איזון ראוי בין זכותה של מדינת ישראל להגן על גבולותיה, ריבונותה ושלומו אורחיה ותושביה, לבין חובתה לכבד זכויות אדם.

לסעיפים לאור התיקונים המוצעים בחוק, ובפרט הוספת 1, 2, 4 ו-7 ההסדר בדבר הקמת מרכז השהייה ופעולתו, מוצע לחלק את החוק לפרקים.

(2) קיימים טעמים הומניטריים מיוחדים אחרים מהאמור בפסקה (1) המצדיקים את שחרורו של המסתנן בערובה, לרבות אם עקב החזקה במשמורת ייזוטר קטין בלא השגחה;

(3) המסתנן הוא קטין שאינו מלווה על ידי בן משפחה או אפטרופוס;

(4) שחרורו בערובה של המסתנן יש בו כדי לסייע בהליכי גירוש.

(ג) ממונה ביקורת הגבולות רשאי לשחרר מסתנן בערובה, אם שוכנע כי מתקיים אחד מאלה:

(1) חלפו שלושה חודשים מהמועד שבו הגיש המסתנן בקשה לקבלת אשרה ורישיון לשיבה בישראל לפי חוק הכניסה לישראל, וטרם החל הטיפול בבקשה;

(2) חלפו שישה חודשים מהמועד שבו הגיש המסתנן בקשה כאמור בפסקה (1) וטרם ניתנה החלטה בבקשה;

(3) חלפה שנה מיום תחילת החזקתו של המסתנן במשמורת.

(ד) על אף הוראות סעיף קטן (ב)(2) או (4) או (ג), לא ישוחרר מסתנן בערובה אם שוכנע ממונה ביקורת הגבולות כי התקיים תנאי מהתנאים המפורטים להלן:

ד ב ר י ה ס ב ר

יצוין כי ההסדר המוצע נותן בידי הרשויות פרק זמן סביר ונאות בנסיבות העניין לברר את זהותם ואת מדינת אזרחותם או תושבותם של המסתננים, וזאת בשם לב למאפייניה הייחודיים של האוכלוסייה שהסתננה לישראל בשנים האחרונות בהיקף נרחב, בלא מסמך רשמי של מדינת חוץ ובאופן בלתי מתועד. פרק זמן זה הכרחי לשם קיום הליך הבירור, שבנסיבות הייחודיות לאותה אוכלוסייה הוא הליך מקיף ומורכב. בהעדר אפשרות לקיים בירור כאמור, נוצר קושי לבחון את אפשרויות הרחקתם של מסתננים ממדינת ישראל ולהרחיקם בפועל.

עוד יצוין כי ההסדר המוצע בסעיף זה, המאפשר להחזיק מסתנן במשמורת לתקופה של עד שנה, מוצע כאחד מבין כמה אמצעים שיעמדו לרשות המדינה: הגדר שהוקמה לאורך הגבול עם מצרים, הגבולות החלות על מסתננים לעניין מקום מגורים ועבודה, והקמת מרכז שהייה למסתננים כאמור בפרק ד' לחוק, כנוסחו בסעיף 6 להצעת החוק. קביעת המשמורת למשך שנה, לצד מגוון האמצעים האחרים כאמור, נותנת מענה הולם לפגם נוסף אשר נדון בבג"צ ארם, ועיקרו שחלופת הכליאה היתה האמצעי היחיד בידי המדינה להתמודדות עם תופעת ההסתננות הבלתי חוקית.

ההסדר המוצע, בסעיף 30 לחוק, המקצר באופן משמעותי את תקופת המשמורת, משלוש שנים לשנה אחת, לצד ההצעה, בסעיף 13 לחוק המוצע, לקבוע כי

לסעיף 30א(ג) המוצע

מוצע לקבוע, בסעיף 30א(ג) כנוסחו המוצע, כי ממונה ביקורת הגבולות יוכל לשחרר מסתנן בערובה, בין השאר, אם חלפו שישה חודשים מהמועד שבו הגיש המסתנן בקשה לקבלת אשרה ורישיון לשיבה בישראל לפי חוק הכניסה לישראל (פסקה (2) לסעיף המוצע), או אם חלפה שנה מיום תחילת החזקתו במשמורת (פסקה (3) לסעיף המוצע).

כאמור לעיל, הטעם שעמד בבסיס קביעתו של בית המשפט העליון כי ההסדר אינו חוקתי היה שאותו הסדר כרוך בפגיעה לא מידתית בזכות לחירות הקבועה בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. ההסדר המוצע בסעיף זה, שעינקו בקיצור משך תקופת המשמורת בת שלוש השנים שנפסלה בפסק הדין, והחלת תקופת משמורת בת שנה אחת, על מסתננים שטרם נכנסו לישראל, כמו גם קיצור התקופה המרבית לבדיקת בקשות מקלט של המצויים במשמורת, מהווה הסדר מידתי ומאוזן יותר.

ההסדר המוצע יקטין את התמריץ הכלכלי שבהסתננות לישראל, שכן מסתנן פוטנציאלי השווה כעת במדינת המוצא ידע כי היה ויבחר להגיע למדינת ישראל שלא דרך תחנת גבול, הוא יוחזק במשמורת, לפי ההסדר המוצע, במשך שנה, ולא תתאפשר השתקעותו במרכזי הערים בישראל והעסקתו בישראל, והדבר יקשה עליו להחזיר את העלות הגבוהה הכרוכה בהגעתו לישראל.

(1) גירוש מִישראל נמנע או מתעכב בשל העדר שיתוף פעולה מלא מצדו, לרבות לענין הבהרת זהותו או הסדרת הליכי גירוש מִישראל;

(2) יש בשחרורו כדי לסכן את ביטחון המדינה, את שלום הציבור או את בריאות הציבור;

(3) הוגשה לממונה ביקורת הגבולות חוות דעת מאת גורמי הביטחון המוסמכים שלפיה במדינת מושבו או באזור מגוריו של המסתנן מתבצעת פעילות העלולה לסכן את ביטחון מדינת ישראל או אזרחיה;

והכול, אלא אם כן שוכנע ממונה ביקורת הגבולות כי בשל גילו או מצב בריאותו של המסתנן, החזקתו במשמורת עלולה לגרום נזק לבריאותו, ואין דרך אחרת למנוע את הנזק האמור.

(ה) שחרור בערובה ממשמורת יותנה בתנאים שיקבע ממונה ביקורת הגבולות לשם הבטחת התייצבותו של המסתנן לצורך גירוש מִישראל במועד שנקבע או לצורך הליכים אחרים לפי דין; ממונה ביקורת הגבולות רשאי, בכל עת, לעיין מחדש בתנאי הערובה, אם התגלו עובדות חדשות או אם השתנו הנסיבות ממועד מתן ההחלטה על השחרור בערובה.

(ו) מסתנן ששחרר בערובה ממשמורת לפי סעיף זה, יראו את ההחלטה בדבר שחרורו בערובה כאסמכתה חוקית לשהייתו בישראל, לתקופת השחרור בערובה; תוקף ההחלטה בדבר שחרור בערובה מותנה בקיום התנאים לשחרור כאמור.

(ז) ביקש ערב לבטל ערובה שנתן, רשאי ממונה ביקורת הגבולות להיעתר לבקשה או לסרב לה, ובלבד שבהחלטתו יהיה כדי להבטיח את התייצבותו של המסתנן על ידי המצאת ערובה אחרת; לא ניתן להבטיח את התייצבותו של המסתנן בהמצאת ערובה אחרת, יוחזר המסתנן למשמורת.

(ח) גורש המסתנן מִישראל במועד שנקבע, יופטרו הוא וערבי מערבותם ויוחזר העירבון הכספי, לפי העניין.

(ט) נוכח ממונה ביקורת הגבולות כי מסתנן ששחרר בערובה הפר או עומד להפר תנאי מתנאי שחרורו בערובה, רשאי הוא להורות, בצו, על החזרתו למשמורת, וכן רשאי הוא להורות על חילוט או מימוש הערובה.

(י) לא תינתן הוראה על חילוט או מימוש הערובה כאמור בסעיף קטן (ט) אלא לאחר שניתנה הזדמנות למסתנן או לערב, לפי העניין, לטעון את טענותיו, ובלבד שניתן לאתרו באופן סביר.

ד ב ר י ה ס ב ר

וכן להשפיע על התנהגותם של מסתננים פוטנציאליים במדינות המוצא ולבטל את התמריץ לכניסתם לתחומי המדינה – והכול תוך מתן משקל הולם לקשיים שנדונו בפסק הדין.

סעיף 33א לחוק יחול רק על מסתנן שנכנס לישראל לאחר תחילתו של החוק המוצע ולא על עשרות אלפי המסתננים שכבר מצויים בישראל, יש בהם כדי להגשים את תכליות החקיקה – למנוע את כניסתם של מסתננים חדשים לתחומי מדינת ישראל ואת השתקעותם במרכזי הערים בישראל,

“פרק ד’ : מרכז שהייה למסתננים

32א. בפרק זה –

הגדרות

“חוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור” – חוק

סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור, התשס”ה–

2005²;

ד ב ר י ה ס ב ר

של מסתננים בישראל והתמודדות המדינה עם השלכותיה הרחבות של תופעת ההסתננות, אשר הוכרה על ידי בית המשפט כתכלית ראיה בבג”צ אדם.

בעוד שהשמה במשמורת לתקופה של שלוש שנים נמצאה על ידי בית המשפט לעת הזו כאמצעי בלתי מידתי, הרי שהקמת מרכז שהייה פתוח לצד מיתקן משמורת סגור שבו יוחזקו, בין השאר, שוהים שיפרו את תנאי השהייה במרכז, היא אמצעי מידתי להגשמת התכלית של מניעת העסקתם של המסתננים בתוככי ישראל והשתקעותם במרכזי הערים, תוך צמצום השלכותיה השליליות של תופעת ההסתננות בישראל.

יחד עם סעיף 33א בנוסחו המוצע בסעיף 5 להצעה זו, ההסדר המוצע בסעיף זה, ושמוצע כאמור לקבוע כהוראת שעה לצורך בחינת יעילותו, מהווה אמצעי שפגיעתו פחותה לצורך התמודדות עם תופעת ההסתננות, תוך שמירה על התחייבויותיה של מדינת ישראל על פי המשפט הבין-לאומי, והכול במטרה להגשים את התכליות הנזכרות לעיל, אשר בית המשפט העליון, בבג”צ אדם, הכיר בהן כתכליות ראיות.

מתכונת ההפעלה של מרכז השהייה המוצעת בהצעה זו, שונה במהותה ממתכונת ההפעלה של מיתקן משמורת סגור. על כן, לצד הקביעה כי שירות בתי הסוהר הוא שיהנה את המרכז ויפעילו, מוצע לקבוע, בין השאר, הוראות לעניין הכשרה מתאימה לעובדים ולעניין סמכויותיהם של מנהל המרכז ועובדיו. כמו כן מוצע לקבוע הוראות לעניין חובות השוהים במרכז, לרבות בין השאר בנושאי סדר ומשמעת, כללים להבטחת השמירה על ביטחון השוהים, הבטיחות והסדר במרכז השהייה, כמו גם כללים לעניין היציאה והכניסה למרכז.

עוד מוצע לקבוע הוראות שיחולו במקרה של הפרת כללי השהייה במרכז, ובכלל זה להסמיך את ממונה ביקורת הגבולות לבטל הוראת שהייה שניתנה למסתנן ולהורות על העברתו למשמורת, וזאת לתקופות משתנות, בשים לב לתוכן ההפרה ולדרגת חומרתה.

לסעיף 33א המוצע

מוצע להגדיר את המונחים המשמשים בפרק ד’ המוצע, ובין השאר, להגדיר כשוהה במרכז את מי שניתנה לו הוראת שהייה לפי סעיף 32 לחוק בנוסחו המוצע (להלן – שוהה או שוהה במרכז).

לסעיף 6 מוצע להוסיף לחוק את פרק ד’ שעניינו הקמת **כללי** מרכז שהייה למסתננים. הפרק המוצע נועד להסדיר את הקמתו ופעולתו של מרכז השהייה, שיופעל במתכונת כפי שיפורט להלן, ושאליו יועברו, לפי החלטת ממונה ביקורת הגבולות, מסתננים שנמצא קושי בביצוע גירושם. על פי ההסדר המוצע, תתאפשר כניסה ויציאה של השוהים במרכז במרבית שעות היממה, והמרכז יספק לשוהים בו תנאי מחייה הולמים ובכלל זה שירותי בריאות ורווחה, הכול כמפורט להלן.

יסודו של ההסדר המוצע בהצעה זו, בהחלטה ממשלה מס’ 2507 מיום כ”א בכסלו התשע”א (28 בנובמבר 2010), שבה הטילה הממשלה על צוות בראשות סמנכ”ל משרד הביטחון לגבש תכנית להקמה ולהפעלה של מרכז שהייה למסתננים מגבול מצרים. לפי ההחלטה, המרכז האמור ינוהל על ידי שירות בתי הסוהר ויאפשר שהייה של מסתננים – הן כאלה הנמצאים בישראל והן כאלה שיסתננו לישראל לאחר קבלת ההחלטה – אשר לא ניתן להרחיקם למדינת מוצאם או למדינה שלישית, ויסופקו בו צרכיהם הפיזיים, ובפרט מקומות לינה, מזון, ושירותי בריאות.

בהמשך לאמור, ביום ט”ו בכסלו התשע”ב (11 בדצמבר 2011), החליטה הממשלה, בהחלטה מס’ 3936 שעסקה אף היא במרכז השהייה, וכן בהרחבתו של מיתקן המשמורת “סהרונים”, כי מרכז השהייה יוקם באופן שיביא בחשבון את אפשרות הפעלתו בין כמרכז פתוח ובין כמתקן משמורת (סגור), וכי יכול שהמרכז שיוקם ישמש כולו או חלקו כמתקן משמורת.

ההסדר המוצע מטרתו לספק למסתננים את צרכיהם הבסיסיים מחד גיסא, ולמנוע את אפשרות העסקתם וכן את השתקעותם במרכזי הערים בתוככי מדינת ישראל, מאידך גיסא. בכל אלה יש כדי להפחית את התמריץ הכלכלי שבהסתננות לישראל, שכן מסתנן פוטנציאלי השוהה במדינת המוצא ידע כי היה ויבחר להגיע למדינת ישראל במצב החוקי החדש, לא תתאפשר השתקעותו במרכזי הערים בישראל ותיאסר העסקתו בישראל, באופן שיקשה עליו להחזיר את העלות הגבוהה הכרוכה בהגעתו לישראל.

מוצע לקבוע הסדר זה כהוראת שעה למשך תקופה של שלוש שנים מיום פרסומו של החוק המוצע, וזאת כדי לבחון את מידת הגשמת התכלית של מניעת השתקעותם

² ס”ח התשס”ה עמ’ 758.

"חייל מוסמך" – חייל מוסמך כהגדרתו בחוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור שקיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות המסורות לו לפי פרק זה;
"חפץ אסור" – אחד מאלה:

- (1) חפץ שהחזקתו אסורה לפי דין;
- (2) חפץ שאסור להחזיקו בהתאם להוראות שקבע מנהל המרכז לפי סעיף 32(א);
- "כלי תחבורה", "נשק", "עיכוב", "רכב ציבורי" – כהגדרתם בחוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור;
- "מרכז שהייה", "המרכז" – מרכז שהייה למסתננים שהוכרז לפי סעיף 32;
- "הנציב", "סוהר", "סוהר בכיר" – כהגדרתם בפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971³;
- "עבודות תחזוקה ושירותים שוטפים" – עבודות ושירותים הקשורים בתפעול מרכז שהייה, לרבות עבודות ניקיון, עבודות אחזקה, עבודות מטבח, שירותי גינון ושירותי כביסה;
- "פקודת מעצר וחיפוש" – פקודת סדר הדין פלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969⁴;
- "שוהה במרכז", "שוהה" – מסתנן שניתנה לגביו הוראת שהייה לפי סעיף 32.

32. השר לביטחון הפנים רשאי להכריז בצו על מקום מסוים כמרכז שהייה למסתננים לענין פרק זה.	הכרזה על מרכז שהייה
32. הכריז השר לביטחון הפנים על מרכז שהייה לפי הוראות סעיף 32, ימנה הנציב, לצורך ניהול המרכז ותפעולו, סוהר בכיר שיהיה מנהל המרכז וכן סוהרים שיהיו עובדי המרכז, ובלבד שעברו הכשרה מתאימה כפי שהורה.	מינוי מנהל המרכז ועובדי המרכז

ד ב ר י ה ס ב ר

לקבוע כי המרכז ינוהל בידי סוהר בכיר שימנה נציב שירות בתי הסוהר, וכי עובדיו יהיו סוהרים בשירות, כך שיהיו כפופים לכללי המשמעת החלים על סוהרים.

עם זאת, בשל האופי השונה של מרכז שהייה לעומת מיתקני המשמורת שמפעיל שירות בתי הסוהר, הפעלת המרכז בידי השירות מצריכה היערכות מתאימה של הארגון. לפיכך, מוצע לקבוע כי הסוהרים שיעבדו במרכז יהיו כאלה שעברו הכשרה מתאימה, בשים לב למאפייניו הייחודיים.

לסעיף 32 המוצע

לצורך הקמת מרכז שהייה והפעלתו במתכונת שונה ממתקן כליאה, כמוצע בהצעה זו, ומאחר שעד כה טרם הופעל בישראל מרכז שהייה במתכונת המוצעת, מוצע להסמיך את השר לביטחון הפנים להכריז בצו על מקום מסוים כמרכז שהייה של מסתננים. השר יכריז כאמור בכפוף לבדיקת התאמתו של המקום לשמש מרכז שהייה למסתננים.

לסעיף 32 המוצע

מוצע לקבוע כי האחריות לניהול מרכז שהייה והפעלתו תוטל על שירות בתי הסוהר. בהתאם לכך, מוצע

³ דמ"י, נוסח חדש 21, עמ' 459.

⁴ דמ"י, נוסח חדש 12, עמ' 284.

732. (א) מצא ממונה ביקורת הגבולות כי קיים קושי בביצוע גירוש של מסתנן, רשאי הוא להורות כי המסתנן ישהה במרכז שהייה עד לגירוש מִישראל, עד ליציאתו ממנה או עד למועד אחר שיקבע (בפרק זה – הוראת שהייה); הוראת שהייה תינתן בכתב ויראו אותה כאסמכתה חוקית לשהייתו של המסתנן בישראל, בכפוף לתנאים שנקבעו בה.

(ב) ממונה ביקורת הגבולות רשאי לתת הוראת שהייה לפי סעיף קטן (א) בין שהמסתנן מוחזק אותה עת במשמורת מכוח צו גירוש לפי חוק זה או מכוח צו משמורת לפי חוק הכניסה לישראל ובין שהמסתנן אינו מוחזק במשמורת כאמור.

(ג) שר הפנים רשאי לקבוע תקנות לעניין התנאים שייכללו בהוראת שהייה לפי סעיף קטן (א), ורשאי ממונה ביקורת הגבולות לקבוע בהוראת שהייה תנאים נוספים.

(ד) על אף הוראות סעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה לישראל, מסתנן שחלה לגביו הוראת שהייה לא יקבל אשרה ורישיון לשיבה בישראל לפי חוק הכניסה לישראל.

תנאי שהייה במרכז 732. במרכז שההייה יסופקו לשוהים תנאי מחיה הולמים, ובכלל זה שירותי בריאות ורווחה.

איסור עבודה 732. שוהה במרכז אינו רשאי לעבוד בישראל.

ד ב ר י ה ס ב ר

לפי סעיף קטן (ד) המוצע, מסתנן שקיבל מממונה ביקורת הגבולות הוראת שהייה, לא יהיה זכאי לקבל אשרה ורישיון לשיבה בישראל לפי חוק הכניסה לישראל.

לסעיף 732 המוצע

כאמור לעיל, מרכז שההייה נועד לספק לשוהים בו את תנאי החיים הבסיסיים כגון מגורים, מזון ושירותי בריאות ורווחה, וזאת לשם שמירה על כבוד האדם בשם לב להתחייבויותיה של מדינת ישראל במישור הבין לאומי. הקמתו של מרכז שההייה נועדה לספק למסתננים שישו בו תנאי חיים בסיסיים כאמור, וכך למנוע את השתקעותם במרכזי הערים בישראל לצורכי עבודה ואת העסקתם בישראל על השלכותיה כפי שפורטו לעיל. השירותים במרכז יכול שיינתנו באמצעות גורמים שונים שאינם שירותי בתי הסוהר.

לסעיף 732 המוצע

הסעיף המוצע מבטא את הרציונל העומד בבסיס הקמתו של מרכז שההייה, דהיינו, הרצון למנוע את הצורך של מסתננים לעבוד, וכך למנוע את העסקתם של המסתננים בישראל כמו גם את השתקעותם במרכזי הערים. לפי המוצע בסעיף זה ובסעיף 732 כנוסחו המוצע, מסתנן השוהה במרכז שההייה לא יהיה רשאי לעבוד מחוץ למרכז שההייה. יצוין כי לאור ההסדר המוצע, מעסיק שיעסיק מסתנן שחלה לגביו הוראת שהייה, יינקטו נגדו אמצעי האכיפה הקבועים בדיון.

לסעיף 732 המוצע

מטרתו של הסעיף המוצע לקבוע את ההליך שמכוחו יעבור מסתנן למרכז שההייה. בהתאם לסעיף קטן (א) המוצע, ממונה ביקורת הגבולות רשאי להורות, אם מצא כי קיים קושי בביצוע גירוש של מסתנן, כי המסתנן ישהה במרכז שהייה עד לגירוש מִישראל, עד ליציאתו ממנה או עד למועד אחר שיקבע (להלן – הוראת שהייה), וזאת מן הטעם שמי שהסתנן לישראל שלא דרך תחנת גבול ובלא מסמכי זיהוי ותייעוד מסודר, מקשה על תהליך בירור זהותו, מדינת אירוחו או מדינת תושבותו ומוצאו, ובכך מקשה על היכולת המעשית להרחיקו מִישראל.

על פי סעיף קטן (ב) המוצע, ממונה ביקורת הגבולות רשאי לתת הוראת שהייה כאמור, בין אם המסתנן מוחזק במשמורת מכוח צו משמורת לפי חוק הכניסה לישראל או מכוח צו גירוש, ובין אם המסתנן אינו מצוי במשמורת. הנוסח המוצע מאפשר להורות על שהייתם במרכז של מי שמועברים אליו ישירות ממשמורת, כמו גם על שהייתם של מי ששוחררו מן המשמורת ושוהים במרכזי הערים.

עוד מוצע לקבוע, בסעיף קטן (ג) המוצע, כי שר הפנים יהיה רשאי לקבוע תקנות לעניין תנאים כלליים שיכללו בהוראת שהייה לפי הסעיף המוצע. נוסף על כך, כדי לאפשר גמישות מרבית, יוכל הממונה על ביקורת הגבולות לקבוע בהוראה כאמור תנאים פרטניים, לשוהה מסוים, אם הדבר יידרש.

132. (א) על אף הוראות סעיף 132, רשאי מנהל המרכז, בהסכמת השוהה במרכז, להעסיקו בעבודות תחזוקה ושירותים שוטפים בתחום המרכז, ובלבד שפרטי ההעסקה הוסברו לשוהה, לפני מתן ההסכמה, בשפה המובנת לו.

(ב) הועסק שוהה במרכז כאמור בסעיף קטן (א), יקבל גמול סביר בעד העסקתו כפי שיקבע השר לביטחון הפנים, בתקנות, בהסכמת שר האוצר; הוראות חוק שכן מינימום, התשמ"ז-1987⁵, לא יחולו על גמול לפי סעיף קטן זה.

(ג) בין השוהה במרכז לבין המדינה לא יחולו יחסי עובד ומעביד.

(ד) לעניין סעיף זה לא יראו בקיום חובת השוהה לפעול לשמירת הסדר והניקיון במקום מגוריו ובסביבתו, בהתאם להוראות שקבע מנהל המרכז לפי סעיף 132(א)(2), כהעסקה בעבודות תחזוקה ושירותים שוטפים.

132. (א) שוהה יתייצב במרכז, שלוש פעמים ביום, במועדים שייקבעו בתקנות לפי סעיף קטן (ד), לצורך רישום נוכחות.

נוכחות במרכז
ויציאה ממנו

(ב) מרכז השוהה יהיה סגור בין השעות 22:00 ל-06:00; שוהה לא ישהה מחוץ לתחומי המרכז בשעות האמורות.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף קטן (ב) המוצע קובע את שעות סגירת מרכז השוהה בלילה, בין השעות 22:00 ל-06:00, זאת במטרה להבטיח ניהול תקין של המרכז כמו גם את שלומם וביטחונם של השוהים במרכז. על אף האמור, וכדי לאפשר בעת הצורך ולפי שיקול דעת ממונה ביקורת הגבולות, לשוהים לצאת מהמרכז לתקופות שלא יעלו על 48 שעות, מוצע לקבוע, בסעיף קטן (ג) בנוסחו המוצע, כי בתנאים מסוימים רשאי הממונה לפטור את השוהה מהתייצבות במרכז לפרק זמן שלא יעלה על 48 שעות (למעט במקרים של אשפוז השוהה או בן משפחתו מדרגה ראשונה שאז רשאי הממונה לפטור את השוהה לפרק זמן ארוך יותר).

על אף שמרכז השוהה שמוצע להקימו אינו מיתקן משמורת, מוצע לקבוע, כדי למנוע הליכים משפטיים מיותרים ומאחר שבית הדין לביקורת משמורת של מסתננים אמון על נושאים מסוג זה, כי שוהה במרכז שיבקש להשיג על החלטת ממונה ביקורת הגבולות לפי סעיף קטן (א) בנוסחו המוצע, יוכל לפנות לבית הדין האמור בבקשה לבחון את החלטת הממונה.

מוצע לקבוע, בסעיף קטן (ד), כי שר הפנים, בהסכמת השר לביטחון הפנים, יקבע הוראות לעניין נוכחות השוהים במרכז ובכלל זה לעניין יציאתם מהמרכז וחזרתם אליו, וכן לעניין מועדי התייצבותם במרכז לצורך רישום נוכחות ואופן הרישום, וכן מוצע לקבוע כי מועדי ההתייצבות כאמור ייקבעו באופן שלא יאפשר לשוהה לעבוד מחוץ למרכז השוהה.

לסעיף 132 המוצע

מוצע לקבוע, כי יהיה אפשר להעסיק מסתננים, בעת שהותם במרכז השוהה, בעבודות תחזוקה ושירותים שוטפים הנוגעים לתפעול המרכז, ובכלל זה עבודות ניקיון, עבודות אחזקה, עבודות מטבח, שירותי גינון ושירותי כביסה. מטרת ההעסקה האמורה היא לספק תעסוקה לשוהים במרכז, לאפשר את תפעולו השוטף ולהביא את השוהים במרכז להשתתף בשמירה על המרכז ובתפעולו. עם זאת, העסקה כאמור תאפשר רק בהסכמת השוהה, פרטי ההעסקה יוסברו לשוהה בשפה המובנת לו וכנגד העסקתו יקבל השוהה גמול סביר. יודגש כי על העסקה זו לא יחולו יחסי עובד מעביד, וכן לא יחולו הוראות חוק שכן מינימום, התשמ"ז-1987. האמור לעיל אינו חל לגבי ניקיון החדר וסביבת המגורים המשמשת את השוהה במרכז, ולגבי שמירת הסדר והניקיון של אלה, לא ישולם גמול.

לסעיף 133 המוצע

הסעיף המוצע קובע הוראות לעניין נוכחות השוהה במרכז ויציאתו ממנו ולעניין התייצבות השוהה במרכז לצורך רישום נוכחות. סעיף קטן (א) המוצע קובע כי שוהה יתייצב במרכז לצורך רישום נוכחות שלוש פעמים ביום. מטרת הסעיף הקטן האמור להבטיח מחד גיסא, את חופש התנועה של השוהה במרכז ומחוצה לו, בשונה ממקום משמורת, ומאידך גיסא, למנוע מהשוהה במרכז השוהה את האפשרות לעבוד מחוץ למרכז.

⁵ ס"ח התשמ"ז, עמ' 68.

(ג) על אף הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב) רשאי ממונה ביקורת הגבולות, לפי בקשת שוהה ומטעמים מיוחדים, לפטור את השוהה מחובת ההתייצבות במרכז לצורך רישום נוכחות או מאיסור השהייה מחוץ לתחומי המרכז, כאמור באותם סעיפים קטנים; פטור לפי סעיף קטן זה יינתן לפרק זמן שלא יעלה על 48 שעות, ואם הפטור ניתן לשם אשפוז רפואי של השוהה או בן משפחתו מדרגה ראשונה – רשאי הממונה לתת פטור כאמור לתקופה ארוכה יותר; בית הדין לביקורת משמורת של מסתננים רשאי לבחון את החלטת ממונה ביקורת הגבולות לפי סעיף קטן זה, אם הוגשה לו בקשה לכך מאת השוהה בתוך 14 ימים מיום מתן ההחלטה.

(ד) שר הפנים, בהסכמת השר לביטחון הפנים, יקבע הוראות לעניין נוכחות השוהים במרכז שהייה, ובכלל זה לעניין יציאתם מהמרכז וחזרתם אליו, וכן לעניין מועדי התייצבותם במרכז לצורך רישום נוכחות ואופן הרישום; מועדי ההתייצבות כאמור ייקבעו באופן שלא יאפשר לשוהה לעבוד בישראל.

שוהה חייב לשאת עמו בכל עת את הוראת השהייה שניתנה לו לפי סעיף 32ד ולהציגה, לפי דרישה, בפני עובד המרכז, שוטר, חייל מוסמך, פקח שמונה לפי סעיף 13ד לחוק הכניסה לישראל וכל גורם אחר שמנהל המרכז הסמיכו לכך.

(א) מנהל המרכז, באישור הנציב, יקבע את ההוראות הדרושות לצורך הפעלת המרכז וניהולו ולצורך שמירה על הביטחון, הבטיחות, הסדר והמשמעת במרכז, ובין השאר בעניינים כמפורט להלן:

(1) שיבוץ במגורי המרכז לרבות הפרדה בין סוגי אוכלוסיות;

(2) כללי התנהגות של השוהים במרכז ובכלל זה איסור החזקת חפצים מסוימים, וחובת השוהה לפעול לשמירת הסדר והניקיון במקום מגוריו ובסביבתו;

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 32 המוצע

מוצע לקבוע כי מנהל המרכז יקבע, באישור נציב שירות בתי הסוהר, את ההוראות הדרושות לצורך הפעלת המרכז וניהולו ולצורך שמירה על הביטחון, הבטיחות, הסדר והמשמעת במרכז. קביעת הוראות מיוחדות לצורך ניהול מרכז השהייה נדרשת מאחר שהמרכז יופעל במתכונת שונה ממיתקני משמורת המנוהלים בידי שירות בתי הסוהר, וינוהל בצורה שונה ממיתקן כאמור. עוד מוצע לקבוע, בסעיף קטן (ג) של סעיף 32 המוצע, כי ההוראות שייקבעו לפי אותו סעיף יפורסמו במקום בולט במרכז השהייה, בשפה המובנת לשוהים.

לסעיף 32 המוצע

מרבית המסתננים נכנסים לישראל בלא תיעוד או מסמכים רשמיים. בהעדרם, תשמש הוראת השהייה שתינתן להם לפי החוק המוצע כמסמך מזהה, וכן תקבע את תנאי השהייה ואת המסגרת לשהייתם בישראל. משכך, מוצע לקבוע, בסעיף 32 בנוסחו המוצע, כי שוהה במרכז השהייה יישא עמו בכל עת את הוראת השהייה ויציג אותה, לפי דרישה, לפני עובד המרכז, שוטר, חייל מוסמך כהגדרתו בסעיף 32 לחוק בנוסחו המוצע (להלן – חייל מוסמך), פקח שמונה לפי סעיף 13ד לחוק הכניסה לישראל וכל גורם אחר שמנהל המרכז הסמיכו לכך.

(3) העסקת שוהים במרכז בעבודות תחזוקה ושירותים שוטפים;

(4) החזקה והפקדה של חפצים;

(5) כניסת מבקרים למרכז;

(6) סגירת המרכז בשעות כאמור בסעיף 32(ב), וכן לצורך שמירה על הביטחון, הבטיחות, הסדר והמשמעת במרכז.

(ב) שוהה יקיים את ההוראות שנקבעו בעניינים כאמור בסעיף קטן (א) וישמע להוראות עובד המרכז באותם עניינים. (ג) ההוראות שנקבעו לפי סעיף זה יפורסמו במקום בולט במרכז השהייה, בשפה המובנת לשוהים.

322.א. השר לביטחון הפנים, בהסכמת שר האוצר, רשאי לקבוע הוראות לעניין תשלום דמי כיס או מתן הטבה אחרת, לשוהה במרכז, בשיעורים ובמועדים שיקבע, ורשאי הוא לקבוע את התנאים לנתינתם וכן נסיבות שבהן יישללו דמי הכיס או ההטבה, כולם או חלקם.

דמי כיס

322.ב. (א) לשם שמירה על ביטחון הציבור והשוהים במרכז שהייה ולשם שמירה על הסדר במרכז, רשאי עובד המרכז, שוטר או חייל מוסמך לערוך חיפוש בלא צו של שופט –

סמכויות חיפוש בלא צו

(1) על גופו של אדם, בכלי תחבורה, במטען ובטובין אחרים – בעת כניסה למרכז או בעת יציאה ממנו;

(2) על גופו של אדם, במטען ובטובין אחרים – בעת כניסה לרכב ציבורי, בעת הימצאות בו או בעת יציאה ממנו, ובלבד שהרכב הציבורי מצוי בסביבתו הקרובה של המרכז.

ד ב ר י ה ס ב ר

כדי להבטיח את ביטחונם של השוהים במרכז ואת ביטחון הציבור וכדי לשמור על הסדר במרכז, מוצע, בסעיף קטן (א) המוצע, להקנות לעובד המרכז, לשוטר או לחייל מוסמך, בלא צו בית משפט, סמכות לערוך חיפוש על הגוף, כהגדרתו בסעיף 3 לחוק הסמכויות, בעת כניסה למרכז או בעת יציאה ממנו. סמכות זו תופעל באופן שגרתי כלפי המבקשים להיכנס למרכז והיוצאים ממנו. נוסף על כך, יוכלו הגורמים שהוסמכו לבצע חיפוש על הגוף או בכלי תחבורה, ללא צו בית משפט, במקרה שהתעורר חשד סביר שאדם הנמצא במרכז השהייה נושא עימו נשק שלא כדון, כאשר נשק מוחזק בכלי תחבורה או כאשר אדם עומד לעשות שימוש בנשק. כמו כן, מוצע לקבוע כי הגורמים האמורים יוסמכו לערוך חיפוש כאמור במקרה של חשד לאחזקת חפץ שאחזקתו אסורה על פי דין או חפץ שמנהל מרכז השהייה, באישור נציב שירות בתי הסוהר, קבע שאסור להחזיקו במרכז (להלן – חפץ אסור).

לסעיף 32א המוצע

מוצע להסמיך את השר לביטחון הפנים לקבוע, בהסכמת שר האוצר, הוראות לעניין תשלום דמי כיס, לרבות שיעורם, מועדים לתשלום, תנאים לנתינתם וכן הוראות לעניין שלילת דמי כיס או הפחתה מהם. הוראות כאמור אפשר שייקבעו בהתייחס, למשל, להתנהגותו של השוהה במרכז, ובכלל זה שמירתו על כללי השהייה במרכז ורציפות שהייתו בו.

לסעיף 32ב המוצע

מוצע לקבוע כי לשם שמירה על הסדר ועל ביטחון השוהים במרכז, ולשם שמירה על ביטחון הציבור, יוקנו לעובד המרכז, לשוטר וכן לחייל מוסמך, סמכויות חיפוש בלא צו בדומה לסמכויות המוקנות לפי סעיף 3 לחוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור, התשס"ה-2005 (להלן – חוק הסמכויות), בשינויים המפורטים בסעיף המוצע. יובהר, כי השגת התכלית של שמירה על ביטחון הציבור והשוהים ושמירה על הסדר במרכז מחייבת הרחבה מסוימת של הסמכויות האמורות כפי שיפורט להלן.

(ב) היה לעובד המרכז, לשוטר או לחייל מוסמך חשד סביר שאדם הנמצא בתחום מרכז השהייה נושא עמו שלא כדין נשק או עומד לעשות שימוש שלא כדין בנשק, או נושא עמו חפץ אסור, או שנשק המוחזק שלא כדין או חפץ אסור נמצא בכלי תחבורה הנמצא בתחום מרכז השהייה, רשאי הוא לערוך חיפוש על גופו של אותו אדם או בכלי תחבורה.

(ג) לעניין חיפוש על גופו של אדם לפי סעיף זה יחולו הוראות סעיף 3(ג) לחוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור.

(ד) בסעיף זה, "חיפוש על גופו של אדם" – כהגדרתו בסעיף 3(ד) לחוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור.

32.יג. שוטר רשאי, בלא צו חיפוש, להיכנס לכל מקום במרכז ולערוך בו חיפוש אם יש לו יסוד להניח שמבצעים שם עבירה או שעבירה בוצעה שם זה מקרוב; אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מסמכותו של שוטר לפי סעיף 25 לפקודת מעצר וחיפוש.

32.יד. מי שמוסמך לערוך חיפוש לפי פרק זה רשאי, לשם שמירה על ביטחון הציבור והשוהים במרכז שהייה ולשם שמירה על הסדר במרכז –

(1) לדרוש מאדם, שיש לו סמכות חיפוש לגביו, למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות, הוראת שהייה או תעודה רשמית אחרת המעידה על זהותו שהוא חייב בהחזקתה על פי כל דין;

(2) לתפוס חפץ העלול לפגוע בביטחון הציבור, שהתגלה אגב החיפוש, או חפץ אסור; חפץ שנתפס לפי פסקה זו יימסר בהקדם האפשרי למשטרת ישראל ויחולו עליו הוראות הפרק הרביעי לפקודת מעצר וחיפוש, בשינויים המחויבים, ואולם לגבי חפץ אסור כאמור בפסקה (2) להגדרת "חפץ אסור" שבסעיף 32א, רשאי מנהל המרכז להורות על הפקדתו בהתאם להוראות שקבע לפי סעיף 32(א)(4).

סמכות חיפוש במקום

דרישת הודעות וסמכות תפיסה

ד ב ר י ה ס ב ר

במרכז וכן לשמירה על הסדר במרכז. הקנייתה לשוטר בלבד, על יסוד ההנחה שמבוצעת או שבוצעה עבירה, מבטאת איזון ראוי.

לסעיף 32ד המוצע

בדומה לסמכויות שהוקנו בסעיף 4 לחוק הסמכויות, מוצע להקנות למי שמוסמך לערוך חיפוש לפי החוק המוצע, את הסמכות לדרוש מאדם שיש לו סמכות חיפוש לגביו, להודות לפניו. הסמכות האמורה נדרשת כדי לאמת את זהותם של השוהים במרכז והמבקשים לבוא בשעריו. כמו כן מוצע להקנות למי שהוסמך כאמור סמכות תפיסה, שהיא חלק אינהרנטי מסמכות החיפוש על הגוף ומאפשרת לבעל הסמכות לתפוס חפצים העלולים לפגוע בביטחון הציבור, שהתגלו אגב החיפוש על הגוף או חפצים אסורים.

מוצע לקבוע, בסעיף קטן (ג) המוצע, כי לעניין ביצוע החיפוש על הגוף לפי הסעיף המוצע יחולו הוראות סעיף 3(ג) לחוק הסמכויות.

לסעיף 32ז המוצע

על פי פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969 (להלן – הפקודה), שוטר רשאי, להיכנס לכל מקום ולערוך בו חיפוש בלא צו שופט, אם יש לו יסוד להניח שמבצעים שם פשע, או שפשע בוצע שם זה מקרוב. סמכות זו נתונה בפקודה גם במקרה שבו אדם המצוי במקום פונה לעזרת המשטרה ויש יסוד להניח שמבוצעת שם עבירה. מוצע להעניק לשוטר סמכות חיפוש כאמור לגבי כל עבירה שמבוצעת במרכז, או שבוצעה במרכז זה מקרוב, בלא צו שיפוטי. סמכות זו חיונית לצורך השמירה על שלומם וביטחונם של השוהים

32טו. (א) סירב אדם לדרישת הזדהות, לחיפוש או לתפיסה לפי הוראות פרק זה, רשאי מי שמוסמך לערוך חיפוש כאמור לפעול בדרכים אלה, ואף להשתמש בכוח סביר לשם כך:

- (1) למנוע מאותו אדם כניסה למרכז, כולו או חלקו, או לרכב הציבורי, וכן למנוע הכנסה של חפץ אסור, מטען או טובין אחרים למרכז או לרכב הציבורי, או למנוע כניסה של כלי תחבורה למקום, הכול לפי העניין;
- (2) להוציא מהמרכז או ממקום מסוים בו את האדם, את החפץ האסור, את המטען או את הטובין האחרים, או להוציא את כלי התחבורה מהמרכז – הכול לפי העניין.
- (ב) סירב אדם לחיפוש, והיה חשד סביר שהוא נושא שלא כדין נשק או עומד לעשות שימוש שלא כדין בנשק או נושא עמו חפץ אסור, רשאי מי שמוסמך לערוך את החיפוש, לערוך את החיפוש, על אף הסירוב, ואף להשתמש בכוח סביר לשם כך.
- (ג) מי שמוסמך לערוך חיפוש לפי פרק זה, רשאי להפעיל את הסמכויות המפורטות בסעיף קטן (א) גם כלפי אלה:

- (1) אדם שאינו מורשה לשהות במרכז או במקום מסוים בו באותה העת, שסירב לדרישת עובד המרכז להימנע מכניסה לאותו מקום או לצאת מהמקום האמור;
- (2) אדם שאינו שוהה, הנמצא במרכז שהייה והמפריע לסדר במרכז, שסירב לדרישת עובד המרכז לחדול מההפרעה.

32טז. (א) היה לעובד המרכז או לחייל מוסמך חשד סביר שאדם הנמצא בתחום מרכז השהייה נושא שלא כדין נשק או חפץ שהחזקתו אסורה על פי דין או עומד לעשות שימוש שלא כדין בנשק או לבצע עבירה העלולה לסכן את ביטחונו של אדם, את ביטחון הציבור או את ביטחון המדינה, רשאי הוא לעכב את האדם עד לבואו של שוטר.

סמכות עיכוב

ד ב ר י ה ס ב ר

עוד מוצע לקבוע, בסעיף קטן (ג) המוצע, כי מי שמוסמך לערוך חיפוש לפי פרק ד' המוצע, יהיה רשאי להפעיל את סמכויותיו כמפורט בסעיף המוצע, גם כלפי אדם שאינו מורשה לשהות במרכז או במקום מסוים בו וסירב לדרישת עובד המרכז לצאת מאותו מקום או להימנע מכניסה אליו, וכן כלפי אדם שאינו שוהה, הנמצא במרכז ומפריע לסדר בו, אם סירב לדרישת עובד המרכז לחדול מההפרעה.

לסעיף 32טז המוצע

בדומה לסמכות המוקנית בסעיף 6 לחוק הסמכויות, מוצע להקנות סמכות עיכוב לעובד המרכז או לחייל מוסמך במקרה של חשד סביר שאדם המצוי בתחום המרכז נושא שלא כדין נשק או נושא עמו חפץ שאחזקתו אסורה על פי

לסעיף 32טז המוצע

בדומה לסמכויות שהוקנו בסעיף 5 לחוק הסמכויות, מוצע להקנות למי שהוסמך לערוך חיפוש לפי פרק ד' המוצע, את הסמכות למנוע מאדם כניסה למרכז או לחלק ממנו, או לרכב ציבורי, למנוע הכנסה של חפץ אסור, מטען או טובין אחרים וכן סמכות להוציא מהמרכז או ממקום מסוים בו את האדם, את החפץ האסור, המטען או הטובין, וזאת במקרה של סירוב לדרישת הזדהות, לחיפוש או לתפיסה מצד הגורמים שהוסמכו לכך. אדם המסרב לחיפוש והיה חשד סביר לגביו שהוא נושא שלא כדין נשק או עומד לעשות שימוש שלא כדין בנשק או נושא עמו חפץ אסור, רשאי מי שהוסמך לערוך חיפוש לערוך את החיפוש למרות סירובו של האדם, ובמידת הצורך אף להשתמש בכוח סביר.

(ב) על עיכוב לפי סעיף זה יחולו הוראות סעיפים 72 עד 74 לחוק המעצרים,⁶ בשינויים המחויבים.

(ג) סירב אדם כאמור בסעיף קטן (א) לעיכוב, רשאי מבצע העיכוב להשתמש בכוח סביר כדי לעכבו.

32ז. (א) עובד המרכז רשאי לנקוט אמצעים סבירים, לרבות שימוש בכוח, כנגד שוהה במרכז שקיים חשש כי הוא עומד לגרום נזק לגוף או לרכוש, כדי למנוע את הנזק האמור או כדי לשמור על הסדר במרכז.

שמירת הסדר
והמשמעת

(ב) שוהה במרכז שלא מילא חובה שהוא חייב בקיומה, בהתאם להוראות פרק זה או להוראות שניתנו לפיו, רשאי מנהל המרכז או סגנו לנקוט נגדו אמצעי משמעת לאחר שניתנה לו הזדמנות להשמיע טענותיו לפניו; בסעיף קטן זה, "אמצעי משמעת" – אחד או יותר מאלה: נזיפה, אזהרה, או הגבלה על יציאה מהמרכז ובלבד שבמהלך תקופה של שבעה ימים לא תוגבל היציאה לפרק זמן מצטבר העולה על 48 שעות.

(1) מצא מנהל המרכז או סגנו כי שוהה הפר חובה כאמור בסעיף קטן (ב) וכי נגרם בשל כך נזק לרכוש, רשאי הוא לחייבו, נוסף על כל אמצעי משמעת, בתשלום פיצויים לשירות בתי הסוהר על נזק שנגרם עקב ההפרה, ובלבד שלא יחייבו בתשלום פיצויים בסכום העולה על הסכום שקבע השר לביטחון הפנים, בצו.

ד ב ר י ה ס ב ר

שנקבעו בהתאם לחוק המוצע, אמצעי משמעת כמפורט להלן: נזיפה, אזהרה וכן הגבלה על יציאה מהמרכז, ובלבד שבמהלך תקופה של שבעה ימים לא תוגבל היציאה לפרק זמן מצטבר העולה על 48 שעות. הגבלת התקופה כאמור מטרתה למנוע פגיעה מעבר לנדרש בזכות לחירות של השוהה במרכז.

בנוסף, מוצע לקבוע, בסעיף קטן (ג) המוצע, בדומה להוראה הקבועה בסעיף 59 לפקודת בתי הסוהר [נוסח משולב], התשל"ב–1971, כי במקרה שבו הפר שוהה חובה החלה עליו לפי הוראות החוק המוצע וגרם בכך נזק לרכוש, רשאי מנהל המרכז או סגנו לחייב את השוהה, נוסף על כל אמצעי משמעת, בתשלום פיצויים לשירות בתי הסוהר על הנזק שנגרם עקב ההפרה. הוראה זו נועדה להתמודד עם מקרים של פגיעה ברכוש וונדליזם. מוצע להגביל את סכום הפיצוי לסכום המרבי שיקבע השר לביטחון הפנים, בתקנות. עוד מוצע להסמיך את מנהל המרכז להפחית את סכום הפיצוי או לבטל את החיוב, אם ראה טעם מיוחד המצדיק זאת.

בסעיף קטן (ד), מוצע להסמיך את בית הדין לביקורת משמורת של מסתננים לבחון, לבקשת השוהה, את החלטת

דין. כמו כן, מוצע להקנות סמכות עיכוב כאמור במקרה שבו קיים חשד סביר לכך שאדם המצוי בתחום המרכז עומד לבצע עבירה העלולה לסכן את ביטחונו של אדם, את ביטחון הציבור או את ביטחון המדינה.

יצוין כי סמכות עיכוב כאמור מוגבלת לפרק זמן של שלוש שעות עד לבואו של שוטר, בהתאם להוראות ולמגבלות הקבועות בסעיפים 72 עד 74 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו–1996. סירב האדם לעיכוב רשאים הגורמים שהוסמכו לכך להשתמש בכוח סביר כדי לבצע את העיכוב.

לסעיף 32ז המוצע

מוצע לקבוע, בסעיף קטן (א) המוצע, כי בנסיבות שבהן קיים חשש ששוהה עומד לגרום נזק לגוף או לרכוש, יהיה עובד המרכז מוסמך לנקוט אמצעים סבירים, לרבות שימוש בכוח, כדי למנוע את הנזק או כדי לשמור על הסדר במרכז. סמכות כאמור חיונית לצורך השמירה על הסדר והמשמעת במרכז, ולמניעת נזקים לגוף ולרכוש.

עוד מוצע, לצורך אכיפת משטר המשמעת במרכז, לקבוע כי מנהל המרכז או סגנו, יהיו רשאים לנקוט נגד שוהה שלא מילא אחר כללי ההתנהגות וכללי המרכז כפי

⁶ ס"ח התשנ"ו, עמ' 338

(2) חויב שוהה בתשלום פיצויים כאמור בפסקה (1),
רשאי מנהל המרכז, אם ראה טעם מיוחד המצדיק
לעשות כן, לבטל את החיוב או להפחיתו.

(ג) בית הדין לביקורת משמורת של מסתננים רשאי, לפי
בקשת השוהה, לבחון את החלטת מנהל המרכז או סגנו
להגביל את יציאתו של השוהה מהמרכז, שניתנה לפי
הוראות סעיף זה.

חובת הזדהות 32. לא יעשה עובד המרכז שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי פרק
זה, אלא בעת מילוי תפקידו ובהתקיים שניים אלה:

(1) הוא עונד באופן גלוי תג המזהה אותו ואת תפקידו
ולובש מדים בצבע ובצורה שהורה הנציב לעניין זה, ובלבד
שהמדים כאמור אינם נחזים להיות מדי משטרה;

(2) יש בידו תעודה המעידה על תפקידו ועל סמכויותיו
שאותה יציג על פי דרישה.

סיוע למשטרה 32. עובד המרכז רשאי, בעת מילוי תפקידו, לעשות שימוש
בסמכויות המפורטות בפרק זה גם לשם סיוע למשטרת ישראל
בביצוע פעולות בתוך המרכז במסגרת מילוי תפקידה, ובלבד
שעובד המרכז לא יעשה שימוש בסמכויות כאמור בסעיף
זה אלא באירוע שבו נוכח שוטר או בהתאם להנחיות קצין
המשטרה המפקד על האירוע.

העברה למשמורת 32. (א) מצא ממונה ביקורת הגבולות כי שוהה עשה אחד מאלה
רשאי הוא להורות בצו על העברתו למשמורת, לתקופה
שיקבע בצו בכפוף להוראות סעיף קטן (ב):

ד ב ר י ה ס ב ר

יצוין כי סמכות דומה לסיוע למשטרה ניתנה
לפקחים עירוניים במסגרת החוק לייעול האכיפה
והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה).
התשע"א-2011.

לסעיף 32 המוצע

סעיף 32 המוצע מקנה לממונה על ביקורת הגבולות
סמכות להורות על העברת שוהה למקום משמורת. סעיף
קטן (א) המוצע קובע את העילות שבהתקיימן רשאי ממונה
ביקורת הגבולות להורות על העברת שוהה למשמורת.

מתן הוראת שהייה למסתנן והשהות במרכז השהייה
כוללים בחובם כללים ותנאים שעל השוהה לקיימם ובין
השאר: התייצבות במרכז השהייה בהתאם למועד שנקבע
בהוראת השהייה, עמידה בתנאי ההתייצבות לצורך רישום
נוכחות, התנהגות נאותה בהתאם לכללי ההתנהגות שקבע
מנהל המרכז ואי-ביצוע עבירות פליליות, לרבות פגיעה
ברכוש ובגוף. משוהפרי הכללים והתנאים כאמור, יהיה
מוסמך הממונה על ביקורת הגבולות, לפי המוצע, לשקול
את העברתו של השוהה למשמורת. הסמכות המוצעת
מהווה את הסנקציה המרכזית שניתן להטיל על שוהה
המפר את התנאים והכללים כאמור.

מנהל המרכז או סגנו להגביל את יציאתו של השוהה
מהמרכז. בית הדין לביקורת משמורת של מסתננים רשאי
לאשר את החלטת מנהל המרכז או סגנו, לאשרה באופן
חלקי ולהפחית את תקופת ההגבלה על היציאה או לבטל
את ההחלטה.

לסעיף 32.32 המוצע

מוצע לקבוע כי עובד המרכז לא יעשה שימוש
בסמכויות המוקנות לו לפי פרק ד' המוצע, אלא בעת מילוי
תפקידו, כשהוא עונד באופן גלוי תג המזהה אותו ואת
תפקידו ולובש מדים שאינם נחזים להיות מדי משטרה,
וכשביר תעודה המעידה על תפקידו ועל סמכויותיו,
שאותה יציג על פי דרישה.

לסעיף 32.32 המוצע

בשל החשש מאירועי הפרות סדר במרכז, מוצע
ליתן אפשרות למשטרת ישראל להסתייע, בתחום המרכז,
בעובדי המרכז לשם מילוי תפקידה. בהתאם למוצע, יהיה
עובד המרכז רשאי לעשות שימוש בסמכויות המוקנות לו
לפי פרק ד' המוצע כדי לסייע למשטרה כאמור, רק אם
פעולות משטרת ישראל נעשות בתחום המרכז, במסגרת
מילוי תפקידה, ורק באירוע שבו נוכח שוטר או בהתאם
להנחיות קצין המשטרה המפקד על האירוע.

(1) איחר להתייצב לרישום נוכחות במועדי ההתייצבות שנקבעו לפי סעיף 32(ד) או לא התייצב לרישום במועדים כאמור, באופן חוזר ונשנה, בלא שקיבל אישור לכך לפי סעיף 32(ג);

(2) הפר באופן חוזר ושיטתי את כללי ההתנהגות שקבע מנהל המרכז לפי סעיף 32(א) (2) באופן שיש בו כדי לפגוע פגיעה של ממש בסדר במרכז;

(3) גרם נזק של ממש לרכוש;

(4) גרם חבלה לגוף;

(5) עבד, בניגוד להוראות סעיף 32;

(6) לא התייצב במרכז במועד שנקבע להתייצבותו בהוראת השהייה, ואם הועבר למשמורת לפי סעיף זה – לא התייצב במרכז בתום תקופת החזקתו במשמורת;

(7) עזב את מרכז השהייה ולא שב אליו בתוך 48 שעות מהמועד שהיה עליו לשוב בהתאם להוראות פרק זה ולהוראות שניתנו לפיו, בלא שקיבל אישור לכך לפי סעיף 32(ג).

(ב) תקופת ההחזקה במשמורת שעליה יורה ממונה ביקורת הגבולות בצו לפי סעיף קטן (א) לא תעלה על התקופה כמפורט להלן, לפי העניין:

(1) ניתן הצו בשל עילה כאמור בסעיף קטן (א) (1) עד (3) – 30 ימים;

(2) ניתן הצו בשל עילה כאמור בסעיף קטן (א) (4) –

(א) לגבי צו הניתן לשוהה לראשונה בשל אותה עילה – 30 ימים;

(ב) לגבי צו הניתן לשוהה בשנית בשל אותה עילה – 60 ימים;

(ג) בכל צו נוסף הניתן לשוהה בשל אותה עילה – 90 ימים;

(3) ניתן הצו בשל עילה כאמור בסעיף קטן (א) (5) –

(א) לגבי צו הניתן לשוהה לראשונה בשל אותה עילה – 60 ימים;

ד ב ר י ה ס ב ר

על פי המוצע, הגורם אשר ידון בשאלת ההעברה למשמורת, יהיה ממונה ביקורת הגבולות, שהוא גם הגורם המוסמך לדון בשחרור ממשמורת לפי סעיף 30 לחוק בנוסחו המוצע והגורם המוסמך להוציא צו משמורת לפי חוק הכניסה לישראל, ולכן גם הגורם המתאים לדון בהעברת שוהה למשמורת לפי הסעיף המוצע.

סעיף קטן (ב) של הסעיף המוצע קובע את התקופות להחזקה במשמורת שעליהן רשאי הממונה להורות. לפי המוצע תקופות המשמורת שעליהן יורה הממונה ייקבעו בשים לב למספר ההפרות שביצע השוהה, לחומרתן ולמשכן, וזאת כדי להבטיח סנקציה אפקטיבית מחד גיסא, ומידתית מאידך גיסא, בהתאם לנסיבות העניין.

- (ב) לגבי צו הניתן לשווה בשל אותה עילה – 120 ימים;
- (ב) בכל צו נוסף הניתן לשווה בשל אותה עילה – שנה;
- (4) ניתן הצו בשל עילה כאמור בסעיף קטן (א)(6) או (7) –

(א) אם השווה נעדר מהמרכז לתקופה שאינה עולה על 30 ימים מהמועד שהיה עליו להתייצב במרכז או לשוב אליו, לפי העניין (בפסקה זו – המועד להתייצבות) –

(1) לגבי צו הניתן לשווה לראשונה בשל היעדרות לתקופה כאמור – 90 ימים;

(2) לגבי צו הניתן לשווה בשנית בשל היעדרות לתקופה כאמור – 180 ימים;

(3) בכל צו נוסף הניתן לשווה בשל היעדרות לתקופה כאמור – שנה;

(ב) אם השווה נעדר מהמרכז לתקופה העולה על 30 ימים מהמועד להתייצבות ואינה עולה על 90 ימים מהמועד האמור –

(1) לגבי צו הניתן לשווה לראשונה בשל היעדרות לתקופה כאמור – 180 ימים;

(2) לגבי צו הניתן לשווה בשנית בשל היעדרות לתקופה כאמור – 240 ימים;

(3) בכל צו נוסף הניתן לשווה בשל היעדרות לתקופה כאמור – שנה;

(ג) אם השווה נעדר מהמרכז לתקופה העולה על 90 ימים מהמועד להתייצבות – שנה.

(ג) מצא ממונה ביקורת הגבולות כי מסתנן שקיבל רישיון זמני לישיבת ביקור לפי סעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה לישראל לא התייצב לחידושו בתוך 30 ימים מהמועד שבו פג הרישיון (בסעיף קטן זה – מועד התפוגה), רשאי הוא להורות בצו על החזקתו במשמורת לתקופה שיקבע בצו ושלא תעלה על התקופה כמפורט להלן, לפי העניין:

ד ב ר י ה ס ב ר

רישיון ישיבה זמני. משפג תוקף רישיון כאמור, והמסתנן אינו מגיע לחדשו, יהווה הדבר עילה להחזקתו במשמורת. מוצע לקבוע גם בהקשר זה את תקופות ההחזקה במשמורת שעליון רשאי הממונה להורות, בשים לב למשך התקופה שבה איחר השווה לחדש את רישיונו. ויובהר כי בתום תקופת החזקתו במשמורת יועבר המסתנן כאמור למרכז שהייה, לפי הוראת שהייה שתניתן לו.

בסעיף קטן (ג), מוצע להקנות לממונה על ביקורת הגבולות סמכות להורות על החזקה במשמורת של מסתנן שקיבל רישיון זמני לישיבת ביקור בהתאם לסעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה לישראל, ותוקף רישיונו פג והוא לא התייצב לחידושו במשך תקופה העולה על 30 ימים. רישיון כאמור ניתן למסתנן שהוצא לו צו הרחקה לפי חוק הכניסה לישראל, אך לא ניתן לעת הזו להרחיקו, ועל כן ניתן לו

- (1) אם המסתנן לא התייצב לחידוש הרישיון בתוך תקופה העולה על 30 ימים ממועד התפוגה ואינה עולה על 60 ימים מהמועד האמור – 90 ימים;
- (2) אם המסתנן לא התייצב לחידוש הרישיון בתוך תקופה העולה על 60 ימים מהמועד להתייצבות ואינה עולה על 120 ימים מהמועד האמור – 180 ימים;
- (3) אם המסתנן לא התייצב לחידוש הרישיון בתוך תקופה העולה על 120 ימים מהמועד להתייצבות – שנה.
- (ד) לא ייתן ממונה ביקורת הגבולות צו לשוהה לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ב) או צו למסתנן לפי סעיף קטן (ג), אלא לאחר שנתן לו הזדמנות להשמיע את טענותיו לפניו; לא ניתן לאתרו רשאי ממונה ביקורת הגבולות לתת את הצו שלא בפניו, ובלבד שתינתן לו הזדמנות להשמיע טענותיו לא יאוחר מ-24 שעות לאחר העברתו למשמורת.
- (ה) שוהה או מסתנן שהועבר למשמורת לפי סעיף זה יובא לפני ממונה ביקורת הגבולות לא יאוחר משבעה ימי עבודה מיום תחילת החזקתו במשמורת; ממונה ביקורת הגבולות רשאי להורות על שחרורו של השוהה ממשמורת והעברתו למרכז השהייה אם שוכנע כי מתקיים האמור בסעיף 30א(ב) או (ג)(1) או (2) ובכפוף לסייגים המנויים בסעיף 30א(ד), הכול בשינויים המחויבים.
- (ו) הוראות סעיפים 30 עד 130 יחולו על מי שעבר למשמורת לפי סעיף זה, בשינויים המחויבים ובשינוי זה: בסעיף 30ה(1)(א), במקום "לא יאוחר מ-14 ימים" יקראו "לא יאוחר מ-7 ימים".
- (ז) עם תום תקופת המשמורת לפי סעיף זה ישוב השוהה למרכז השהייה.

ד ב ר י ה ס ב ר

להורות על שחרורו של השוהה או המסתנן, לפי העניין, ממקום המשמורת, ועל העברתו למרכז שהייה. סמכות זו כפופה לסייגים המנויים בסעיף 30א(ד) לחוק.

עוד מוצע לקבוע, בסעיף קטן (ו), כי הוראות סעיפים 30 עד 130 לחוק, שעניינם תנאי ההחזקה במשמורת וביקורת בית הדין לביקורת משמורת של מסתננים, יחולו על מי שהועבר למשמורת לפי הסעיף המוצע.

בסעיף קטן (ז) מוצע להבהיר כי אם המסתנן שוחרר מן המשמורת, בין בחלוף תקופת ההחזקה במשמורת שנקבעה ובין בשל החלטת הממונה על ביקורת הגבולות או בית הדין לביקורת משמורת של מסתננים, הוא ישוב למרכז השהייה.

סעיף קטן (ד) המוצע מטרתו להבטיח את זכות הטיעון של השוהה במרכז או של המסתנן, לפי העניין, בטרם יורה הממונה על העברתו למשמורת. זכות טיעון דומה קיימת לשוהה שלא כדין בטרם הוצאת צו משמורת לפי חוק הכניסה לישראל (ר' סעיף 13א(ד) לחוק האמור). ויובהר כי כדי להבטיח את זכות הטיעון כאמור, יתקיים הדיון בהעברה למשמורת בשפה המובנת לשוהה או למסתנן, לפי העניין, כנהוג בהוצאת צו משמורת לפי חוק הכניסה לישראל.

בסעיף קטן (ה) מוצע לקבוע, בדומה לקבוע בסעיף 30א(א) לחוק בנוסחו המוצע, כי שוהה או מסתנן שהועבר למשמורת לפי הסעיף המוצע יובא לפני ממונה ביקורת הגבולות בתוך שבעה ימי עבודה מיום תחילת החזקתו במשמורת. על פי המוצע ממונה ביקורת הגבולות יהיה רשאי, בהתקיים האמור בסעיף 30א(ב) או (ג)(1) או (2) לחוק

ממונה על בירור
פניות השוהים
במרכז

332כא. (א) שר הפנים, בהסכמת השר לביטחון הפנים, ימנה מי
שכשיר להיות שופט שלום כממונה על בירור פניות השוהים
במרכז שהייה, לעניין תנאי שהייתם במרכז.

(ב) שר הפנים יקבע הוראות לעניין דרך הפניה לממונה
שמונה לפי סעיף קטן (א) ואופן בירור הפניות על ידו.

שהות משפחות
וילדים במרכז
שהייה

332כב. השר לביטחון הפנים יקבע הוראות מיוחדות לעניין שהות
משפחות וילדים במרכז שהייה; עד לקביעת תקנות כאמור
לא ישהו משפחות וילדים במרכז שהייה.

הוספת כותרת
פרק ה'

7. לפני סעיף 33 לחוק העיקרי יבוא:

"פרק ה': שונות".

תיקון חוק סדר
הדין הפלילי
(סמכויות אכיפה
- חיפוש בגוף
ונטילת אמצעי
זיהוי) - הוראת
שעה

8. בחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - חיפוש בגוף ונטילת אמצעי זיהוי) התשנ"ו-
1996⁷, בסעיף 1, בהגדרה "מקום משמורת מיוחד" ו"מוחזק במשמורת", בסופה יבוא
"לרבות מקום משמורת כאמור בפסקה (2) להגדרה "מקום משמורת" שבסעיף 330(א)
לחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), התשי"ד-1954 והמוחזק במקום משמורת
כאמור ולרבות מרכז שהייה כהגדרתו בסעיף 32 לאותו חוק והשוהה במרכז שהייה
כאמור".

תיקון חוק למניעת
הסתננות (עבירות
ושיפוט) (תיקון מס'
3 והוראת שעה)

9. בחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 3 והוראת שעה), התשע"ב-2012⁸,
אחרי סעיף 9 יבוא:

"הארכת תוקף 10. על אף הוראות סעיף 9, סעיפים 2, 4 ו-6 לחוק זה וסעיפים
330 עד 336 לחוק העיקרי כנוסחם בסעיף 5 לחוק זה, ימשיכו
לעמוד בתוקפם עד תום שלוש שנים מיום תחילתו של חוק
למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 4 והוראת
שעה), התשע"ד-2013⁹."

תיקון חוק למניעת
הסתננות (עבירות
ושיפוט) (הוראת
שעה)

10. בחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (הוראת שעה), התשע"ג-2013⁹,
בסעיף 1, בריש, במקום "עד המועד הקבוע בסעיף 9" יבוא "עד תום התקופה האמורה
בסעיף 10".

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 32כא המוצע

מוצע למנות ממונה לבירור פניות השוהים במרכז,
שיהיה אחראי לבירור תלונות השוהים בכל הנוגע לתנאי
שהייתם במרכז.

לסעיף 32כב המוצע

שהותם של משפחות וילדים במרכז שהייה דורשת
היערכות מיוחדת, תוך שימת דגש על הצרכים המיוחדים
של אוכלוסיות אלה. מוצע על כן להסמיך את השר לביטחון
הפנים לקבוע הוראות מיוחדות לעניין שהות משפחות
וילדים במרכז שהייה ולקבוע כי עד לקביעת תקנות אלה
לא ישהו משפחות וילדים במרכז שהייה.

סעיף 8 סעיפים 11 ו-11א לחוק סדר הדין הפלילי
(סמכויות אכיפה - חיפוש בגוף ונטילת אמצעי

⁷ ס"ח התשנ"ו, עמ' 136; התשע"א, עמ' 1169.

⁸ ס"ח התשע"ב, עמ' 119.

⁹ ס"ח התשע"ג, עמ' 78.

- תיקון חוק איסור הלבנת הון (הוראת שעה), התשע"ג-2013¹⁰, בסעיף 1, ברישה, במקום "עד תום שנה מהמועד האמור" יבוא "עד תום התקופה האמורה בסעיף 10 לחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 3 והוראת שעה), התשע"ב-2012".
- תוקף 12. סעיפים 3, 5, 6 ו-8 לחוק זה, יעמדו בתוקפם שלוש שנים מיום תחילתו של חוק זה.
- תחולה 13. הוראות סעיף 30 לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 5 לחוק זה, יחולו על מסתנן שנכנס לישראל לאחר תחילתו של חוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

החוק המוצע. הארכה כאמור תאפשר בחינה כוללת של כל ההסדרים שבחוק למניעת הסתננות שנקבעו בהוראות שעה.

סעיף 13 כפי שצוין בהרחבה בחלק הכללי של דברי ההסבר מוצע לקבוע כי סעיף 30 לחוק, כנוסחו המוצע, יחול על מסתנן שנכנס לישראל לאחר תחילתו של החוק המוצע ולא יחול על עשרות אלפי המסתננים שכבר מצויים בישראל. בכך יהיה כדי להגשים את תכליות החקיקה – למנוע את כניסתם של מסתננים חדשים לתחומי מדינת ישראל ולמנוע את השתקעותם של מסתננים אלה בישראל, וכן להשפיע על התנהגותם של מסתננים פוטנציאליים במדינות המוצא ולבטל את התמריץ לכניסתם לתחומי המדינה – והכול תוך מתן איזון הולם לקשיים אשר נדונו בבג"צ אדם.

של תופעת ההסתננות. תכלית זו הוכרה על ידי בית המשפט, בבג"צ אדם, כתכלית ראויה. בהתאמה מוצע, בסעיף 9 להצעת החוק, להאריך גם את תוקפם של הסעיפים בהוראת השעה התשע"ב המהווים חלק מההסדר הכולל – ובעיקר סעיפים 30 עד 130 לחוק למניעת הסתננות שנקבעו בהוראת השעה האמורה.

בנוסף, מוצע, בסעיפים 10 ו-11 להצעת החוק, להאריך גם את תוקפם של חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (הוראת שעה), התשע"ג-2013, ושל חוק איסור הלבנת הון (הוראת שעה), התשע"ג-2013, הקובעים הוראות בנוגע לאיסור הוצאת רכוש מישראל. תוקפם של חוקים אלה נקבע בהתאמה לתקופת תוקפה של הוראת השעה התשע"ב ומוצע להאריך, בדומה למוצע לעניין הוראת השעה התשע"ב, עד תום שלוש שנים מיום תחילתו של

¹⁰ ס"ח התשע"ג, עמ' 81.

היועץ המשפטי לכנסת

סימוכין: 04428413
ירושלים, כ"ב בכסלו התשע"ד
25 בנובמבר 2013

לכבוד
חה"כ מירי רגב
יו"ר ועדת הפנים והגנת הסביבה

שלום רב,

הנדון: הצעת חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 4 והוראת שעה), התשע"ד-2013

לקראת הדיון בהכנתה של הצעת החוק שבנדון לקריאה השנייה והשלישית (בכפוף להחלטת ועדת הכנסת להעבירה לוועדת הפנים), להלן חוות דעתנו בעניינה של הצעת החוק:

תמצית

1. הערב, 25.11.2013, אישרה הכנסת בקריאה הראשונה את הצעת חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 4 והוראת שעה), התשע"ד-2013 (מ-817). הצעת החוק, שהיא הוראת שעה לשלוש שנים, נועדה ליצור הסדר חדש לטיפול בבעיית ההסתננות לישראל, זאת לאחר שבית המשפט העליון ביטל ביום 16.9.2013 את החוק שעיגן את ההסדר הקודם, מן הטעם שכליאתם של אנשים לתקופה ארוכה ללא משפט, הינה פגיעה בלתי מידתית בזכות החוקתית לחירות הקבועה בחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו. (בג"ץ 7146/12 **אדם נ' הכנסת**).
2. עיקרו של ההסדר הקודם, שנפסל, היה בקביעה המאפשרת את החזקתם במשמורת של המסתננים, הן אלה השוהים כבר בישראל, והן אלה שייכנסו בעתיד, לתקופה של שלוש שנים. עתה מציגה הממשלה בפני הכנסת הסדר שונה, שיש בו שני ראשים עיקריים:
האחד - קביעת תקופת משמורת בת שנה אחת, שתחול רק על מסתננים "חדשים" שייכנסו לארץ לאחר שיעבור החוק;
השני - הקמת מתקן שהייה פתוח למסתננים אשר לא ניתן להרחיקם מישראל בעת הזו, תוך אכיפת איסור העבודה המוטל עליהם וקביעת הסדרים מפורטים להפעלת מתקן השהייה.
3. כבר בפתח הדברים ראוי להדגיש כי ההסדר המוצע עתה, על שני מרכיביו, מאוזן ומידתי יותר מן ההסדר שנחקק בשעתו ושנפסל על-ידי בית המשפט העליון. אם בחוק שנפסל מרכז הכובד עמד על כליאתם של המסתננים לתקופה ארוכה, הרי שבהצעה הנוכחית מרכז הכובד עבר להשמתם במתקן שהייה פתוח, חלופה שהוזכרה כאפשרית בפסק הדין. לכך יש להוסיף גם את הקיצור המשמעותי של

תקופת המשמורת (משלוש שנים בהסדר שנפסל, לשנה אחת), ואת החלת ההסדר רק על מסתננים "חדשים", שיכנסו לישראל לאחר תחילת החוק (בניגוד להסדר שנפסל שהוחל גם על מסתננים ששהו בארץ בעת חקיקתו).

4. לצד זאת, ברצוננו להסב את תשומת לבם של חברי הוועדה למספר קשיים בהצעת החוק, אשר חשוב כי יידונו במהלך הליך החקיקה. הערותינו יתייחסו לשני ראשיה של הצעת החוק:

א. קביעת משמורת למסתננים "חדשים"

5. כאמור, הצעת החוק מקצרת משמעותית את תקופת המשמורת ביחס לחוק שנפסל ומעמידה אותה על שנה אחת. ואולם, לשון ההצעה קובעת כי ממונה ביקורת גבולות "רשאי" לשחרר אדם לאחר שנה במאסר, ואינו חייב לעשות כן. על כן, יש להבהיר גם בלשון החוק, כפי שמציגה הממשלה את הדברים בעל-פה, כי מדובר בתקופה מקסימלית ולא בתקופת מינימום התלויה בשיקול דעתו של הממונה.

6. קיצור התקופה לשנה, בהנחה שמדובר אכן בתקופה מקסימלית, עולה בקנה אחד עם עמדתם של שניים מתשעת שופטי ההרכב - הנשיא גרוניס והשופט הנדל - אשר התייחסו בפסק הדין מפורשות לאפשרות כי קיצור משמעותי של תקופת המשמורת יהפוך את הפגיעה בחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו למידתית יותר, וכך יתאים ההסדר למסגרות החוקתיות המקובלות.

7. אולם, יש להביא בחשבון כי שבעה שופטים נמנעו מלהתייחס לאפשרות של קיצור תקופת המשמורת כאמצעי חלופי מידתי יותר, והתייחסו לאפשרויות אחרות דווקא, כגון הקמת מתקן שהייה פתוח, הגבלות מגורים וכיוצא באלה (ראו למשל, פס' 104 לפסק דינה של השופטת ארבל; פס' 40 לפסק דינו של השופט פוגלמן). יתר על כן, חלק מן השופטים חזרו והתייחסו להלכות שנקבעו בעבר על-ידי בית המשפט העליון, שלפיהן החזקה במשמורת של שוהים שלא כדין נועדה רק לצורך מימוש הליכי הרחקה מישראל ואינה יכולה להתמשך "על חודשים רבים" (פס' 36 לפסק דינו של השופט פוגלמן; פס' 2 לפסק דינה של המשנה לנשיא נאור; פס' 2 לפסק דינה של כב' השופטת חיות). בנוסף, חלק משופטי ההרכב העלו במפורש ספקות ביחס למידת הלגיטימיות של התכלית ההרתעתית העומדת בבסיס הסדר הכליאה של המסתננים.

8. אמירות אלה של רוב שופטי ההרכב מעוררות ספק האם פסילת ההסדר הקודם נבעה רק מאורך תקופת המשמורת, או שמא במישור העקרוני וללא קשר לאורך התקופה, עמדתם היא כי בהיעדר אפשרות מעשית להרחיק את המסתננים מישראל, עצם כליאתם ללא משפט אינה חוקתית.

9. כאמור, ציינו כי ההסדר החדש לא רק מקצר את תקופת המשמורת אלא גם מחיל אותה רק על מסתננים "חדשים", קרי: מסתננים שיכנסו לישראל לאחר תחילת החוק. גם בכך יש משום ריכוך משמעותי, שכן ההסדר לא יחול על עשרות אלפי המסתננים השוהים בישראל ויחול רק על מי ש"הוזהר" לגביו מראש. אולם מאידך, נוכח נתוני רשות האוכלוסין וההגירה לפיהם בעת הזו מעטים הם המסתננים "החדשים" לישראל, ונוכח העובדה שבית המשפט בפסק הדין התייחס לשיעור הגעת מסתננים חדשים כמרכיב רלבנטי בבחינת מידתיות ההסדרים בתחום זה, עלולה להישאל על ידו השאלה האם אין כאן שימוש בכלי רב-עוצמה של כליאה כמענה לתופעה קטנת-היקף של מסתננים חדשים.

10. עניין נוסף נוגע למועדי הביקורת העתית על השהייה במשמורת, אשר לפי המוצע הם שונים מאלה הקבועים בחוק הכניסה לישראל לגבי שוהים בלתי חוקיים. כך, מוצע כי מסתכן הנתון במשמורת יובא בפני ממונה ביקורת הגבולות בתוך 7 ימי עבודה מיום תחילת החזקתו במשמורת (במקום 24 שעות בחוק הכניסה לישראל) ובפני בית הדין לביקורת משמורת בתוך 14 ימים מיום תחילת החזקתו (לעומת 96 שעות בחוק הכניסה לישראל), וכי בחינה נוספת של בית הדין תיעשה בתוך 60 ימים (במקום 30 ימים בחוק הכניסה לישראל). מועדים אלה זהים למועדים שנקבעו בחוק שנפסל. אולם נוכח העובדה שכיום אין עוד מדובר בהליכים שאותם יש לערוך ביחס לאלפי מסתננים, אלא לגבי בודדים, יש מקום לשקול את התאמתם של המועדים להיקף הקיים של מסתננים חדשים.

בהקשר זה אף נציין כי בתגובת הממשלה לעתירה כנגד החוק שנפסל, צוין כי על אף הקביעה בחוק הקודם לעניין ביקורת בתוך "שבעה ימי עבודה" יש לקרוא הוראה זו כאילו נאמר בה "שבעה ימים קלנדריים", היינו אף הממשלה עצמה סברה כי ההסדר בחוק הקודם מרחיק לכת יתר על המידה בעניין זה.

הוא הדין בהוראה הקובעת את עילות השחרור ממשמורת מטעמים הומניטריים המפורטות בסעיף 30א(ב) להצעת החוק. על פי ההצעה, אין להסתפק בעילות עצמן, אלא תחולתן מותנית בכך שמדובר ב"מקרים חריגים", זאת כמו בהסדר הקודם שנפסל. אולם, הממשלה, בתגובתה לעתירה כנגד החוק שנפסל, כבר הכירה בכך שעילות שחרור אלה מצדיקות שחרור ללא צורך ב"חריגות" מיוחדת. גם כאן, לא ברור מדוע בחרה הממשלה להותיר בהצעת החוק עניין שהיא עצמה הבהירה, במסגרת הדיונים בבית המשפט, כי עמדתה שונה לגביו.

11. עוד נעיר כי ההצעה חוזרת על החזקה החלוטה שנכללה בחוק שנפסל, לפיה אדם אשר במדינת מושבו או באזור מגוריו מתקיימת פעילות העלולה לסכן את ביטחון ישראל, בהכרח מהווה בעצמו סכנה למדינה, ועל כן אסור לשחררו גם בחלוף שנה לשהייתו במשמורת. כך, גם אם יהיה ברור מעל לכל ספק כי אדם מסוים אינו מהווה כל סכנה לביטחון ישראל או לשלום תושביה, לא ניתן יהיה לשחררו בערובה, והוא יהיה למעשה נתון במשמורת ללא הגבלת זמן. הוראה זו, ללא שיש בה מנגנון המאפשר למסתכן לסתור חזקה זו, מנוגדת לטעמנו באופן ברור לפסיקת בית המשפט העליון ולעקרונות שנקבעו בדין הישראלי לעניין מעצרים מנהליים באופן כללי. כך למשל, קבע בית המשפט העליון כי "איש בעונו יעצר ואיש בחטאו יוחזק במעצר מינהלי. אין עוצרים במעצר מינהלי אלא את מי שעצמו, במעשיו שלו, מהווה סכנה לבטחון המדינה" (דנ"פ 7048/97). בית המשפט אף קבע בעבר כי הדרישה למסוכנות אישית בהקשר זה היא בעלת אופי חוקתי ו"מתחייבת כחלק מההגנה על הזכות החוקתית לכבוד ולחירות אישית" (ע"פ 6659/06).

12. סיכומו של דבר, עמדתנו היא כי יש להבהיר בחוק כי תקופת השנה היא התקופה המקסימלית להחזקתו של מסתכן במשמורת, וכי ככלל השחרור בתום התקופה אינו נתון לשיקול דעתו של הממונה על ביקורת הגבולות (אלא במקרים חריגים הנוגעים למסוכנות הספציפית הנשקפת מהאדם הנתון במשמורת). בנוסף, אנו סבורים כי יש לערוך את שאר התיקונים המתבקשים מההערות שלעיל. כמו כן, יש להביא בחשבון כי מפסק הדין עולה שחלק מן השופטים סבורים כי, בהיעדרו של הליך הרחקה אפקטיבי, אין מקום לכלוא מסתננים ללא משפט, וזאת ללא קשר לאורך התקופה, וכי הסדר המשמורת המוצע עומד במתח עם עמדה זו.

ב. הקמת מתקן שהייה פתוח למסתננים שלא ניתן להרחיקם מישראל

13. כפי שצינו, הקמת מתקן שהייה פתוח למסתננים הוזכר בפסק הדין כחלופה אפשרית להחזקת המסתננים במאסר, והיא בוודאי חלופה מידתית בהרבה. אולם, היות שמדובר במתקן מסוג שאינו מוכר בישראל, והואיל והשהייה בו אינה מוגבלת בזמן, יש לבחון בקפידה את ההסדרים הפרטניים הנוגעים אליו, וזאת כדי להבטיח שהמתקן לא יהיה דומה מדי באופיו למתקן "סגור".
14. אולם עוד קודם שבוחנים את ההסדרים הפרטניים, יש לעמוד על כך שעל-פי הנתונים שהוצגו בפני ועדת הפנים והגנת הסביבה על ידי רשות האוכלוסין וההגירה, קיבולת מתקן השהייה הפתוח עומדת על כ-3,500 מקומות, זאת בשעה שיש עשרות אלפי מסתננים שלא ניתן להרחיקם בעת הזו.
- בהקשר זה יצוין כי, על-פי פסק הדין, המידה שבה ההסדר נותן מענה לבעיית המסתננים השוהים בישראל היא בעלת רלבנטיות בהערכת מידתיותו של ההסדר, ועלולה להיטען הטענה כי אין הצדקה לפגיעה בזכויות של בודדים שאינה נותנת פתרון של ממש לבעיה בכללותה. מאידך, אם רואים את ההסדר המוצע כחלק ממכלול רחב יותר של צעדים שבהם נוקטת הממשלה לטיפול בבעיית המסתננים ולא רק כעומד בפני עצמו, יתכן ויש בכך משום תשובה לטענה זו.
- על כל פנים, שאלה חשובה העולה בהקשר זה, ואין לה מענה בהצעת החוק, היא כיצד יוחלט מי מבין עשרות אלפי המסתננים יועבר למתקן השהייה ומה יהיו הקריטריונים לכך. בהיעדר קריטריונים כלשהם עלולה להיטען טענה בדבר הפליה ואכיפה סלקטיבית בין המסתננים השונים.
15. עיון בהסדרים המפורטים בהצעת החוק מעלה כי יש מספר נושאים המחייבים לדעתנו בחינה וליבון על ידי הוועדה:
- א. על פי ההצעה, שוהה במתקן השהייה יתייצב במתקן שלוש פעמים ביום לצורך רישום נוכחות, ולא ניתן יהיה לצאת ממנו בשעות הלילה. מכיוון שהמתקן המדובר ממוקם בנגב, בריחוק ממקום ישוב, מגבלות אלה עלולות למנוע כמעט כל יציאה אפקטיבית של המסתננים ממתקן השהייה כך שבפועל הוא עלול להיהפך למתקן סגור.
- ב. הצעת החוק מאפשרת סמכויות חיפוש רחבות מהמקובל על גופו של אדם במתקן ובסביבתו הקרובה, עניין שאף הוא מקטין את הפער בין מתקן זה לבין מתקן סגור.
- ג. על פי ההצעה, המתקן ינוהל על ידי שירות בתי הסוהר, המורגל בניהול מתקנים סגורים ובטיפול באוכלוסייה של אסירים. יש לוודא כי בידיו הכלים וההכשרה לטיפול באוכלוסייה שאינה מורכבת מאסירים כלואים.
- ד. בנוסף, ההסדר המוצע להעסקת השוהים במתקן השהייה דומה מאוד לנהוג לגבי אסירים (ראו סימן ד' לפרק ב' בפקודת בתי הסוהר וסעיף 48 לחוק העונשין), ויש לבחון האם ראוי להחיל מודל העסקה של אסירים על אוכלוסייה שאינה מוגדרת ככזו.
- ה. ההצעה מפרטת אמצעי משמעת כנגד מסתננים אשר חרגו מן ההוראות, לרבות אמצעי משמעת חריפים כגון איסור על יציאה מהמתקן לתקופות מסוימות והעברה למשמורת סגורה לתקופות

העשויות להגיע אף לשנה. על הוועדה לבחון את היחס שבין האמצעים המוצעים לבין הפרת ההוראות ולוודא כי מדובר בענישה מידתית, וכי הפעלת אמצעים אלה תיעשה תוך מתן זכויות דינויות הולמות.

ו. בעוד שלגבי החזקה במשמורת נקבעו מקרים שבהם ישוחרר המוחזק מן המשמורת, כגון מצבים בהם יוותר קטין ללא השגחה או מסיבה רפואית, הרי שלגבי השהייה במתקן הפתוח חסרה כל התייחסות למקרים מעין אלה.

ז. גם לגבי החלטות שונות של מנהל מתקן השהייה ועובדיו המשפיעות באורח ישיר על חירותו של השוהה, זכויותיו ומעמדו, לא נקבע כל הסדר ביקורת שיפוטית או מינהלית שיבטיח שמירה ראויה על זכויות השוהה. זאת אף במקרים שבהם ננקטים אמצעים משמעותיים כגון הגבלת יציאה מהמתקן או חיוב בפיצויים. אמנם, מוצע בהצעת החוק כי שר הפנים ימנה "ממונה בירור פניות השוהים במרכז", אך הצעת החוק אינה מקנה לו סמכויות כלשהן.

16. **לסיכום פרק זה, כעיקרון, יש במתכונת של מתקן שהייה פתוח כדי לצמצם את הפגיעה בזכויות שעליה עמד בית המשפט העליון בפסק הדין, אך מובן כי לא ניתן להסתפק בכינוי המתקן כ"פתוח" על מנת שיעמוד במבחן החוקתיות, ויש לוודא כי אכן נשמר פער משמעותי בינו לבין מתקן כליאה רגיל. אנו סבורים כי כדי לשמר פער זה יש לתת את הדעת להערות הפרטניות שהוזכרו לעיל ביחס להסדרים השונים הקבועים בהצעת החוק.**

סוף דבר

17. ראינו לנכון להביא בפניכם את חוות דעתנו באשר להצעת החוק שבנדון, בהתחשב בקביעותו של בית המשפט העליון בהקשר זה, ובעקרונות החוקתיים המקובלים. אנו סבורים כי ניתוח הוראות הצעת החוק מחייב לגשת אל מלאכת החקיקה בזהירות, תוך ליבון ההערות שפורטו לעיל ועמידה על התיקונים הנדרשים.

בברכה,
איל ינון

העתק:
חה"כ יולי (יואל) אדלשטיין, יושב ראש הכנסת
חה"כ גדעון סער, שר הפנים
חברי ועדת הפנים והגנת הסביבה
עו"ד דינה זילבר, משנה ליועץ המשפטי לממשלה (ייעוץ)
עו"ד תומר רוזנר, היועץ המשפטי לוועדת הפנים והגנת הסביבה
עו"ד דניאל סלומון, היועץ המשפטי, רשות האוכלוסין וההגירה

פרוטוקול מס' 140
מישיבת ועדת הפנים והגנת הסביבה
יום שלישי, כ"ג בכסלו התשע"ד (26 בנובמבר 2013), שעה 11:10

סדר היום:

הצ"ח למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 4) והוראת שעה, התשע"ד-2013

נכחו:

חברי הוועדה:

מירי רגב – היו"ר
דב חנין
רינה פרנקל
זבולון קלפה
נחמן שי

משה מזרחי
עיסאווי פריג'
איילת שקד

מוזמנים:

שר הפנים גדעון סער
היועץ המשפטי לכנסת איל ינון
איריס כהן פרנקל – מרכזת באגף התכנון ופיתוח, משרד ראש הממשלה
יוסי אדלשטיין – מנהל מינהל אכיפה וזרים, רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול
אמנון בן עמי – ראש רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול
עו"ד דניאל סולומון – יועץ משפטי, רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול
עו"ד ענת פישר-צין – לשכה משפטית, רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול
עו"ד דנה זילבר – המשנה ליועמ"ש הממשלה (יועץ), משרד היועץ המשפטי לממשלה
עו"ד דרור וגשל – משרד המשפטים
יותם זעירא – ייעוץ וחקיקה, משרד המשפטים
עו"ד אביטל שטרנברג – משרד המשפטים
עו"ד גבי פיסמן – ייעוץ וחקיקה (פלילי), משרד המשפטים
עו"ד רעות בינג – משרד המשפטים
חנית אברהם בכר – ייעוץ וחקיקה, משרד המשפטים
רון בוכניק – מתמחה, משרד המשפטים
נירית להב קניזו – עוזרת ליועמ"ש, המשרד לביטחון הפנים
יואל הדר – יועמ"ש, המשרד לביטחון הפנים
גנ"מ יהושע וייס – ק' ניהול אסירים מחוז דרום, שב"ס, המשרד לביטחון הפנים
עו"ד פרומית כהן – משנה ליועמ"ש, שב"ס, המשרד לביטחון הפנים
אלעזר כהנא – ע' יועמ"ש, המשרד לביטחון הפנים
אורי שיינין – רפרנט תעסוקה באגף תקציבים, משרד האוצר
בר לוי – מתמחה, הלשכה המשפטית, משרד הכלכלה
ד"ר מיקי דור – ראש אגף רפואה כללית, משרד הבריאות
שמעון בן שושן – אגף לעניינים קונסולריים, משרד החוץ
זאב ציגלברג – ממונה יחידת הסמים והלבנת הון, רשות המיסים
גור בליי – הלשכה המשפטית, הכנסת
דן מרזוק – עוזר היועץ המשפטי לכנסת, הכנסת
מוריה אייכנשטיין – מתמחה, הלשכה המשפטית, הכנסת

ועם זמרן	–	מתמחה, הלשכה המשפטית, הכנסת
ד"ר שירלי אברמי	–	מנהלת מרכז המחקר והמידע, הכנסת
שרון סופר	–	מרכז המחקר והמידע, הכנסת
רונה פרי	–	מנהלת מחלקה ציבורית, מוקד סיוע לעובדים זרים
עו"ד רעות מיכאלי	–	מנכ"לית מוקד לסיוע לעובדים זרים
עו"ד אסף וייצן	–	יועץ משפטי, מוקד לסיוע לעובדים זרים
ואלפורגה אנגלברכט	–	נציבות האו"ם לפליטים
לידיה רבינוביץ	–	מחלקה משפטית, נציבות האו"ם לפליטים
מיכאל נתן בבלי	–	יועץ בכיר, נציבות האו"ם לפליטים
אריק שוע	–	מנהל אגף רבעים ושכונות, עיריית תל-אביב
יונתן יעקובוביץ	–	ראש מחלקת תקשורת והסברה, המרכז למדיניות הגירה ישראלית
עו"ד אריאל ארליך	–	ראש מחלקת ליטיגציה, פורום קהלת
שי ניצן-כהן	–	חוקר במחלקה המשפטית, פורום קהלת
נירן דוד	–	פורום קהלת
עו"ד אסנת כהן ליפשיץ	–	הקליניקה לזכויות מהגרים, רמת-גן
עובד חוגי	–	תושב תל-אביב, ועד פעולה שכונת התקווה
זכריה אריאל	–	נציג תושבים, ועד פעולה שכונות הדרום
כליפה אוחיון	–	ועד שכונות הדרום
רות יעקבי	–	ועד שכונות הדרום
עלי מוחמד	–	ועד פעולה שכונות הדרום
מנשה סופיה	–	נציג תושבים, ועד שכונות הדרום, תל-אביב
זהבה שירזי	–	ועד דרום תל-אביב
תמי אליעזר	–	ועד פעולה שכונות הדרום
יצחק גיני	–	פעיל, תל-אביב
ירון רוטברט	–	פעיל, תל-אביב
דוד קרקשון	–	תושב דרום תל-אביב
שמעון עוזרי	–	תל-אביב
עודד ירון	–	ועד פעולה, שכונת התקווה
שמואל חן	–	דובר ועדת הפנים והגנת הסביבה
נילי ברוש	–	לוביסטית, נילי ברוש

ייעוץ משפטי:תומר רוזנר
גלעד קרן**מנהלת הוועדה:**

יפה שפירא

רישום פרלמנטרי:

אושרה עצידה, הדר אביב

הצ"ח למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 4) והוראת שעה, התשע"ד-2013**היו"ר מירי רגב:**

שלום לכולם, ערב טוב. אנחנו לא נוהגים לקיים בדרך כלל דיונים בשעות האלה, בוודאי לא על שעות המליאה. קיבלנו אישור מיושב-ראש הכנסת לקיים את הדיון הזה על שעת המליאה. הדיון היום ייערך עד השעה תשע משום שאנחנו רוצים להביא את חוק המסתננים החדש שהממשלה הביאה, שר הפנים גדעון סער הביא. הוא נמצא פה והוא תיכף יציג את עקרונות החוק. תודה לך שהגעת בשעה הזו ואתה נמצא בכל הדיונים של הוועדה.

אנחנו נביא את החוק הזה להצבעה ביום רביעי הבא בעזרת השם כך שהחל מהיום ועד יום רביעי הבא יהיו דיונים ברצף כדי שנוכל להביא את הנושא הזה לחקיקה. כמובן שנוכל לשמוע את הגורמים השונים, גם את חברי הכנסת, וגם את הגורמים החברתיים, את הארגונים השונים שירצו להביע את עמדותיהם.

כמובן שנרשמו כאן מספר דוברים, הם ידברו. ניתן גם לחברי כנסת וגם לדוברים. אין היום הרבה חברי כנסת אז זה טוב. אז נוכל להתקדם בחקיקה וזה חשוב.

זבולון קלפה:

לא, יש הרבה. את לא רואה אותם. יש לנו משקל רב.

היו"ר מירי רגב:

אני מתכבדת לפתוח את דיון ועדת הפנים והגנת הסביבה בהצעת חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 4), התשע"ד-2013, מ/817.

זה לא סוד שמדינת ישראל מתמודדת עם מהגרי עבודה מזה מספר שנים. מרגע שהגדר נבנתה פחות אנשים, מהגרי עבודה, או מסתננים נכנסים לשטח מדינת ישראל. מאידך, אנחנו נמצאים עם בין 60 ל-100,000 מסתנני עבודה בתוך שטח מדינת ישראל. המצב הזה הוא מצב בלתי אפשרי גם ברמה החברתית, גם ברמה הביטחונית. התושבים סובלים סבל רב. אגב, גם מהגרי העבודה עצמם. התפקיד שלנו הוא למצוא פתרון גם למסתננים, בוודאי לתושבי ואזרחי המדינה הזו.

אין לי לרגע אשליה, ואני גם שמחה, ושמעתי את השר סער מעביר את החוק אתמול מעל במת המליאה, גם משיב ארוכות אחר כך כתשובה וגם בפתיח. אין לאף אחד אשליות שהחוק הזה יפתור את הבעיה. החוק הזה הוא חלק ממערך של כלים שהמדינה צריכה לאפשר על מנת להחזיר את המסתננים לארץ מוצאם או למדינה שלישית. בפאזל הזה לא נמצא רק שר הפנים, בפאזל הזה נמצאים גורמים אחרים שלצערי חלקם פוזלים לזינבה. אני רוצה לפזל רק לכיוון אחד, לכיוון אזרחי מדינת ישראל ולעשות את הכול ביושר ובהגינות ובצורה הטובה ביותר שאפשר.

אילו זה היה באפשרותי לא הייתי מביאה את החוק הזה, אמרתי את זה גם לגדעון. אני יודעת כמה מאמצים עשה השר כדי להביא את החוק הזה. אני יודעת כמה מאמצים נעשו במשרדי הממשלה השונים, שגדעון הוביל, בעיקר מול היועץ המשפטי לממשלה, כדי להביא את החוק הזה - שנתחיל ממשו, כמו שהוא אמר אתמול, ונראה לאן זה מוביל. אבל אני אומרת לכם שצריכים להיעשות דברים יותר מהירים ויותר נחוצים. המדינה השלישית נתקעת והיא תקועה והיא לא מתקדמת. ולכן, יגיע גם חגי הדס לוועדה החסויה של הוועדה שלנו ויסביר מה קורה עם הסוגיה הזו כי בסוף הפתרון של המתקן הזה, והחוק הזה יאושר, הפתרון שהוא נותן הוא לא נותן בין 60 ל-100,000 מסתננים שלהם צריכים לתת פתרון. הגיע הזמן להבין שיש כאן מחדל ואת המחדל הזה צריך לפתור ולשים לו סוף. ושלא תגידו שאנחנו כאן אומרים דברים. עכשיו החדר סגור, לכאורה סגור, כולם פה מעבירים הכול בשידור חי לאן שהם רוצים. אבל זו פצצה מתקתקת וצריך להביא לסיומה. אנחנו מנסים לעשות את זה בצורה הכי טובה שאנחנו יכולים ואני חייבת להגיד בהובלה של השר סער. אבל זה לא מספיק כי מדינה צריכה לעשות יותר וראש הממשלה צריך להנחות באופן ברור את חגי הדס למצוא מדינה שלישית, פתרון מהיר, כדי שיחזרו למדינתם או למדינה שלישית. וכמובן גם בתל-אביב ובארץ כולה צריך לראות איך עושים פיזור אוכלוסייה, אבל זה לא הדיון כרגע.

החוק כיום יעסוק בשני נושאים עיקריים שאותם יציגו גם גדעון ואנשיו על אותה שנה של אותם מסתננים חדשים שנכנסים ועל מתקן פתוח. צריך לדבר על מהו המתקן הפתוח, מי מפעיל את המתקן הפתוח, שירות בתי-הסוהר שצריכים להיות פה, מר יואל.

קריאות:

נמצאים פה.

היו"ר מירי רגב:

איפה הם? תצטרפו לשולחן. מה, אתם נהייתם פחדנים כולם?

שירות בתי-הסוהר יצטרך להסביר לנו איך הוא מתכוון לטפל באוכלוסייה, שמה לעשות, הם לא אסירים. הם שוהים בלתי חוקיים, הם מסתננים. איך אתם אמורים לטפל באוכלוסייה הזאת? יש הרבה מאוד תקנות שהשר צריך להתקין כחלק מהחוק, ששרים אחרים צריכים להתקין מבחינת החוק שתיכף נזכיר אותם פה. בלוח זמנים קצר נצטרך לעשות את כל מה שניתן כדי לעמוד בהחלטת בג"צ שתוך 90 יום המדינה תיתן פתרון אחר לאותו חוק שבג"צ פסל.

לכן, יהיה היום דיון עד השעה תשע, מחר בבוקר יהיה כמובן עד השעה 11:00, ובשבוע הבא יהיו דיונים. אם נצטרך לעשות את זה על חשבון מליאה נעשה כדי להגיע להצבעה שבוע הבא מרוכזת בין השעה 09:00 ל-11:00.

הדיון יהיה כך: אחרי ששר הפנים גדעון סער יפתח ואחריו היועץ המשפטי של הכנסת איל שנמצא פה, אנחנו נתחיל בהקראת החוק. אין פה התייחסויות כלליות, יש פה התייחסויות גם של חברי הכנסת וגם של הנציגים שנרשמו רק לסעיפים שאנחנו הולכים לדון בהם. אנחנו נתחיל עם הפרק הראשון שהוא פרק המשמורת. יקריאו את הפרק הזה כולו ואז נתייחס לפרק הזה. נראה על מה אנחנו מסכימים, על מה אנחנו לא מסכימים. נקבל תשובות בזמן אמת מהשר ומהגורמים הרלוונטיים שנמצאים פה. לאחר מכן נמשיך להקריא שלושה-ארבעה סעיפים ונדון עליהם, שלושה-ארבעה סעיפים ונדון עליהם. מבחינתי, כל מה שדנו עליו והוא מקובל כמובן הולך להצבעה. מה שלא מקובל ויש ממש איזשהו פער מאוד גדול, מה שלא ראיתי גם בהכנה כשישבתי גם עם היועץ המשפטי של הכנסת, גם מהיועץ המשפטי של הוועדה עם תומר וגלעד, לא ראיתי איזה פערים מאוד גדולים ביננו לבין הממשלה. אבל במה שיהיו כאלה פערים נצטרך לשבת אחר כך עם השר גדעון סער כדי ללמוד איך אנחנו מצמצמים את הפערים האלה ומגיעים להצבעה ביום רביעי. זה סדר הדיון.

אני מעבירה את הדיון אליך, כבוד השר גדעון סער. אני שוב מודה לך על כך שהגעת לכאן ועל כל התרומה שלך בהובלה בטיפול במסתננים. לאחר מכן איל יגיד את דבריו. בבקשה, כבוד השר.

שר הפנים גדעון סער:

תודה, גברתי היושבת-ראש. אני קודם כל מבקש להודות לך שכינסת את הוועדה ושאת מאפשרת גם לקיים דיון אינטנסיבי בהצעת החוק במהלך הימים הקרובים וגם לאפשר לנו לעמוד בלוח זמנים שמתחייב.

מליאת הכנסת אמרה אתמול את דברה בצורה ברורה מאוד, ברוב גדול מאוד, וביטאה את מה שהכנסת שמייצגת את הציבור רוצה וחושבת שחיוני לעשות.

אני רוצה להתחיל מפסק-הדין של בג"צ שניתן לפני 70 ימים. הסתכלתי פה באחד הניירות שהונחו על שולחן הכנסת וראיתי שמדובר בחקיקה בהולה. החקיקה לא בהולה. אנחנו קיימנו שבועות ארוכים דיונים עם כל הגורמים, עם גורמי משרד המשפטים, אחרי שקיימנו תהליך של לימוד פסק הדין מתוך הכרה שאנחנו חייבים לתת כלים למדינת ישראל ולא להשאיר אותה עירומה מול התופעה הזאת של הסתננות בלתי חוקית. אבל בהחלט לא בהולה. היו דיונים מאוד ארוכים, יסודיים ומאוד ממצים גם אצלי, גם אצל היועץ המשפטי לממשלה ובוודאי יהיו כאן בכנסת.

ניתן פסק דין שממנו מתחייבת החקיקה הזו. יכול להיות שחלק מהאלמנטים שלה יכולנו להפעיל גם קודם כמו המתקן הפתוח, אבל בוודאי שבעקבות פסק הדין נדרשת חקיקה. אני לא הסתרתי את דעתי שפסק הדין לפי דעתי הוא שגוי, הוא לא נכון, לא בתוצאה ולא במסד העובדתי כביכול שהוביל לתוצאה. פסק הדין השיג אותנו כמה צעדים לאחור בהתמודדות שלנו עם התופעה הזאת. אני רוצה לומר, כל הזמן יש יציאה מרצון, השאלה היא מה ההיקף שלה. השבוע יצאו מרצון 54 מסתננים בלתי חוקיים. הקצב

שעמדנו בו והמטרה שלנו היתה ללכת להיקפים יותר גדולים, השנה אני מניח שיצאו, וכבר לא נכנסים, ברוך השם, סדר גודל של כ-2,500. המטרה שלנו ל-2014 היתה ללכת למספרים הרבה יותר גדולים. פסק הדין בלם במידה מסוימת את המגמה והעביר אותנו לצורך להתמודד עם התוצאות שלו.

אבל אנחנו גם מכבדים את פסק הדין. יש כאלה שמדברים בשם רוח פסק הדין, גם אתמול מעל בימת הכנסת. אנחנו מכבדים את פסק הדין שהרצו שלו אומר דבר אחד, שהתקופה של שלוש שנים היא תקופה בלתי מידתית, ולכן הסעיף הזה נפסל. הפסיקה לא אמרה שמדינת ישראל צריכה לשבת באפס מעשה, הפסיקה לא אמרה שאפשר להסתפק בחוק הכניסה לישראל. קראתי, אף אחד מהשופטים לא אמר: ניתן להסתפק בחוק הכניסה לישראל. זאת אומרת, כולם מבינים, ואני אומר את זה אחרי שאני מבהיר שהאחריות היא עלינו, האחריות היא לא על בית-המשפט, האחריות היא עלינו, על הממשלה ועל הכנסת. אבל גם אם אני מסתכל על הפסיקה אני לא ראיתי שמישהו אמר שההסדרים שבחוק הכניסה לישראל מספיקים כדי להתמודד עם התופעה של הסתננות בלתי חוקית. כל אחד מבין שזוהי תופעה ייחודית, אוכלוסייה ייחודית. צריך להתמודד איתה גם בכלים בלתי שגרתיים. אם נתמודד רק בכלים השגרתיים הפסדנו את המערכה. אם הפסדנו את המערכה יש לזה משמעויות מרחיקות לכת על מדינת ישראל, על היכולת שלה לשמור על גבולותיה, על היכולת שלה לשמור על אופייה ועל אבטחת עתידה.

ואנחנו, אחרי שהבנו וקראנו מה הרצו של פסק הדין, הבאנו הסדר שונה. הבאנו הסדר שנשען על שתי רגליים, לא על רגל אחת, אבל הבאנו הסדר שונה. במישור אחר, ולפני שאני חוזר להסדר, אנחנו בעקבות פסק הדין שחררנו ממשמורת 501 מסתננים ומידי יום משתחררים. כל האנשים שוחררו מזמן אחרי שאנחנו מבצעים בדיקות בריאותיות ובדיקות אחרות שאנחנו צריכים לבדוק ותחת המגבלה שהנחיתי לא לתל-אביב או לאילת. אבל מי שמצפה שאני אשחרר מי שפשע, מי שתחת הנחיית היועץ המשפטי לממשלה שאנחנו פעלנו בשעתו בנושא הזה נקבע שיש לגביו סכנה לשלום הציבור - אני לא מתכוון לעשות את זה, אני מודיע מראש - אני לא אשחרר לרחובות. על-פי הייעוץ המשפטי שלנו בהחלט הדבר הזה הוא אפשרי בידינו.

עכשיו אני רוצה לדבר על החקיקה. החקיקה, קודם כל, לא מתייחסת רק ל-55,000 אלף. היא מתייחסת גם ל-55,000, אבל אנחנו צריכים להבין מה המצב הקבוע שמדינת ישראל נמצאת בו. המצב הבלתי משתנה בטווח הזמן הנראה לעין זה שיש מדינה מערבית אחת שקוראים לה מדינת ישראל שיש לה גבול יבשתי עם יבשת אפריקה. אין עוד מדינה מערבית כזאת. יש היום על-פי אומדנים של האומות המאוחדות יותר מ-30 מיליון איש שמסתובבים באפריקה, לא במדינות המקור שלהם, ומחפשים לאן להגר. כל אחד מאיתנו יכול להבין את הדחף הזה. אבל אם אנחנו נחליט שמדינת ישראל - איך אמר אתמול אחד מחברי הכנסת? לא מתקן פתוח, לא מתקן סגור, אלא בואו נטפל בזה, ואני מוסיף עכשיו משהו משל עצמי, בפרחים ובפרפרים - אם אנחנו נהיה הסמן הליברלי איבדנו את המדינה. איבדנו את המדינה היהודית היחידה ואנחנו נעמוד בפני היקפים אדירים של הסתננות בלתי חוקית.

אני רוצה לומר עכשיו משהו להרבה מאוד דוברים והתייחסת, גברתי היושבת-ראש, לגדר. לא הגדר בלמה את ההסתננות, לא הגדר בלמה את ההסתננות, והגדר לבדה לא תבלום שום מסתנן. גדר היא אמצעי פיזי שאפשר לעבור אותו. אדם הלך אלפי קילומטרים או נסע, שילם כסף לבדווים. הוא גילה נחישות להגיע לגבול ישראל-מצרים מעומק אפריקה, אז הגדר לבד תעצור? מצוין, אני הייתי חלק מהממשלה שקיבלה את ההחלטה על הקמת הגדר. גדר היא דבר חשוב, אבל גדר לבד לא יכולה לבלום הסתננות. בואו נראה בעיני המסתנן. השאלה היא פשוטה: האם אני מגיע לתל-אביב? לתל-אביב אני מתכוון גם לחולון, גם לבאר-שבע, גם לאילת, כל אחד מהמקומות במדינת ישראל שרמת החיים בו בעשרות מונים יותר מיבשת אפריקה. אז הדילמה היא פשוטה - יש כליאה או יש להגיע לערי ישראל. אם יגיעו לערי ישראל בלי שום חסם כזה אז יגיעו.

ולכן אני אומר בצורה הברורה ביותר, בטווח הזמן הנראה לעין שבו בוודאי רמת החיים כפי שאנחנו מכירים ביבשת אפריקה, מי שרוצה להשאיר את מדינת ישראל בלי ממד הרתעת, כל שאר האמצעים לא יהיה להם ערך בלי הממד הזה כי זה איום קבוע. זה איום קבוע, זה לא איום שחלף כי עצרנו אותו. הפרדוקס פה שהחקיקה נפסלה אחרי שהיא הצליחה. זאת אומרת, היתה תופעה של עשרות אלפים. מה, עצרו אותם באיזה דרך אחרת? מה, אנחנו מכירים מישהו שהלך מרחק, עבר את הגדר, ויגידו לו: עכשיו תחזור בבקשה? לא, לא ידעו. עמדו חסרי אונים עד שגובש ההסדר הזה. תבדקו קלנדרי, רק ההסדר הזה. ההסדר החקיקתי הקודם עצר את התופעה הזאת. אז הוא הצליח ולכן הוא נפסל על-ידי בתי-המשפט.

משה מזרחי:

זה לא הגדר.

שר הפנים גדעון סער :

לא הגדר, אמרתי את זה.

היו"ר מירי רגב :

זה שילוב של מספר כלים, ביניהם גם הגדר.

משה מזרחי :

אמרתם שזה הגדר, פתאום זה לא הגדר?

היו"ר מירי רגב :

לא אמרנו שזה לא.

שר הפנים גדעון סער :

אני מדגיש, גברתי היושבת-ראש, הגדר - אני נותן לה 5%, להסדר החקיקתי אני נותן 95%. זאת הפרופורציה שאני נותן. גדר לבד לא תבלום הסתננות לישראל.

עיסאווי פריג' :

אבל היום אין וגם אין חקיקה. בזכות הגדר אין היום.

דוד קרקשון :

סליחה, אני חי במקום הזה, לא את חיה שם. הוא צריך לשבור את החנויות, להתחיל לשבור, לעשות להם - - -

היו"ר מירי רגב :

הכול בסדר, אבל אנחנו לא נרשה כאן התפרצויות כאלה. אני מבינה את הכאב. אנחנו לא נרשה פה התפרצויות כאלה.

שר הפנים גדעון סער :

גברתי היושבת-ראש, זה לא חוק רגיל ואני מתכוון להישאר פה ולשמוע את כולם. אני מכיר את הנושא הזה היטב, מטפל בו יומם ולילה מתוך הכרה שצריך לחולל שינוי. אנחנו עקשנים לחולל את השינוי הזה ואנחנו נחולל את השינוי הזה בעזרת השם. אני מציע לקיים את הדיון בצורה מסודרת.

אגב, גם גדר במקומות אחרים, חבר הכנסת פריג' - - -

עובד חוגי :

בעזה, למשל, יש - - -

היו"ר מירי רגב :

די, לא. אני מבקשת לא להפריע לשר.

שר הפנים גדעון סער :

שוהים בלתי חוקיים פלשתינים נכנסים למרות הגדר. נכנסים, עובדה. איך אומרים במקומותינו? גם עובדה זה פקט.

אי-אפשר להשלות את עצמנו שהגדר לבדה היא מענה. לכן, אנחנו חייבים כלים. מתקן סגור זה כלי הכרחי במגבלה של החוק החדש שהיא שונה מהותית מהחוק הקודם. ציטטתי אתמול את הנשיא גרוניס

בדבריי במליאה, אני לא רוצה לחזור על הדברים. התקופה היא שונה מהותית מתוך זה כפי שאמרתי קודם שאנחנו מכבדים את הפסיקה.

שנית, מתקן פתוח. מה נותן מתקן פתוח? אני אומר מראש עוד הפעם, זה לא שאין לנו ספקות, זה לא שאין לנו סימני שאלה. במדינות אירופה יש מתקנים פתוחים, כאן עדיין לא ניסינו את הדבר הזה. אבל הגעתי למסקנה אחרי הדיונים שאנחנו חייבים, ויש החלטת ממשלה קודמת שלא יושמה מהממשלה הקודמת, שאנחנו חייבים ללכת בכיוון הזה כדי להשיג שני דברים: א'. יכולת להתחיל להרחיק מסתננים ממרכזי הערים - זה דבר חשוב. ב'. יכולת להתחיל לאכוף את איסור ההעסקה שהיום לא נאכף. אלה שני הדברים שנותן לנו המתקן הפתוח. אני מזכיר שההעסקה היא מוקד כי ההגירה הזאת היא הגירה כלכלית. לכן, הדבר הזה הוא חשוב.

האמצעי הזה הוא בוודאי אמצעי יותר מידתי - היו אליו גם התייחסויות בפסק הדין, בעבר היו אליו התייחסויות גם של הוועדה הזו - שהוא נותן את שני הדברים החשובים האלה. אני מזכיר גם את התכלית. התכלית שלנו היא עידוד יציאה מרצון. זו התכלית של המדינות שלנו ואנחנו משתמשים בכלים מגוונים. דעו לכם שהציבור הזה של המסתננים מסתכל לראות האם מדינת ישראל הרימה ידיים או לא הרימה ידיים, ואנחנו רואים את זה גם במגמות ואנחנו ראינו את זה גם בתקופות אחרות שנבלם הנוהל של היציאה מרצון. הם מסתכלים לראות האם המדינה הרימה ידיים או לא. יש ארגונים שהולכים ואומרים להם: זה בסדר, אתם תישארו. אתם תהיו פה, תתעקשו. ואנחנו אומרים: לא, אנחנו מעודדים את היציאה מרצון. סל ההסדרים שלנו הוא יותר רחב גם ממה שמופיע בחקיקה כאן. אנחנו הודענו השבוע שאנחנו מעלים את התמריץ הכספי בהוראת שעה לכמה חודשים ובואו נראה איך זה יעבוד.

היו"ר מירי רגב:

לכמה?

שר הפנים גדעון סער:

ל-3,500 דולר. הוא היה 1,500 דולר, 3,500 דולר. זה לא סנקציה, זה תמריץ. אנחנו בהחלט פועלים, אני לא רוצה להיכנס לכל הדיון הזה, במישור של המדינות השלישיות שהזכירה אותו יושבת-ראש הוועדה. זה מסלול חשוב. אני רק רוצה להגיד שפסיקת בג"צ השפיעה גם על המסלול הזה. זאת אומרת, גם מחוץ לישראל מבינים אם אנחנו יותר חזקים או יותר חלשים בנקודת זמן מסוימת. אבל, אני מאמין שאנחנו נצליח בסופו של דבר גם להתקדם במסלול הזה. אני לא אומר את זה רק כי אני מקווה.

איסור הוצאת כספי מסתננים - חוק שהבאתי לכנסת הזאת. המליאה אישרה אותו ביולי, נכנס לתוקף בספטמבר. אנחנו עדיין צריכים לקיים אכיפה עליו. זה חלק מהחלטת הממשלה של יום ראשון.

חיזוק הביטחון האישי - אני אומר עוד פעם, אומרים 400 מיליון שקל. החלטת הממשלה נוגעת לנושא חיזוק הביטחון האישי בדרום-תל-אביב, איפה שיש ריכוזי מסתננים, ויוקצה לכך כוח-אדם, והוקצו לכך התקציבים בהחלטת הממשלה מיום ראשון. זה חלק מהדברים שמטופלים. זה לא נוגע בהכרח לנושא עידוד היציאה, אבל זה כן מרכיב שאנחנו חייבים להתמודד איתו. כולנו מכירים את המצב.

רק בשביל שיהיה קטע הומוריסטי בישיבה, ומאחר ואתייחס אחר כך גם לנייר של הממ"מ יותר עדכני, אני מזכיר את הנייר הקודם של הממ"מ שהוזכר בפסיקת בג"צ. אני מצטט את פסק הדין של בית-המשפט העליון מתוך עמ' 10 לפסק הדין שמצטט מחקר של ד"ר גלעד נתן שאומר כך: "מרכז המחקר והמידע של הכנסת ערך מחקר בסוגיה ועל-פי מחקר זה רמת הפגיעה בקרב המסתננים נמוכה באופן יחסי יותר מזה של האוכלוסייה הכללית.".

קריאות:

בדיחה, בדיחה.

שר הפנים גדעון סער:

אגב, בהמשך פסק הדין זה הופך כבר למסקנה - שתראו איזה כוח יש לממ"מ. אני לא יודע אם פה יש מישהו שמזלזל במרכז המחקר והמידע של הכנסת אז כבר בהמשך פסק הדין, בעמ' 11 לפסק הדין: "מכל מקום, על אף הנתונים המצביעים על רמת פגיעה נמוכה יותר בקרב המסתננים למצער במרבית העבירות לא ניתן להמעיט מתחושתם הקשה של תושבי דרום-תל-אביב."

משה מזרחי:

איפה המשרד לביטחון הפנים? פה?

היו"ר מירי רגב:

הוא נרדם.

עיסאווי פריג':

כבוד השר, במקום שתתייחס - - -

היו"ר מירי רגב:

לא, לא. קודם כל, לא נרשמת לדיבור. גם מזרחי לא נרשם לדיבור.

עיסאווי פריג':

אני רושם את עצמי.

היו"ר מירי רגב:

אני כבר רושמת את מזרחי לפניך.

משה מזרחי:

- - -אותנו בבקשה, אנחנו חברי כנסת.

היו"ר מירי רגב:

הוספנו אתכם לרשימה.

משה מזרחי:

- - -הסודנים על הגדרות, על הגדרות.

היו"ר מירי רגב:

מה לעשות? זה חוק שצריך להעביר.

משה מזרחי:

כן, באמצע הלילה אנחנו דנים בזה.

היו"ר מירי רגב:

אנחנו נעביר אותו ואתה תמתין. אתה רשום לדיבור, היועץ המשפטי גם ידבר. הכול בסדר.

עיסאווי פריג':

כבוד השר יתייחס לדברים של היועץ המשפטי?

שר הפנים גדעון סער:

לא, לא. אני חייב. קשה להם והם גם הצביעו נגד החוק.

משה מזרחי:

באמצע הלילה - - -

שר הפנים גדעון סער:

הם גם הצביעו נגד החוק של כספי המסתננים.

היו"ר מירי רגב:

בסדר. נו, מה רצית שהם יצביעו נגד הבאת החוק?

שר הפנים גדעון סער:

הם מצביעים כל דבר בנושא הזה וקשה להם לשמוע. אני עד עכשיו לא התווכחתי עם פסק הדין, עד עכשיו ציטטתי אותו. אני לא מבין מה הבהלה. אני יכול לצטט עוד כמה ממצאים עובדתיים לכאורה שאני חולק עליהם.

משה מזרחי:

גם אנחנו יכולים לצטט לך פה קטעים נרחבים מפסק הדין שאין להם שום קשר למה שאתה אומר.

היו"ר מירי רגב:

מזרחי, בוא. בבקשה, באמת. תן לנו.

משה מזרחי:

סליחה, סליחה. שלא תוציאי אותי.

היו"ר מירי רגב:

אני מבטיחה לך הכי הרבה זמן. על כל סעיף תוכלו להתייחס שלוש דקות, אז אנא ממך תן לשר לסיים.

משה מזרחי:

מה שלוש דקות?

היו"ר מירי רגב:

שלוש דקות על כל סעיף. תאמין לי, זה עד לכאן.

משה מזרחי:

זה טוב למליאה, לא לדיון בוועדה שמכינה את החוק הזה, סליחה.

היו"ר מירי רגב:

אבל בוועדה יש לך כמה פעמים שלוש דקות.

עיסאווי פריג':

כבוד השר, אולי תתייחס בשנים האחרונות כמה חדשים נכנסו.

שר הפנים גדעון סער :

אני אתייחס בהחלט. בהמשך להערת ניצב מזרחי אני אתייחס עכשיו בקצרה, וגברתי היושבת-ראש, אני חושב שזה חשוב, עם התמודדות מערכת השפיטה לעבריינות של מסתננים בלתי חוקיים כי צריך לדעת. הרי אני יודע בדיוק מה קורה בשטח וכל אחד שמתעניין יודע מה קורה בשטח.

אז כך, נגיד מסתנן שנעצר בגין תקיפה ותקיפת שוטרים מאריתריאה השנה. הובא לבית-משפט, לא עמד בתנאים. בית-המשפט הקל על התנאים והוא שוחרר. מסתנן מסודן נעצר בגין גניבה והחזקת רכוש גנוב. הובא לבית-משפט, לא עמד בתנאי ערובה. בית-המשפט הקל בתנאים ושוחרר. טען בבית-משפט שהוא גר באילת ללא כתובת, אין כתובת.

היו"ר מירי רגב :

זה הדלת המסתובבת.

שר הפנים גדעון סער :

מסתנן נוסף מסודן נעצר בגין גניבה ואחזקת רכוש גנוב ואחזקת כסף מזויף. הובא לבית משפט, לא עמד בתנאי הערובה. בית-המשפט הקל בתנאים ושוחרר. גברתי, אני חייב. הנ"ל טען כי גר בירושלים, ללא כתובת. הכול נתונים של משטרת ישראל כי פשוט אמרו לי משטרת ישראל, משטרת ישראל.

היו"ר מירי רגב :

בסדר, נתייחס כאן לכל הערה?

שר הפנים גדעון סער :

רק להערות שאני אבחר להתייחס.

היו"ר מירי רגב :

אתה יודע, מזרחי, יש גבול לאיזה הערות אפשר להתייחס.

שר הפנים גדעון סער :

נעצר מסתנן מאריתריאה - הכול מהשנה, 2013 - נעצר בגין איומים וחבלה במזיד סיכון נתיב תחבורה. הוא הובא לבית-משפט, שוחרר. לא עמד בתנאים. נעצר שוב בתיק בגין גניבה ואחזקת רכוש כחודשיים אחרי שהוא שוחרר על-ידי בית משפט למרות שלא עמד בתנאים. אני יכול הלאה והלאה כדי שנבין.

משה מזרחי :

מה אתה אומר, תסביר לנו. מה התובנה?

שר הפנים גדעון סער :

אתם הרי לא רוצים לא מתקן פתוח, לא מתקן סגור. אתם רוצים ברחובות. אני אומר מי נמצא ברחובות.

נעצר בגין תקיפה, שוחרר בבית-משפט למרות שביקשו ערבויות, בטוחות ותנאי מעצר, ללא יכולת

משה מזרחי :

מי ששמתם אותם שם, ה-30,000 יושבים להם על הגב. זה לא אלה.

שר הפנים גדעון סער :

גברתי היושבת-ראש, תגני עליי בפני ניצב בדימוס.

היו"ר מירי רגב :

מזרחי, בבקשה.

שר הפנים גדעון סער :

תודה. נעצר בגין תקיפה - -

משה מזרחי :

אל תלך למקומות האלה.

היו"ר מירי רגב :

מזרחי, מזרחי.

שר הפנים גדעון סער :

- - למרות שביקשו ערבויות, בטוחות ותנאי מעצר ללא יכולת איתור, לאחר כיממה נעצר שוב בגין תקיפת קשיש.

משה מזרחי :

זה בית משפט?

היו"ר מירי רגב :

לא, זה לא בית-משפט.

עודד ירון :

מר מזרחי הנכבד, כשהיו תאילנדים, כשהיו רומנים, סינים, לא התנגדו להם כי הם לא היו תוקפנים ואלימים. אנחנו נמצאים עם סודנים ואריתראים שמכים בנו שוק על ירך והכול בגללכם, כי אתם מגבים אותם.

היו"ר מירי רגב :

עובד, תרגיע אותו.

עיסאווי פריג' :

מי הביא אותם לשם, שאלת את עצמך? מי הביא אותם בעשר השנים האחרונות לשם? מי גרם לתופעה? מי עשה את זה? מי שתק עשר שנים? מי עשה את זה?

היו"ר מירי רגב :

עיסאווי, אתה תעשה את אותה טעות שהיתה. אתה צודק.

עודד ירון :

אז אתה רוצה לשמר את זה? אתה רוצה לשמר?

עיסאווי פריג':

לא. אבל מי עשה את זה? שאלת את עצמך מי עשה את זה? עשר שנים של - - -

היו"ר מירי רגב:

עיסאווי, אני מתחילה עם קריאות לסדר.

עיסאווי פריג':

בשביל מה קריאות?

היו"ר מירי רגב:

כדי שיהיה פה סדר. אני רוצה לדון בחוק.

עיסאווי פריג':

חברת הכנסת רגב, בשביל מה?

היו"ר מירי רגב:

השר סער, תסיים את דבריך. אתה, אל תתווכח.

שר הפנים גדעון סער:

גברתי היושבת-ראש, אנחנו בהחלטת הממשלה גם נתנו יותר כלים לרשויות האכיפה השונות, כולל
אלה - - -

עיסאווי פריג':

הם יצרו את הבעיה.

קריאה:

תשמר אותה, תשמר אותה.

עיסאווי פריג':

לא, צריך לפתור אותה. אבל - - -

היו"ר מירי רגב:

מה קורה פה? תושבי דרום תל-אביב, תושבי דרום תל-אביב.

זהבה שירזי:

- - -תגורו איתם אתם - - -

עיסאווי פריג':

כשאני אגיד את דעתי תקשיבי, תשמעי.

היו"ר מירי רגב:

גברתי, אני לא רוצה. אני מכבדת אותך, את אישה מבוגרת, אני לא רוצה להוציא אותך. בבקשה,
תשבי.

זהבה שירזי:

- - מה אני עוברת. אני עוברת גיהנום, אני לא יכולה למכור את הבית - - -, שהוא יבוא לגור איתם, שיבוא לגור איתם.

עיסאווי פריג':

- - עשר שנים - - -, למה? למה - - - עשר שנים? אני אעזור לכם, אבל לא לרמוס - - -

קריאות:

- - -

היו"ר מירי רגב:

מרגע זה סדרנים. מרגע זה. עיסאווי - תרשום בבקשה - עיסאווי, קריאה לסדר ראשונה. תרשום בבקשה.

זהבה שירזי:

- - -

עיסאווי פריג':

אני מבין אותך ורוצה לעזור לך.

היו"ר מירי רגב:

עיסאווי, קריאה לסדר שנייה. עיסאווי, קריאה לסדר שנייה.

עיסאווי פריג':

- - -

היו"ר מירי רגב:

לא, לא. קריאה לסדר שנייה.

כל מי שעכשיו מהקהל יפריע לנו אני אוציא אותו. בגלל שאני מכבדת את האישה הזאת אני לא מוציאה אותה, אבל אי-אפשר לנהל כך דיון. תודה רבה לכם. בבקשה.

שר הפנים גדעון סער:

גברתי, החוק והחלטת הממשלה שצריך להסתכל עליהם כעל מקשה אחת נותנים לרשויות האכיפה השונות כלים שהיום לא קיימים על מנת להגיע לתוצאות שאנחנו רוצים במישורים השונים.

יש מסמך של הממ"מ שאמרו לי שהונח על השולחן. לפי מיטב הבנתי הוא סלקטיבי. מדינות כמו שווייץ ואוסטרליה שבהן ההסדרים יותר נוקשים, ואני פירטתי את ההסדרים באוסטרליה ובשווייץ, בין היתר אתמול, במדינות מערביות, מדינות דמוקרטיות. בוודאי אוסטרליה מדינה שמוקפת מכל עבריה באוקיינוס השקט והיקף המסתננים הבלתי חוקיים שחדרו אליה הוא לאין שיעור פחות באופן מוחלט ופרופורציונאלית ממה שיש - - -

היו"ר מירי רגב:

יש לי אפילו את הנתונים מהממ"מ לתמוך במה שאתה אומר: "מעמסת התמודדות של מדינה קולטת אוכלוסיית יעד של נציבות האו"ם לפליטים, על כל אלף איש באוכלוסיית המדינה במדינת האיחוד האירופי".

אנחנו המדינה העשירית, אנחנו קולטים יותר מהולנד, מצרפת, מבלגיה, מיוון, מדנמרק, מבריטניה, מאירלנד ומאיטליה, מפולין, מהונגריה, מספרד, מפורטוגל. מי שלפנינו הן לטביה, מלטה, שוודיה, נורבגיה, שוויץ, אוסטריה, גרמניה וקפריסין.

עיסאווי פריג':

מה זה קולטים?

היו"ר מירי רגב:

זה אומר שלמדינה שלנו יש מעמסה, מעמסה גדולה מאוד על ציבור המדינה הזאת. זה לא מחקר שלי ואני לא כל כך מתה על הסקירות של הממ"מ. זה דיווח של נציבות האו"ם לפליטים. זה אומר שמדינת ישראל מתמודדת ויש עליה עומס גדול מאוד מבחינת כמות מהגרי העבודה ומסתנני העבודה. הייתי צריכה לתמוך במה שאמר כאן השר סער בנתונים, אתם אוהבים נתונים.

עיסאווי פריג':

יש לך 54,000 איש. רק מאה איש עשית להם - - -, למה?

היו"ר מירי רגב:

רק מאה איש, אתה צודק. עיסאווי, תיכף תוכל לדבר. כבוד השר, תמשיך בבקשה.

עובד חוגי:

מה-54 נשארתי כל הזמן 54. מעניין, כבר חמש שנים 54. יש לך אלפיים לידות בשנה אז 54 - - - ?

היו"ר מירי רגב:

עובד, אנחנו לא נגיע לאישור החוק הזה.

שר הפנים גדעון סער:

אני הזכרתי אתמול שבאוסטרליה יש אפשרות לשחרר מי שנכנס בניגוד לחוק רק בכפוף לצו גירוש ותקופת המעצר היא בלתי מוגבלת. אני מזכיר את זה כי אוסטרליה היא מדינה מערבית מתקדמת שאמונה על שיטת המשפט האנגלוסקסית, זה לא איזה מדינה חשוכה. ואני אומר דבר פשוט מאוד, אם אנחנו נתעקש להיות הסמן הליברלי מכל מדינות המערב אנחנו נקלוט כאן כמות בלתי מוגבלת של מסתננים - שהדבר הזה פשוט יהיה ברור, כי רפיון זה דבר שייקלט במהירות. אני מזכיר פעם נוספת כי באים ואומרים: אסור לך בכלל לפגוע בחרות. אני מזכיר שלפי חוק הכניסה לישראל כל אדם יכול להיות מוחזק חודשיים לא במשפט.

אסף וייצן:

רק כשיש אפשרות להרחיק אותו.

שר הפנים גדעון סער:

נכון, לפי חוק הכניסה לישראל. השאלה היא האם הכלים של חוק הכניסה לישראל מספקים או לא מספקים בסיטואציה הזו שאנחנו נמצאים בה. אנחנו חשבנו שהם לא מספקים, אבל הדבר הזה קיים בספר החוקים. הוא לא איזה המצאה. בנסיבות אחרות אולי היה ניתן להסתפק בכלים של חוק הכניסה לישראל, לא בנסיבות שאנחנו מתמודדים איתן. אחריות על גבולות המדינה, על אופי המדינה בעתיד ועל העתיד שלה היא עלינו.

אני רוצה לגעת בעוד נקודה אחת לפני שאני מסכם, גברתי היושבת-ראש. שמעתי בימים האחרונים ביקורת - כל השקעת המדינה עבור מתקן של 3,300 מסתננים. קודם כל, אני רוצה לומר שאנחנו מנסים דרך ואנחנו מקווים מאוד שהיא תצליח. אם היא תצליח אין כוונה שזה איזשהו מתקן סטטי. יש כוונה שזה יהיה עוד כלי בעידוד יציאה מרצון והאוכלוסייה שם לא תשב קבועה. שנית, יש מתקן מאוד גדול שהוא היום מתקן סגור של 5,000 איש. הוא יכול להפוך גם למתקן פתוח.

היו"ר מירי רגב:

נכון.

שר הפנים גדעון סער:

הכוונה שלנו והתקווה שלנו היא לראות התקדמות לעבר היעדים שהצבנו אותם. אנחנו כן עם נושא המתקן הפתוח הולכים על אדמה לא סלולה באיזשהו דרך חדשה מתוך תקווה לקדם את היעדים שלנו.

בשורה התחתונה, הבעיה הזו היא בעיה מאוד קשה ומורכבת. היא באמת לא נוצרה תוך יום אחד. כשאני נכנסתי לתפקיד היתה בעיה, היא לא פשוטה. יש לך גם מגבלות ביכולות להתמודד, אבל בסופו של דבר אנחנו נחויים לעשות שינוי. יש לנו חלון. היום השאלה הבסיסית היא שאלה כזו – פעם אחת לגבי מדיניות של הרתעה שדיברתי עליה שהיא דבר קבוע שילווה אותנו בשנים הבאות, ופעם שנייה, האם אנחנו פועלים לצמצם את ההיקפים של אוכלוסייה של מסתננים בלתי חוקיים בתוכי ישראל. יש חלון הזדמנויות מסוים, הוא לא בלתי סופי מבחינת שנים. אם לא נפעל עכשיו, אם לא נהיה נחושים עכשיו, אם אנחנו נגלה רפיון עכשיו, אנחנו לא נצליח בדבר הזה. המשמעות היא נטל אדיר בהיבטים שונים גם של רווחה, גם של ביטחון פנים – הרבה מאוד היבטים על מדינת ישראל, ובסופו של דבר, גם עם השלכות במישור שרמזתי עליו.

ודאי נשמע את הדיון ואת ההערות. אני גם ראיתי את העמדה של היועץ המשפטי.

עיסאווי פריג':

אדוני השר, רק בשנה האחרונה - - -, נתון, נתון.

היו"ר מירי רגב:

לא, חברים. אנחנו רוצים לדון בחוק. חבל לנו, די. אתם רשום לדיבור.

שר הפנים גדעון סער:

אני מוצא לנכון להדגיש שגם היועץ המשפטי לממשלה – ההסדר הזה גובש יחד איתו. נקודת המוצא שלנו היא שההסדר הזה הוא הסדר חוקתי, מידתי, שעונה על הפרמטרים הרלוונטיים. קראתי גם את מה שכתב היועץ המשפטי של הכנסת וגם בחוות דעתו לא ראיתי תפיסה שונה לגבי חוקתיות ההסדר שהבאנו. יש דעות כאלה ואחרות על בעיות שהצביעו עליהן, בוודאי יהיה בהן דיון. אבל לא טיעון כנגד היעדר חוקתיות של ההסדר. אני חושב שהחובה של הכנסת במהירות האפשרית לאפשר אותו.

היו"ר מירי רגב:

תודה רבה לך, כבוד השר. היועץ המשפטי של הכנסת איל ינון, בבקשה. לאחר מכן אנחנו עוברים להקראה. ההתייחסות של הדוברים תהיה לפי סדר הרשימה.

היועץ המשפטי לכנסת איל ינון:

גברתי היושבת ראש, אדוני השר, חברי הכנסת, בינואר 2012 חוקקה הכנסת חוק שתכליתו היתה להתמודד עם תופעת ההסתננות מגבולה הדרומי של ישראל. עיקרו של החוק היה באפשרות לכלוא מסתננים לתקופה של שלוש שנים. לאחר חקיקת החוק הוגשה עתירה לבג"צ לביטולו בטענה כי ההסדרים שבו פוגעים בזכויות המעוגנות בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, ואינם עומדים בתנאי פסקת ההגבלה.

בפסק הדין שניתן בספטמבר השנה קבע בית המשפט העליון בהרכב של תשעה חודשים כי ההסדר שלפיו מסתננים יכלאו למשך שלוש שנים מבלי שהורשעו בדין אינו חוקתי ועל כן החוק בטל. לאור פסק הדין גיבשה הממשלה הסדר חלופי שהוא הצעת החוק שאושרה אמש בקריאה הראשונה והמונחת עתה בפניכם.

להצעה החדשה שהיא הוראת שעה לשלוש שנים יש שני ראשים עיקריים: האחד, קביעת תקופת משמורת בת שנה אחת במתקן כליאה סגור שתחול רק על מסתננים חדשים שייכנסו לארץ לאחר שיאושר

החוק. השני, הקמת מתקן שהייה פתוח למסתננים אשר לא ניתן להרחיקם מישראל בעת הזו תוך אכיפת איסור העבודה המוטל עליהם וקביעת הסדרים מפורטים להפעלת מתקן השהייה.

כבר בפתח הדברים ראוי להדגיש כי אם בהסדר הקודם נקטה הממשלה בגישה של תפסת מרובה לא תפסת, ההסדר החדש על שני ראשו מאוזן ומידתי הרבה יותר. אם בחוק שנפסל מרכז הכובד עמד על כליאתם של מסתננים חדשים כוונתיקים לתקופה ארוכה, הרי שבהצעה הנוכחית מרכז הכובד עבר להשמתם במתקן שהייה פתוח, חלופה שהוזכרה במפורש כאפשרית בפסק הדין. לכך יש להוסיף גם את הקיצור המשמעותי של תקופת הכליאה משלוש שנים בהסדר שנפסל לשנה אחת ואת החלת הסדר הכליאה רק על מסתננים חדשים שייכנסו לישראל לאחר תחילת החוק.

לצד זאת, בחוות הדעת המונחת בפניכם אנו מצביעים על מספר קשיים בהסדר המוצע אשר אנו סבורים שיש מקום ללבנם זאת מבלי לפגוע בליבת ההסדרים ובהגשמת התכליות שביסודם. הערות אלה מפורטות בחוות הדעת והיועץ המשפטי לוועדה יעמוד עליהן בצורה מפורטת במהלך הדיון בסעיפים הרלוונטיים.

בנוסף, אני מבקש להתייחס בקצרה לחוות הדעת של האגודה לזכויות האזרח וארגונים נוספים שהופצה לחברי הוועדה ומונחת פה גם על שולחן הוועדה. בחוות הדעת נטען כי הצעת החוק הנדונה היא הצעת חוק דרקונית החותרת תחת פסק דין של בג"צ ומבקשת לעגן הסדר חמור מזה שנפסל על-ידי בית המשפט. אני חולק על עמדה זו. אכן, אין להכחיש כי יש מתח מסוים בין פסק הדין לבין הצעת החוק, אך מכאן ועד לכנות את ההצעה דרקונית וכמבקשת לעגן הסדר חמור מזה שנפסל על-ידי בית-המשפט, לדעתי הדרך ארוכה.

המתח בין פסק הדין להצעת החוק בא לידי ביטוי בשניים: ראשית, מפסק הדין עולים ספקות האם בכלל ניתן לכלוא מסתננים ללא משפט כשאינן אפשרות מעשית להרחיקם מישראל. שנית, עולה מפסק הדין כי בחינת מידתיותו של ההסדר קשורה גם לשאלה אם הוא נותן מענה משמעותי לבעיית המסתננים. על-פי אותה גישה קשה יותר לפגוע בזכויותיהם של פרטים בודדים כאשר הפגיעה אינה נותנת מענה משמעותי לבעיה שבה מדובר. גם בגלל המתח הזה חשוב להבטיח כי הפגיעה בזכויותיהם של המסתננים תהיה מידתית ככל הניתן. בהקשר זה חשוב להדגיש כי לא ניתן להסתפק בכינוי מתקן השהייה כמתקן פתוח על מנת להבטיח מידתיות זו ויש לוודא כי אכן נשמר פער משמעותי בינו לבין מתקן כליאה סגור וכי ההסדרים הנוגעים למתקן זה משקפים את העובדה כי אין מדובר באוכלוסייה של אסירים.

על כל פנים, לאור רגישות העניין ומורכבותו לוועדה תפקיד חשוב בבחינה מדוקדקת של ההסדרים השונים כדי לוודא את עמידתם בעקרונות החוקתיים עליהם עמדנו בחוות הדעת. תודה.

היו"ר מירי רגב:

תודה רבה לך, איל.

היועץ המשפטי של רשות האוכלוסין, אני מבקשת להתחיל להקריא סעיפים 1 עד 5. אנחנו מתחילים בהקראה. ההתייחסויות של אלה שנרשמו תהיה רק ל-1 עד 5. אחר כך תהיה הקראה ועוד פעם לסעיפים אחרים.

משה מזרחי:

מירי, למה לא לתת לנו תקדימון?

היו"ר מירי רגב:

כי אין תקדימונים. אנחנו לא בזמן של תקדימונים.

שר הפנים גדעון סער:

היה אתמול במליאה דווקא. שמעתי את - - -

היו"ר מירי רגב:

אתמול היה דיון על התקדימון על החוק, פה אין תקדימון. פה אנחנו מתחילים לעבוד.

משה מזרחי:

ההתייחסויות לחוק בכללותו ואחר כך לרדת לרזולוציות.

היו"ר מירי רגב:

לא, לא. פה אין תקדימון עכשיו. אתמול היה תקדימון, כל מי שרצה להתייחס לחוק במהלך המליאה יכול היה להתייחס. היום בוועדה דנים בהצעת החוק. אין תקדימונים ואין עניינים.

משה מזרחי:

תני לנו כמה דקות לפני שנכנסים לסעיפים.

היו"ר מירי רגב:

אנחנו מתחילים את הצעת החוק. אני מבקשת להקריא את סעיפים 1 עד 5 כפי שהיועץ המשפטי של הוועדה אמר, ולאחר מכן לפי סדר הדוברים מתייחסים רק לסעיפים 1 עד 5, ובאותו רצף של הדוברים נתייחס לשאר הסעיפים. בבקשה.

דניאל סלומון:**"הצעת חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 4 והוראת שעה), התשע"ד-2013**

הוספת כותרת פרק 1. בחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), התשי"ד-1954
א' (להלן – החוק העיקרי), לפני סעיף 1 יבוא:

"פרק א': הגדרות".

הוספת כותרת פרק 2. אחרי סעיף 1 לחוק העיקרי יבוא:
ב'

"פרק ב': עבירות".

תיקון סעיף 9א – 3. בסעיף 9א לחוק העיקרי, ברישה, במקום "בתקופה האמורה
הוראת שעה בסעיף 9" יבוא "בתקופות האמורות בסעיפים 9 ו-10".

הוספת כותרת פרק 4. לפני סעיף 30 לחוק העיקרי יבוא:
ג'

"פרק ג': גירוש והחזקה במשמורת".

החלפת סעיף 5. במקום סעיף 30א לחוק העיקרי יבוא:
30א – הוראת שעה

"הבאה לפני ממונה 30א. (א) מסתן הנתון במשמורת
ביקורת הגבולות יובא לפני ממונה ביקורת
וסמכויותיו הגבולות, לא יאוחר משבעה
ימי עבודה מיום תחילת
החזקתו במשמורת.

(ב) ממונה ביקורת הגבולות, רשאי, במקרים חריגים, לשחרר מסתנן בעירבון כספי, בערבות בנקאית או בערובה מתאימה אחרת או בתנאים שימצא לנכון (בחוק זה – ערובה), אם שוכנע כי מתקיים אחד מאלה:

(1) בשל גילו או מצב בריאותו של המסתנן, החזקתו במשמורת עלולה לגרום נזק לבריאותו, ואין דרך אחרת למנוע את הנזק האמור;

(2) קיימים טעמים הומניטריים מיוחדים אחרים מהאמור בפסקה (1) המצדיקים את שחרורו של המסתנן בערובה, לרבות אם עקב החזקה במשמורת ייוותר קטין בלא השגחה;

(3) המסתנן הוא קטין שאינו מלווה על ידי בן משפחה או אפוטרופוס;

(4) שחרורו בערובה של המסתנן יש בו כדי לסייע בהליכי גירוש.

(ג) ממונה ביקורת הגבולות רשאי לשחרר מסתנן בערובה, אם שוכנע כי מתקיים אחד מאלה:

(1) חלפו שלושה חודשים מהמועד שבו הגיש המסתנן בקשה לקבלת אשרה ורישיון לישיבה בישראל לפי חוק הכניסה לישראל, וטרם החל הטיפול בבקשה;

(2) חלפו שישה חודשים מהמועד שבו הגיש המסתנן בקשה כאמור בפסקה (1) וטרם ניתנה החלטה בבקשה;

(3) חלפה שנה מיום תחילת החזקתו של המסתנן במשמורת.

(ד) על אף הוראות סעיף קטן (ב)(2) או (4) או (ג), לא ישוחרר מסתנן בערובה אם שוכנע ממונה ביקורת הגבולות כי התקיים תנאי מהתנאים המפורטים להלן:

(1) גירושו מישראל נמנע או מתעכב בשל העדר שיתוף פעולה מלא מצדו, לרבות לעניין הבהרת זהותו או הסדרת הליכי גירושו מישראל;

(2) יש בשחרורו כדי לסכן את ביטחון המדינה, את שלום הציבור או את בריאות הציבור;

(3) הוגשה לממונה
ביקורת הגבולות חוות
דעת מאת גורמי
הביטחון המוסמכים
שלפיה במדינת מושבו
או באזור מגוריו של
המסתנן מתבצעת
פעילות העלולה לסכן
את ביטחון מדינת
ישראל או אזרחיה;

והכול, אלא אם כן שוכנע
ממונה ביקורת הגבולות כי
בשל גילו או מצב בריאותו של
המסתנן, החזקתו במשמורת
עלולה לגרום נזק לבריאותו,
ואין דרך אחרת למנוע את
הנזק האמור.

(ה) שחרור בערובה
ממשמורת יותנה בתנאים
שיקבע ממונה ביקורת הגבולות
לשם הבטחת התייצבותו של
המסתנן לצורך גירושו מישראל
במועד שנקבע או לצורך
הליכים אחרים לפי דין; ממונה
ביקורת הגבולות רשאי, בכל
עת, לעיין מחדש בתנאי
הערובה, אם התגלו עובדות
חדשות או אם השתנו הנסיבות
ממועד מתן ההחלטה על
השחרור בערובה.

(ו) מסתכן ששחרר בערובה ממשמורת לפי סעיף זה, יראו את ההחלטה בדבר שחרורו בערובה כאסמכתה חוקית לשהייתו בישראל, לתקופת השחרור בערובה; תוקף ההחלטה בדבר שחרור בערובה מותנה בקיום התנאים לשחרור כאמור.

(ז) ביקש ערב לבטל ערובה שנתן, רשאי ממונה ביקורת הגבולות להיעתר לבקשה או לסרב לה, ובלבד שבהחלטתו יהיה כדי להבטיח את התייצבותו של המסתכן על ידי המצאת ערובה אחרת; לא ניתן להבטיח את התייצבותו של המסתכן בהמצאת ערובה אחרת, יוחזר המסתכן למשמורת.

(ח) גורש המסתכן מישראל במועד שנקבע, יופטרו הוא וערביו מערבותם ויוחזר העירבון הכספי, לפי העניין.

(ט) נוכח ממונה ביקורת הגבולות כי מסתכן ששחרר בערובה הפר או עומד להפר תנאי מתנאי שחרורו בערובה, רשאי הוא להורות, בצו, על החזרתו למשמורת, וכן רשאי הוא להורות על חילוט או מימוש הערובה.

(י) לא תינתן הוראה על
חילוט או מימוש הערובה
כאמור בסעיף קטן (ט) אלא
לאחר שניתנה הזדמנות
למסתכן או לערב, לפי העניין,
לטעון את טענותיו, ובלבד
שניתן לאתרו באופן סביר."

היו"ר מירי רגב:

תסביר בכמה מילים על דגשים שאתה רוצה לתת. לאחר מכן היועץ המשפטי של הוועדה יתייחס. ראשונת הדברים לאחר מכן היא חברת הכנסת איילת שקד ואחריה הגברת אנגלברכט נציגת האו"ם לפליטים. לכל אחד מהדוברים יש שלוש דקות בלבד. מנהלת הוועדה לוקחת זמן.

דניאל סלומון:

בקווים כלליים הסעיפים שקראנו כרגע נוגעים לחלק שנוגע לאפשרות להחזיק מסתכן, אותו מסתכן חדש שיגיע לאחר כניסת החוק לתוקף, תקופה מקסימאלית של שנה. למעשה, מה שנעשה כאן זה הארכה של אותן הוראות שהיו הוראת שעה בהוראת השעה הקודמת, בתיקון מס' 3, אותן הוראות שלא בוטלו בפסק הדין. את אותו החלק שבוטל בפסק הדין אנחנו חוקקנו כאן מחדש כפי שצוין לפני כן, כאשר השינוי המרכזי הוא שינוי בתקופת המשמורת של שנה אחת במקום תקופה של שלוש שנים.

שר הפנים גדעון סער:

זה סעיף 30א של החוק הקודם.

היו"ר מירי רגב:

כן.

שר הפנים גדעון סער:

מראה לך שקראתי היטב את פסק הדין.

דניאל סלומון:

השארנו אותו 30א. מעבר לזה, יש שינויים מינוריים אבל אני מניח שנגיע לזה בהמשך.

היו"ר מירי רגב:

מאה אחוז, אוקיי. היועץ המשפטי, בבקשה.

תומר רוזנר:

תודה, גברתי.

אני לא אחזור כמובן על דבריו של היועץ המשפטי לכנסת.

היו"ר מירי רגב:

תחזור על איפה אתה רואה את שיש בעיה.

תומר רוזנר:

אני רק אסביר לחברי הכנסת שהסעיפים הראשונים שמופיעים פה הם סעיפים טכניים שבעצם מחלקים את החוק שכיום הוא מקשה אחת לפרקים, יותר מטעמים כנראה של נוחות הקריאה. אין בהם שינויים של מהות בגוף החוק.

השינוי המהותי מתחיל, כפי שנאמר, בסעיף 5 להצעה שעניינו סעיף 30א. כפי שנאמר, הסעיף הזה חוזר במלואו על הסעיף שבוטל על-ידי בית-המשפט כשהשינוי המרכזי הוא החלפת תקופת המשמורת המקסימאלית או המינימאלית לפי ההצעה לשנה במקום שלוש שנים והותרת יתר ההסדרים כפי שהיו בחוק שבוטל.

כפי שאמר היועץ המשפטי לכנסת, ליבת ההסדר נראית לנו מידתית הרבה יותר מההסדר שהיה קיים בחוק שבוטל והיא באה לתת מענה לקווים המנחים שניתנו בפסק הדין. יחד עם זאת, הממשלה בהצעתה חוזרת על מספר הסדרים משלימים ומשניים בתוך מסגרת ההסדר הכולל שבהם יש כדי להשפיע על מידתיות ההסדר ואינם מתיישבים לדעתנו באופן הולם עם ההנחיות שניתנו בפסק הדין.

נתחיל בסעיף קטן (א) שמתייחס להבאת המסתנן בפני ממונה ביקורת.

היו"ר מירי רגב:

כל מה שאתה אומר לא התקבל על-ידי הממשלה לאחר שפנינו?

תומר רוזנר:

לא קיבלנו תשובות.

היו"ר מירי רגב:

לא קיבלנו תגובה, אוקיי.

תומר רוזנר:

אתחיל בסעיף קטן (א). נאמר שם שהמסתנן יובא לראשונה בפני ממונה ביקורת גבולות לאחר שבעה ימי עבודה כאשר אפילו הממשלה בעמדתה שהגישה לבית-המשפט בעקבות העתירה ציינה שמדובר בשבעה ימים קלנדריים ולא בשבעה ימי עבודה, ולמרות זאת חוזרים כאן להסדר של שבעה ימי עבודה כהסדר. המשמעות היא שהמסתנן פוגש לראשונה גורם שרואה אותו לראשונה אחרי כעשרה ימים קלנדריים. זה גם לא מתיישב עם עמדת הממשלה עצמה כפי שהיא הציגה בפני בית-המשפט, ולכן זה תמוה שנעשתה פה חזרה על המועד הזה. אנחנו סבורים שהמועד הזה צריך להיות קצר יותר. הצעת יושבת-ראש הוועדה היתה חמישה ימים קלנדריים.

היו"ר מירי רגב:

חמישה ימים.

תומר רוזנר:

אני גם רוצה להזכיר שדעת הרוב בבית-המשפט העליון, שמונת השופטים ראו לבטל את ההסדר של סעיף 30א רבתי כולו ולא הסתפקו בביטול ההסדר של שלוש שנים כאשר דעת המיעוט היתה שמספיק לבטל את ההוראה של שלוש שנים, אבל בית-המשפט הדגיש את דעת הרוב שבעצם כל ההסדרים הנלווים צריכים להשתנות בפרופורציה לתקופה המקסימאלית שבה מדובר. ולכן, הותרת ההסדרים המשניים כפי שאמרתי, למשל הדוגמה הראשונה בסעיף קטן (א) צריכה להשתנות בהתאם.

שר הפנים גדעון סער:

אתה מתכוון ל-30א(א)?

תומר רוזנר :

כן.

ההערה הבאה שלנו מתייחסת לסעיף 30א(ב). גם כאן מדובר על עילות שבהם אפשר יהיה לשחרר את המסתנן בערובה ולא להוסיף ולהחזיק אותו במשמורת גם אם מתקיימים שורה של עילות שמפורטות פה בפסקאות המשנה של הסעיף. בעיקרו זה טעמים הומניטריים, טעמים של בריאות וטעמים כאלה ואחרים. ברישה של הסעיף חוזרת הממשלה על המינוח שלא מספיק שהתקיימו התנאים ההומניטריים המפורטים בפסקאות האלה אלא שגם אותם מקרים גם אם כאשר הם מתקיימים, צריכים להיות - - -

שר הפנים גדעון סער :

אני מקבל את שתי ההערות, גם 30א(א) לעניין החמישה במקום שבעה, וגם לעניין השמטת מקרים חריגים.

היו"ר מירי רגב :

אוקיי, יפה.

תומר רוזנר :

אוקיי, אבל אני חושב שהוועדה צריכה לשמוע על מה - - -

שר הפנים גדעון סער :

בסדר. אני לא רוצה שתנמק באריכות. מצאתי בזה טעם.

תומר רוזנר :

בסעיף קטן (ג) שהוא הסעיף שמונה את התקופות, כאן גם נעשה שינוי אחד לעומת החוק שבוטל. בחוק שבוטל בפסקה (2) דובר על תשעה חודשים שבהם ניתנת האפשרות לבדוק את בקשת המסתנן לרישיון ישיבה. הכוונה היא לאותם מסתננים שסבורים שהם זכאים למקלט בישראל כפליטים או כמבקשי מקלט ואז הם מגישים בקשה שאמורה להיבחן על-ידי הגורמים המוסמכים במשרד הפנים. כאן נאמר בפסקה (1) שתוך שלושה חודשים אם לא מתחילים בבדיקה צריך לשחרר אותם, רשאי הממונה לשחרר אותם, ובפסקה השנייה נאמר שאם תוך שישה חודשים לא מתקבלת החלטה האם הם פליטים או לא רשאי הממונה לשחרר אותם. השינוי כאן היה, כפי שאמרתי, בפסקה (2) במקום תשעה חודשים, שישה חודשים הממשלה מציעה.

הבעיה שלנו היא עם פסקה (3) שאומרת שאחרי חלוף שנה עדיין יש לממונה ביקורת הגבולות שיקול דעת. הוא יכול להחליט שהוא לא משחרר כי כתוב ברישה של הסעיף, בסעיף קטן (ג) ברישה: הממונה רשאי לשחרר את המסתנן אחרי תום שנה. גם כאן נציגת המדינה בבית-המשפט הצהירה שיש לקרוא את הרשאי הזה כמשמעות חייב, ולכן אנחנו לא רואים סיבה שלא לומר את מה שהמדינה הצהירה בעצמה שאחרי שנה ישוחרר, כמובן בכפוף למגבלות שמופיעות בסעיף שלאחר מכן שהן המגבלות שבהן לא ישוחרר גם בחלוף שנה, אם הוא מהווה סכנה לביטחון הציבור, אם הוא לא משתף פעולה וכו'.

לסעיף קטן (ד) ההערה שלנו מתייחסת לפסקה (3). פסקה (3) מדברת על מצב שבו מחזיקים את המסתנן במשמורת גם בחלוף שנה. אפשר כמובן גם בחלוף שנה. כאן נאמר שהעילה להחזיק אותו במשמורת היא שבמדינת מושבו מתקיימת פעילות עוינת לישראל. אנחנו יודעים שבאחת ממדינות המפורטות, במקרה הזה סודן, מתקיימת פעילות שהיא ידועה לרובנו שאפשר לראות בה פעילות עוינת לישראל. זאת אומרת שהמשמעות היא שבעצם המסתנן הספציפי הוא לא מוחזק בשל עונו שלו אלא בשל עוון - - -

היו"ר מירי רגב :

בשל עוון המדינה. זאת אומרת, אם מישהו מגיע מאירן ואין איתו באופן עקרוני בעיה שב"כית או ביטחונית.

זבולון קלפה :

או לא יודעים שיש איתנו בעיה.

היו"ר מירי רגב :

לא, לא. השב"כ אמר שאין איתנו בעיה כי אם היתה בעיה בסעיף (ד)(2) יש בעיה בשחרורו כדי לסכן את ביטחון המדינה. זאת אומרת, פה מדברים על האדם עצמו. אם יש איתנו בעיה של סיכון מדינת ישראל צריך להחזיק אותו כמובן. אבל אם הוא בא מאירן ואיתנו אין בעיה, אבל אירן היא מדינת טרור למדינת ישראל, רק מעצם הגעתו מאירן צריך בעצם להחזיק אותו, זה מה שאנחנו אומרים פה.

שר הפנים גדעון סער :

או להגיע למדינות אחרות.

היו"ר מירי רגב :

או להגיע למדינות אחרות.

שר הפנים גדעון סער :

אני לא מקבל, אני - - -

היו"ר מירי רגב :

בסדר, תיכף תוכל להתייחס להכול.

שר הפנים גדעון סער :

אני מקבל את ההערה הקודמת בנושא שנה.

היו"ר מירי רגב :

אחרי שנה ישוחרר.

שר הפנים גדעון סער :

זו הכוונה ואני מקבל את ההערה. אני לא מקבל את ההערה האחרונה ואני מבקש שדניאל יסביר אחרי זה למה.

תומר רוזנר :

אני רוצה להסביר. אנחנו חושבים שההסדר הזה באופן ברור עומד בסתירה לעקרונות חוקתיים שקבע בית-המשפט העליון בקשר למעצרים מינהליים, הגבלת מקום מגורים של אנשים, וגם בפסק הדין הנדון בית המשפט הזכיר באופן נרחב את ההלכות האלה שמתייחסות למעצרים מינהליים, הגבלות מקום מגורים, וקבע שהעיקרון החוקתי מחייב סיכון אינדיבידואלי באותו אדם כדי - - -

שר הפנים גדעון סער :

אני לא יכול להוכיח סיכון אינדיבידואלי של כל אזרח אירני, אולי אתה יכול. אני לא יכול ואני לא מקבל את ההערה.

היו"ר מירי רגב :

רגע, בסדר. תמשיך את ההערות שלך ובסוף השר יגיב לכל ההערות.

תומר רוזנר :

המשמעות היא שגם כאשר אותו אדם יבוא ויוכיח שבעה נקיים שהוא באמת נרדף ואפילו אין לו שום קשר לשום ארגון, הוא אפילו יוכיח את זה, אי-אפשר יהיה לשחרר אותו.

שר הפנים גדעון סער :

בשעתו היה פה מסתננים מעירק שש שנים שהוחזקו. זה הגיע עד בית-המשפט העליון, למיטב ידיעתי. אני פשוט מעיר.

היו"ר מירי רגב :

תומר, הבהרת את אמירתך - ברור.

תומר רוזנר :

ההערות הנוספות בהקשר הזה נסמכות על ההערה שדיברנו עליה קודם לגבי המועדים, תקופות הביקורת השיפוטית או של בית הדין למשמורת של המסתננים. זה לא מופיע בהצעה הממשלתית, זה בסעיפים אחרים שמופיעים בהמשך, כאשר נאמר שהמסתנן יובא בית-הדין למשמורת מידי 60 ימים. אנחנו סבורים שזה תקופה ארוכה מדי וצריך להתאים אותה שוב לתקופה הנדונה שהיא קצרה יותר, ולכן לקצר אותה ל-30 ימים. וגם ההבאה הראשונה בפני בית-הדין למשמורת בחוק כפי שהוא כרגע מוצע זה יהיה תוך 14 ימים, וגם כאן מציעה יושב-ראש הוועדה לקצר לעשרה ימים. בפרופורציה - במקום שבעה ימי עבודה מציעים לקצר לחמישה, אותו דבר במקום 14 ימים לקצר לעשרה.

אלה ההערות שלנו.

היו"ר מירי רגב :

תודה. יש כאן מספר הערות של הוועדה ותיכף יסביר את זה היועץ דניאל. לפני שדניאל יסביר אני רוצה לשמוע את ההתייחסויות של כלל חברי הכנסת לסעיפים האלה.

שר הפנים גדעון סער :

אני, מבחינתי, מקובלים עליי ההערות, למעט ההערה שאמרתי שאני לא מקבל ואני מבקש מהיועץ המשפטי של מינהל האוכלוסין להסביר למה.

היו"ר מירי רגב :

אם לא אכפת לך, נשמע את שאר חברי הכנסת ואת ההתייחסויות. שלוש דקות לכל דובר בשלב הזה. כל הדוברים יוכלו להתייחס שוב לגבי הסעיפים האחרים. חברת הכנסת איילת שקד, בבקשה. לאחר מכן נציגת נציבות האו"ם לפליטים.

איילת שקד :

יש לי שלוש התייחסויות לסעיף קטן (ג). לסעיף קטן (ג)(2) אני מציעה, ואני אגיש את זה בתור הסתייגות, להטיל חובה לבדיקת בקשות המקלט תוך שישה או תשעה חודשים. אין סיבה שהמדינה לא תדע לבדוק את בקשות המסתננים תוך שישה או תשעה חודשים. זה גם הולם את הדין הבין-לאומי, זה גם פחות פוגע בזכויות המסתננים וזה גם מאפשר למדינה להחזיר תוך זמן קצר מי שהוא בר-החזרה. הם לא משתקעים פה.

היו"ר מירי רגב :

את ההסתייגויות הם יעבירו בהצבעה. אבל אתם יכולים להגיש את ההסתייגויות כבר עכשיו כשאנחנו דנים עליהן לפני ההצבעה.

איילת שקד :

אני הגשתי. זאת אומרת, לחייב את הרשות תוך שישה או תשעה חודשים לבדוק את הבקשה של המסתננים.

היו"ר מירי רגב :

זאת אומרת, שיוסיפו לרשות תקנים, זה מה שאת אומרת, שהיא תעבוד יותר מהר.

איילת שקד :

חייבת, כן. אפשר לסדר לתוך שישה חודשים. כמובן ניסחתי את הסעיף: אלא אם שר הפנים - - - מטעמים מיוחדים. חשוב להדגיש שזה גם מונע השתקעות של מסתננים שהם ברי החזרה.

שר הפנים גדעון סער :

אבל פה כתוב שישה חודשים.

איילת שקד :

נכון, כתוב שישה חודשים אבל זה לא חובה. המחוקק לא מחייב אתכם.

היו"ר מירי רגב :

זה לא מחייב. זה רשאי, רשאי, רשאי. הדבר היחידי שמחויב על-פי החוק זה אחרי שנה שחרור. זה הדבר היחידי שהחוק אומר: אחרי שנה ישוחרר, כי זו כוונת החוק ואנחנו לא רוצים לפרש אותה אחרת.

משה מזרחי :

קיבלת את ההערה שזה לא רשאי אלא ישוחרר.

היו"ר מירי רגב :

נכון, לכן הוספנו את זה והשר הסכים לזה, חבר הכנסת מזרחי. בכל זאת אנחנו עושים.

משה מזרחי :

בלי שום קשר למהות העניין, אבל מה שהיא מעלה זה נכון ל- - -

היו"ר מירי רגב :

תיכף אתה תדבר ואם אתה מצטרף לזה אנחנו נשקול את זה. היועץ המשפטי, נא לכתוב את כל ההערות כדי שנוכל להתייחס אליהן.

תומר רוזנר :

כן, רושמים.

איילת שקד :

הערה שנייה לסעיף (ג)(3), חלפה שנה מיום תחילת החזקתו של המסתנן במשמורת הוא יכול להיות משוחרר. לאן הוא משוחרר? האם הוא משוחרר למתקן הפתוח או שהוא משוחרר לערי ישראל אחרי שנה? לא הבנתי.

שאלה שלישית לשר, אני יודעת שהיו התלבטויות האם לעשות את תקופת המשמורת שנה או שנה וחצי. מדוע לא שנה וחצי? לדעתי, שנה זה לא מספיק מרתיע ולאן הוא משוחרר.

אם כן, לאן הוא משוחרר אם הוא משוחרר לערים אחרי שנה, או שהוא עובר למתקן הפתוח, ואיפה כתוב שהוא עובר למתקן הפתוח כי אני מניחה שזו הכוונה. ב', למה שנה ולא שנה וחצי?

היו"ר מירי רגב:

נענה על הכול בסוף. איילת שקד, תודה.

הגברת אנגלברכט תציג את עצמה. שלוש דקות. היא מדברת באנגלית אבל משום שהתושבים פה והאזרחים פה מבינים עברית אז את תצטרכי לתרגם את הדברים כדי שגם הציבור יבין.

יפה שפירא:

לא, יש את התרגום.

היו"ר מירי רגב:

יש את התרגום, בסדר גמור. לאחר מכן חבר הכנסת דב חנין. הוא איננו פה ולכן זבולון קלפה. בבקשה, גברתי. ברוכה הבאה.

ואלפורגה אנגלברכט:

(מדברת בשפה האנגלית. להלן תרגום דבריה כפי שנמסר לוועדה.)

שלום רב. נציבות האו"ם לפליטים בהיותה הסוכנות המוסמכת לפקח על יישומה של אמנת הפליטים משנת 1951, מקדמת בברכה את ההזדמנות להשתתף בהליכים אלו. אנו מכירים במאמציה של מדינת ישראל לתקן את החוק בעקבות החלטת בית המשפט העליון ולאור מחויבויותיה במישור הבין-לאומי.

נציבות האו"ם לפליטים מוטרדת בעיקר מכך שהחוק אינו מבחין בין מהגרי עבודה לבין מבקשי מקלט עבודה וכי הוא יוחל ללא אבחנה על מספר משמעותי של אנשים הזכאים להגנה בין-לאומית, לרבות מבקשי מקלט ופליטים. בנוסחו היום, החוק אינו עומד בקנה אחד עם רוחה שלא מנת הפליטים משנת 1951.

הצורך לכלול התייחסות לכך שאלו המבקשים לקבל הגנה ממדינת ישראל יזכו ליחס התואם את הדרישות הקבועות באמנת הפליטים משנת 1951 ובפרוטוקול שלה משנת 1967, לרבות עיקרון אי-החזרה (non-refoulement). ההתייחסות כאמור נכללה בתיקון הקודם לחוק.

הצורך לכלול הוראה נפרדה המבטיחה כי תתאפשר גישה להליך ראוי לקביעת מעמד של פליט, זאת בין אם במשמורת, ובין אם במרכז השהייה או למבקשי מקלט החיים במרכזי הערים בישראל, יש להבטיח כי גישה להליכי קביעת מעמד של פליט תתאפשר גם לאוכלוסיות שאינן ברות הרחבה כגון אריתראים וסודנים רבים אשר לא תתאפשר להם בעבר להגיש מקלט, ואשר צרכיהם להגנה בין-לאומית טרם נבדקו.

מבקשי מקלט אינם מסתננים. יש להבהיר בהצעת החוק מיהו מבקש מקלט וכי המונח "מסתנן" וחלקים רלוונטיים בחוק לא יחולו על מבקשי מקלט או על אנשים הזכאים להגנה בין-לאומית.

משמורת - על-פי המשפט הבין-לאומי, החזקה במשמורת של מבקשי מקלט או אנשים אחרים הזכאים להגנה בין-לאומית (מי שאינם ברי הרחקה) הינה בגדר מוצא אחרון – אמצעי שיש להפעילו בנסיבות חריגות בלבד ולתקופה קצרה ככל הניתן (בהסתמך על עיקרון המידתיות). במבט ראשון ניתן היה להתרשם כי הצעת החוק הנוכחית מגבילה את תקופת המשמורת המקסימלית לשנה אחת. אולם למעשה, הצעת החוק תאפשר משמורת חוזרת וממושכת של מבקשי מקלט ואנשים אחרים ברי הגנה לתקופות ממושכות הרבה יותר (כמצוין בסעיף 32). החזקה במשמורת של אנשים שכבר שוהים בשטחה של המדינה וזקוקים להגנה בין-לאומית (כפי שיתאפשר על-פי הוראת הצעת החוק) הינה לחלוטין לא מקובלת. ככלל, הוראת הצעת החוק בנוגע למשמורת אינן תואמות את משפט הפליטים וסטנדרטים בין-לאומיים.

תודה רבה.

היו"ר מירי רגב:

תודה רבה. עיקרי הדברים שאמרה פה נציבות האו"ם נמצאים פה מבחינת התרגום. היא התייחסה לשלושה דברים עיקריים: גם לגבי השנה של המתקנים הפתוחים. באופן עקרוני זה מקובל עליהם, מתקני השהייה, אבל יש להם בעיה עם חזרות של אותם גורמים.

איילת שקד:

שנה זה סגורים.

היו"ר מירי רגב:

עם הסגורים. היא גם לא הבינה מה זה - אין הגדרה של מיהו מבקש מקלט, מסתנן, אבל יש הגדרה כזאת בחוק הקודם ואנחנו לא דנים פה בהגדרות.

תומר רוזנר:

לא, לא. יש הגדרה של מי שהוא מסתנן. הם מבקשים להתייחס באופן נפרד למי שהוא מבקש מקלט או פליט.

היו"ר מירי רגב:

אוקיי. אנחנו נתייחס לזה בסוף הדברים וניתן תשובות גם לנושאים האלה, מן הסתם.

דב חנין הגיע וזה בדיוק בזמן שלך לדיבור. יש לך שלוש דקות להתייחסות רק לסעיפים שאנחנו מדברים עליהם.

דב חנין:

לא.

עיסאווי פריג':

איך תספיק בשלוש דקות?

היו"ר מירי רגב:

זה מה שיש, אנחנו עובדים לפי סעיפים.

דב חנין:

אז אני אומר את מה שיש לי בדקות האלה וגברתי תחליט מה היא רוצה לעשות אחר כך.

היו"ר מירי רגב:

יש לך שלוש דקות ובשלוש דקות תגיד מה שאתה רוצה. אבל אנחנו עכשיו התחלנו לדבר על סעיפי החוק.

משה מזרחי:

מה זה הבליץ הזה? מה קרה? אקדח על הרקה?

היו"ר מירי רגב:

זה לא בליץ, כך אנחנו עובדים.

משה מזרחי:

חצי חוק את נותנת שלוש דקות להסתייגויות? באמת, זה רציני?

היו"ר מירי רגב:

זה לא חצי חוק, זה הרבה פחות. זה עמוד וחצי, מזרחי.

שר הפנים גדעון סער:

עמוד אחד מתוך 21 עמודים.

משה מזרחי:

נו, באמת. אתה קצת מכיר את עבודת הכנסת - - -

היו"ר מירי רגב:

דב חנין, בבקשה. לאחר מכן יהונתן יעקובוביץ, המרכז למדינות הגירה.

משה מזרחי:

הדיון עצמו לא חוקתי.

היו"ר מירי רגב:

הדיון לא חוקתי, בבקשה.

דב חנין:

תודה, גברתי היושבת-ראש.

קריאה:

זה שנכנסו לפה זה לא חוקתי ולא חוקי. זה אסור.

משה מזרחי:

יש לך מספיק כתובות לשאול למה הם פה. הלוואי והחוק הזה יוציא אחד מכם, אחד. אם הוא יוציא אחד מכם אני חותך רגל.

היו"ר מירי רגב:

מי זה "מכם"?

שר הפנים גדעון סער:

אל תתחייב, חבר הכנסת מזרחי.

משה מזרחי:

אחד. חמש שנים אתם ממציאים המצאות, חמש שנים ואלה יושבים ו- - , וכלום לא משתנה אצלכם. כלום לא משנה אצלכם, רק לבלבל אתכם עם השטויות האלה פה. מחר בבוקר לא תתעורר לבוקר חדש. זה לא ינצח אתכם, את הבעיה.

היו"ר מירי רגב:

מזרחי, די. דב חנין, בבקשה - שלוש דקות.

דב חנין:

אני מתנצל שאני מצטרף לדיון הוועדה רק עכשיו. הייתי במליאת הכנסת, העליתי הצעה לסדר-היום ולכן אני אומר את מה שיש לי לומר על החוק ברמה הכללית. זוהי זכותי כחבר כנסת.

היו"ר מירי רגב:

יש לך זכות במליאה להגיד את זה.

דב חנין:

לא, יש לי זכות להגיד את זה גם בוועדה.

היו"ר מירי רגב:

בבקשה, יש לך שלוש דקות.

דב חנין:

גברתי, אני מפנה את תשומת ליבך, וחבל שהיועץ המשפטי של הכנסת לא נמצא איתנו כאן - - -

היו"ר מירי רגב:

נמצא פה היועץ המשפטי של הוועדה ואני מתארת לעצמי שהוא סומך עליו לא פחות.

דב חנין:

היועץ המשפטי יידרש לעניין אם יהיה צורך. אני אומר את דבריי קודם כל על זכותי לדבר כאן.

היו"ר מירי רגב:

בבקשה.

דב חנין:

אני חבר הוועדה. חובתי כחבר כנסת להשתתף באופן פעיל בוועדה, חובתי כחבר כנסת להשתתף באופן פעיל במליאת הכנסת. ולכן, דיוני ועדות לא מתקיימים במקביל למליאה אלא באישור היושב-ראש.

היו"ר מירי רגב:

והוא אושר.

דב חנין:

כאשר ניתן אישור היושב-ראש, ואני ער לכך שהוא ניתן, הוא ניתן באופן כזה שאיננו מגביל ואיננו שולל את יכולתו של חבר הכנסת, חבר הוועדה, להשתתף גם במליאה וגם בוועדה. כיוון שעכשיו הייתי במליאה ונימקתי הצעה לסדר אני מגיע לוועדה ואני אשתתף בוועדה כדי להגיד את דברי במסגרת הדיון.

היו"ר מירי רגב:

בבקשה. אף אחד לא מנע ממך לדבר בוועדה.

דב חנין:

יפה. אני מבין שהוצג החוק על-ידי השר ונשמעו הערותיו של היועץ המשפטי. אני רוצה להתייחס לדברים שאני עקבתי עליהם דרך עדכונים שקיבלתי מהדיונים בוועדה.

ראשית, אני רוצה לפתוח ולומר שאני רואה מולי את תושבי דרום תל-אביב וליבי איתם. אני חושב שהמצוקה בדרום תל-אביב היא מצוקה קשה ביותר. אני מכיר אותה, גם את מכירה אותה, גברתי יושבת-הראש. נדמה לי שסביב השולחן הזה אין חולק על כך שצריך לטפל בבעיה הזו ולטפל בה בדחיפות ובמהירות ובצורה מקיפה ורצינית כמו שממשלות ישראל לא מטפלות, לא טיפלו, ולצערי גם לא הולכות לטפל במסגרת החוק הזה. למה הן לא הולכות לטפל במסגרת החוק הזה? אני תיכף אדבר על מה שהחוק עושה. אבל נניח שהחוק הזה יעבור ויכניסו 3,000 איש למחנה מאסר פתוח ו-1,700 איש למחנה מאסר סגור. מה יקרה עם 50,000 שנמצאים ברחובות דרום תל-אביב שמר חוגי שנמצא מולי ממש ברגע זה בכל יום שאני פוגש אותו מספר לי על בעיות חדשות וקשות שמתרחשות שם? מה יהיה איתם? מי נותן להם תשובה?

אז אני שומע את התשובה, אני חייב לומר הדמגוגית, שהממשלה מציעה לנו. כן, ה-3,000 האלה ייכנסו ואז הם יתייאלו ובסוף הם יחליטו לעזוב. אתם תצטרכו להמתין ככה הרבה שנים כדי שמשו יעבוד ויפעל ואנשים יתייאלו ויקוצו בחייהם ויברחו מהארץ. אז אני רוצה לגיד לכם, המודל הזה הוא המצאה מופרכת לחלוטין.

אומרת הממשלה שבאותו מחנה מאסר פתוח ייתנו לאנשים שירותים ובריאות. הלוואי, אני בעד שייתנו את כל מה שצריך. אבל מהמקומות שמהם הם ברחו - באריתריאה הם בורחים על חייהם, בסודן יש רצח עם בדארפור - אז מה? הם יחליטו לחזור לשם מכיוון שבמחנה המאסר הזה שאתם מציעים להקים התנאים לא מספיק ראויים?

לכן, הממשלה ממשיכה להפקיר פה את כולם. הממשלה ממשיכה להפקיר את תושבי שכונות הדרום. הממשלה - כמובן לא אכפת לה מאותם אפריקאים מסכנים.

היו"ר מירי רגב:

סיימת את שלוש הדקות.

דב חנין:

לא, ממש לא סיימתי את השלוש דקות.

היו"ר מירי רגב:

סיימת. ליפה יש כאן שעון. יש לך עוד דקה ובסבב הבא יש לך עוד שלוש דקות.

דב חנין:

לא, לא.

איילת שקד:

דב, אפשר בדקה הזאת לדעת מה הפתרון? דב, מה הפתרון שלך אם אתה היית ראש ממשלה?

דב חנין:

מה הפתרון שלי? הפתרון שלי - אמר אותו כאן בוועדה מפכ"ל המשטרה.

היו"ר מירי רגב:

אה, ממתי מפכ"ל המשטרה הפך לשר העבודה והרווחה?

דב חנין:

אתם צריכים להבין, 50,000 איש שנמצאים כאן, כנראה מדינת ישראל - - -

היו"ר מירי רגב:

שהמפכ"ל ידאג שהפה שלו ירים ראש במדינת ישראל, לזה שהמפכ"ל ידאג, ולא שיביא לנו רעיונות.

דב חנין:

כדאי להקשיב גם למפכ"לי משטרה, גברתי. לא רק לשרי פנים. כדאי מאוד.

היו"ר מירי רגב:

כדאי, כדאי.

דב חנין:

אמר דבר מאוד פשוט, ולא רק הוא אמר את זה, אומרים את זה אנשים נוספים. ה-50,000 איש האלה כנראה נמצאים כאן, הם יימצאו כאן עד שאפשר יהיה להחזיר אותם. הלוואי שאפשר יהיה להחזיר אותם. אני בעד להחזיר אותם אם אפשר במסגרת החוק הבין-לאומי - אני בעד.

שר הפנים גדעון סער:

גם הערב יש - - -

דב חנין:

אדוני השר, זה הזמן שלי והוא נורא קצר. אני לא קטעתי אותך.

שר הפנים גדעון סער:

רק שתדע שגם הערב יוצאים. הם כנראה פחות חוששים ממך. אם הערב יוצאים כעשרים מסתננים הם כנראה פחות חוששים ממך.

דב חנין:

בטח, יוצאים. אם כבר אתה מפריע לי בוא אני אתן לך תשובה על משהו שאתה אמרת וזה עוד דבר שהוא לא נכון עובדתית. אומר השר: רק החוק הזה מרתיע, רק החוק הזה ש- - -

היו"ר מירי רגב:

הוא לא אמר רק החוק הזה.

דב חנין:

יפה. אז החוק הזה כבר לא קיים חודשיים. בג"צ פסל אותו. כמה אנשים עברו את הגדר בחודשיים האלה? החוק לא היה.

שר הפנים גדעון סער:

אני דווקא מוכן להתייחס.

דב חנין:

אתה מוכן להתייחס, תתייחס בזמן.

שר הפנים גדעון סער:

רק בסוף השבוע הזה עברו - - -

דב חנין:

מה אני מציע? אני אומר 50,000 האיש האלה נמצאים פה, צריך לפזר אותם בישראל. הם לא יכולים להמשיך להיות בדרום תל-אביב. צריך לתת להם - - -, שמענו פה דיווחים בכנסת על אלפי עובדים.

גדעון סער:

צריך לעודד את יציאתם.

דב חנין:

אתה ממשיך לייבא עובדים זרים, אתה ממשיך לייבא עובדים זרים. אתה, שר הפנים, ממשיך לייבא עובדים זרים. תפסיק לייבא עובדים זרים, תן לאנשים האלה לעבוד במקומות שלהם. תפזר אותם בכדי שלא ימשיכו להיות בשכונות דרום תל-אביב.

עודד ירון:

תפזרו אותם הם יחזרו לדרום.

היו"ר מירי רגב:

דב חנין, תודה רבה.

דב חנין:

גברתי, את רוצה התייחסות לסעיפי החוק?

היו"ר מירי רגב:

אבל יהיה לך סבב נוסף.

דב חנין:

אבל איך אני אתייחס לסעיפים 1, 2, 3, ו-4?

היו"ר מירי רגב:

תתייחס לזה בסבב הבא.

דב חנין:

ובפעם הבאה אני אקבל זמן גם ל-1, 2, 3, ו-4, וגם ל-5, 6, 7, ו-8.

היו"ר מירי רגב:

לא. ניצלת את השלוש דקות לטובת דברים כלליים.

דב חנין:

לא. גברתי, לא נכון. יש לי זכות במסגרת הוועדה להציע את התיקונים שלי לחוק.

היו"ר מירי רגב:

קדימה, תעשה את זה ומהר.

דב חנין:

אני אעשה את זה.

לסעיף ראשון של החוק המקורי, סעיף ההגדרות, אני מציע כמה הגדרות שאני אפילו לא אנמק אותן. גברתי היושבת-ראש, אני באמת אומר - - -

היו"ר מירי רגב:

לא, לא. בלי לנמק. תגיד איפה יש לך בעיה ומה אתה רוצה לתקן. היועץ המשפטי, נא לרשום את הדברים. תודה.

דב חנין:

תודה רבה, גברתי.

ההערות שלי מתחילות מסעיף ההגדרות. בסוף סעיף 1 לחוק המקורי אני מציע להוסיף כמה הגדרות שהן מאוד מאוד חשובות.

היו"ר מירי רגב:

נא להגיש כבר הסתייגויות על הסעיפים האלה.

דב חנין:

מאה אחוז. בסדר, אני אגיש. אין שום בעיה.

אני מציע להוסיף כמה הגדרות שהן תואמות את המחויבויות של ישראל וגם את המצב הריאלי הקיים בשטח ומאפשרות לנו להבחין בין אנשים שמדינת ישראל מחויבת להם לבין אנשים שמדינת ישראל לא מחויבת אליהם כי הרי לא לכולם מדינת ישראל מחויבת. מי שהוא לא פליט מדינת ישראל לא מחויבת לו, אם הוא לא פליט ולא מבקש מקלט. לכן, אני מציע להכניס הגדרות שיעזרו לנו באבחנות האלה.

ההגדרות שאני מציע להכניס הן כדלקמן, בסעיף 1 לחוק המקורי ההגדרות שאני מציע להוסיף הן אלה: "פליט הוא אדם הנמצא מחוץ למדינת אזרחותו ובגלל פחד מבוסס להיות נרדף מטעמי גזע, דת, לאום, השתייכות לקבוצה חברתית מסוימת או השקפה פוליטית איננו יכול להזדקק להגנתה של אותה ארץ או אינו רוצה בכך בגלל הפחד האמור, או מחוסר אזרחות הנמצא מחוץ למדינה בה היה קודם לכן מקום מגוריו הקבוע ואינו יכול לחזור לאותה מדינה או אינו רוצה בכך בגלל פחד כאמור."

ההגדרה כזו היא כל כך חשובה כי אתם הרי אומרים שהם לא פליטים, אז בואו נגדיר מי הוא פליט, נגדיר מי הוא אינו פליט, ונחליט למי אנחנו מחויבים ולמי אנחנו לא מחויבים.

ההגדרה השנייה שאני מציע להוסיף היא הגדרה של מבקש מקלט: "אדם הטוען כי הוא פליט אשר טרם ניתנה החלטה סופית לדחות את בקשתו להכיר בו כפליט, לרבות אדם שבקשתו נדחתה ובעניינו תלוי ועומד הליך משפטי נגד ההחלטה לדחות את בקשתו שבה לא ניתן פסק-דין חלוט."

הגדרה נוספת: "אדם הזכאי להגנה משלימה הוא אדם הנמצא מחוץ למדינת אזרחותו או מחוסר אזרחות הנמצא מחוץ למדינה בה היה קודם לכן מקום מגוריו הקבוע ואינו יכול או אינו רוצה לחזור לאותה מדינה בגלל פחד מבוסס כי יהיה חשוף לאחד מאלה: 1. מוות או הוצאה להורג. 2. עינויים או יחס או עונשים אכזריים בלתי אנושיים או משפילים. 3. איום ממשי על חייו של אזרח בשל אלימות כללית במקרה של סכסוך מזוין בין-לאומי או פנימי או בשל אסון טבע. 4. איום ממשי להפרה שיטתית של זכויות אדם."

הגדרה נוספת – "מבקש הגנה משלימה" – אדם הטוען כי הוא - - -

היו"ר מירי רגב:

אם כך, בהגדרה הזו פליט יכול להיות גם תושב דרום תל-אביב. זה הפרה של זכויות אדם שלו.

דב חנין:

לא. ממש לא, גברתי. חס ושלום. לא, לא. חס ושלום, גברתי.

היו"ר מירי רגב:

אוקיי, תמשיך בבקשה.

דב חנין:

"מבקש הגנה משלימה" – אדם הטוען כי הוא זכאי להגנה משלימה אשר טרם ניתנה החלטה סופית לדחות את בקשתו להכיר בו כאדם הזכאי להגנה משלימה, לרבות אדם שבקשתו נדחתה ובעניינו תלוי ועומד הליך משפטי נגד ההחלטה לדחות את בקשתו שבו לא ניתן פסק דין חלוט.

אני רק רוצה לומר, גברתי, שההגדרות האלה עוזרות לנו להבחין.

היו"ר מירי רגב:

אמרת את עמדתך, בוא תמשיך הלאה. תתייחס לסעיפים.

דב חנין:

לא, הן עוזרות לנו להבחין בין מה שאומר השר – אנשים שרוצים להגר בגלל עבודה, וכל מיני דברים כאלה, שאליהם מדינת ישראל לא מחויבת – לבין אנשים שמדינת ישראל כן מחויבת אליהם.

בואו נעשה את ההבחנה הזו פעם אחת ולתמיד, ונוכל לבחון, ומדינת ישראל היא שתבחן. לא אני, ולא הוא ולא אף אחד מאתנו.

היו"ר מירי רגב:

אוקיי, הבנתי מה אתה אומר. הלאה, תמשיך.

דב חנין:

זה דבר מאוד-מאוד חיוני.

עד איפה גברתי מבקשת הערות, עד איזה סעיף?

היו"ר מירי רגב:

רק עד סעיף 5.

דב חנין:

ועד בכלל?

תומר רוזנר:

כן, כולל 5.

דב חנין:

סעיף 5 הוא, כמובן, סעיף מאוד מרכזי בהצעת החוק. ההצעה הראשונית שלי היא לבטל את סעיף 5, אבל אני אומר, לחלופין, בסעיף 30א(א) לחוק המוצע, אני מציע במקום: שבעה ימי עבודה, מתום 48 שעות. זאת אומרת, לשנות את מסגרת המשמורת הבסיסית.

בסעיף 30א(ב) לחוק המוצע, אני מציע את התיקונים הבאים:

המילים "במקרים חריגים" יימחקו. במקום המילים: "מתקיים אחד מאלה", יבוא: "מתקיימות הנסיבות המנויות באחד הסעיפים המנויים בסעיף קטן זה. ואולם לא יקבע הממונה ביקורת הגבולות ערובה שמסתגן איננו יכול לעמוד בתנאיה."

בסעיף קטן (1), אני מציע שהמילים: "ואין דרך אחרת למנוע את הנזק האמור;" יימחקו.

בסעיף קטן (2), אני מציע שהמילה "בערובה" תימחק. לחלופין אני מציע שהמילים "בערבות בנקאית או בערובה מתאימה אחרת", יימחקו.

בסעיף 5 אני מציע שבסעיף קטן (3), הסיפה המתחילה במילים "שאינו מלווה" תימחק.

בסעיף קטן (4) אני מציע שהמילה "בערובה" תימחק.

רק כדי להסביר לחברי הכנסת על מה אני מדבר פה, כי אולי לא כולם - - -

היו"ר מירי רגב:

בוא תיתן את הדברים שלך, דב. אנחנו לא יכולים שכל חבר כנסת יתחיל להתייחס רבע שעה, עשרים דקות - - -

דב חנין:

לא, אני רק מקריא את - אם גברתי - - -

היו"ר מירי רגב:

מה לעשות? כנראה אתה לא יודע איך מתנהלות הישיבות בכנסת, מזרחי.

משה מזרחי:

לא, אנחנו יודעים איך מתנהלות הישיבות אצלך, לא בכנסת. אני שותף לוועדות אחרות, מעבירים הליכי חקיקה, הרבה פחות קשים מזה, וזה מתנהל כמו שצריכה להתנהל ועדה בכנסת.

היו"ר מירי רגב:

מאה אחוז. כשתיבחר ליושב-ראש ועדה, תעשה את זה בדרך שלך.

משה מזרחי:

ושיסלח לי, יושב פה שר הפנים והוא שותף לדבר הזה, לבליץ המוזר הזה.

היו"ר מירי רגב:

בסדר, "לבליץ". בבקשה, דב.

משה מזרחי:

זה לא ראוי לפרלמנט נורמלי. תסלחו לי שאני אומר את זה.

דב חנין:

גברתי היושבת-ראש, אני חושב שמחובתי לנסות להסביר לחברי הכנסת למה אני מתכוון, כי אני לא בטוח שכולם הבינו מהי המשמעות של התיקונים האלה. אז אני אומר את זה בצורה מאוד קצרה. אין לי שום כוונה לעשות פיליבסטר בדיון. באמת לא. אני מנסה לנהל דיון ענייני. יש ויכוח, בואו ננהל אותו כאן. אני לא מבזבז זמן, אני מנסה לדבר על הדברים לגופו של עניין.

אנחנו חייבים לייצר מנגנון, שהוא יהיה מנגנון הגיוני ומידתי, שקובע איזון בין הרצון של המדינה לקבוע סמכויות לממונה ביקורת הגבולות, שהוא גם יוכל לעצור וגם לשחרר, ולקבל החלטות, וכדומה, לבין פגיעה שהיא פגיעה בלתי-מידתית באותם אנשים שנמצאים באותה מטחנה.

הסכנה היא – הרי אף אחד לא רוצה שנחזור לסרט שהיינו בו, שהכנסת תאשר חוק ויבוא בית-המשפט העליון, ויגיד, מה עשיתם פה? איזו מין התנהלות זאת? איזה מין הליכים אלה? איזו מין צורה זאת? איזו מין מתכונת זאת?

לכן, אני רוצה להתקדם, אם אנחנו מדברים על סעיף 3, לסעיף 30א רבתי, (ג) קטן, לחוק המוצע.

אני מציע, ברישה, שהמילה "בערובה" תימחק. במקום "רשאי לשחרר", יבוא "ישחרר".

בסעיף קטן (1), במקום "שלושה חודשים", אני מציע שיבוא "14 ימים". ובמקום "החל הטיפול בבקשה";, יבוא "נערך לו ראיון בסיסי". אני חושב שהדבר הזה מובן.

בסעיף קטן (2), במקום "שישה חודשים" אני מציע שיבוא "45 ימים".

בסעיף קטן (3), במקום "שנה" יבוא "60 ימים".

שוב, אנחנו מייצרים פה מנגנון שהוא יותר הגיוני, יותר סביר, יותר ראוי, אבל אם חברי הכנסת עוקבים אחרי הנימוקים והם לא צריכים יותר הסבר, אני יכול להמשיך הלאה.

היו"ר מירי רגב:

כן, הלאה.

עיסאווי פריג':

תמשיך, תמשיך - - -

משה מזרחי:

זה בתנאי שהיא לא תיקח לנו את השלוש-דקות.

עיסאווי פריג':

- - -

היו"ר מירי רגב:

כן, בבקשה.

דב חנין:

בסעיף 30א(ד) לחוק המוצע, אני מציע למחוק את סעיף קטן (3). הסעיף הקטן הזה היום בעצם מייצר מצב שגם אם מתקיימות עילות לשחרור, ממונה ביקורת הגבולות לא יכול לשחרר את אותו מסתנן אם הוגשה לו חוות דעת מאת גורמי ביטחון שלפיה במקום מושבו המקורי של המסתנן, למשל, בחבל דארפור בסודן, מתבצעת פעילות העלולה לסכן את ביטחון ישראל.

הרי ברור לגמרי שאנשים שמגיעים מסודן מגיעים ממקום שיש בו פעילויות שמסכנות את ביטחון ישראל, שהן לא קשורות לאותו בן-אדם. יכול להיות שלאותו בן-אדם אין שום קשר לאותה פעילות ביטחונית שמתנהלת שם. התוצאה היא שנוצרת פה סמכות דרקונית למעצר מינהלי שהוא בלתי מוגבל בזמן, גם אם אין שום ראיה, שום שמץ של ראיה, שאותו בן-אדם עצמו היה בכלל מעורב בפעילות הביטחונית הזאת באיזושהי דרך, ובכך נרמס באופן קיצוני העיקרון של אחריות אישית, לפיו לא מענישים בן-אדם אלא על מעשיו שלו בלבד.

בסעיף 30א(ו), אני מציע שבמקום "יראו את ההחלטה בדבר שחרורו בערובה כאסמכתה חוקית לשהייתו בישראל, לתקופת השחרור בערובה";, יבוא "יעניק לו שר הפנים רישיון ישיבה כאמור בסעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952".

שר הפנים גדעון סער :

אי אפשר ישר אזרחות?

עונד ירון :

הכי טוב. בשביל מה כל הסעיפים האלה?

היו"ר מירי רגב :

תן לו אזרחות - - -

עונד ירון :

סעיפים, סעיפים, סעיפים. תעשו לו אזרחות, וזהו. שבת שלום.

היו"ר מירי רגב :

כן, הלאה.

משה מזרחי :

- - -

שר הפנים גדעון סער :

דווקא כתבתי דברים שאני אשיב לחבר הכנסת חנין בתום הדיון.

דב חנין :

אני מקווה שתשיב לי. אני מאוד אשמח שתשיב לי, אבל גם, במסגרת זמן של שלוש דקות, אדוני השר.

היו"ר מירי רגב :

בבקשה, תמשיך.

דב חנין :

זה יהיה לך קצת קשה.

היו"ר מירי רגב :

אתה קיבלת הרבה יותר משלוש דקות, אז אל תתבכין.

דב חנין :

אני ממש לא מתבכין, גברתי.

היו"ר מירי רגב :

אתה ממש סופר-בכין.

דב חנין :

אני ממש לא מתבכין. אני מנסה להסביר את עמדתי.

היו"ר מירי רגב:

סופר-בכיון. נתנו לך כבר הרבה יותר משלוש דקות. נו, קדימה, סיים.

דב חנין:

אני מנסה להסביר את עמדתני.

הנושא הזה, אגב, גברתי היושבת-ראש, מתקשר לדבריו של השר מתחילת הדיון, אני מצטער שהוא יצא, שבעצם המדינה הולכת לבצע מהלכים נוספים ומשלימים ביום ראשון הקרוב, וההקשר פה הוא ההתחייבות של המדינה בפני בג"ץ שלא לאכוף את איסור העסקה של מבקשי המקלט גם כשאין להם רישיון עבודה.

איפה הבעיה פה נמצאת? אם האנשים האלה נמצאים ברחובות, והם לא עובדים, והמדינה גם תאכוף את איסור העבודה הזה, התוצאה תהיה – כל עוד הם נמצאים, הם ירצו איכשהו לחיות הרי, ולאכול ולשתות, כי ככה טבעם של בני-אדם. הם לא מוכנים למות ככה בשקט כי פשוט הכנסת חוקקה חוק. ולכן, המצב שבו המדינה מתחילה לאכוף איסור של העסקה במציאות שבה לאנשים אין שום אלטרנטיבה אחרת, כולל אותו מתקן - - -

שר הפנים גדעון סער:

איסור העסקה רק למי שיהיה במתקן הפתוח, וידאגו לו לאוכל, לינה, שירותי בריאות ורווחה בסיסיים.

היו"ר מירי רגב:

ורק מסאז' חסר שם. לא? רק מסאז' חסר שם. יש שם הכול, למה הוא צריך לעבוד?

משה מזרחי:

למה לא להתבדר על זה? למה לא?

היו"ר מירי רגב:

נו, יאללה, מזרחי, די כבר.

משה מזרחי:

זה בני אדם? – לא, בהמות. בהמות, כן.

היו"ר מירי רגב:

למה הוא צריך לעבוד?

משה מזרחי:

קצת באטימות שלנו - - -

היו"ר מירי רגב:

למה הוא צריך לעבוד? למה? אם נותנים לו אוכל ושתייה, ודיר, חינוך, מה קרה?

משה מזרחי:

- - - מירי, קצת בדיבור, אנחנו מדברים על בני אדם.

היו"ר מירי רגב:

אוי, לרגע חשבתי שלא.

משה מזרחי:

צריך לגרש אותם, הכול. בדיבור, חבר'ה, קצת להרגיע.

היו"ר מירי רגב:

מזרחי, שמתי לב מה שאתה רוצה לעשות.

שר הפנים גדעון סער:

חבר הכנסת מזרחי, אתם מאוד מנסים לעורר פרובוקציות, ולפעמים אתם מצליחים.

משה מזרחי:

אנחנו מעוררים פרובוקציות?

היו"ר מירי רגב:

כן.

שר הפנים גדעון סער:

כן, כן.

משה מזרחי:

אתם מתיישרים על - - - הסובל והכואב של האנשים האלה, ומנצלים אותו לרעה פה.

שר הפנים גדעון סער:

טוב, נו, באמת. בטעות חשבתי שאני צריך להתייחס ברצינות. אני חוזר בי.

היו"ר מירי רגב:

דב, בבקשה.

דב חנין:

אני מצטער על כך שבגלל הקיצור השר לא הבין למה התכוונתי. האחריות היא עלי, אז אני אומר למה התכוונתי.

שר הפנים גדעון סער:

אין הכוונה לאכוף איסור העסקה, אלא לאלה שילכו למתקן הפתוח כי יהיה להם קיום שיובטח במה שהם מקבלים שם. זה הכול. מה הבעיה?

דב חנין:

אני בהחלט מקבל את דבריך, אדוני השר. ההתייחסות שלי בסעיף הזה, היא לאותם אנשים – ושוב, בגלל הקיצור אולי אדוני לא ירד לכוונתי, והאחריות היא עלי.

הכוונה שלי היא לאותם אנשים שמשתחררים מן המשמורת אחרי שהם הגישו בקשה למקלט. אני אומר, לפחות אותם אנשים ששחררתם אותם, הם צריכים לקבל את האפשרות לעבוד. אנחנו לא יכולים

להיות במשחק של נדמה לי, גם אסור להם לעבוד, גם מותר להם לעבוד. כתוב שאסור להם אבל בעצם מותר להם. תחליטו, אם מותר להם – מותר להם, אם אסור להם – אסור להם.

היו"ר מירי רגב:

הלאה, מה עוד, דב?

דב חנין:

אחרי סעיף 5, גברתי, אנחנו מציעים, וההסתיוגויות שאנחנו מציעים הן בשם חברי סיעת חד"ש וסיעת מרצ, בהקשר הזה - - -

תומר רוזנר:

הוא לא יכול להציע בשם מרצ.

היו"ר מירי רגב:

אתה לא יכול להציע בשם מרצ.

עיסאווי פריג':

למה?

תומר רוזנר:

נציג מרצ צריך להגיד.

דב חנין:

הנה, יש נציג מרצ פה.

עיסאווי פריג':

אני נציג מרצ.

דב חנין:

בסדר, אין בעיה.

משה מזרחי:

ובשם העבודה.

דב חנין:

ובשם העבודה.

היו"ר מירי רגב:

זאת אומרת, העבודה, מרצ וחד"ש – שילוב יפה.

שר הפנים גדעון סער:

זה דבר מעניין, שחד"ש מייצגת את העבודה ואת מרצ.

דב חנין:

תתחיל להתרגל, כבוד השר. יש דברים חדשים בפוליטיקה.

היו"ר מירי רגב:

זה יפה, אני בטוחה - - - חד"ש, עבודה ומרצ, יופי של שילוב.

שר הפנים גדעון סער:

אני בכלל לא מופתע. אני לא מופתע. זה לא מפתיע אותי.

דב חנין:

אדוני השר מתגעגע לימי הסנאטור מקארתי?

היו"ר מירי רגב:

לא, לא נפתח את זה.

שר הפנים גדעון סער:

חבר הכנסת חנין, - - -

דב חנין:

מה זה, "לא נפתח את זה"? אנחנו נשאר - - -

היו"ר מירי רגב:

אנחנו מתגעגעים לימים שאנשים מבינים שקודם כל עניי עירך קודמים.

דב חנין:

יפה. אז אני שמח שהשר לא מתגעגע לימי הסנאטור מקארתי.

משה מזרחי:

מה זה רלוונטי? מה זה קשור?

היו"ר מירי רגב:

מזרחי, הבנתי שחבר הכנסת חנין מייצג אותך.

משה מזרחי:

מה זה קשור, ההערה שלך?

היו"ר מירי רגב:

בבקשה, דב.

משה מזרחי:

מה זה, הפוליטיקה הזולה פה?

דב חנין:

גברתי, אני מנסה לנהל פה דיון ענייני.

היו"ר מירי רגב:

בבקשה, אחרי סעיף 5?

דב חנין:

אחרי סעיף 5, גברתי, אני מציע להוסיף סעיף נוסף, שהוא סעיף 5א רבתי. בסופו של דבר, זה יהיה סעיף 5א30 לחוק העיקרי. אפשר כמובן למספר את זה אחרת, אבל במבנה של החוק, זו ההצעה.

סעיף קטן (א) יאמר שבסעיף 30ד(א)(1), במקום "30" יבוא "60". ובסעיף 30ד(א), בסופו יבוא סעיף קטן (4) שיאפשר את הפרוצדורה להורות על שחרורו בערובה של המסתנן בתום פרק הזמן שקבע, אם לא הורחק מישראל קודם לכן, אם שוכנע כי הרחקת המוחזק מישראל מתעכבת בלא הצדק סביר למרות שיתוף פעולה מלא מצדו, וכי ניתן לבצע את צו ההרחקה בתוך פרק הזמן שקבע, ובלבד שלא ישוחרר המוחזק אם יש בשחרורו כדי לסכן את ביטחון המדינה, את שלום הציבור או את בריאותו.

אני חושב, גברתי, שהאיזון שאנחנו מציעים בסעיף הזה הוא איזון מאוד ראוי. אנחנו מדברים פה גם על ביטחון המדינה, גם על שלום הציבור, גם על הבריאות, אבל שוב, צריך לייצר איזון מנגנון שיש בו היגיון.

היו"ר מירי רגב:

דב, קיבלת הרבה מאוד זמן דיבור. תודה רבה לך על ההתייחסויות.

דב חנין:

רגע.

היו"ר מירי רגב:

מה, מה "רגע"? גמרנו את סעיף 5. אתה רוצה להוסיף עוד כמה סעיפים? זהו, דב. לא, בסבב הבא אתה רשום לדיבור.

יונתן יעקובוביץ מהמרכז למדיניות הגירה ישראלית, שלום. שלוש דקות, בבקשה.

זבולון, בוא תחליף אותי, ואחר כך תיתן, בבקשה, למזרחי לדבר.

(היו"ר זבולון קלפה, 19:42)

יונתן יעקובוביץ:

רק לגבי המחקר על הפשיעה, של בג"ץ – בית-המשפט גם ציטט מחקר שלנו, שהפריך את הנתונים האלה.

שר הפנים גדעון סער:

ולא הוזכר בפסיקת בג"ץ, אתה מתכוון.

יונתן יעקובוביץ:

לא, המחקר שלנו הוזכר וצוטט בתוך הפסיקה, ביחד עם הממ"מ. השופטת ארבל ציטטה את הדוח שלנו, שהפריך את המחקר של הממ"מ. היא אימצה את דוח של הממ"מ כמובן, כי - - -

שר הפנים גדעון סער:

באיזה הקשר?

יונתן יעקובוביץ :

דוח הפשיעה.

דוח אחר שלנו הפריך לחלוטין דוח אחר של הממ"מ, והממ"מ גם הודה בזה, אבל לא בפומבי עדיין.

שר הפנים גדעון סער :

באיזה נושא זה היה?

יונתן יעקובוביץ :

אנחנו השווינו את היחס של ישראל לשאר המדינות. גם ציטטו פה דוח נוסף של הממ"מ. אז נכון שביחס הכולל של העומס, מדינת ישראל נמצאת במקום העשירי. אבל אם אנחנו מסתכלים על השנים 2010, 2011, ועד אמצע 2012, מספר האיתראים והסודנים שנכנסו לישראל גבוה יותר, במספרים מוחלטים, מכל מדינה אחרת באיחוד האירופי, שקיבלו מקלט. זאת אומרת, מדובר במסה עצומה, במספרים מוחלטים, לא ביחס לגודל.

עוד דבר, אנחנו צריכים להבין שמדינת ישראל קלטה פי שלושה סודנים מכל האיחוד האירופי ביחד, וגם פי 2.5 איתראים - - -

עיסאווי פריג' :

מה זה, "קלטה"? למה אתה משתמש במושג "קלטה"?

יונתן יעקובוביץ :

הם פה.

היו"ר זבולון קלפה :

זו המשמעות בפועל.

יונתן יעקובוביץ :

הם פה, הם תקועים פה, ואנחנו המדינה היחידה - - -

שר הפנים גדעון סער :

יש להם אישורי שהייה, הם עובדים - - -

קריאות :

- - -

היו"ר זבולון קלפה :

סליחה, סליחה רגע - - -

עיסאווי פריג' :

התיקון נוגע לארבעה איש מתוך ה-54,000.

היו"ר זבולון קלפה :

חבר הכנסת עיסאווי, זה על חשבון זכות הדיבור שלך.

שר הפנים גדעון סער :

אתה מה זה חצוף. אתה מה זה חצוף. אתם מה זה חצופים, ואתם מוציאים דיבה של המדינה. אתם מה זה חצופים. אתם חצופים.

עיסאווי פריג' :

על מה?

שר הפנים גדעון סער :

אתם מוציאים דיבה, אתם מוציאים דיבה על המדינה. אתם עושים את זה בצורה שיטתית. אתם חצופים.

עיסאווי פריג' :

ואנחנו מבקשים - - - מתוקנת - - -

שר הפנים גדעון סער :

אתה חצוף. ואתה גם לא מייצג את הציבור שלך בנושא הזה. לך למוסכים ביפו, תראה מי עובד שם.

יונתן יעקובוביץ' :

כשאני אומר "קלטה" – אם שבדיה ואנגליה מחזירות אריתראים בכוח, אז מדינת ישראל לא עושה את זה, ולא החזירה אף בן-אדם אחד בכוח. אז זה "קלטה". אלה אנשים שאנחנו תקועים אתם.

שר הפנים גדעון סער :

חצופים.

יונתן יעקובוביץ' :

צריך להבין נקודה מאוד מהותית, שמדינת ישראל מתמודדת עם מסה של אנשים שהם בוודאי ובוודאי לא פליטים. אחוז ההכרה באירופה, באיחוד האירופי, של סודנים הוא נמוך מאוד, למעט באנגליה. כנ"ל האריתראים – נמוך מאוד.

משה מזרחי :

אבל הם עוברים תהליך שם?

יונתן יעקובוביץ' :

כן, הם עוברים.

שר הפנים גדעון סער :

אולי תיתן לו לדבר?

היו"ר זבולון קלפה :

סליחה רגע, חבר הכנסת מזרחי, זכות הדיבור שלך היא אחריו. אז בוא, תנצל את זה אז.

משה מזרחי :

הוא מגיב. זו נקודה - - -

היו"ר זבולון קלפה :

הוא לא מגיב. יונתן, אני מבקש שאתה תאמר את דבריך. אל תתייחס להערות ביניים, כי זה לא יסתיים בצורה הזאת.

משה מזרחי :

הם עוברים תהליך?

יונתן יעקובוביץ :

כן, הם עוברים תהליך. אבל אחוזי ההכרה דה פקטו נמוכים.

משה מזרחי :

זה הכול, את האמת. תשובה. הם עוברים תהליך.

יונתן יעקובוביץ :

אנחנו נמצאים עם אנשים שברובם המכריע הם אינם פליטים. בכלל, לגבי סודנים – השימוש הזה בדארפורים, מיעוט קטן מהם דארפורי, קראו להם דארפורים גם כשהרוב היו אריתראים. צריך להפסיק עם הבלוף הזה. זה כבר חלאס, באמת.

אנחנו המדינה היחידה בעולם שנמצאת עם מסה. זה שבאירופה באים חבר'ה מאיראן, או מרוסיה, מגישים בקשות, ובקשות נדחות, ויום למחרת הם על מטוס, אי אפשר להשוות את זה לסודנים והאריתראים.

אני בכלל מתפלל שהדיון הזה עדיין מתקיים. הניסוי נעשה, ובעקבות החוק יש יציאה, שאם אנחנו מורידים את התקופות שהיועץ המשפטי עיכב, ועתירה כזאת או אחרת עיכבה, אז אפשר להגיד שיש "אקסודוס", יציאה, במיוחד של צפון-סודנים, חזרה. אז המשוואה הזאת, שהם לא יכולים לחזור, חייבת לרדת מהשולחן.

שר הפנים גדעון סער :

גם הלילה אתם מוזמנים ל השתטח על כבש המטוסים, גם הלילה.

יונתן יעקובוביץ :

המשוואה היא מאוד פשוטה : אם הם לא יעבדו, הם יחזרו הביתה.

שר הפנים גדעון סער :

אתם מוזמנים ללכת, לעצור אותם בגופכם.

היו"ר זבולון קלפה :

תודה על ההזמנה.

משה מזרחי :

כמה יש שם?

יונתן יעקובוביץ :

אני רוצה לסיים את העיקר.

שר הפנים גדעון סער :

אמרתי שהשבוע יש עזיבה מרצון של 54.

דב חנין :

בלי החוק. אז לא צריך את החוק.

משה מזרחי :

בלי החוק. אז לא צריך את החוק.

עיסאווי פריג' :

בלי החוק. בשביל מה אתה צריך את החוק?

שר הפנים גדעון סער :

לא, כי חבר הכנסת חנין, שהזיל דמעות חנין, הסביר - - -

דב חנין :

איזו שנינות, חבר הכנסת סער. חבר הכנסת סער, מאיפה בא ה"סער"? מאיזה שיר?

שר הפנים גדעון סער :

אתה הטפת פה מוסר על ימי מקארתי. אתה מייצג מפלגה שתמכה ברוסיה הקומוניסטית - -

דב חנין :

הופה, זה דיון ענייני. זה דיון ענייני.

שר הפנים גדעון סער :

- - בימים הכי חשוכים של רצח המונים, של שעבוד האדם. אתם תמיד עמדתם לימין משטרים חשוכים. תמיד עמדת - - -

דב חנין :

זה דיון ענייני. אתה יודע מה זה אומר? אין לך מה לענות לגופו של עניין. לאן אתה בורח? לאן אתה בורח?

שר הפנים גדעון סער :

עניתי לה בדיוק לגופו של עניין.

דב חנין :

לאן אתה בורח? לאן אתה בורח? לאן אתה בורח?

שר הפנים גדעון סער :

אתה חצוף, העלית את הנושא של מקארתי, וקיבלת את התשובה שמגיעה לך. היית קומוניסט ונשאר קומוניסט.

דב חנין :

יש לך עוד דברים לא ענייניים להגיד? יש לך עוד דברים לא ענייניים להגיד? תתבייש לך. תתבייש.

משה מזרחי:

תמיד תוכל לקחת אותו למתקן הפתוח.

היו"ר זבולון קלפה:

תודה רבה.

שר הפנים גדעון סער:

הוא יישאר פה.

דב חנין:

או למתקן הסגור. או למתקן הסגור.

משה מזרחי:

היו"ר זבולון קלפה:

חבר הכנסת חנין, חבר הכנסת חנין, נו, ---

שר הפנים גדעון סער:

אתם כבר איבדתם את הזהות.

דב חנין:

זה שר שבא לנהל דיון ענייני, על חוק רציני? ככה מתנהל דיון ענייני? ככה מתנהל דיון ענייני?
בפרובוקציות?

היו"ר זבולון קלפה:

שר הפנים גדעון סער:

אתה הזכרת את מקארתי, אני חזרתי להיסטוריה, ואני אעמיד אותך במקום.

דב חנין:

כי אתה הבעת געגועים אליו. אתה הבעת געגועים אליו.

שר הפנים גדעון סער:

אני אעמיד אותך במקום.

דב חנין:

אתה לא תעמיד אותי בשום מקום.

שר הפנים גדעון סער:

אני אעמיד אותך במקום, כל פעם מחדש. אני אעמיד אותך במקום, כל פעם מחדש.

דב חנין:

קטונת מלהעמיד מישהו במקום.

שר הפנים גדעון סער:

אתה קומוניסט שמייצג משטרים חשוכים - - -

דב חנין:

ואתה, את מה אתה מייצג? מה אתה מייצג?

שר הפנים גדעון סער:

תמכת תמיד במשטרים חשוכים.

דב חנין:

את מה אתה מייצג?

שר הפנים גדעון סער:

חירות, זה אנחנו מייצגים. לא אתם.

דב חנין:

את מה אתה מייצג היום? איזה פתרונות אתה מייצג היום?

שר הפנים גדעון סער:

את האינטרסים של אזרחי ישראל.

דב חנין:

זאת דמגוגיה. זאת דמגוגיה. אתה לא מייצג את תושבי הדרום.

שר הפנים גדעון סער:

אתה מייצג מסתננים.

דב חנין:

אתה מייצר בעיות, ולא פותר אותן.

עודד ירון:

הוא מייצג כן את תושבי הדרום.

היו"ר זבולון קלפה:

סליחה, סליחה.

שר הפנים גדעון סער:

אתה מייצג את המסתננים הבלתי-חוקיים, תושבי הדרום. אני מייצג את אזרחי ישראל, תושבי הדרום.

משה מזרחי:

לא, אנחנו מייצגים אותם. סלח לי, אתה לא מייצג אותם.

היו"ר זבולון קלפה:

חבר הכנסת מזרחי, לא, לא, אי אפשר להמשיך ככה את הדיון.

משה מזרחי:

אתה לא מוציא מהם אפילו אחד. אחד לא הוצאתם - - -

היו"ר זבולון קלפה:

חבר הכנסת - - -

משה מזרחי:

ספר לי כמה הוצאת - - -

קריאות:

- - -

עודד ירון:

- - -

שר הפנים גדעון סער:

אני מזמין אותך, גם הערב, לשכב בנתב"ג על כבש המטוס.

קריאות:

- - -

היו"ר זבולון קלפה:

סליחה רגע, קריאה לסדר פעם ראשונה. אני מבקש להפסיק עם הקריאות.

דב חנין:

אני מציע שתקרא לסדר לשר. הוא פתח את סיפור הפרובוקציה הזה.

היו"ר זבולון קלפה:

סליחה רגע, מי שהביא את הדוגמה מבחוץ, נדמה לי דווקא שזה מישהו מהאגף הזה.

דב חנין:

אז אני מציע שתקרא לסדר את השר, פעם ראשונה, אולי יהיה - - -

(היו"ר מירי רגב, 19:50)

היו"ר מירי רגב:

הי, הי, את השר רק אני קוראת לסדר - - -

דב חנין:

אני אשמח, גברתי, אני אשמח. כדי שיתאפשר לנו פה דיון ענייני בחוק.

משה מזרחי:

היא שמעה צעקות, היא חזרה.

דב חנין:

ולא נחזור לימי מקארתי, ולא נחזור לימי מקארתי, למרות שאיפתו של השר.

קריאות:

- - -

שר הפנים גדעון סער:

לא נחזור לימי "שמש העמים". סטאלין – "שמש העמים".

דב חנין:

הנה, מדברים על מקארתי, מדברים על מקארתי, ושומעים אותו.

קריאות:

- - -

היו"ר מירי רגב:

טוב, תודה רבה. שקט.

זבולון קלפה:

גברתי היושבת-ראש, סליחה, חברת הכנסת רגב, יונתן לא סיים את הדברים שלו.

היו"ר מירי רגב:

יונתן, כמה זמן נשאר ליונתן?

זבולון קלפה:

הפריעו לו באמצע קצת יותר מדי.

היו"ר מירי רגב:

אז יונתן, בבקשה, דבר.

זבולון קלפה:

זה בערך כמו דב חנין, מבחינת - - -

משה מזרחי:

סליחה, יונתן, מה תפקידך בכוח?

יונתן יעקובוביץ:

אני ראש תחום הסברה במרכז למדיניות הגירה ישראלית. אתה היית בפאנל שלנו לפני הבחירות.

היו"ר מירי רגב:

שקט. בבקשה.

יונתן יעקובוביץ:

אנחנו עמותה שפועלים לקדם מדיניות הגירה עבור מדינת ישראל, שמצד אחד תשמור על זהותה כמדינה יהודית ודמוקרטית, ומצד שני כן תכיר בצורך לעזור ולסייע לאנשים שזכאים לכך.

אני רוצה גם להוסיף שמעבר לאינטרס של המסתננים מאריתריאה להגיע לפה, זה אינטרס מאוד-מאוד גדול של המשטר. בעצם, אפשר להגיד אפילו שהמשטר מייצא אותם. מעל שליש מהתלייג של המשטר באריתריאה מגיע – הכסף שאנחנו שולחים חזרה, זו ההכנסה העיקרית של המשטר. אנחנו בעצם רק ממשיכים את אותה דיקטטורה איומה באריתריאה, שהיא אומנם דיקטטורה קשה, אבל האנשים האלה ודאי אינם פליטים על-פי אמנת האו"ם לפליטים.

ולכן, בגלל ההבחנה הזאת, של אנשים שאינם פליטים, אבל אי אפשר להחזיר אותם – דרך אגב, לגבי סודן, זו מציאות ייחודית לישראל. זאת אומרת, שבכל העולם, ברוב המדינות, מחזירים אותם גם בכפייה. רק ישראל לא יכולה לעשות גם מסיבות טכניות, וגם כי אם ייודע שהם היו בישראל אז - - -

היו"ר מירי רגב:

יש לך פחות מדקה לסיום.

יונתן יעקובוביץ:

החוק לא מתייחס לזה, ולכן אנחנו מציעים שאנשים שבקשות המקלט שלהם נבדקו ונדחו, שהם ייחשבו כאילו גירושם מישראל נמנע או מתעכב בשל היעדר שיתוף פעולה מלא מצדו.

אז אפשר, או להוסיף סעיף, או לשנות את המילה בסעיף 5(ד)(1): מ"גירוש" ל"יציאתו". - - - שבקשת המקלט שלו נבדקה, אין לו כבר חזקת חפות, הוא גם לא מבקש מקלט, אנחנו יודעים שהוא לא פליט. הכלי הזה, של מעצר, בגלל שהוא לא משתף פעולה עם הגירוש, הוא קיים גם בחוק הכניסה לישראל. ולכן, מי שבקשת המקלט שלו נבדקה ונדחתה, שהוא יישב במתקן עד שהוא ייצא. זו ההצעה שלנו.

היו"ר מירי רגב:

זבולון קלפה, שלוש דקות. לאחר מכן עורך-דין אריאל ארליך, מפורום "קהלת".

זבולון קלפה:

תודה רבה לך, גברתי היושבת-ראש.

ראשית, אני רוצה לציין עובדה. בסעיף 30א, במסגרת החוק המקורי, אדוני השר – יש פה בעיה, להבנתי. לא יעלה על הדעת שהאחריות תהיה בתחום משרד אחד והסמכות בידי משרד אחר. זה משהו שלא עולה בקנה אחד עם דבר נורמלי.

כרגע, פה, לפי החוק הבסיסי, הסמכות נתונה בידי שר הביטחון, והאחריות נתונה בידי שר הפנים. פה, נראה לי שאנחנו קושרים את הידיים, והדבר הזה מחייב תיקון.

היו"ר מירי רגב:

אז מה אתה אומר, להעביר את הכול לשר הפנים?

זבולון קלפה:

אני מציע שבמסגרת תיקון 30א, חייב לבוא תיקון שהסמכויות יהיו בידי שר הפנים. ממילא גם האחריות בידיים שלו. אנחנו לא רוצים להנציח מציאות של שלטון דו-רובדי, או ליצור פה סיבוך - - -

היו"ר מירי רגב:

איפה הסעיף שאתה מתכוון אליו?

תומר רוזנר:

אתה מתכוון ל-30א לחוק המקורי?

זבולון קלפה:

30א לחוק המקורי. הוא אומר שם, מפורשות: שר הביטחון או מי שהוסמך על-ידו רשאי לצוות בכתב על גירושו של מסתנן, בין שהואשם לפי חוק זה ובין שלא הואשם.

ובסעיף 35, בסוף: שר הביטחון ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות - - -

היו"ר מירי רגב:

טוב. רשמנו, נבדוק את העניין הזה.

זבולון קלפה:

אז אני מבקש שהעניין הזה ייבדק.

קריאה:

- - -

היו"ר מירי רגב:

בוודאי, שר הביטחון. הערה נכונה, הערה נכונה. תרשמו את זה - - -

שר הפנים גדעון סער:

אני מוכן לקבל כל סמכות שהוועדה תיתן לי.

היו"ר מירי רגב:

הערה נכונה, תרשמו אותה. נשקול את זה.

זבולון קלפה:

נקודה שנייה, ראשית, אני כמובן מצטרף להערות של אחותי לסיעה, איילת - - -

היו"ר מירי רגב:

כולם אחים. רק שלא תריבו כמו יאיר ובנט.

זבולון קלפה:

לא, לא, אל תדאגי. אנחנו לא נריב. יהיה בסדר גמור.

בנוסף לזה, אני חושב שבמסגרת הסעיף הזה, ראוי ונכון - - -

היו"ר מירי רגב:

איזה סעיף?

זבולון קלפה:

סעיף 30א.

המספרים שרצים פה בחלל האוויר, הם מאוד דינמיים. יש פה מספרים ממספרים שונים. הגיע הזמן שמדינת ישראל תדאג לאיזשהו מסד נתונים מסודר בעניין הזה. ואני חושב שגם את זה צריך להכניס במסגרת הסעיף הזה, באיזשהי צורה, במסגרת האחריות של משרד הפנים; לבנות פה מסד נתונים אחד, שהנתונים נכנסים אליו, יודעים מי האנשים, יודעים איך מטפלים; ואם קורה מקרה בקרית-שמונה או בתל-אביב, או בבאר-שבע, יודעים לאתר את האנשים בקלות. הדבר הזה הוא חסר. זה כלי ביצועי ממדרגה ראשונה.

כל שאר ההערות – אני מצטרף להערות של איילת.

היו"ר מירי רגב:

מאה אחוז. תודה רבה לך, זבולון קלפה.

עורך-דין אריאל ארליך, ולאחר מכן חבר הכנסת מזרחי. שלוש דקות עומדות לרשותך.

אריאל ארליך:

שלום, תודה. אני מפורום "קהלת", כפי שנאמר. אני גם ייצגתי בעתירה, בהצלחה חלקית, כמובן.

אני רוצה רק לחזק דבר אחד שאמרה חברת הכנסת שקד, לעניין מה קורה בסוף שישה חודשים שהמדינה לא בדקה את הבקשות. החוק הזה בעצם מייצר תמריץ למדינה לבדוק את הבקשות, והכנסת חייבת לקבוע חובה כזו.

שר הפנים גדעון סער:

איזו חובה, סליחה?

אריאל ארליך:

חובה לבדוק את הבקשות הללו בתוך חצי שנה, אלא אם יש סיבות יוצאות דופן, ושר הפנים יאפשר לחרוג מזה.

היו"ר מירי רגב:

אתה מדבר על סעיף - - -

אריאל ארליך:

אני מדבר על סעיף 30א(ג)(2).

זה גם אינטרס של המדינה, מצד אחד, - - -

היו"ר מירי רגב:

אתה מדבר על "חלפו שישה חודשים מהמועד, או חלפו שלושה חודשים"?

אריאל ארליך:

נכון. זה סעיף שנותן איזשהו תמריץ, אבל עדיין זו רשות. אין למדינה חובה.

היו"ר מירי רגב:

מה שאיילת אמרה.

אריאל ארליך:

כן, אני רק מחזק את זה בקצרה.

זה גם אינטרס של המדינה לגרש מי שמתחזה כאילו הוא מבקש מקלט, ואנחנו יודעים שיש כאלה, מאתיופיה, והם מתחזים כאילו שהם מאריתריאה, ונהנים מההתחזות הזו.

ומצד שני, זכות – שמי שבאמת מתברר שהוא פליט, אז לתת לו את הזכויות שמגיעות לו.

וזה בעצם גם מה שאמרה נציגת נציבות הפליטים של האו"ם – זה בעצם נכון מבחינה זו, שאין הבחנה בין פליטים לבין מהגרי עבודה בחוק, זו הדרך להבחין ביניהם, על-ידי קביעת חובה. לא להסתפק בכך שאם לא נבדקו, אז משחררים אותם, אלא לקבוע חובה פוזיטיבית בחוק. ואם צריך להוסיף תקנים, אז יהיה צורך. זו גם חובה, אגב, לפי המשפט הבין-לאומי, גם אינטרס וגם חובה. כדאי לקבוע את זה בחוק.

היו"ר מירי רגב:

תודה רבה לך. חבר הכנסת מזרחי, ולאחר מכן, עורכת-דין רעות מיכאלי, ממוקד סיוע לעובדים זרים.

משה מזרחי:

קודם כל, אני מוחה על אופן ניהול הדיון. גם אני באתי המליאה, וחשבתי שפה יתקיים דיון בלב פתוח, על נושא שהוא מאוד חשוב. הוא קשור לזכויות של בני-אדם וכולי, ולא למסאז'ים.

היו"ר מירי רגב:

אוי, נו, תפסיק. בדרך-כלל מי שנותן מסאז'ים, זה בני-אדם לבני-אדם. אז תפסיק להיות כזה - - -

משה מזרחי:

החוק הזה, יש בו דברים שחייבו פה דיון קצת יותר מעמיק, מאשר להקריא לנו חצי חוק ולתת לנו שלוש דקות להתייחס אליו.

בשביל לקצר, את ההסתייגויות, כמו שהציג אותן דב חנין, אנחנו נגיש אותן גם בכתב, כמבוקש - - -

עיסאווי פריג':

את ההסתייגויות של העבודה - - -

משה מזרחי:

ואני רוצה רק להבהיר, לגבי המהות של החוק – יש פה מישור ממשרד המשפטים?

היו"ר מירי רגב:

נמצאת פה אפילו המשנה ליועץ המשפטי לממשלה - - -

משה מזרחי:

על הבג"ץ הזה, כדי שלא תהיה טעות – בג"ץ זה היה הזדמנות פז לממשלה לא לתקן את החוק. זאת אומרת, נכון, הוא אמר, תעשו אותו מידתי.

ולכם אני אומר, תעשו אותו הרבה יותר מידתי, הרבה מאוד תיקונים שנשמעו פה הם ראויים, התכלית שבג"ץ דיבר עליה לא מתממשת בהצעה שאתם מגישים, ואם לא יהיה פה תיקון דרסטי, אני אומר לכם, זה פשוט יהיה קמופלאז' להחלטת בג"ץ, וזה לא יעבור.

אני מבין את כל הרציונל של העניין הזה, ולא לזה אני נכנס. בג"ץ דחף – אליכם אני מדבר – את הממשלה למצוא פתרונות לבעיה האמיתית שבגללה באתם הנה, לא לאלה שיבואו, כי כבר חודשים אנחנו שומעים איך הגדר מנצחת, שלא נכנסים, שמיעוט הנכנסים הוא כמעט אפס. כלומר, הבעיה היא לא אלה שיבואו. הבעיה היא מה עושים עם אלה שנמצאים, ואיך מטפלים בהם.

ואני רוצה לקרוא את החלקים שפה משום מה נעלמו. הם כולם מדברים עליכם, תאמינו לי, עליכם.

אומרים ככה: "שמא הגיעה שעתה היפה של המדינה, שבמציאות שנכפתה עליה תשכיל למצוא פתרונות הומאניים." זה אחד.

"פתרונות אד-הוק אינם תחליף למדיניות סדורה." – אלה ציטוטים, כל אחד משופט אחר.

"שמדיניות אי הרחקה זמנית" – אי הרחקה זמנית זה אלה שיושבים אצלכם – "אשר בה נוקטת המדינה כלפי חלק מאותם המסתננים, הופכת ברבות השנים לפחות ופחות זמנית."

כמה שנים הם יושבים אצלכם? אתם סופרים. אתם יכולים להגיד לנו כמה שנים?

קריאה:

שמונה שנים.

משה מזרחי:

שמונה שנים, ההחזקה הזמנית.

קריאה:

שמונה שנים, כן.

משה מזרחי:

עוד משפט שאומר בג"ץ: "ההחזקה במשמורת" – וזה תקשיבו טוב – "של 2,000 מסתננים מתוך 55,000 מסתננים בסך-הכול, ספק רב אם יש בו מזור. יעני, איזושהי תרופה קלה למצוקה שלכם."

עוד אחד: "לשים 1,750 איש במשמורת, שיש לה השפעה אפס, מזערית, על מכלול ההשפעות של תופעת ההסתננות" – הפשיעה שידבר עליה השר, השחרורים של בית-המשפט של אלה שאין להם כתובת. למה אין להם כתובת? – "בהתחשב בעשרות אלפי המסתננים שאינם נתונים במשמורת" – אליכם אני מדבר, "והקונספציה שמובילה את הממשלה", זה מה שאומר בג"ץ. הוא חשב שיהיה פה איזה פתרון נפלא שישחרר אתכם מזה.

הוא אומר: "מאופן הצגת הדברים על-ידי המדינה, עולה כי קיימות שתי אפשרויות, ואין אף אחת אחרת. יישום ההסדר שנקבע בתיקון והשמת המסתננים במשמורת לפרק זמן ממושך, עד שאפשר יהיה להרחיק אותם. והשנייה, להשאיר את המסתננים הרבים בדרום-תל-אביב ובאזורים נוספים בארץ ללא הסדרה, פיקוח או טיפול. הצגה בינארית זו מעוררת קשיים, בעיני, כשהיא באה מצד המדינה. עמדנו על האתגרים המשמעותיים שהתופעה בנושא הדיון מציבה לפני הרשויות" – וזה נכון, גם אני, ואני מסכים להרבה דברים שנאמרים פה – "שעליהן עמדה המדינה ותושבי דרום-תל-אביב בהרחבה – אינן מועצמות" – תקשיבו למשפט הזה, כל התופעות והבעיות האלה שהם מציגים בפניכם אינן מועצמות, דהיינו הן מועצמות - - -

היו"ר מירי רגב:

יש לך עוד שתי דקות מתוך חמש דקות שנתתי לך.

משה מזרחי:

"על רקע הימנעותן של הרשויות" – תקשיבו למילים – "מנקיטת חלופות אחרות להסדרת שהות המסתננים והטיפול בהם. האם יכולה המדינה להיתלות בהשלכות השליליות של התופעה בשנים האחרונות כצידוק לנקיטת אמצעים פוגעניים, בלי שנעשה ניסיון להתמודד עם השלכות אלה באמצעים חלופיים שפגיעתן פחותה?"

עכשיו אני אומר לכם, ל-2,000 איש האלה שהולכים להוסיף שם, שאתם לא תרגישו שהם יצאו מכם, הולכת המדינה להשקיע חצי מיליארד שקל, כדי להחזיק 2,000. אתם תישארו אתם. אני לא צריך להגיד לכם, וגם לשר, מה אפשר לעשות עם החצי-מיליארד שקל, כדי להוציא אותם מהשכונות, ולתת לכם בונוס על זה שעל הגב שלכם החזקתם את החבילה הזאת, ולהחזיר את פרויקט שיקום השכונות הגדול.

חצי מיליארד שקל הולכים להחזיק 2,000 איש שאתם לא תרגישו שהם אינם. אל תיתנו להם לבלבל – אני אומר לכם, אני ממש לא רוצה להיות שותף לדיון הזה, בגלל הטחת מראית העין שעושים לכם. זה מה שמרתיח אותי. אני ממש לא רוצה להיות שותף, כי זה לא דיון ראוי בחוק כזה.

ואני באתי הנה רק כדי להגיד לכם, ואני מניח להם שיספרו לכם מעשיות עד מחר, תקשיבו למילים שאני אומר: בבוקר שלמחרת – כי החוק הזה מ-2011, עם שלוש שנות מאסר, לא הוציא מפה איש אחד – 54: - - -

עובד חוגי:

אבל לא הכניס.

משה מזרחי:

הגדר - - -

היו"ר מירי רגב:

לא, לא, אין פה עכשיו דיון. אין פה דיון.

קריאות:

- - -

עובד חוגי:

בהרבה דברים אני מסכים אתך, על מה שאמרת. אבל בזה - - -

משה מזרחי:

מה אמרתי בהתחלה? – הבעיה שלכם היא לא אלה שבאים, זה לא פותר את זה. אתם פה, כאילו אתם תומכים במה, בהמשך ההנצחה אצלכם?

היו"ר מירי רגב:

מזרחי, תודה רבה, אתה מוזמן אליהם לשכונה לדבר.

עורכת-דין רעות מיכאלי ולאחר מכן חבר הכנסת פריגי. בבקשה, שלוש דקות לפניך.

רעות מיכאלי:

גברתי היושבת-ראש, אדוני השר, חברי הכנסת, - - -

משה מזרחי:

- - - שלוש דקות על מה? - - -

היו"ר מירי רגב:

אתה דיברת יותר משלוש דקות. רק שתדע.

משה מזרחי:

הייתי רוצה לראות שהיית לוקחת גם את זה.

היו"ר מירי רגב:

מה היית עושה? אנחנו היום ביום אלימות נגד נשים.

רעות מיכאלי:

אני מנכ"לית מוקד סיוע לעובדים זרים, וכן, אנחנו מסכימים. יש גם כמה דברים שאנחנו מסכימים עליהם כחלק מהדברים שנאמרו בדיון הזה.

בפירוש, אנחנו מסכימים שהמצב בדרום תל-אביב הוא בלתי נסבל. לא, אני לא חושבת שתושבי השכונות הם גזענים. אני בהחלט חושבת שאנחנו מתמודדים עם מציאות מורכבת, בפירוש. ואמרת, גברתי היושבת-ראש, יש כאן מחדל, ויש כאן פצצה חברתית מתקתקת. הכול נכון. הוויכוח שלנו אתכם הוא על הדרך, על הפתרון ועל חלק מהעובדות שיש כאן.

אני חייבת להגיד, אני יושבת כאן היום בתור מנכ"לית הארגון, אבל גם בתור אזרחית מן השורה. ואני, את ההכשרה המשפטית שלי קיבלתי כאן, בבית הזה, כשהתמחיתי בלשכה המשפטית של הכנסת. והמקום הזה יקר ללבי, גם ברמה האישית, וגם ככל אזרחית אחרת.

ואני רוצה להגיד לך, גברתי היושבת-ראש, שאתם עומדים, עם החוק הזה, להתבזות. ולמה? – משום שבשונה ממה שאמר חברי עורך-הדין אייל ינון, היועץ המשפטי לכנסת, הצעת החוק הזו היא חמורה הרבה-הרבה יותר מזו שבג"ץ פסל, ואני אסביר מדוע.

אני לא מדברת על העובדה שמדובר בשנה של מאסר, שהיא שנה שלכאורה אתם מציגים כמידתית יותר. אבל בית-המשפט, ולקחת את הדברים, אדוני השר, של הנשיא גרוניס, שהיא אמירה אחת בדעת מיעוט, מזה אי אפשר ליצור רציו. אדוני מבין את זה בעצמו, ודאי. אבל הדברים האלה לא נאמרו ואין להם רוב, ואמר את זה גם היועץ המשפטי לכנסת בעצמו. שנה מאסר – יש סיכוי טוב שלא תעבור בג"ץ. האמצעי הזה הוא לא מידתי.

לא ברור מה קורה לאנשים כשהם משתחררים משם. מה עם פליטים? – מי שכן מוכר, אם כבר הוא מגיע לקבל הכרה. לא נדבר על זה ששיעור ההכרה במבקשי מקלט בישראל הוא מהנמוכים בעולם. אבל כשהם משתחררים, לאן הם הולכים? הדבר הזה לא ברור מן החוק.

הסיבה השנייה, והיא אולי העיקרית, שהחוק הזה הוא חמור ואף גרוע יותר מקודמו, היא המתקן הפתוח. המתקן הפתוח הזה הוא מתקן סגור. הוא כלא לכל דבר ועניין. וכיוון שהוא מוצג כאן כמתקן פתוח, אין כאן שום אמצעי בקרה, אין כאן ביקורת שיפוטית, אין כאן אפשרות לבית-דין או לאיזושהי הזדמנות, או יכולת של אנשים, שהעניין שלהם ייבדק. הם ייכנסו למקום, והם ייעלמו ממנו. וזה מאוד חמור.

אני רוצה להעמיד כאן על מקומו איזושהו עניין עובדתי. דובר כאן על כך שישראל בודקת בקשות מקלט, ושהנתונים הם לא מדויקים. ישראל התחילה, מאז שהוחל החוק למניעת הסתננות, לאפשר למבקשי מקלט אריתראים וסודנים, להגיש בקשות מקלט בכלא, וגם זאת, חודשים ארוכים אחרי שהתיקון הקודם של החוק למניעת הסתננות נכנס לתוקפו.

למבקשי מקלט אריתראים וסודנים מחוץ לכלא אין נגישות בכלל להליכי המקלט. ולכן, כשמישהו אומר שהוא בדק, הוא אינו אומר דברים נכונים. ויתכן שיש אנשים שמגישים בקשות מקלט מחוץ לכלא. ואיך מתפקדת מערכת המקלט של ישראל, זה סיפור אחר.

עובד חוגי:

את צודקת. לכולנו בדקו - - -

היו"ר מירי רגב:

סליחה, אתה הדובר הבא.

רעות מיכאלי:

יכול להיות, אבל הם אינם מאריתריאה ומסודן, והאנשים האלה, עניינם לא נבדק, ויתכן שבדקים עניינם של אנשים אחרים, אבל זה לא מלמד על הכלל.

למעלה מ-80% מהאריתראים בעולם שמגישים בקשות מקלט, מוכרים כפליטים. אני מתקשה להאמין שדווקא אלה שמתדפקים על שערינו הם שונים מהאחרים. ולכן, עד שלא נבדוק, לא נדע. ולכן אני אשתמש בטרמינולוגיה "מבקשי מקלט", כי אינני יודעת אם הם פליטים או מהגרי עבודה. וזה דבר מאוד-מאוד משמעותי.

היו"ר מירי רגב:

תודה רבה לך. הסתיים לך הזמן. אני מבקשת מחבר הכנסת פריג', ולאחר מכן עובד, נציג השכונות.

עיסאווי פריג':

חברים, ראשית כל, אני מזדהה באופן מלא עם החבר'ה של דרום תל-אביב, וכל מי שעובר את הדברים הנוראיים שאנחנו רואים בחשיבותם. ראשית כל, אני מזדהה, וצריך לעשות את הכול בשביל לפתור את הבעיה.

ועכשיו, לגופו של עניין. אנחנו מחזיקים כאן חוק שהוא שגוי בכותרת. חברי דב, בהסתייגויות שהגשנו אתה דילגת על זה, ואני רוצה לציין – אנחנו מחזיקים כאן חוק שנקרא: החוק למניעת ההסתננות. בואו נקרא לילד בשמו, חברים. למה הפה מוציא משהו והלב מדבר אחרת?

לחוק צריך לקרוא: חוק למניעת הגנה למבקשי מקלט מאפריקה. צריך לקרוא לילד בשמו. החוק הזה מיועד נגד השחורים, נגד הסודנים והאריתראים. בואו נקרא לילד בשמו.

קריאה:

אתה ראית את הניגרים אצלנו? ואת הגאנאים? לא קרה להם כלום. אף אחד לא דיבר עליהם. על זה אתה כן מדבר? זה בושה בשבילך לומר דבר כזה. בושה - - -

עיסאווי פריג':

אם הפליטים האלו, היו תאילנדים, היו פולנים, היו מטורקיה, היחס היה אחרת, היחס היה שונה.

היו"ר מירי רגב:

איך אתה יודע? איך אתה יודע?

עיסאווי פריג':

אנחנו רואים אלפי טורקים מטורקיה בארץ, עובדים, מתפרנסים, מקבלים שכר, תאילנדים בחקלאות, בכל הארץ, הכול טוב ויפה.

ואמר ידידי דב חנין, מה אנחנו צריכים עובדים זרים, אם אפשר למיין את אלו עד שייכנסו לתהליך? אפשר, אבל – וכאן אני אתייחס לשני דברים – כאן יש פקולטה שנוצרה בכנסת הזו, ושמה: התמחות עוקף בג"ץ. וכל תהליך החקיקה האנטי-דמוקרטי שאנחנו עדים לו בכנסת, עכשיו, בחוק הזה, התגלה בהתגלמותו, בעוצמתו. בג"ץ אמר, אז אני יצרתי חוק איך לעקוף את בג"ץ. בג"ץ אמר הכי במפורש: אין לכלוא אדם ללא משפט, ולהכניס לכלא כהרתעה אסור. אז בא המחוקק עם סעיף 5, עם כל מיני תחבולות ואמר את מה שאמר המחוקק. מה המטרה? – לעקוף את בג"ץ.

עכשיו אני רוצה לנגוע בנקודה שתכאב לחברי. חברים, ואני פונה אליכם, לתושבי דרום תל-אביב, הבעיה שלכם לא תיפתר, ואל תתנו להם לנצל אתכם. הבעיה הזו מלפני שמונה שנים, כשהממשלה הזו היתה, והיתה שלוש קדנציות, והיא יצרה את הבעיה, והיא תמשיך ליצור את הבעיה בכדי להגדיל את ההון הפוליטי.

היו"ר מירי רגב:

לא יאומן. הבעיה היא שרק הממשלה הזאת בנתה את הגדר.

עיסאווי פריג:

שום דבר לא ייפתר. אני אומר לכם. הם ימשיכו לנצל אתכם ולא יפתרו את הבעיה, כי הפוליטיקה מחייבת שהבעיה שלכם תישאר.

מה שאנחנו אומרים, ומה שמציעים, זה הפתרון שניתן. ההתנהלות וה"עליהם" שיוצרים בשביל האווירה שאנחנו אבו-עלי שלכם, תראה מה היא יוצרת.

לפני חודש שמעתי כמה סיפורים, והייתי מעורב בכמה סיפורים של סודנים - - -

היו"ר מירי רגב:

יש לך עוד דקה מחמש הדקות שקיבלת.

עיסאווי פריג:

כן, סיפור ואני מסיים. להסתייגויות דב התייחס.

ההתייחסות שאנחנו עושים "עליהם", גורמת לכך שבחברה שלנו, את חסרי המצפון, מנצלים את האנשים האלו בצורה שצ'לם אנוש אנחנו מאבדים.

לפני שלושה שבועות הייתי בצפון בבית-חולים נהריה. פליט סודני נמצא שם קטוע רגל. ביקרתי אותו. ולמה הוא קטוע רגל, חברים? – נכנס לו מסמר ברגל, והקבלן, חסר צ'לם אנוש, אמר לו, אתה מסתנן, לא ישימו לב אליך, לא רוצה לקחת אותך לבית-חולים. חברו לקח אותו לבית-חולים, ארבעה ימים אחרי שדקר אותו מסמר. בית-החולים אמר, חייבים לקטוע לך את הרגל, מכאן.

ה"עליהם" שנוצר, איבדנו את האנושיות שבתוכנו. האיש עכשיו אומר, אני רוצה לחזור הביתה, אבל גם את הזכות החוקתית שלי אני לא יכול לממש. התקין פרוטזה מתורמים, מאנשים באיזור, ועכשיו המעסיק מנסה בכל התחבולות ומשתמש בהגנה הציבורית שהוא מקבל בכדי לחמוק מתשלום העונש. את זה אנחנו יצרנו.

עובד חוגי:

תבוא לאיכילוב, תראה איזה שירות הוא מקבל.

עיסאווי פריג:

אל תתנו להם לרמות אתכם. שום דבר לא ייפתר.

היו"ר מירי רגב:

פריג, תודה רבה לך. הסתיים הזמן שלך.

עיסאווי פריג':

שום דבר לא ייפתר.

היו"ר מירי רגב:

תודה רבה לך.

קריאות:

היו"ר מירי רגב:

שקט שיהיה פה.

עובד, נציג השכונות, ולאחר מכן חבר הכנסת נחמן שי.

קריאה:

למה אתם לא נותנים לקטנים לדבר?

היו"ר מירי רגב:

סליחה, אדוני. בבקשה, עובד.

עובד חוגי':

ערב טוב לכולם. קודם כל, אני רוצה להגיד דבר אחד. כולכם נראים לי אנשים נבונים. הגדר כשלעצמה לא פתרה את הבעיה. בואו נהיה כנים. מה שעצר, זה החוק. למה? – אף בן-אדם לא היה מסתכן לבוא ולהיכנס למדינה, כשאין לו עבודה, לא יכול לשלוח כסף להורים שלו, למשפחה שלו, או לעשות בזה משהו. ולראיה, חבל עזה מוקף גדרות וביטחון, ומה אנחנו מקבלים שם? – מנהרות, נכון? כלי רכב עוברים שם. אז בוא ננסה לעשות את הגדר לבד.

היום יש מצב קצת ביטחוני בסיני, עם הנשיא החדש – אני לא ביטחוניסט גדול, אבל אני מתאר לעצמי שהבדואים לא יכולים להעביר. אבל החוק הזה, לדעתי, לא מספיק, שנה לא מספיקה, אלא אני דורש יותר. כי עם כל הכבוד לכולם, הגדר כשלעצמה לא היתה עוזרת.

בשאר הנושאים, עם ה-2,000, אני באמת מסכים עם מה שאמר חבר הכנסת מזרחי. באמת, זה לעג לרש. מה זה, ה-2,000 האלו?

היו"ר מירי רגב:

צריך להגדיל את המיקום.

עיסאווי פריג':

את המתקן.

עובד חוגי':

אתם אוהבים להסתכל בבעיה הזאת, ולייצג אותנו רק כדרום תל-אביב. אז אני רוצה לסבר לכם את האוזן. זה לא רק דרום תל-אביב, זה רוב האזורים החלשים באיזור גוש דן; אם זה בפתח-תקווה, אם זה בפרדס כץ, זה איזור החלשים והמוחלשים. אז זה לא רק דרום תל-אביב, זה לכל שאר המסכנים שיש לך באשדוד ובאילת, ובהרבה מקומות.

עובד ירון:

ובערד.

עובד חוגי:

זה לא רק בדרום תל אביב. אנחנו מציגים את זה כאילו בעיה של דרום תל-אביב, וזה לא נכון. זו בעיה של הרבה מקומות במדינת ישראל.

עיסאווי פריג:

אצלך הבעיה מייצרת כותרת - - -

היו"ר מירי רגב:

סליחה רגע, תנו לו בבקשה לדבר. הוא לא הפריע לך, פריג.

עובד חוגי:

דרך אגב, היתה הבעיה הזאת באיזה כפר בצפון. בכפר מנדא היתה גם בעיה כזאת, והוציאו אותם משם.

המשטרה באמת התחילה לעבוד. באמת רואים שהיא התחילה לעבוד, אבל יש פה בעיה עם המערכת המשפטית. אני רואה שחבר הכנסת דב חנין – אתם, על כל פיפס וסעיף ותת סעיף, אתם באים ומלינים. עם כל הכבוד, אני מעריך, אני לא מבין גדול, אבל מבחן התוצאה שלנו, כתושבים שסובלים מזה וחווים את זה יום-יום, אני אתן לך איך מדינת ישראל מתנהלת, עם כל התתי-סעיפים שאתם עושים.

תופסים אריתראי, סודני, לא משנה, אחד שאין לו מקום מגורים, תופסים בן-אדם כזה, לדוגמה, גנב אייפון. בא השוטר, ובשביל לחקור אותו הוא צריך להביא מתורגמן שעולה כסף למדינת ישראל. את אותו מתורגמן, אחר-כך, החוקר צריך להעלות אותו לשופט. הם לוקחים את המתורגמן לשופט, השופט מגיע, הוא אומר, טוב, מה הוא גנב? אייפון? לא נורא, יש לך כתובת? – לא, אדוני, כמו שהשר אמר, טוב, שלום.

מה יצא בפועל? – מדינת ישראל, משטרת ישראל שילמה על מתורגמן, אותו חוקר שהתעכב, במקום ללכת הביתה הוא עלה אתו לשופט, השופט שחרר אותו, אז הוא אמר, רגע, בשביל מה אני אעצור אותו? ואז מה קורה? – אין פשיעה. נכון? בסטיסטיקות של כולכם אין פשיעה, לא קרה כלום. האייפון לא נגנב.

אתם מדברים על גזענות – למעשה, ההגנה הקבוצתית שניתנה להם זו הגנה גזענית, תרתי-משמע.

רעות מיכאלי:

מישהו צריך לבדוק פה - - -

עובד חוגי:

לא, לא. ההגנה הקבוצתית שניתנה להם, מדינת ישראל נתנה להם, אני לא יודע מי נתן, האו"ם נתן להם, למעשה, כל מי שהוא כזה עור, רשאי להיכנס דרך הגבול למצרים. אני, למשל, לא הייתי יכול להיכנס, ואת גם לא. ולראיה, הרבה אתיופים נכנסו, ואין שם בעיה, נכון? צפון-סודן נכנסו, למה? – ראו בן-אדם כזה עור, אמרו לו: תפאדל.

מה חמור בהגנה הקבוצתית הזאת, בשורה התחתונה? מה עשיתם פה? כל בן-אדם שנראה אפריקאי - - -

דב חנין:

אנחנו כאן – צריך לבדוק כל תיק - - -

עובד חוג'י:

אבל אני מדבר על מה שקרה היום. על המחדל. כל בן-אדם שקיבל את ההגנה קבוצתית, לא בדקו אם הוא גנב, אם הוא רוצח, אם הוא עשה מעשה - - -

היו"ר מירי רגב:

יש לך עוד דקה. הוספתי לך.

עובד חוג'י:

לא, לא, אחר-כך אני אתן לכם את הפאנץ', שאתם מדברים אתי על סעיפים.

היו"ר מירי רגב:

אז בבקשה, בוא תגיע לפאנץ'.

דב חנין:

צריך לבדוק כל תיק, הגיע הזמן. צודק לגמרי.

עובד חוג'י:

אולי הוא רוצח? אולי הוא גנב? אולי הוא ברח בגלל שהוא עשה איזושהי עבירה, אנס שם, וברח ובא לפה? איזה מין דבר זה, הגנה קבוצתית? איך יכול להיות כזה דבר?

אבל עזבי, אתם טוענים שהם פליטים, נכון? אני לא עוד ראיתי פליט אחד ששולח כסף למדינה ממנה הוא ברח.

עיסאווי פריג':

בדקת אותם?

עובד חוג'י:

אני לא מכיר פליט בסוריה, אלה שברחו מאסד, אדוני הנכבד, לא שולחים כסף לאסד. אני לא ראיתי אחד שברח מסוריה לטורקיה ומשלם מסים - - -

עיסאווי פריג':

אנחנו מדברים על הסודנים - - -

עובד חוג'י:

אתה יודע כמה דירות יש להם שם? אני מכיר סודני, ארבע דירות קנה בצפון סודן, ארבע דירות. אתה רוצה שאני אביא לך אותו? אני אביא לך אותו.

רובם, בני 18 עד 30. 905 מהם זה חבר'ה צעירים. איפה הזקנים והזקנות שלהם? אם פליטים, אני יודע, כולם בורחים. איפה הפליטים האמיתיים?

אני רואה בסוריה – שם הייתם צריכים לצעוק הרבה. כל יום נהרגים שם עשרות ומאות, אתם לא מדברים.

היו"ר מירי רגב:

עובד, בבקשה.

עובד חוגי':

עכשיו אני אגיד לך למה. יש הרבה-הרבה חוקים וסעיפים, וסעיף אל"ף גדול, וסעיף אל"ף קטן, אז אני אתן לכם דוגמה.

מישהו מכס דיבר על נוער בסיכון? אתם מדברים על נערות? היה מקרה עכשיו עם זמר מפורסם, עם נערות בנות 16, נכון? כל המדינה התהפכה. אז בוא אני אגלה לכם מה ילדות בנות 13 חוות בשכונת התקווה ובאיזור הזה. וזה לא רק בשכונת התקווה, אבל זה מקרה ספציפי בשכונת התקווה: ילדה בת 13 לפני יומיים, תקשיבי טוב, שני סודנים עקבו אחריה בשעה שבע וחצי בערב, לא בשעה מאוחרת בלילה. נכנסו בעקבותיה לחדר מדרגות בו היא גרה, אחד איגף אותה מפה, אחד מהצד הזה, היא נכנסה ללחץ. המזל מאלוהים, שאלוהים פתח לה את הפה והיא צעקה. אבא שלה, מקומה שנייה פתח את הדלת, והם שמעו את זה. שניהם דיברו, היא שמעה את השפה, מעין ערבית כזאת, והם ברחו. קצין משטרה היה נוכח שם, ועשו חיפוש, היה אחד עם צעיף ואחד עם זה.

עכשיו אני אגיד לכם עוד כמה דברים.

היו"ר מירי רגב:

לא, זהו.

עובד חוגי':

ילדות בנות 13, נערות בסיכון. אני מסביר לכם את ההשלכות של מה שאתם מדברים.

נערות בסיכון מקבלות הצעות מגוונות, בשביל 200 שקל או בשביל 100 שקל, לקיים יחסי מין. איפה אתם חיים, כולכם? עכשיו ברצינות אני מדבר. אתם מדברים, סעיפים, תתי סעיפים ועוד סעיף. אין סעיף להגן על ילדה בת 13? אין סעיף לזה?

היו"ר מירי רגב:

תודה רבה.

עיסאווי פריג':

החוק יפתור לך את זה.

עובד חוגי':

מה, צריך לעלות לשופט? ומה השופט יגיד לו? אין לו אפשרת שהייה. השופט יגיד לו, אין לך מקום מגורים. שישחרר אותו?

רעות מיכאלי:

עיסאווי פריג':

החוק הזה יפתור לך את מה שאתה אומר. החוק יפתור את זה ---

עובד חוגי':

לדעתי שרת המשפטים היתה צריכה להיות פה, ולהגיד, רגע מה קורה פה באמת עם הבעיה המשפטית?

אתם אומרים לי, בג"ץ, בג"ץ, בג"ץ. כל דבר אני שומע בג"ץ. אני צוחק, אבל נראה לי שזה אמיתי. אם בן-גוריון, זכרוננו לברכה, היום היה מכריז על הקמת מדינת היהודים, עתירות השמאל, היו מגישים עתירה לבג"ץ, בג"ץ היה דוחה את בן-גוריון, היה אומר לו, אין לך, יש לך 90 יום, אסור לך להכריז על מדינת היהודים. זה מה שקורה.

היו"ר מירי רגב:

עובד, תודה רבה לך. אני מבקשת את חבר הכנסת נחמן שי, ולאחר מכן אסף ניצן ממוקד סיוע לעובדים זרים. מי זה?

אסף וייצן:

וייצן.

היו"ר מירי רגב:

אה, כתבו לי לא נכון. אבל דיברתם כבר, מוקד סיוע לעובדים זרים.

אסף וייצן:

אבל הפעם לא כמו בתקשורת. תני לי לדבר.

היו"ר מירי רגב:

מה?

אסף וייצן:

לא כמו בטלוויזיה, תני לי לדבר.

היו"ר מירי רגב:

אבל אתם שניכם מאותו ארגון.

אסף וייצן:

לא, אנחנו מייצגים כמה ארגונים.

היו"ר מירי רגב:

לא, לא, לא. אז אתם תדברו בסעיפים הבאים.

עובד חוגי:

ממשלת גרמניה, למי היא תורמת כסף? עכשיו הבנתי למה.

היו"ר מירי רגב:

אחר-כך אוסנת כהן, הקליניקה לזכויות מהגרים – את אחרי חבר הכנסת נחמן שי. אחר-כך התייחסויות, ועוברים לסעיפים הבאים.

קריאה:

תושבי השכונות - - -

היו"ר מירי רגב:

תודה רבה לכם שהגעתם, תושבי דרום תל-אביב. אני מאוד מעריכה את זה.

קריאה:

אני מקווה שיעזור - - -

עובד חוגי:

רק תראו מי זה האנשים, על מי צריך לשמור. איפה העמותות שלהם? אלה, יש להם עמותות. על האנשים האלה, מי מדבר?

קריאה:

קריאה:

אתם מדברים שטויות. אתם מחבלים במדינת ישראל. אתה מחבל במדינת ישראל. אתה, ואתה ואתה. במקום לדאוג לזוגות צעירים, 10,000 דירות בדרום תל-אביב, אתם גורמים הרס וחורבן.

קריאה:

עיסאווי פריגי:

תגיד לשר, תגיד לשר - - -

קריאה:

אתם גורמים הרס וחורבן.

עיסאווי פריגי:

תגיד לשר שידאג לזוגות צעירים.

קריאה:

אתה מחבל - - -

עיסאווי פריגי:

היו"ר מירי רגב:

הי, סדרן, סדרן, אל תוציא אותו בכוח.

קריאה:

חבל על הזמן שאתה יושב פה. אתם פריזטים, לא עבדתם 50 שנה בביטחון, ואתם גורמים למצב הזה.

עיסאווי פריגי:

תגיד לשר.

קריאה:

אל תגיד לי מה. אתם חבלנים. - - - אל תגיד לו, מאיים, לא מאיים. מי זה החבר כנסת הזה? הוא בא לי עכשיו - - -

היו"ר מירי רגב:

סדרנים, נא לסגור את הדלת. תודה רבה. חבר הכנסת נחמן שי, בבקשה.

נחמן שי:

תודה רבה, גברתי היושבת-ראש, אדוני השר, באווירה הזאת קשה מאוד להתבטא באופן טיפה אחר. לבי יוצא לתושבים שם. וגם אנחנו היינו שם. זה לא שמישהו שנמצא במקום אחר, פוליטית, לא היה שם הרבה פעמים, גם באופן יזום וגם באופן לא יזום. המראות האלה הם קשים. האיזור הזה של תל-אביב, הוא לא שייך למדינת ישראל יותר.

התחושה היא שיש איזושהי נוכחות זרה משמעותית בלב-לבה של תל-אביב, ואת זה צריך להפסיק. זה לא יכול להימשך. אני מסכים, בעניין הזה, לחלוטין. אני רק חולק על השיטה ועל הדרך, אבל קודם כל, המטרה שה-60,000 או כמה, אני לא מכיר את המספר המדויק, ששוהים פה שהות בלתי חוקית, לא יכולים להישאר במדינת ישראל.

הם לא הוזמנו הנה, הם לא נכנסו הנה באישור, וצריכה להימצא דרך אנושית לשחרר אותם ואותנו, ולהיפרד. אני לא חושב שמדינת ישראל תחטא באיזושהו מקום, לא למסר שלה מיום הקמתה, לא לרצון שלנו להגן על פליטים. אני לא חושב שכך יהיה. זה יהיה נכון להיפרד מהם. אנחנו לא נהיה המדינה הראשונה ולא המדינה האחרונה, ששומרת על גבולותיה ומונעת כניסה של אנשים לתוכה.

אנחנו רואים את התמונות על חופי אירופה, ואנחנו רואים את הספינות ששוקעות במים. וגם איטליה, שזה קורה לה, גם היא לא מאפשרת להם להיכנס. היא שומרת אותם באי מסוים, ולא נותנת להם להיכנס. בעניין הזה, וגם קיבלנו דוגמאות, אני מסכים עם כך.

אני מסכים, ואני גם שומע את התגובות שלך ושל אחרים, ואני מבין אתכם לחלוטין. מבין אתכם, באמת. אין ספק שהחיים שלכם השתנו מאוד לרעה, מאוד לרעה, שהם גם ככה לא היו הכי טובים. הם השתנו לרעה. אני לא יודע אם כל סיפור מדויק, אבל זה לא משנה.

עובד חוגי:

מדויק, מדויק. אני מוכן לקחת אותך.

היו"ר מירי רגב:

עובד.

נחמן שי:

אל תענה לי, זה לא משנה. אני מבין, אני מבין.

עכשיו השאלה היא – אני שואל גם את המשנה ליועץ המשפטי וגם אותך, השר – אנחנו בעצם חסמנו את כניסתם לישראל. לא חופרים מנהרות, ולא זה. באמת, במהלך נכון, אם כי עם קצת התלבטויות, אנחנו זוכרים, הממשלה בנתה את הגדר הזאת. ובדיעבד, היתה בזה גאונות עוד יותר גדולה כי היא הפכה להיות גם למכשול ביטחוני, שזה עוד יותר חשוב. אז בכלל, יצאנו נשכרים.

מימדי הכניסה היום הם שניים בחודשים ארוכים. זאת אומרת, אי אפשר להיכנס למדינה. האם לקבוצה שנשארה, זה נכון להטיל את המגבלות והענישה או ההרתעה הזאת? כי את מי אנחנו מרתיעים? זאת השאלה.

שר הפנים גדעון סער:

סלח לי, חבר הכנסת שי, לא היית בתחילת הדיון ולא שמעת, אבל אותו סעיף הוא לא רלוונטי לאוכלוסיה שנמצאת פה. לאוכלוסיה שנמצאת פה, רלוונטי המתקן הפתוח.

אם, כמו שאתה טוען, פרחים ופרפרים, אף אחד לא יבוא – מצוין.

נחמן שי :

אבל המשמורת הפתוחה כן.

שר הפנים גדעון סער :

המשמורת הפתוחה – גם זה לא בסדר?

נחמן שי :

לא, רגע, אני רוצה לדבר על המשמורת הפתוחה.

שר הפנים גדעון סער :

מה כן בסדר? איך אתה רוצה שהם יצאו? אמרת, 60,000, איך הם יצאו? החלילן מהמלין ייקח חליל, יבוא, והם ילכו אחריהם? וכיף כיף כיף?

נחמן שי :

המשמורת הפתוחה היא בעייתית בכך שבעצם הם בכלא, גם אם אתה לא קורא לזה "כלא".

תסביר לי איך זה נראה, שאדם צריך לגור במקום מסוים, לחתום שלוש פעמים ביום, בוקר,צהריים וערב, שהוא נמצא שם, כי זו הדרך היחידה לקיים בקרה עליו, ובסוף, איך הוא יעבוד? אז הוא לא יעבוד.

שר הפנים גדעון סער :

אבל מסופקים צרכיו. הוא לא צריך לעבוד. הוא מקבל מזון, הוא מקבל לינה, הוא מקבל רווחה ובריאות. למה הוא צריך לעבוד? אם אתה לא נותן לו מתקן פתוח, הוא נמצא בתל-אביב או שהוא נמצא בבני-ברק, או שהוא נמצא בחולון, או שהוא נמצא בבאר-שבע - - -

נחמן שי :

אני חושב שעדיף שהוא יעבוד - - -

שר הפנים גדעון סער :

אבל אז איך הם יצאו? אתה התחלת את דברים – אני מחפש קשר לוגי, הרי אי אפשר להמשיך לאחוז את המקל, ככה, משני הקצוות.

אתה רוצה ש-60,000 יצאו, ואתה גם רוצה שהם יעבדו, שבשביל זה הם הגיעו לפה, ואתה גם רוצה שהם יהיו ברחובות. אז בין סודן לבין תל-אביב, או בין חולון או בין באר-שבע, הם יעדיפו להישאר פה. מה כל-כך מסובך להבין? הם עשו מאמץ גדול מאוד כדי להגיע לפה.

נחמן שי :

נכון.

שר הפנים גדעון סער :

אז איך הם יצאו בדיוק, לפי השיטה שלך? בוא תן לי את האלטרנטיבה שלך, תגיד לי. אולי אני לא חשבת.

דב חנין :

ואיך הם יצאו לפי השיטה שלך? ואיך הם יצאו לפי השיטה שלך?

נחמן שי :

אני לא צריך עזרה.

אני שובר את הראש, יחד אתך.

שר הפנים גדעון סער :

אני לא מפריע יותר.

היו"ר מירי רגב :

ויותר השר לא מגיע לדיונים. אנחנו לא נביא את החוק הזה להצבעה.

נחמן שי :

יש היגיון רב במה שאמרתי. אמרתי, קודם כל, חסימת הגבולות, ובי"ת, טיפול באוכלוסיה שנמצאת בפנים. הטיפול צריך להיות באיתור מדינות או מקומות להוציא אותם, לתת להם גם פיצוי כספי, אם זה עוזר - - -

היו"ר מירי רגב :

אמר את זה השר - - -

נחמן שי :

וצריך לשחרר אותם במספרים גדולים, גדולים מאוד.

המעצר שאתה מחזיק אותם במשך X חודשים, הוא לא אנושי, ואני גם אומר לך שהוא בסוף לא יעמוד במבחן - - -

שר הפנים גדעון סער :

בהולנד זה אנושי? בספרד זה אנושי? באיטליה זה אנושי? בשווייץ זה אנושי?

נחמן שי :

אני לא יודע מה הולך שם.

דב חנין :

אז תבדוק בקשות פליטים, כמו הולנד וספרד. יאללה, תתחיל.

שר הפנים גדעון סער :

בודקים, בודקים. מספיק עם השקר הזה. מספיק, מספיק עם השיטות הקומוניסטיות שלך. מספיק עם השיטות הקומוניסטיות האלה.

היו"ר מירי רגב :

ועדה שלמה בודקת את זה.

דב חנין :

אבל חבל שאתה ממשיך להוריד את הדיון.

קריאות:

דב חנין:

השר מזכיר את בן-גוריון. כל פעם שלבן-גוריון לא היו תשובות, הוא היה צועק "אלטלנה". אז הנה למדתם משהו מבן-גוריון.

היו"ר מירי רגב:

דב חנין:

אין לך מה לענות לגופו של עניין, אז אתה חוזר למקארתי.

שר הפנים גדעון סער:

אתה נותן לי קומפלימנט גדול.

דב חנין:

כי אין לך מה לענות לגופו של עניין, אז אתה בא להוריד את הדיון.

שר הפנים גדעון סער:

אמרתי שאתה אמרת שקר.

דב חנין:

אין לך מה לענות לגופו של עניין. אין לך מה לענות לגופו של עניין.

שר הפנים גדעון סער:

אמרת שקר. כשלא בודקים, זה שקר. אתה משקר.

דב חנין:

אני משקר?

שר הפנים גדעון סער:

אמת, אתה משקר.

דב חנין:

בבקשה, כמה בקשות בדקתם? כמה בקשות בדקתם? כמה בקשות בדקתם?

עיסאווי פריג':

104 מתוך 54,000 - - - כמה בדקתם?

דב חנין:

תתייחס לגופו של עניין.

היו"ר מירי רגב:

אה, תודה רבה לכם.

דב חנין:

תקראי את השר לסדר. הוא מפריע לדיון הזה.

עיסאווי פריג':

104 בקשות?

היו"ר מירי רגב:

נחמן, אתה רוצה עוד להמשיך את הדברים?

נחמן שי:

כן.

דב חנין:

לא מאפשר לנו לקיים דיון ענייני.

נחמן שי:

אנחנו, כשניכנס לחוק הזה - - -

היו"ר מירי רגב:

לא, נכנסנו לחוק.

נחמן שי:

לא, בסדר, אבל יהיו לנו הסתייגויות - - -

היו"ר מירי רגב:

לא, יש כבר, עכשיו.

נחמן שי:

נגיש לכם רשימות.

היו"ר מירי רגב:

חבר'ה, אנחנו היום, מ-1 עד 5 עברנו על החוק.

נחמן שי:

אוקי, לאן שתגיעו, אז אנחנו נעיר לגופו של עניין.

עיסאווי פריג':

- - - העבודה הגישה הסתייגויות.

היו"ר מירי רגב:

אל תדאג, החבר שלך, מזרחי, הצטרף לחד"ש ולמרצ.

עיסאווי פריג':

לא, לא, לא.

דב חנין:

באמת, באמת, באמת.

היו"ר מירי רגב:

יש לכם מפלגה חדשה, העבודה, המסורתית.

דב חנין:

יש אופוזיציה בכנסת. מה אפשר לעשות?

היו"ר מירי רגב:

אתה צודק.

דב חנין:

חבר הכנסת סער, השר סער, עוד ישלח אותנו למחנות ריכוז. בינתיים אנחנו בכנסת.

היו"ר מירי רגב:

הי, די, די, די. אני תיכף באמת - - -

שר הפנים גדעון סער:

אתם שלחתם אנשים למחנות ריכוז.

דב חנין:

אתם שלחתם.

שר הפנים גדעון סער:

אתם שלחתם אנשים למחנות ריכוז. המשטרים הקומוניסטיים שתמכתם בהם - - -

דב חנין:

אתם שלחתם. אתם שלחתם. אתם שלחתם.

שר הפנים גדעון סער:

עד היום האחרון תמכתם ברוסיה הקומוניסטית, עד הנפילה של הקומוניזם, עד הדקה האחרונה.

דב חנין:

אתה שקרן. אתה שקרן. אתה שקרן.

עיסאווי פריג':

למה אתה הולך לכיוונים כאלה?

היו"ר מירי רגב:

נחמן שי, בבקשה.

שר הפנים גדעון סער:

אתם תטיפו לנו על דמוקרטיה, הקומוניסטים?

דב חנין:

אנחנו נטיפ לך. בהחלט נטיפ לך. יש לך הרבה מה ללמוד על הדמוקרטיה.

שר הפנים גדעון סער:

מכם, הקומוניסטים.

דב חנין:

הרבה מה ללמוד על דמוקרטיה, ומאתנו.

נחמן שי:

הבוקר היה יום המורה, ואני ישבתי עם המורה שלי - - -

דב חנין:

תמשיך בדרך, תצעק "אלטלנה", מי הטביע את אלטלנה? זה מה שבן-גוריון היה אומר כשלא היו לו תשובות. אז כולם היו מתחילים להתווכח על אלטלנה. בוא נתווכח לגופו של החוק.

היו"ר מירי רגב:

דב, די כבר. מה קרה לך? תשתה מים. די, נו.

דב חנין:

תעירי לשר, תעירי לשר.

נחמן שי:

מים זה אני. מים זה אני.

דב חנין:

רוצים לקיים פה דיון ענייני על החוק, והשר מזכיר לנו את ההיסטוריה שלו.

היו"ר מירי רגב:

נחמן, לקחתי לך את התפקיד של לשתות מים. נחמן, בבקשה.

נחמן שי:

אני באמת שמח על הדיון ההיסטורי פה, ועל מי לקח את מי לאן, וכן הלאה, אבל זה באמת לא ראוי לעניין הזה. גם לא להזכיר מחנות ריכוז וכדומה, באמת.

אני חושב, השר, שאתם חייבים למצוא דרך יותר מהירה. יותר קל, לדעתי, להקים את המשמורת. קח את החצי מיליארד שקל שיש לך, את ה-540 איש, ותתחיל להוציא אותם מהארץ ברצון. תן להם את הפיצוי הכספי, אני משוכנע שתצליח לעשות את זה בלוח זמנים קצר. זה מה שצריך לעשות. יכול להיות שאתה לא מסכים אתי.

שר הפנים גדעון סער :

מקווה שגם תקשיב לתשובות, ולא כמו חבר הכנסת מזרחי שדיבר והלך.

נחמן שי :

אני מקשיב לתשובות, אני מקשיב.

היו"ר מירי רגב :

נחמן, תודה.

אוסנת כהן, בבקשה, שלוש דקות. בזה סיימנו את סבב הדוברים.

דב חנין :

אפשר לקבל נתונים? השר אומר, השר אומר - - -

היו"ר מירי רגב :

לא, לא, סליחה.

עיסאווי פריג' :

מתי השר עונה?

היו"ר מירי רגב :

שנייה, שנייה. בזה סיימנו. בדברים שלה, סיימנו את סבב הדוברים לסעיפים 1 עד 5. אנחנו לא חוזרים לדון על זה. אנחנו נודיע לקראת ההצבעה ביום רביעי, איזה סיכומים הגענו עם הממשלה ואיזה לא, ומה אנחנו מביאים להצבעה.

דב חנין :

באיזה יום רביעי?

היו"ר מירי רגב :

ביום רביעי הבא. אל תדאג, יש לך עוד שלושה ימים לדבר על המסתננים.

דב חנין :

בסדר, שאלתי. שאלתי.

עיסאווי פריג' :

מתי השר עונה, חברת הכנסת רגב? מתי השר עונה?

היו"ר מירי רגב :

השר יענה. מה נראה לך שהשר נמצא פה, למה, כרהיט? אין לו מה לעשות בבית? הוא לא מתכוון לענות?

עיסאווי פריג' :

מתי? אני שואל, מתי?

היו"ר מירי רגב:

היא תדבר שלוש דקות. ואני חשבתי שעוד נספיק לדבר היום על שני סעיפים. אבל לדעתי, תומר, מה אתה אומר? השעה עשרים לתשע.

תומר רוזנר:

הם צריכים עוד לענות, וזה תלוי כמה השר - - -

היו"ר מירי רגב:

מי צריך לענות?

תומר רוזנר:

השר רוצה לענות, ואני מבין שגם - - -

היו"ר מירי רגב:

השר צריך לענות. אני רוצה שהשר יענה.

שר הפנים גדעון סער:

למה הם צריכים לענות? על מה הם צריכים לענות?

היו"ר מירי רגב:

מי צריך לענות?

תומר רוזנר:

אתה ביקשת מנציג משרד להשיב - - -

שר הפנים גדעון סער:

רק נושא אחד ביקשתי ממנו.

היו"ר מירי רגב:

רק נושא אחד ביקשתי ממנו.

דב חנין:

אנחנו רוצים גם לדעת נתונים עובדתיים. באמת ברמה העובדתית, כמה בקשות נבדקו?

היו"ר מירי רגב:

תיכף. שנייה, שנייה.

דב חנין:

לא בשביל להתנגח. רק באמת כדי לשמוע.

היו"ר מירי רגב:

הבנתי, דב.

דב חנין:

ברמה הכי עניינית.

היו"ר מירי רגב:

אנחנו נאפשר לך לדבר. לאחר מכן, אתה תענה, היועץ המשפטי על מה שביקש ממך השר, רק לסוגיה הזאת. כל שאר הדברים, יענה עליהם השר סער, ובזה סיימנו את סעיפים 1 עד 5. ומחר נתחיל בשעה טובה, בבוקר, אחרי שכולם יתעוררו ליום טוב, חנוכה בפתח. נמשיך את הדיונים מתשע עד אחת-עשרה. הדיונים לא יתקיימו פה. יתקיימו בחדר וועדה.

בבקשה.

אוסנת כהן ליפשיץ:

שלום, עורכת-דין אוסנת כהן ליפשיץ מהקליניקה לזכויות מהגרים במרכז האקדמי למשפט ועסקים ברמת-גן.

אני רוצה להתייחס לנקודה אחת, מפאת קוצר הזמן, שנראית בעיני עקרונית, והיא העובדה שלכל הפחות, כל היושבים כאן בחדר מסכימים שיש מחלוקת אם אנחנו מדברים במסתננים או במבקשי מקלט.

ולכן, לכל הפחות, החוק הזה צריך להתייחס גם למי שבג"ץ נתן דעתו עליהם במרבית חוות הדעת, לאלה שהם מבקשי מקלט ופליטים. ולכן, גם אני מציעה להוסיף את ההתייחסות ואת ההגדרות המדויקות למבקש מקלט, לפליט, ואת ההגדרות ל"הגנה משלימה" כפי שהן מופיעות במסמכים ואמנות בין-לאומיות.

את ההגדרות האלה אנחנו לא צריכים להמציא, מכיוון שהם נמצאות. כל מי שמכיר פה, ורבים פה שמכירים מקרוב את תהליך בקשות המקלט במדינת ישראל יודעים, שלוח הזמנים שנקבע לכאורה כעילות לשחרור אדם ממשמורת הוא לוח זמנים בלתי אפשרי. המדינה לא מצליחה להתחיל לבדוק את הבקשות האלה בתוך שלושה חודשים. היא בוודאי לא מסיימת אותן בתוך חצי שנה.

ולכן אני חושבת שצריכים לקבוע פה לוחות זמנים הרבה יותר קצרים. במקום לדבר על התחלה של בחינת בקשת מקלט – מה זה בחינת בקשת מקלט? איך ניתן בכלל לבקר את הדבר הזה? איך ניתן לדעת אם התחיל או לא התחיל התהליך? ולכן, אני מציעה שאנחנו נדבר על רעיון זיהוי ראשוני שיתבצע תוך תקופה קצרה בהרבה.

לעניין השחרור של השנה, בתוך שנה, הסעיף האחרון – מדובר פה על תכלית של הרתעה והרתעה בלבד, שבג"ץ, באופן חד משמעי, קבע שהיא תכלית שהיא אינה חוקתית. ולכן אני מציעה לבטל את הסעיף הזה, ולקבוע שמי שהתחילו לבדוק את בקשת המקלט שלו, ישוחרר.

יונתן יעקובוביץ:

הוא לא קבע. סליחה, הוא לא קבע שזה לא חוקתי.

אוסנת כהן ליפשיץ:

תכלית ההרתעה?

קודם כל, אני לא מתווכחת אתך, ואנחנו לא מתדיינים בינינו. אם אתה רוצה, אני אשמח לעשות את זה אחר-כך במסדרון. אבל דובר על שתי תכליות: תכלית ההרתעה ותכלית ההשתקעות, ובג"ץ קבע באופן חד משמעי שאדם הוא לא אמצעי, הוא תכלית בפני עצמו, ולכן אי אפשר להשתמש בו ובשליטת חירותו על-מנת להרתיע אחרים מלבוא.

יונתן יעקובוביץ:

בפסק הדין הזה לא נקבע שזו תכלית שאינה ראויה.

אוסנת כהן ליפשיץ:

אני לא מתווכחת אתך.

אני חושבת שהנושא הזה הוא הנושא המשמעותי ביותר. מכיוון שהתייחסנו גם לעילות השחרור האחרות, כמובן שיש להוריד אותה במקרים חריגים, ואני מאוד שמחה על זה שהשר הסכים לעניין הזה.

אני רוצה להתייחס לעוד שני נושאים מאוד-מאוד עקרוניים. אחד מהם זה לעניין קטינים. אני חושבת שיש לשחרר קטינים גם אם הם קטינים לא מלווים.

אני חושבת שהיום ידוע לכל שהפגיעה בקטינים שנתונים במעצר היא פגיעה עמוקה ביותר, שאין לה, ברוב המקרים, בכלל מרפא. אין שום סיבה שקטינים יהיו מוחזקים במעצר ממושך במדינת ישראל.

ולכן אני חושבת שחייבים להוריד את העניין של קטינים לא מלווים, ולהורות על שחרור קטין באשר הוא.

היו"ר מירי רגב:

זה לא הסעיף, דרך אגב, אבל בסדר.

תומר רוזנר:

כן, זה כן הסעיף. היא מתייחסת לפסקה שמדברת, כשישחררו ממשמורת קטין רק אם הוא לא מלווה, אם הוא יישאר ללא הצדקה אחרת.

היו"ר מירי רגב:

כן, אבל יש לנו סעיף שלם, כשאנחנו מדברים אחר-כך על - - -

תומר רוזנר:

היא מדברת על המשמורת כרגע.

היו"ר מירי רגב:

אה, את מדברת על המשמורת?

אוסנת כהן ליפשיץ:

אני מדברת על המשמורת.

היו"ר מירי רגב:

שם גם היתה לי בעיה.

אוסנת כהן ליפשיץ:

זו הנקודה שבה אנחנו נמצאים כרגע. המשמורת ולא המתקן הפתוח. אני חושבת שחייבים להתייחס לקטינים באשר הם.

נושא נוסף הוא הסיבות ההומניטריות. למרבה הצער, הניסיון שלנו בשטח הראה שממונה ביקורת הגבולות לא מצא לנכון להורות על שחרור בנסיבות הומניטריות. ולכן צריך לדאוג לזה שהשחרור מנסיבות הומניטריות יהיה שחרור ככלל, ולא כחריג במקרים קיצוניים ביותר. וכן לעניין האנשים עם הבעיות הרפואיות, אין שום סיבה להחזיק בכלא אנשים עם בעיות רפואיות. אין שום ספק שהשחרור מן המשמורת הוא הדרך היחידה להועיל להם.

היו"ר מירי רגב:

תודה.

אסף וייצן:

אני צריך דקה אחת לסעיף, שיוכל לעזור לוועדה.

היו"ר מירי רגב:

לא, לא, לא. מחר, בסעיפים הבאים - - -

אסף וייצן:

אני לא אהיה פה מחר, וזה נורא חשוב כי זה סעיף שיעזור גם לכם בסוף.

אוסנת כהן ליפשיץ:

ואני קיצרתי בדברי. אני לא עמדתי בשלוש דקות.

אסף וייצן:

זה חוק נורא חשוב.

היו"ר מירי רגב:

נורא קיצרתי בדבריך. שלושה דברים קיצרו בדבריהם. דבר.

אסף וייצן:

סעיף 30א(ג)(2) שקובע שישה חודשים לבחינת בקשת המקלט – אני רוצה להפנות לדברי שאמר השופט פוגלמן בפסק הדין, בסעיף 37. ואני אזכיר שבחוק הקודם, שבוטל, נקבע סד של תשעה חודשים. הבדל של שניים וארץ, תשעה חודשים – שישה חודשים.

וכך אומר בית-המשפט העליון: סד הזמנים שנקצב בחוק נועד לתמרץ את הרשויות ליתן החלטה במהירות הראויה לבקשות המקלט הפרטניות, ועל כך יש לברך. אך מכך משתמע שברירת המחדל היא שמבקשי המקלט יוחזקו במשמורת לכל אורך תהליך בחינת בקשתם. כפי שמציינת חברתי בפסק דינה, ספק אם הסדר זה עולה בקנה אחד עם הסטנדרטים המקובלים במשפט הבין-לאומי, ובמדינות העולם המתוקן.

אותו הדבר נשאר כאן. כדי לחדד את הדברים, אני מתייחס רק לסעיף 30א(ג). הסעיף הזה נועד לתמרץ את משרד הפנים לבחון בקשות מקלט. אנחנו מדברים, ככל הנראה על כמות נכנסים חדשים קטנה בהרבה ממה שהכרנו במועד שבו התיקון הקודם נחקק.

אני לא מצליח להבין למה צריך שלושה חודשים תמימים, שלושה חודשים שבהם נדרשת חירותו של אדם, שבהם יש פגיעה אנושה בזכותו, כדי להתחיל לבדוק את הבקשה. לא מצליח להבין את זה.

אני גם לא מצליח להבין איך הדבר הזה מתמרץ את משרד הפנים לבחון בקשות, כשמשרד הפנים הוא זה שרשאי לשחרר. כי הניסיון שלנו מלמד, וכבר יש לנו ניסיון, לצערי, שהממונה מיוזמתו מעולם לא שחרר לפי סעיף זה, למרות שהרבה מאוד פעמים לא התחיל טיפול בבקשה אחרי שלושה חודשים ולא נסתיים הטיפול אחרי תשעה חודשים.

ולכן מתבקש להורות או לקבוע בחוק שממונה ביקורת הגבולות, במקום המילה "רשאי" יבוא "יורה" על שחרורו של מסתנן. תודה.

היו"ר מירי רגב:

תודה לך. אני מבקשת מהיועץ המשפטי, לפני שהשר מסכם, התייחסות לנושא - - -

שר הפנים גדעון סער :

- - -

היו"ר מירי רגב :

בדיוק.

הדבר הנוסף הוא, בגלל שעלתה כאן הסוגיה ואני חושבת שהיא סוגיה נכונה, ודיברתי פה קודם עם דינה ועם ערן כשהשר היה בחוץ, ואני חושבת שנכון יהיה לא להשאיר קטינים במשמורת. אני מקבלת את זה. אני חושבת שנכון יהיה להעביר אותם למתקן פתוח. אתה יכול לתת לי את עמדתך, אתה יכול גם לתת לי את העמדה אחר-כך.

אני מבקשת מהיועץ המשפטי, שזה אחד הנושאים - - - לטובת ההצבעות ביום רביעי.

שר הפנים גדעון סער :

לעניין הזה אל תתייחס.

דניאל סולומון :

לעניין סעיף 30א(ד)(3), אותו סעיף שמדבר על המקרה שבו גורמי ביטחון מוסמכים המציאו חוות דעת לממונה ביקורת הגבולות על כך שבמדינת המושב, או באיזור מגוריו של המסתנן, מתבצעת פעילות העלולה לסכן את ביטחון מדינת ישראל, ובשל כך הוא לא ישוחרר – אני אצייר רק בכמה מילים את ההתייחסות שהמדינה נתנה לבית-המשפט בקשר לסעיף הזה, לפרשנות של המדינה את הסעיף.

המדינה אמרה מפורשות, שלא כל פעילות עוינת היא פעילות העולה כדי סיכון ביטחון המדינה ואזרחיה כמשמעות המונח בסעיף, ותעיד על כך העובדה שלמעשה עד היום לא נעשה שימוש בסעיף הזה. אבל כפי שציין שר הפנים קודם, השינויים בהקשר הזה הם דינמיים, ואם למשל, לשם הדוגמה, המצב הכלכלי באיראן ישתנה ותגיע לכאן זרימה מסוימת, לא יהיה זה ריאלי לחשוב ששירותי הביטחון יוכלו להעמיד בפני ממונה ביקורת הגבולות תשתית מודיעין קונקרטית ביחס לכל מסתנן ומסתנן, ולכן אין מנוס בהשאת הסעיף תוך כדי מבחן של המדינה בהקשר של היישום בפועל.

היו"ר מירי רגב :

אתה רוצה להעיר על זה משהו, היועץ המשפטי?

תומר רוזנר :

קודם כל, כפי שאמרתי, ווידאתי את זה גם עם עמדת היועץ המשפטי לכנסת, הסעיף הזה באופן חד-משמעי אינו עומד במבחנים החוקתיים, הסעיף הספציפי הקטן. שלא ישתמע מדברי שאנחנו מתייחסים לכל ההצעה כולה, אלא רק לסעיף הספציפי הזה.

שר הפנים גדעון סער :

זה לא נאמר בחוות הדעת, אבל לפי היועץ המשפטי לממשלה זה עומד במבחנים החוקתיים, ואנחנו עומדים על הסעיף.

תומר רוזנר :

רק עוד שני משפטים. אחד, העובדה שלא נעשה בסעיף הזה שימוש עד כה, מלמדת - - -

שר הפנים גדעון סער :

ואם מחר ייכנסו מסוריה, מה תגיד אז?

תומר רוזנר :

אם אין בהם סכנה - - -

נחמן שי :

ארץ אויב - - -

שר הפנים גדעון סער :

איך תוכיח פרטנית? באיחוד משפחות יש הוראה שאומרת, בלי בדיקה פרטנית? יש הוראה או אין הוראה? או שאתה בודק בדיקה פרטנית באיחודי משפחות של פלסטינים?

תומר רוזנר :

האפשרות - - -

שר הפנים גדעון סער :

אנחנו חלוקים. זו עמדתנו, והיא סופית.

היו"ר מירי רגב :

אוקי, הלאה, נו.

תומר רוזנר :

פה לא ניתנת להם אפשרות אפילו להוכיח שאין - - -

שר הפנים גדעון סער :

היא סופית. שמעתי את עמדתך, לא קיבלתי אותה, לא במובן החוקתי ובוודאי לא במובן הענייני.

היו"ר מירי רגב :

ענית לנו על השאלה, השר סער.

דב חנין :

אם אפשר, אדוני השר, אם תוכל לתת לנו נתונים, כמה בקשות של אריתראים וסודנים אכן נבדקו. תודה.

היו"ר מירי רגב :

רק שנייה אחת. משום שהנושא הזה לא עלה - - -

שר הפנים גדעון סער :

הוא מאמין שהוא מנהל את הדיון.

היו"ר מירי רגב :

- - ולא ביקשתי נתונים לדיון זה. אני מנחה, אני עכשיו מנחה. העברת בקשה - - -

דב חנין :

לא צריך לפחד. שאלה, בסך-הכול שאלה.

היו"ר מירי רגב:

רגע. העברת בקשה, בקשה הגיונית, בקשה מסודרת. אפרופו, רק להגיד לטובת העניין – הופיע פה בפנינו עורך-דין אבי חימי שמונה על-ידי שר הפנים ונציגי המשרדים השונים - -

שר הפנים גדעון סער:

זה לא מעניין אותו. זה רק עובדות.

היו"ר מירי רגב:

- - ביניהם משרד החוץ, והאחרים. ואם תרצה סקירה לגבי מצב הפליטים, מי פליט ומי לא, אני אזמין אותו שוב לוועדה.

שר הפנים גדעון סער:

גם יש לו כלי, להגיש שאילתות. הוא יכול היה לשאול אותי. שמונה חודשים אני מכהן כשר פנים.

דב חנין:

זה ענייני לחוק. אתה התייחסת גם בעניין הזה. זו שאלה עניינית, אדוני השר. לא במטרה לנגח. לא במטרה לנגח, אלא במטרה לברר.

שר הפנים גדעון סער:

אני זיהיתי את מידת הענייניות שלך כבר במהלך דיון.

דב חנין:

תודה רבה לך, אדוני השר.

שר הפנים גדעון סער:

על לא דבר, על לא דבר, על לא דבר.

דב חנין:

אני באמת מאוד מעריך את הענייניות שלך. אני מעריך מאוד את הענייניות שלך.

שר הפנים גדעון סער:

על לא דבר, על לא דבר, על לא דבר.

היו"ר מירי רגב:

כן, בבקשה.

שר הפנים גדעון סער:

אני רוצה להתייחס להערות הענייניות ששמעתי במהלך הדיון, ורשמתי את הנקודות. ואני חושב שחשוב להתייחס, מעבר להערות לסעיפים, ואני אתייחס גם להערות לסעיפים.

לנציבת האו"ם – אנחנו פועלים לפי עיקרון אי ההרחקה הזמנית, או אי ההחזרה הזמנית, כשמדובר בסודן ואריתריאה, אבל אנחנו מאפשרים חזרה מרצון. ומתחייב מכך, שאנחנו לא מגרשים למדינות האלה. מי שמעוניין, גם הערב הזה, לחזור למדינת המקור, חוזר למדינת המקור. בנוסף, אנחנו עושים מאמץ מעבר לעידוד יציאה מרצון למדינת המקור, ליציאה למדינות שלישיות.

נחמן שי :

כמה כבר הצלחתם - - -

שר הפנים גדעון סער :

התייחסתי קודם. יש אלפים. למשל, השנה יצאו למעלה מ-2,000 יצאו מרצון – אני אוכל למסור גם נתונים מדויקים – עם כל המכשולים שהיו לנו חודשים לפני כן. אני מדבר על המדינות האלה, למעלה מ-2000, עם כל המגבלות שהיו לנו חודשים ארוכים, שהיועץ המשפטי לא אישר את היציאה מרצון, את הנוהל, וזה הכביד והוריד את המספרים. אבל בסך-הכול, התמונה שצוירה פה, כאילו לא יוצאים, היא לא נכונה. לא יוצאים בהיקף שהיינו רוצים ושנחנו מנסים.

לכן באנו גם עכשיו, והגדלנו את התמריץ הכספי, כהוראת שעה, ואנחנו רוצים לראות איך זה יעבוד. זה לא שאנחנו באים, דינו מלאות מקלות, באים רק להכות. לא. אנחנו באים עם אמצעים שונים במטרה לעודד יציאה מרצון.

עיסאווי פריג' :

ומה הצפי שלך?

נחמן שי :

זה 3,500 דולר? כמה אתם נותנים?

שר הפנים גדעון סער :

בחודשים הקרובים, עד סוף מרץ, מי שיצא, יקבל 3,500 דולר. מי שיוצא השבוע, כבר מקבל על-פי הסכומים האלה.

עיסאווי פריג' :

מה הצפי של אדוני השר?

שר הפנים גדעון סער :

בנוסף, בעקבות הערות נציבות האו"ם, קיצרנו את גבול הגזרה העליון של בדיקת ה-RSD, מתשעה חודשים לשישה חודשים. אני מציין את שתי ההערות האלה לנציבות האו"ם.

אני גם רוצה להודות בהזדמנות הזאת לנציבה, על עזרתם בנושאים הומניטריים.

חבר הכנסת דב חנין, לא רק הוא, היו גם מהארגונים שהעלו את הסוגיה של הכנסת הגדרת "פליטות" לתוך החוק. אין צורך בכך. יש אמנת הפליטות. אנחנו פועלים לפי זה. יש צוות, כפי שציינה יושבת-ראש הוועדה בראשות עורך-דין חימי, יש גם נציג משרד המשפטים, גם נציג המשרד שלי, גם נציג משרד החוץ, והם עוברים על הבקשות, מעבירים אלי את ההמלצות שלהם. ואני חייב להגיד שהרוב הגדול של הבקשות לא עונה להגדרת פליטות, ואני מדי שבוע עובר על בקשות כאלה ומקבל החלטות. לא מזמן, אגב, היה מקרה שכן קיבלתי. אגב, הוא לא מקרה, לא מסודן או אריתריאה.

קריאות :

היו"ר מירי רגב :

היה. זה המרוקאי? שדיברו אתנו על זה?

שר הפנים גדעון סער :

לא, היה אזרח ניגרי. אם תרצי, אני אתן לך את המקרה.

היו"ר מירי רגב:

לא, היתה איזו דוגמה, שהוא נתן לנו דוגמה מדהימה שאישרנו.

שר הפנים גדעון סער:

אבל הבדיקה - - -

היו"ר מירי רגב:

מצחיק פה משהו?

שר הפנים גדעון סער:

קודם כל, מעורר שמחה – אני שמח. אני אגיד לך למה, הם חוזרים על שקר, והם מאמינים שאם מספר פעמים הם יחזרו על השקר אז הוא יהפך לאמת.

דב חנין:

אדוני, תאמר לנו את המספר, כמה בקשות?

רעות מיכאלי:

גברתי, אני חושבת - - -

שר הפנים גדעון סער:

לא תפריעו לי באמצע דברי.

דב חנין:

לשאלה, לא להפרעה.

שר הפנים גדעון סער:

אני עונה לכם. אני הקשבתי בשקט כשסיפרתם סיפורים, שבחלקם הם בדיות.

דב חנין:

אז כמה בקשות אתם בדקתם, של סודנים ואריתראים?

רעות מיכאלי:

עוד לא שמענו, לא את - - - וגם לא שמענו את ההסבר למה - - - "שקרנים", אדוני השר. אני חושבת שזה לא ראוי.

היו"ר מירי רגב:

הי, סליחה רגע.

שר הפנים גדעון סער:

אני אמרתי שהטעון שלפיו אנחנו לא בודקים באופן אינדיבידואלי, הוא טעון שקרי.

דב חנין:

כמה בקשות בדקתם, של אריתראים וסודנים?

שר הפנים גדעון סער :

ואנחנו בודקים באופן אינדיבידואלי, על בסיס ההמלצות של אותו צוות שצינתי, את הבקשות שמוגשות.

רעות מיכאלי :

היו"ר מירי רגב :

הי, סליחה, את עדיין לא חברת כנסת. את יועצת משפטית או עורך-דין. יפה לך, אבל רק לחבר כנסת מותר להפריע בדיון.

דב חנין :

גברתי היושבת-ראש, יכול להיות שלשר אין כאן את המספרים. זה בסדר. אני אשמח לקבל אותם לשיבה הבאה.

היו"ר מירי רגב :

אני לא יודעת אם לשיבה הבאה - - -

דב חנין :

כמה בקשות של אריתראים וסודנים אכן נבדקו? – זה הכול.

היו"ר מירי רגב :

מאה אחוז. מאה אחוז.

דב חנין :

כדי שלא יהיה ויכוח.

שר הפנים גדעון סער :

ברוב המקרים שאני קיבלתי בקשות, ועברתי על הבקשות, ואני קורא את הבקשות, ואני קורא את התיאומים, ויש גם, אגב, תפיסות שונות במשפט. יש הבדל בין המשפט האנגלי לאמריקאי, גישות שונות בשאלה אם עריקות מצבא, למשל, זה טעם לפליטות, או לא, ולנו יש גישה מסוימת בעניין הזה.

אבל אני אומר לכם, אנחנו בודקים בקשה-בקשה, ואני קורא כל המלצה. והרוב המכריע, כמעט מוחלט, זה מהגרים מטעמים כלכליים על-פי התשתית העובדתית שמונחת בפני, ולא דבר אשר אנחנו רואים בו דבר העונה על הגדרת "פליטות".

חבר הכנסת חנין, באופן לגיטימי, הגיש ניסוחים שהם בעצם העתקה או דבר שדומה לחוק הכניסה לישראל, והסברתי מדוע זה לא מתאים לסיטואציה שאנחנו מתמודדים אתה. ואם היינו מאמינים באמת שחוק הכניסה לישראל נותן לנו את המענים, אז לא היינו מגישים את החוק הזה. אנחנו לא חושבים ככה.

הערות של חברת הכנסת שקד – קודם כל, המדיניות שישוחרר למתקן הפתוח, לשאלה שלה, אבל אני לא חושב שצריך לקבוע בחוק ולמסמר, כי יש כל מיני נסיבות וצריך לשמור מידה של גמישות.

היו"ר מירי רגב :

האם מהשנה הזאת עובר למתקן הפתוח?

שר הפנים גדעון סער :

אז המדיניות תהיה בהעדפה שילך למתקן פתוח. אבל אני לא רוצה לקבוע מסמרות. יכול להיות שיהיה מקרה שאני חושב שזה לא נכון. אז זה לא דבר שאתה מסנדל את עצמך בחוק. זה להיפך, מקום שאתה משאיר גמישות.

היא אמרה למה שנה ולא שנה וחצי, ואמר אותו דבר גם עובד חוגי. ואנחנו, בדיון ראשון אצל ראש הממשלה רצינו ללכת לכיוון של שנה וחצי, והיה לנו שיג ושיח עם היועץ המשפטי לממשלה, והגענו להבנות מסוימות ולקחנו גם בחשבון, בין היתר, את ההערות איך ניתן לעמוד במבחנים החוקתיים באופן אופטימלי. אז עשינו גם פשרות.

אני חושב שעדיין זה נשאר דבר שיש בו ערך מבחינת התכליות שעליהן דיברתי, וזאת ההבנה שהגענו אליה עם היועץ המשפטי לממשלה.

ההערה השלישית – היא אמרה לי שהיא ויתרה, אחרי ששוחחנו והיא לא רלוונטית.

ההערות של הוועדה – לפרק זה, אני מדגיש – קיבלנו את כולן, למעט אחת אשר אליה התייחסתי אני והתייחס גם היועץ המשפטי של מינהל האוכלוסין.

חבר הכנסת פריג' דיבר ואמר כאילו אנחנו מפלים, משהו שצבע עורו כזה לעומת צבע עור אחר. אין לזה שום יסוד. אם בכלל, ההבחנה הרלוונטית היא מי שנכנס לארץ בהיתר ומי שנכנס כמסתנן בלתי חוקי. גם האדם שנכנס מטורקיה או מהפיליפינים כעובד זר, הוא נכנס עם רישיון. לפעמים יש מקרה שאדם נכנס ברישיון, ונשאר אחר-כך מעבר לתקופת ההיתר.

נחמן שי :

ומה דינו?

שר הפנים גדעון סער :

המדינה יכולה להרחיק אותו.

נחמן שי :

למדינה שהוא בא ממנה?

שר הפנים גדעון סער :

כן. ולגבי רוב המדינות אין את הבעיה של מה שנקרא: אי הרחקה זמנית. למשל, סודן היא מדינת אויב. מזה מתחייבים או נובעים כל מיני דברים. אז יש הבדל לעניין זה בין גירוש לבין יציאה מרצון. אבל זה לא קשור לצבע עור, ולא נכון להציג את זה בצורה כזאת.

חבר הכנסת מזרחי, לצערי, בא לדבר, לא בא להקשיב. זה ניכר בדברים שהוא אמר, וזה ניכר גם בעובדה שהוא הלך אחרי שהוא דיבר.

היו"ר מירי רגב :

אז אל תענה לו.

שר הפנים גדעון סער :

אבל אני רוצה להעיר לפרוטוקול שלא נכון להציג את הנושא כאילו כל התוכנית שעליה החליטה הממשלה ביום א', שעלותה היא מאות מיליוני שקלים, היא עוסקת ב-3,300 שיועברו למתקן פתוח.

יש שם נושא של ביטחון אישי של דרום תל-אביב. יש שם נושא של תקנון כדי לאכוף מניעת העסקה. יש שם הרבה מאוד דברים.

יש דרכים נוספות לסייע לשכונות הדרום. זה עלה בדיון שהתקיים אצל מנכ"ל משרד ראש הממשלה בשבוע שעבר.

היו"ר מירי רגב:

כולל גם שיקום שכונות - - - שאנחנו ביקשנו.

שר הפנים גדעון סער:

כן, ואני מקווה, ואנחנו בהחלט רוצים – אני העליתי את זה לדיון אצל מנכ"ל משרד ראש הממשלה – למצוא דרכים, מעבר לעניין של הביטחון האישי, לסייע לשכונות הדרום ולתמוך בהן.

דב חנין:

יש לוחות זמנים כלשהם לעניין הזה?

שר הפנים גדעון סער:

אני רוצה לציין עוד דבר: דובר פה על אנשים שביצעו עבירות על החוק. עד היום אנחנו היינו על-פי הנוהל שהיועץ המשפטי לממשלה אישר לנו. יכולנו להעביר למתקן הסגור אנשים שנחשדו בעבירות על קטגוריה שנקראת: שלום הציבור, שסיכנו את שלום הציבור, ואנחנו לא יכולנו להעביר אנשים שביצעו עבירות, למשל, עבירות רכוש, אפילו אם הם רצידיביסטים, לצורך העניין, וביצעו פעם אחר פעם.

עכשיו אנחנו נוכל, וזה בהחלט דבר שיש לו משמעות מבחינת העבריינות בערים שלנו, להעביר למתקן הפתוח, בין היתר, אנשים שנחשדו בעבירות הללו.

נחמן שי:

למתקן הפתוח?

שר הפנים גדעון סער:

למתקן הפתוח, כמובן. אני אומר שהמתקן הפתוח הוא רלוונטי לאוכלוסיה של המסתננים שקיימים כאן. אם יפרו את תנאי המתקן הפתוח, על-פי החוק המוצע, יועברו למתקן סגור.

אחרון, לחבר הכנסת נחמן שי – לא היית בתחילת הדיון והתייחסתי לזה. הגדר לבד לא יכולה לעשות עבודה. היא חשובה, היא מרכיב חשוב, אבל בעיני המסתנן או המסתננים הפוטנציאליים, ואמרתי גם אתמול במליאת הכנסת, יש עשרות מיליוני היום באפריקה שמחפשים לאן להגיע, הם מחפשים הרבה מדינות מערביות, וכל המדינות המערביות מתמודדות עם זה, מי באיחור ומי לא באיחור. ומבחינתם, אם אתה לא מוכן לעשות שום דבר אלא רק להציע להם, ברגע שהם עברו את הגבול, כבר להציע להם כסף שיחזרו בחזרה, אתה לא תרתיע אנשים מלהגיע לפה.

ולכן מדינות אירופאיות מתקדמות נוקטות במתקן פתוח. היום מדינות כבר עוברות למתקן סגור. בשווייץ יש כוונה לעבור לזה. ואנחנו בהחלט משתמשים גם בתמריצים, אבל אנחנו לא יכולים להתמודד עם זה רק באמצעות תמריצים, כי בסופו של דבר אנחנו חשופים לסכנה קבועה, ואנחנו צריכים להבין את העובדה הזאת.

חזרתי ואמרתי בתחילת הדברים, גם על-פי חוק הכניסה לישראל, לא היה בכלל החוק הזה ולא החוק הקודם, ושום חוק – חוק הכניסה לישראל מאפשר למדינה לעצור אדם שעבר את הגבול ולשים אותו חודשיים ללא משפט.

קריאה:

שר הפנים גדעון סער :

בסדר גמור. אם היינו חושבים שחוק הכניסה לישראל מספיק בסיטואציה שאנחנו נמצאים בה, היינו נשארים עם חוק הכניסה לישראל. אנחנו ממש לא חושבים שזה מספיק.

שמענו פה כמה הערות, הן נראו ענייניות. אנחנו מקבלים את ההערות הענייניות. מה שאנחנו חושבים שאנחנו לא יכולים לקבל, מבחינת האחריות שמוטלת עלינו, אנחנו לא מוכנים.

פה הטיפו מוסר, כאילו יש אנושיים ולא אנושיים, אנשים שסבל אנושי הוא זר להם. גם זה, כל מי שהיה בדרום תל-אביב וראה באיזה תנאים חיים שם, באיזה תנאים חיים המסתננים הבלתי חוקיים, כמה מצטופפים בדירה, מה התנאים שם, מה התנאים התברואתיים שם, מבין שכל המלל הזה, הרס, על זכויות אדם, הוא לא באמת לעניין.

היו"ר מירי רגב :

הוא לא רק בצד אחד.

שר הפנים גדעון סער :

גם לא בצד של המסתננים עצמם. ולכן אנחנו הגענו לפרטי פרטים בהצעה הזאת, והגענו לסוגיות של שירותי בריאות ושירותי רווחה, והרבה מאוד דברים במתקן הפתוח, ואנחנו משתדלים לעשות את הדברים. אני לא חושב שמישהו יכול להאשים את מדינת ישראל ביחס לא הומאני.

מדינת ישראל, כפי שנטען פה על-ידי אחד הארגונים, מתמודדת עם היקפים, בטח יחסיים אבל גם אבסולוטיים, אדירים, של הסתננות בלתי חוקית מאריתריאה וסודן.

היו"ר מירי רגב :

חברים, לפני שאנחנו מסיימים, אני רוצה להודות לך, קודם כל, כבוד השר.

אני מבקשת ממושרד הפנים להעביר נתונים על-פי השאילתה והבקשה של חבר הוועדה דב חנין, נתונים על בדיקת פליטות של אזרחים, מהגרי עבודה, מסתננים מאריתריאה וסודן. אתם לא צריכים להביא את זה מחר וגם לא מחרתיים – כמו הזמן בשאילתה, בצורה מסודרת. זאת הבקשה הרשמית.

דב חנין :

במסגרת הדיונים בחוק.

היו"ר מירי רגב :

לא יודעת אם במסגרת הדיונים בחוק.

דב חנין :

כדאי שנדע. זה חשוב.

היו"ר מירי רגב :

עם כל הכבוד, דב חנין, אני מתייחסת ברצינות לבקשות שלך ולשאלות שלך - - -

שר הפנים גדעון סער :

אם אתה לא היית שואל בצורה אינקוויזיטורית, הייתי יכול להתייחס אליך אחרת.

דב חנין :

אני לא שואל בצורה אינקוויזיטורית. אני שואל בצורה עניינית לחלוטין.

שר הפנים גדעון סער :

אתה לא תשאל אותי כמו בחקירה נגדית בבית-משפט. וכשתעשה את זה, אתה תקבל - - - לך לתקנון הכנסת.

דב חנין :

אל תחשוש. אל תחשוש. למי שאין לו ממה לחשוש - - - ממה יש לך לחשוש?

שר הפנים גדעון סער :

אין לי ממה לחשוש, אבל אתה לא תובע, לא חוקר, לא מאשים.

דב חנין :

ממה אתה מפחד? ממה אתה מפחד?

שר הפנים גדעון סער :

יש לך כלים כחבר כנסת, תפעל לפי הכלים.

דב חנין :

ממה אתה מפחד, אדוני השר? מה זה? מה הפחד הזה?

היו"ר מירי רגב :

דב, דב, אתה יודע שהיה פה אבי חימי והציג פה בצורה הכי שקופה. מעולם אבי חימי לא הופיע בכנסת. פעם ראשונה שהוא הופיע.

דב חנין :

מצוין, יפה. אז ממה לפחד?

היו"ר מירי רגב :

ולכן אני מבקשת, נא בבקשה, משרד הפנים, להעביר לנו תגובה לשאילתה בזמנים המוקצים. אף אחד לא עומד לכם עם אקדח על הרקה.

דבר שני, קודם כל, אני מודה לך שקיבלת את הערות הוועדה. אני נוטה לקבל את סעיף 3.

עם זאת, המשנה ליועץ המשפטי הממשלה, היועץ המשפטי של הכנסת אכן טען שהסעיף הזה הוא סעיף בעייתי. הוא כתב, הוא אפילו בניגוד מוחלט לפסיקת בית-המשפט העליון ולעקרונות שנקבעו בדין הישראלי לעניין מעצרים מנהליים באופן כללי. אני מציעה לכם לשקול את זה שוב.

שר הפנים גדעון סער :

אני נתתי תשובה בעניין הזה.

היו"ר מירי רגב :

אוקי, אז אני רק אומרת שלא להגיד שהיועץ המשפטי - - -

שר הפנים גדעון סער :

אם אתם רוצים לקחת את הסיכון - - -

דינה זילבר :

אני רוצה לחדד : אין אף אמירה בחוות הדעת של היועץ המשפטי של הכנסת, שקראנו אותה ברצינות רבה, ומאוד מכבדים את עמדתו ואת עמדת היועץ המשפטי של הכנסת. הוא באמת הצביע על קשיים, על בעיות שעולות מהחוק, קשיים שאנחנו מודעים אליהם. אף אחד לא טוען שההסדר חף מכל קושי.

היו"ר מירי רגב :

לא, לא, זה ברור לנו.

דינה זילבר :

אז יש בעיה - - -

היו"ר מירי רגב :

אני נוטה לקבל פה את ההמלצה של הממשלה, ואני נוטה להביא את הסעיף הזה להצבעה - - -

שר הפנים גדעון סער :

של הממשלה?

היו"ר מירי רגב :

של הממשלה. של הממשלה. זה שלך, כבוד השר.

שר הפנים גדעון סער :

אוקי, כי חששתי לרגע שנוצר פער בינינו.

היו"ר מירי רגב :

חכה.

דב חנין :

יותר מדי חששות בדיון אחד, אדוני השר.

היו"ר מירי רגב :

דב חנין, די, תן לנו סיים את היום הזה.

דב חנין :

גם מדב חנין וגם ממירי רגב באותו דיון?

היו"ר מירי רגב :

אי אפשר. זה לא יאומן.

שר הפנים גדעון סער :

בוא, אל תיתפס לשיגעון גדלות. אל תיתפס לשיגעון גדלות.

דב חנין :

לא, לא. אדוני השר, באמת, שיגעון גדלות לידך?

היו"ר מירי רגב:

אני מפנה את תשומת לבך לסעיף 11. פשוט היה חשוב לי להפנות.

דבר שני, אני מבקשת מכבוד השר שישקול ויבחן את הסוגיה של קטינים במשמורת סגורה. אנחנו עושים דיון עם המשטרה ומול המשטרה בעניין הזה. ולכן אני חושבת שכן נכון לשקול, גם אם הם חריגים, לשקול במקרים חריגים מה עושים. אולי להביא את ההחלטה הזאת להחלטה כזאת או אחרת, אבל אני חושבת שקטינים, לא נכון שיהיו במשמורת.

שר הפנים גדעון סער:

חברת הכנסת רגב, אנחנו, כעיקרון, לא מתכוונים להחזיק קטינים במשמורת סגורה.

היו"ר מירי רגב:

יפה. אז אני שמחה.

שר הפנים גדעון סער:

אבל אני לא מציע כל דבר לעגן בחוק. מה קורה אם באות משפחות? לא יודע, אז מה, אני מפריד את הילדים מההורים?

היו"ר מירי רגב:

אבל יש כזה דבר - - -

דב חנין:

שאלה רצינית. שאלה רצינית.

עיסאווי פריג':

התוצאה - - -

היו"ר מירי רגב:

סליחה, אני לא צריכה דוברים.

שר הפנים גדעון סער:

אנחנו, עוד לפני זה, שחררנו ילדים ממשמורת וגם עכשיו כשהיה צריך לשחרר, קודם כל, שחררנו את הנשים, ואנחנו לא מחפשים להכניס מיד למשמורת. אבל מה יקרה אם יבואו משפחות? אז מה נעשה?

היו"ר מירי רגב:

אז צריך לשקול את זה. בכל מקרה, זה נושא ששווה לשקול אותו.

והדבר האחרון, המשרד לביטחון פנים ושב"ס – נציג שב"ס, אני רוצה לראות את העיניים שלך. אני מכירה את פעילות השב"ס דרך אירועים אחרים שהוועדה מפקחת עליהם. אני מבקשת שתבואו מוכנים לדיון שמדבר על הסעיפים של שב"ס, ואיך אתם מתכוונים להביא לידי ביטוי את השינוי, שזה בעצם מתקן פתוח ולא מתקן סגור.

אז אנא מכם, שב"ס והיועץ המשפטי של המשרד לביטחון פנים, תנו דגש בעניין הזה. נתתי כמה הנחיות ליועץ המשפטי שלנו, אני לא יודעת אם הוא העביר לכם או לא, בעיקר בהפרדה, בהפרדות שיש בין מבוגרים לקטינים, בין הורים לילדים. חברה, במתקן הפתוח - - -

קריאה:

אין קטינים.

יואל הדר:

קיבלנו את העמדה שלך.

היו"ר מירי רגב:

אז אוקי, אם אין קטינים במתקן הפתוח פתרתם לי. בינתיים פתרתם לי הרבה מהסוגיות שביקשתי לשאול ולבדוק אותן מולכם.

תודה רבה. מחר הדיון ייפתח בשעה 9:00 בבוקר.

הישיבה ננעלה בשעה 21:05.

פרוטוקול מס' 141
מישיבת ועדת הפנים והגנת הסביבה
יום רביעי, כ"ד בכסלו התשע"ד (27 בנובמבר 2013), שעה 9:00

סדר היום:

הצ"ח למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 4 והוראת שעה) התשע"ד-2013

נכחו:

חברי הוועדה:

מירי רגב – היו"ר
דב חנין

מרב מיכאלי
משה מזרחי
עיסאווי פריג'י

מוזמנים:

שר הפנים גדעון סער	—	מרכזת באגף תכנון ופיתוח, משרד ראש הממשלה
סגנית שר הפנים פניה קירשנבאום	—	משרד היועץ המשפטי לממשלה
איריס פרנקל-כהן	—	מחלקת ייעוץ וחקיקה, משרד המשפטים
רינה זילבר	—	ראש תחום (ייעוץ), משרד המשפטים
חגי שלזינגר	—	ייעוץ וחקיקה (פלילי), משרד המשפטים
עו"ד אביטל שטרנברג	—	ייעוץ וחקיקה (פלילי), משרד המשפטים
עו"ד גבי פיסמן	—	מתמחה, משרד המשפטים
עו"ד רעות בינג	—	ממונה יחידת הסמים, משרד האוצר
רון בוכניק	—	רפרנט תעסוקה, אגף תקציבים, משרד האוצר
זאב ציגלברג	—	משרד החוץ
אורי שיינין	—	מח' משפט בינלאומי, משרד החוץ
אורטל אלבז	—	ע' יועמ"ש, המשרד לבטחון פנים
אסף לובין	—	יועמ"ש בט"פ, המשרד לבטחון פנים
איתן גולן	—	ק' אסירים מחוז דרום, המשרד לבטחון פנים
יואל הדר	—	ע' יועמ"ש, המשרד לבטחון פנים
יהושע וייס	—	מתמחה, משרד לבטחון הפנים
נירית להב קניזו	—	ראש תחום חקיקה, שב"ס
מוריה אלבז	—	יועץ שר הפנים, משרד הפנים
בן ציון	—	מנכ"ל, רשות האוכלוסין וההגירה
ערן דויד	—	יועץ משפטי, רשות האוכלוסין וההגירה
אמנון בן-עמי	—	ראש מנהל אכיפה זרים, רשות האוכלוסין וההגירה
עו"ד דניאל סלומון	—	ממונה (אכיפה זרים), רשות האוכלוסין וההגירה
יורי אדלשטיין	—	ראש אגף בריאות כללית, משרד הבריאות
עינת פישר-צין	—	משנה לראש העיר תל-אביב-יפו
ורד עזרא	—	ועדת העובדים הזרים, לשכת עורכי הדין
ארנון גלעדי	—	עו"ד, האגודה לזכויות האזרח
מרים אברמוביץ אזולאי	—	מוקד סיוע לעובדים זרים
עודד פלר	—	מבקש מקלט מדרפור, מוקד סיוע לעובדים זרים
אנואר סולימן ארבב איסמעיל	—	ראש התוכנית לזכויות מהגרים במכללת ר"ג, מוקד סיוע לעובדים זרים
Anwar Suliman Arbab Suliman	—	מבקש מקלט מדרפור, מוקד סיוע לעובדים זרים
אסנת כהן ליפשיץ	—	
Najamndian Adam Ahmed	—	

—	ארגון סיוע לפליטים	—	עומאר נגמלפון
—	נציבות האו"ם לפליטים	—	ואלפורגה אנגלברכט
—	מחלקה משפטית, נציבות האו"ם לפליטים	—	לידיה רבינוביץ
—	יועץ בכיר, נציבות האו"ם לפליטים	—	מיכאל נתן בבלי
—	ראש המחלקה המשפטית, קהלת	—	ד"ר אביעד בקשי
—	מנחה קליני, הקליניקה לזכויות פליטים, אוניברסיטת תל-אביב	—	אלעד כהנא
—	סגנית מנהלת פרויקט סיוע בבקשות מקלט	—	נועה פיזר
—	פעיל המשמר החברתי	—	חובב ינאי
—	ראש תחום הסברה, המרכז למדיניות הגירה ישראלית	—	יונתן יעקובוביץ'
—	לוביסטית, מטה למען הפליטים	—	וילי ברוש
—	שתי"ל	—	עידית מנשה

ייעוץ משפטי:

תומר רוזנר ; גלעד קרן

רבות הוועדה:

איה נחום

רשמת פרלמנטרית:

שרון רפאלי

הצ"ח למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 4 והוראת שעה) התשע"ד-2013**היו"ר מירי רגב:**

בוקר טוב לכולם. אנחנו פותחים את דיון ועדת הפנים והגנת הסביבה על המשך הצעת החוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 4 והוראת שעה), התשע"ד-2013. השר הודיע שהוא מתעכב קצת, אבל אנחנו לא נמתין לו, אנחנו נמשיך בדיון. הדיון יהיה היום עד השעה 11:00. המליאה מתחילה בשעה 11:00, ואנחנו ננסה להתקדם עם סעיפי החוק. מי שמבקש לדבר, נא להירשם. אני נותנת זכות דיבור ב-10 הדקות הקרובות, ולאחר מכן הרשימה תיסגר ונעבור לחברי הכנסת.

אני מבקשת מנציג משרד הפנים להציג את סעיפי החוק. אנחנו נדון עכשיו על ארבעה סעיפים ראשונים בדבר מרכז שהייה למסתננים, ואחר-כך נמשיך בסעיפים העוקבים. בבקשה.

דניאל סלומון:

(הקראת הסעיפים)

הוספת פרק ד' – 1. אחרי סעיף 32 לחוק העיקרי יבוא:
הוראת שעה

"פרק ד' : מרכז שהייה למסתננים

הגדרות 32א. בפרק זה-

"חוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור" - חוק
סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור,
התשס"ה-2005;

"חייל מוסמך" – חייל מוסמך כהגדרתו בחוק
סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור
שקיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות
המסורות לו לפי פרק זה;

"חפץ אסור" – אחד מאלה:

- (1) חפץ שהחזקתו אסורה לפי דין;
- (2) חפץ שאסור להחזיקו בהתאם להוראות שקבע מנהל המרכז לפי סעיף 32(א);
- "כלי תחבורה", "נשק", "עיכוב", "רכב ציבורי" – כהגדרתם בחוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור;
- "מרכז שהייה", "המרכז" – מרכז שהייה למסתננים שהוכרז לפי סעיף 32ב;
- "הנציב", "סוהר", "סוהר בכיר" – כהגדרתם בפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב – 1971;

"עבודות תחזוקה ושירותים שוטפים" - עבודות ושירותים הקשורים בתפעול מרכז שהייה, לרבות עבודות ניקיון, עבודות אחזקה, עבודות מטבח, שירותי גינון ושירותי כביסה;

"פקודת מעצר וחיפוש" - פקודת סדר הדין פלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט – 1969;
"שוהה במרכז", "שוהה" - מסתנן שניתנה לגביו הוראת שהייה לפי סעיף 32ד.

הכרזה על מרכז שהייה 32ב. השר לביטחון הפנים רשאי להכריז בצו על מקום מסוים כמרכז שהייה למסתננים לעניין פרק זה.

מינוי מנהל המרכז ועובדי המרכז 32ג. הכריז השר לביטחון הפנים על מרכז שהייה לפי הוראות סעיף 32ב, ימנה הנציב, לצורך ניהול המרכז ותפעולו, סוהר בכיר שיהיה מנהל המרכז וכן סוהרים שיהיו עובדי המרכז, ובלבד שעברו הכשרה מתאימה כפי שהורה.

הוראת שהייה במרכז 32ד. (א) מצא ממונה ביקורת הגבולות כי קיים קושי בביצוע גירושו של מסתנן, רשאי הוא להורות כי המסתנן ישהה במרכז שהייה עד לגירושו מישראל, עד ליציאתו ממנה או עד למועד אחר שיקבע (בפרק זה – הוראת שהייה); הוראת שהייה תינתן בכתב ויראו אותה כאסמכתה חוקית לשהייתו של המסתנן בישראל, בכפוף לתנאים שנקבעו בה.

(ב) ממונה ביקורת הגבולות רשאי לתת הוראת שהייה לפי סעיף קטן (א) בין שהמסתנן מוחזק אותה עת במשמורת מכוח צו גירוש לפי חוק זה או מכוח צו משמורת לפי חוק הכניסה לישראל ובין שהמסתנן אינו מוחזק במשמורת כאמור.

(ג) שר הפנים רשאי לקבוע תקנות לעניין התנאים שייכללו בהוראת שהייה לפי סעיף קטן (א), ורשאי ממונה ביקורת הגבולות לקבוע בהוראת שהייה תנאים נוספים.

(ד) על אף הוראות סעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה לישראל, מסתנן שחלה לגביו הוראת שהייה לא יקבל אשרה ורישיון לישיבה בישראל לפי חוק הכניסה לישראל.

היו"ר מירי רגב:

השב"ס, תנו הסבר. קודם כול חשוב לי מאוד להבין את ההפרדה שאתם עושים בין אסירים לבין מתקן פתוח. אין הכוונה שהם יהיו אסירים, אלא שיוכלו לצאת, יוכלו להיפגש עם המשפחות שלהם, עם הילדים שלהם, עם החברים שלהם, ושלא נהלי הוראות שב"ס שמוכרים לנו ובחלקם אפילו יש לנו הסתייגויות, יהיו בעצם על השוהים. אז תסביר, בבקשה.

איתן גולן:

עו"ד איתן גולן, ראש ענף מנהלי בחקיקה בלשכה המשפטית של שירות בתי הסוהר. אני אתחיל ואומר כמה אמירות כלליות. אנחנו מדברים על מתכונת חדשה גם לשירות בתי הסוהר, ומרגע שהשב"ס נקרא לדגל לצורך ניהול המרכז ולתפעולו הארגון נרתם בכמה מישורים: הראשון הוא כתיבת הטיוטה הראשונית של הצעת החוק שאנחנו מדברים עליה בפרק הנוכחי יחד עם משרד המשפטים ומשרדים אחרים; ותחילת ההיערכות בדיוק בנקודות האלה.

מדובר במתכונת חדשה, והמרכז הזה מתבסס על תשתית נורמטיבית חדשה – אותה התשתית שאנחנו יושבים לדון עליה כאן בוועדה. אנחנו לא מדברים על פקודת בתי הסוהר, אנחנו לא מדברים על פקודות הנציבות – אנחנו מדברים על הוראות הצעת החוק הזאת. ההוראות האלה באו בסופו של דבר לתת את המענה הנכון ואת האיזון הנדרש בין הסטטוס של אותם שוהים שהם אינם אסירים ואינם מוחזקים במשמורת ואינם עצורים; אלא מוחזקים מכוח היתרים שניתנים על-ידי משרד הפנים ושוהים באותו מרכז. מתקיים משטר של יציאות וכניסות מן המרכז החוצה, כלומר אנחנו מדברים על חופש תנועה מחוץ למתקן ועל חופש תנועה יחסי גם בתוך המתקן עצמו. זה בשונה לחלוטין ממה שקורה במתקן כליאה. כלומר אמנם מדובר בשב"ס, אבל שלא נתבלבל – אנחנו לא מדברים על תפעול של בית-סוהר ולא על פעולות מכוח נורמות שב"ס רגיל לפעול מכוחן, אלא להפך. לצורך כך גם בהתאם להוראות בפרק הזה מתקיים מהלך של הדרכה, וכמובן, הדברים הם בהתהוות.

היו"ר מירי רגב:

מה זה הדרכה? מה זה בהתהוות? החוק הזה יחוקק ב-4 בחודש.

איתן גולן:

אני יכול לומר לגברתי שכבר נערכות הכשרות. יושב כאן קצין האסירים של המחוז הדרומי של שירות בתי הסוהר. הוא יוכל לתת פירוט יותר טכני ומעשי במידת האפשר.

היו"ר מירי רגב:

מה עושים בהכשרות האלה?

איתן גולן:

בהכשרות האלה ניתן דגש על אותן סמכויות מסוימות ייחודיות וחדשות שאנחנו נראה אותן כאן בהמשך ההצעה; הן סמכויות שנדרשות לצורך השמירה הבסיסית על הסדר בתוך המרכז. שוב – סמכויות שהן שונות לחלוטין מסמכויות שניתנות בפקודת בתי הסוהר או בחוק המעצרים וכו'.

היו"ר מירי רגב:

יש מישור של רווחה בהרכב הזה של האנשים שינהלו את בית הסוהר?

איתן גולן:

זה לא בית-סוהר.

היו"ר מירי רגב:

מתקן שהייה.

יש שם גם אנשי רווחה?

איתן גולן:

יש אנשי רווחה, יש גורמי רפואה. אני יכול לומר שגם ממד"ה – מערך מדעי ההתנהגות – פועל כדי להכשיר את אותם סוהרים שימונו על-ידי הנציב בהתאם לחוק הזה שטרם עבר, אבל אנחנו לא מחכים שהחוק יעבור, והמערכים האלה כבר בהתהוות, והם פועלים. נעשות הדרכות גם כדי להכשיר את אנשי הסגל, את עובדי המתקן שהם אמנם סוהרים, אבל מי שניצב מולם הם שוהים שאינם אסירים, אינם מוחזקים במשמורת.

היו"ר מירי רגב:

כמה אנשים הוכשרו עד עכשיו וכמה זמן ההכשרה?

יהושע וייס:

אני ד"ר יהושע וייס, קצין אסירים של מחוז דרום. המתקן הזה יהיה במחוז דרום, ולכן אני מעורב בהקמה ובחשיבה. ההכשרה היא בת יומיים. הדגש הוא הכנה מנטלית מכיוון שמדובר בשינוי חשיבה של שירות בתי-הסוהר. אנחנו עצמנו מעורבים כחודש ימים בחשיבה לגבי החוק החדש הזה, לגבי ההבנה שלו, לגבי מהות המשימה שמוטלת על שירות בתי-הסוהר. אנחנו לוקחים את הסוהרים ומכשירים אותם במיוחד. רק סוהרים שיעברו את ההכשרה הזאת - -

היו"ר מירי רגב:

כמה סוהרים הוכשרו כבר?

יהושע וייס:

עד סוף שבוע שעבר כ-150, והשבוע עוד 50. היה עוד מחזור, ואנחנו ממשיכים.

היו"ר מירי רגב:

כמה בסך-הכול יהיו שם?

יהושע וייס:

התקינה שתהיה שם היא קצת פחות מ-200 - -

היו"ר מירי רגב:

200 איש שיעבדו במשמרות.

יהושע וייס:

כן, פחות מזה. אנחנו מכשירים קצת יותר כדי שתהיה לנו יכולת משחק.

היו"ר מירי רגב:

כמה עובדים יודעים לטפל ברווחה, בבריאות, בילדים, בנערים, בנערות יהיו שם?

יהושע וייס:

הנושא של הרווחה ושל הרפואה, לפי הצעת המציעים, ניתן למשרד הרווחה ולמשרד הבריאות.

היו"ר מירי רגב:

זה ברור. יש כאן נציגי משרד הבריאות ומשרד הרווחה? לא. מנהלת הוועדה, נא לרשום שיגיעו לדיונים הבאים.

משום שיש אחריות כוללת למתקן, ואם תהיה בעיה של רווחה הרי לא נגיד – זה משרד הבריאות אשם, אלא אתה תצטרך לתת את ההסבר לעניין הזה, אז אתה צריך לי תשובות כאחראי על הנושא הזה גם בתחום הרווחה וגם בתחום הבריאות. זה נכון שאחריותם היא להביא את האנשים ולהביא את אותם אנשי מקצוע שייתנו טיפול, זה לא אתה צריך לעשות את זה. אבל אתה צריך להגיד לי, כמה אנשי רפואה יהיו שם, כמה אנשי רווחה יהיו שם, האם עובדים שם במשמרות או לא.

כן, היועץ המשפטי של המשרד לביטחון הפנים, בבקשה.

יואל הדר:

גברתי מדברת על מודל מסוים, וזה לא המודל שהממשלה ראתה אותו בצורה כזאת.

היו"ר מירי רגב:

אז תסבירו לי מה הממשלה כן ראתה.

יואל הדר:

ככלל השב"ס אחראי על תפעול המתקן על כל מרכיביו, לרבות בריאות ורווחה. מי שייתן את ההנחיה המקצועית בעניין הזה – כמה רופאים, איזה סוג של רופאים, איזה סוג של חיסונים – זה משרד הבריאות.

היו"ר מירי רגב:

זה ברור. אני לא ביקשתי שהשב"ס ייתן הנחיה לגבי סוג החיסונים. אני שואלת אותך אם השב"ס יודע להגיד לי היום כמה אנשי רפואה יהיו במתקן.

יואל הדר:

הוא לא יודע כי הוא לא קובע את זה. מי שקובע את זה זה משרד הבריאות.

היו"ר מירי רגב:

אז מי יודע?

יואל הדר:

משרד הבריאות קובע לגבי כל המכלול הרפואי. שב"ס יפעילו את המתקן הזה. בעניין רווחה משרד הרווחה יקבע כמה עובדים סוציאליים יהיו, ובאלו תחומים יהיו העובדים הסוציאליים.

קריאה:

של מי יהיו העובדים האלה?

היו"ר מירי רגב:

הם יהיו של המשרדים, אבל מקצועית הם יהיו כפופים לגורמים המקצועיים, אבל פיקודית מי שיצטרך לדעת אם הם מגיעים או לא מגיעים, אם הם שם או לא שם, זה השב"ס.

יואל הדר:

אנחנו עוד לא יודעים כי עוד לא קיבלנו הנחיה לגבי מספר העובדים.

היו"ר מירי רגב:

מתי תקבלו אותה, אחרי שהחוק יחוקק?

יואל הדר:

הכול עכשיו בהתהוות, וגם זה יהיה בימים הקרובים.

היו"ר מירי רגב:

אני מבקשת להקפיץ לפה את הנציגים של בריאות ורווחה. אני יודעת שהם הוזמנו.

יהושע וייס:

אם את רוצה אני אקריא את התכנית שיש בידי שיצאה מהממשלה: "משרד הבריאות יקצה למשרד לביטחון הפנים את המשאבים הכרוכים, והוא יקבע מהם". הוא קובע.

היו"ר מירי רגב:

זה ברור שהוא קובע, אבל יש לך אחריות כוללת על מה שקורה במתקן. עכשיו אחד המסתננים חולה, ואתם צריכים להביא במהירות רופא ולפנות אותו לאיזשהו מקום – אם אתה לא יודע כמה רופאים יש לך, מתי רופא נמצא, לאן אתה יכול לפנות אותו, ומה היכולת שלך לפנות אותו בזמן אמת – אז מי יעשה את זה? אלה השאלות שאתה חייב לשאול. אתה צריך לקחת פיקוד על משהו כשאתה יודע להפעיל את האנשים התומכים בך בניהול המתקן. הרי ניהול המתקן הוא לא רק לשמור על המשמעת, ושיהיה להם אוכל ומים חמים, כניסה ויציאה שלהם, אלא גם לוודא שהשירותים שהם צריכים לקבל על פי החוק יינתנו להם.

פניה קירשנבאום:

רק להתייחס לעניין הזה. מה שגם כתוב בחוק, משרד הבריאות יקבע את התקינה של העובדים של משרד הבריאות - -

היו"ר מירי רגב:

זה ברור.

פניה קירשנבאום:

- - השב"ס יפקח שאותה תקינה מתקיימת. אז הוא לא יכול כרגע להגיד; כי אם משרד הבריאות יקבע שלמספר האנשים הזה במרכז השהייה חייב להיות כל יום 24 שעות רופא, ויש עוד רופא תורן אז הוא צריך לבדוק. אבל הוא לא יכול - - -

היו"ר מירי רגב:

אוקיי, אבל אני שואלת אותו אם הוא יודע מה התקינה.

פניה קירשנבאום:

התקינה תיקבע על-ידי משרד הבריאות.

היו"ר מירי רגב:

השאלה אם הוא יודע מה התקינה.

פניה קירשנבאום:

הוא לא יודע.

היו"ר מירי רגב:

אז תגידו שכרגע אתם לא יודעים מה התקינה לא של גורמי רווחה ולא של גורמי בריאות.

מה זה "סוהר בכיר שיהיה מנהל המרכז"?

איתן גולן:

סוהר בכיר זאת הגדרה שלקוחה מפקודת בתי הסוהר. הכוונה היא לקצין שבדרגתו הוא סגן גונדר ומעלה – דרגה שמקבילה לסגן-אלוף או לסגן-ניצב.

היו"ר מירי רגב:

מה בדרך כלל הדרגות של בתי הסוהר?

איתן גולן:

זה תואם את העניין.

היו"ר מירי רגב:

הוא ייבחר על-פי צעירותו או על-פי בגרותו? "בגרות" הכוונה הבשלות שלו -

איתן גולן:

על-פי שיקול דעת נציב בתי-הסוהר.

יואל הדר:

על-פי התאמתו.

היו"ר מירי רגב:

התאמתו זה בסדר, אבל ברור לכם שהמתקן הזה דורש התנהלות אחרת ממתקן רגיל. לכן צריך להיות פה אדם שיש לו ראייה אחרת, מערכתית. אתם מבינים בדיוק למה אני מתכוונת. לכן המינוי של אותו אדם הוא המפתח לגבי האופן שבו המקום הזה יתנהל. לכן אני בכוונה שואלת מהי הדרגה שלו, מה הכישורים שלו, והאם הנציב או השר שממנה – ופה, לדעתי, השר צריך להתערב -

יואל הדר:

השר ממנה.

היו"ר מירי רגב:

יפה. אז השר שממנה צריך למנות פה אדם שיכול להתמודד עם אוכלוסייה מהסוג הזה. פה דרך אגב, כתוב שהנציב ימנה ולא השר. אבל אני אשמח שהשר יתערב בעניין הזה.

איתן גולן:

גברתי, אם יורשה לי רק לומר – אני יכול להבטיחך נאמנה שנציב בתי הסוהר מודע לכלל השיקולים.

היו"ר מירי רגב:

יכול להיות שנכון להגיד פה שהשר ימנה. תוסיף את התוספת הזאת.

יואל הדר:

השר ממנה באופן כללי את כל הסוהרים הבכירים. לצורך תפעול המתקן הזה הנציב הוא זה שממנה להפעלה, אבל השר ממנה את כל הקצינים בשב"ס. לכן זה לא עד כדי כך קריטי בנושא הזה להגיד אם זה השר או הנציב ימנו. בכל מקרה זאת המלצה של הנציב.

היו"ר מירי רגב:

השר צריך להתקין תקנות?

יואל הדר:

שלנו?

היו"ר מירי רגב:

כן.

יואל הדר:

יש כמה נושאים שלשר יש סמכויות.

היו"ר מירי רגב:

תכף נגיע לסעיף 32ז(ב) להעסקת השוהה.

יואל הדר:

יש כמה צווים.

היו"ר מירי רגב:

יש כמה צווים שאתם צריכים להתקין.

דב חנין:

הסעיף הזה עוד לא הוקרא, נכון?

היו"ר מירי רגב:

לא. הוקרא עד 32ד.

איתן גולן:

גברתי, אם אפשר ברשותך לחזק את הנקודה שהבהיר היועץ המשפטי של המשרד לביטחון פנים שהיא מדויקת, שכל מינוי של סוהר בכיר לשירות בתי-הסוהר, כלומר כל קצין בדרגת סגן-גונדר ומעלה, מחייב מינוי של השר לביטחון הפנים. לכן מיותר לציין את זה כאן באופן פרטני.

יואל הדר:

אין לנו בעיה אם היה כתוב "השר לביטחון פנים" במקום "נציב השב"ס ימנה". זה לא משנה.

היו"ר מירי רגב:

אז אם אין לכם בעיה אז היא הנותנת. אז נכניס את זה כדי שלא תהיה אי הבנה.

אנחנו נעבור להערות שלנו. רק לעשות את זה, בבקשה קצר. ראשון הדוברים שנרשם הוא חבר הכנסת מזרחי, אבל הוא איננו כאן. אז חבר הכנסת דב חנין ולאחר מכן לידיה רבינוביץ'.

לידיה רבינוביץ':

אני נציגת הדובר, אבל פשוט השם שלה היה קצת קשה. אני נציגת האו"ם.

היו"ר מירי רגב:

אוקיי, אז אחר כך. עורך דין תומר רוזנר, בבקשה.

תומר רוזנר:

אני לא אחזור על מה שאמר היועץ המשפטי לכנסת בהקשר הזה בחוות הדעת הכתובה שמונחת בפניכם. צריך לזכור שגם אם אנחנו מדברים על מתקן פתוח אנחנו עדיין מדברים כאן על פגיעה בחירות, בזכות חוקתית, ולכן היא צריכה לעמוד בתנאים שקובע חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו לפגיעה מסוג זה, כלומר שהיא צריכה להיות לתכלית ראויה ובמידה שאינה עולה על הנדרש. אלה התנאים העיקריים, כמובן, הלימה לערכיה של מדינת ישראל ושזה נעשה לפי חוק.

במקרה הזה הוועדה צריכה לשים את לבם לכך שככל שאנחנו מטילים מגבלות רבות יותר וחמורות יותר, כך אנחנו מתקרבים לאופי של כליאה, ולכן צריך לתת את הדעת במהלך הדיון לפער שצריך להישמר בין מתקן סגור למתקן פתוח כדי לאפשר פגיעה הפחותה בחירות.

לגבי הסעיפים הספציפיים שאנחנו דנים בהם כאן – בסעיף 32ג הוועדה צריכה לתת את דעתה, האם ניתנות הכשרות מתאימות והולמות שיבטיחו שעובדי המרכז שהם סוהרים, למעשה, עושים את המהפך החשיבתי ויכולים לטפל גם בשוהים האלה - -

היו"ר מירי רגב:

בוקר טוב לכבוד השר.

תומר רוזנר:

- - כשההכשרה הניתנת להם היא הכשרה הולמת. הוועדה צריכה לתת את הדעת לעניין הזה.

ההערות שיש לנו לגבי סעיף 32ד שהוא סעיף המפתח של ההצעה מתייחסות לסעיפים קטנים (א) ו-(ג). סעיף קטן (א) מאפשר לממונה ביקורת גבולות להורות על שהייתו במתקן של כל מסתנן. למעשה, אין הגבלה על שיקול הדעת במובן הזה שאין לנו קריטריונים - -

דניאל סלומון:

לא כל מסתנן.

תומר רוזנר:

מסתנן שלא ניתן לגרש. כן.

דניאל סלומון:

כן.

תומר רוזנר:

- - ואין לנו הגבלה או התוויה של שיקול הדעת - -

היו"ר מירי רגב:

מה שאנחנו בעצם אומרים לגבי סעיף 32ג בעניין התשובה לגבי סוהר בכיר – קיבלתי את התשובה. זה בהתאם למה שקורה, למקובל – זה בסדר מבחינתי. בגלל המורכבות של המתקן הזה נכון שהשר ימנה באופן אישי את המפקד, ונכון יהיה להכניס את זה לחוק. כמובן, השר מבין את הרגישות ואת המורכבות של ניהול מתקן מהסוג הזה.

אתם דיברתם פה על הכשרה של יומיים שזה בסדר, אבל זה לא מספיק. אז אם אפשר פה לגבי ההכשרה לתת לנו אחר כך קצת יותר מידע. דיברתם על 200 איש, יומיים של הכשרה. אחר כך נשמח לקבל אינפורמציה מה סוג ההכשרה הזאת משום שאני לא רוצה שפקודת בתי-הסוהר היא שתונהג במתקן הזה.

אם אנחנו רואים את זה עין בעין אז מבחינתי זה בסדר, וההערות פה הן רק לטובת ההבהרה. אין לנו שום בעיה עקרונית עם הסעיף הזה, אבל רק לתת הבהרה בעניין ההכשרה ושל המינוי של אותו מפקד מתקן שיהיה בראשות השר ולא בראשות הנציב עם המורכבות של מינוי מהסוג הזה כי זה תפקיד מפתח להתנהלות נכונה של המתקן. עושים כאן חוקים ומקיימים חוק, ובסוף מספיק לנו מפקד מתקן אחד שלא מבין את התפקיד שלו. זה יעשה לנו שם צרות שאנחנו לא רוצים להגיע אליהן. ואנחנו יודעים על מה אנחנו מדברים.

לכן אם אנחנו מסכימים על הסעיף הזה אני לא צריכה לקבל תשובה שלכם – קיבלתי אותה. זה בסדר.

תומר רוזנר:

לגבי סעיף 32 יש לנו שלוש הערות מרכזיות שהוועדה צריכה לתת עליהן את הדעת. ההערה הראשונה מתייחסת לכך שלא מצויה בה התוויה של שיקול הדעת של ממונה על ביקורת הגבולות. כפי שהנתונים כבר הוצגו יש לנו עשרות אלפי מסתננים שעונים לקריטריונים שלא ניתן לגרש אותם בעת הזאת לישראל, ומצד שני אנחנו יודעים שיכולת הקליטה של המתקן היא מוגבלת בכמותה, ולכן כאשר אנחנו מדברים כאן באקט שיש בו שלילה של חירות מסוימת של אותם מסתננים – כפי שאמרנו, שלילה הרבה יותר פחותה מאשר במצב של משמורת, אבל עדיין יש פגיעה מסוימת – כדי לעמוד לדעתנו, בדרישות נאותות צריך לקבוע קריטריונים או התוויה של שיקול הדעת של הממונה על ביקורת הגבולות.

שר הפנים גדעון סער:

לדעת לגבי מה?

תומר רוזנר:

מי נכנס ומי - -

היו"ר מירי רגב:

מיהם 3,000 האיש שנכנסים למתקן. יוסי אמר שאתם לא יודעים מה הקריטריונים, שתשבו על זה עם השר – האם זה first in first out, האם זה אנשים יותר מבוגרים – מיהם 3,000 האיש האלה?

שר הפנים גדעון סער:

אין שום מקום להגביל בחוק את שיקול הדעת. יש בוודאי מחשבות ליצור זיקה בין אופק הרחקה של בן אדם מהארץ לבין הזמנתו למתקן, אבל אין שום מקום לכוול את הידיים והרגליים בקביעת פרמטרים בחוק, וזה גם בלתי אפשרי.

היו"ר מירי רגב:

אנחנו שואלים מה הקריטריונים – לפי מה הוא קובע? הוא בוודאי יודע להגיד לפי מה הוא קובע. לפי מה הוא קובע מי נכנס ומי לא?

שר הפנים גדעון סער:

זה, כמובן, עניין של מדיניות שאחד המרכיבים הדומיננטיים כאן הוא נושא של אופק הרחקה.

היו"ר מירי רגב:

- - -

שר הפנים גדעון סער:

כן, אבל אני לא הולך לכוול את שיקול הדעת על-ידי אזכור של דבר אחד. אני פשוט מסביר מה עומד מאחורי הדברים. אני גם לא רוצה להיכנס לכל הדברים. יש מקומות מסוימים שסוגרים את השערים ופותחים את השערים, זה גם דבר דינמי. תהליך היציאה באריתריאה ידע עליות ומורדות. באיזשהו שלב הוא נעצר, נכון להיום הוא משוחרר במשורה. אבל הדברים האלה הם דינמיים.

היו"ר מירי רגב:

תמשיך את ההערות. השב"ס והשר יתייחסו אחרי שחברי הכנסת יתייחסו לסוגיה.

תומר רוזנר:

ההערה השנייה שלנו מתייחסת לכך שהחלטות הממונה על ביקורת הגבולות אינן עוברות ביקורת כלשהי – למעשה, לא ביקורת של בית הדין לביקורת משמורת, והאפשרות היחידה כנראה לקבל הכרעה לביקורת שיפוטית על העניינים האלה היא בעתירה לבית-המשפט לעניינים מנהליים.

היו"ר מירי רגב:

על איזה סעיף אתה מדבר?

תומר רוזנר:

זה בדיוק העניין – אין סעיף שאומר מה קורה אם מישהו חושב שהממונה טעה או לא הפעיל את המדיניות כמו שצריך, או שיש סיבות לא להפעיל את הסעיף הזה.

ההערה האחרונה שלנו מתייחסת לכך שניתן פה שיקול דעת בלתי מוגבל לממונה לקבוע תנאים בהוראת השהייה. מעבר לאפשרות של השר לקבוע תקנות ניתן פה שיקול דעת בלתי מוגבל לממונה לקבוע תנאים שילוו את מה שמכונה כאן "הוראת השהייה". זה בעצם היתר השהייה במתקן. לא ברור בכלל מה הקריטריונים שינחו אותו כאן, ומה ההגבלות והאפשרויות שהוא יוכל להטיל על אותו שוהה במתקן. גם כאן נדרשת הבהרה ושיקול דעת של הוועדה אם היא מבקשת לטפל בעניין הזה. אלה ההערות העיקריות שלנו.

היו"ר מירי רגב:

חבר הכנסת דב חנין, רק לגבי ארבעת הסעיפים שהוקראו. אלה הסעיפים שעכשיו אנחנו מתייחסים אליהם. לאחר מכן נציבות האו"ם לפליטים. אני מבקשת לעמוד היום בלוח זמנים – 3 דקות לכל דובר לגבי ההתייחסות של הסעיפים. בבקשה, דב.

דב חנין:

אני אעשה כל מאמץ, גברתי. הדיון בחוק הזה הוא דיון מאוד טעון, ולצער, אתמול בדיון שהיה בוועדה גלגלנו אותו לעימות מאוד חריף, אולי אפילו אישי קצת והיסטורי. אני באופן אישי מצטער על כך. כמובן, העימות ההיסטורי בין ימין לשמאל הוא עימות חשוב, אבל אני לא בטוח שהחוק הזה יכול לשאת את כל העימות הזה על שכמו. אני רוצה לנצל את ההזדמנות כדי להגיד לשר הפנים שהוויכוח הוא של השקפת עולם. שר הפנים הוא שר חרוץ, נמרץ, מקדם את הדברים לפי השקפתו. אני חולק על השקפתו, אבל הוא כמובן מקדם את הדברים לפי השקפתו. ראיתי לנכון לומר את הדברים בבוקר כדי לנסות לתרום מבחינתי שהדיון שלנו יהיה ויכוח על הנושאים הרבים והקשים שעליהם יש ויכוח.

היו"ר מירי רגב:

מצוין.

דב חנין:

תודה, גברתי, יושבת-הראש.

הסוגיה שאנחנו עוסקים בה כרגע היא אחת מהסוגיות העיקריות של הוויכוח. החשש שלנו הוא שלמעשה, אנחנו מדברים על מתקן שבפועל הוא סוג של בית-סוהר. זה מין בית-סוהר שאליה יכניס ממונה ביקורת הגבולות את הכלואים שהם מבקשי מקלט שכרגע אין אפשרות לגרשם מישראל, בפועל ללא ביקורת שיפוטית וללא הגבלת זמן. זה מין בית סוהר שבפועל שר הפנים הוא שקובע את התנאים למי שהוכנס אליו, וממונה ביקורת הגבולות יכול להוסיף עליהם תנאים נוספים. בית-הסוהר הזה ממוקם במתחם בתי הסוהר בקציעות, מרחק מאוד גדול ממקומות יישוב; אי אפשר ללכת משם ברגל לשום מקום. הכלואים צריכים להתייצב במקום שלוש פעמים ביום לספירות, כך שהם ממילא לא יוכלו ללכת או לנסוע

לשום מקום. כפי שאנחנו מבינים, בית הסוהר יהיה סגור ומסוגר בין השעות 22:00 עד 6:00 בבוקר. אפשר לקבל אישור להיעדר ממנו ללא יותר מ-48 שעות. אסור לכלואים לעבוד מחוצה לו, ולכן גם אין להם פרנסה. לכן כשאלה הם התנאים של אותו בית-סוהר אנחנו חושבים שאי אפשר לקרוא לו באמת מתקן פתוח. בפועל בית הסוהר הזה מנוהל על-ידי הרשות שמנהלת את בתי הסוהר שזאת רשות שמתמקצעת ויודעת לנהל בתי-סוהר, אבל זה מה שהיא יודעת לנהל – את שירות בתי-הסוהר. יסתובבו שם סוהרים, לובשי מדים, ישליטו את מרותם; שירות בתי-הסוהר יקבע שם את הכללים לגבי הפעלת המקום, המגורים בו, מה מותר להחזיק, מה אסור להחזיק, תעסוקה, ניקיון, סגירה, פתיחה וכדומה – בדיוק כמו כל בית-סוהר אחר. בית-הסוהר הזה הוא גם מקום שבו שירות בתי-הסוהר יוכל להחליט, בדיוק כמו בכל בית-סוהר אחר, מי ייכנס אליו, מי יבקר בו. בהחלט גם שמעתי את דבריו של השר אתמול שהכוונה היא לספק שירותים בענייני בריאות ורווחה, אבל שירותים כאלה ניתנים גם בבית-סוהר, ואולי אפילו פחות מכך מכיוון שאנחנו עוסקים בחוק שהמהלך שלו מאוד חפוז, גם בממשלה וגם בכנסת. לכן דברים שהוסדרו לאורך השנים בצורה ראויה יותר או פחות לא מוסדרים עד הסוף בענייני המתקן החדש הזה. במקום הזה ייערכו כמו בכל בית-סוהר, חיפושים בכניסה, ביציאה, יינתנו סמכויות חיפוש למאבטחים – הכול ללא צורך בצווים ותוך פגיעה בפרטיות. בבית-הסוהר הפתוח כביכול הזה אפשר יהיה להפעיל כוח נגד המוחזקים, אפשר יהיה לרתק את מי שלא מילא חובתו, אפשר יהיה לקנוס את מי שגרם נזק. זאת אגב, סמכות שלא נתונה היום לשירות בתי-הסוהר ביחס לנתונים במשמורת.

אגב, בית-הסוהר הזה נמצא במדבר, באזור שמזג האוויר הוא קיצוני בחורף, בקיץ, בלילות. אין חובה, לפי החוק, לתת בבית-הסוהר הזה שירותי חינוך, שירותי דת, פעילות ספורט, פעילות תרבות, פעילות פנאי. ולכן מבקשי המקלט שהם בחלקם אנשים שעברו אסונות איומים – אני שמעתי גם את דבריו של השר שהמקום מיועד בעיקר לאלה שיעברו עכשיו מסיני. מה שקורה בסיני הם דברים איומים ונוראים שכולנו יודעים אותם – אונס, איומים. דברים שמדינת ישראל לא אחראית עליהם - -

שר הפנים גדעון סער:

אני אמרתי להפך, שהמסתננים החדשים לא יופנו למתקן פתוח, אלא למתקן סגור.

דב חנין:

אוקיי, סליחה.

שר הפנים גדעון סער:

אני מקווה שלא יהיו. אבל אם יהיו.

דב חנין:

בכל מקרה יגיעו למתקן הזה אנשים שהגיעו אלינו מסיני אחרי שבחלקם עברו אונס, עינויים וכל מיני זוועות אחרות, והם ישהו בו ללא תועלת וללא תכלית בחוסר כול, בחוסר מעש, עם שירותים בסיסיים בהמתנה ממושכת לשום דבר. כאשר המטרה של הדבר הזה - -

היו"ר מירי רגב:

דב, נגמרו לך שלוש דקות.

דב חנין:

אני מיד מגיע להקראת ההצעות שלי.

היו"ר מירי רגב:

לא, זה לא יכול להיות ככה. אי אפשר כל פתיח להתחיל בנאום, ואחר-כך להגיע להצעות.

דב חנין:

אבל זה לא - -

היו"ר מירי רגב:

אבל זה בלתי אפשרי, דב. תתחיל מהסעיפים עצמם, ותוך כדי הסעיפים תגיד את עמדתך. אחרת לא נגיע לידי הצבעה. באמת, אני נותנת לזה ארבעה דיונים של ארבע-חמש שעות כל דיון.

דב חנין:

אין מה לעשות, זה חוק כבד.

היו"ר מירי רגב:

בסדר. יכולתי להקריא את כל החוק הזה מתחילתו ועד סופו, לכל אחד לתת 10 דקות התייחסות, ובזה נגמר העניין. אני לא עושה את זה. אני נותנת לכל ארבעה סעיפים שלוש דקות. קח בחשבון שכל אחד מדבר כמעט חצי שעה על החוק הזה, אז אנחנו חייבים לעמוד בזמנים. אז בוא נדבר על הסעיפים עצמם.

דב חנין:

אני אעבור לסעיפים עצמם. רק משפט אחרון לגמרי. אני מפנה אותנו למה שבית-המשפט העליון קבע, שאסור להחזיק או לעצור אנשים למטרות הרתעה. בפועל כל המתקן הזה, הכלא הפתוח הזה, הוא סוג של מתקן הרתעה. לכן לטעמי, כפי שאני מבין את הפסיקה – גם לטעמו של בית-המשפט העליון – פסול מכול וכול.

אני רק רוצה לומר בפתיחה, גברתי היושבת-ראש, שבמידה שההערות לא מתקבלות, אנחנו נבקש לאמץ אותן כהסתייגות.

תומר רוזנר:

אלה הערות שהוועדה צריכה לתת עליהן את הדעת. אין לנו הוראה ספציפית.

דב חנין:

מאה אחוז.

היו"ר מירי רגב:

אלה הערות שלנו אחרי שישבנו וקראנו וישבנו עם היועצים המשפטיים. אם יש לך הסתייגויות לגבי דברים שלא נסכים עליהם אז בסדר. בינתיים הערה אחת ירדה מבחינתי כי קיבלתי תשובה מהשב"ס.

דב חנין:

מאה אחוז. אני אנסה לנסח את זה בצורה מדויקת יותר: אם חלק מההערות הוועדה לא תתקבלנה בסופו של דבר בדיון אנחנו נבקש לאמץ אותן כהסתייגויות.

בסעיף 32 אנחנו מציעים למחוק את פסקה 2 בהגדרת "חפץ אסור". שוב, אם מדובר במתקן פתוח אין מקום להטיל מגבלות נוספות על החזקתם של כלים שונים על-ידי השוהים מעבר לאלה שנקבעו בחוק הפלילי.

בסעיף 32 לחוק המוצע אנחנו מציעים במקום השר לביטחון הפנים לקבוע את שר הרווחה, ואחרי המילה "בצו" לבוא: "באישור ועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת". שוב, אם אנחנו לא מדברים על כלא, אלא במתקן שצריך לספק שירותים מלאים, לרבות שירותי רווחה ובריאות וכן חופש תנועה, לא צריך שירות בתי-הסוהר לנהל את המקום. אנחנו מציעים שמי שינהל אותו הוא שר הרווחה. בכך אנחנו מציעים שיובטחו השירותים שניתנים, האופי שלהם וכדומה, ולאפשר את הפיקוח הפרלמנטרי על העניין הזה לוועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת.

במקום סעיף 32 לחוק המוצע אנחנו מציעים את הניסוח הבא: "הכריז שר הרווחה על מרכז שהייה לפי הוראות סעיף 32 ימנה לצורך ניהול המרכז ותפעולו פקיד סעד, עובד ציבור, שיהיה מנהל המרכז, ובלבד שעברו הכשרה מתאימה כפי שהורה". אני לא אסביר את זה, הדברים מסבירים את עצמם.

בסעיף 32ד(א) לחוק המוצע אנחנו מציעים תוספת בסוף הסעיף שתאמר: "ואולם לא יורה ממונה ביקורת גבולות על העברתו של פליט, מבקש מקלט, אדם הזכאי להגנה משלימה או מבקש הגנה משלימה למרכז שהייה כאמור; כן לא יורה ממונה ביקורת גבולות על העברתו של קטין למרכז שהייה". הדברים האלה ברורים – מי שהם פליטים, מבקשי מקלט, זכאים להגנה משלימה או מבקשי הגנה שכזאת – אי אפשר לגרש אותם, ולכן העברה שלהם למתקן כזה משמעה כליאה שהיא מנוגדת לפסקי הדין של בית-המשפט העליון, ובפרט בפסק הדין בעניין אדם שאומר שלא מחזיקים אדם במשמורת לתכלית של הרתעה.

שר הפנים גדעון סער:

בית-המשפט מתייחס בחיוב לנושא של מתקן פתוח בפסק הדין.

דב חנין:

אדוני השר צודק – כאחת החלופות. השאלה היא האם הדבר הזה הוא מתקן פתוח. שוב, על זה יש ויכוח. אם הייתי משתכנע שזה מתקן פתוח, מין עיירת פליטים או סוג של מחנה פליטים - -

היו"ר מירי רגב:

דב, תמשיך, בבקשה, את ההסתייגויות שלך.

דב חנין:

- - אז הייתי מסיר חלק מההסתייגויות שלי.

עיסאווי פריג':

הוא מביא את ההסתייגויות של הקבוצה.

מרב מיכאלי:

זה חוסך זמן.

עיסאווי פריג':

אנחנו לא נצטרך להמשיך.

מרב מיכאלי:

בדיוק. אלה הסתייגויות משותפות.

דב חנין:

גברתי, גם שיירשם בפרוטוקול - -

היו"ר מירי רגב:

הסתייגויות מרצ, עבודה וחד"ש.

דב חנין:

כן.

בסעיף 32ד(ב) אנחנו מציעים את הניסוח הבא במקום הסעיף: "לא ייתן ממונה ביקורת גבולות הוראות שהייה, לפי סעיף (א), למסתנן שהוחזק באותה עת במשמורת בין מכוח צו גירוש לפי חוק זה או מכוח צו משמורת לפי חוק הכניסה לישראל". הסעיף הנוכחי בעצם מציע שניתן להעביר מסתנן כלוא למרכז שהייה, ומי שנמצא לנכון לשחררו מן הכלא – אנחנו חושבים שצריך לשחררו ולא להעביר אותו בעצם לכלא מסוג אחר. לכן אנחנו מציעים שלמרכז שהייה יועברו רק מי שבאמת ניתן לגרש אותם, ושאינ עילה להחזיק אותם במשמורת או במעצר.

את סעיף 32ד(ד) לחוק המוצע אנחנו מציעים למחוק. שחרור של אדם מהכלא מצריך את הסדרת מעמדו. תכלית הסעיף למנוע מן השוהים לעבוד, והפגיעה הזאת אינה מידתית ואינה משרתת את אינטרס הכליאה המוצע בהצעת החוק.

עצרתי לפני סעיף 32ה.

היו"ר מירי רגב:

נכון. עליו ביקשת לדבר עוד לפני כן.

נציבות האו"ם לפליטים. בבקשה, שלוש דקות.

ואלפורגה אנגלברכט:

(תרגום מאנגלית):

שלום. אנחנו מסכימים עם כל הנקודות שהעלה היועץ המשפטי. אני רק מעוניינת להוסיף כמה נקודות: נציבות האו"ם לפליטים תומכת באופן עקרוני בעקרון ההקמה של מרכז שהייה פתוח. עם זאת יש דאגה רבה בשל הצעת החוק הנוכחית ביחס למטרתו של המרכז; החל במשך השהייה, אופיו המנדטורי של המתקן, האוכלוסייה המיועדת לשהות שם, תנאי מחיה וכן המיקום שלו. כל אלו הן מגבלות שמזכירות מתקן משמורת. בצדק נאמר, במדינות מערביות משתמשים במתקני שהייה כדי לאכלס מבקשי מקלט. עם זאת יש הבדל מרכזי כי זה מיועד לתקופת זמן מוגבלת שבה מבררים את צרכיהם בהגנה בינלאומית. אחרי תקופה ראשונית זו, האדם יכול עקרונית לגור במקום אחר ולנוע בחופשיות במדינה. אם אנחנו מסתכלים על הניסוח הנוכחי של סעיף 32ד(א) לתיקון המוצע, משך השהות במתקן השהייה אינו קשור לתוצאה של הליך קביעת מעמד של הפליט או לתהליך הגנה אחר שאומר, כן, האדם הזה אכן זקוק להגנה, אנחנו לא יכולים להחזיר אותו למדינת המוצא שלו.

נהפוך הוא - אם מסתכלים על דברי ההסבר נאמר במפורש שהמטרה היא לשכן בני אדם שאינם יכולים להיות מגורשים, ושהוענק להם סטטוס של הגנה בישראל. משך השהייה נקבע בסמכותו המוחלטת של ממונה ביקורת הגבולות, ועלול להיות זמן שהייה ארוך מאוד, אפילו שנים רבות. זאת דאגה ממשית, ולכן אנחנו ממליצים שייקבע משך זמן שהייה מקסימלי כלשהו. אנחנו ממליצים שיקבעו קריטריונים לשחרור אנשים ממתקן השהייה.

ברשותך, הערה אחרונה: אתמול הוזכר שמטרתם של מתקן השהייה וכן איסור העבודה היא לעודד עזיבה מרצון, כולל גם חזרה וולונטרית. אנחנו רוצים להדגיש שעיקרון הוולונטריות מחייב שלא יהיה כל לחץ פיזי, פסיכולוגי או חומרי. אלה כמה מההערות ביחס לסעיפים שאנחנו מדברים עליהם. תודה.

היו"ר מירי רגב:

תודה.

אתה רוצה להתייחס אחרי מה שאמר דב חנין?

עיסאווי פריג':

בסוגיית ההסתייגויות אנחנו שותפים.

היו"ר מירי רגב:

אוקיי. עודד פלר, האגודה לזכויות האזרח, שלוש דקות, בבקשה.

עודד פלר:

תודה, גברתי. אני רוצה להמשיך בדיוק מאותה נקודה שנציגת הנציבות סיימה בה. אני הקשבתי לסוף הדיון שהתנהל כאן אתמול, לאמירותיו של השר. אני עוסק כבר לא מעט זמן בענייני הגירה, אני מבין בדיני הגירה. דיני הגירה הם לא מורכבים כדי כך. אדם זר שלא נשקפת לו סכנה, שהוא אינו פליט, שלא חל עליו עיקרון איסור ההחזרה, שלא חלה עליו הגנה משלימה – ואני אומר את זה בצורה חד משמעית

לפרוטוקול – מותר לגרש אותו מישראל. מותר לגרש אותו, לפי החוק בישראל, וישראל צריכה לעשות את זה. אז מה שאני לא מצליח כל כך להבין בכל הסיפור הזה – אנחנו מדברים על אנשים שמכונים פה "מסתנני עבודה" ו"מהגרי עבודה" ואנשים שהם לא פליטים. יש לנו יחסים עם אריתריאה, ושגריר אריתריאה נכנס לבית הזה ומופיע בפני הוועדות, וחברי הכנסת מבקרים אותו. אני לא מבין את כל התכלית של הדבר הזה. החוק הזה צריך להפוך להיות חוק של מפעל הטסה לאריתריאה. צריך לקחת את כל האנשים האלה שנמצאים פה ולגרש אותם לאריתריאה. אם הם לא פליטים, והם לא זכאים להגנה, והם לא זכאים למקלט בישראל, ומותר להחזיר אותם ולא חל עליהם שום עיקרון בינלאומי שאוסר לגרש אותם – צריך לגרש אותם. אפשר היה לחסוך את כל המתקן הזה, אפשר היה לחסוך את המשמורת ואת המתקן הפתוח ואת הרווחה ואת הבריאות – וכל דבר שרק ייתנו שם, ופשוט לעשות מפעל הטסה. יוסי יוכל להפעיל אותו; לחכור מטוסים ולשלוח אנשים אחד אחרי השני לאריתריאה.

אבל אם לא עושים את זה אז צריך לשאול למה. למה לא עושים את הדבר הזה? לא עושים את הדבר הזה, כי לא יכולים לעשות את זה מאיזושהי סיבה עלומה שאף אחד לא מוכן להגיד לנו מהי, כי הרי לא נשקפת להם סכנה, והם לא פליטים ולא מבקשי מקלט ולא שום דבר - -

היו"ר מירי רגב:

יש לך עוד דקה.

עודד פלר:

- - אבל מסיבה עלומה לא ברורה אנחנו בכל זאת לא מגרשים אנשים לאריתריאה וגם לא לסודן. אז נקים מתקן שהוא פתוח, רק במקום שהוא הופך להיות בית-סוהר דה-פקטו; כי בסופו של דבר גם למתקן הזה לא יהיו גדרות, והדבר היחיד שאפשר לעשות זה לצאת ממנו, לחבק קקטוס ולחזור לספירה הבאה – זה מה שיש שם בסביבה. אז זה בית-סוהר. כל זה כדי שאם נכניס אותם לשם אז פתאום יתגבש אצלם הרצון לעזוב, ואם יש להם רצון לעזוב אז זה בסדר, אז אפשר לגרש אותם. ככה זה עובד. אסור לנו לגרש אותם אבל אם נענה אותם ונלחץ אותם הם ירצו לעזוב, ואז זה בסדר, מותר להם לחזור לשם. אם זאת התכלית של החוק אז יש פה אבסורד מאוד גדול. רק עוד מילה אחת, גברתי - -

היו"ר מירי רגב:

הסתיים לך הזמן. תודה רבה.

אני שוב אומרת, אנחנו מתייחסים לסעיפי החוק שאנחנו מקריאים בלבד, ולכל אחד יש שלוש להתייחס. הקראנו ארבעה סעיפים. יש כאלה שלוקחים שלוש דקות לטובת התייחסויות כלליות, ויש כאלה לטובת התייחסויות ספציפיות. אבל אני לא אתן לחזור על אותם סעיפים. מבחינתי זאת ההתייחסות של האגודה לזכויות האזרח, לא נגעת באף סעיף מסעיפי החוק.

עודד פלר:

נגעתי בהוראה שהממונה - - -

היו"ר מירי רגב:

אין בעיה, הבנתי.

אלעד כהנא מאוניברסיטת תל-אביב, נמצא פה? שלוש דקות, בבקשה.

אלעד כהנא:

תודה, גברתי. אני רוצה להמשיך בקשר למה שנאמר קודם לגבי זהות הגורם המנהל שהוא השב"ס. כמו שאמר קודם חבר הכנסת חנין, אפשר לחשוב על גורמים אחרים. לא היינו נותנים לשב"ס לנהל בית-חולים, לא היינו נותנים לו לנהל בית-ספר. השאלה היא למה אנחנו נותנים לו לנהל את המתקן הזה. אני לפחות לא מכיר בעולם מתקן שמנוהל על-ידי שירות בתי הסוהר. לרוב מתקנים ומרכזי שהייה מנוהלים על-ידי מועצות מקומיות, רשויות הגירה, NGO והצלב האדום. שירות בתי הסוהר זה משהו מאוד חריג. בסך הכול צריך לחשוב איזה חיים אמורים להתנהל במתקן הזה. אם רוצים מתקן פתוח המטרה היא לא לענות אותם ולגרום להם לאומללות שבעקבותיה הם יחזרו לחו"ל. אנשים אמורים להעביר שם שנים בחיים שלהם, ילדים אמורים ללמוד בבית-ספר. יש המון הוראות בהמשך החוק שאני

מניח שהוועדה תגיע אליהם על כליאה ועל ענישה, אבל אין שום הוראה שמדברת על השאלה איך ילד הולך לבית-ספר – האם יהיה בית-ספר במתקן? האם הוא יוכל לצאת מהמתקן לבית-ספר? רופאים, למשל – גברתי הזכירה אם יהיו רופאים במתקן - -

היו"ר מירי רגב:

טוב, אנחנו מחכים לנציג משרד הבריאות שיגיד מהם התקנים של הרופאים, ומשרד הרווחה לגבי התקנים.

אלעד כהנא:

מאחר שמדובר על מתקן פתוח אנחנו לא מדברים על מודל של כלא עם כמה רופאים. האם אדם יכול לצאת כדי לקבל טיפול רפואי? האם רופא יכול להיכנס למתקן באופן חופשי כדי לטפל בו? האם אני כעורך-דין יכול להגיע באופן חופשי למתקן כדי לייצג אותו? המטרה היא שאנשים ינהלו שם חיים. למרבה הצער - -

היו"ר מירי רגב:

אני מבקשת מהשב"ס לרשום את כל ההערות האלה, ואחר כך לתת תשובות מרוכזות. זה באמת לא שאלתי, וזאת שאלה נכונה לגבי ביקורים במתקן.

יואל הדר:

לא הגענו לסעיף הזה. כולם מקדימים את המאוחר.

היו"ר מירי רגב:

בסדר, אז נגיע לסעיף. אתה צודק, היועץ המשפטי של המשרד לביטחון הפנים.

אלעד, בבקשה, דקה.

אלעד כהנא:

לדעתי, יש כאן שני איזונים מנוגדים: האחד הוא הרצון ללחוץ אותם לצאת החוצה. אם המטרה היא ללחוץ אותם לצאת החוצה זה לא יהיה מתקן פתוח כמו שחושבים עליו בעולם; אם המטרה היא לעשות מתקן פתוח כמו שחושבים בעולם השאלה היסודית היא למה השב"ס הוא הגורם שצריך לנהל את זה ולהכשיר את האנשים שעובדים בו.

היו"ר מירי רגב:

תודה. אסנת כהן ליפשיץ, בבקשה. לאחר מכן חבר הכנסת מזרחי שנרשם לזכות דיבור למרות שלא נהוג להירשם מראש, אבל ביקשת אז אני נותנת לך זכות דיבור אחריה. דב חנין כבר דיבר, ומרב הצטרפה להסתייגויות שלו בקבוצת עבודה, חד"ש ומרצ אז תדע שלגבי ארבעת הסעיפים הראשונים שהקראנו יש התייחסויות, אבל יש לך שלוש דקות דיבור על מה שתמצא בעניין הזה. אסנת, בבקשה שלוש דקות, ולאחר מכן חבר הכנסת מזרחי.

אסנת כהן ליפשיץ:

אני רוצה להתייחס לכמה נקודות קצרות: הראשונה היא לעניין הביקורת השיפוטית על החלטות של ממונה ביקורת גבולות.

היו"ר מירי רגב:

את מדברת על סעיף 32ד על הממונה לביקורת הגבולות.

אסנת כהן ליפשיץ:

כן. לממונה ביקורת גבולות ניתנת גם בסעיף הזה וגם לאחר מכן סמכויות מרחיקות לכת בלי שקיים שום מנגנון שיעביר ביקורת שיפוטית על האופן שבו הוא התנהל. אנחנו יודעים כבר עכשיו שקיים קושי מובנה של הזרים שכלואים במתקני הכליאה לבקר ולערער על החלטות ממונה ביקורת גבולות. כאן הקושי יהיה עוד הרבה יותר גדול מכיוון שהם לא יצטרכו רק להגיע לדין שנמצא בתוך מתקני הכליאה, אלא יזדקקו, כמו שאמר היועץ המשפטי לוועדה, להגיע לבתי-המשפט המחוזיים. זה דבר שהוא כמעט בלתי אפשרי עבור מבקשי המקלט ששוהים במתקנים האלה. האנשים האלה לרוב מודרים מייצוג משפטי, אין להם גישה לערכאות. בתי הדין לביקורת משמורת היו הדרך היחידה שלהם לערער באיזשהו אופן על החלטות שנעשו כלפיהם, לפעמים החלטות שפוגעות באופן מאוד קשה בזכויות שלהם. לכן חייב להיות פה איזשהו מנגנון שיפקח על ההחלטות של ממונה ביקורת הגבולות.

הדבר השני שאני רוצה להעלות פה הוא לעניין החירות שלהם. כבוד השר ציין בצדק שבית-המשפט העליון התייחס למתקנים פתוחים. זה לא המודל שבית-המשפט העליון התייחס אליו. אנחנו לא מצליחים להבין מדוע יאלצו מבקשי המקלט לחתום שלוש פעמים ביום.

היו"ר מירי רגב:

אנחנו לא בסעיף הזה. אנחנו עד 32ד, כולל. תשמרי את זה לסעיף הבא.

אסנת כהן ליפשיץ:

בסדר גמור, אז אני אסתפק בהערה הזאת.

היו"ר מירי רגב:

חבר הכנסת מזרחי ואחריו אדם אחמד נג'אמדיאן. לאחר מכן ארנון גלעדי.

משה מזרחי:

קודם כול אני מצטרף להסתייגויות של חברת הכנסת מרב מיכאלי שהצטרפה להסתייגויות של דב חנין. אני רוצה להעיר הערה מקדימה. אדוני השר, אולי עלינו קצת על טורים בכל מיני סוגיות שברחו מהמהות של העניין עצמו. אני מאמין שאתה מאמין שהמכניקה הזאת שאתה הולך אותה באמת תבצע הרתעה. אני חולק עליך בעניין הזה. היה לנו ויכוח שגלש לכל מיני צדדים, ואתה מאמין שזה יבצע הרתעה עתידית. עיקר ההטרדה שלי היה אופן הטיפול באלה שנמצאים כאן. המטרה של כולנו היא משותפת – למזער עד כמה שאפשר, רק שאנחנו מדברים על כלים אחרים אולי קצת ראויים והומניים שמתאימים לערכים של מדינת ישראל. אני אומר את זה כפתיח כי אתמול זה באמת היה עם סוג של טעם מר.

דיברת על מדינות השוואתיות – ופה אני רוצה לפרגן למרכז המחקר של הכנסת כי נשמעו קצת הערות ביקורת וקצת ציניות על המחקרים האלה שכשאנחנו רוצים אנחנו נשענים עליהם בשתי ידיים. אני לא יודע אם מישו מהם נמצא פה, אבל הם עשו עבודה טובה מאוד, גם השוואתית. כל הרעיון של המתקן הפתוח וההבחנה בינו לבין מתקן משמורת, גם בהשוואה שאתה עשית וגם בהשוואה שמרכז המחקר עשה לדירקטיבה המשותפת של האיחוד האירופי שמנסה ליצור קו אחוד ומשותף בטיפול בפליטים מבוסס על כמה עקרונות מאוד פשוטים. מה שלא נמצא אצלנו זה תהליך הקליטה של המהגר, ההכרה בו ומתן המעמד שלו – אם זה קיים או לא קיים; ומשך הזמן שהם מחויבים בו כדי להעביר את התהליך הזה. אצלנו זה לא קיים. כרכנו את זה יותר בחוק שקשור להסתננות ופחות לדרך ההגדרה של מעמד פליטות. לכן אנחנו מתעקשים, למשל, שההגדרות האלה ייכנסו גם לחוק כדי להתאים את דרך הטיפול שהמדינה רוצה להוביל שתהיה תואמת לדרכי הטיפול של כללי המשפט הבינלאומי שאנחנו מאמצים ולא בדרך מנהלית.

אני הייתי מעדיף במקום אותה ועדה שבקושי עושה את תפקידה שתהיה שם ועדה ראויה לשמה, עם שופט מחוזי בדימוס, כמו שעושים במקומות אחרים ומתוקנים. אני מאוד מכבד את עורך-דין חימי שהזכרת את העבודה שהוא עושה בהיעדרי אתמול. אין לי אליו שום טענה, אבל ביני לביניכם – הוא עסוק, הוא עורך-דין פלילי – לקיים ועדה ציבורית מהסוג הזה שדנה בזכויות אדם זה לא בדיוק מתאים. תקימו משהו ראוי. אין על מתקן השהייה הפתוח שהוא דיבר עליו שום ביקורת שיפוטית; פקידים של משרד הפנים הם בעלי יכולות כבירות שיכולים להתערב בלי ששמתם פה מנגנון של ביקורת שיפוטית, ולו מזערית למראית עין כדי שההליך הזה יהיה תקין וראוי. מי שקורא את הדברים שאמר בית-המשפט על מהותו ועל צורתו של המתקן הפתוח מבין – יסלח לי אלוהים – שאין לזה קשר, לא לזה הוא התכוון. מספיק

הפסיקתה הזאת שאני אקרא: "המדינה תוכל לשקול להפוך את המבנה הקיים למחנה פתוח שהשהייה בו תהיה רצונית". עכשיו תראו את התנאים שאתם משיתים והעובדה שאתם מטילים את זה לפתחו של שב"ס שמיומן לא במתקנים פתוחים, אלא במתקנים סגורים. את כל המגבלות שהטלתם שם על מי שיוכנס פנימה – ושיסלח לי אלוהים – זה מראית עין של מתקן פתוח, זה בית כלא למהדרין. כי ממילא במתקן הקיים הם יוצאים להפסקות האלה לחצר, הם לא הולכים לשום מקום. גם פה הם ילכו לחצר, הם לא ילכו לשום מקום -

היו"ר מירי רגב:

מזרחי, סיימת את שלוש הדקות שלך.

משה מזרחי:

סיימתי. תודה.

היו"ר מירי רגב:

אדם אחמד נג'מידאן, שלוש דקות, בבקשה.

אדם אחמד נג'מידאן:

בוקר טוב לכולם. אני רוצה להגיד שבשמונה השנים האחרונות ציבור הפליטים בארץ מתגלגל, וזה לא סופי. אנחנו עברנו כמה חוקים בארץ. אני נמצא שלוש שנים בארץ, אבל כל החוקים דומים. היה זיגוג. מה ההבדל בין מתקן פתוח לבין מתקן סגור? אני הסתכלתי על התמונות של המתקן הפתוח, והרגשתי זה אותו דבר כמו מתקן סגור, זה בית כלא, אין הבדל. ישראל חתמה על אמנת האו"ם לפליטים. נמצאים כאן אנשים מסודן, וכל העולם יודע מה קורה בדבר. חלק מהאנשים מגיעים גם מההרים של - - - בישראל. הוכרו 104 אנשים כפליטים. אם מסתכלים על המספר הזה זה לא אומר שום דבר, זה אומר שלישיראל לא אכפת כלום. אמנת האו"ם לפליטים אומרת כל מיני דברים. אני חושב על זה שאין פתרון. גם אנחנו רוצים פתרון לסיפור של הפליטים בארץ. אם אתם לא רוצים אותנו כאן בארץ כפליטים אז תגידו לנו שאתם לא רוצים אותנו כאן, תגידו, תלכו מכאן, ואנחנו נעשה מה שאנחנו מרגישים. אבל חוקים, חוקים, חוקים – באמת, אני רואה שזה לא עובד. בדרום תל-אביב אנשים לא מרגישים טוב בגלל הלחץ שיש מצד משרד הפנים, שתופסים אנשים ושולחים אותם לבית-כלא. יש כל מיני רעיונות, ואנחנו מרגישים שזה לא עובד באמת. זה חג חנוכה, אז שיעבור אור ללב של האנשים ותעשו לנו דברים טובים כי כבר נמאס לנו.

היו"ר מירי רגב:

תודה רבה לך. אתה מדבר עברית מאוד יפה. אולי גם נציבת האו"ם בארץ תלמד עברית.

נציג "קהלת", שלוש דקות, בבקשה, על סעיף 32ד. אחרון הדוברים יהיה ארנון גלעדי ואחר כך התייחסות המשרדים, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה והשב"ס לגבי ארבעת הסעיפים הנ"ל ולאחר מכן הקראה של ארבעת הסעיפים הבאים. בבקשה, אביעד בקשי, בקצרה לגבי סעיף אחד בלבד.

אביעד בקשי:

תודה. סעיף 32ד קובע שהממונה רשאי לשלוח את המסתכן למרכז שהייה. אנחנו חושבים שצריך לצמצם את שיקול הדעת של הממונה משתי סיבות: קודם כול כדי שמרכז השהייה והמשאבים שמושקעים בו ימצא את יכולת הקליטה שלו כדי להגביר את יכולת הטיפול במניעת השתקעות מסתננים בישראל; ושנית, כדי למנוע אין-ספור עתירות פרטניות שיופעלו כנגד הפעלת שיקול הדעת בכל מקרה נתון.

היו"ר מירי רגב:

אז מה אתה מציע?

אביעד בקשי:

אנחנו, כמובן, מודעים לכך שיש מגבלות תפוסה ומגבלות תקציביות, ולכן לדעתנו, צריך לקבוע שמבחינת הממונה במקום "רשאי להורות" בסעיף קטן (א), המילה תהיה "יורה", אבל בסיפא נוסף: "והכול כפוף למגבלות התפוסה של מרכזי השהייה שאותה תקבע הממשלה וכפוף לתבחינים שיקבע שר

הפנים באשר לסדר הקדימות בקרב אוכלוסיית המסתננים". זאת אומרת להפוך את הרשות לחובה ברמת הממונה, ולהשאיר שיקול דעת לממשלה ולשר הפנים בקביעת סדר העדיפויות. כך גם נסיר אין-ספור עתירות פרטניות על הפעלת שיקול הדעת וגם נבטיח פיצוי.

היו"ר מירי רגב:

תודה רבה לך. אחרון הדוברים, ארנון גלעדי, והמשרדים הרלוונטיים מתבקשים להכין תשובתם. ארנון, שלוש דקות. ארנון הוא משנה לראש עיריית תל-אביב וגם נציג השכונות. אתמול הוא לא הגיע לדיון, אלא עובד מסלאווי ונציגי השכונות. היום הם עובדים – יש גבול כמה ימי עבודה הם יכולים לבזבז כדי להגיע לכנסת.

ארנון גלעדי:

בוקר טוב לכולם. אני משתמש במילים שדב חנין אמר שהוויכוח הוא, למעשה, על השקפת עולם בין אלה שרואים את טובת תושבי מדינת ישראל לבין אלה שרואים את טובת תושבי העולם הגלובלי – איך אנחנו מתנהלים אחד מול אחד.

עיסאווי פריג':

אתה לא הבנת אותו.

ארנון גלעדי:

אני הבנתי אותו היטב.

עיסאווי פריג':

לא הבנת אותו.

ארנון גלעדי:

הבנתי אותו היטב, אני מכיר את השקפת עולמו - -

עיסאווי פריג':

לקחת את מה שאתה רוצה - -

ארנון גלעדי:

הוויכוח הוא לא בינינו.

עיסאווי פריג':

- - ותרגמת את זה.

ארנון גלעדי:

הוויכוח הוא לא בינינו.

עיסאווי פריג':

זה לא נכון להגיד את זה.

ארנון גלעדי:

זה נכון בהרבה מאוד מקרים, לא רק במקרה הזה.

קריאה:

היו"ר מירי רגב:

סליחה, מה קורה פה? אף אחד לא הפריע לאף אחד בדיבור. אני מבקשת לאפשר לו לדבר שלוש דקות ברצף.

עיסאווי פריג':

כן, אבל לדייק בדברים. לא להגיד דברים - - -

היו"ר מירי רגב:

סליחה, מה קרה? מה קרה?

שר הפנים גדעון סער:

פעם ראשונה שנשמעת פה דעה אחרת, במקרה הדעה של הרוב הענק במליאה.

עיסאווי פריג':

היו"ר מירי רגב:

עיסאווי פריג', תודה רבה לך. בבקשה, ארנון, יש לך שלוש דקות לדבר.

מרב מיכאלי:

דב פשוט לא נמצא פה בשביל להגיב, ומן הראוי - - -

היו"ר מירי רגב:

מאה אחוז.

מרב מיכאלי:

- - - שיבהירו שלא זאת הכוונה שמדובר עליה. סליחה, זה לא ראוי.

עיסאווי פריג':

הוא אמר דברים לא פשוטים.

ארנון גלעדי:

אני לא רוצה לפתוח נושאים אחרים, של הפלסטינים ותושבי ישראל. אני שם את זה בצד, ואני ממשיך בדברים כתושב דרום תל-אביב וכנציג ציבור של תושבים רבים - -

משה מזרחי:

למה לא? תפתח.

עיסאווי פריג':

יש לך כאן במה.

היו"ר מירי רגב:

שקט, מה קורה פה?

ארנון גלעדי:

- - בתל-אביב-יפו שחווים יום-יום את הפגיעה בכבוד האדם וחירותו האמתית – לא משהו שהוא כביכול פגיעה בכבוד האדם וחירותו. אלה שהם תושבי מדינת ישראל ואלה שהם תושבי העיר תל-אביב יפו נפגעים יום-יום, שעה-שעה גם בחירותם, גם בכבודם, גם בפרנסתם וגם בבחירתם. לכן אני שמח שיושבת-ראש הוועדה לקחה את הנושא לטיפול ומביאה אותו לביטוי. שנית, ששר הפנים גדעון סער מיום כניסתו לתפקיד ער למצוקה האמתית – ויש מצוקה אמתית בדרום תל-אביב. יש מצוקה אמתית קשה. שכונות שלמות איבדו את ייחודן, איבדו למעשה את צביוןן. מי שמסתובב בשכונת התקווה או בשכונת שפירא רואה את זה לעיני כול, שעה-שעה, דקה-דקה.

לכן אמר לפניי נציג האגודה לזכויות האזרח – זה למעשה איזשהו חוק שמנסים לעשות אווירה שנותנים כביכול איזשהו טיפ למי שמנסה לתקוע מקלות בגלגלים להוצאת המסתננים. מי שהגיע לפה לא הגיע לפליט. מי שהוא פליט צריך לקבל את השירות ואת הטיפול הטוב ביותר. אלה שהגיעו לכאן לצורך תעסוקה חייבים לחזור למדינתם ולעבוד שם.

גברתי היושבת-ראש, אדוני השר, אני יודע שאתם ערים למצוקה, אתם ערים לבעיה, והנושא הזה של מתקן של 3,500 איש הוא לעג לרש. למעשה, רק עניין של עבירות פשע שמבוצעות על-ידי אותה אוכלוסייה הוא למעלה מ-3,500. אני לא בטוח ששב"ס מסוגל להתמודד במתקני הכליאה הרגילים שלהם עם פושעים שמונים למעלה מ-3,500 שעושים עבירות יומיומיות באזורים שבהם הם מתגוררים. לכן הדרך היא לראות את התמונה הכוללת וליצור אמצעי הרתעה לאלה שהגיעו ולאלה שיגיעו. לכן יש לפגוע בחוסר הכדאיות הכלכלית של אלה שנמצאים פה ואלה שחושבים להגיע לפה. לא לאפשר העברת כספים כפי שהשר התחיל בהצעת החוק הראשונה שלו. צריך לא לאפשר למסתננים שהגיעו לפה לעבוד. יש פעילות מסיבית נגד עסקים לא חוקיים שפועלים ברחבי העיר - -

היו"ר מירי רגב:

תוכל להתייחס בהמשך, תודה רבה לך.

ארנון גלעדי:

עוד משפט אחד.

היו"ר מירי רגב:

בבקשה, משפט סיום.

ארנון גלעדי:

לא יכול להיות שפועלים במישורים חוקתיים שונים כלפי אוכלוסיית תושבי מדינת ישראל, ובעניין המסתננים מעלימים עין ונותנים להם אפשרות לעבוד מכיוון שהם צריכים להתפרנס.

היו"ר מירי רגב:

נציג בריאות ורווחה הגיע?

ורד עזרא:

כן.

היו"ר מירי רגב:

שלום לך, מי את?

ורד עזרא:

אני ראש אגף רפואה כללית.

היו"ר מירי רגב:

את יכולה להגיד לנו כמה תקנים אתם מקצים לטובת המתקן הפתוח? איזה סוג תקנים – רופאים, אחיות?

ורד עזרא:

ראשית אני אקדים ואומר שלא הוזמנו לדיון, ולכן הגעתי בהקפצה - -

היו"ר מירי רגב:

אתם הוזמנתם לדיון.

ורד עזרא:

לא הוזמנו, אבל לא נדון בזה עכשיו. אין זימון לא בלשכת השרה ולא בלשכת המנכ"ל. לא אני מתעסקת בדרך כלל בנושא. מי שמתעסק בזה הוא ד"ר מיקי דור שלא נמצא כרגע באזור ירושלים.

אנחנו, להבנתי, לא מקצים תקנים מאחר שהפעלת המרפאה היא על-ידי השב"ס.

אורי שיינן:

אני מאגף תקציבים. אני רוצה להעיר.

היו"ר מירי רגב:

בבקשה.

אורי שיינן:

בהחלטת ממשלה צוין במפורש ששירותי רווחה הגיעו לסיכום, וצוין בפני הממשלה - -

היו"ר מירי רגב:

זה לא רווחה, זה בריאות.

אורי שיינן:

אני מדבר על שניהם כי השאלה הבאה תגיע. בעניין שירותי הבריאות החלטת הממשלה ציינה במפורש שעד סוף השבוע משרד האוצר ומשרד הבריאות יגיעו לסיכום בדבר תוספת התקציב ותוספת לנושא האמור במידת הצורך. כרגע עדיין לא הגיעו לסיכום. יש לנו עד סוף השבוע להגיע לסיכום, ואנחנו נעדכן אתכם ברגע שיהיה.

היו"ר מירי רגב:

אם כך, אני לא רוצה לפתוח את זה. בשבוע הבא ביום שני משרד הרווחה, משרד הבריאות ואגף התקציבים יחד עם שב"ס ייתנו לנו פירוט: איזה תקנים? כמה שעות הם עובדים שם? נגישות לרופאים? איזה בית-חולים אמור לקבל אותם? איך הם מגיעים למתקן לשירותי בריאות? את כל הדברים האלה אני רוצה לשמוע בדיון הבא. אני לא אכנס כרגע גם לרווחה. אני שמה את זה בצד, ואני מבקשת מהיועץ המשפטי של המשרד לביטחון הפנים להיות חלק ומעורב בעניין הזה כמשרד האחראי על פעילות המתקן. שזה לא יישאר עכשיו בשב"ס, והם יתחילו עכשיו להוריד ידיים. החוק הזה אמור להיות מאושר בשבוע הבא, ועד לאישור החוק אני רוצה לקבל פירוט של כל סוגיית הרווחה וכל סוגיית הבריאות. לכן אני משאירה את שתי השאלות האלה ליום שני הבא.

אני מבקשת עכשיו מהשב"ס לתת תשובות לנושאים שהעלו, ומהמשנה ליועץ המשפטי לממשלה לתת לנו תשובה על הביקורת השיפוטית, על המנגנון של הממונה על ביקורת הגבולות. זאת שאלה שעברה גם מהוועדה, ואנחנו רוצים תשובה כדי להוריד את זה מסדר היום. זה גם עלה מצדו של דב חנין כמי שייצג את המסתייגים כולם.

דינה זילבר, בבקשה. לאחר מכן השב"ס.

דינה זילבר:

אני דינה זילבר, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ייעוץ) במשרד המשפטים. אני רוצה להתייחס בתמצית ראשית לשאלה של גברתי לעניין הביקורת השיפוטית. כפי שנאמר כאן תחום ההגירה מעסיק רבות את בתי המשפט לעניינים מנהליים וגם בהקשר שלנו הביקורת השיפוטית על ממונה ביקורת הגבולות תהיה נתונה לבית המשפט לעניינים מנהליים מכוח הסעיפים הכלליים בחוק בתי משפט לעניינים מנהליים. הדברים ידועים לעורכי הדין שנמצאים כאן שהם באמת בקיאים בתחומי ההגירה, ולכן בנקודה הזאת הביקורת שמושמעת היא בוודאי לא מוצדקת. גם כיום האנשים שנמצאים במשמורת הסגורה הם אנשים שמגישים עתירות רבות מאוד לבית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים ומעסיקים אותו. לכן הדברים ברורים מאליהם שאם לאנשים במשמורת סגורה יש נגישות לערכאות על אחת כמה וכמה אנשים שנמצאים במתקן הפתוח יוכלו לממש את זכותם. אני רוצה להתחבר לדברים שאמרה עורכת הדין אסנת כהן ליפשיץ על כך שהמתקן הפתוח הוא לכאורה סגור ושאינן גישה לערכאות וגם לדברים שאמר חבר הכנסת מזרחי. כינו ומכנים במהלך הדיון את המתקן הפתוח ככלא. אני לא מכירה עוד בית כלא ששני שלישים מהיום לפחות הוא פתוח, אנשים יכולים לצאת ולהיכנס, ורק שליש מהיום במשך שמונה שעות בין השעות 00:22-06:00 בבוקר הוא סגור מטעמים מובנים של יכולת לנהל את המתקן הזה ולוודא התייצבות ולסייע לממשלה להגשים את המדיניות שלה. ארגונים יכולים להיכנס ולצאת באופן חופשי, ובכלל – מבקרים ואנשים עצמם. בוודאי הנושא של גישה לערכאות וגם נגישות - -

עיסאווי פריג':

בואו נחליף את השם. אם הכול חופשי - -

קריאות:

היו"ר מירי רגב:

שקט, סליחה. תנו לה, בבקשה, לענות.

עיסאווי פריג':

אם הכול חופשי ואין כלא כזה בעולם בואו נחליף את השם בחוק.

היו"ר מירי רגב:

לכן לא כתוב כליאה, אלא מתקן שהייה פתוח.

עיסאווי פריג':

היו"ר מירי רגב:

טוב, בסדר.

דינה, האם יש במתקן השהייה הפתוח נציג שאפשר יהיה לפנות אליו?

דינה זילבר :

האנשים עצמם רשאים לצאת ולהיכנס, והארגונים ונציבות האו"ם לפליטים יכולים להגיע כפי שהם מגיעים גם היום למתקן המשמורת הסגורה. לכן בוודאי שהמתקן הפתוח יאפשר בצורה טובה עוד יותר את זכות הגישה לערכאות, וגם היום אנשים ששוהים במשמורת מגישים עתירות רבות מאוד.

תומר רוזנר :

מדוע לא מצאתם לנכון להפעיל כאן ביקורת בדמות בית הדין למשמורת?

דינה זילבר :

מבחינת העתירות המהותיות הסמכות נתונה לבית המשפט לעניינים מנהליים. כפי שתראה בסעיף 32ח(ג) להצעת החוק, על הדברים השוטפים יש ביקורת לבית הדין למשמורת. זאת אומרת יש הבחנה בין הדברים הטכניים לבין העניינים המהותיים. בדברים הטכניים סעיף 32ח(ג) מאפשר ביקורת לבית הדין למשמורת, והדברים המהותיים יידונו בבית המשפט לעניינים מנהליים.

תומר רוזנר :

מדוע? השאלה היא מדוע.

דינה זילבר :

זה ההסדר שקבוע בחוק בית המשפט לעניינים מנהליים.

תומר רוזנר :

לא, מדוע בנושא המשמורת יש לנו בית דין לביקורת משמורת שבוחן את המשמורת, את תנאי המשמורת וכו', וכאן בחרתם שלא לעשות זאת?

דינה זילבר :

כאן נקבע הסדר שלדעתי נותן - -

היו"ר מירי רגב :

רגע, דינה, יואל רוצה להגיב על העניין הזה.

יואל הדר :

להפך – דווקא בעניין הזה הייתם צריכים לשבח את הממשלה - -

שר הפנים גדעון סער :

אל תצפה לזה, ואל תבנה על זה.

עיסאווי פריג' :

מבחן התוצאה מראה אחרת.

יואל הדר :

מי שיושב בבית דין למשמורת זה לא שופטים מקצועיים. אומרים להם שבדברים מקצועיים ראוי ששופטים מקצועיים ידונו בהם ולא דינים שהם לא שופטים מקצועיים.

אסנת כהן ליפשיץ :

אין להם נגישות.

יואל הדר:

אז נגישות זה משהו אחר.

משה מזרחי:

על הנגישות דיברנו.

תומר רוזנר:

גם על בית הדין לביקורת משמורת אפשר לעתור לבית המשפט כך שהתשובה היא לא עניינית.

יואל הדר:

כן, אבל יש לך פנייה ישירה לשופט במקרה הזה ולא לבית הדין שאתה יכול להגיד שזה מעכב את הטיפול בו.

תומר רוזנר:

כל מה ששאלנו זה מדוע בחרתם בהסדר הזה שהוא שונה.

יואל הדר:

זה משהו אחר, לא מדובר על המשמורת. מדובר על התנאים שלהם, זה משהו אחר. גם בתל-אביב הם לא פונים לבית דין למשמורת, נכון?

מרב מיכאלי:

אבל זה לא אותו דבר. בשונה מההצגה של המשנה הוא לא באמת פתוח. הם צריכים להתייבב שלוש פעמים ביום, וכמו שאמרה בצדק הנציגה של נציבות האו"ם זה מנדטורי. זה לא וולונטרי, השהייה שם איננה וולונטרית, היא מנדטורית, היא חובה. לכן זה מופרך להציג את זה כאילו הם בתל-אביב. כל הדיבורים על זה שזה מתקן פתוח זאת שהיית חובה.

יואל הדר:

עניין הפנייה לבית משפט. את יכולה להגיד, לא פתרנו את בעיית הנגישות, אבל למה זה שופט מקצועי – את זה דווקא הייתם צריכים לקבל כדבר הרבה יותר נכון מאשר לפנות לבית דין למשמורת שהוא לא אמון על זה, אין שם שופטים מקצועיים כמו שמקובל - -

משה מזרחי:

אני מודה – אני רוצה להעיר פה דווקא כדי לאזן שלנו היו טענות שבית הדין למשמורת - -

שר הפנים גדעון סער:

למשנה ליועץ המשפטי לממשלה יש - - - טובים אבל אני חושש שהיא לא תצליח לבטא את עצמה.

משה מזרחי:

- - - כמתקן סגור ולא פתוח לעין הציבור, כלומר שאין לו נגישות של מישהו שיכול לראות מה מתחולל שם.

שר הפנים גדעון סער:

היא מנסה להשלים את דבריה.

היו"ר מירי רגב:

יכול להיות שאחד הדברים שנסגור אחר כך עם השר הוא שתהיה חובת התייצבות פעמיים ביום ולא שלוש פעמים.

שר הפנים גדעון סער:

אין לי שום כוונה כזאת.

דינה זילבר:

אני רוצה להסביר את הטעם שעומד מאחורי זה.

שר הפנים גדעון סער:

אין לי שום כוונה שזה יפגע בתכלית של מניעת העסקה.

היו"ר מירי רגב:

אוקיי, הבנתי. אני מבינה מהר כשמסבירים לי לאט. תמשיכו להסביר, בבקשה, לגבי שאר הסעיפים. ענית לי על השאלה.

דינה זילבר:

עוד משפט אחד כדי לחדד: יש פה, לטעמי, עירוב בין שתי סוגיות: האחד, מידת הפתיחות של המתקן שיש המכנים אותו "כלא" – אנחנו קוראים לו מתקן שהייה. זאת אומרת מידת חופש התנועה של האנשים הנמצאים בו; סוגיה נפרדת היא העניין של הגישה לערכאות. בהערות שנשמעו פה יש פה עירוב בין הדברים. באשר לסוגית הגישה לערכאות יש שתי ערכאות שכל אחת מהן דנה בנושאים שונים: בית הדין לביקורת משמורת דן בדברים הטכניים, ובנושא המהות יש הפניה לבית המשפט לעניינים מנהליים, כפי שגם כיום זה בית המשפט המוסמך לעיסוק בדיני הגירה. גם האנשים ששוהים היום במשמורת סגורה לחלוטין מגישים עתירות כדבר שבשגרה. סוגיה אחרת שנתונה כאן לוויכוח, וכל אחד יכול להסתכל מזווית ראייתו היא עד כמה המתקן הפתוח, פתוח. בעניין הזה הביקורת מובנת, אבל המתכונת שהממשלה בחרה ליישם היא מתקן שבניגוד למודל ששרר קודם שבית המשפט פסל של משמורת סגורה לחלוטין, כרגע המעבר הוא למתקן שהייה ששני שליש במהלך היממה הוא פתוח לחלוטין, אנשים יכולים להיכנס, לצאת, להסתובב, לנסוע ולחזור. במהלך שמונה שעות מ-22:00 בלילה ועד 6:00 בבוקר הוא אכן סגור. יש עניין ההחתמה, התייצבות שלוש פעמים ביום שתכליתה נועדה להבטיח את עניין מניעת ההעסקה. כי כל התכלית בעניין הזה - -

היו"ר מירי רגב:

דינה, תודה.

מרב מיכאלי:

יש לי שאלת הבהרה.

היו"ר מירי רגב:

לא, לא, לא.

משה מזרחי:

- - -

היו"ר מירי רגב:

אחר-כך. בבקשה, השב"ס.

דינה זילבר :

אני לא מכירה כלא אחר שאתה יכול להסתובב בשום מקום. כדאי לדייק בהגדרות על-ידי כל הצדדים.

היו"ר מירי רגב :

דינה, תודה.

עיסאווי פריג' :

אבל נשאלה שאלה מהותית, איפה הוא ממוקם. היא אמרה שהיא יודעת. זה מאוד מהותי.

משה מזרחי :

את לא שמה לב לכל המסגרת – זאת מסגרת שב"ס עם העברת סמכויות. זה בית כלא.

עיסאווי פריג' :

למה בורחים מהתשובה?

משה מזרחי :

למעט ההפסקה הזאת שהוא יכול לצאת ולחזור – יש הבדל בין כלא שהוא סגור.

היו"ר מירי רגב :

בסדר, בבקשה.

מרב מיכאלי :

זה כלא בכיסוי של כלא פתוח.

משה מזרחי :

הכול למראית עין.

יואל הדר :

אני רוצה להתייחס לשני דברים לפני שאני מתייחס לסעיפים. הטענה היא שזה בית כלא, ושב"ס מנהל את זה אז הוא הופך את זה יותר לבית כלא – זאת הטענה המרכזית כאן. המתקן הזה לא הוקם כבית כלא. הוא הוקם לצורך מחנה צבאי, ועכשיו אנחנו מסבים אותו למרכז שהייה. זאת אומרת אם היו מקימים מראש בית כלא ושמים את השוהים בסהרונים אז אני מבין שזה סגור ומיועד להיות בית-לא. אבל מראש הוא לא מיועד להיות בית-כלא. תראו כמה עצים יש שם. המתקן עצמו שונה מבית כלא.

משה מזרחי :

אתה יודע שלא הצורה החיצונית - -

היו"ר מירי רגב :

סליחה, תנו לו בבקשה לענות.

משה מזרחי :

זאת לא הצורה החיצונית.

היו"ר מירי רגב:

תענו לגבי הסעיפים. אנחנו חייבים להתקדם.

יואל הדר:

יש משמעות גם לצורה החיצונית.

מרב מיכאלי:

כלא זהב. מאה אחוז.

יואל הדר:

לא כלא זהב.

לגבי השב"ס: הממשלה הייתה צריכה לבחור את הגוף שיכול להפעיל מתקן מהסוג הזה, והיא צריכה לבחור במי שהכי מכיר את האוכלוסיות האלה כי לאוכלוסיות האלה יש צרכים מיוחדים. נכון להיום מי שמכיר את המסות של האוכלוסיות האלה בצורה הכי טובה ויכול לתת מענה לצרכים בצורה הכי טובה זה שירות בתי-הסוהר. נכון שהשם "שירות בתי הסוהר" יוצר עוד נראות לגבי הסוהר, אבל לשירות בתי הסוהר יש ההיכרות הכי טובה עם האוכלוסייה הזאת.

קריאה:

למה?

שר הפנים גדעון סער:

כי הוא מפעיל את מתקן סהרונים.

יואל הדר:

היום במרכז סהרונים יש אוכלוסייה גדולה של מסתננים גם מאריתריאה וגם מסודן. הם מכירים הכי טוב את הצרכים שלהם ואת הדברים שצריך כדי להפעיל את המתקן בצורה הכי טובה מבחינה אנושית.

קריאות:

היו"ר מירי רגב:

מזרחי ומרב, תודה.

משה מזרחי:

במקרה הזה גם אני, דרך אגב - - -

היו"ר מירי רגב:

יואל, תודה רבה. נא לענות עכשיו על הסעיפים.

משה מזרחי:

מרב מיכאלי:

יש הבדל מאוד גדול בין הצרכים שלהם לבין היכולות לנהל את המתקן.

שר הפנים גדעון סער:

אם נציגים המשרדים משיבים לדברים שמועלים פה ומנסים לסתום להם את הפה – ונכון שיש כאן חברי כנסת שיש להם גם השאלות וגם התשובות, אבל חסר להם רק דבר אחד – רוב בעם. אבל בכל זאת אם יש שאלות שעולות צריך לאפשר ללא הפרעה לנציגי המשרדים הרלוונטיים להשיב.

משה מזרחי:

- - - כמו אתמול ונגמור את הסיפור.

היו"ר מירי רגב:

תמשיך, בבקשה, לענות. אני מרגע זה רוצה שיהיה שקט כשמדברים.

משה מזרחי:

אני פתחתי באיזושהי אמירה, ואמרנו, בוא נלך עכשיו למקום אחר. אתה מחזיר אותנו לאתמול?

שר הפנים גדעון סער:

אתם לא נותנים לדבר. אל תתחסד, אל תתחסד. אתה מתחסד, אתם לא נותנים להם לדבר. תנו להם לדבר.

משה מזרחי:

לא נתנו להם לדבר?

שר הפנים גדעון סער:

לא. אתם קוטעים אותם פעם אחר פעם.

משה מזרחי:

אני - - -

מרב מיכאלי:

אנחנו שואלים שאלות.

היו"ר מירי רגב:

השאלות נשאלות במסגרת התייחסות לסעיפים כשכל חבר כנסת מדבר.

משה מזרחי:

כלומר רק לשניכם מותר לקטוע אותנו, את חברי הכנסת, לקטוע אחרים? אבל אנחנו לא בעסק.

היו"ר מירי רגב:

מזרחי.

שר הפנים גדעון סער:

אתמול בדיון אפילו אחרי שהלכת עניתי לדברים שלך.

עיסאווי פריג':

אבל נשאלות שאלות מהותיות.

שר הפנים גדעון סער:

אבל תן להם להשיב.

היו"ר מירי רגב:

משה מזרחי:

שר הפנים גדעון סער:

מתייחסים לשאלות שלכם. אתם רוצים שלא יתייחסו לשאלות שאתם מעלים?

משה מזרחי:

אני מודה, אני במיעוט. חבר'ה, מעכשיו אני שותק. יש להם רוב אז אנחנו לא צריכים להגיד כלום עכשיו.

יואל הדר:

להבדיל מבתי כלא עשינו את הסוויץ' כי אנחנו מודעים לכך שזה מרכז שהייה ולצרכים המיוחדים ומודעים לכך שהם לא אסירים. אנחנו מודעים לזה ולא מתכוונים לטפל בהם כאל אסירים ולהתייחס אליהם כאל אסירים. אנחנו מקבלים אותם מבחוץ, ולא משנה מאיזה כיוון אנחנו מקבלים אותם – אנחנו צריכים להתייחס אליהם בצורה אחרת. יהיו שם רופאים, יהיו שם עובדי רווחה – הם יוכלו לפנות אליהם בכל זמן שהם רוצים. בכלא הם לא יכולים ללכת בכל זמן שהם רוצים לרופא ובכל זמן שהם רוצים לעובד רווחה. פה במתקן הם יוכלו ללכת בכל זמן שהם רוצים לרופאים. יהיו שם 3-4 רופאים, והם יבחרו את הרופא שהם רוצים. זה שונה לחלוטין ממתקן כליאה. כמה אנשים אמרו שעורכי דין יוכלו להיכנס למתקן, אבל הם לא צריכים להיכנס למתקן. אנחנו עשינו את הסוויץ'. זה לא בית כלא שהם צריכים להיכנס כדי לבקר אותם – להפך, הם יוכלו לצאת אליהם בכל זמן שהם רוצים בשעות שהם יכולים לצאת. זה משהו אחר לחלוטין. אנחנו עשינו את הסוויץ'.

קריאה:

היו"ר מירי רגב:

אבל העורך דין יכול להיכנס אליהם, והם יכולים לצאת לעורך דין.

יואל הדר:

אבל בכלא - -

היו"ר מירי רגב:

הבנתי מה קורה בכלא, יואל, אבל ההערה שלך פה היא שהם יכולים לצאת אליהם.

שב"ס, בבקשה.

משה מזרחי:

אני יכול להעיר הערה עכשיו?

היו"ר מירי רגב:

כששב"ס יגמור לדבר ויציג את התשובות שלו תוכל להעיר הערה. שב"ס, בבקשה.

יהושע וייס:

משהוטל על שירות בתי הסוהר להרים את הכפפה הזאת ולתת את השירות הזה, אנחנו בונים את השירות לפי המתווה שהממשלה קובעת, לפי הצעת החוק. ככה אנחנו בונים ועובדים לפי החוק ולפי התקנות הנגזרות אחר-כך מהחוק. מה עושים בית סוהר? העובדה שמישהו אחר מחזיק את המפתח. זאת המהות של בית סוהר. המהות של בית הסוהר היא העובדה שאני כסוהר יכול לקבוע מתי האסיר נכנס ויוצא. המרכז הזה הוא שינוי מהפכני מבחינתנו כי השוהה יכול להיכנס ולצאת בכל זמן שהוא רוצה משעה 6:00 בבוקר ועד 22:00 בלילה. אחרי 22:00 בלילה הוא יוכל להיכנס, אבל הוא לא יוכל לצאת.

עיסאווי פריג':

הוא יעבור חיפוש בכניסה?

דינה זילבר:

כן.

היו"ר מירי רגב:

עוד התייחסויות על דברים שעלו?

שר הפנים גדעון סער:

גם לכנסת כולם עברו בדיקה כשנכנסו, למעט חברי הכנסת. והם לא נכנסו לבית כלא. היום בבוקר זה קרה.

היו"ר מירי רגב:

אני מקריאה את הסעיפים הבאים.

מרב מיכאלי:

יש לי שאלת הבהרה על התשובות שניתנו.

היו"ר מירי רגב:

שאלה קצרה.

שר הפנים גדעון סער:

חוצפה.

עיסאווי פריג':

אנחנו שואלים שאלות מהותיות ענייניות – זאת חוצפה, בעיניך, אדוני השר?

שר הפנים גדעון סער:

כל בדיקה זה בית כלא? היום כל אחד שיושב פה חוץ ממך וממני ומחברי הכנסת האחרים עבר בדיקה בכניסה. אז מה, הוא נכנס לבית כלא? כמה אפשר לזרות חול ולספר סיפורים?

עיסאווי פריג':

אז למה להשתמש בשפה משפטית עוקפת - - -

שר הפנים גדעון סער:

בשפה משפטית אני גם מציע לך להשתמש, זה לא רע.

עיסאווי פריג':

- - - כדי להגיע לאותה מסקנה? זה כלא של ממש.

היו"ר מירי רגב:

פריג', תודה. שאלת הבהרה.

מרב מיכאלי:

קודם כול תשובת הבהרה שמי שנכנס או נכנסה לפה היום יכולה הייתה לבחור אם להיכנס או לא להיכנס, אדוני השר - - -

היו"ר מירי רגב:

זאת לא שאלה. שאלה אליהם על התשובות.

מרב מיכאלי:

- - -

היו"ר מירי רגב:

- - - זכות דיבור עכשיו.

מרב מיכאלי:

השאלה היא למשנה ליועץ המשפטי לממשלה.

שר הפנים גדעון סער:

מי שנכנס לפה הבוקר לא הפר את החוק. מסתננים שנכנסו לארץ נכנסו בניגוד לחוקי המדינה.

היו"ר מירי רגב:

בבקשה.

מרב מיכאלי:

אלא אם הם פליטים, מה שמדינת ישראל - - -

שר הפנים גדעון סער:

הם לא פליטים.

פניה קירשנבאום:

פליטים לא נמצאים במתקן.

שר הפנים גדעון סער :

כל מי שהוא - - - לא במתקן.

מרב מיכאלי :

זאת שאלתי למשנה. האם במתקן הזה יוחזקו גם אנשים שחל עליהם עיקרון איסור החזרה?

דינה זילבר :

כל בקשות הפליטות נבדקות על-ידי ועדה מיוחדת במשרד הפנים. אני מניחה שאנשים שהגישו בקשות – גם אותם אלה שישו באותו מתקן פתוח – הבקשות שלהם תיבדקנה באותה פרוצדורה.

מרב מיכאלי :

זאת לא תשובה.

עיסאווי פריג' :

היא לא קיבלה תשובה.

מרב מיכאלי :

האם אנשים שחל עליהם עיקרון איסור החזרה ישו במתקן הזה?

שר הפנים גדעון סער :

בוודאי.

תומר רוזנר :

אם אפשר להחזיר אותם יחזירו.

היו"ר מירי רגב :

הלוואי שאפשר היה להחזיר אותם. אבל אם אי אפשר להחזיר אותם - -

מרב מיכאלי :

עיקרון איסור החזרה, שאסור להחזיר אותם. כאלה שחל עליהם עיקרון איסור החזרה.

שר הפנים גדעון סער :

עיקרון איסור החזרה הוא איסור גירוש. אתמול התייחסתי בהרחבה למדיניות הממשלה ולהבחנה בין מדיניות הממשלה לעידוד יציאה מרצון לבין העובדה שאנחנו לא מגרשים אנשים באופן כפוי לסודן ולאריתריאה. אתמול בערב יצאו מהארץ מרצון 20 מסתננים.

מרב מיכאלי :

זאת אומרת המתקן הזה נועד לעודד אותם לצאת מרצון.

שר הפנים גדעון סער :

אני הבהרתי אתמול מה מכלול האמצעים שהממשלה נוקטת. למשל, אין זכות מוקנית למי שהסתנן בניגוד לחוק לשבת בתל-אביב או בחולון. התכלית שלנו היא תכלית של הרחקה של מסתננים ממרכזי הערים ומניעת העסקה כי כיום הממשלה איננה אוכפת את איסור ההעסקה לא על המסתננים ולא על המעסיקים. את הדברים האלה אנחנו נוכל להשיג.

היו"ר מירי רגב:

אנחנו עוברים להקראות של סעיפים 32-ה. נדון עליהם, ובזה יסתיים הדיון היום. לטובת הפרוטוקול, נא לבדוק במשרד הבריאות אם יש מישהי בשם אורלי שקיבלה ב-25 וגם ב-26 בחודש זימון לדיונים, כולל הזימון הכולל לכל המשרדים שנמצאים פה. נא לעקוב אחרי הדיונים ולא להטיל מיד אשמה שלא זומנתם.

קריאה:

אפשר לשאול שאלה?

היו"ר מירי רגב:

לא, אין יותר שאלות. בבקשה, להקריא את הסעיפים.

דניאל סלומון:

(הקראה)

תנאי שהייה במרכז	32.ה.	במרכז השהייה יסופקו לשוהים תנאי מחיה הולמים, ובכלל זה שירותי בריאות ורווחה.
איסור עבודה	32.ו.	שוהה במרכז אינו רשאי לעבוד בישראל.
העסקת שוהה בעבודות תחזוקה ושירותים שוטפים	32.ז.	(א) על אף הוראות סעיף 32, רשאי מנהל המרכז, בהסכמת תחזוקה ושירותים שוטפים
		השוהה במרכז, להעסיקו בעבודות תחזוקה ושירותים שוטפים בתחום המרכז, ובלבד שפרטי ההעסקה הוסברו לשוהה, לפני מתן ההסכמה, בשפה המובנת לו.
		(ב) הועסק שוהה במרכז כאמור בסעיף קטן (א), יקבל גמול סביר בעד העסקתו כפי שיקבע השר לביטחון הפנים, בתקנות, בהסכמת שר האוצר; הוראות חוק שכר מינימום, התשמ"ז – 1987 לא יחולו על גמול לפי סעיף קטן זה.
		(ג) בין השוהה במרכז לבין המדינה לא יחולו יחסי עובד ומעביד.
		(ד) לעניין סעיף זה לא יראו בקיום חובת השוהה לפעול לשמירת הסדר והניקיון במקום מגוריו ובסביבתו, בהתאם להוראות שקבע מנהל המרכז לפי סעיף 32(א)(2), כהעסקה בעבודות תחזוקה ושירותים שוטפים.
נוכחות במרכז ויציאה ממנו	32.ח.	(א) שוהה יתייצב במרכז, שלוש פעמים ביום, במועדים שייקבעו בתקנות לפי סעיף קטן (ד), לצורך רישום נוכחות.
		(ב) מרכז השהייה יהיה סגור בין השעות 22:00 ל-06:00; שוהה לא ישהה מחוץ לתחומי המרכז בשעות האמורות.

(ג) על אף הוראות סעיפים קטנים (א) ו- (ב) רשאי ממונה ביקורת הגבולות, לפי בקשת שוהה ומטעמים מיוחדים, לפטור את השוהה מחובת ההתייצבות במרכז לצורך רישום נוכחות או מאיסור השהייה מחוץ לתחומי המרכז, כאמור באותם סעיפים קטנים; פטור לפי סעיף קטן זה יינתן לפרק זמן שלא יעלה על 48 שעות, ואם הפטור ניתן לשם אשפוז רפואי של השוהה או בן משפחתו מדרגה ראשונה - רשאי הממונה לתת פטור כאמור לתקופה ארוכה יותר; בית הדין לביקורת משמורת של מסתננים רשאי לבחון את החלטת ממונה ביקורת הגבולות לפי סעיף קטן זה, אם הוגשה לו בקשה לכך מאת השוהה בתוך 14 ימים מיום מתן ההחלטה.

(ד) שר הפנים, בהסכמת השר לביטחון הפנים, יקבע הוראות לעניין נוכחות השוהים במרכז שהייה, ובכלל זה לעניין יציאתם מהמרכז וחזרתם אליו, וכן לעניין מועדי התייצבותם במרכז לצורך רישום נוכחות ואופן הרישום; מועדי ההתייצבות כאמור ייקבעו באופן שלא יאפשר לשוהה לעבוד בישראל.

היו"ר מירי רגב:

תודה רבה. הערות של היועץ המשפטי של הוועדה ולאחר מכן חבר הכנסת פריג'. אזרחים נרשמו? לא נרשמו.

עיסאווי פריג':

מרב אחרי.

מרב מיכאלי:

לעניין ההסתייגויות אנחנו מחלקות בינינו.

היו"ר מירי רגב:

אז מרב אחריך. אזרחים לא נרשמו לסעיפים האלה.

אסנת כהן ליפשיץ:

אתמול גברתי אמרה שאם נרשמים פעם אחת זה על כל הסעיפים.

היו"ר מירי רגב:

אוקיי. אז אותם אנשים שנרשמו רוצים לדבר על הסעיפים האלה?

תומר רוזנר:

לגבי סעיף 32 גברתי אמרה שהדיון יידחה לאחר שנקבל מידע על שירותי הבריאות והרווחה. לכן אתייחס רק לנקודה אחת.

היו"ר מירי רגב:

לא, אני אומרת שאנחנו דנים בזה היום, רק לגבי סעיף 32 זה חשוב שהשר לביטחון הפנים בהתייעצות עם שר הרווחה יתקין תקנות לעניין הסעיף. זאת אומרת מהם אותם תנאים של שירותי הבריאות והרווחה? אני מחכה שראש אגף תקציבים יסגור יחד עם הבריאות והרווחה מהם התקנים ומהם אותם שירותים שיינתנו בסעיף הזה, ואז נציג את זה בדיון הבא.

תומר רוזנר:

אני רק רוצה להבהיר: גברתי אומרת שיותקנו תקנות, אבל הצעות החוק לא מציעה שיותקנו תקנות, ואני גם לא בטוח שצריך שיותקנו תקנות.

היו"ר מירי רגב:

אוקיי, בוא נשמע את ההתייחסות של הגורמים.

תומר רוזנר:

לכן אני אומר שהוועדה צריכה להשתכנע שיש היערכות מתאימה לעניין הזה, ואני לא בטוח שצריך שיהיו תקנות לעניין.

ההערה היחידה שלנו לסעיף הזה היא שאולי צריך לשקול גם את הנושא של שירותי דת שלא מופיע כאן, ואפילו בבתי-סוהר מאובטחים שירותי דת ניתנים לאסירים, לפי החוק. יכול להיות שצריך לשקול את האפשרות הזאת.

לגבי סעיף 32 – מודל העסקה – המודל שמוצע כאן דומה מאוד למודל העסקת אסירים. הוועדה צריכה להיות משוכנעת שאנחנו לא מדברים על אותו מודל של העסקת אסירים. לדעתנו, לא הוצגה תכלית הולמת להיעדר יחסי עובד-מעביד ולתחולתו של חוק שכר מינימום בהקשר הזה. גם במקרים שאנשים מעסיקים עובדים ומספקים להם שירותים מסוימים החוק מאפשר לנכות מהשכר שלהם את אותו שווי של שירותים שניתנים להם. לכן לדעתנו, יצירת היעדר יחסי עובד-מעביד שהוא דבר חריג, עלולה לעורר בעיות שונות: מה קורה בעניין דברים שמוסדרים במסגרת יחסי עובד-מעביד שכאן בעצם לא מוסדרים, ואין לנו הסדר לגביהם, למעט לגבי הגמול, תנאי העסקה וכו'. לכן הוועדה צריכה לשקול האם ההסדר הזה שמוצע כאן לגבי תנאי העסקה ומודל העסקה של אותם אנשים במרכז נותן מענה לכל הבעיות האלה.

היו"ר מירי רגב:

לגבי סעיף 32, הארגונים ההומניטריים יכולים להיכנס באופן חופשי למתקן, נכון? אין כאן שום בעיה. הארגונים החברתיים יכולים להיכנס בכל שעות היום למתקן, נכון? אוקיי.

תומר רוזנר:

סליחה, לא התייחסתי לסעיף האחרון של נושא ההתייבבות. אנחנו יודעים היכן המתקן ממוקם, אנחנו יודעים מה המרחק שלו ממקומות יישוב, וכנראה, מכיוון שהוא יהיה סגור בשעות הלילה אז כנראה שהוא יהיה גם מגודר. הוועדה צריכה להיות משוכנעת שהמגבלות האלה לא מטילות הגבלה אפקטיבית שמשמעותה היא איסור תנועה, ולקבל את המידע שישכנע את הוועדה שהמגבלות האלה לא מטילות מגבלות חריפות מדי על התנועה של השוהים במרכז.

היו"ר מירי רגב:

תודה. חבר הכנסת עיסאווי פריג', בבקשה. שלוש דקות.

עיסאווי פריג':

השר אמר במהלך הדיון שיש לחוק תכלית של איסור העסקה - -

שר הפנים גדעון סער:

אמרתי שתי תכליות: הרחקה ממרכזי הערים ואכיפת איסור העסקה.

עיסאווי פריג':

נכון. הגדיר את המטרה, את היעד, ואמר את זה. לצורך היעד הזה בא החוק. אם כך, המטרה של החוק היא לא לפתור את הבעיה של המסתננים. ככה הבנתי.

שר הפנים גדעון סער:

אדוני טועה מכיוון שמאחר שזאת הגירה כלכלית המנוע שלה והדלק שלה זה העסקה והרווח הכספי ממנה. ברגע שהדבר הזה לא יהיה קיים אתה תראה תנועה של יציאה מרצון. לכן ההנחה לא קשורה למציאות.

עיסאווי פריג':

מפיך לקחתי, אדוני השר.

היו"ר מירי רגב:

אבל תתייחס לסעיפים ומה אתה מציע.

שר הפנים גדעון סער:

מאחר שאתה מצטט אותי אני - -

עיסאווי פריג':

כי זה משליך על ההתייחסות. שמענו את אחמד, האדם מסודן שאמר, אנחנו נמצאים בלחץ, תגידו לנו מה אתם רוצים מאתנו. אמרת, נכון? הבן אדם ישב כאן והציג עמדה - -

היו"ר מירי רגב:

פריג', זה על חשבון הזמן של הסיכום שלך.

עיסאווי פריג':

יש לנו תשע דקות כסיעה להגיד כל אחד.

היו"ר מירי רגב:

אה, בבקשה. כל אחד שלוש דקות.

עיסאווי פריג':

יש לנו 12 דקות, נכון? אנחנו ארבעה.

היו"ר מירי רגב:

רגע, אתה במקום ארבעת הדוברים?

עיסאווי פריג':

יש לי זמן.

משה מזרחי:

יש לך שלוש הדקות שלי.

עיסאווי פריג':

הוא אומר, נמאס לנו, אנחנו חיים במתח. את הרגישות כלפי האנשים האלה אנחנו מתחילים לאבד לאט-לאט, לא סופרים אותם. בואו נקרא לילד בשמו. לפני שאני מתייחס אני רוצה לומר עוד נקודה שכבוד השר ישמע אותי: מבחן התוצאה יקבע, ונכון לעכשיו מבחן התוצאה לא לטובתך, לא לטובת הממשלה כבר שמונה שנים. זה נכון לעכשיו.

שר הפנים גדעון סער:

אני שר פנים שמונה חודשים.

עיסאווי פריג':

אתה נציג ממשלה גם של 10 שנים בזמן התהוות הבעיה.

שר הפנים גדעון סער:

לא נעים לי לתקן את אדוני מה קרה לפני שאדוני הגיע לכאן. אנחנו דווקא שירתנו את העם באופוזיציה בזמן מה שאדוני מכנה "התהוות הבעיה". אנחנו בלמנו את התופעה גם באמצעות החקיקה וגם באמצעות הגדר, ואנחנו נטפל בה בנחישות. אתם כסיעה פוליטית התנגדתם תמיד לכל חוק שנועד להתמודד עם הבעיה. איך אתה אומר? לא ספרתם את האינטרסים של אזרחי ישראל – לא של היהודים ולא של הערבים. אני מציע שתסתובב קצת ביפו הערבית ותשמע שם דעות.

עיסאווי פריג':

בעיני כולם ישראלים. אני ישראלי לא פחות - - -

שר הפנים גדעון סער:

אני אומר – יהודים וערבים. אינטרסים של אזרחי ישראל – יהודים וערבים.

עיסאווי פריג':

נכון, זה מה שמנחה אותי.

שר הפנים גדעון סער:

אתם פעלתם נגד האינטרסים של אזרחי ישראל.

עיסאווי פריג':

אתה, אדוני, חמש שנים חלק מהשלטון, לא רק שבועיים, ויש לך האחריות החלקית. בכל אופן אני רוצה לנצל את זמני: במבחן התוצאה להצעת החוק הזאת אנחנו לא בדרך לפתרון, אנחנו בדרך לעוד יצירת בעיה של מונח חדש, מה שקרוי "מחנה מסתננים". מה יצא מהמחנה הזה? ימים יגידו, והתוצאה תבוא.

לעניין ההסתייגויות: אנחנו מתחילים מסעיף 32. בהמשך למה שידידי דב חנין אמר לכל סעיף 6 אין מקום, אבל בכל זאת בסעיף 32 לחוק מוצע: בסופו יבוא - לפי תקנות שיקבעו שרי הרווחה והבריאות ויבואו לאישור ועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת. מדובר בהקמת מתקן שאין דומה לו בתנאים קשים שלא היו כמותם. על יסוד זה מוצע לקבוע כי כללים ותקנות יתקבלו תחת פיקוח פרלמנטרי וכי עד להשלמת כללים ותקנות האלה לא יופעל מרכז השהייה. ועדת העבודה והרווחה צריכה לפקח.

לגבי סעיף 32 ההצעה היא שהסעיף יימחק. מהניסוח עולה שהשהות שם לתקופה ממושכת, ולכן מטעם זה וכדי לאפשר לאנשים להתקיים בכבוד ולמצוא לעצמם תעסוקה יש לאפשר להם גם לעבוד, לאו דווקא במרכז.

בסעיף 32(א) אחרי "בתחום המרכז" יבוא: "ובכל מקום אחר שימצא לנכון אף מחוץ למרכז".

אנחנו מציעים בהמשך לכך שסעיפים (ב)-(ד) יימחקו. החוק מגביל את ההעסקה של השוהים במרכז כך שהעבודה תהיה רק במתקן. לעומת זה גם אסירים, אדוני השר, מורשים לעבוד מחוץ למתקן ומחוץ לכלא. אז כאן התנאים עוד יותר קשים עבורם. מוצע אם כן להתיר לשוהים לעבוד מחוץ למרכז השחייה.

אלה ההערות עד 32. ח32 מרב תשלים.

מרב מיכאלי:

אנחנו מבקשות למחוק את סעיף קטן (א) בסעיף 32ח. זה בדיוק חוזר לחובת ההתייצבות שלוש פעמים ביום. במיוחד כשמדובר במתקן במקום כל כך נידח משמעותה תכלית היא כליאה לכל דבר ועניין. אני רוצה להעלות עניין שמטריד אותי. כבוד היושבת-ראש אמרה קודם שהיא תשקול לדון להחליף את זה בפעמיים ביום חובת התייצבות, והשר מיד אמר שאין לו שום כוונה לשקול דבר כזה, אבל דומני, כבוד היושבת-ראש, תקני אותי אם אני טועה - -

שר הפנים גדעון סער:

יושבת-ראש.

מרב מיכאלי:

- - שבכל הכבוד לשר אם יושבת-ראש הוועדה חושבת אחרת, והוועדה חושבת אחרת זה בכל זאת בפרורגטיבה שלה - -

היו"ר מירי רגב:

העליתי הצעה, וקיבלתי את תשובת השר.

מרב מיכאלי:

כן, אבל השר הוא לא חבר הוועדה, הוא השר.

היו"ר מירי רגב:

נכון, בסוף אנחנו נחליט. אם תבואי להצביע את תצביעי נגד. א', את לא חברת ועדה, ב', אם תחליפי חבר ועדה בוועדה תצביעי נגד. אנחנו נביא את הצעתנו להצבעה לאחר כל הדיונים. הערנו את הערותינו, וכמו שאת רואה גם הערותינו כתובות פה, ואתם מכירים. אני מודה לך שאת מחזקת את ידי - -

מרב מיכאלי:

לגמרי מחזקת את ידיך ואת ידי הוועדה לוודא את הפרדת הסמכויות, הפרדת הרשויות.

משה מזרחי:

השר יושב פה כמו זקיף לידך ליתר ביטחון.

היו"ר מירי רגב:

יש פה הפרדת סמכויות בוועדה הזאת, אתם אפילו לא יודעים עד כמה. נכון, היועץ המשפטי? השר בוודאי יודע.

מרב מיכאלי:

הכול בסדר, רק כדאי - -

שר הפנים גדעון סער :

השר יודע. אם חברת הכנסת מיכאלי הייתה משתתפת בדיון שהתקיים אתמול היא הייתה רואה שקיבלתי את רוב ההערות של גברתי לעניין המתקן הסגור.

עיסאווי פריג' :

עצם ההשתתפות של השר - -

שר הפנים גדעון סער :

השר הזה - -

עיסאווי פריג' :

זה מראה על חשיבות - -

שר הפנים גדעון סער :

השר הזה ישתתף, ימלא את חובתו כלפי הוועדה. אני יודע שהיה לכם יותר נוח שלא יהיה פה שר.

עיסאווי פריג' :

- - - אומרים את זה לטובתך.

היו"ר מירי רגב :

הלוואי שכל השרים - -

משה מזרחי :

כל פעם - -

קריאות :

- - -

היו"ר מירי רגב :

א', זה לא נכון; ב', זה לא נכון. לא כולם חותכים אותי כל כך מהר. חבל שלא הייתם בחוקים אחרים, אבל כרגיל אני רגילה להערות של אותם אנשים שבאים רק לנקודות שמעניינות אותם; ב', הלוואי שכל השרים היו מגיעים לכל החקיקה כמו שהשר נמצא פה - -

עיסאווי פריג' :

אמרנו את זה לזכותו.

היו"ר מירי רגב :

אם זה לזכותו, יפה. לא הבנתי את זה.

עיסאווי פריג' :

לא, אני אמרתי לזכותו.

משה מזרחי :

- - - יושב פה שר.

היו"ר מירי רגב:

לא ראינו את זה בינתיים שהשרים שלכם היו פה בכל החקיקות שהיו.

עיסאווי פריג':

זה שאנחנו מחמיאים זה דבר טוב.

דב חנין:

רק משפט.

היו"ר מירי רגב:

לא, יש לך שלוש דקות למשפטים. "רק משפט", אני מכירה את זה.

בבקשה, מרב.

מרב מיכאלי:

גברתי ואדוני נזפו בנו קודם על הפרעה, אז אם יורשה לי להשלים את מה שרציתי להגיד.

היו"ר מירי רגב:

בבקשה. מוסיפה לך דקה.

מרב מיכאלי:

לצערי, נבצר ממני להיות פה אתמול בדיון כי הייתי בדיון על יום המאבק באלימות - -

היו"ר מירי רגב:

לא, הדיון היה פה עד 21:00 בערב, יקירתי.

שר הפנים גדעון סער:

זה היה אחרי זה.

היו"ר מירי רגב:

גם אני הייתי בדיון על המאבק באלימות.

שר הפנים גדעון סער:

בגלל זה הישיבה הזאת נדחתה אתמול.

מרב מיכאלי:

נאלצתי - - -

היו"ר מירי רגב:

אין בעיה, אבל הדיון היה עד 21:00 בערב. אז התירוץ הזה נפל.

מרב מיכאלי:

בקיצור, אין חולקת על השבחים שמגיעים לשר על השתתפותו המשמעותית - -

שר הפנים גדעון סער :

אני מבקש מהאופוזיציה להפסיק לחלוק לי שבחים. זה עלול להיות מסוכן.

מרב מיכאלי :

למה? אני מאוד נהנית מזה.

דב חנין :

אנחנו לפעמים גם רבים אתך.

משה מזרחי :

אוהבים אותך, השר.

עיסאווי פריג' :

זה המצב - -

מרב מיכאלי :

אדרבה, ככל שהאופוזיציה תמצא יותר סיבות לשבח את הממשלה כן ייטב. אדרבה ואדרבה.

בקיצור, אנחנו מבקשות למחוק את הסעיף הזה – התייצבות שלוש פעמים ביום - -

היו"ר מירי רגב :

מי זה "מבקשות"?

מרב מיכאלי :

אנחנו, הקבוצה.

היו"ר מירי רגב :

אה, אתן "מבקשות"? סוף-סוף אני יודעת שאתה מבקשת ולא מבקש.

דב חנין :

למה לא? בסדר גמור. הכול טוב.

מרב מיכאלי :

בסעיף קטן (ג) במקום "48 שעות" יבוא "שבוע ימים", במקום "14 ימים" – "24 שעות". שוב, הדברים ברורים. אנחנו מציעות לאפשר לממונה ביקורת הגבולות שיקול דעת יותר רחב להתיר יציאה מהמתקן הפתוח. אנחנו חוזרות וחוזרים לחופש התנועה וחירות של אדם; יהיו עניינים שהם לא בהכרח רפואיים, ולכן מוצע לקבוע ביקורת שיפוטית מהירה על החלטות ממונה הגבולות.

הסתייגות אחרונה בסעיף 32(ד) – במקום "השר לביטחון הפנים" יבוא "שר הרווחה". הסיפא המתחילה במילים: "מועדי ההתייצבות" תימחק לאור מחיקת הסעיף הראשון, ועל עניין שר הרווחה במקום השר לביטחון הפנים כבר קודם עמד בהרחבה עמיתי דב חנין.

היו"ר מירי רגב :

תודה. דב חנין, שלוש דקות בלבד כי הם ייצגו גם אותך, אבל אני אתן לך שלוש דקות לדבר. אחר כך ידבר נציג אחד מארגון זכויות אדם ויביע את עמדתו.

שר הפנים גדעון סער :

ארנון גלעדי. הוא מייצג את זכויות האדם של תושבי דרום תל-אביב.

היו"ר מירי רגב :

או נציגות האו"ם לפליטים או עודד פלר או אלעד כהנא או אסנת כהן. תחליטו. ארנון לא מתייחס לסעיפים עצמם.

לידיה רבינוביץ :

אנחנו לא NGO. נציבות האו"ם לפליטים היא לא NGO.

היו"ר מירי רגב :

בסדר, את זה אני עדיין יודעת. תודה שהבהרת לי.

לידיה רבינוביץ :

אנחנו לא באותה מקשה.

היו"ר מירי רגב :

אני יודעת.

בבקשה, חבר הכנסת חנין.

דב חנין :

גברתי היושבת-ראש, אני אומר את הדברים כדי שהם ייאמרו לפרוטוקול ולא כמשהו של בדיחות הדעת כי הדברים אולי לא נקלטו נכון. זה שהשר משתתף בוועדה זה אכן לזכותו. ראוי ששרים ישתתפו בוועדות הכנסת, טוב ששר מגיע לשיבות, בוודאי בנושאים חשובים. הוויכוח הוא לא על זה, אלא לגופו של עניין – האם החוק טוב או רע? בסדר, אז כל אחד מביע את עמדתו.

לגופם של הסעיפים האלה אנחנו שוב עוסקים באותם מנגנונים שמאבחנים בין בית כלא לבין מתקן שאיננו בית כלא.

משה מזרחי :

זה צפצוף לפיזור.

היו"ר מירי רגב :

בסדר, אנחנו באמצע. אנחנו תכף נתפזר. חמש דקות. אפשר לחשוב שכולנו מגיעים בול ב-11:00 למליאה.

דב חנין :

גברתי היושבת-ראש, גם הסעיפים שאנחנו עוסקים בהם הם הסעיפים שמאבחנים בין כלא לבין מקום שאיננו כלא. אני שומע את נציגי המדינה וגם את השר שהכוונה איננה לכלא, והכוונה הזאת צריכה להתממש בהוראות ספציפיות בחוק. אחרת בסופו של דבר מבחנו של כלא איננו רק בכותרת שיש עליו, איננה בשם הפורמלי שניתן לו. השם "מתקן פתוח" איננו קובע שהמתקן הוא פתוח אם התוכן של המתקן איננו פתוח. לכן כיוון שהממשלה בוודאי לא מעוניינת להגיע למצב שהיא תצטרך לענות לבית המשפט או לגורמים אחרים איך נוצר מצב שמכניסים אנשים ללא הגבלת זמן וללא מנגנוני שחרור ראוי ונכון לאבחן בצורה חדה בין ההסדרים המהותיים שמוסדרים במקום הזה לבין צורות ההסדרים שמתקיימים בבתי הכלא. לכן אני מציע לשקול כל אחת ואחת מההסתייגויות שלנו לגופו של עניין. אני אומר גם ליעוץ המשפטי גם ברמה הפורמלית – אלה אינן הסתייגויות חילופיות. כל הסתייגות עומדת בפני עצמה באופן

עצמאי לחלוטין. אין לנו פה דברים חלופיים, אלא אנחנו מבקשים שכל אחת מהן תישקל ותיבחן באופן עצמאי לחלוטין כהסתייגות נפרדת. אני מבין שידבר אחרי נציג שעוסק בענייני זכויות אדם. זה בוודאי לא יכול להיות האדון גלעדי שכפי ששמעתי התבטא פה בצורה שלא מכבדת אותו - -

היו"ר מירי רגב:

אני מבקשת לא להעליב אותו, ושנית - -

דב חנין:

הוא התייחס אליי כשלא הייתי.

היו"ר מירי רגב:

הוא גם התייחס לזכויות אדם, פשוט לזכויות אדם אחרות. בכל זאת יש עוד זכויות אדם.

דב חנין:

מר גלעדי נושא בתפקיד ציבורי מכובד. אני מבין שהוא היום המשנה לראש עיריית תל-אביב שגם היא אגב צריכה להיות חלק מההתמודדות וחלק מהפתרונות. ראוי שידבר בצורה ראויה, מכובדת, שלא ישתלח, לא ישמיץ ולא יתקיף בצורה לא נכונה. אין לי, כמובן, צורך להתייחס לגופם של דברים של מי שדבריו אינם מכבדים את הדברים האלה. תודה.

היו"ר מירי רגב:

תודה רבה. נציבות האו"ם לפליטים, אתם רוצים לדבר? אז בבקשה, ממש בקיצור על הסעיפים האלה, בבקשה. לאחר מכן או עודד או אלעד או אסנת – תחליטו מי מכם מדבר.

אסנת כהן ליפשיץ:

את גורמת לסכסוך בינינו.

היו"ר מירי רגב:

לא נורא, תסתכסכו גם ביניכם קצת. סוף סוף תסתכסכו ביניכם ולא תריבו אתנו.

ארנון גלעדי:

סליחה, מירי - -

היו"ר מירי רגב:

אתה גם רוצה לדבר.

ארנון גלעדי:

אני לא רק רוצה. אני מייצג את זכויות האדם בדרום תל-אביב. אני לא חושב שרק הם מייצגים את זכויות האדם. לכן הם דיברו כל הזמן, במהלך כל השנים, ואני חושב שהגיע הזמן שיהיו זכויות אחרות.

היו"ר מירי רגב:

אני אתן גם לך לדבר. אני מבקשת לקצר משום שהמליאה התחילה, ואני רוצה עוד לאפשר לגורמי הממשלה לענות. בבקשה, ממש בקיצור.

ואלפורגה אנגלברכט:

(תרגום מאנגלית):

התנאים במרכז השהייה צריכים להיות אנושיים ומכובדים. פתיחת המתקן צריכה להיות מותנית בסיפוק השירותים הללו. לכן אנו ממליצים להבהיר בחוק או בתקנות את סוג השירותים שאנחנו יכולים לצפות יסופקו במתקן גם מזווית ראייה אופרטיבית. צריך לפרט את השירותים שיסופקו במתקן השהייה. נושא נוסף הוא שירותי חינוך שלא הוזכרו. אם הובן נכון אתמול נאמר שקטינים לא יישלחו למתקן השהייה. אם אכן זה המקרה נקבל בברכה אם זה יודגש באופן פרטני בחוק; כמו כן יש לכבד את העיקרון של איחוד משפחות.

באשר לצורך במנגנון ביקורת עצמאי אנחנו לוקחים לתשומת לבנו את יכולת הגישה של בית המשפט המחוזי בבאר-שבע, אבל חשוב שאפשרות הערעור תהיה מעשית, כולל אספקה של סיוע משפטי. תודה רבה.

היו"ר מירי רגב:

תודה לך. מי מדבר מהארגונים?

עודד פלר:

אני.

היו"ר מירי רגב:

בבקשה, אחרון הדוברים.

עודד פלר:

אני רוצה להמשיך את דברי נציגת הנציבות. הסעיפים האלה שאנחנו עוסקים בהם כרגע עוסקים במהות של הפעלת המקום. מדובר על התייצבות שלוש פעמים ביום, מדובר על איסור עבודה, ומדובר על כך שהתעסוקה היחידה שהחוק הזה מציע היא קצת עבודות שירות בתוך המתקן – אפשר להגיש מזון, אפשר לטאטא, אפשר לנקות, אפשר לסדר. מה עושים שם? כמו שלמדנו מהסעיפים הקודמים המקום הזה הוא מקום שנכנסים אליו ללא הגבלת זמן. אנשים יישבו שם שנים. כפי שהשר אמר עיקרון אי ההרחקה יהיה גירוש שחל עליהם. ינסו להמאס עליהם את החיים כדי שהם יגידו שהם לא רוצים להיות שם וילכו בניגוד לדין הבינלאומי. אבל הם הולכים לשהות שם הרבה מאוד זמן. מה הולך לקרות במקום הזה? מה קורה עם חינוך? מה קורה עם פנאי? מה קורה עם שירותי דת? מה עושים כשקמים בבוקר? לאן הולכים? אין שם לאן ללכת. אנחנו נמצאים באמצע במדבר. כיצד אנשים מפעילים את עצמם? איזו תמיכה נפשית הם מקבלים במקום הזה שיש בו ייאוש גדול וחוסר מעש? זה הכול.

היו"ר מירי רגב:

תודה. ארנון ידבר, הנציגים הרלוונטיים והשר יסכם.

ארנון גלעד:

החוק הזה בא לסגור את כל התכליות של הוצאת הפליטים ממדינת ישראל למקום מולדתם. החוק הזה צריך להיות בראייה כוללת, כמו שאמרתי בתחילת דברי: א', פגיעה כלכלית, ב', לאפשר לממשלה סל כלים שיוכלו לטפל בהם כדי לתת להם את האינסנטיב לעזוב את מדינת ישראל ולהשאיר את אזורי דרום תל-אביב לתושבי דרום תל-אביב. דבר נוסף, יש צורך להמשיך ולפעול בנושא של חסימת הכניסה פנימה באמצעות שדות התעופה ובאמצעות אזורים אחרים בגבולות מדינת ישראל, ויש צורך להתייחס לכול יחד. זכויות האדם הם לא רק זכויות האדם של פליטים, אלא גם זכויות האדם של תושבי מדינת ישראל. אני מבקש מחברי הכנסת לראות את הנושא זה כבבת עיניכם. תושבי מדינת ישראל ותושבי דרום תל-אביב, יש להם זכויות לא מועטות מאשר לאלו שנכנסו שלא כחוק למדינת ישראל.

היו"ר מירי רגב:

תודה רבה לך, ארנון. היועץ המשפטי של משרד הפנים, בבקשה והמשנה ליועץ המשפטי לממשלה, אם יש לך משהו להגיד. אני אסכם אחר כך לגבי בריאות ורווחה.

יהושע וייס :

אכן בחוק לא מופיע סעיף לגבי שעות פנאי וחינוך ודברים כאלה. אנחנו בשב"ס חושבים שהנושא הזה מאוד חשוב בהחזקת האנשים. בתוך המגבלות שלנו אנחנו פועלים כדי שיהיו דברים כאלה – מתקני ספורט, חינוך בלתי פורמלי והעשרה.

היו"ר מירי רגב :

מי אמור לעשות את זה, רווחה?

יהושע וייס :

לא. על-פי החוק ועל-פי הצעת מחליטים, אין שום סעיף על הנושא הזה. הסעיף הזה לא מופיע בשום מקום, וזה מטיל את הכול - -

משה מזרחי :

המליאה התחילה.

היו"ר מירי רגב :

בסדר, אני מסיימת את הדיון. אפשר לאחר עד רבע שעה מזמן המליאה.

משה מזרחי :

- - - אנחנו נשארנו בגלל - - -

היו"ר מירי רגב :

שב"ס, בבקשה.

יהושע וייס :

אני לא מדבר על חינוך לילדים, אני לא מדבר על השכלה. אצלנו זה חינוך בלתי פורמלי שזה העשרה והפגה ופעילויות כאלה. זה לא מופיע ולא מתקצב, ככל הידוע לי, בשום מסמך אחר, ואנחנו נצטרך לעשות את זה מתוך המשאבים שלנו. כך אנחנו פועלים לעשות. יש מועדונים במקום וכל הפעילות הנדרשת.

היו"ר מירי רגב :

בסיכום שלי אני גם ארצה על זה התייחסות יותר כוללת של שב"ס, וזה לא צריך לבוא על חשבונכם. זה צריך לבוא מתקציב האוצר, ותכף אני אתייחס גם לעניין הזה בסיכום הדברים שלי לקראת הפגישה הבאה. עם כל הכבוד יש שירותים בלתי פורמליים ואחרים שצריך לתת שם, ומישהו צריך לתקצב את זה. זה לא צריך לבוא עכשיו על חשבון האין תקציב שגם ככה אין בשב"ס. בבקשה, רק אם יש לך מה להעיר עניינית בעניין הזה.

יואל הדר :

כן, לעניין הזה. האינטרס של המשרד לביטחון הפנים ושל שב"ס הוא לנהל את המתקן הזה. אנחנו מודעים לדברים לגבי חוסר התעסוקה. זה יצור לנו בעיות ניהול במתקן הזה, ולכן לנו יש חשיבות ליצור את האלמנטים האלה מתוכנו כדי שאפשר יהיה לנהל את המתקן בצורה שקטה, כדי שאנשים יהיו במתקן הזה כי אחרת הם ינסו לעזוב את המתקן הזה. לכן זה אינטרס שלנו ממדרגה ראשונה. זה לא דברים שצריך להשית עלינו, אלא אנחנו מעוניינים לקיים את הדברים האלה מתוכנו.

דב חנין :

השאלה היא איך.

היו"ר מירי רגב:

היועצים המשפטיים, יש לכם משהו להגיד? לא. כבוד השר, בבקשה, ואחר כך אני מסכמת. אתה תביא את כל הדברים של התקציב בשבוע הבא.

אורי שיינר:

אני רק אעיר שגם אוכל לדוגמה לא מצוין בהחלטת הממשלה, וזה ברור שזה חלק מהעלויות שהגענו לסיכום עם השב"ס עליהן.

היו"ר מירי רגב:

בשבוע הבא אתה פשוט תעדכן אותנו מה העלויות כוללות – פעילות חברתית, טלוויזיה – כל מה שצריך – פשוט תעדכן אותנו שנדע.

בבקשה, כבוד השר.

שר הפנים גדעון סער:

אני רוצה להתייחס בתמצית לנושאים שעלו כאן. אני רוצה להתייחס לדברים שאמר נציג האגודה לזכויות האזרח. אין כל כוונה להתעמר באנשים או להמאס עליהם את החיים. כן יש כוונה למנוע תעסוקה, וזאת אחת התכליות של החוק. כן יש כוונה לצמצם את העומס האדיר שהוטל על מרכזי האוכלוסייה במדינת ישראל שבהם שוהים היום המסתננים הבלתי חוקיים.

שמעתי את ההערה של הייעוץ המשפטי לעניין שירותי דת – אנחנו נבחן את הסוגיה הזאת. לעניין חינוך: ככלל לא אמורים לשהות במקום קטינים. אני דווקא מכיר היטב את הנושא הזה. בתפקידי הקודם עסקנו הרבה מאוד במענה במערך הפנימייתי של מדינת ישראל של בני נוער מקרב האוכלוסייה הזאת, אבל כאמור, לא אמורים להיות שם קטינים. אנחנו כבר כן קיימנו שיחה עם מנכ"לית משרד החינוך לגבי היבטי העשרה שהאגף לחינוך מבוגרים מופקד עליהם. אני מחדד: לא כל דבר יכול להיות בחוק, גם לא כל דבר צריך להיות בחוק. אני גם לא רוצה להטיל חובות כאלה על המדינה, אבל בהחלט כל מי שעוסק רוצה שזה יהיה מקום שייתן מענה מעבר לאוכל וללינה. לכן הנושאים השונים שהעלו לגבי המתקן הם נושאים שנבחנו. נציג השב"ס התייחס לזה. נכון שלמדינת ישראל אין עד היום ניסיון, אבל אני רוצה לחדד את השורה התחתונה: השורה התחתונה היא בשום אופן לא להתעמר באנשים; השורה התחתונה היא להשיג את התכליות שעליהן עמדת.

היו"ר מירי רגב:

תודה רבה לך. אני רוצה, בבקשה, לסכם את הדיון ולבקש את התשובות הבאות מהנציגים בדיון הבא: אני מבקשת שבדיון הבא נציגת הבריאות ונציגת משרד הרווחה יגיעו לדיון וייתנו לנו תשובות מה הם מקבלים שם מבחינה רפואית – רופאים, סיוע כזה או אחר, האם תהיה שם מרפאה קבועה, איזה בית חולים אמור לקבל אותם, מה קורה בלילה. כל הנושאים הבריאותיים האלה, ולא להגיד לי, הם אחראים על זה או לא – תשבו יחד עם השב"ס, ותחליטו מי אחראי על מה, ותביאו לי לכאן פעם אחת ולתמיד סקירה מסודרת בנושא הבריאות. אותו דבר לגבי רווחה.

לגבי הנושא השלישי שהתייחס אליו השר – ואני שמחה ואמרת את זה באופן ברור גם אתמול – שככלל קטינים לא יהיו במתקן. זה טוב שאתם, המשרד לביטחון הפנים, לוקחים על עצמכם את כל מה שקשור לפעילות הבלתי פורמלית או הפורמלית שתהיה שם, אבל בכל זאת צריך לתקצב אותה ולהגיד מה הם יקבלו שם במתקן מבחינת הפעילות החברתית במהלך היום כולו.

שר הפנים גדעון סער:

כמובן, אם תהיה סוגיה של משפחות זה יהיה ממד נוסף שנצטרך לשקול.

היו"ר מירי רגב:

ברור. גם אמרת את זה אתמול בהמשך לשאלה לגבי קטינים בעניין המתקן הסגור.

דבר אחרון: אני מבקשת לקבל תשובה משב"ס כמה סוהרים יקבלו את הכשרה עד שהחוק הזה יחוקק – והוא יחוקק בשבוע הבא, בעזרת-השם. הדבר השני: מה הם מקבלים בהכשרה הזאת מתוך הראייה ששב"ס לא יכול לבוא עם פקודת בתי הסוהר למתקן מהסוג הזה? לעשות את ההבדל ואת הסוויץ' בעניין הזה. הייתי רוצה לשמוע גם מכם מי מפקד המתקן שאמור לנהל את המתקן הזה? הרי ברור שאמורים לדעת את זה מהשבוע הבא. אז נא להגיד לי מי מפקד המתקן, ואני אשמח אם הוא יהיה גם בחלק מהדיונים וישמע את ההשגות של האנשים כי אני אומרת שוב שלמפקד מתקן מהסוג הזה יש תפקיד מפתח. הדיון הבא יהיה ביום שני הקרוב. שיהיה לכולנו חג חנוכה שמח. תודה.

הישיבה ננעלה בשעה 11:10.

פרוטוקול מס' 142
מישיבת ועדת הפנים והגנת הסביבה
יום שני, כ"ט בכסלו התשע"ד (02 בדצמבר 2013), שעה 9:00

סדר היום:

הצעת חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 4 והוראת שעה), התשע"ד-2013

נכחו:

חברי הוועדה:

מירי רגב – היו"ר
תמר זנדברג
דוד צור
זבולון קלפה

מיכל רוזין
דב חנין

מוזמנים:

שר הפנים גדעון סער

סגנית שר הפנים פניה קירשנבאום

מרכזת באגף תכנון ופיתוח, משרד ראש הממשלה	–	איריס פרנקל-כהן
מנכ"ל רשות האוכלוסין, רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול	–	אמנון בן עמי
יועץ משפטי, רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול	–	דניאל סלומון
לשכה משפטית, רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול	–	ענת פישר צין
מנהל מינהל אכיפה זרים, רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול	–	יוסי אדלשטיין
משרד המשפטים	–	גבי פיסמן
עוזרת ראשית - ייעוץ וחקיקה, משרד המשפטים	–	חנית אברהם-בכר
מתמחה, משרד המשפטים	–	יפית שלו
ראש תחום יעוץ, משרד היועץ המשפטי לממשלה	–	אביטל שטרנברג
משפטן, משרד היועץ המשפטי לממשלה	–	דרור וגשל
מחלקת ייעוץ וחקיקה, משרד היועץ המשפטי לממשלה	–	חגי שלזינגר
משנה למנכ"ל, משרד הרווחה	–	מנחם וגשל
ס.ראש מנהל רפואה, משרד הבריאות	–	מיכאל דור
יועצת משפטית, משרד הבריאות	–	נעה ברוך
רמ"ל הדרכה, המשרד לבטחון פנים	–	עופר בן שמואל
ק' אסירים מחוז דרום, המשרד לבטחון פנים	–	יהושע וייס
יועמ"ש בט"פ, המשרד לבטחון פנים	–	יואל הדר
ע' יועמ"ש, המשרד לבטחון פנים	–	נירית להב קניזו
ע' יועמ"ש, המשרד לבטחון פנים	–	בוסנה ירדני
רת"ח חקיקה, המשרד לבטחון פנים	–	מישר בן ציון
רע"ן מנהלי, המשרד לבטחון פנים	–	איתן גולן
ממונה על המתקן, המשרד לבטחון פנים	–	מנחם יוסף
עורך דין במחלקת משפט בינלאומי כללי, משרד החוץ	–	אהד צמת
עובד במח' משפט בינלאומי- אגף היועץ המשפטי, משרד החוץ	–	לובין אסף
ממונה תעבורה מחוז דרום, משרד התחבורה והבטיחות בדרכים	–	עמיחי לוי
רפרנט תעסוקה באגף תקציבים, משרד האוצר	–	אורי שיינין
לשכה המשפטית, משרד האוצר	–	עמית שטאובר
ממונה יחידת הסמים והלבנת הון, רשות המיסים	–	זאב ציגלברג
עו"ד, לשכה משפטית, משרד הכלכלה	–	בר לוי
יועדת עובדים זרים, לשכת עו"ד	–	מרים אברמוביץ אזולאי

המשנה לראש עיריית ת"א, עיריית תל אביב-יפו	—	ארנון גלעדי
עו"ד, האגודה לזכויות האזרח	—	עודד פלר
נציבות האו"ם לפליטים	—	ואלפורגה אנגלברכט
מחלקה משפטית, נציבות האו"ם לפליטים	—	לידיה רבינוביץ
הגנת מבקשי מקלט ופליטים, נציבות האו"ם לפליטים	—	שרון הראל
יועץ בכיר, נציבות האו"ם לפליטים	—	מיכאל נתן בבלי
המרכז האפריקאי לקידום פליטים	—	עלי אחמד מוטזים
מנהלת חינוכית, רבנים לזכויות אדם	—	נווה חפץ
יו"ר הפורום לדיוור הציבורי ועמותת קול בשכונות	—	דוד קשני
מנכ"ל פורום קהלת	—	מאיר רובין
מנכ"לית המרכז למדיניות הגירה ישראלית	—	אורלי יוגיר
ראש מחלקת תקשורת והסברה, המרכז למדיניות הגירה ישראלית	—	יונתן יעקובוביץ
עו"ד	—	נמרוד אביגאל
נציגי תושבים	—	יוסף עזרא
נציגי תושבים	—	שלוש שמעון
פעיל	—	גור ירמיהו
פעיל	—	שמעון ליברטי
סטודנטית	—	שירלי טבקמן

ייעוץ משפטי:תומר רוזנר
גלעד קרן**מנהלת הוועדה:**

יפה שפירא

רישום פרלמנטרי:

איה לינצ'בסקי ; לאה קיקיון

הצעת חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 4 והוראת שעה), התשע"ד-2013**היו"ר מירי רגב:**

בוקר לכולם, אני מתכבדת לפתוח את ישיבת ועדת הפנים והגנת הסביבה. המשך חקיקה, הצעת חוק למניעת הסתננות (עבירה ושיפוט) (תיקון מס' 4 והוראת שעה) התשע"ד-2013. מ/817. אני מודה לך, כבוד השר, שהגעת לכאן גם הבוקר. גם לך, סגנית השר, לחברי הכנסת מיכל רוזין, דוד צור ולכל החברים שהגיעו לכאן הבוקר.

לפני שנתחיל בהקראת הסעיפים, משרד הבריאות, משרד הרווחה ואגף התקציבים חייבים לי תשובות בעניין התקנים ובעניין סדר היום מבחינת ההיערכות, אנא תציגו לי את הדברים. אבל קודם לכן, מזל טוב לתומר, היועץ המשפטי שלנו, יש לו יום הולדת היום.

מיכאל דור:

אתחיל מתפיסת ההפעלה, בהתאם להחלטת הממשלה. הטיפול הרפואי בתוך המתקן יינתן על ידי שב"ס, כשמשדד הבריאות מנחה. מסמך ההנחיות שהכנתי ושהועבר כולל רפואה ראשונית, בדגם של מרפאה, שאנחנו קוראים לה מרפאה כפרית. זה כולל רופא, שתי אחיות, אפשרות להשהיה, חלוקת תרופות, ניהול תיקיה וכל השירותים הקשורים לטיפול.

היו"ר מירי רגב:

זה יהיה קבוע במתקן?

מיכאל דור:

זה יהיה קבוע במתקן. בנוסף לזה, הסדר לפינוי חולים באמבולנס לפי הצורך, בהתאם להחלטת הצוות הרפואי.

היו"ר מירי רגב:

שב"ס, אמרתם בדיון שעבר, שאחריות הנושא הבריאותי לא עליכם, אלא שמשרד הבריאות, הוא זה שנותן את התקנים והוא זה שמפעיל את המתקן מבחינה רפואית, אני טועה?

יהושע וייס:

בדיוק כמו שאמר משרד הבריאות. הוא נותן לנו את ההנחיות ואת המשאבים ואנחנו מפעילים את זה בפועל.

היו"ר מירי רגב:

זאת אומרת, שכרגע, יש סיכום ביניכם, בשונה מהפעם שעברה, שיש מרפאה שתעבוד קבוע עם רופא, שתי אחיות, חלוקת תרופות, אמבולנס בהסדר עם מד"א, שמפנה לסורוקה. המעגל הזה סגור?

מיכאל דור:

המעגל סגור. הבוקר אפילו נמסר לי, שהושג סיכום תקציבי עם האוצר.

היו"ר מירי רגב:

משרד האוצר, כשאתם רוצים אתם עובדים מהר.

מיכאל דור:

אולי נציג האוצר יתייחס לסכומים המדויקים.

אורי שיינן:

הסיכום התקציבי הוא בהתאם לכמות האנשים שתאכלס את המתקן עד לאכלוס מלא ואפילו קצת מעבר לזה.

היו"ר מירי רגב:

זאת אומרת שאתם מתייחסים לתקציב של עד 3,200?

אורי שיינן:

עד 4,000. אמרנו שהמתקן כרגע אמור לאכלס 3,300 אבל זו לא אופציה מופרכת שהמתקן יאכלס יותר אנשים. אז כבר בשלב הראשוני נתנו מענה לעד 4,000. כמו כן, הסיכום התייחס לשאלה של מה יקרה אם יחליטו להרחיב את המתקן, הנושא יחזור להיות נדון ואני מעריך שהסיכום יהיה באותה רוח של הסיכום הנוכחי.

היו"ר מירי רגב:

אז מה התקציב?

אורי שיינן:

כ-30 מיליון שקלים בתפוסה מלאה.

מיכאל דור:

תפיסת ההפעלה מדברת על סיכום עם בית חולים סורוקה כעורך מקצועי. זאת אומרת שהפניות ואשפוזים תעשנה לשם, הפניות למרפאות חוץ, הדמיה ודברים מהסוג הזה.

היו"ר מירי רגב:

זה מה שהיה לי חשוב. מרפאה, אמבולנס שיודע שהוא מגיע לשם בזמן סביר, בית חולים שנותן את המענה ותקציב צבוע לטובת העניין. משרד התחבורה, אתם צריכים לתת לי התייחסות לגבי כמות האוטובוסים.

דב חנין:

שאלה לגבי בריאות. כדי לקבל אינדיקציה מספרית, מה התקן המקובל בשירות בתי הסוהר לרופאים ואחיות מול מספר של אסירים?

מיכאל דור:

אני לא יודע לענות על השאלה הזו, אולי נציג שירות בתי הסוהר יוכל לענות על זה.

דב חנין:

אני מבין שמדובר על רופא אחד ושתי אחיות.

מיכאל דור:

נקודת המוצא היא שזו אוכלוסייה בסך הכול בריאה.

יהושע וייס:

בסהרונים שי שני רופאים - - - ומרפאת שיניים.

דב חנינו:

כמה אנשים יש בסהרונים היום?

יהושע וייס:

כ-2,000.

היו"ר מירי רגב:

המתקן פתוח, אנחנו נעשה שם ביקורות. נוודא שהדברים פועלים כראוי. כרגע, התשובה של משרד הבריאות בהחלט מספקת. שאלנו את השאלות, לא התעלמנו מהם, לא עשינו "ויי" כשעברנו על העניין. התשובות טובות ומספקות בעיניי. יש התייחסות לסוגיית הבריאות ואם הנושא יתפתח ונצטרך לטפל בזה יותר, אנחנו יודעים לדבר. מבחינתי, התשובה הזו בהחלט מספקת ואני מבקשת לעבור למשרד הרווחה ולאחר מכן למשרד התחבורה, לשמוע מה בעניין הגברת מספר האוטובוסים שיוכלו לצאת מהמתקן לטובת באר שבע או תל-אביב.

מנחם וגשל:

גם אני מתבסס לטובת הדיווח, על החלטת הממשלה, שמדברת על העובדה, שהשירות יופעל על ידי שירות בתי הסוהר, כשמשרד הרווחה צריך לתת את ההנחיות המקצועיות. אני גם חושב שלא בכדי נכתב בהחלטת הממשלה, שהחלטות המקצועיות יינתנו באופן שוטף. אני אתייחס לזה מיד.

העובדה הראשונה שלנו היא, שאנחנו מתייחסים לצרכים הפסיכו-סוציאליים שצריכים לקבל השוהים במתקן, בהתאם לצרכים המידיים שהם נמצאים בהם. אנחנו לא הולכים להתייחס למה שקרה אתם בילדותם ולא למה שיקרה אתם בזקנתם. יש לזה משמעות אופרטיבית כי השאלה למה מתייחסים, אז רציתי לשים את הנחת העבודה הזו על השולחן, כדי שיהיה ברור.

דבר שני, אנחנו אמורים להתייחס, על פי השיחות המוקדמות שהיו, לפונים ולמופנים. לא מתחילים לחפש שם אנשים שצריכים, רק לפונים. כל מי שיפנה צריך לקבל טיפול. אנחנו גם רואים מצב שהצוות של המתקן יפנה אנשים שצריכים להתמודד אתם ויבקש לטפל בהם, לאלה אנחנו מתייחסים.

במבנה הזה, השר יצטרך להוציא את ההנחיה בצורה מסודרת. אנחנו עומדים כרגע על עשרה עובדים סוציאליים באופן קבוע, שצריכים להיות במתקן, שאחד מהם צריך להיות ראש הצוות. צריך ראש צוות כדי לתכנן את כל המהלך הטיפולי וחלוקת העבודה.

היו"ר מירי רגב:

היועץ המשפטי אומר שמוגזם, אם כך אני במצב טוב.

מנחם וגשל:

אנחנו נתווכח אתו. אנחנו מתייחסים ל-3,300.

היו"ר מירי רגב:

זה רק עניין פרוצדוראלי שהשר צריך הוציא הנחיה, הוא יודע, עדכן ויש לזה תקציב.

מנחם וגשל:

לכל מה שאומר עכשיו יש תקציב. עשרה עובדים סוציאליים, אחד מהם צריך להיות ראש הצוות. אחד עובד סוציאלי מומחה בנושא מוגבלויות, כי אנחנו לוקחים בחשבון שיכול להיות שיש שם מוגבלויות כאלה ואחרות, פיגור, נכות אוטיזם, כל התופעות שקיימות באוכלוסייה ויכולות להיות גם שם. בנוסף, יהיו עוד 8 מנהלי מקרה.

רוב השירות הטיפולי שנמצא שם, הוא לא שירות טיפולי פרטני ולא שירות טיפולי דינאמי. הוא שירות טיפולי שצריך להינתן לצרכים של כאן ועכשיו. לשירות שלהם, למצב שלהם, לחרדות שלהם, לציפיות שלהם. לכן השירות יתבסס על קבוצות, שהן קבוצות תרפויטיות, במובן של תרפיות בכל מיני

טכניקות. אני חושב שזה משלב היטב עם האופי של המתקן, כי זה נותן גם כלים, במהלך היום, לקבוצות טיפוליות, שיפעלו שם במתקן. זה המערך שאנחנו מציעים.

היו"ר מירי רגב:

אתם מתואמים עם השב"ס?

מנחם וגשל:

היום בצהריים יש לנו פגישה עם ראש ענף עבודה סוציאלית בשב"ס. נתאם את כל הדברים ונסגור אותם. מבחינת ההנחיות, אחרי שבדקנו אותם אצלנו במשרד ובנינו אותם על דעת השר, אלה ההנחיות שאנחנו מתכוונים להוציא.

היו"ר מירי רגב:

שאלות של חברי הכנסת לגבי נושא הרווחה?

מיכל רוזין:

אני מבינה שכרגע בסהרונים נמצאות נשים ויש כ-7 ילדים, שלושה מגינאה ואחד מאתיופיה. כרגע מדובר שהם לא יעברו למתקן השהייה הפתוח.

מנחם וגשל:

את צודקת. הייתי בטוח שזה ברור, הנחת העבודה מתייחסת להנחיות שקיבלנו לגברים בלבד. לא לנשים ולא לילדים. אם יהיו נשים וילדים, צריך להתייחס לכל העניין הזה אחרת.

היו"ר מירי רגב:

יהיו נשים. לגבי ילדים, השר הדגיש פעם אחר פעם, שהכוונה שלא יהיו שם. בשלב זה אין נשים אבל אני מתארת לעצמי שבשלב מסוים יגיעו לשם גם נשים.

מיכל רוזין:

מה לגבי נשים?

גדעון סער:

אמרתי שיכול להיות שיהיו שינויים, אם תהיה תופעה של משפחות, נצטרך לראות את זה, אבל ברגע זה אין כוונה.

מיכל רוזין:

אם כן, צריך להתאים את שירותי הרווחה.

היו"ר מירי רגב:

זה ברור לחלוטין. תודה למשרד הבריאות ומשרד הרווחה. משרד התחבורה בבקשה. לפני כן, מה התקציב של הרווחה?

אורי שיינץ:

יש 2 מיליון ₪ לטובת עשרה תקנים ולטובת כל הפעולות שלהם, עוד 3 מיליון ₪.

דב חנין:

זה בהשוואה לבית סוהר?

היו"ר מירי רגב:

לא, כי זה לא בית סוהר ואני לא מוכנה שתשווה. זה מתקן פתוח.

מיכל רוזין:

שאלה נוספת לגבי רווחה ובריאות. החיבור הרגיש בין שני המקומות, כאשר המקרים לא רק סוציאליים, אלא עוברים להיות פסיכויים וכדומה, יהיה טיפול? יהיו תרופות? יהיה טיפול במקום הזה שבין רווחה לבריאות?

מנחם וגשל:

זה לא בין לבין. זה בריאות.

מיכאל דור:

יהיה טיפול. העורף המקצועי זה סורוקה, כולל בית החולים הפסיכיאטרי בבאר שבע.

היו"ר מירי רגב:

תודה. משרד התחבורה בבקשה. מה תדירות האוטובוסים שיצאו ממתקן השהייה ולא יזה יעדים.

דרור גנון:

שמי דרור גנון, אחראי על התחבורה הציבורית. בהנחה שנקבל את התקציב, נעמיד 8 אוטובוסים, 16 נסיעות ביום לכל כיוון, לבאר שבע ולמתקן. זה סדרי גודל שאנחנו נותנים ליושבים של 3,000-4,000 תושבים.

היו"ר מירי רגב:

אתה ערוך לתת את זה מידית ברגע שיש תקציב?

דרור גנון:

החלטת הממשלה ציינה במפורש שהנושא יתקצב ב-6 מיליון ₪.

היו"ר מירי רגב:

מתי הנושא יסוכם בין אגף התקציבים לתחבורה?

דרור גנון:

זה צריך להיות מסוכם עם הרפרנט שלנו, בעיקרון זה מסוכם.

היו"ר מירי רגב:

אני מתכוונת להביא את החוק הזה לחקיקה ביום רביעי. אין יותר דיונים, רק הצבעות, בעד הסעיפים ונגד ההסתייגויות. אני מבקשת שעד יום רביעי הרפרנט, באחריות משרד ראש הממשלה, נא לוודא, שכל הסוגיות של התחבורה, של הבריאות והרווחה מסכמים את כל הדברים, שבסוף לא ייפול אפילו שקל על השב"ס. אני שמחה על מה שאני שומעת, מלבד זה שאמר לי דרור שזה עוד לא סוכם עדיין תקציבית.

דרור גנון:

בקשנו תקציב, הוא מופיע.

אורי שיינר:

התקציב מופיע כבר בהחלטת הממשלה. זה עניין סגור וחלוט

היו"ר מירי רגב:

אם זה מופיע, אז לדאוג בבקשה שיהיו אוטובוסים, לתדרך את הנהגים. שלא יהיו נהגים שלא יכניסו.

דרור גנון:

אין דבר כזה בתחבורה ציבורית.

היו"ר מירי רגב:

קבלנו תשובות ממשרד התחבורה, הבריאות והרווחה. אנחנו ממשיכים את הדיון בהקראת חמשת הסעיפים באים.

מיכל רוזין:

מה עם תעסוקה?

היו"ר מירי רגב:

לא דברנו על תעסוקה היום. דברנו על זה כבר, הם מקבלים את מה שהם צריכים. היועץ המשפטי של מנהל האוכלוסין בבקשה, סעיפים ט-יג.

דניאל סלומון:

32ט. נשיאת הוראת השהייה והצגתה.

שוהה חייב לשאת עמו בכל עת את הוראת השהייה שניתנה לו לפי סעיף 32ד ולהציגה, לפי דרישה, בפני עובד המרכז, שוטר, חייל מוסמך, פקח שמונה לפי סעיף 13ד לחוק הכניסה לישראל וכל גורם אחר שמנהל המרכז הסמיכו לכך.

32י. הוראות להפעלת המרכז ולשמירה על הביטחון, הבטיחות, הסדר והמשמעת.

(א) מנהל המרכז, באישור הנציב, יקבע את ההוראות הדרושות לצורך הפעלת המרכז וניהולו ולצורך שמירה על הביטחון, הבטיחות, הסדר והמשמעת במרכז, ובין השאר בעניינים כמפורט להלן:

(1) שיבוץ במגורי המרכז לרבות הפרדה בין סוגי אוכלוסיות.

(2) כללי התנהגות של השוהים במרכז ובכלל זה איסור החזקת חפצים מסוימים, וחובת השוהה לפעול לשמירת הסדר והניקיון במקום מגוריו וסביבתו.

(3) העסקת שוהים במרכז בעבודות תחזוקה ושירותים שוטפים.

(4) החזקה והפקדה של חפצים.

(5) כניסת מבקרים למרכז.

(6) סגירת המרכז בשעות המקובלות כאמור בסעיף 32ח(ב), וכן לצורך שמירה על הביטחון, הבטיחות, הסדר והמשמעת במרכז.

(ב) שוהה יקיים את ההוראות שנקבעו בעניינים כאמור בסעיף קטן (א) וישמע להוראות עובד המרכז באותם עניינים.

(ג) ההוראות שנקבעו לפי סעיף זה יפורסמו במקום בולט במרכז השהייה, בשפה המובנת לשוהים.

32.א. דמי כיס.

השר לביטחון הפנים, בהסכמת שר האוצר, רשאי לקבוע הוראות לעניין תשלומי דמי כיס או מתן הטבה אחרת, לשוהה במרכז, בשיעורים ובמועדים שיקבע, ורשאי הוא לקבוע את התנאים לנתינתם וכן את הנסיבות שבהם ישללו דמי הכיס או ההטבה, כולם או חלקם.

32.ב. סמכויות חיפוש בלא צו.

(א) לשם שמירה על ביטחון הציבור ושוהים במרכז שהייה ולשם שמירה על הסדר במרכז, רשאי עובד המרכז, שוטר או חייל מוסמך לערוך חיפוש בלא צו של שופט -

(1) על גופו של אדם, בכלי תחבורה, במטען ובטובין אחרים – בעת כניסה למרכז או בעת יציאה ממנו.

(2) על גופו של אדם, במטען ובטובין אחרים - בעת כניסה לרכב ציבורי, בעת המצאות בו או בעת יציאה ממנו, ובלבד שהרכב הציבורי מצוי בסביבתו הקרובה של המרכז.

(ב) היה לעובד המרכז, לשוטר או לחייל מוסמך חשד סביר שאדם הנמצא בתחום מרכז השהייה נושא עמו שלא כדין נשק או עומד לעשות שימוש שלא כדין בנשק, או נושא עמו חפץ אסור, או נשק המוחזק שלא כדין או חפץ אסור נמצא בכלי תחבורה הנמצא בתחום מרכז השהייה, רשאי הוא לערוך חיפוש על גופו של אותו אדם או בכלי תחבורה.

(ג) לעניין חיפוש על גופו של אדם לפי סעיף זה יחולו הוראות סעיף 3(ג) לחוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור.

(ד) בסעיף זה, "חיפוש על גופו של אדם" – כהגדרתו בסעיף 3(ד) לחוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור.

32.ג. סמכות חיפוש במקום.

שוטר רשאי, בלא צו חיפוש, להיכנס לכל מקום במרכז ולערוך בו חיפוש אם יש לו יסוד להניח שמבצעים שם עבירה או שעבירה בוצעה שם זה מקרוב. אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מסמכותו של שוטר לפי סעיף 25 לפקודת מעצר וחיפוש.

היו"ר מירי רגב:

השב"ס הזכירו לי שביקשתי התייחסות לגבי הכשרות שעוברים הסוהרים לטיפול בשוהים בלתי חוקיים ומסתננים, שזו אוכלוסייה אחרת מאסירים ששב"ס רגיל לטפל בהם. אני אשמח לשמוע על ההכשרות.

עופר בן שמואל:

אנחנו נערכים לזה, כאשר הרציונל של ההכשרה הייעודית והספציפית נוגעת לשינוי דיסקט מאחר וההכשרה תגיד לאנשים, תשכחו מהכלים ההדרכתיים שנרכשו עד עכשיו וקבלו כלים חדשים. זה כמובן יחד עם זה שאנחנו מקבלים מתקן שונה ולא דומה למתקנים שאנחנו יודעים לנהל, קרי בתי הסוהר.

בנינו הכשרה שתיתן כלים מתאימים למאפייני המקום באוכלוסייה. הכוונה לשנות את מה שהסוהרים יודעים מסוהר, לעובד מתקן שמטפל בשוהה. לאור הייחודיות של המתקן ודרכי העבודה שלנו, התחלנו ביומיים של הכשרה בסיסית, שעיקרה הכנה מנטאלית. מאחר והסוהרים עבדו עד עכשיו עם סטטוס מסוים, היו להם סמכויות מסוימות - - -

היו"ר מירי רגב:

מן הסתם אלה סוהרים ותיקים יותר, לא צעירים.

עופר בן שמואל:

אני אתייחס לאוכלוסיית הסוהרים. יש להם גם רקע עם עבודה עם מסתננים.

היו"ר מירי רגב:

אלה אותם סוהרים שהיו בסהרונים.

עופר בן שמואל:

זה יעזור לנו בכניסה לפורמט החדש. התחלנו ביומיים של הכשרה בסיסית, שעיקרה הכנה מנטאלית למשהו האחר, עם דגש ספציפי לגבי זה שלא מדברים על אסירים, אלא מדברים על שוהים, על פי החובות והזכויות שמוקנות לאותם שוהים. מבחינתנו, על פי הסמכויות החדשות שיגזרו מתוך הצעת החוק.

היו"ר מירי רגב:

זה לא חלק מפקודות הנציבות הקיימות, אתם מוציאים הנחיות מפורטות לגבי השוהים הבלתי חוקיים. מסתננים זה לא חלק מכללי הטיפול בבתי הסוהר.

עופר בן שמואל:

הכול יהיה מותאם למקום החדש.

היו"ר מירי רגב:

מתי הם הולכים לסדרה של הכשרה? הייתי מאוד שמחה לפגוש את הסוהרים.

עופר בן שמואל:

התחלנו ביומיים. ב-8 לחודש אנחנו נכנסים לאימון הכנה סדור, שמדבר על יום של הכנת מפקדים ולאחר מכן הכנה של כלל הסגל. ביום הרביעי, ב-12 לחודש, אנחנו עושים גם יום מודל, בו אנחנו מתרגלים את כל סדר היום.

היו"ר מירי רגב:

אולי נבקר אתכם במודל.

עופר בן שמואל:

את מוזמנת. הדילמות המובנות הם דילמות שעלו וצצו בסיפור השוהים והמסתננים כבר בפעם הראשונה. שב"ס, בסופו של דבר, ידע לתת מענה הולם לכל הדילמות והשאלות, ידע להתאים את עצמו. הסיפור דומה למה שהיה, גם אז זה לא היה מובן או ברור. נעשה את כל מה שצריך כדי להתאים את זה.

היו"ר מירי רגב:

יש לכם נציב לתלונות הציבור שם? גוף שידעו שאפשר לפנות אליו? לא צריכה להיות לו סמכות, קודם כל שיקבל את הפניה. שידעו השוהים שיש כזה גוף. זה חושב, שגם הסוהרים ידעו וכל האנשים בסביבה ידעו שיש כזה גוף ויש למי לפנות כשיש בעיה. אותו גורם מעביר את זה לממונים עליו והממונים עליו יראו מה מצריך טיפול ומה לא. הסמכות לא צריכה להיות שלו, הסמכות צריכה להיות של הגורמים מעליו והם צריכים לעבור על התלונות האלה.

יואל הדר:

כדי ליצור מראית עין, שלא השב"ס מטפל בעצמו, שר הפנים ממנה את הממונה לפניות הציבור.

היו"ר מירי רגב:

זה נמצא? יש "שר הפנים ימנה בחוק נציב"? מצוין. אני מבקשת משב"ס והמשרד לביטחון פנים, אם יש תקציב שלא צבוע על ידי משרד האוצר, נא לעדכן אותי עד יום רביעי. לא לבוא אחר כך ותגידו שאין תקציבים, כי אני מכירה את זה מהכובע האחר שלי בוועדת הפנים. עד חקיקת החוק, זה המנוף שיש לנו מול האוצר, אם יש דברים בתוך השב"ס שלא תוקצבו, וזה בא מתוך תקציב השב"ס, אני מבקשת לדעת את זה. התייחסות של היועץ המשפטי לוועדה לגבי הצעת החוק עצמה.

תומר רוזנר:

שתי הערות קצרות. האחת מתייחסת למשהו שחסר בהצעה ואנחנו ממליצים לשקול להוסיף אותו. אנחנו חושבים שחסרה הסמכה של מי שמקבל את השוהים למתקן הזה, לערוך להם בדיקה רפואית. בהנחה שחלקם לא יגיעו ממשמורת, אין כרגע סמכות למי שקולט אותם לערוך בדיקה רפואית, זה לטובתם ולטובת השוהים האחרים במתקן, לכן צריך לשקול להוסיף סמכות כזו.

הערה שניה, למשהו שיש ואנחנו ממליצים לשקול לוותר עליו, זו הסמכות שניתנת בסעיף 32 לג' לשוטר לעשות חיפוש. על פי המצב המשפטי הקיים, כיוון שאנחנו מתייחסים למקום הזה כאל מקום מגורים, על פי המצב המשפטי הקיים, שוטר רשאי להיכנס לכל מקום מגורים היום, אם יש לו חשד שמתבצעת שם עבירה מסוג פשע. כאן מוצע להרחיב את הסמכות הזו לכל עבירה שהיא, זאת אומרת גם עבירות פשוטות לכאורה שמתבצעות במקום. אנחנו סוברים, שכיוון שיש להתייחס למקום הזה כאל מקום מגורים, צריך בהקשר הזה להשאיר את המצב כפי שהוא, לגבי כל מקום מגורים אחר.

היו"ר מירי רגב:

אני חושבת אחרת ממך ואני אבקש ממשרד המשפטים להתייחס לזה. יש כאן שני משרדים שצריכים להתייחס להערתו של היועץ המשפטי של הוועדה, שבאופן עקרוני, שתיהן לא מקובלות עלי, אבל אני נותנת להם כמובן ביטוי בוועדה. האחד זה משרד הבריאות והשני זה משרד המשפטים. תתייחסו בסוף, לאחר ההערות של חברי הכנסת ושל הגורמים האזרחיים. אנחנו עוברים לחברי הכנסת, 3 דקות לכל חבר כנסת על הסעיפים האלה. דב חנין בבקשה.

דב חנין:

תודה גברתי יושבת הראש. כשאנחנו באים לבחון את הסעיפים האלה, שנוגעים לחיי היום-יום, של אותם אנשים שמוחזקים באותו מתקן, השאלה הקריטית היא השאלה מיהם בעצם האנשים האלה. הייתי אומר שיש שני סוגים של התייחסות, שהם רלוונטיים, כפרמטרים של השוואה. רמת המינימום של ההתייחסות לאנשים האלה, היא רמת המינימום של שירות בתי הסוהר. אני מתייחס לזה כרמת מינימום, כי אני אומר שהכי גרוע זה להגיד, האנשים האלה מבחינתנו הם סוג של עבריינים, בטח לא מגיע להם פחות, ממה שמגיע לאנשים, שמדינת ישראל החליטה שהם עבריינים ושלחה אותם לבית סוהר.

כששאלתי את שאלת ההשוואה מול בית סוהר, נקודת המוצא שלי הייתה, שמדובר באנשים ששום בית משפט לא הרשיע אותם בעבירה, לכן, רמת המינימום של ההתייחסות אליהם, צריכה להיות רמת המינימום, שמדינת ישראל קבעה, כמתאימה להתייחסות לעבריינים, בוודאי שאנחנו חושבים שהיא צריכה להיות רמה יותר גבוהה.

כמובן שמדובר ברמה אחרת לחלוטין של התייחסות, אם מדובר באנשים, שמדינת ישראל חייבת להם משהו מבחינת הדין הבין-לאומי, שמדינת ישראל מחויבת אליו. למשל, אם מדובר בפליטים, אם מדובר במבקשי מקלט וכדומה.

סגנית שר הפנים פניה קירשנבאום:

הפליטים לא נמצאים במקלט, למה אתה משווה? זה מתקן פתוח לא בית סוהר, הם מקבלים את כל השירותים בארבע, יש להם 16 אוטובוסים ביום. אתה לא חייב לתת את אותו דבר כמו בבית סוהר. סגור.

דב חנין:

גברתי סגנית השר, אני אומר שרמת המינימום של ההתייחסות אליהם, צריכה להיות רמת המינימום של התייחסות לעבריינים. כל המתקן הזה בעייתי ובדברים מסוימים דומה לבית סוהר.

סגנית שר הפנים פניה קירשנבאום:

החלטת את זה כבר.

היו"ר מירי רגב:

יש לו 3 דקות להסביר, לאחר מכן נשיב בצורה מסודרת.

דב חנין:

מדינת ישראל חייבת ברמה אחרת לגמרי של התייחסות, אם אכן מדובר בפליטים ובמבקשי מקלט. אומרת סגנית השר שלא מדובר בפליטים, אבל הטענה שלי, הייתה, כבר בדיון הקודם, שכשמדובר באריתראים ובסודנים, הבקשות אינן נבדקות באופן פרטני, לכן מדינת ישראל לא יכולה להגיד אם הם פליטים או מבקשי מקלט או לא.

בקשתי נתונים בדיון הקודם של הוועדה, נתונים כאלה לא סופקו בינתיים. אני אביא בפני הוועדה כמה נתונים שיש בפני. אני מצטט מתשובת הפרקליטות ביום 14 לאפריל 2010, לבית המשפט המחוזי-מרכז, בעניין - - נגד משרד הפנים. שם נאמר כך: מבקשי מקלט אשר מזוהים כסודנים או כאריתראים, ממילא זוכים להגנה קבוצתית זמנית, לכן לא נבדקת טענתם למקלט. מה טעם יש בבחינת בקשה למקלט, למי שממילא זכאי להגנה קבוצתית.

דברים דומים נאמרים בפסק דין של בית המשפט מ-2 לנובמבר 2011, אני מפנה לאתר מחוזי-מרכז, אספו נגד משרד הפנים. שם נאמר כך: אם מדובר בנתיני המדינות האמורות לעיל, זה אריתראה וסודן, מופסק הטיפול בהם כפליטים וניתן להם מעמד של מי שנהנים ממדיניות של אי הרחקה.

היו"ר מירי רגב:

יש לך דקה ואתה צריך לומר את ההסתייגויות.

דב חנין:

למעשה המבקש אינו מאפשר לאותם אנשים לטעון את טענותיהם ומפנה אותם למסלול המיוחד של מדיניות אי ההרחקה. עניין זה עלה לא פעם בדיונים שנערכו לפני והמשיב הסכים אז, שזה אכן המצב לאשורו. 17 ליולי 2012, שוב פסק דין של בית המשפט העליון: בהתאם למדיניות הנוהגת ביחס לאזרחי אריתראה, אפילו היה המבקש המערער מגיש בקשת מקלט פרטנית, זו לא הייתה נבחנת.

כלומר, אמנון בן עמי אומר לוועדת העובדים הזרים של הכנסת ב-2 לינואר 2012, אנחנו מבצעים בדיקות על אחלה שניתן להרחיק אותם. גברת שטרנברג - - -

היו"ר מירי רגב:

לא נאפשר לך לקרוא את הכול. תתייחס לסעיפים עצמם.

דב חנין:

אני כבר מסיים.

היו"ר מירי רגב:

אז לא נשמע את ההסתייגויות שלך, שמישהו אחר יציג אותם.

דב חנין:

אני מסיים ורוצה לומר, שגברת שטרנברג אומרת, בדיון של ועדת הפנים והגנת הסביבה, הוועדה שלנו, ב-10 לספטמבר 2012, אני מקריא: רשות האוכלוסין וההגירה עוסקת בבקשות מקלט מאריתראים וסודנים שנמצאים בכלא, זה מספר מאד מצומצם, במועד פסק הדין הרלוונטי אנחנו מדברים על כ-1,700 כלואים מכוח החוק, חלקם אגב לא אריתראים וסודנים.

זאת אומרת, היקף הבדיקה של אריתראים וסודנים בשאלה אם הם פליטים או מבקשי מקלט, הוא מזערי ביותר. מדינת ישראל לא בודקת את הבקשות האלה וממילא אנחנו לא יודעים מיהם האנשים האלה ואם מדינת ישראל חייבת או לא חייבת להם משהו. לגבי הסעיפים אני מציע את ההצעות הבאות: את 32ט. אני מציע למחוק.

היו"ר מירי רגב:

בלי הסברים, אני מכבדת אותך, נתתי לך לקרוא. עכשיו תגיד מה למחוק ומה להוסיף, בלי הסברים.

דב חנין:

את סעיף 32ט. למחוק. אין טעם להחזיק הוראת שהייה אם מדובר באנשים שלא חייבים לעשות את זה.

בסעיף 32(א)(1) אני מציע להשאיר סמכות רק לשבץ במגורי המרכז. אני מציע למחוק את הסמכות לבצע הפרדה בין סוגי האוכלוסיות.

סעיף 32(א)(2) אני מציע להסמיך רק לקבוע כללי התנהגות של השוהים במרכז. אני לא מציע למחוק את האיסור החזקת חפצים, את חובת השוהה לפעול לשמירת הסדר והניקיון וכדומה.

את סעיף 32(א)(3) אני מציע למחוק.

סעיף 32(א)(4) אני מציע למחוק, החזקה והפקדה של חפצים, בוודאי שלא צריכה להיות סמכות כזו, אם מדובר באנשים שאולי יש לנו חובה כלפיהם.

אני מציע למחוק את סעיף 32(א)(5), כניסת מבקרים למרכז. אם זה לא בית סוהר, אז איך אפשר להגביל את הביקור שם.

אני מציע למחוק את סעיף 32(א)(6), סגירת המרכז בשעות הערב וסגירת המרכז מטעמים נוספים.

אני מציע למחוק סעיף 32(ב) את הסיפא, את ההישמעות להוראת עובד המרכז באותם עניינים.

אני מציע בסעיף 32א במקום לקרוא לתשלום דמי כיס, לקרוא לתשלום "קצבת שהייה" ואני מציע שהאפשרות לשלול את קצבת שהייה הזו תהיה רק לאחר הליך משפטי ראוי, לא הוראות של ממונה.

היו"ר מירי רגב:

אני לא אאפשר את זה יותר. 3 דקות זה 3 דקות. נאומים תשאירו למליאה.

דב חנין:

זה לא נאום, זו אינפורמציה חיונית.

היו"ר מירי רגב:

תעביר את ההסתייגויות שלך בכתב ליועץ המשפטי של הוועדה.

דב חנין:

אני אהיה חייב להקריא אותם כי לאף אחד אחר אין אותם.

היו"ר מירי רגב:

זו פעם אחרונה שאני נותנת לך לדבר כללי ולא על ההסתייגויות.

מוחמד ברכה:

רוצים לשמוע את ההסתייגויות שלו. מה הבעיה?

היו"ר מירי רגב:

שלום לך. לא היית לפני כן, אם היית נוכח לפני כן, לא היית מעיר את ההערה שלך, כי 3 דקות הוא דיבר כללי על הכול.

מוחמד ברכה:

חבר כנסת בא לכאן כדי לדבר.

מיכל רוזין:

הוא מאד ענייני.

היו"ר מירי רגב:

חברי כנסת מדברים פה הרבה, בשונה מוועדות אחרות. תקצר בבקשה ותיגע רק בסעיפים עצמם.

דב חנין:

תודה גברתי יושבת הראש. סעיף 32(א)(1) אני מציע להשאיר את הסמכות לבצע חיפוש בכלי תחבורה, אבל לא על גופו של אדם, לא במטען או בטובין אחרים, זו סמכות רחבה מידי.

בסעיף 32(א)(2) אני מציע למחוק את סמכות החיפוש על גופו של אדם. אני מציע להשאיר בסעיף (ב) את הסמכויות הנוגעות לנשק.

סעיף 32(ג) אני מציע למחוק. כמו כן את סעיף 32(ד).

סעיף 32 יג אני מציע למחוק את הסעיף. הסמכות הזו קיימת ממילא אם מדובר במקום מגורים ואין צורך להרחיב אותה בצורה כל כך גורפת כפי שיש בסעיף.

היו"ר מירי רגב:

תודה. יונתן יעקובוביץ, המרכז למדיניות הגירה. אני מבקשת מהשב"ס שייתן לי תשובה לגבי הפרדה של סוגי אוכלוסיות. אני רוצה לדעת על איזה סוגי אוכלוסיות אתם מדברים. אמרתי מראש שלא נאפשר הפרדה, אם זה רק גברים, אין לי בעיה, אבל אם זה גברים ילדים ונשים, אני רוצה לדעת על מה אתם מדברים. גברים בלבד. בסדר.

יונתן יעקובוביץ:

תודה. אני רוצה להעלות נקודה לגבי 32א. נקודה עקרונית, שיכול להיות שמתאים להכניס אותה פה. מדובר בעיקר לגבי אנשים שלא מגיעים מהמשמורת, אלא שהיו מחוץ למשמורת ועבדו. לגבי חלק מהם, הם חסכו סכומים ניכרים של כסף ואנחנו חושבים שזה אבסורד, שיהיה מצב של אנשים שיש להם סכומים כאלה של כסף ואזרחי מדינת ישראל ישלמו על השהייה שלהם.

בחק הכניסה לישראל יש הסמכה לגבות מהאנשים את עלות הרישום, ולכן אנחנו מציעים שתהיה סמכות, או של שר הפנים, או של ממונה ביקורת הגבולות, לגבות מהאנשים האלה את עלות שהייתם במקרה שבקשות המקלט שלהם נדחות.

היו"ר מירי רגב:

הבנתי. גם אני לא מבינה למה הם צריכים דמי כיס? לא הייתי רוצה להביא את זה להצבעה, אלא עד שאקבל תשובות מהפרקליטות ומלשכת ראש הממשלה, למה הם צריכים דמי כיס?

דוד צור:

כי לא נותנים להם לעבוד.

מיכל רוזין:

את אומרת להם, תשהו פה בלי מגבלת זמן.

היו"ר מירי רגב:

אבל הם מקבלים שם הכול, רוכל, שתייה, בריאות, למה הם צריכים דמי כיס?

מיכל רוזין:

מה עם נסיעה באוטובוסים? זה לא הגיוני.

יונתן יעקובוביץ:

מי שבקשת המקלט שלו תידחה, שתהיה אפשרות לגבות ממנו את עלות שהייתו.

היו"ר מירי רגב:

תודה. חברת הכנסת מיכל רוזין, לאחר מכן עורך דין עודד פלר.

מיכל רוזין:

בוקר טוב לכולם. לא אפתח במונולוג, אבל חשוב לומר שלפי הסעיפים, לפחות אלה שכרגע בהם אנחנו דנים, נשמע שכל העניין שזה לא כלא וזה מתקן שהייה פתוח, נשמע כמו ישראליות, בטח ובטח כשהשב"ס מנהל את זה עם סמכויות שב"ס. בעצם מה שאנחנו שומעים פה, זה מהר להעביר אותם עד ה-12 בדצמבר, כי בית המשפט נתן 90 יום וזה מסתיים, אם אני לא טועה, ב-16 בדצמבר. הולכים להעביר את השוהים ממתקן סהרונים לשם, לוקחים את השב"ס מפה ומעבירים לשם, זה אותם אולי סוהרים יעברו ולא ברור לי איזה הדרכה הם יקבלו ואיך יעשו את הסוויץ' ממתקן סגור למתקן פתוח. זה כמובן לא ברור.

יש כמה הערות והסתייגויות שהייתי רוצה להוסיף על דברי חבר הכנסת דב חנין. בסעיף 32(א) מנהל המרכז, באישור שר הרווחה. צריך להיות שר הרווחה לעניין הזה, זה נושא של רווחה ומן הראוי שיהיה בעניין. אני רוצה להעיר לתשומת לבך, שלא ראיתי בשום מקום, באישור ועדת כנסת כלשהי. בין אם פנים, עבודה ורווחה. אני מזכירה שמאיתי לך את זה עוד בדיון התקדימי ואמרת לי, חכי, מה שנכנס לפה לא יוצא אותו דבר, אין פה בכלל אישורים של ועדות כנסת. איפה הפיקוח של הכנסת, כיצד נדון בזה? אני מברכת את רצונך לבוא ולראות, אבל צריך שיהיה בחוק סמכות לוועדות הכנסת לפקח על העניין.

לגבי 32(2), חייבים להוסיף, ובלבד שלא תיאסר כניסת מבקרים למרכז. לא יכול להיות שבכללי ההתנהגות יהיה קשר בצורה כלשהי לכניסת מבקרים, אם אנחנו אומרים שזה לא בית סוהר.

לגבי (5), אני מצטרפת לעניין של למחוק את הסעיף של כניסת מבקרים למרכז. לא ייתכן שנגביל ביקור, בשום צורה שהיא. אם זה מתקן פתוח והאדם לא עבריין, לפי החוק, אם הוא עובר עבירה שמצדיקה להעביר אותו חזרה לכלא, אז יעבירו אותו לכלא. אבל כל עוד הוא לא עבר כזו עבירה, אין סיבה להגביל ביקור של מבקרים, אחרת אנחנו הופכים את זה שוב לסגור.

32 יא. לא ברור לי למה זה השר לביטחון פנים, למרות שזה בשב"ס. אני חושבת שזה צריך להיות שר הרווחה.

לגבי הסעיף של דמי כיס, אני מציעה או שנבטל את זה, או שנקרא לזה קצבת שהייה.

תומר רוזנר:

את מציעה לבטל?

מיכל רוזין:

דב חנין הציע לבטל, אני מציעה, אם אנחנו משאירים את זה, להחליף את השם במקום דמי כיס ל"קצבת שהייה". דמי כיס זה מונח מעליב. אנחנו נותנים לילדים שלנו דמי כיס, אלה לא דמי כיס, זו קצבת שהייה.

לגבי "או מתן הטבה אחרת", לא ברור לי איזה מתן הטבה אחרת. מה זאת אומרת? הטבות של רווחה, בריאות? נשלול את זה כי משהו התנהג לא יפה אז לא ניתן לו לראות רופא? בשום פנים ואופן, אני מבקשת למחוק את הסעיף הזה.

לגבי 32(א) רשום "רשאי עובד המרכז, שוטר או חייל", אני מבקשת למחוק את עובד המרכז. הרי אם עובדים שם עובדי שב"ס, מן הראוי לכתוב - - -

תומר רוזנר:

הסוהרים שמועסקים שם נקראים עובדי המרכז.

מיכל רוזין:

או-קי. אני חוזרת בי, תודה. אני מצטרפת לבקשה של מחיקת סעיף 32(א)(2) ואת ההסתייגויות של דב חנין לגבי (1).

לגבי הסעיפים שעמד עליהם היועץ המשפטי של הוועדה, כל העניין של חיפוש על גוף ב-(ב) רשום "חשד סביר", מהו חשד סביר? זו הגדרה רחבה מידי. צריך למחוק את שני הסעיפים האלה, (ב), (ג) ו-(ד). אם בוצע פשע, יש בחוק מספיק סעיפים שיכולים לאפשר לחפש על גופו של אדם או שישנה אפשרות אפילו לכלוא את אותו אדם או להעמידו לאדם, כמובן שזו הדרך הנכונה והתקנית במדינה תקנית, להעמיד למשפט ולאחר מכן לכלוא אותו ולא להפך. אם אנחנו אומרים שזה לא מתקן כליאה, הרי שצריך להוריד את כל הסעיפים האלה. תודה.

היו"ר מירי רגב:

יהיו סעיפים של ועדת הפנים בעניין אימהות וילדים. אבל אני גם חושבת שצריך להיות באחד הסעיפים האלה פיקוח של הוועדה שלנו. תציעו לי לקראת הדיון מחר, אשמח לקבל התייחסות של חברי הוועדה באיזה סעיפים נכון שיהיה פיקוח של הוועדה.

שר הפנים גדעון סער:

מה זאת אומרת פיקוח של הוועדה? פיקוח פרלמנטארי יש לכל חוק.

היו"ר מירי רגב:

כללים, נורמות, אם זה קורה או לא, מתי זה מגיע לוועדה, דיווח לוועדה. שיהיה לנו קשר עם החוק הזה ולא נשחרר אותו לאוויר העולם. עו"ד עודד פלר בבקשה ולאחריו חבר הכנסת דוד צור.

עודד פלר:

תודה רבה גברתי. שמי עודד פלר, מהאגודה לזכויות האזרח. אני ארצה להתמקד בסעיף 32. פחות במה שיש בו, אלא יותר במה שאין בו, שעוסק בהוראות הפעלת המרכז, שמירה על ביטחון ובריאות. ראוי אולי שהוועדה תציץ על תזכיר החוק הממשלתי ומה קרה בדרך, מהתזכיר ועד שהפך להצעת חוק וכל הדברים שנעלמו בדרך. למעשה, ההוראה הזו נותרה לעניין החובות המינימאליות שבמינימאליות של שב"ס לתפעל את הדבר הזה, שכל דבר אחר שנוגע לזכויותיהם של האנשים שנמצאים שם, נזרק החוצה.

אני רוצה להתחבר לדברים שנאמרו פה בתחילת הדיון. הסעיף הזה צריך לכלול הוראות מפורטות, שעוסקות בעניינים שקשורים בבריאות, ברווחה, וכו'. שמעתי פה בתדהמה את מר מיכאל דור ממשרד הבריאות, על כך שיש שם רופא ושתי אחיות. אמנם אומרים שזה לא בית סוהר, אבל זה הרבה פחות ממה ששי בבית סוהר. יאמר השב"ס ואני בטוח שלא יכחיש, ששני רופאים בסהרונים, פלוס צוות לא מבוטל של חובשים, מתקשים לעמוד בעומס.

מיכאל דור:

אם יהיה עומס, נתאים את כוח האדם בהתאם. אל תמציא דברים.

עודד פלר:

אני לא ממציא. שב"ס כבר היום מתמודד עם אוכלוסייה בסדר גודל כזה ומתקשה לעמוד בעומס. בנוסף, יש שם שירותים של פסיכיאטר אחד לכמה זמן, שירותים קבועים של רופא שיניים וכל הדברים האלה לא נמצאים במתקן הפתוח. בפירוש מורידים את התנאים.

בכל הנוגע לשירותי רווחה, אין הוראות מפורטות בעניין הזה ושמעתי בדאגה את הדברים של מר וגשל - - -

מיכל בירן:

כל דבר הם ילכו למיון? לרופא שיניים ילכו למיון? מי ייתן להם תור? לרופא שיניים יתנו להם תור?

מיכאל דור:

יש בהצעה עזרה ראשונה לשיניים.

היו"ר מירי רגב:

אני אתן דוגמה את הצבא כי החיילים שלנו יקרים לא פחות ממהגרי עבודה. גם בצבא, כשכואב הולכים לעזרה ראשונה ואם צריך הולך לרופא מומחה.

מיכאל דור:

תהיה עזרה ראשונה לא בהכרח בתוך המחנה, יתכן שצריך לנסוע, כמו למרפאות חוץ.

עודד פלר:

עוד שירותים הקשורים לרווחה שלא מפורטים בסעיף 32. הסגל של סהרונים יודע שלא מדובר רק בצורך לתת סיוע לאנשים שיוזמים אותו, יש במקום הזה פליטים, יש שם מבקשי מקלט, יש שם קורבנות עינויים, יש אנשים שיש צורך לאתר אותם, גם על פי החובות של מדינת ישראל, גם על פי הדין הישראלי וגם על פי הדין הבין-לאומי. לא שמעתי שיש איזה שהן הוראות בעניין הזה.

הוראות ההפעלה לא כוללות דבר לעניין פנאי, חינוך, תעסוקה, שירותי דת, שום דבר. הכול ייעשה מטוב ליבו של שב"ס. כפי שנאמר בדיון הקודם, משום שהוא חשוב שזה חשוב, אבל החוק לא מטיל שום חובות בעניינים האלה, הדבר הזה גם לא מתקצב. תודה.

היו"ר מירי רגב:

תודה רבה. חבר הכנסת דוד צור ולאחר מכן עורך דין נמרוד אביגל, מוקד סיוע לעובדים זרים.

דוד צור:

בקרתי אתמול במתקן הפתוח. אני חייב להגיד שזה מתקן יוצא מהכלל, ראוי. משרד הביטחון עשה שם עבודה מדהימה. הלואי והבת שלי, שהתאמנה בבסיס ליד, סיימה טירונות בבה"כ גבעתי, היו לה את התנאים שיש במבנים האלה. מדובר באוכלוסיית מסתננים, שבסופו של דבר, ישנו חוק מידתי לדעתי, ברמה ראויה.

אני חושש שהנוכחות תהיה דלילה שם. אנשים לא יחזרו לשם בסוף היום. מדובר באוכלוסייה שנמצאת כבר שנה, שנה וחצי בסהרונים, ישחררו אותם לשם ומשם לדעתי הם ימצאו עצמם בתוך הערים. הצעתי היא לעשות את זה באופן מודרג. לא להעביר את כול ה-1000, אלא להעביר קודם כל 100, 150, לראות איך העסק הזה מתקדם ולאט לאט לשחרר.

היו"ר מירי רגב:

מה אתה מציע לעשות עם החלטת בית המשפט.

דוד צור:

לבית המשפט אפשר לחזור עם האמירה הזו, כי יש פה חוסר אחריות, אם בסופו של יום נמצא את עצמנו ששחררנו כמה שצריך והם לא יחזרו לשם. חובת ההתייחסות של 3 פעמים ביום תעשה את העסק יותר מסובך. נכון שכביכול זה אמור למנוע מהם את היציאה משם. פעמים זה מספיק, אחד בבוקר ואחד בערב. לגבי כניסת מבקרים, אני חייב להגיד שהייתי אפילו מעודד את זה. בסוף, אם נצליח להעביר אוכלוסייה ממרכז הארץ או מקומות אחרים למתקן הזה, שהוא מתקן ראוי. מי שלא עובד, גר בתת תנאים במקומות בארץ, בסוף, דווקא שם יהיה להם אולי יותר קל. אבל זה לא סעיף שצריך להתעקש עליו.

לגבי הסעיפים שמדברים על יכולות חיפוש, אני לא מבין על מה הצעקה. מדובר על סמכויות שמוענקות, בטח במקום כזה, מדובר על חשד סביר, שחברת הכנסת מיכל רוזין מנסה לבדוק מה המשמעות של "חשד סביר". חשד סביר, כמו שהוא קיים בכל מקום, בטח, על אחת כמה וכמה, לגבי אוכלוסייה כזו, שיש שם פוטנציאל לאלימות בתוך עצמם, בעיקר. אלימות קשה בגלל שיש שם שתי אוכלוסיות שונות, הסודנים לא מסתדרים עם האריתראים, האריתראים בתוך עצמם יש את הנוצרים והמוסלמים, כנ"ל עם הסודנים. מדובר באוכלוסיות מאד בעייתיות, לא משהו שאפשר לשים את כולם יחד כמקשה אחת. דווקא השב"ס מאד רגיש לקשרים האלה בתוכם.

לגבי נושא שירותי הבריאות והרווחה. התרשמתי אתמול משירותי הבריאות שהם מקבלים. תזכרו שמפתחות של רופאים, חובשים ורופאי שיניים, יהיה על 3,000 איש, שהיו בפיק הכי גבוה של סהרונים. היום יש שם בקושי 1,000. במתקן יהיו 500,600 בשלב ראשון, נקווה שהכניסות לא ימשיכו, כתוצאה מהחלטת הבג"ץ. לכן אני חושב שהמפתחות האלה ראויים, אם צריך גיבוי של רופא שיניים, יש בסהרונים והוא יוכל להתקבל אליהם.

היו"ר מירי רגב:

תודה רבה. עורך דין נמרוד אביגאל ולאחר מכן חברת הכנסת תמר זנדברג.

נמרוד אביגאל:

תודה. חבר הכנסת צור השווה את המתקן לטירונות, אני לא חושב שיש חיל שהיה רוצה להיכנס לטירונות כשהוא לא יודע מתי יצא ממנה, ההשוואה הטבעית היא לכלא. מדובר באותם סוהרים, באותם אסירים באותו מדבר וגם הוראות ההפעלה מאד דומות.

דוד צור:

בסיס הטירונים לא במדבר?

מיכל רוזין:

להבדיל אלף אלפי הבדלות.

נמרוד אביגאל:

מדובר בסמכויות נרחבות לקביעת סדרי המגורים, כניסה ויציאה, פיקוח, סעיפים 32, 32ב, חיפוש ושמירה על הסדר, תלונות לעובדי המקום, אווירה כללית של פיקוח צמוד וחמור של האנשים שנמצאים במקום. זו לא אווירה של חופש, זו לא אווירה של מקום פתוח, זו אווירה של כלא.

לעניין סעיף 32א, שמדבר על דמי כיס. נוצר מצב, ש-800 אנשים, כי זה מה שנכנס ב-16 אוטובוסים, הם אלה שיוכלו לצאת בפועל. השאר אני לא יודע, אולי יסתובבו במדבר, יגיעו מקסימום לאיזה קיבוץ. הם יסתובבו בבאר שבע עם הכסף שיינתן להם, אני לא יודע כמה יהיה הסכום ואם הוא יספיק לנסיעת האוטובוס ומה הם יעשו בבאר שבע, כי הם לא יכולים לעבוד.

היו"ר מירי רגב:

יש תקציב צבוע לדמי כיס?

אורי שיינר:

על פי החוק, הנושא יקבע בתקנות.

היו"ר מירי רגב:

אני רואה, התקנות של שר הפנים, בהסכמת שר האוצר, השר לביטחון פנים.

מיכל רוזין:

התקנות באישור איזה ועדה בכנסת?

היו"ר מירי רגב:

אנחנו לא מציעים שזה יהיה באישור, אבל יהיו דברים שנציע שיהיה באישור ונביא את זה לקראת ההצבעות. לחוק הזה יהיו תקנות שיעברו לוועדה, על איזה, אנחנו נחליט.

נמרוד אביגאל:

כמו שאמרתי, מדובר ב-800 איש שיוכלו לעלות על האוטובוס, כלומר, מדובר בכשליש מהאנשים שיוכלו לצאת מהמתקן בפועל.

לעניין סעיף 32(א)(5) כניסת מבקרים, אני רוצה להדגיש את החשיבות של חופשיות הכניסה למקום, גם של קרובים, גם של תקשורת, גם של ארגוני זכויות אדם. הסעיף הזה פותח פתח להגבלה של מי ייכנס, כמה ייכנס ומה הוא יוכל להכניס לשם.

היו"ר מירי רגב:

תודה רבה. חברת הכנסת תמר זנדברג ולאחר מכן תשובת משרד המשפטים ומשרד הבריאות להערות של היועץ המשפטי של הוועדה.

דוד צור:

מאיפה יש לו את המספרים האלה?

נמרוד אביגאל:

החוק הזה מדבר על מתקן שמיועד ל-3,000 איש.

קריאה:

אם יהיה צורך, יביאו עוד אוטובוסים.

נמרוד אביגאל:

אז למה מראש לעשות הכול לכמות המינימאלית, גם הרופאים, גם האוטובוסים, על הכול אומרים, שאם יצטרכו אחר כך, יגבירו. למה להגביר אחר כך?

היו"ר מירי רגב:

עשרה עובדים סוציאליים זה למספר המלא.

תמר זנדברג:

בדיונים האלה אנחנו מתחילים להיכנס לסעיפי החוק ולפרטים ואז מצטיירת תמונה. אני מצטרפת לחברי, חברי הכנסת דב חנין ומיכל רוזין ולהסתייגויות שלהם, שאני מבינה שהם בשם קבוצת חד"ש-מרצ והעבודה. מתבררת כאן תמונה, שהתרענו עליה מהתחלה, של משמעות הפרטים של המתקן הפתוח הזה.

שמענו את נציגי השב"ס, אני מכבדת אתכם ומבינה שאתם מנסים לעשות את מה שמוטל עליכם ולהתאים את הצוות שיש לכם, אבל מה לעשות, הצוות שיש לכם הוא צוות שמיועד לבתי כלא. אם הוראת בג"צ תמולא וישוחררו הפליטים ממתקן סהרונים, מה יעשה בצוות? יעבור כמה מטרים באותו מדבר, ילך למתקן הפתוח, כביכול, ויעשה שם את אותו הדבר. שוב, אני בטוחה שאתם עושים את כל מה שאתם צריכים ויכולים כדי להתאים את כוח האדם שקיים, אבל זה כוח האדם שקיים, אין מה לעשות נגד זה.

אותו דבר, פרטי תנאי השהייה, נשיאת ההוראה, שמירת הסדר והמשמעת, דמי כיס, כל הדברים האלה, גם אם נשווה אותם, חבר הכנסת דוד צור, למתקן טירונים, שלא ברורה לי מקור ההשוואה - - -

דוד צור:

המתקן היה מיועד לטירונים והחזירו אותו.

תמר זנדברג:

לא ברורה לי ההשוואה בין אנשים, שהם מבקשי מקלט וישראל נמנעת, בניגוד למה שנאמר כאן בדיונים הקודמים

דוד צור:

אולי מסתננים.

תמר זנדברג:

אם אנחנו באמת רוצים לדעת אם מדובר במסתננים או בפליטים, הדבר הראשון שצריך לעשות הוא באמת לבדוק את בקשות המקלט. לא בודקים. בניגוד למה שנמסר כאן, אני מפנה את הוועדה ואת חברי הכנסת לנייר של עורך הדין עודד פלר, בשם קבוצה של ארגוני זכויות אדם, שנתן את כל הנתונים. זה נשלח לכל חברי הכנסת ברשימת המייל, שהעלתה בצורה ברורה, שבניגוד למה שנמסר בוועדה בשבוע שעבר, לא נבדקות בקשות המקלט ואם הם נבדקות, נבדקות בקשות ספורות, שאפשר לספור אותם באמת על כף יד אחת, מבין מאות אם לא אלפים.

דוד צור:

אתמול הייתי עם בחור ממשד הפנים, שפרט איך אחד לאחר הוא בודק כל בקשה שמוגשת לו.

היו"ר מירי רגב:

השר יתייחס לזה אחרי זה.

תמר זנדברג:

לכן, מקור ההשוואה לטירונים לא ברורה לי. אבל נניח שנשווה את זה לבסיס טירונים, הרי בסיס טירונים זה לא מקום פתוח. זה מקום סגור. לפי חוק, יש לו מטרות אחרות, מקום אחר, אבל זה מקום סגור בהווייה שלו. לכן, העבודה, שהדבר הזה כל כך דומה לבסיס טירונים סגור והייתי אומרת גם עם משמעת מאד מאד מדוקדקת, מעידה שלא מדובר במתקן פתוח.

סגנית שר הפנים פניה קירשנבום:

את קראת את הצעת החוק?

תמר זנדברג:

אני מתייחסת לסעיפים שהוקראו עכשיו. גם בבסיס טירונים יש אפשרויות ביקור, זה לא הופך אותו לפתוח. אני זורמת עם ההשוואה של דוד צור, שאני מתנגדת לה.

היו"ר מירי רגב:

אני לא יודעת מתי ביקרת לאחרונה בבסיס טירונות. אני לא זוכת שמבקרים בבסיס טירונות. הבת שלי בקורס מדריכות חי"ר ולא זכיתי לבקר אותה אפילו פעם אחת, לא בטירונות ולא בשבת. אולי אתם יודעים משהו שאני לא יודעת על הצבא.

תמר זנדברג:

אני רוצה להתייחס לאמירה של היועץ המשפטי, שמדובר במקום שאמור להיות מתקן פתוח, דומה מאוד למקום מגורים. האמירה של היועץ המשפטי הייתה שמדובר במקום מגורים. אם מדובר במקום מגורים, הרי שכל הסעיפים לנשיאת התעודה, לשמירה על הביטחון והבטיחות, כמו גם לדמי כיס וכמובן לסמכויות החיפוש, ההזדהות, תפיסה וכל הדברים האלה, הם דברים שקיימים בחוקי העונשין, שתקפים. כל החוקים שחלים על כל אחד מאתנו בביתו, ברחוב, במרחב הציבורי, באופן עקרוני אמורים לחלוף גם כאן. אז מה הכוונה בסעיפים האלה, אלא אם מדובר בדבר שהוא לא מתקן פתוח והוא לא מקום מגורים.

היו"ר מירי רגב:

משרד הבריאות, נא להתייחס רק לתשובת היועץ המשפטי ואם יש לכם להעיר לדברי חברי הכנסת. אותו דבר משרד המשפטים, לאחר מכן תגובת השר ואז נמשיך בהקראה.

מיכאל דור:

הדברים מובנים ונכונים. תעשה בדיקה סמוך לכניסה.

היו"ר מירי רגב:

צריך סמכות בשביל זה.

מיכאל דור:

משפט המשפטים יענה על זה. תעשה שם בדיקה. אלה שיגיעו מסהרונים ונבדקו שם ונעשה צילום חזה, זה יקל עלינו בשלב הראשון. לאחר מכן, קבלת רופא, צילום חזה, זה חלק מתהליך הקבלה, שבפירוש נבצע.

אם תרשי לי להתייחס להערה המוזרה, שאנחנו צריכים לשים מראש את כל הרופאים שצריך ל-10,000 שבאים, על המאות הראשונים, זו הערה לא רצינית בעיני.

היו"ר מירי רגב:

תודה רבה. משרד המשפטים בבקשה.

גבי פיסמן:

אנחנו להתייחס לסוגיית הסמכויות, להערות של היועץ המשפטי ולביקורת שהושמעה על ידי חברי הכנסת. התפיסה שלנו, של הסמכויות שיינתנו במרכז השהייה, היא תפיסה של מקום המאוכלס על ידי אוכלוסייה אזרחית. אנחנו לא מדברים על שום דבר שדומה לסמכויות שנתונות בפקודת בתי הסוהר. אני אזכיר, כדי לסבר את האוזן, בפקודת בתי הסוהר יש סמכויות חיפוש בתוך הגוף, חיפוש פנימי, סמכויות של דגימת שתן, בחינה חזותית של גופו העירום של אדם. אנחנו מדברים פה על תפיסה של סמכויות, שמבוססת על חוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור. אלו אותם סמכויות, שמופעלות כלפי כל אחד מאתנו בכניסה לקניון, למוסד חינוכי. אותן סמכויות שגרתיות, שנועדו להבטיח את שלומם של הציבור ואת ביטחונם של השוהים במרכז.

נשמעו הערות לעניין החפצים האסורים. אותה רשימת חפצים אסורים, שנועדה להבטיח את שלומם של השוהים במרכז. בחפצים אסורים אנחנו מתייחסים לאותם חפצים, שאמנם לא הוגדרו בחוק כנשק, אבל למשל הכנסת אלכוהול או הכנסת אלות לתוך השטח של מרכז השהייה, עשויה לסכן גם את השוהים וגם את המבקרים ולכן חשבנו שיש מקום להסמיק את שב"ס, כשהוא יראה לנכון לקבוע הוראות מהסוג הזה, לקבוע הוראות מהסוג הזה.

אני רוצה להבהיר, שהסמכויות בעיקרן יופעלו בכניסה למתקן באופן שגרתי. בתוך המרכז יופעלו הסמכויות רק על בסיס חשד לביצוע עבירה לנשיאת נשק או חפץ אסור. בתוך המרכז לא מופעלות סמכויות, אנשים מסתובבים באופן חופשי.

לעניין ההערה של היועץ המשפטי לגבי סמכות החיפוש במקום. סמכות החיפוש במקום, איחדנו אותה למשטרה. כל יתר הסמכויות נתונות לכל עובדי המרכז, לאותם סוהרים של שב"ס, שיעברו את ההכשרה ויפעלו בתוך המרכז. הסמכויות האלה ניתנו רק למשטרה.

אנחנו מאפשרים בכל זאת את החיפוש במקום, בתוך חדרי המגורים, בחשד לביצוע כל עבירה ולא רק עבירת פשע, כפי שקבוע כרגע. אפשר לחשוב גם עבירות גניבה, החזקת רכוש גנוב, סמים לצריכה עצמי, תגרה, שכרות, החזקת מכשירי פריצה, לכל העבירות האלה, משמעות קבלת ההערה שלה יועץ המשפט לוועדה אומרת, שבעצם ביחס לכל אחת מהעבירות האלה, המשטרה לא תוכל לפעול באופן מידי. היא תצטרך לצאת מהמרכז בו היא שוהה, שתהיה שם תחנת משטרה קבועה, להגיע לבית משפט, לקבל צו שיפוטי ולחזור חזרה למתקן. הדבר הזה מסכן את שלום השוהים במתקן.

היו"ר מירי רגב:

זה ברור. מה לגבי משרד הבריאות?

נעה ברוד:

ההערה של היועץ המשפטי של הוועדה היא נכונה, זו סקיצה ראשונית ואנחנו מציעים להוסיף הוראה שתאמר כך: רופא המרכז רשאי לבדוק כל שוהה, סמוך לאחר תחילת שהייתו במרכז וניתן להפרידו משוהים אחרים עד שייבדק.

היו"ר מירי רגב:

אז תוסיפו את זה בבקשה, אני שמחה שקבלתם את זה. שר הפנים בבקשה.

שר הפנים גדעון סער:

תודה. אני רוצה להתייחס להערות של חברי הכנסת. חזרה ועלתה כאן טענה, על ידי חבר הכנסת חנין, לא רק בדיון הזה, גם בדיון הזה, לפיה בקשות מסתננים מאריתראה וסודן לא נבחנות פרטנית. אני מדבר על בקשות לפליטות. לטענה הזו אין יסוד. אני אחזור על זה - - -

דב חנין:

המדינה לא אמרה אמת לבית המשפט העליון?

היו"ר מירי רגב:

תן לשר לדבר.

שר הפנים גדעון סער:

אני חוזר על זה בסדר מילים אחר, אין לטענה הזו יסוד. בשנה הזו, הוגשו כ-1200 בקשות על ידי מסתננים מסודן ואריתראה - - -

מיכל רוזין:

השוהים בסהרונים.

שר הפנים גדעון סער :

אולי יפסיקו לקטוע אותי. אני מוסר דיווח, על פי בקשה של אחד מחברי הוועדה, מוסר נתונים.

מיכל רוזין :

צריך לדייק.

שר הפנים גדעון סער :

אני מדייק. תסלחי לי מאד, במה לא דייקתי? אלה מספר הבקשות שהוגשו על ידי מסתננים מאריתראה וסודן. זה המספר. עם כל הכבוד, כל אחד שואל שאלה ואחר כך מתקן אותך תוך כדי תשובה. תמתינו לסוף התשובה.

אני חוזר, בשנה הזו, 2013 הוגשו כ-2,000 בקשות על ידי מסתננים מסודן ואריתראה, זה מתוך סך כל הבקשות, של למעלה מ-4,700 בקשות שהוגשו לפליטות בכלל במדינת ישראל ושצריכות להיבדק על ידי יחידת ה-RSD.

מתוך זה בוצעו כ-1200 ראיונות, זה אומר שכל מי שהגיש בקשה כזו רואין באופן פרטני. אני מחדד את זה, כי לא מדובר בראיונות קצרצרים של שעה או שתיים, מדובר בראיונות מקיפים, שלפעמים נמשכים יותר מיום אחד. מתוך זה נפלו כ-200 החלטות, דהיינו שזה עבר דרך הוועדה ברשות עורך דין חיימי והגיע אלי, ואני נתתי החלטה בבקשה.

אז הטענה היא טענה שקרית. כל בקשה נבחנת. בוצעו 100% מהראיונות לאלה שבקשו. הוכרעו בשנת 2016 כשישית מסך הבקשות שהוגשו. אני מדגיש, ממסננים מסודן ואריתראה. נכון שיש תעודות לבחינת בקשות של מי שיש לגביו אפשרות של הרחקה כפויה או של גירוש. זאת אומרת, אם יש מישהו שאפשר להרחיק אותו מחר באופן כפוי מהארץ, התהליך בעניינו יזורז, לעומת מי שאין אפשרות כזו. יש גם תעודות וינתן תעודות בבחינת בקשות של מי שישב במתקן הפתוח. אם לא ניתן לנקוט לגביו גירוש, בהנחה שהוא מסתנן מאחת משתי המדינות הללו, אבל הוא יכול לצאת מרצונו, יינתן תעודות לבחינת בקשתו.

אני מבקש להדגיש שמספר אנשי יחידת ה-RSD גדל מ-30 ל-60, זאת אומרת הוכפל. אני לא רוצה שהקצב של בחינת הבקשות יהיה מהיר יותר, הייתי רוצה שיהיו תפוקות יותר גדולות. אני יוצא מנקודת הנחה, שחלק מהעובדים ביחידה הם עובדים חדשים, אבל בסופו של דבר אין דבר כזה של אוכלוסייה שלא בודקים את הבקשות שלה. יש שיקול דעת למה שאתה מביא לכלל הכרעה, בהתחשב במה שאמרתי קודם, אבל לא נכון שלא נבחנות בקשות של מסתננים משתי המדינות הללו.

העלה חבר הכנסת צור תהיות, ספקות, סמני שאלה. אני יכול לומר שסמני השאלה שיש לחבר הכנסת צור יש גם לנו. אם תהיה בריחה מהמתקן הפתוח אז יהיה אתגר למערכות, אבל בסופו של דבר יהיה אפשר לנקוט באמצעים יותר מרחיקי לכת שקבועים בחוק. על כל פנים, אנחנו חייבים לפעול בגדר פסיקת בג"צ.

כפי שאמרתי בדיונים קודמים, מעבר לחובה הזו, אנחנו רואים גם יתרונות מסוימים, מבחינת היכולת להרחיק ממרכזי הערים, מבחינת היכולת לאכוף איסור העסקה, בקיומו של המתקן הפתוח. בוודאי שזה יהיה ניסיון, שנצטרך לראות איך הוא עובד ויכול להיות מאד שיהיו התפתחויות שיאתגרו את המערכות שלנו, הם גם קבלו את אמצעי האכיפה, אם זה מנהל האוכלוסין ואם זה מערכות אחרות, כדי לממש את האחריות על פי החוק הזה.

נטענו טענות שונות, על ידי דוברים שונים, לגבי האופי של המתקן. יש הסדר, שפגיעתו בחירות היא יותר מצומצמת. היא לא כליאה במתקן סגור, היא פגיעה יותר מצומצמת. אמת, אין כאן חירות מוחלטת ואין גם שלילת חירות מוחלטת. גם במדינות אירופאיות אחרות, שנוקטות בדרך של מתקן פתוח, בוחנות על הרצף, שבין לא נמצא שלילה מוחלטת ולא נמצאה חירות מוחלטת. אין שלילה מוחלטת של חופש התנועה ואין אפשרות טוטאלית לחופש תנועה, נניח באותן שעות הלילה. בסופו של דבר, המגמה היא, שהפתרון יהיה פתרון מידתי וההגבלות, תכליתן, לשרת את המטרות, כגון הנושא של איסור העסקה, למי שנמצא במתקן הפתוח.

דב חנין:

תודה על התשובה. כמה מתוך 1200 הבקשות של אריתראים וסודנים שנבדקו, הם בקשות של אנשים שנמצאו במתקני כליאה?

שר הפנים גדעון סער:

אין לי פילוח פנימי של מיקום האנשים המבקשים, אני יכול לבקש פילוח כזה. זה פילוח שמתייחס למדינות המוצא. כמה מסתננים מאריתראה וסודן מתוך סך הכול מבקשי מעמד הפליטות.

דב חנין:

האם הטענה שנבדקות רק בקשות של אריתראים וסודנים שנמצאים במתקן כליאה היא טענה שאדוני יכול להתייחס אליה, אם לא בישיבה הזו, בישיבה הבאה?

שר הפנים גדעון סער:

אני אומר מראש שזה לא נכון. אם אמרתי 1200 והתקיימו ראיונות לגבי 1200, יוצא שכלל הבקשות נמצאות בתהליך של בדיקה. יכול להיות תעדוף של בקשה של מי שיושב בסהרונים, בדיוק כפי שאמרתי שיינתן תעדוף להבאת בקשה לכלל הכרעה, מתוך כלל המאגר של הבקשות הנדונות, של אלה שישהו במתקן הפתוח. אם הוגשו 1,200 ובוצעו 1,200 ראיונות.

דב חנין:

אז יכול להיות שה-1,200 האלה היו במתקני כליאה.

שר הפנים גדעון סער:

יכול להיות, אבל אז, לא הוגשו בקשות אחרות.

מיכל רוזין:

נמצאים פה מרשות ההגירה, בטוח שהם יודעים את המספרים.

אמנון בן עמי:

מה שהשר נותן, אלה נתונים שלנו.

היו"ר מירי רגב:

אולי אמרת משהו אחר בוועדה שלה?

דוד צור:

אני לא מבין את הטענה, להפך, אתם צריכים לעודד שזה ייעשה מתוך מתקני הכליאה.

מיכל רוזין:

אנחנו לא נגד.

עודד פלר:

הוא אמר פה, שמשיקולי תעדוף, אנחנו מחליטים באיזה אוכלוסיות כרגע, בעת הזו, כדאי לנו לטפל.

קריאה:

מה רצית? שאתה תקבע את התעדוף?

שר הפנים גדעון סער :

אני מחדד פעם נוספת, מידי תקופה אני מקבל בקשות להחלטה בנושא בקשות ממסתננים מסודן ואריתראה ומכריע בהם. זה אומר שהנושא הוא נושא בטיפול ושמגיעים בו להכרעה. אמרתי גם לפרוטוקול שיש תעדוף בהנעה להכרעה של אוכלוסיות, שלגביהם יש אפשרות לגירוש כפוי. אמרתי את זה לפרוטוקול. אמרתי גם שיש תעדוף לאדם שנמצא במתקן מול בקשה של אדם מהרחוב. הגיוני שיהיה תעדוף לאדם שנמצא בתוך המתקן.

תמר זנדברג :

הוויכוח הוא לא על התעדוף.

שר הפנים גדעון סער :

יש 4,787 בקשות שהוגשו בסך הכול ומתוכם הגיעו להכרעה 941. זאת אומרת, אין מה לעשות, לא מספיקים את הכול. יש 20% שהגיעו לקו הגמר ומתוך 1,200 בקשות של מסתננים מאריתראה וסודן, יש 200 שהגיעו לקו הגמר, שזה שישית.

מיכל רוזין :

התעדוף ברור. גם בית המשפט קבע תעדוף. זו לא השאלה, השאלה האם נותנים לאחרים להגיש בקשה?

שר הפנים גדעון סער :

התשובה ברורה, מקיפה, יכול להיות שהיא לא הולמת את מה שאתם טוענים פעם אחר פעם.

היו"ר מירי רגב :

לא מתווכחים.

מיכל רוזין :

אנחנו לא מתווכחים, אנחנו ממשיכים את הנושא. האם יש אפשרות לאחרים להגיש בקשה? זו שאלת המשך, זו לא התנגחות.

היו"ר מירי רגב :

הוא ענה ובזה נגמר העניין. אנחנו עוברים להקראה.

דניאל סלומון :

32 יד. דרישת הזדהות וסמכות תפיסה.

מי שמוסמך לערוך חיפוש לפי פרק זה רשאי, לשם שמירה על ביטחון הציבור והשוהים במרכז שהייה ולשם שמירה על הסדר במרכז –

(1) לדרוש מאדם, שיש לו סמכות חיפוש לגביו, למסור לו את שמו ומענו ולהציג בפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המעידה על זהותו שהוא חייב בהחזקתה על פי כל דין.

(2) לתפוס חפץ העלול לפגוע בביטחון הציבור, שהתגלה אגב החיפוש, או חפץ אסור; חפץ שנתפס לפי פסקה זו יימסר בהקדם האפשרי למשטרת ישראל ויחולו עליו הוראות הפרק הרביעי לפקודת מעצר וחיפוש, בשינויים המחויבים, ואולם לגבי חפץ אסור כאמור בפסקה (2) להגדרת "חפץ אסור" שבסעיף 32א, רשאי מנהל המרכז להורות על הפקדתו בהתאם להוראות שקבע לפי סעיף 32(א)(4).

32טו מניעת כניסה וסמכות הוצאה.

(א) סירב אדם לדרישת הזדהות, לחיפוש או לתפיסה לפי הוראות פרק זה, רשאי מי שמוסמך לערוך חיפוש כאמור לפעול בדרכים אלה, ואף להשתמש בכוח סביר לשם כך:

(1) למנוע מאותו אדם כניסה למרכז, כולו או חלקו, או לרכב הציבורי, וכן למנוע הכנסה של חפץ אסור, מטען או טובין אחרים למרכז או לרכב הציבורי, או למנוע כניסה של כלי תחבורה למקום, הכול לפי העניין;

(2) להוציא מהמרכז או ממקום מסוים בו את האדם, את החפץ האסור, את המטען או את הטובין האחרים, או להוציא את כלי התחבורה מהמרכז - הכול לפי העניין.

(ב) סירב אדם לחיפוש, והיה חשד סביר שהוא נושא שלא כדין נשק או עומד לעשות שימוש שלא כדין בנשק או נושא עמו חפץ אסור רשאי מי שמוסמך לערוך את החיפוש, על אף הסירוב, ואף להשתמש בכוח סביר לשם כך.

(ג) מי שמוסמך לערוך חיפוש לפי פרק זה, רשאי להפעיל את הסמכויות המפורטות בסעיף קטן (א) גם כלפי אלה :

(1) אדם שאינו מורשה לשהות במרכז או במקום מסוים בו באותה העת, שסירב לדרישת עובד המרכז להימנע מכניסה לאותו מקום או לצאת מהמקום האמור;

(2) אדם שאינו שוהה, נמצא במרכז שהייה והמפריע לסדר במרכז, שסירב לדרישת עובד המרכז לחדול מההפרעה.

32טז. סמכות עיכוב.

(א) היה לעובד המרכז או לחייל מוסמך חשד סביר שאדם הנמצא בתחום מרכז השהייה נושא שלא כדין נשק או חפץ שהחזקתו אסורה על פי דין או עומד לעשות שימוש שלא כדין בנשק או לבצע עבירה העלולה לסכן את ביטחונו של אדם, את ביטחון הציבור או את ביטחון המדינה, רשאי הוא לעכב את האדם עד לבואו של שוטר.

(ב) על עיכוב לפי סעיף זה יחולו הוראות סעיפים 72 עד 74 לחוק המעצרים בשינויים המחויבים.

(ג) סירב אדם כאמור בסעיף קטן (א) לעיכוב, רשאי מבצע העיכוב להשתמש בכוח סביר כדי לעכבו.

32יז. שמירת הסדר והמשמעת.

(א) עובד המרכז רשאי לנקוט אמצעים סבירים, לרבות שימוש בכוח, כנגד שוהה במרכז שקיים חשש כי הוא עומד לגרום נזק לגוף או לרכוש, כדי למנוע את הנזק האמור או כדי לשמור על הסדר במרכז.

(ב) שוהה במרכז שלא מילא חובה שהוא חייב בקיומה, בהתאם להוראות פרק זה או להוראות שניתנו לפיו, רשאי מנהל המרכז או סגנו לנקוט נגדו אמצעי משמעת לאחר שניתנה לו הזדמנות להשמיע טענותיו לפניו; בסעיף קטן זה "אמצעי משמעת" - אחד או יותר מאלה: נזיפה, אזהרה, או הגבלה על יציאה מהמרכז ובלבד שבמהלך תקופה של שבעה ימים לא תוגבל היציאה לפרק זמן מצטבר העולה על 48 שעות.

(1) מצא מנהל המרכז או סגנו כי שוהה הפר חובה כאמור בסעיף קטן (ב) וכי נגרם בשל כך נזק לרכוש, רשאי הוא לחייבו, נוסף על כל אמצעי משמעת, בתשלום פיצויים לשירות בתי הסוהר על נזק שנגרם עקב ההפרה, ובלבד שלא יחייבו בתשלום פיצויים בסכום העולה על הסכום שקבע השר לביטחון הפנים, בצו.

(2) חויב שוהה בתשלום פיצויים כאמור בפסקה (1) רשאי מנהל המרכז, אם ראה טעם מיוחד המצדיק לעשות כן, לבטל את החיוב או להפחיתו.

(ג) בית הדין לביקורת משמורת של מסתננים רשאי, לפי בקשת השוהה, לבחון את החלטת מנהל המרכז או סגנו להגביל את יציאתו של השוהה מהמרכז, שניתנה לפי הוראות סעיף זה.

32. חובת הזדהות.

לא יעשה עובד המרכז שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי פרק זה, אלא בעת מילוי תפקידו ובהתקיים שניים אלה:

(1) הוא עונד באופן גלוי תג המזהה אותו ואת תפקידו ולובש מדים בצבע ובצורה שהורה הנציב לעניין זה, עובד שהמדים כאמור אינם נחזים להיות מדי משטרה;

(2) יש בידו תעודה המעידה על תפקידו ועל סמכויותיו שאותה יציג על פי דרישה.

32.ט. סיוע למשטרה.

עובד המרכז רשאי, בעת מילוי תפקידו, לעשות שימוש בסמכויות המפורטות בפרק זה גם לשם סיוע למשטרת ישראל בביצוע פעולות בתוך המרכז במסגרת מילוי תפקידה, ובלבד שעובד המרכז לא יעשה שימוש בסמכויות כאמור בסעיף זה אלא באירוע שבו נוכח שוטר או בהתאם להנחיות קצין המשטרה המפקד על האירוע.

32.כ. העברה למשמורת.

(א) מצא ממונה ביקורת הגבולות כי שוהה עשה אחד מאלה רשאי הוא להורות בצו על העברתו למשמורת, לתקופה שיקבע בצו בכפוף להוראות סעיף קטן (ב).

(1) איחר להתייצב לרישום נוכחות במועדי ההתייצבות שנקבעו לפי סעיף 32 ח(ד) או לא התייצב לרישום במועדים כאמור, באופן חוזר ונשנה, בלא שקיבל אישור לכך לפי סעיף 32ח(ג);

(2) הפר באופן חוזר ושיטתי את כללי ההתנהגות שקבע מנהל המרכז לפי סעיף 32(א)(2), באופן שיש בו כדי לפגוע פגיעה של ממש בסדר במרכז;

(3) גרם נזק של ממש לרכוש;

(4) גרם חבלה לגוף;

(5) עבד, בניגוד להוראות סעיף 32;

(6) לא התייצב במרכז במועד שנקבע להתייצבותו בהוראת השהייה, ואם הועבר למשמורת לפי סעיף זה - לא התייצב במרכז בתום תקופת החזקתו במשמורת;

(7) עזב את מרכז השהייה ולא שב אליו בתוך 48 שעות מהמועד שהיה עליו לשוב בהתאם להוראות פרק זה ולהוראות שניתנו לפיו, בלא שקיבל אישור לכך. לפי סעיף 32ח(ג).

(ב) תקופת ההחזקה במשמורת שעליה יורה ממונה ביקורת הגבולות בצו לפי סעיף קטן (א) לא תעלה על התקופה כמפורט להלן, לפי העניין:

(1) ניתן הצו בשל עילה כאמור בסעיף קטן (א)(1) עד (3) – 30 ימים;

(2) ניתן הצו בשל עילה כאמור בסעיף קטן (א)(4) –

- (א) לגבי צו הניתן לשווה לראשונה בשל אותה עילה – 30 ימים;
 (ב) לגבי צו הניתן לשווה בשנית בשל אותה עילה – 60 ימים;
 (ג) בכל צו נוסף הניתן לשווה בשל אותה עילה – 90 ימים;

(3) ניתן הצו בשל עילה כאמור בסעיף קטן (א)(5) -

- (א) לגבי צו הניתן לשווה לראשונה בשל אותה עילה – 60 ימים;
 (ב) לגבי צו הניתן לשווה בשנית בשל אותה עילה – 120 ימים;
 (ג) בכל צו נוסף הניתן לשווה בשל אותה עילה – שנה;

(4) ניתן הצו בשל עילה כאמור בסעיף קטן (א)(6) או (7) -

(א) אם השווה נעדר מהמרכז לתקופה שאינה עולה על 30 ימים מהמועד שהיה עליו להתייצב במרכז או לשוב אליו, לפי העניין (בפסקה זו -המועד להתייצבות)

- (1) לגבי צו הניתן לשווה לראשונה בשל היעדרות לתקופה כאמור 90- ימים;
 (2) לגבי צו הניתן לשווה בשנית בשל היעדרות לתקופה כאמור 180- ימים;
 (3) בכל צו נוסף הניתן לשווה בשל היעדרות לתקופה כאמור - שנה;

(ב) אם השווה נעדר מהמרכז לתקופה העולה על 30 ימים מהמועד להתייצבות ואינה עולה על 90 ימים מהמועד האמור -

- (1) לגבי צו הניתן לשווה לראשונה בשל היעדרות לתקופה כאמור – 180 ימים.
 (2) לגבי צו הניתן לשווה בשנית בשל היעדרות לתקופה כאמור – 240 ימים;
 (3) בכל צו נוסף הניתן לשווה בשל היעדרות לתקופה כאמור - שנה;

(ג) אם השווה נעדר מהמרכז לתקופה העולה 90 ימים מהמועד להתייצבות - שנה.

(ג) מצא ממונה ביקורת הגבולות כי מסתנן שקיבל רישיון זמני לשיבת ביקור לפי סעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה לישראל לא התייצב לחידושו בתוך 30 ימים מהמועד שבו פג הרישיון (בסעיף קטן זה - מועד התפוגה), שאי הוא להורות בצו על החזקתו במשמורת לתקופה שיקבע בצו ושלא תעלה על התקופה כמפורט להלן, לפי העניין:

- (1) אם המסתנן לא התייצב לחידוש הרישיון בתוך תקופה העולה על 30 ימים ממועד התפוגה ואינה עולה על 60 ימים מהמועד האמור - 90 ימים;
 (2) אם המסתנן לא התייצב לחידוש הרישיון בתוך תקופה העולה על 60 ימים מהמועד להתייצבות ואינה עולה על 120 ימים מהמועד האמור - 180 ימים;
 (3) אם המסתנן לא התייצב לחידוש הרישיון בתוך תקופה העולה 120 ימים מהמועד להתייצבות - שנה.

(ד) לא ייתן ממונה ביקורת הגבולות צו לשווה לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ב) או צו למסתנן לפי סעיף קטן (ג), אלא לאחר שנתן לו הזדמנות להשמיע את טענותיו לפניו; לא ניתן לאתרו רשאי ממונה ביקורת הגבולות לתת את הצו שלא בפניו, ובלבד שתינתן לו הזדמנות להשמיע טענותיו לא יאוחר מ-24 שעות לאחר העברתו למשמורת.

(ה) שווה או מסתנן שהועבר למשמורת לפי סעיף זה יובא לפני ממונה ביקורת הגבולות לא יאוחר משבעה ימי עבודה מיום תחילת החזקתו במשמורת; ממונה ביקורת הגבולות רשאי להורות על שחרורו של השווה ממשמורת והעברתו למרכז השהייה אם שוכנע כי מתקיים האמור בסעיף 30 א(ב) או (ג)(1) או (2) ובכפוף לסייגים המנויים בסעיף 30א(ד), הכול בשינויים המחויבים.

(ו) הוראות סעיפים 30ב עד 30ו יחולו על מי שעבר למשמורת לפי סעיף זה, בשינויים המחויבים ובשינוי זה: בסעיף 30ה(1)(א), במקום "לא יאוחר מ-14 ימים" יקראו "לא יאוחר מ-7 ימים".

(ז) עם תום תקופת המשמורת לפי סעיף זה ישוב השוהה למרכז השהייה.

מ"מ היו"ר דוד צור:

תודה. חבר הכנסת דב חנין בבקשה.

דב חנין:

אסתפק בהקראה של התיקונים שאני מציע, משום שהקראנו הרבה סעיפים, ואני מודיע מראש שרק ההקראה תיקח לי יותר מ-3 דקות, גם ללא נימוק.

מ"מ היו"ר דוד צור:

בשם מי אתה מדבר?

דב חנין:

בשם עצמי. סעיף 32(ד1) אני מבקש למחוק את המילים החל מ"להציג לפניו תעודת זהות", עד סוף הסעיף הקטן.

סעיף 32(ד2) אני מבקש למחוק.

סעיף 32(א) אני מציע שיימחקו המילים "לחיפוש או לתפיסה לפי הוראות פרק זה" ויימחקו המילים בסוף הפתיח של סעיף 37(א) מהמילים "ואף". זאת אומרת יימחקו המילים "ואף להשתמש בכוח סביר לשם כך".

סעיף 32(א1) אני מבקש שכל המילים אחרי "למנוע מאותו אדם כניסה למרכז", יימחקו.

סעיף 32(א2) אני מציע להשאיר רק את הסמכות "להוציא מהמרכז או ממקום מסוים בו את האדם", ולמחוק את כל המילים האחרות שבהמשך הסעיף.

סעיף 32(ב) אין הסתייגות.

סעיף 32(ג) אני מבקש למחוק את כל הסעיף.

סעיף 32(ג2) אני מבקש למחוק את סעיף קטן (ג).

סעיף 32(ז) אני מבקש למחוק את סעיף קטן (ב1).

סעיף 32(כ) אני מבקש למחוק את סעיף קטן (א).

סעיף 32(כ1) אני מבקש למחוק.

סעיף 32(כ2) אני מבקש למחוק.

סעיף 32(כ3) אני מבקש למחוק.

סעיף 32(כ4) אני מבקש למחוק.

סעיף 32(כ5) אני מבקש למחוק.

סעיף 32(כ6) אני מבקש למחוק.

סעיף 32(כ7) אני מציע למחוק את סעיף קטן (7) ולחילופין, במקום 48 שעות, לכתוב שם 7 ימים.

סעיף 32(ב) אני מבקש לשנות כדלקמן: סעיף קטן (1) ייכתב בו במקום 30 ימים - יומיים.

סעיף 32(ב)(2)(א) אני מציע 3 ימים, במקום 30 יום. בסעיף קטן (ב) של אותו סעיף, לגבי שוהה בשנית בשל אותה עילה, במקום 60 יום ייאמר 6 ימים. בסעיף קטן (ג), "בכל צו נוסף הניתן לשוהה בשל אותה עילה", 9 ימים במקום 90 יום.

סעיף קטן (3) של סעיף 32(ב) אני מציע לתקן כדלקמן: בסעיף קטן (א) "צו הניתן לשוהה לראשונה בשל אותה עילה – 6 ימים". לגבי סעיף קטן (ב) "צו הניתן לשוהה בשנית בשל אותה עילה – 12 ימים". סעיף קטן (ג) אני מפנה אתכם רבותי היועצים המשפטיים לטעות כתיב הנמצאת בטקסט. כתוב פעמים סעיף קטן (ב). ב- (ב) השני, שנקרא לו לצורך העניין (ג) "בכל צו נוסף הניתן לשוהה בשל אותה עילה", אני מציע שיאמר חודש ימים.

סעיף קטן 32(ב)(4) אני מציע שייכתבו הדברים הבאים: אם השוהה נעדר מהמרכז לתקופה שאינה עולה על 30 ימים. אני מציע שייכתב בה "שאינה עולה על 90 ימים". באותו סעיף, סעיף קטן (1) "צו הניתן לשוהה לראשונה בשל היעדרות לתקופה כאמור", במקום 90 ימים, יופיע 6 ימים. בסעיף קטן (2) "צו הניתן לשוהה בשנית בשל היעדרות לתקופה", במקום 180 ימים, יופיע 10 ימים. בסעיף קטן (3) "בכל צו נוסף הניתן לשוהה בשל היעדרות לתקופה כאמור – חודש".

סעיף 32(ב)(4)(ב) "אם השוהה נעדר מהמרכז לתקופה העולה על 90 ימים", ובמקום "ואינה עולה על 90 ימים", יהיה כתוב "על 270 ימים". בסעיף קטן (1) של אותו סעיף "לגבי צו הניתן לשוהה לראשונה בשל היעדרות לתקופה כאמור" במקום 180 ימים, יופיע 10 ימים. בסעיף קטן (2) במקום 240 ימים יופיע 20 ימים. בסעיף קטן (3) במקום שנה יופיע חודש.

סעיף 32(ב)(4)(ג) "אם השוהה נעדר מהמרכז לתקופה העולה על 90 ימים, אני מתקן כאמור, כמו שביקשתי קודם ל-270 ימים. המועד הרלוונטי יהיה חודשיים במקום שנה.

סעיף 32(ג) אני מבקש למחוק. בסעיפים הקטנים של אותו סעיף, (1) אם לא התייצב לחידוש הרישיון, במקום 30 ימים ממועד התפוגה ייכתב 90 ימים ובמקום "ואינה עולה על 60 ימים", ייכתב 180 ימים. התקופה הרלוונטית שעליה ניתן יהיה להחזיק אותו במשמורת תהיה במקום 90 ימים, 9 ימים. בסעיף קטן (2) במקום 60 ימים, אני מבקש לתקן לפי המועד המקסימאלי שהצעתי בסעיף קטן (1). מועד הכליאה הרלוונטי יהיה 18 ימים. בסעיף קטן (3) במקום 120 ימים יהיה 270 ימים. אם המסתכן לא התייצב לחידוש הרישיון בתוך תקופה העולה על 270 ימים מהמועד להתייצבות, תקופת ההחזקה בכליאה תהיה חודש.

בסעיף קטן (ד) אני מבקש שההזדמנות להשמעת טענותיו, אני מבקש לקצר. במקום 24 שעות, יהיה 6 שעות.

סעיף קטן (ה), אני מבקש לקצר, לא יאוחר מ-24 שעות או יום עבודה אחד מיום תחילת החזקתו במשמורת.

היו"ר מירי רגב:

יונתן ממרכז למדיניות הגירה, אין מה להעיר, תודה. חברת הכנסת מיכל רוזין בבקשה.

מיכל רוזין:

אני רוצה להצטרף קודם כל לכל ההסתייגויות של חבר הכנסת חנין.

דב חנין:

אני מבקש שההסתייגויות ייכתבו כהסתייגויות סיעתיות, אני מניח שגם אצל מרצ.

מיכל רוזין:

אנחנו מצטרפים כהסתייגות סיעתית כמובן לכל ההסתייגויות של חבר הכנסת חנין.

תומר רוזנר:

אני מבהיר, לגבי כל ההסתייגויות שיירשמו כסיעתיות, צריך להביא הסכמה של חברי הסיעה.

מיכל רוזין:

הגשנו דף חתימות.

דב חנינו:

אין בעיה, נעביר אותם במידה וחסר.

מיכל רוזין:

אני מבקשת לשאול שאלת הבהרה חשובה, איזה סוג של מסמך יינתן בידי השוהים במרכז שהייה? עם מה הם מסתובבים אם הם יוצאים לבאר שבע או לכל מקום אחר. האם זה מסמך מיוחד, שונה ממה שיש היום לאותם שוהים ברחבי מדינת ישראל. מה הולך להיות כתוב שם? האם זה אישור מיוחד, עם תמונה? שידעו שהוא נמצא במתקן שהייה, זה חשוב אם כבר מסדירים את מעמדם, שיהיה להם תעודות כמו שצריך.

אני רוצה לומר שכל סעיף 32כ, בעיקר סעיף (ג), אלה סעיפים דרקוניים, שממשיכים את הביקורת הקשה של בית המשפט העליון. בעצם נותנים לפקיד, לממונה לביקורת הגבולות סמכויות, שהם סמכויות של בית משפט.

אם אנחנו אומרים שזה לא כלא, אם אנחנו אומרים שהאנשים האלה נמצאים פה עד אשר נוכל לעשות אתם כך או אחרת, להעביר אותם למדינה שלישית או למדינת מוצאם, לא חשוב כרגע מה מתכוונים לעשות אתם, אז כל עוד האנשים האלה שוהים במרכז שהייה פתוח והממשלה טוענת בתוקף שאין זה כלא, אז לא יכול להיות שפקיד של משרד הפנים יוכל ברגע לכלוא את אותם אנשים. צריכה להיות פה מערכת שיפוטית, מערכת, שבה אותם אנשים, גם אם הם פשעו, יבואו בפני בית דין מסוים, ישמיעו את דברם, יהיה הליך של ראיות. לא יכול להיות שפקיד פשוט יחליט שהוא כולא את אותם אנשים. לכן אני מצטרפת לבקשה לביטול של 32כ לחלוטין, ולכל הסעיפים שמנה חבר הכנסת חנין.

במידה וזה לא יתקבל אני ממש מתעקשת שסעיף (ג) יבוטל. אנחנו מדברים על קושי מאד גדול. אני לא יודעת עד כמה יודעים, בכל הנושא של חידוש הרישיון, אנשים מגיעים ב-04:00 לפנות בוקר נעמדים מחוץ לשכונת האלה, שיש בהם תור מטרור, מבין מאות שמגיעים מקבלים אולי 50 אנשים, שמחדשים להם את הויזה. כלה שאר הולכים הביתה, זה לא שהם לא רוצים לחדש, אין להם את האופציה. או שאנחנו נותנים להם מנגנון אמיתי, שבאמת יוכלו לחדש, או שאנחנו נותנים פה גזירה, שהם אינם יכולים לעמוד בה, כי הם לא יכולים לחדש. הם עומדים בתור מלפנות בוקר כדי לחדש את הויזה, הויזה לא מחודשת, הם הולכים הביתה וצריכים לחזור למחרת ואחרי שבוע שוב.

היו"ר מירי רגב:

הנושא הובהר, תודה רבה. עודד פלר בבקשה.

עודד פלר:

הסעיפים האלה שנקראו פה הם סעיפי המשמוע והמשמעת והסדר, מהם לגמרי ברור במה מדובר. יש פה אפילו הוראות שלא קיימות בבתי סוהר ביחס למוחזקים במשמורת מהגרים, כמו למשל הסמכות לקנוס אדם שגרם נזק. שירות בתי הסוהר יאמר שבסהרונים אין סמכות כזו ביחס למי שמוחזקים שם, במתקן הפתוח הדבר הזה קיים.

עיקר הדברים הם בסעיף 32כ, כפי שנאמר על ידי חברי הכנסת. יש שם משהו חסר תקדים. למעשה נקבעו פה עבירות. יש הגדרה מהן העבירות, יש הגדרה של חומרת העבירות ויש מנגנון ענישה שקובע תקופות מאסר מ-30 ימים ל-60 ימים ועד שנה. דבר כזה לא מוכר לי בחקיקה בשום מקום, לאף פקיד. אף פקיד לא יכול להעמיד אנשים לדין על סמך עבירות. לגזור את עונשם ולשלוח אותם לכלא. זה מה שעושה סעיף 32כ.

אני רוצה להוסיף בעניין הזה למה שאמרה חברת הכנסת רוזין, לעניין סעיף 32כ(ג), שיש פה סעיף שהוא חריג להסדר הנוגע למתקן הפתוח. כל הסעיפים האחרים כולם עוסקים בהפרות משמעת או בגרימת נזק או בחבלה או באי התייצבות או בנפקדות או בכל מיני דברים מהסוג הזה. הסעיף הזה עוסק באנשים שלא נמצאים, לא בכלא ולא במתקן הפתוח. אנשים שמסתובבים בחוץ. הסעיף הזה קובע למעשה, בתוך הפרק שעוסק במתקן הפתוח, הוא מקנה לממונה ביקורת הגבולות סמכות לשלוח למשמורת אדם שלא

התייצב במועד לחידוש רישיון השהייה שלו. זאת אומרת, בתוך הפרק העוסק במתקן השהייה, הקדישו סעיף שמאפשר לפקיד של משרד הפנים להעניש אנשים שנמצאים בחוץ, לא במשמורת ולא במתקן השהייה.

פנינו בעניין הזה למשרד הפנים כמה פעמים ועד היום לא נענינו, בעניין התורים הבלתי נסבלים בלשכות. בעניין העבודה שאנשים מתייצבים לפנות בוקר, מצטופפים בחוץ. על פי נהלי משרד הפנים הלא מפורסמים, בחלק גדול מהלשכות הם נדרשים להמתין מחוץ ללשכה, אסור להם בכלל להיכנס פנימה כדי לקבל את הוויזות, הם מוסרים אותם - - -

יוסי אדלשטיין:

זה פשוט לא נכון. אתה לא מדייק בעניין הזה.

עודד פלר:

מוסרים את הוויזות שלהם לשומר, הולכים לכמה שעות, חוזרים ומקבלים. יש לשכות בהם יש קצובה יומית, של כמה ויזות מחדשים באותו יום. אימהות לילדים, אנשים עם מוגבלויות, אנשים מבוגרים, החידוש שלהם לחדש את הוויזה הוא מאד נמוך ועכשיו יש גם סמכות להעניש אותם אם הם אל הצליחו.

היו"ר מירי רגב:

תודה. חבר הכנסת דוד צור בבקשה, אין לך מה להוסיף. נמרוד אביגאל בבקשה.

נמרוד אביגאל:

הסעיפים שהוקראו מרחיבים את סמכויות הפיקוח שהתחלנו בהם ומוסיפים עליהם ענישה. אני אבהיר שמשמורת עד כה לא הייתה משהו ענישתי, כלומר אנשים לא הועברו לסהרונים כעונש וזאת פעם ראשונה, שלמעשה, סהרונים הופך להיות כלא, שאנשים מועברים אליו כעונש.

הענישה הזו, בגין איסורים והגבלות שנתונים להחלטות שרירותיות, כמו ששמענו עכשיו ממשרד המשפטים, שגם הכנסה של אלכוהול זה פתאום עבירה חמורה וגם שכרות היא עבירה, שהעונש בגינה הוא כליאה של חודש.

היו"ר מירי רגב:

זו לא עבירה בכל מקום?

נמרוד אביגאל:

לא במקום פתוח.

תמר זנדברג:

לפי איזה חוק שכרות זו עבירה?

מיכל רוזין:

שכרות זו לא עבירה פלילית בישראל.

נמרוד אביגאל:

המשמעות של כל העונשים האלה היא כליאה, כי גם אי יציאה מהמתקן, אם הדבר היחיד שמפריד בין המתקן הזה לכלא, זה שאפשר לצאת ממנו, אז כל הגבלת יציאה, המשמעות שלה היא כליאה. הסמכות הזו ניתנת לסמכות שאין לו סמכות לתת עונשים, בלי שימוע, בלי הליך שיפוטי, בלי ביקורת, בלי אפשרות לפנות לערכה שיפוטית בעניין הזה.

לעניין הביקורת השיפוטית, אני אפנה לסעיף 32(ג), שיפנה לבית הדין לביקורת משמורת. ככל הידוע לי, כרגע במתקן, לא דובר על זה שיהיה במתקן בית דין לביקורת משמורת, לא הוקם בית דין כזה, אני מציע לאפשר, להגיש עתירה, שדומה לעתירת אסיר בהתאם ל-62(א)-(ד) לפקודת בתי הסוהר. כי בעצם, אנשים שמוענשים ומועברים לכלא, צריך לאפשר להם להגיש עתירה מנהלית כנגד הדבר הזה.

אני אוסיף דבר לגבי הענישה על אי התייצבות. כמו שדברנו על המקומות האחרים שצריך להתייצב בהם, גם בכלא, יכול להיות שיהיה קושי להתייצב פיזית במועד. עולה גם השאלה של האוטובוסים, אם מישהו יצא לבאר שבע והוא לא מוצא מקום על האוטובוס חזרה ובגלל זה הוא לא יכול להגיע באמצע היום להתייצבות האמצע יומית שלו, צריך להתייחס לעניין הזה.

היו"ר מירי רגב:

תודה רבה. חברת הכנסת זנדברג, יש לך התייחסות לגבי הסעיפים הנ"ל?

תמר זנדברג:

כדי שנזכור על מה אנחנו מדברים, אני רוצה להקריא את השמות של הסעיפים שאנחנו דנים בהם, ולהזכיר שאנחנו מדברים על מתקן שאמור להיות מתקן שהיה פתוח, או, כהגדרת היועץ המשפטי לוועדה, כמו מקום מגורים. אלו הסעיפים שאנחנו דנים עליהם כרגע: דרישת הזדהות וסמכות תפיסה, מניעת כניסה וסמכות הוצאה, סמכות עיכוב, שמירת סדר והמשמעת, חובת הזדהות, סיוע למשטרה והסעיף שאני רוצה להרחיב עליו, כפי שעשו קודמי, סעיף 32 - העברה למשמורת.

בסעיף 32, מתוך ניסיון להיענות לביקורת בית המשפט, שדברה על מדתיות, יש העברה לא סתם לכלא, אלא לכלא של מעצר מנהלי. זה מתקן שלם, שמועברים אליו אנשים, שלא עמדו למשפט, שלא נשפטו, כמובן לא בפני סמכות אזרחית נבחרת או אחרת. פשוט מושמים, בסמכות של פקיד, אני לא מכירה שם אחר לקרוא לזה מלבד מעצר מנהלי. זאת אומרת, זה כלא מנהלי ענק. היו בסעיפים הקודמים עוד כמה תנאים, שאמורים לקרב אותנו קצת לביקורת של בית המשפט, אבל על זה מדובר. ביחד עם סמכויות שדברו עליהם קודם נציגי הארגונים, שגם חותרות תחת תנאי החיים המינימאליים, שדנו בהם בסעיפים הקודמים. כלומר, דמי הכיס, אם אין כסף לצאת ולהשתמש באוטובוס, זו סמכות מעצר. אם יצאת ולא הגעת במועד מסוים כי היה עיכוב, כל דבר כזה חוזר לסמכות של המעצר ואני חוזרת שוב, זה מעצר מנהלי.

אנחנו צריכים את סעיף 32, להתאחד ולבטל אותו לחלוטין. גם בסעיפים האחרים, לתת את הדעת, איך הדבר הזה עולה בקנה אחד עם המטרה של החוק.

היו"ר מירי רגב:

אחרונת הדוברים בעניין הסעיפים האלה היא הנציגה מנציבות או"ם.

דב חנין:

לפני כן, בעניין החתימות, כיוון שיש לחץ בוועדה, אני רוצה להעביר, אדוני היועץ המשפטי, גם את החתימות של סיעת העבודה ומבקש להפנות את תשומת לבכם לכך, שסיעת העבודה מספרה את המסתייגים שלה לפי הסדר שהם רוצים שאנשים ידברו במליאה. גם אנחנו עשינו את זה, אם לא קבלתם, נעביר אליכם שוב, גם את סיעת מרצ.

היו"ר מירי רגב:

לא קבלנו, אז אנא העבירו את זה. אחרונת הדוברים, נציגת הנציבות באו"ם. לאחר מכן נצא להפסקה ונמשיך עם הגורמים הרלוונטיים שיתייחסו והיועץ המשפטי של הוועדה יעיר את הערותיו.

ואלפורגה אנגלברכט:

תודה. שלום.

(אומרת דברים באנגלית, להלן התרגום החופשי)

כשאנחנו מסתכלים על פרק 32, הוא מאפשר הארכת מעצר ומעצר חוזר. בואו נראה מה הסיבות למעצר הזה. מצד אחד, הוא מאפשר אמצעי ענישה לשוהים במרכז השהייה. מהצד השני, לאנשים שנכשלים בחידוש אשרת השהייה שלהם.

עכשיו, מעצר כזה נראה כחסר פרופורציות ביחס לטבע ההפרות האלה. ואם נסתכל מי האנשים שאליהם מתייחסים, הפרק הזה בעצם מאפשר הארכת מעצר ומעצר חוזר לאותם מבקשי מקלט והגנה בינלאומית, שלא יכולים לחזור.

לכן, היינו ממליצים למחוק את הסעיף הזה, שגם לא נכלל בגרסת הטיוטה הראשונה. במקום זאת, אפשר לנקוט בצעדי משמעת אלטרנטיביים כמו למשל: עבודות שרות בקהילה, או הפחתת דמי הכיס, צעדים פחות דרסטיים. אותו הדבר כאשר הארכת אישור השהייה נכשלת, אפשר להתחיל בצעדי משמעת פחות דרסטיים, אפשר להזהיר ואפשר לקנוס, עונש המעצר צריך לבוא כאלטרנטיבה אחרונה, כשאתה רואה שאין ברירה אחרת.

לכן, מאוד חשוב לקחת הכל בפרופורציה.

תודה רבה.

היו"ר מירי רגב:

נדבר על הפרופורציות, אולי נפחית להם את דמי הכיס, גם הנציבה בעד. תודה לכולם, אנחנו יוצאים להפסקה, נתכנס שוב ב-11:30 לתשובות ולהתייחסויות נוספות.

(הישיבה נפסקה בשעה 11:05 ונתחדשה בשעה 11:30).

היו"ר מירי רגב:

שלום לכולם, אני מתכבדת לפתוח את הדיון, שוב. נא לשבת. אנחנו ממשיכים עם הצעת חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט)(תיקון מס' 4 הוראת שעה), התשע"ד-2013. אני מבקשת את ההתייחסות של היועץ המשפטי של הוועדה עד סעיף כ', ולאחר מכן ההתייחסות של רשות ההגירה ומשרד המשפטים לטובת הסעיפים שהקראנו. אחר כך נמשיך בהקראה.

תומר רוזנר:

ההערות שלנו מתייחסות לשני הסעיפים המרכזיים בקטע הזה, סעיף 32 ו-33. שני הסעיפים האלה קובעים אמצעי משמעת לגבי השוהים במתקן. הסעיף הראשון קובע אמצעים יותר קלים ולנקיטה מיידית, והם נתונים בידי מנהל המרכז או הסגן שלו, והאמצעים היותר חמורים, של העברה למשמורת, נתונים בידי ממונה ביקורת הגבולות בסעיף 32.

לגבי הסעיף הראשון - הערה ראשונה מתייחסת לאפשרות הטלת מה שמכונה כאן כפיצויים - על נזקים שגרם השוהה במרכז. זה סוג של קנס שמטיל מנהל המרכז ולכן, כמו שנהוג לגבי עצירים ואסירים, גובה הקנס, גובה הפיצויים, נקבע באישור ועדה של הכנסת, במקרה זה, זה צריך להיות ועדת הפנים. כך קבוע בפקודת בתי הסוהר, בחוק המעצרים, ואנחנו מציעים שגם כאן יהיה אישור ועדה, אם השר ימצא לנכון להוציא צו בהקשר הזה.

היו"ר מירי רגב:

השר לביטחון הפנים. כן? אין בעיה עם זה.

תומר רוזנר :

הערה שניה מתייחסת לסעיף קטן(ג) שמאפשרת לבית הדין לביקורת משמורת לבחון, כלשון הסעיף, את ההחלטה של מנהל המרכז או סגנו לאסור על יציאת השוהה מן המרכז, נכנה זאת במונח הידוע – ריתוק, ריתוק למחנה. לא ברור מהסעיף עצמו מה הסמכויות של בית הדין, איזה סדרי דין יחולו, איזה דיני ראיות, האם ההחלטה הזו נתונה לערעור, כמו ההחלטות האחרות של בית הדין למשמורת של מסתננים, לא הוחלו כאן סעיפים שמתייחסים לבית הדין למשמורת ולכן לא ברור, ונבקש את המתייחסות משרד המשפטים לעניין הזה.

הסעיף הבא הוא הסעיף שבו הערותינו הן המהותיות ביותר לקטע הזה. הן מתייחסות לסעיף 32כ' שעניינו העברת השוהה למשמורת או החזרתו למשמורת.

שר הפנים גדעון סער :

למה החזרה?

תומר רוזנר :

העבה. זה יכול להיות גם החזרה.

המקרים שכאן מדובר בהם הם מקרים שבהם יש הפרות חמורות יותר של הוראות שנקבעו בחוק, שבהם מתאפשר לממונה ביקורת הגבולות בעצם להורות על העברתו של השוהה למשמורת. כפי שנאמר, ופה אין לי אלא להסכים, מדובר, למעשה, בסנקציות משמעתיות, שמוטלות על ידי גורם מנהלי, ואנחנו לא מכירים בחקיקה מקרה אחר או דומה שבו ניתנת לגורם מנהלי אפשרות להטיל סנקציות משמעתיות מהסוג הזה. המקרים שאנחנו מכירים שבהם ניתן להטיל עונש של משמורת במסגרת כזו הם המקרים של שירותי הביטחון שבהם ניתנים לקציני שיפוט מקומיים, לקצין הממונה, אפשרות להטיל עונש של משמורת, כאשר שם, העונש המקסימלי שאפשר להטיל במסגרת הזו הוא עונש של 35 ימים בכל המקרים. לכן הוועדה צריכה לשקול היטב האם תגי המחיר שנקבעו פה להפרות השונות הם לדעתה עומדים במידתיות סבירה מול ההפרות הנטענות.

היו"ר מירי רגב :

מה זה לעדתך מדתיות סבירה, כדי שבאמת ההרתעה תהיה אפקטיבית, ולא יצא מצב שבעצם הם נעלמים - הם אומרים - מה, בסך הכל אני אשב שבועיים, אז אין בעיה. אני אעלם, אני אחזור, אני אשב שבועיים. צריך להיות משהו מדתי, גם כדי להרתיע אותם, הרי כל החוק הזה בא כדי להרתיע.

תומר רוזנר :

התכלית שאנחנו מבינים, שעומדת מאחורי הסעיף הזה, היא תכלית שיש בה בעצם שני אלמנטים: אחד, אלמנט של הרתעה, ושניים – גמול וענישה על הפרת ההוראות. לכן יש בהחלט מקום להשמה במשמורת לתקופות ארוכות, אבל הוועדה צריכה לדעת שזה מקרה מאד חריג בחקיקה ולכן לשקול היטב האם לדעתה התקופות הקבועות כאן הן תקופות סבירות ועומדות ביחס מדתי להפרות השונות. צריך לעבור פסקה פסקה ולראות האם לדעת החברים בוועדה יש בהחלט התאמה והלימה בין ההפרות ובין התקופות שנקבעו כאן. אבל ככל שאנחנו מדברים על תקופות הולכות ומתארכות ובמקרה הזה – מאפשרות הארכה של תקופות המשמורת לתקופות שעלולות או עשויות להגיע לכדי שנה במשמורת, יש מקום להגביר את ההגנות הניתנות במהלך התהליך של הטלת הסנקציה הזו על מי שמוטלת עליו, ובדומה להליכים משמעתיים אחרים, לאפשר כאן הגנות דיוניות רחבות יותר מאשר מוענקות כאן. כאן יש לנו 3 שלבים בלבד במסגרת ההצעה. שלב הראשון – "מצא הממונה...." אנחנו לא יודעים איך הוא מצא – הובאו בפניו ראיות? הוא חוקר בעצמו?

היו"ר מירי רגב :

זה הכל. מצא בעצמו, הובאו אליו ראיות.

תומר רוזנר :

לא, לא. זה לא כל כך פשוט. צריך להיות ברור מי מביא בפניו את העובדות, כיצד מובאות בפניו העובדות, האם הוא גם החוקר וגם המעניש? זה קצת בעייתי.

החלק השני שנאמר כאן – שתינתן לשווה הזדמנות להשמיע את טענותיו. זו זכות בסיסית שכמובן צריכה להינתן אבל צריך לאפשר לשווה לעיין בראיות שיש כלפיו לפני שהוא מתייצב בפני הממונה, להכין את עצמו, להביא את ראיותיו שלו, האם יש לו ראיות אחרות, לסתור, עדים, צריך לאפשר לו את האפשרויות הללו. צריך לקבוע תקופת מקסימום שלאחריה לא יוכלו לנקוט בצעדים האלה אם לא נקטו בהם בתקופה מסוימת.

צריך לזכור שההפרות שנטענות כאן, להבדיל מהחלטות אחרות של הממונה על ביקורת הגבולות, שהן החלטות שהבסיס העובדתי שלהם הוא פשוט, לכאורה, האם יש בידיו אשרה, אין בידיו אשרה – האם הוא נכנס כדין או לא – אלה דברים שאפשר לבדוק בקלות, ובעצם אין כאן הרבה ברור עובדתי שצריך לעשות, בשאלה האם המסתנן עבד או לא – זו שאלה עובדתית שטעונה ברור. האם המסתנן גרם לנזק של ממש לרכוש – האם הוא גרם לנזק? מי גרם לנזק? האם זה נזק של ממש? אלה שאלות עובדתיות שטענות ברור וליבון ולכן זה לא מקרה פשוט של החלטה שמקבלים בצורה פשוטה, ולכן צריך לאפשר ברור עובדתי נאות של הדברים, עם האפשרות לאותו שווה לקיים את כל ההגנות הדיוניות שצריכות להתקיים במסגרת הדברים האלה.

צריך, כפי שאמרתי, לקבוע תקופה שלאחריה לא יוכלו להינקט הסנקציות האלה. כך, לשם הדוגמה, אם נתפס שווה שעבד, צריך לקבוע תקופה שאם לא נקטו נגדו בהליך הזה, אי אפשר יהיה להיזכר בכך אחרי שנה, ואז להחזיר אותו חזרה למשמורת. לכן צריך לקבוע תקופה של התיישנות, של ההפרות הללו, שאם לא נקטו בהליכים לגביהם, לאחריה לא יוכלו לנקוט באותם הליכים. כך צריך לקבוע תקופת רף מקסימלית, כאשר מדובר במעשה אחד או בסדרה של מעשים, אי אפשר יהיה להטיל ענישה מצטברת. למשל – אדם שהפר באופן שיטתי את המשמעת, אך במהלך הזה גם גרם נזק ממשי לגוף ולרכוש – שהענישה תהיה פעם אחת על אותו מעשה ולא במצטבר יצרפו את התקופות כך שזה עלול להגיע לשנים רבות.

צריך לאפשר, שוב, אפשרות של ניהול הדיון הזה בצורה מסודרת, עם פרוטוקול, עם הבאת ראיות, כפי שאמרתי. וזאת, ככל שאתם סבורים שהתקופות שנקבעו כאן הן סבירות ומדניות, אבל ככל שהתקופות האלה ארוכות יותר צריך להגביר את ה - -

לגבי סעיף קטן(ג), המוצע כאן – הוא בעצם סעיף שלא קשור, כפי שנאמר, לחוק הזה. אנחנו ממליצים לתקן אותו, אם רוצים את ההסדר הזה, לתקן אותו לתיקון שמתייחס לחוק הכניסה לישראל, מכיוון שהמסתננים והשוהים בכלל לא מקבלים אשרה לפי סעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה לישראל. אם הם מסתננים הם מקבלים - -

היו"ר מירי רגב:

למה באמת זה כאן?

תומר רוזנר:

למעשה, למעשה זה סעיף שזר לחוק הזה, ויתרה מזו, אפשר לראות את הזרות שלו מהסעיף האחרון של הסעיף, סעיף קטן(ז) שאומר שמסתנן שריצה את עונשו והסתיימה תקופת המשמורת שלו יוחזר למרכז השהיה, אבל אלה שקיבלו אשרה לפי 2(א)(5) בכלל לא היו במרכז השהיה, ולכן אין מקום להחזיר אותם למקום שהם לא היו בו מלכתחילה.

בסעיף קטן (ה), כפי שאמרנו, והשר כבר הסכים לכך, בעצם – המועד להבאה בפני הממונה על ביקורת הגבולות - -

היו"ר מירי רגב:

שזה יהיה בהתאם למה שהשר הסכים בדיון הראשון, שזה תואם את השנה. מ-3 שנים ירדנו לשנה, אז בעצם, מה שזה אומר, אביטל ודניאל – התאמה, בהמשך לסעיף הראשון של החוק שהשר אישר את הערות הוועדה, צריך לעשות הכל בהתאמה. אם הורדנו מ-3 שנים לשנה, אז עכשיו גם את כל הנגזרת צריך לעשות בהתאמה, בעניין הזה.

דוד צור:

יש הגיון במה שהוא אומר. יחד עם זאת אנחנו רוצים לייצר הרתעה. לדעתי, מהצד השני – כדי שזה יעמוד במעבר הזה, במבחן בג"צ, כפי שאנחנו עוברים מהמתקן הסגור הזה של "סהרונים", למתקן הפתוח, שאני אומר עוד פעם – שהתנאים שם הם טובים, צריך לתת תמריץ גבוה שהם יישארו שם, וזה יהיה בסופו של דבר מקום שהם יחזרו ללון בו. יצאו בבוקר, יחזרו בערב. כדי שהתמריץ הזה יהיה באמת ממשי, צריך לאפשר כאן את חובת ההתייחסות באמצע היום, להשאיר את זה בבוקר ובערב, והדבר השני – לאפשר להם תעסוקה. אם נאפשר תעסוקה נראה, אולי, יציאה ממרכזי ערים, משהו שהיינו רוצים לראות, למגורים לשם.

היו"ר מירי רגב:

אז מה עשינו בזה? אני גם דואגת להם לכלכלה ולתעסוקה וגם לפרנסה?

דוד צור:

אני חושב שאחרת – כל מי ששם, נמצא אותו במרכזי הערים. זו הבעיה הכי גדולה שאני צופה. ואז אם לא – נשאיר את כל הסנקציות שיש בחוק, ואז התמריץ שלהם להישאר שם הוא גבוה.

תמר זנדברג:

בעקבות הדיון הקודם, וגם ניצלנו את ההפסקה לעשות עוד כמה ברורים – אני רוצה לשאול, בעקבות הדברים של היועץ המשפטי לוועדה, גם את היועץ המשפטי, גם את משרד המשפטים, וגם אני מבקשת תשובה מהיועץ המשפטי של משרד הפנים - - -

היו"ר מירי רגב:

זה לא משרד הפנים, זה המשרד לביטחון הפנים.

תמר זנדברג:

משרד הפנים והמשרד לביטחון הפנים. אני מבינה שהיועצים המשפטיים - אתם התרעתם בדיונים פנימיים, כולל בדוחות, על כך שכל הסעיפים שאנחנו עוברים עליהם עכשיו, בעצם מקרבים את המתקן הזה למתקן סגור, ומעלים חשש לגבי מידת הבי"גצות של המתקן הזה. בעצם, בג"צ דיבר על המידתיות ונעשים כאן כמה ניסיונות להתקרב מבחינת המידתיות, ועדיין יש כמה מאפיינים שמעלים חשש שמא זה יעבור בבג"צ. אז אני מבקשת לדעת האם קיימות חוות דעת כאלה, האם הם נידונו בפורומים לפני, ואת חוות הדעת של היועצים המשפטיים.

קריאות:

תומר רוזנר:

חוות הדעת שלנו ניתנה בכתב, על ידי היועץ המשפטי לכנסת.

תמר זנדברג:

אתה צודק. רציתי לומר את זה בתחילת דברי ושכחתי – היועץ המשפטי לכנסת באמת העביר את דבריו לכל חברי הכנסת, וקראנו, אבל אני מבקשת לגבי היועצים המשפטיים של המשרדים.

דב חנין:

אני רוצה לחדד קצת את הדברים. בעקבות פסק הדין של בג"צ, גם גברתי, בדיון שהיה פה בוועדה, הביעה ביקורת על מערכת המשפטיים, אני אומר באופן כללי – גם של הממשלה וגם של הכנסת, שהובילה בסופו של דבר את הכנסת למצב לא נעים, שהעברנו חוק והוא לא עבר את מבחן בג"צ. אני קראתי בעיון רב את חוות דעתו המאד זהירה של היועץ המשפטי של הכנסת, אבל אני אומר את הדברים בזהירות. אני מבין שישנן חוות דעת נוספות בתוך המערכת המשפטית – במשרד לביטחון הפנים, למשל, שמעריכות שהחוק

בצורתו הנוכחית לא יכול לעבור בג"צ. כיוון שאנחנו רוצים מאד להיזהר בתהליך החקיקה שאנחנו עושים, ועם כל הוויכוחים שיש בינינו אנחנו לא רוצים ליצור מצב שיש חוק שהכנסת מחוקקת ואחר כך הוא לא עובר מבחן בג"צ, אני מציע שכל חוות הדעת המשפטיות שניתנו לצורך הדיון בחוק הזה, יובאו לפנינו בוועדה, ושבאופן הזה, מעבר לכל הוויכוחים, לפחות נימנע מאותו מצב שבו מקדמים חוק והחוק הזה אינו עובר, במבחן בג"צ.

היו"ר מירי רגב:

קודם כל אתה צודק, אני אכן אמרתי בדיונים השונים שלצד, למרות חוות הדעת של היועץ המשפטי לממשלה, החוק הזה נפל בבג"צ, וזה תעודת עניות לכל היועצים המשפטיים מכל המשרדים שדנו בחוק הזה, ובעצם הביאו לפסילת חקיקה של הכנסת, כי כולנו, כולל השרים, למרות שיש פה שר שהוא משפטן, כל השרים כולם בעצם נשענים על היעוץ המשפטי של הגורמים הרלבנטיים, וביניהם, מבחינתנו, המרכזי הוא היועץ המשפטי לממשלה.

תומר רוזנר:

היועץ המשפטי לכנסת הזהיר.

היו"ר מירי רגב:

היועץ המשפטי של הכנסת ידליק את המשואה ביום העצמאות. אנחנו לא מדברים על זה עכשיו.

עכשיו, הדבר השני – אני לא מקבלת את אמירתך דב חנין, שמסמכים פנימיים צריכים להיות מוצגים בוועדה. כן, המסמך של היועץ המשפטי של הכנסת ודאי צריך להיות מוצג, לפני חברי הכנסת. היועצים המשפטיים של המשרדים השונים יכולים כמובן להעביר את חוות דעתם. מרגע שחוות הדעת נחלטת על ידי היועץ המשפטי לממשלה, זו עמדת הממשלה. אנחנו יכולים, בהחלט, בדיון הזה, לשמוע את דעתו של היועץ המשפטי של השר לביטחון הפנים, על כך שבעצם הוא התריע על שני נושאים עיקריים, בעצם – אולי אתה תגיד איפה היתה הבעיה שלך עם החוק הזה. אני רק רוצה להגיד משהו לפני כן, כי בדקתי את זה, ידעתי שזה יעלה בצורה זו אחרת – ישבתי על זה גם עם יואל הדר – שזה באמת תפקידו של השר לביטחון הפנים. אני מבינה שחוות הדעת שלך הוגשה לפני החלטת הממשלה.

יואל הדר:

כן.

שר הפנים גדעון סער:

אני רוצה להתייחס במישור העקרוני לשלוש נקודות שעלו. נקודה ראשונה, בעקבות דבריו של היועץ המשפטי לוועדה, ומבלי לייתר את התייחסות משרד המשפטים. ההסדר הזה צריך להיות הסדר אפקטיבי. אם יינקטו פעולות שחותרות תחת ההיגיון של ההסדר – דהיינו, מניעת העסקה או הרחקה ממרכזי ערים, והדברים יזכו להתייחסות מגוחכת, ההסדר הזה יקרוס בשטח. גם ככה אין לנו שום ערובות, אבל זה דבר ודאי. עכשיו אני אומר: אין לנו תכלית ענישתית שעומדת בפני עצמה. בהתייחס לביטוי שהשתמש בו היועץ המשפטי של הוועדה, אני לא יודע אם במקרה או לא – "תגי מחיר". התכלית, היא השגת התכליות של החקיקה, היא לא תכלית ענישתית. זאת אומרת, מה אנחנו אומרים פה? אנחנו אומרים: עבד בניגוד להוראות סעיף 132. זאת אומרת, התכלית היא מניעת העסקה ובפועל – האדם עבד, או לא נמצא במרכז. התכלית היא הרחקה ממרכזי הערים, ובפועל הוא לא שם. אז אם אנחנו לא נפעל, בוודאי שההסדר הזה לא יעמוד במבחן המציאות. גם אם הוא גרס חבלה לגוף, עם כל ההתייפויות שאפשר לנקוט בה, גם במקרה של עבריינות מהסוג הזה צריכה להיות התייחסות. לכן התכלית היא השגת התכליות וניסיון להשיג אותה באמצעי הפחות. ואם לא משיגים את התכליות באמצעי הפחות, שהוא המתקן הפתוח, הולכים למתקן הסגור, כדי להשיג את התכליות. זה פשוט מאד, וזו כל תורת המידתיות. זה במענה לדברים שאמר היועץ המשפטי לוועדה.

נקודה שניה. כמעט התפתיתי, לנוכח הרישה של דברי חבר הכנסת צור, לשקול את הסוגיה של ההתייבבות בצהרים, עד ששמעתי את הסיפה של הדברים, כי כשאומרים לאפשר להם לעבוד, אין כל היגיון במהלך הדברים. אני רוצה שתבינו – ההסתננות הזו, התמרץ שלה הוא כלכלי. נותנים לעבוד? הם נשארים. אין שום טעם בכל המהלך. לכן, המתקן הזה לא הוקם כדי לאפשר לעבוד, אלא, אחת התכליות, כפי שהוצגה אין ספור פעמים, היא הפוכה, ומי שרוצה - - -

דוד צור:

אני מדבר על חקלאות באזור.

שר הפנים גדעון סער:

לא משנה. הם באים להרוויח כסף. תאפשר להרוויח כסף – יישארו. נגמר העניין.

תמר זנדברג:

שר הפנים גדעון סער:

לכן, לא עולה בדעתי ללכת בכיוון הזה.

נקודה שלישית מתייחסת לדבריו של חבר הכנסת חנין. ההסדר הזה אושר על ידי היועץ המשפטי לממשלה. פסיקת בג"צ קובעת שהפרשן המוסמך של הדין לרשות המבצעת הוא היועץ המשפטי לממשלה. ולרשות המבצעת, כל ענפיה – משרד הפנים, המשרד לביטחון הפנים, משרד החינוך – ואנחנו גם עשינו הרבה מאד דברים מההסדר המקורי על מנת להביא את זה למצב שעל פי דעת היועץ המשפטי לממשלה הוא חוקתי ומידתי, וכדומה. יש הרבה דעות בעולם, יש הרבה אנשים בעולם, ויש הרבה משפטים בעולם. משפט הוא בכלל לא מתמטיקה, וזכותם לחשוב מחשבות שונות. אני חושב, נמצאים פה נציגי היועץ המשפטי לממשלה – שבסוגיות של האם של האם החקיקה המוצעת היא חוקתית או לא, המילה הראשונה והאחרונה היא של היועץ המשפטי לממשלה.

דב חנין:

היועץ המשפטי לממשלה אישר כבר גם את החוק - - -

היו"ר מירי רגב:

אז אפשר לבקש להחליף אותו, אבל כל עוד הוא בתפקידו - - -

תמר זנדברג:

קריאות:

שר הפנים גדעון סער:

מערכת המשפט בישראל היא עצמאית, למזלנו. כך אנחנו רוצים אותה. אין לה תלות ברשות המבצעת. הרשות המבצעת כפופה לפסקי הדין של המערכת השיפוטית ואמורה ללמוד וגם לכבד, וגם לשנות בהתאם למה שצריך, אבל יש פה תמיד גם את הצד של האחריות של הרשות המבצעת. אם לא רוצים לקחת שום סיכון ושכל האמצעים כולם יהיו אמצעים של ימי שגרה, אי אפשר לטפל בתופעות שהן בלתי שגריות. לכן לא באנו עם אותו הסדר שבאה אתו הממשלה הקודמת, באנו עם הסדר שהוא שונה, הסדר שהוא לפי דעתנו גם מידתי וגם מתמודד עם הבעיה. יכולנו למצוא הסדר שהוא לאין ערוך יותר מתון, במירכאות, אבל הוא לא היה מתמודד עם הבעיה כפי שאנחנו רואים אותה.

היו"ר מירי רגב:

תודה לך. היועץ המשפטי של המשרד לביטחון הפנים, אנא ממך, תוכל להרחיב. אני שמחה שפקידים, יועצים משפטיים, כל אחד מהם – מביע את עמדתו המקצועית. זה בסדר גמור, וסמכותו גם, של היועץ המשפטי לממשלה בסופו של דבר לקבל או לדחות, כי הוא בסוף הגורם הבכיר. אז אני מבקשת לשמוע את חוות דעת בעניין הזה, ואני מבקשת אחר כך לשמוע את תשובת היועץ המשפטי לממשלה בעניין הזה.

יואל הדר:

דבר ראשון, אני בהחלט יכול לעדכן שנעשו הרבה מאד דיונים לא רק לקראת החוק אלא גם לקראת החלטת הממשלה שבעצם לא מדובר על החוק, כי החלטת הממשלה זה המכלול הרחב של כל מתן המענה לבעיה שנוצרה עם המסתננים, וכדי לתת מענה, שיהיה ראוי לפסק הדין שניתן על ידי בג"צ בעניין הזה. אני שמח שבמערכת שלנו, כל אחד בדיונים הפנימיים יכול להביע את עמדתו, הערכתו, ובמקרה הזה גם אני סברתי שהתכלית היא בהחלט תכלית ראויה, אך יש דברים שהייתי עושה אחרת. הייתי ממליץ לעשות בצורה אחרת, כדי לתת מענה שגם יהווה מענה הולם לפסק הדין של בג"צ. לא הייתי רוצה לשתף את מה שאמרתי בדיונים הפנימיים כי מטרתם היא שבאמת כל אחד יוכל להביע את דעתו בצורה חופשית, כאשר בסופו של יום היועץ המשפטי לממשלה שומע את העמדות שלנו לגבי כל דבר ודבר - - -

היו"ר מירי רגב:

האם, אבל, דעתך נוחה, היום? האם היו איזה נקודות קריטיות שהיית יכול לשתף אותנו - - -

מיכל רוזין:

בואו לא נשכח שכאן אנחנו דנים בחוק, וזה המקום לעשות התאמות, אם צריך.

היו"ר מירי רגב:

אם זה כבר הגיע לחלק מחברי האופוזיציה ולאחרים אז זה מן הסתם - - - אז עדיף לתת לזה כאן עכשיו תשובות מאשר להתחיל להיגרר אחרי זה.

שר הפנים גדעון סער:

תשובות צריכות להינתן על ידי נציגי היועץ המשפטי לממשלה. עם כל הכבוד, היועץ המשפטי של כל משרד כפוף ליועץ המשפטי לממשלה ולא להפך.

קריאה:

ועדיין אנחנו רוצים לשמוע את ההסתייגויות, כמו שהיועץ המשפטי לכנסת נתן את הסתייגויותיו בכתב.

שר הפנים גדעון סער:

זה לא אותו הדבר, בכלל. המערכת המשפטית ה - - - היא מערכת משפטית היררכית, מבחינה נורמטיבית, אשר בה - היועצים המשפטיים של משרדי הממשלה כפופים מבחינה מקצועית ליועץ המשפטי לממשלה, ולא להפך.

דב חנין:

אין חולק על כך, שיש כפיפות ליועץ המשפטי לממשלה. יש פה מערכת משפטית היררכית. היועץ המשפטי לממשלה עומד בראשה. על כך אין ויכוח. אנחנו, כוועדה של הכנסת, צריכים לעשות עבודה מקצועית והעבודה המקצועית שלנו יכולה להסתייע ביועץ המשפטי המקצועי שנעשה למשרדי הממשלה השונים. זה חלק מהחומר שצריך לעמוד מול עינינו, אחרת הכנסת צריכה לפתח - - -

היו"ר מירי רגב:

לא מסכימה אתך.

שר הפנים גדעון סער:

ממש לא - - -

דב חנינו:

אני אומר את דעתי, אני לא אומר את דעתך.

שר הפנים גדעון סער:

תראה מה הסייגים שקבועים, למשל, בחוק חופש המידע בסוגיות שנוגעות לעבודה הפנימית של משרדי הממשלה כדוגמה למה צריך להיות - - -

דב חנינו:

אין הדברים רלבנטיים לעניין עבודתה של הכנסת. אין לנו שתי מדינות. במדינת ישראל אין מדינה פרטית של הממשלה ומדינה פרטית של הכנסת. הממשלה צריכה להתנהל מול הכנסת בשקיפות מרבית. אם יש חומרים שהם רלבנטיים לדיון שנעשה בכנסת, אנחנו צריכים לדעת לדעת אותם.

היו"ר מירי רגב:

על פי המלצת היועץ המשפטי של הוועדה אתה לא חייב לענות אם אתה לא רוצה לענות. אם אתה חושב שכן, ציבורית, לענות, תענה. בכל מקרה, אני אעביר את זכות הדיבור לאביטל שטרנברג שתסכם את הסוגיה הזו.

תמר זנדברג:

אפשר להזכיר שהכנסת היא זו שמחוקקת, וזה המקום לעשות תיקונים. זה הדיון בחוק..

היו"ר מירי רגב:

אבל הכנסת בסוף מחוקקת הצעת חוק שהממשלה מביאה, או הצעת חוק פרטית שחבר כנסת מביא. הצעת חוק של הממשלה תמיד באה אחרי החתימה של היועץ המשפטי לממשלה, שהוא, מבחינתנו, מפרש את החוק.

תמר זנדברג:

אין על זה ויכוח, אבל אם יש נקודות ספציפיות שאפשר להאיר פה כדי לשפר את החוק, שגם יעלה בקנה אחד עם העמדה של היועץ, שבסופו של דבר הוא חלק מהצוות של היועץ המשפטי לוועדה, אז אני חושבת שכולנו, לאינטרס הציבורי שנשמע את זה. לא נשכח שיש פה רוב לקואליציה, ואם זה יכול - - -

היו"ר מירי רגב:

אנחנו לרגע לא שוכחים שיש רוב לקואליציה, ובכל זאת תראי כמה אנחנו נותנים למיעוט לדבר.

יואל הדר:

אז את המייל שאני הוצאתי, ואני לא יודע אם מדובר על המייל הזה, או מישהו אחר שהוציא מייל – הוצאתי את זה לגורמים הפנימיים של משרדי הממשלה, אני מקווה מאד שהדברים לא יצאו החוצה, כי המטרה היא באמת לקיים דיון, שיג ושיח לפני שמקבלים החלטה. בדברים מסוימים היתה לי השגה לפני שהתקבלה החלטה על ידי היועץ המשפטי לממשלה בעניין, והנושא הוצף גם בפניו. ברגע שהוא מחליט את החלטתו – דברי נסוגים לאחור, ואני מקבל את ההכרעה שלו, כי אצלנו, מבחינה היררכית, אנחנו מקבלים את ההחלטה שלו כהחלטה שקובעת, והדברים שנאמרו, עם כל הכבוד, יישארו ספונים אצלי.

היו"ר מירי רגב:

או שהם יודלפו על ידי אלה שאתה העברת אליהם את חוות דעתך.

מיכל רוזין:

חבל שאתה לא - - -

דב חנין:

אנחנו נשמח לשמוע גם את יתר הלבטים - - זו לא איזושהי תורה מסיני.

אביטל שטרנברג:

אני לא אחדש לכם שאנחנו מייצגים כאן את עמדת ועדת השרים לחקיקה ואת עמדת היועץ המשפטי לממשלה. בשרות המשפטי הממשלתי אנחנו ודאי לא עשויים מעור אחד. ישנן מחלוקות, אבל ברגע שהיועץ המשפטי לממשלה אמר את דברו – אנחנו מייצגים כאן את העמדה הזו. אנחנו לא חושפים ומעולם לא חשפנו את המחלוקות הפנימיות שלנו. יש לנו עמדה מאד מאד ברורה - - -

תמר זנדברג:

האם העמדה שלכם היא שזה יעמוד בבג"צ?

אביטל שטרנברג:

עמדתו של היועץ המשפטי לממשלה – שהמתווה הזה עובר בג"צ.

מיכל רוזין:

הוא גם אמר את זה על הקודם.

היו"ר מירי רגב:

תודה רבה. נא התייחסויות לגבי הסעיפים שהוקראו.

אמנון בן עמי:

אני רוצה להתייחס, ברשותכם, להערות שנאמרו לגבי זמני ההמתנה וההתייצבות בלשכות. גם חברת הכנסת מיכל רוזין וגם עודד דיברו על זה. קודם כל, לזמני המתנה – זהים לכולם. ישראלים ומסתננים. לא תמיד אני שבע רצון מזמני ההמתנה אבל הם זהים לכולם. הניסיון לתאר מצב שיש סוג אוכלוסייה שממתין יותר, פשוט לא נכון. אגיד לכם משהו – סוג הטיפול שמקבלים המסתננים בלשכות הוא יחסית יותר קצר, וזמני ההמתנה שלהם גם יותר קצרים. שעות ההגעה, וכמובן – אני רוצה להזכיר לכולם, לשכות מנהל האוכלוסין ממוקמות לעתים במבנים מסחריים כאלה ואחרים שדלתות המבנים האלה סגורות לפני השעה 08:00 בבוקר. מגיעים לפעמים מסתננים בשעות מאד מאד מוקדמות והם ממתינים עד שפותחים את השערים של אותו מבנה או של הלשכה המדוברת, אבל זה לא שאומרים להם להגיע ב-4 בבוקר, כדי שימתינו סתם. מעבר לזה - - -

תמר זנדברג:

אף אחד לא טען שאומרים הם להגיע ב-4 לפנות בוקר, תכבד אותנו.

אמנון בן עמי:

אז את שואלת אותי למה הם מגיעים ב-4?

תמר זנדברג:

לא. אני אומרת לך למה הם מגיעים ב-4 כי הם אנשים סבירי דעת כמו כל אדם, ויודעים שאם התור הוא 5 שעות והלשכה נפתחת ב-8 אז צריך להגיע ב-4 כדי לתפוס מקום. זה חישוב מתמטי פשוט.

אמנון בן עמי:

אז בואי - - - אז אמרתי קודם ואני אחדד עכשיו עוד יותר – הראשונים שמתקבלים זה המסתננים, בלשכות. הם מגיעים, מתייצבים ב-8 בבוקר, משאירים מסמכים. ב-8 ורבע עד רבע ל-9 הם כבר לא בלשכות. אמרתי קודם: הטיפול בהם קצר מהטיפול בישראלים שמגיעים, חד משמעית.

תמר זנדברג:

בתור של כמה זמן מדובר?

אמנון בן עמי:

יש ישראלים שמגיעים - - תור שיכול להגיע ל-3 שעות. זה בכל לשכה.

מיכל רוזין:

אבל לישראל לא תבוטל האזרחות או לא יתפסו אותו ויכלאו אותו כי הוא פספס את התור.

היו"ר מירי רגב:

אבל יכול להיות שיש מקום לחשוב על להגדיל את כמות האנשים שעובדים במקום הזה. מוסיפים עכשיו תקציב. אני סומכת עליך ומכירה אותך ואני יודעת כמה אתה ענייני ומקצועי. יכול להיות שיש מקום להרחיב את כמות האנשים כדי שיותר אנשים יוכלו לקבל את הטיפול, מה הבעיה?

אמנון בן עמי:

כבר הרחבנו והוספנו שעות קבלת הקהל, בימים נוספים, כדי להקל על עומסים. אכן יש עומסים לפעמים אבל הם לא מכוונים כלפי אוכלוסייה כזו או אחרת.

יוסי אדלשטיין:

לגבי סוג האישור – כל מי שיגיע למרכז השהייה יקבל הוראת שהייה שהיא ייחודית למתקן הזה, זה אישור עם תמונה של הנתין, והיא שונה מרישיון השהייה שיש לכל האוכלוסייה שיש - - -

היו"ר מירי רגב:

רק שלא יבינו עכשיו שעם הרישיון הזה הוא יכול לעבוד.

יוסי אדלשטיין:

לא, לא. יהיה כתוב במפורש. כל הסייגים יופיעו.

אביטל שטרנברג:

ביקשתם התייחסות לעניין סעיף 32ז' – אלו סדרי דין יחולו על החלטת בית הדין לביקורת משמורת – אז ההערה במקומה, כמובן. ההערה מקובלת עלינו, כמובן, וכל סדרי הדין הרגילים של בית הדין לביקורת משמורת יחולו, בשינויים המחויבים, גם לעניין ההליך הזה.

לעניין ההערות של היועץ המשפטי לגבי סעיף 32כ' על סדרי הדין בהליך ההעברה למשמורת, התיישנות, זכות עיון בראיות והיחסים בין הסנקציות השונות – דהיינו, חפיפה או הצטברות, אני אבקש שהיועץ המשפטי של רשות האוכלוסין יתייחס לכך.

דניאל סולומון:

אני אתייחס קודם לעניין הזה. לגבי שני הנושאים היותר טכניים האלה - - -

היו"ר מירי רגב:

אבל תשלים קודם את הדברים של אביטל, כדי שזה יעשה לנו סדר, כי אני שמחה שהיא קיבלה חלק מהתייחסויות.

דניאל סולומון:

אני אתחיל מההתחלה. היועץ המשפטי של הוועדה התייחס למעשה לשני סוגים של העברות למשמורת. החלק הראשון מתייחס למה שהוא כינה "ריתוק", שזה ענייני משמעת שמתרחשים בתוך המתקן. בעניין הזה יפעל בית הדין לביקורת משמורת, באותם כללים שבהם הוא פועל בהתאם לחקיקה שהועברה עוד בחוק הכניסה לישראל. העניין הזה מוסדר.

תומר רוזנר:

לא, צריך להסדיר. הוא לא מוסדר.

מיכל רוזין:

אבל החוק מחליף את חוק הכניסה לישראל.

דניאל סולומון:

אבל יש הפניה בסעיף 30' בחוק הקיים, עוד מתיקון 3, לא נגענו בזה – שמדבר על כך שהוראות סימן ב' בפרק הרביעי לחוק הכניסה לישראל וכו' יחולו לעניין בית הדין לביקורת משמורת של מסתננים בשינויים המחויבים. כלומר, אותם כללים שבהם פועל בית הדין לביקורת משמורת בחוק הכניסה, פועל בהם כבר היום, מאז תיקון מס' 3, ובהקשר הזה זו היתה הכוונה.

תומר רוזנר:

צריך לפרש, בסעיף קטן (ג).

דניאל סולומון:

לגבי הסוג השני של העברות למשמורת, וזה לא מדבר על ענייני המשמעת שבתוך המרכז, זה מתייחס בצורות כאלה ואחרות לאנשים שמקבלים, למעשה, החלטה קרה לא להתייצב, מראש להגיע למתקן, כשהם הוזמנו, או לעזוב את המתקן לאחר שהם הוזמנו אליו. וכאן, כל תקופות המשמורת האלה, גם אם הן קצת קשות לעיכול כאן, בוועדה, מי שיבין היטב את התקופות אלה אותם מסתננים שהוזמנו או שמבינים שהם אמורים להיות מוזמנים אל המתקן, והם, כמובן, אלה - -

היו"ר מירי רגב:

החליטו שלא להגיע.

דניאל סולומון:

- - שעשו חישוב קר, בין אם זה לא להגיע למתקן עצמו ובין אם לא להגיע מראש ללשכת רשות האוכלוסין כדי לקבל את ההזמנה שם. זה נוגע גם לשאלה של 32 כ"ג, מה זה עושה כאן. עד היום, מסתנן, אותם 50 אלף שנמצאים ברחובות, לא היה להם כל אינטרס לא לבוא ולקבל את אותו רישיון מסוג 5א2 לפי חוק הכניסה לישראל, משום שבסופו של דבר זה הרישיון שאפשר להם להסתדר. מהיום ייתכן שיהיה להם אינטרס לא להגיע בכלל לרשות האוכלוסין משום שהם עלולים לקבל משם את ההזמנה למתקן, ומי שלא זומן גם לא יועבר, בסופו של דבר, למרכז הסגור.

אני רוצה להתייחס לנושא הדיוני שהזכיר אותו היועץ המשפטי: "...מצא הממונה הזדמנות להשמיע..." וכו'.

היו"ר מירי רגב:

מה זה "מצא"?

דניאל סולומון:

אני אסביר. העולם המנהלי שאנחנו מצויים בו היום, וזו דוגמה נוספת, חדשה, של החלטות ממונה ביקורת הגבולות, החלטות שיתוקפו בבית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים. בשנים

האחרונות, בהקשרים האלה של מסתננים, מוגשות עשרות רבות ומאות רבות של עתירות מנהליות בהקשרים האלה. אני אתן את הדוגמה השכיחה ביותר. אדם טוען את הטענה העובדתית שהוא ממוצא אריתראי או סודאני. למה? משום שסודאני ואריתראי נשארים ברחוב. לעומת זאת, אם הוא ממקום אחר באפריקה – הוא יישב במשמורת לקראת גירוש. זו טענה שהיא עובדתית, היא מורכבת. אלה הנושאים שהאנשים שלנו ברשות האוכלוסין בודקים.

היו"ר מירי רגב:

אבל מה זה "מצא"? למה אתה לא יכול לכתוב משהו יותר ברור – "הובאו בפני...". מי מביא? האם כל אחד יכול להביא? תן כאן משהו יותר ברור.

דניאל סולומון:

כל אחד יכול להביא משום שזה יכול להיות, למשל, המסתנן בעצמו, זה יכול להיות גורם מנהלי של שירות המדינה כולו, זה יכול להיות עובד אחר ברשות האוכלוסין, במשרד ממשלתי אחר. "מצא הממונה" – זאת אומרת שהוא אחראי לאיסוף הראיות המנהליות, והוא מקבל החלטה. כפי שאמרתי, עד היום התקבלו אלפי החלטות בשאלה אם פלוני הוא סודאני או אריתראי או לא.

היו"ר מירי רגב:

אז זו בעיה של נוסח?

תומר רוזנר:

לא.

היו"ר מירי רגב:

אם זה לא נוסח, אז תגיד לי שבמהות יש כאן בעיה. אומר כאן דניאל סולומון – "מצא הממונה על ביקורת הגבולות"? מי זה מצא? איך הוא מצא? איך הגיעו אליו הדברים – או מהמסתנן, או מאחד מארגוני זכויות האדם. מישהו הביא אליו את הטענה.

דניאל סולומון:

ברוב המקרים מדובר בשאלה מאד פשוטה - - -

תומר רוזנר:

האם הוא עבד או לא עבד. זו שאלה שבית הדין עוסק בה שנים.

דניאל סולומון:

הוא עוסק בה, וזו עבודה של פקחי רשות האוכלוסין ומשרד העבודה. אבל אני אומר – תשווה את זה לשאלה האם פלוני הוא מסודאן או לא, שזו שאלה שהיא מורכבת יותר, נתונים ועובדות מגיעים משני הצדדים – מהמסתנן עצמו, מפקחים של רשות ממשלתית כזו או אחרת, והרשויות המנהליות עסקו כבר בשאלות מורכבות יותר. זה המשפט המנהלי.

היו"ר מירי רגב:

יש עוד התייחסות לסעיפים האלה?

דניאל סולומון:

כן. לגבי סוגיות ההתיישנות, שהזכיר היועץ המשפטי, והרף המקסימלי לענישה – אני חושב שאנחנו נוכל לתאם נוסח. אין לנו כוונה לפעול לאחר התיישנות.

היו"ר מירי רגב:

מן הסתם אנחנו ניפגש אחרי ההתייחסויות של כולם, לפני ההצבעות, כי גם לנו יש הערות. נראה איך אנחנו מגיעים להבנות.

אנחנו עוברים לקריאת החוק עד הסוף.

דניאל סולומון:

"ממונה על בירור פניות השוהים במרכז

32כא.

(א) שר הפנים, בהסכמת השר לביטחון הפנים, ימנה מי שכשיר להיות שופט שלום כממונה על בירור פניות השוהים במרכז שהייה לעניין תנאי שהייתם במרכז.

(ב) שר הפנים יקבע הוראות לעניין דרך הפנייה לממונה שמונה לפי סעיף קטן (א), ואופן בירור הפניות על ידו.

שהות משפחות וילדים במרכז שהייה

32כב.

השר לביטחון הפנים יקבע הוראות מיוחדות לעניין שהות משפחות, נשים וילדים במרכז שהייה; עד לקביעת תקנות כאמור לא ישהו משפחות, נשים וילדים במרכז שהייה."

הוספת כותרת

פרק ה' 79. לפני סעיף 33 לחוק העיקרי יבוא:

"פרק ה': הוראות שונות".

תיקון חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – חיפוש בגוף ונטילת אמצעי זיהוי), התשנ"ו-1996 בסעיף 1, בהגדרה "מקום משמורת מיוחד" ו"מוחזק במשמורת", בסופה יבוא "לרבות מקום משמורת כאמור בפסקה (2) להגדרה "מקום משמורת" שבסעיף 30ב(א) לחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), התש"ד-1954, והמוחזק במקום משמורת כאמור, ולרבות מרכז שהייה כהגדרתו בסעיף 32א לאותו חוק והשוהה במרכז שהייה כאמור;"

9. תיקון חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 3 והוראת שעה) בחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 3 והוראת שעה), התשע"ב-2012, אחרי סעיף 9 יבוא:

10. הארכת תוקף

על אף הוראות סעיף 9, סעיפים 2, 4 ו-6 לחוק זה וסעיפים 30ב עד 30א לחוק העיקרי כנוסחם בסעיף 5 לחוק זה, ימשיכו לעמוד בתוקפם עד תום שלוש שנים מיום תחילתו של חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 4 והוראת שעה), התשע"ד-2013."

11. תיקון חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (הוראת שעה)

בחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (הוראת שעה), התשע"ג-2013, בסעיף 1, ברישה, במקום "עד המועד הקבוע בסעיף 9" יבוא "עד תום התקופה האמורה בסעיף 10".

היו"ר מירי רגב:

לגבי הסעיף הבא- אנחנו לא מוסכמים שאנחנו מורידים את זה? אם לא, נצטרך - - -

שר הפנים גדעון סער:

לא, אני לא מסכים להוריד את זה. אני חושב שיש פה אמצעי שהוא אמצעי נחוץ באופן דרמטי מהאמצעים שהחוק הזה מדבר עליהם. זה אמצעי שנוגע לתחום הרכוש, לא לתחום החירות. גם הוא לא פוגע ברכוש. הוא יוצר - - -

היו"ר מירי רגב:

אז נמשיך בהקראה ואחר כך נדבר על ההסתייגויות.

דניאל סולומון:

תיקון חוק איסור הלבנת הון (הוראת שעה)
11. בחוק איסור הלבנת הון (הוראת שעה), התשע"ג-2013, בסעיף 1, ברישה, במקום "עד תום שנה מהמועד האמור" יבוא "עד תום התקופה האמורה בסעיף 10 לשנתיים מיום תחילתו של חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 4 ו-3 והוראת שעה), התשע"ב-2012".

תוקף

12. סעיפים 3, 5, 6 ו-8 לחוק זה, יעמדו בתוקפם שלוש שנים מיום תחילתו של חוק זה.

תחולה

13. הוראות סעיף 30 לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 5 לחוק זה, יחולו על מסתנן שנכנס לישראל לאחר תחילתו של חוק זה."

היו"ר מירי רגב:

ראשון הדוברים – חבר הכנסת דב חנין.

דב חנין:

אני מתחיל בהעברת חתימותינו על ההסתייגויות. אני מבקש שהייעוץ המשפטי לוועדה ישים לב לסדר המסתייגים שאנחנו מבקשים לציין.

אני, גברתי, לא שמת לב שהוקרא קודם גם סעיף 32כ(ג), אז רק אשלים את התייחסותי - אני מציע למחוק את הסעיף הזה. זה סעיף שקובע סמכות ענישה ייחודית לפקיד שאין לו שום הכשרה ושום כשירות לקבוע עונש מאסר בגין ביצוע עבירות משמעת. זו סמכות דרקונית, יש חשש שהיא תופעל באופן בלתי מדתי לנטילת חירות אדם ולמעצרו. בהקשר הזה אני לא הייתי כאשר היועץ המשפטי של הוועדה העיר בנושא, אבל אם וככל שהערתו של היועץ המשפטי לוועדה לא תתקבל לסעיף זה, אנחנו נבקש לרשום את זה כהסתייגות.

אנחנו מבקשים להוסיף סעיף 32כא(1) שבו יהיה כתוב כך: "שווה במרכז שהייה רשאי להגיש לבית המשפט המחוזי שבאזור שיפוטו נמצא מרכז שהייה עתירה נגד רשויות המדינה ונגד אנשים הממלאים תפקידים על פי דין בכל עניין הנוגע להחזקתו במרכז שהייה. הוראות סעיפים 62א' עד 62ד' יחולו על סעיפים אלה בשינויים המחויבים".

אני, בעיון בחוק, לא מצאתי הליך של ביקורת שיפוטית על החלטות הממונה על ביקורת הגבולות.

תומר רוזנר:

זה הובהר בדיון הראשון. אני שאלתי את השאלה והובהר שהחלטות כל הרשויות הנוגעות בעניין, למעט החלטות הממשלה – זה כפוף לביקורת של בית המשפט לעניינים מנהליים. אנחנו בדקנו את זה וזה אכן כך.

דב חנין:

אוקיי, אני מקבל את ההבהרה של היועץ המשפטי לוועדה. אני מציע שאנחנו נוסיף באופן מפורש סעיף של עתירת שוהה, כפי שקראתי אותו. הסמכויות שניתנות בחוק הן סמכויות מרחיקות לכת של מעצר, החזקה במתקן כליאה, ענישה של שוהה וכדומה, ולכן ההצעה שלי היא שהמנגנון יהיה מנגנון מהיר ונגיש, בדומה לעתירות אסיר, לא הוראה כללית של ביקורת מנהלית אלא הוראה אופרטיבית, מהירה, קצרה בזמן, שתאפשר, באמת, לשווה למצות את זכויותיו ולמנוע פגיעה בזכויותיו באופן אפקטיבי.

לגבי סעיף 32כב', אני מציע לבטל אותו לחלוטין, עם כל הרעיון הבעייתי של הכנסת משפחות וילדים למרכז שהייה. אני מציע לא להשאיר אופציה שמשפחות וילדים יהיו במתקן שהייה. זה דבר לא ראוי, לא נכון, לא מתקבל על הדעת, לא צודק.

היו"ר מירי רגב:

כבר אמרנו שבאופן עקרוני, ככלל – נשים וילדים לא ראוי שיהיו בשלב הזה במתקנים. זו בעיה.

מיכל רוזין:

היו"ר מירי רגב:

אמרתי את זה. היה והשר יחליט - - -

שר הפנים גדעון סער:

נניח שמחר תהיה חדירה לגבול של משפחות, ואז האלטרנטיבה תהיה מתקן סגור. האם אני רוצה לשלול את אפשרות השימוש במתקן הפתוח? אף אחד לא יטיף לשני מוסר.

דב חנין:

המטרה היא לא להטיף מוסר, המטרה היא להציע הסדר ראוי. כאשר אומרים שאין כוונה להכניס ילדים למתקן השהייה, אני מציע שלא יתאפשר, בחוק, להכניס ילדים למתקן השהייה. אם תשתנה הכוונה והמדיניות - - -

שר הפנים גדעון סער:

מה תעשה, תפריד בין הורים לילדים?

מיכל רוזין:

ממילא תפריד.

היו"ר מירי רגב:

לא, לא. אז את לא היית בהתחלה. אמרנו מראש שאין הפרדה בין ילדים ובין - - -

מיכל רוזין:

ישהו ביחד? באמת. עוד יותר גרוע.

דב חנין:

אני רוצה להתייחס לעניין הזה. כשאני אומר לא להכניס ילדים למתקן שהייה שהוא דומה לבית סוהר אז אומרים לי – מה, אתה רוצה להפריד בין ילדים והורים? אז באמת, אפשר להחמיר, ולהוציא את כולם להורג ואז לא תהיה בעיה של אחזקה שלהם במתקן כליאה. אני חושב שיש דברים שהם לא מוסריים, הם לא ראויים.

שר הפנים גדעון סער:

אני מוכן לתמוך גם במחיקת הסעיף, זה לא מפריע לי בכלל, כי המשמעות היא שאין שום מגבלה ושאלן שום אמירה של הכנסת לגבי העניין.

קריאות:

דב חנין:

קודם כל, אני מברך על אמירתו של השר. הפרשנות שלי היא שונה, אני רק אומר אותה למען הסדר. אם אין סמכות לכלוא ילדים במתקן הזה, שהכנסת קובעת, אז אי אפשר להכניס ילדים למתקן הזה. זו הפרשנות שלי, אבל אני חושב שאמירה פוזיטיבית של הכנסת שאפשר להכניס ילדים למתקן הזה היא אמירה בעייתית. אם ממילא, ואני מברך על זה, יש ויכוח – אבל לפחות בנקודה הזו יש הסכמה שאין כוונה להכניס ילדים, אז בואו נכניס את זה. אם הממשלה בעתיד תראה שהיא חייבת את הסמכות הזו, כי המוני ילדים נכנסים לישראל ואין ברירה - - -

היו"ר מירי רגב:

למה שלא נכניס את זה, נגיד "באישור הוועדה"? מה הבעיה, בוא נאפשר לו לעבוד. בסוף הם צריכים לעבוד, הם לא יכולים להביא עוד אחד ועוד אחד ועוד אחד. אנחנו מתנגדים לזה, אמרתי את זה גם בתחילת הדרך. אנחנו מתנגדים להכנסת ילדים, מתנגדים לנכים. השר אמר את זה בפעם השלישית והרביעית. די, למה ללכת למקומות האלה?

דב חנין:

אז כיוון שאני לא רוצה ללכת למקומות האלה אני מקבל את דבריו של השר כאן, ואני מציע למחוק את הסעיף הזה, כדי שלא תהיה אי הבנה. אני מבקש להוסיף לחוק עוד שני סעיפים, אחרי סעיף 13. הסעיף הראשון אומר: "תחילה של חוק זה ביום תחילתו של התקנות לפי פרק ד' לחוק", כדי שלא נהיה במצב שבו החוק יוצא לדרך מבלי שהתקנות, שבעצם אמורות להסדיר את כל ההיבטים הכלליים והעודפים של המקום הזה לא חלות. אני מציע להוסיף, גברתי, עוד הוראה שאומרת שעל אף האמור בחוק זה, תותר באופן גורף וללא סייגים כניסתם של עובדים ומתנדבים של גופים שמטרתם מתן שירותים ללא תמורה לשהים במתקן הנגישות הזו לארגוני זכויות אדם למתקן כזה היא מאד מאד מתבקשת.

היו"ר מירי רגב:

מישהו מנע מהם להיכנס?

דב חנין:

אז בואי נכתוב את זה.

היו"ר מירי רגב:

אם לא כתוב שמונעים מהם להיכנס, למה צריך לכתוב שהם נכנסים? הרי כל מי שרוצה להיכנס למתקן יכול, כולל ארגוני זכויות אדם, כולל חברי כנסת, כולל כולם. אז מה הבעיה? למה להכניס את זה? אם תכניס את זה ושכחת משהו, יגידו – את זה לא הכנסת, והוא לא ייכנס.

מיכל רוזין:

אבל אם מישהו מסורב לו ביקורים או למשל – שכן חשוב שיראה עורך דין - - -

היו"ר מירי רגב:

מה זה מסורב ביקורים?

מיכל רוזין:

- - - שתילקח ממנו ההטבה של הביקורים. יש את זה בחוק. לכן צריך להגיד שלמרות לקיחת ההטבה הזו כן יוכלו ארגוני זכויות האדם להיכנס לבקר אותו. צריך להבדיל בין ביקורי משפחות ובין ביקורים של ארגוני זכויות אדם.

דב חנין:

אני רוצה להבהיר את הנקודה הזו. אני אנמק במשפט: אנחנו בונים פה מערכת חדשה שהיא, במובנים מסוימים, דומה לבית סוהר, שמאפשרת גם שלילת זכויות כמו ביקורים, ומניעת כניסה, והגבלות

כניסה. אלה דברים שדיברנו עליהם בסעיפים הקודמים של החוק. אני חושב שכיוון שאנחנו לא יודעים אם הדבר הזה הוא בית סוהר או לא, אנחנו לא רוצים שיהיו ספקות, לא רוצים שיהיו סימני שאלה. אני מברך על זה. אם יש מגמה לאפשר לארגוני זכויות אדם להיכנס, שיהיה כתוב בחוק, ולא יהיו סימני שאלה, ויהיה ברור שארגוני זכויות אדם יכולים להיכנס למתקן הזה ולבקר בו.

בעניין התחולה, גברתי, סעיף 12 לחוק, אני מציע שתחילתו של חוק זה לא תהיה 3 שנים מיום תחילתו, אלא 6 חודשים. אנחנו מייצרים פה הסדרים מאד מאד מרחיקי לכת, וכדאי לבחון אותם מפעם לפעם. יכול להיות שהמדינה תראה שההסדר הזה מאד אפקטיבי, ויכול להיות שהיא תראה שזה בכלל לא עובד ואנחנו מייצרים פה משהו שרק יוצר בעיות. לכן אין צורך וטעם לקבוע שהחוק יעמוד בתוקפו 3 שנים מיום תחילתו.

עודד פלר:

גברתי, בהמשך לדברים שנאמרו פה על ביקורים. לפני עשור, בערך, תוקן חוק הכניסה לישראל, התיקון הגדול שבו הקימו את בתי הדין למשמורת ומונה ממונה ביקורת הגבולות. אחד הדברים שהועלו שם, בהסתייגויות של חברי הכנסת באותו דיון זה האם יתאפשר ייצוג בפני הממונה על ביקורת הגבולות. האם אדם יוכל לבוא עם נציג של ארגון זכויות אדם, או עורך דין. ואז, מני מזוז, בזמנו, בתפקידו כמשנה ליועץ המשפטי לממשלה, הופיע בפני הוועדה ואמר: לא צריך לכתוב כל דבר בחוק, זה ברור מאליו. ייצוג זה זכות יסוד. לא צריך לכתוב שניתן לבן אדם מים. ברור שניתן לו מים, ברור שניתן לו ייצוג. בסופו של דבר היה צריך ללכת לבג"צ כדי שיינתן ייצוג, כי משרד הפנים לא נתן את זה. לכן, דברים שלא כתובים בחוק ראוי שיהיו כתובים שם, כי אחרת הם עלולים שלא לקרות.

לגבי הסעיף האחרון, סעיף 13 שקובע את תחולתו של החוק – אנחנו סבורים שעל מנת לקיים ולו במינימום את פסיקת בג"צ לגבי אנשים שנמצאים היום במתקני המשמורת, ולצערנו עדיין לא שוחררו – שייקבע, בנוסף לזה שהחוק לא יחול, סעיף 5 לא יחול על מסתנן שייכנס לישראל לאחר תחילת תוקפו של חוק זה, גם סעיף 6, הפרק שעוסק בהוראות של מתקן פתוח – לא יחולו על מי שנמצאים בימים אלה במשמורת, או שוחררו לאחרונה, על פי פסק דינו של בית המשפט. בית המשפט עמד בפסק דינו על כך שמדובר על קבוצה קטנה של אנשים שראוי לתת להם חיים חדשים, עם אפשרות לשקם את עצמם לאחר תקופת כליאה ממושכת. אנחנו חושבים שראוי להחריג אותם מהוראות החוק.

מיכל רוזין:

אני מתנצלת, הייתי בשבוע שעבר בפרלמנט האירופי, ולכן לא שמעתי את דברך על משפחות וילדים. אני רוצה בכל זאת להבין – נכון שזה נשמע הרבה יותר דרקוני להכניס משפחות, אם ייכנסו לארץ, למתקן שהייה סגור מאשר פתוח. עם זאת, אנחנו למדים מהרבה מקומות בעולם, מחנות פליטים בעולם, מרכזי שהייה, מחנות פתוחים – איך שאתם רוצים לקרוא לזה – יש בעיה קשה מאד של פגיעה בנשים וילדים, פגיעה חמור ביותר. לכן, לעתים, כדי להגן על הקבוצה הזו, יכול להיות שנשקול במועד הנכון שכן, סגור עדיף על פתוח. אין לי ספק שגם אם יבואו משפחות, אתה לא תכניס משפחות למחנה משפחתי, כיוון שאז יש לך גברים גם בסביבת נשים וילדים שאינם משפחותיהם. לכן הנושא הזה הוא רגיש במיוחד. אני מציעה שהאמירה תהיה פוזיטיבית, ולא שלילית. כלומר, להגיד בצורה מפורשת: לא יהיו משפחות וילדים במרכז שהייה, אלא אם כן - - צריך לנסח את זה אחרת, מאד בזהירות. בנוסף, כל הנושא של חינוך לא קיים כאן אם מראש אתה אומר שלא יהיו משפחות וילדים. אם אתה רוצה להגיד שאולי, אז התקנות האלה, איך הן יכולות להתייחס, כאשר הן יבואו כאן לכנסת, לענייני חינוך? יש תקציב, שלא קיים כאן, שהיה צריך להיות. אם אכן יש ילדים צריך תקציב למערכת החינוך. אני מציעה בכל מקרה שייכנס - - הייתי מבטלת ואומרת את זה בצורה חד משמעית. אבל במידה שלא, אני מציעה שיתווסף: "השר לביטחון הפנים..." - זה בנוסף, אני מצטרפת לכל ההסתייגויות של דב חנין, כל סיעת מרצ. אני מציעה שיירשם: "...בהתייעצות עם שר הרווחה ושר החינוך". אני חושבת שזה קריטי, זה חשוב מאד. לא ייתכן להחזיק ילדים ומשפחות בלי שר רווחה ובלי שר חינוך, וגם לאחר מכן, באישור ועדת הפנים לעניין הזה, אבל גם, בנוסף – ועדת עבודה ורווחה, או זכויות הילד.

היו"ר מירי רגב:

הוועדה לעובדים זרים – לא?

מיכל רוזין:

לא. הנה, אני עניינית. אז באמת, אסור להשאיר את הפרצה הזו, ולשאלתך – זה יכול להיות אפילו מסוכן יותר.

דב חנינו:

אנחנו מצטרפים להסתייגות הנוספת.

נמרוד אביגל:

לעניין סעיף 32כא(א) – מדובר על זה ששר הפנים ימנה מי שכשיר להיות שופט שלום לפניו של השוהים במרכז. גם בית הדין לביקורת משמורת, כשהוקם לראשונה, הוא היה תחת משרד הפנים ורק בעקבות עתירה של הארגונים שהוגשה לפניו כעשור הוא עבר לידי משרד המשפטים. אני מציע שכך ייעשה גם עכשיו. כלומר, אם יש גורם שהוא הגורם היחיד במתקן שאנשים יכולים לפנות אליו בתלונות, בטענות, והוא גורם שהוא מעין שיפוט, אז שזה יהיה גורם שהוא תחת משרד המשפטים.

לעניין סעיף 32כב, אני רק אוסיף על כל הנאמר שיכול להיות שמה שצריך לעשות שלא רק השר לביטחון הפנים הוא זה שיתקין את ההוראות אלא שיהיו הוראות נרחבות יותר לעניין שהות של משפחות וילדים. לא צריך להיות רשום רק "משפחות וילדים" אלא גם ילדים לא מלווים, כלומר, ילדים שהם לא חלק ממשפחות, וגם נשים, כי גם נשים דורשות התאמות מסוימות, כמו, למשל, זה שלא דובר על שירותים גניקולוגיים. וגם לעניין קורבנות עבירה, קורבנות עינויים, עניינים שידועים לנו, שדורשים טיפול מיוחד במתקן.

בנוסף, עניין של תחולה, לא נמסר לנו מה המצב כרגע במתקן, האם המתקן מוכן לקבל אליו את כל האנשים. אני מציע שכן יהיה עיכוב של החלת החוק, רק מרגע שהמתקן מוכן להכיל את האנשים. לבסוף, אני מציע, כמו שאמרתי קודם, שיהיה אפשר להגיש עתירה על החלטות לפי חוק זה בהתאם לעתירות אסירים.

תמר זנדברג:

אני גם רוצה להתייחס לנושא הנשים והילדים. אני מבינה שהסעיף הזה, מטרתו – ואני מקבלת את הכוונה שמובעת כאן, וכמובן גם אחר כך – הפרוטוקול הזה קיים ונתייחס אליו בהקשר שאין כוונה כרגע לשכן שם נשים וילדים. אבל מכיוון שאנחנו יודעים, מכל הניסיון – גם הבינלאומי וגם הישראלי, שמגיע מצב שבו כן צריך להידרש לשאלת הנשים והילדים, ואני בכוונה לא אומרת רק משפחות, אלא – נשים וילדים. מצבים כאלה זה היערכות שונה לגמרי – רפואית, רווחתית, גם בטיחותית וביטחונית. אז לתחושתנו הסעיף הזה יותר מדי מאפשר מאשר אוסר. שמענו כאן סביב את השולחן את הכוונה שזה אוסר, ואנחנו מאמינים לכוונה הזו, רק שאנחנו רוצים לעגן אותה בצורה שתיכתב, למשל – שהמתקן הזה אינו מיועד למשפחות וילדים, ואם כן – יובא שוב לוועדה להתקין את ההתאמות הנדרשות, או משהו בסגנון הזה, כדי שבאמת הכוונה הזו תעוגן וגם תיתן את הדעת על ההתאמות שיידרשו, אם וכאשר זה יגיע.

היו"ר מירי רגב:

נציגת האו"ם, בבקשה.

ואלפורה אנגלברכט:

מנקודת המבט של נציבות האו"ם לפליטים אנחנו מקדמים בברכה את סעיף 32כא אשר קובע את מינוי נציב תלונות לקבלת תלונות מהשוהים. אולם, המנדט של אותו נציב תלונות מוגבלת לקבלת תלונות הקשורות לתנאי המחיה בלבד. בפרק 32 בפסקאות הקטנות יש אזכור לגוף ביקורת שיפוט. אנחנו נקדם בברכה הכנסה של מנגנון ביקורת בלתי תלוי, מנהלי או שיפוט, שיבדוק ויבקר החלטות שמתקבלות, גם על ידי הצוות הביצועי, לא רק על ידי הממונה על ביקורת הגבולות. מנגנון כזה הוא חשוב.

כיוון שהיו דיונים לגבי מה לכלול בחוק, מנקודת מבט חוקית, נקדם שהדברים יהיו ברורים ככל שניתן, ואני רוצה להזכיר שמעצר של ילדים, מנקודת מבט של החוק הבינלאומי אינה רצויה, ולכן, אנחנו נקדם בברכה שזה יובהר ככל הניתן.

אני מבקשת לסכם בהערה כללית, כי יש לנו הרבה הערות – כגון, שאלה הם מהגרים על רקע כלכלי. השאלה כאן, כאשר מדברים על פליטים, היא לא האם הם באו לישראל לעבוד, אלא צריך לבחון מה גרם להם לעזוב את ארץ המוצא שלהם, ומה יקרה אם הם ישובו לשם. אלה הם הגורמים הקובעים האם להכריז על מבקש מקלט כעל פליט, או יותר בהרחבה – יחול כאן עיקרון אי ההסגרה, והוא יהיה

זכאי להגנה בינלאומית. אנחנו יודעים ש 1,200 פליטים הגישו בקשות ולפי הבנתנו מדובר בסודאנים ואריתראים אשר שהו במעצר, אך באותה שעה ישנם 36,000 מחוץ למעצר, 40,000 סודאנים שלא שוהים במעצר. לכן היינו מבקשים לראות גישה קונסטרוקטיבית לגבי מי הם אלה שזכאים להגנה, מי הם פליטים – או בקביעת מעמד אישי, ואם השלטונות רוצים לומר – אין לנו כוונה להוציא על כך משאבים, לכו על הגדרה קולקטיבית לגבי כל הקבוצה. יש דרכים להתמודד עם השאלה בדרך קונסטרוקטיבית.

תודה.

היו"ר מירי רגב:

היא מתייחסת לעניין הפליטים, היא מתייחסת כל הזמן לעניין הפליטים – לעשות את ההבחנה בין פליטים למהגרי עבודה. אני חייבת להגיד כאן שאנחנו, ככלל, לא מתייחסים לפליטים, כי אנחנו אומרים – מי שפליט, אנחנו נקלוט אותו בכל מקום בארץ. אנחנו מדברים על אותם מהגרי עבודה ועל אותם מסתנני עבודה, שהם לא מוגדרים על ידינו כפליטים. הניסיון לצבוע את כל אותם מהגרי עבודה כפליטים הוא ניסיון לא נכון, והוא ניסיון שפוגע בתדמיתה של מדינת ישראל. חשוב מאד שדווקא אחת כזו שאני מאד מכבדת את עצם היותה פה בדיונים תבהיר את זה גם באו"ם. הדיון הזה הוא בכלל לא על פליטים. כל הפליטים – נקלוט אותם בכל מקום בארץ. אבל אנחנו מדברים על אותם מהגרי עבודה.

קריאה:

היא אמרה – מה גרם לעזיבה שלהם - - -

היו"ר מירי רגב:

היא יודעת, מה גרם לעזיבה שלהם ולאן הוא ישוב או לא – זה בדיוק העניין של האם הוא פליט או לא. האם מה שגרם לעזיבה שלהם הוא מקור תעסוקה וכסף או ניסיון לפגוע בחיים שלהם. אם היינו בוודאות יודעים שיש כאן ניסיון לפגוע בחיים שלהם ויש סכנה לחיים שלהם – אז הוא פליט. בשביל זה יש ועדה שהשר מינה, והיא עובדת על העניין הזה של מי הוא פליט ומי – לא. על פליטים אנחנו לא מדברים פה. אנחנו מדברים רק על אותם מהגרי עבודה, סליחה על הביטוי – שתופסים טרמפ על הפליטים, ובעצם, מי שעוזר להם בזה זה אותם – סליחה על הביטוי גם לכם, ארגוני זכויות אדם, שבעצם באים ואומרים – כל מהגרי העבודה הם פליטים.

מיכל רוזין:

לא. ארגוני זכויות אדם אומרים – לבדוק את כולם.

היו"ר מירי רגב:

אמר פה השר, ואני לא מכירה שהשר לא מתכוון למה שהוא אומר, הוא אחד מהשרים שאומר את מה שהוא מתכוון. כל מי שהגיש בקשת פליטות – נבדק.

מיכל רוזין:

אבל אומרת רשות ההגירה לאריתראים וסודאנים – אל תגישו, יש לכם הגנה של אי הרחקה, ולכן הם לא מגישים. לכן הגישו כל כך מעט.

היו"ר מירי רגב:

אני מבטיחה לקיים דיון שוב עם אבי חימי על סוגית הפליטות, שנבין פעם אחת ולתמיד שאנחנו עושים אבחנה מאד ברורה בין פליט ובין מהגר עבודה, ואנחנו לא שונים מכם, מארגוני זכויות אדם. אנחנו בעד שכולם יחיו במקום שלהם בשלום ובכבוד, אבל בסוף, מה שלנגד עינינו עומד זה "עניי עירך קודמים", מה לעשות? ועל פליטים אנחנו לא מדברים.

אביטל שטרנברג:

הערת הבהרה לגבי דברים שנאמרו כאן על שימוש במניעת ביקורים כאמצעי משמעת. זה לא נכון. ההצעה לא מסמיכה לעשות דבר כזה. אם נסתכל על ההוראות שנוגעות למבקרים זה 32"י(5), ו-32 טו(א)(1). מניעת ביקורים היא רק כפונקציה של ביטחון המתקן, לא כאמצעי משמעת.

תומר רוזנר :

זה לא נכון.

היו"ר מירי רגב :

אז היא הבהירה את זה ואנחנו נתקן את זה. עכשיו צריכים לעשות עבודה, הם גמרו את החוק, אנחנו – לא. יש אחריות בסוף להביא חוק שמביא לידי ביטוי כמה דברים. אז אומרת כאן אביטל דבר מסוים, אז נבהיר את זה בניסוחים.

יואל הדר :

רציתי רק להבהיר שזו - - - לא היתה לנו שום כוונה.

היו"ר מירי רגב :

היועץ המשפטי לוועדה נא הערותיך. לאחר מכן התייחסויות של המשרדים הרלבנטיים.

תומר רוזנר :

לגבי סעיף 32כא המתייחס לנציב תלונות השוהים – אנחנו מציעים שהתקנות האלה יהיו באישור הוועדה, ואנחנו מציעים שאחרי הגשת התלונות ואופן בירורן יתווסף – ו"דרכי הטיפול בהן". זאת אומרת, צריך לעשות אתן משהו אחרי שמבררים אותן, זה ייקבע בתקנות מה הוא יעשה עם אותן תלונות. גם הסעיף שלאחריו, כמו שאמרה כבר יושבת ראש הוועדה – אנחנו מציעים שהתקנות יהיו באישור הוועדה.

אני רק מפנה את תשומת הלב שהאיסור כרגע מתייחס למשפחות וילדים, כלומר שכרגע, על פי המצב הנוכחי, גם על פי הנוהל הקיים, בהיעדר תקנות, נשים אפשר להעביר למרכזי השהייה, ואם רוצים שזה לא יקרה, אז צריך לומר זאת במפורש.

היו"ר מירי רגב :

בסדר, הבנו. אז אנחנו נסייג את זה.

תומר רוזנר :

הערה אחרונה שלנו מתייחסת לחוק לאיסור הלבנת הון. התיקון לחוק איסור הלבנת הון הובא על ידי הממשלה הנוכחית בחודש מאי לכנסת עם בקשה שהחוק יעמוד בתוקפו למשך שנה. בשל המודעות, הן של היועץ המשפטי לממשלה והן של הממשלה עצמה לכך שמדובר בחוק חריג ביותר, שיש פה פגיעה בזכויות חוקתיות אחרות, ולכן ביקשה הממשלה להפריד, באופן מובחן וברור את התחולה של החוק הזה מהחוק של איסור הוצאת כספי מסתנן והכנסת קבעה, לפי בקשת הממשלה, שתוקפו של החוק יהיה לשנה אחת בלבד.

היו"ר מירי רגב :

זאת אומרת, מה שאתה אומר – שאנחנו צריכים להביא את החוק עצמו להארכה, בכנסת.

תומר רוזנר :

קודם כל, אפשר, מבחינה משפטית הכנסת יכולה לעשות זאת.

היו"ר מירי רגב :

אני רוצה לשמוע התייחסות של היועץ המשפטי לממשלה לגבי העניין הזה שבאמת, החוק הזה הובא. זה הובא לכנסת, היו הרבה מאד הסתייגויות על העניין הזה. העברנו את זה בגלל חשיבות העניין. זה היה בתקופת השר נאמן, אם אני לא טועה - - -

תומר רוזנר:

לא, השר הנוכחי.

שר הפנים גדעון סער:

-- זה עלה בממשלה הקודמת, אבל זה לא הסתיים. אני הבאתי את זה מחדש לדין רציפות, ואחר כך -

היו"ר מירי רגב:

אז תתייחסו לזה בסוף.

תומר רוזנר:

רק לומר שהחוק הזה נכנס לתוקפו רק בספטמבר, ולכן, עוד לא יבשה הדיו, מה שנקרא.

יואל הדר:

לגבי סעיף 32 לא מדובר על נציב תלונות השוהים. מדובר על ממונה על בירור תלונות השוהים, אין בסעיף הזה תקנות - - -

תומר רוזנר:

יש תקנות.

יואל הדר:

כן, אבל לא מדובר על נציב תלונות. מדובר על בירור פניות. זה לא דומה לתלונות בחוקים אחרים.

תומר רוזנר:

הפניות האלה – מה עושים אתן?

יואל הדר:

- הוא מברר אותן. אבל האפקטיביות של העניין הזה – זה לא שהוא יכול להתחיל להורות דברים - -

תומר רוזנר:

אבל מה הוא עושה אתן?

יואל הדר:

הוא מברר אותן. הוא פונה לאנשים במקום, לעובדי המרכז במקום, למנהל המרכז, מסב את תשומת ליבו בעניין הזה. זה לא נציב תלונות, זה בירור פניות. מנהל המתקן ייקח לתשומת ליבו - - -

היו"ר מירי רגב:

זה לא לקחת לתשומת ליבו. זה לקחת לתשומת ליבו לטיפול. זאת אומרת, מנהל המתקן יקבל את התלונות שהגיעו אליו מגורמים שונים, יעלה את זה למפקד המתקן, מפקד המתקן יראה מה דרוש טיפול וזה באחריותו, הוא יטפל בזה מיד, ומה שדרוש טיפול וזה לא בסמכות שלו – הוא יעלה את זה למעלה. מה שכן, פה אני מבקשת שהוועדה תקבל דיווח כל חצי שנה על סוג הפניות שעלו, איך הן טופלו, על ידי מי הן טופלו – זה כן הייתי רוצה להכניס.

מיכל רוזין:

ומה זכות הערר. למי אתה פונה במידה ו - - לא מטפלים בתלונה שלך – מה אתה יכול לעשות?

היו"ר מירי רגב:

זה יגיע לוועדה כל חצי שנה, אני חושבת - - -

יואל הדר:

זה נציב פניות ולא תלונות.

היו"ר מירי רגב:

פניה יכולה להיות גם תלונה, ותלונה יכולה להיות גם פניה. מה זה משנה – תלונה, פניה, העיקר שמישהו יתייחס לבקשה של השהים או של מישהו מטעמו.

איריס פרנקל כהן:

הערה קטנה בתגובה לדרישה של חבר הכנסת חנין להסדיר את מה שצריך להיות מוסדר בתקנות. גם הממשלה נערכה לעניין הזה. במסגרת החלטת ממשלה הוטל על כל השרים הרלבנטיים שתקנות נמצאות בתחום סמכותם - - -

היו"ר מירי רגב:

מתי יהיו התקנות מוכנות?

איריס פרנקל כהן:

עד 5 לדצמבר.

היו"ר מירי רגב:

זה לפני החקיקה. אנחנו ביום רביעי מצביעים על החוק בוועדה, וביום שני זה יגיע למליאת הכנסת. אז עד יום חמישי כל התקנות של כל המשרדים צריכים להיות מובאים לעיונכם.

איריס פרנקל כהן:

צריכים להיות מושלמות, או לפחות – מוכנות לקראת דיון משמעותי.

מיכל רוזין:

הם יוגשו לוועדה?

איריס פרנקל כהן:

הם לא יוגשו לוועדה.

היו"ר מירי רגב:

רק מה שאנחנו נחליט.

גבראלה פיסמן:

התיקון לחוק איסור הלבנת הון הוא אכן תיקון חדש, התיקון של הוראת השעה, שנכנס לתוקפו בחודש ספטמבר האחרון. אנחנו נבקש לחזור לוועדה מחר עם תשובה סופית בעניין הזה.

אביטל שטרנברג:

אין לי מה להוסיף.

היו"ר מירי רגב:

איפה השר? אני אסכם.

עודד פלר:

אנחנו יכולים להגיב על מה שגברתי אמרה על הארגונים? אמרו עלינו דברים קשים.

היו"ר מירי רגב:

איזה דברים קשים נאמרו עליכם?

עודד פלר:

אף אחד מארגוני זכויות האדם לא הזמין לכאן אף אחד, אנחנו לא מזמינים אף אחד, לא פועלים להביא לפה אף אחד. אנשים הגיעו למדינת ישראל, הגבול היה פרוץ והאנשים הם פה. כל מה שביקשנו במהלך השנים שוב ושוב הוא לתת את הדעת לעובדה שיש פה אנשים שאי אפשר לגרש אותם, הם לא פליטים. אנחנו הסברנו שגם אם יש ביניהם אנשים שהם אינם פליטים, הם אנשים שבעיקרון, איסור ההחזרה חל עליהם. אמר כך בית המשפט בפסק הדין שלו. יש אנשים שאי אפשר לגרש אותם, הם אתנו כנראה לתקופה ממושכת. השאלה מה עושים אתם.

בית המשפט עמד על כך שהממשלה כבר שנים רואה שני פתרונות. היא רואה את הדברים באופן בינארי: או לכלוא אנשים או לשלול את חירותם, או, מצד שני, לזרוק אותם בשכונות נידחות ולשכוח מהם. גם הצעת החוק מביאה לאותו פתרון. זו הסיבה שאנחנו מתנגדים לה, זו הסיבה שהיא נפסלה בפעם הקודמת ולצדדי היא תיפסל גם הפעם.

ישראל אייכלר:

רק ביקשתי הסתייגות דיבור על עניין השם של החוק, כי אני לא יודע מה היא הגדרה של "מסתנן", אז אני רוצה לדבר על זה במליאה.

תומר רוזנר:

לא חייבים לבוא לוועדה כדי לבקש הסתייגות דיבור.

ישראל אייכלר:

עקבתי אחרי כל הדיון מבחוץ, אני חייב לומר שהוא היה ענייני, גם מצד המשפטנים וגם מצד אנשי המשרדים, השר ואת.

מיכל רוזין:

וגם חברי הכנסת.

ישראל אייכלר:

ודאי. גם חברי הכנסת – גם מיכל רוזין וגם דב חנין.

שר הפנים גדעון סער:

יש עוד מספר נקודות שעלו שאני מציע שאני אדבר אתך, ויכול להיות שבנקודות שלא התייחסתי אליהן ניתן יהיה להגיע להבנות אבל בסך הכל, במהלך הדיון הבהרתי את עמדתי.

היו"ר מירי רגב:

אנחנו אחרי כמה ימים לא פשוטים בעניין החוק הזה. הוא יוצר הרבה מאד מתחים וציפיות, ומצד שני, ארגוני זכויות האדם, כאילו שלתושבי דרום תל אביב לא מגיעה הגנה. האמת היא, אני חייבת להגיד

לך, עודד, שאני מקנאה בדב חנין, תמר זנדברג ומיכל רוזין שיש להם יועצים כמוכם. הלוואי ולי, שאני מגינה על זכויות אדם לא פחות מהם, שהם תושבי המדינה הזו שמשלמים מסים - -

דב חנין:

כולנו רוצים להגן עליהם. אנחנו גם אוהבים את דרום תל אביב.

היו"ר מירי רגב:

- - הלוואי והייתם נותנים לי סיוע כמו שאתם נותנים להם. אני מזמינה אתכם לתת גם לנו סיוע.

עודד פלר:

אנחנו נותנים. דרום תל אביב יקרה גם לי.

היו"ר מירי רגב:

אם הייתי יכולה, ואמרתי את זה לשר סער – היתה לי פגישה עם היועץ המשפטי בעבר, בעניין המסתננים – אם הייתי יכולה, כל אחד שהיה מגיע למדינת ישראל עוד כשהגבול היה פרוץ, וזה היה מחדל של כל ממשלות ישראל – הייתי מכניסה מיד למתקן, כפי שקורה בארצות הברית, וכפי שקורה בכל מדינה נורמטיבית. כל מי שחוצה את הגבול – נמצא במתקן, שם, במשך חצי שנה מבררים אם הוא פליט או לא. מי שפליט – מקבלים אותו בארץ, ומי שלא פליט – מוחזר לארץ מוצאו. אבל מה? כולם נרדמו בשמירה. גם היועץ המשפטי לממשלה, דאז, וגם שרי הפנים לשעבר, וגם ראשי הממשלות לשעבר. כשלא עושים את הדברים בזמן, כולם משלמים מחיר כבד – גם האזרחים, גם מהגרי העבודה, גם קומץ הפליטים וגם אנחנו פה, שצריכים עכשיו לתת איזה הצעת חוק שתהיה מדתית. אני אומרת שוב – אין מדינה נורמלית שאתה יכול לחצות את הגבול שלה, כמו שקורה במדינת ישראל. כולם עטים על מדינת ישראל. לא מדברים על שום מדינה אחרת. אילו זה היה תלוי בי, זה מה שהייתי עושה. כל מי שמגיע לארץ – נכנס למתקן, מבורר חצי שנה האם הוא פליט או לא. פליט – ייקלט בארץ. לא פליט – חוזר לארץ מוצאו. כך עושים במדינה נורמלית, אבל אצלנו זה לא נורמלי, כנראה.

אז הביאו חוק, חוק שאני יודעת כמה השר היה בפגישות לגביו אצל היועץ המשפטי לממשלה. את צודקת, אביטל שטרנברג. אצל היועץ המשפטי לממשלה יש מספר רב של משפטנים, ומשנים. לא כולם בעלי דעות דומות. חלקם פוזלים לגינבה וחלקם – לאזרחי המדינה שלנו. את צודקת. אבל בסוף, קיבל היועץ המשפטי של הממשלה החלטה שזה חוק מדתי, חוק חוקתי, גם היועץ המשפטי של הכנסת אמר שזה חוק חוקתי. אנחנו צריכים לעשות כל שניתן מצד אחד להביא חוק מדתי, ומצד שני גם להגן על אזרחי המדינה שלנו. זו החובה שלנו. זו החובה של הפרלמנט הזה, של הכנסת, של היועץ המשפטי לממשלה. לכן, החוק הזה, כמו שהוא, בגדול, בעקרונות שלו הוא יאושר. יש עוד מספר הסתייגויות פה ושם, שאני אשב על זה עוד עם השר. אנחנו נסכם אותן, ונביא את זה להצבעה, בעזרת השם, ביום רביעי הקרוב.

תודה רבה לכל מי שהגיע לדיונים, שיהיה לנו חג שמח. ישיבה זו נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 13:00.

פרוטוקול מס' 145
מישיבת ועדת הפנים והגנת הסביבה
יום רביעי, א' בטבת התשע"ד (04 בדצמבר 2013), שעה 09:00

סדר היום:

הצעת חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 4 והוראת שעה), התשע"ד-2013, מ-817, הכנה לקריאה שנייה ושלישית.

נכחו:

חברי הוועדה:

מירי רגב – היו"ר
דוד אזולאי
חמד עמאר
משה זלמן פייגלין
רינה פרנקל
דוד צור
זבולון קלפה
יפעת קריב

יעקב אשר
מיכל בירן
מסעוד גנאים
רון הופמן
דב חנין
משה מזרחי
מיכל רוזין
סתיו שפיר
איילת שקד

מוזמנים:

מרכזת באגף תכנון ופיתוח, משרד ראש הממשלה	–	איריס פרנקל-כהן
עו"ד, ממונה (ייעוץ וחקיקה – פלילי), משרד המשפטים	–	גבריאלה פיסמן
עו"ד, ייעוץ וחקיקה, משרד המשפטים	–	רעות בינג
ראש תחום ייעוץ, משרד המשפטים	–	אביטל שטרנברג
ייעוץ וחקיקה, משרד המשפטים	–	יותם זעירא
משפטן, משרד המשפטים	–	דרור וגשל
מתמחה, ייעוץ וחקיקה, משרד המשפטים	–	חגי שלזינגר
מתמחה, משרד המשפטים	–	רון בוכניק
רשות המסים, משרד האוצר	–	דגנית חגי סעדון
ממונה יחידת הסמים והלבנת הון, רשות המסים, משרד האוצר	–	זאב ציגלברג
עו"ד, לשכה המשפטית, משרד האוצר	–	עמית שטאובר
רכז תחום תעסוקה, אגף התקציבים, משרד האוצר	–	רן רידניק
רפרנט תעסוקה, אגף התקציבים, משרד האוצר	–	אורי שיינין
רפרנט ביטחון פנים, אגף התקציבים, משרד האוצר	–	אסף וסרצוג
יועמ"ש ביטחון פנים, המשרד לביטחון פנים	–	יואל הדר
ע' יועמ"ש, המשרד לביטחון פנים	–	בוסנה מהרט-דסה
ראש תחום חקיקה, שב"ס, המשרד לביטחון פנים	–	מישר בן ציון
רע"ן מנהלי וחקיקה, שב"ס, המשרד לביטחון פנים	–	סג"ד איתן גולן
ק' אסירים מחוז דרום, שב"ס, המשרד לביטחון פנים	–	גנ"מ יהושע וייס
מנכ"ל רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול, משרד הפנים	–	אמנון בן עמי
מנהל מינהל אכיפה וזרים, רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול, משרד הפנים	–	יוסי אדלשטיין
יועץ משפטי, רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול, משרד הפנים	–	דניאל סלומון

ענת פישר צין	—	ממונה (אכיפה וזרים), עו"ד, לשכה משפטית, רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול, משרד הפנים
ערן דויד	—	עוזר השר, משרד הפנים
ד"ר מיכאל דור	—	סגן ראש מינהל רפואה, משרד הבריאות
טליה אגמון	—	ממונה ייעוץ משפטי (אתיקה רפואית), משרד הבריאות
נעה ברוך	—	עו"ד, לשכה משפטית, משרד הבריאות
דבורה ספיר אליעזר	—	עו"ד, לשכה משפטית, משרד הכלכלה
בר לוי	—	עו"ד, לשכה משפטית, משרד הכלכלה
דרור גנון	—	סגן מנהל אגף תח"צ, משרד התחבורה והבטיחות בדרכים
שירלי טבקמן	—	ועדה לפליטים, מסתננים ומהגרי עבודה, לשכת עורכי הדין
רות הוסטובסקי	—	עו"ד, מוקד סיוע לעובדים זרים
אורית מרום	—	רכזת פעילות ציבורית, עמותת א.ס.ף - ארגון סיוע לפליטים
עידית מנשה	—	שתי"ל
חן גלבוש	—	פעילה, המשמר החברתי
שרה קוולר	—	פעילה, המשמר החברתי
נעמן פרנקל	—	פעיל, המשמר החברתי
ד"ר אביעד בקשי	—	ראש המחלקה המשפטית, פורום קהלת
נילי ברוש	—	לוביסטית, ארגונים חברתיים
עובד חוגי	—	פעיל שכונות
אפרת שנהב	—	מתמחה בוועדת הפנים והגנת הסביבה
שמואל חן	—	דובר הוועדה

ייעוץ משפטי:

תומר רוזנר

גלעד קרן

מנהלת הוועדה:

יפה שפירא

ליאת סעדון – רכזת בוועדה

רישום פרלמנטרי:

טלי רם

הצעת חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 4 והוראת שעה), התשע"ד-2013, מ-817, הכנה לקריאה שנייה ושלישית**היו"ר מירי רגב:**

בוקר טוב לכולם. אני פותחת את ישיבת ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת בהצעת החוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 4 והוראת שעה), התשע"ד-2013, מ-817, הכנה לקריאה שנייה ושלישית.

אני רוצה בפתיחת דברי לברך את השר גדעון סער וגאולה על לידת בנם. הוא היה בכל הדיונים, ולצערי, דווקא ביום הזה שאנחנו מאשרים את החוק, אחרי הרבה מאוד דיונים, ודיונים פנימיים גם אתנו ועם אנשיו, הוא לא יכול היה להיות פה היום בהצבעה, אבל נאחל להם באמת בהצלחה.

דב חנין:

אני בטוח שהוא עוקב בערוץ הכנסת או whatever.

היו"ר מירי רגב:

זה נכון.

מיכל רוזין:

מזל טוב מכולנו.

היו"ר מירי רגב:

מזל טוב מכל הוועדה, אומרת את זה גם מיכל ממרצ, נא לרשום.

דב חנין:

גם דב מחד"ש. כן, כן, בהחלט.

היו"ר מירי רגב:

גם דב חנין – אחרי שהוא קרא לך קומוניסט – גם דב חנין.

דב חנין:

אני קראתי לו מקארטיסט, אבל - - -

היו"ר מירי רגב:

בסדר, אתה יודע מה, אני מעדיפה את מה שקראת לו, אבל לא נפתח את זה לדיון. כמובן, להביע תנחומים למשפחתו של ספי ריבלין, שנפטר.

אנחנו פותחים עם החוק. אנחנו אחרי שלושה דיונים ארוכים מאוד בסוגיית החוק, דיונים פה בוועדה ועוד הרבה מאוד דיונים פנימיים עם לשכת ראש הממשלה, משרד המשפטים, היועץ המשפטי לממשלה, משרד הפנים, כדי באמת להגיע לחוק שיהיה חוק מידתי ושיעמוד בבג"ץ, אבל גם ייתן מענה אמיתי לתושבי דרום תל-אביב.

גם אני, בגדול, לא מתה על החוק הזה. אם הייתי יכולה, הייתי לוקחת את כל מסתנני העבודה - לפני כל מחדלי הממשלות לשעבר - מי שחצה את הגדר, מגיע למתקן, במשך שנה וחצי בודקים אם הוא פליט או לא; מי שפליט, כמובן קולטים אותו בארץ, ומי שלא, מחזירים אותו לארץ מוצאו.

אבל מה, כשהדברים לא נעשים בזמן, אנחנו משלמים עליהם כולנו מחיר כבד – גם תושבי המדינה, גם מהגרי העבודה וגם אחר כך אנחנו צריכים להתחיל למצוא את הדרך הנכונה, מצד אחד לאשר את זה

על-פי המידתיות של בג"ץ, ומצד שני להביא לידי ביטוי את ההגנה על אזרחי המדינה הזאת שחיים פה, משלמים מסים, הולכים לצבא וחיים בעצם חיים מאוד מאוד קשים עם מסתנני העבודה.

החוק הזה עבר שינויים, הוא לא יוצא כפי שהוא נכנס. הוועדה הצליחה להשפיע על החוק בהיבטים שונים, וגם הנוסח המונח לפניכם זה אחרי הסיכומים בינינו לבין הממשלה. יש עוד כמה דברים שיש עליהם, אני מבינה, מחלוקות בין שני משרדים שונים. יוצגו כאן המחלוקות, אני מקבלת במקום החלטה ומצביעים על זה.

לפני שאני עוברת להצבעות אני רוצה להציג את השינויים העיקריים בחוק. היועץ המשפטי תומר, אני גם רוצה להודות לכם על העבודה שאתם עושים. הרבה מאוד חוקים עומדים לפנינו – גמרנו את הווד"לים, סעיף 101, האסדרה, תכנון ובנייה.

תומר רוזנר:

ראשי ערים.

היו"ר מירי רגב:

ראשי ערים, שמגיע בשבוע הבא ואני שמחה שלא התקבלה ההמלצה של מזרחי אלא המלצה יותר מידתית, שלא מייד, אבל נדבר על זה בשבוע הבא. החוק הזה יגיע כבר בשבוע הבא.

משה מזרחי:

כבר את עושה פרומו.

היו"ר מירי רגב:

אני עושה פרומו. ישר אני אומרת – זה נגמר, מייד עושים פרומו לדברים הבאים.

משה מזרחי:

אני שמח שאת לפחות הזכרת שזאת המלצה שלי - -

היו"ר מירי רגב:

תראה, אני הגונה.

משה מזרחי:

- - שאלמלא זה, לא היה החוק הזה.

היו"ר מירי רגב:

לא לא, אל תגזים. לא אמרתי שאילולא זה לא היה החוק.

משה מזרחי:

אני אומר את זה.

היו"ר מירי רגב:

אבל אני באמת מודה לכם על העבודה. היו כאן הרבה מאוד הסתייגויות על החוק הזה ועל חוק הווד"לים, זה לפחות 100 שעות דיבור, כמה?

תומר רוזנר:

110, בחוק הזה.

היו"ר מירי רגב:

אני מקווה שאתה תשתה חלב, דבש, לפני שאתה מדבר במליאה, דב.

דב חנין:

100 שעות דיבור במליאה.

היו"ר מירי רגב:

100 שעות דיבור במליאה בחוק הזה, וגם על הווד"לים. כמה על הווד"לים?

תומר רוזנר:

לא בדקנו.

היו"ר מירי רגב:

לא בדקתם, אבל גם כן יש הרבה.

מיכל רוזין:

קטן עליו...

היו"ר מירי רגב:

טוב, יש לו זמן מסך.

דב חנין:

בחוק הקודם דיברתי שעה וחצי או שעתיים במליאה, ניסיתי לשכנע שהוא בלתי חוקתי, לא הצלחתי, ואז בג"ץ פסל אותו.

היו"ר מירי רגב:

אני מאמינה שאת החוק הזה בג"ץ לא יפסול כי אני חושבת שעשינו כאן מאמצים מאוד גדולים.

דוד צור:

זה טוב, זה אומר שנדרשות לו עכשיו 100 שעות כדי להוכיח שהוא לא חוקתי.

משה זלמן פייגלין:

לא, זה אומר שבג"ץ ודב חנין באותו ראש.

היו"ר מירי רגב:

זה בדיוק מה שאנחנו אומרים הרבה זמן, אתה אומר, פייגלין.

משה זלמן פייגלין:

זה מה שמענו פה, לא?

היו"ר מירי רגב:

חברים, אני רוצה להקריא את השינויים העיקריים בחוק: הבהרה בנוסח החוק שתקופת המשמורת של שנה היא תקופה מקסימלית, בכפוף לסייגים הקבועים בחוק; קיצור תקופת הביקורת השיפוטית על שהייתו של מסתנן במשמורת, הן לעניין ממונה ביקורת הגבולות והן לעניין בית-הדין

לביקורת משמורת של המסתננים; הבהרה כי עילות השחרור בערובה הקבועות בחוק אינן מסויגות למקרים חריגים בלבד; קביעה כי ממונה ביקורת הגבולות יהיה רשאי, אך לא חייב, להסתמך על חוות דעת של גורמי הביטחון בעניין פעילות העלולה לסכן את ביטחון המדינה המתבצעת במדינת מוצאו של המסתנן, לעניין הערכת מסוכנותו של המסתנן; הכנסת סעיפים הקובעים תקופת התיישנות ומניעת ענישה "כפולה" על עבירות משמעת של מסתננים, העשויות להביא להחזרה למשמורת סגורה; קביעה כי תקנות בעניין שהות משפחות, נשים וילדים במתקן שההייה יהיו באישור ועדת הפנים, ועד אז לא ישהו נשים וילדים ומשפחות במתקן. חשבנו להעביר את זה לוועדה שלך, מיכל, אבל החלטנו בכל זאת להשאיר את זה בוועדת הפנים, ברשותך.

מיכל רוזין:

לא נורא, אני אבוא גם לפה.

היו"ר מירי רגב:

אבל בכל זאת זה יהיה באישור ועדת הכנסת, וזה מה שחשוב.

מיכל רוזין:

אני שמחה.

היו"ר מירי רגב:

ילדים ונשים לא ישהו במתקן, אלא אם כן ועדת הכנסת תאשר את זה. כמובן, ישנם שינויים נוספים, אבל אלה השינויים המרכזיים שדיברנו עליהם בחוק, ואני שמחה שלאחר התייעצות גם עם אנשי משרד הפנים – דניאל, ערן, אמנון ויואל, כמובן בראשותו של השר – קיבלתם את חוות הדעת ואת ההתייחסויות שלנו, ומרגע זה אנחנו עוברים להקראה. אין יותר דיבורים, חוץ מאשר באותם סעיפים שעליהם יש ויכוח בין משרדי ממשלה, הוועדה תקבל החלטה.

אנחנו נתחיל עם ההסתייגויות, נפיל אותן ונעבור להצעת החוק.

אביטל שטרנברג:

התוספת שסוכמה עם הלשכה המשפטית - - -

תומר רוזנר:

דקה, דקה.

מיכל רוזין:

לא, אנחנו לא קלטנו את כל התוספות.

היו"ר מירי רגב:

אתם תקלטו. אני הקראתי את העיקריים, עכשיו בחוק את מצביעה עליהם.

אביטל שטרנברג:

ישנה בקשה של היועץ המשפטי של הוועדה שאנחנו נוסיף הוראה.

היו"ר מירי רגב:

אביטל, קודם ניתן לתומר להציג, או שאת רוצה?

אביטל שטרנברג:

שתומר יציג, זה בסדר גמור. יש לנו מחלוקת בינינו לבין תומר בעניין הזה.

היו"ר מירי רגב:

את המחלוקת תעלי, ואני אקבל החלטה עליה פה. כל המחלוקות שישנן, אתם תעלו כאן, אני מקבלת החלטה ואנחנו עוברים להצבעה. תומר, בבקשה.

תומר רוזנר:

בוקר טוב. קודם כול, תודה ליושבת-ראש הוועדה על הפרגון. אני רוצה להבהיר שני דברים. ראשית, לגבי ההסתייגויות. מה שמופיע בסוף הנוסח כהסתייגויות אלה הן הצעות לתיקון הנוסח, ואין לראות בהופעה שלהן כהסתייגויות כרגע, איזושהי הבעת עמדה לגבי זה שצריך לקבל או לדחות אותן. כרגע הן מופיעות בכותרת הסתייגויות לצורכי נוחות בלבד. אם ההצעות לתיקון הנוסח כפי שהן מופיעות שם לא יתקבלו, הן יהפכו להסתייגויות שיידונו במליאה, כך שחברי הכנסת חופשיים להצביע ולקבל את ההסתייגויות הללו אם הם סבורים שהן ראויות, ובמקרה כזה הן ישולבו בתיקון הנוסח.

אני אבקש מגלעד להציג בפניכם בצורה מפורטת את השינויים שקיבלה הוועדה במהלך הדברים.

היו"ר מירי רגב:

לא, בוא נקרא את זה במהלך החוק. חבל.

תומר רוזנר:

לא, אנחנו לא מקריאים את החוק, רק את השינויים. ודאי, אין צורך לקרוא שוב.

היו"ר מירי רגב:

אוקיי.

תומר רוזנר:

אנחנו נצביע על השינויים באותם מקרים שבהם יש נוסחים חדשים, חלקם לבקשת הממשלה, אנחנו נקריא אותם.

היו"ר מירי רגב:

תציגו את ההתלבטויות בסעיפים?

תומר רוזנר:

כן, בוודאי. הדבר האחרון שאני רוצה לומר הוא שבעצם חלק מהשינויים הם שינויים חדשים, לבקשת הממשלה.

היו"ר מירי רגב:

יוסי, שכחתי להציג גם אותך. ברוך הבא. לא ראיתי אותך, אתה בסוף. תודה גם לך, יוסי.

תומר רוזנר:

תשומת לבכם לשינויים הללו. אני אבקש מגלעד לעבור על השינויים.

דב חנין:

הערה פרוצדורלית. התיקונים שמופיעים על גבי הנוסח הם השינויים היחידים שנעשו לעומת הנוסח האחרון שראינו?

תומר רוזנר:

נכון.

גלעד קרו:

לעומת הנוסח הכחול. כמו שאמרנו, כל השינויים מהנוסח הכחול מסומנים כאן ב"עקוב אחרי שינויים", אני אעבור על הדברים. חוץ מתיקוני נוסח ממש, אני אעבור על כל הדברים. נתחיל בעמוד 1, סעיף קטן (א). הוועדה מציעה, במקום "לא יאוחר משבעה ימי עבודה", שזה יהיה "לא יאוחר מחמישה ימים". בסעיף קטן (ב), המלים "במקרים חריגים" יימחקו.

בעמוד 2, סעיף קטן (ג) יימחק. יהיה סעיף קטן (ג) חדש שקובע: "ממונה ביקורת הגבולות ישחרר מסתנן בערובה אם חלפה שנה מיום תחילת החזקתו של המסתנן במשמורת."

בעמוד 3, אני מתייחס לפסקה (ד)(2), מתווספת סיפה שאומרת: "לעניין זה רשאי ממונה ביקורת הגבולות להסתמך על חוות דעת מאת גורמי הביטחון המוסמכים ולפיה במדינת מושבו או באזור מגוריו של המסתנן מתבצעת פעילות העלולה לסכן את ביטחון מדינת ישראל או אזרחיה." זה במקום המחיקה של פסקה (3).

תומר רוזנר:

אני אבהיר פה. במקור הייתה חזקה חלוטה שאומרת שאם הוגשה חוות דעת של גורמי הביטחון, חייב הממונה בעצם שלא לשחרר את המסתנן ממשמורת. בעקבות ההערות של היועץ המשפטי לכנסת, הסכימה הממשלה להפוך את החזקה החלוטה הזאת לרשות, שבאותם מקרים שבהם מוגשת חוות דעת של גורמי הביטחון, זה יהווה שיקול שהממונה רשאי יהיה לשקול אותו, אבל הוא לא מחייב אותו לקבל החלטה פוזיטיבית על סמך אותה חוות דעת.

גלעד קרו:

בעמוד 5 אנחנו מוסיפים שני סעיפים, 6 ו-7. סעיף 6, תיקון סעיף 30 ד - הוראת שעה: "בסעיף 30 ד(א)(1) לחוק העיקרי, במקום "60 ימים" יבוא "30 ימים".

דב חנין:

על מה אנחנו מדברים?

גלעד קרו:

זה תקופות - - -

תומר רוזנר:

ביקורת שיפוטית בבית-הדין למשמורת.

גלעד קרו:

שהמסתנן יובא בפני בית-הדין לביקורת משמורת. במקום פעם ב-60 ימים, הוא יובא פעם ב-30 ימים.

היו"ר מירי רגב:

זה בעצם הפחתה. הרי בחוק המקורי היה שלוש שנים, אבל ברגע שהורדנו לשנה, אנחנו עושים את הכול בהתאמה. זה אחד הדברים לאורך כל הדיונים, במהלך הדיונים בחוק דיברנו על זה שזה יהיה מידתי ובהתאמה. אם זה היה שלוש שנים, אוקיי, 60 ימים, אבל מרגע שזה שנה אז בואו נקצר את זה בהתאם כדי שההליך יהיה יותר מידתי והגון כלפי אותו מסתנן.

גלעד קרו:

בהתאמה, תיקון סעיף 30ה: "בסעיף 30ה(1)(א) לחוק העיקרי, במקום "מ-14 ימים" יבוא "מעשרה ימים".

תומר רוזנר:

זאת ההבאה הראשונה של מסתנן בפני בית-הדין למשמורת.

גלעד קרו:

בעמוד 6, בסעיף 32ג מוצע שהשר לביטחון פנים, הוא זה שימנה את הסוהר הבכיר לשם ניהול המרכז, ולא הנציג כפי שהיה כתוב קודם. יחד עם זאת, משהו שלא מופיע כרגע בנוסח, שמי שימנה את הסוהרים עצמם יהיה הנציב ולא השר לביטחון פנים.

היו"ר מירי רגב:

זה ברור.

דב חנין:

מה זאת אומרת זה לא מופיע?

גלעד קרו:

לפי הנוסח כרגע כתוב שהשר ממנה גם את הסוהרים. הכוונה היא שהנציב ימנה את הסוהרים ולא השר.

היו"ר מירי רגב:

לנו היה חשוב – בגלל שהמתקן הזה הוא מתקן מיוחד והוא לא מתקן רגיל של בית-סוהר – צריך שהממונה על המתקן הזה יהיה אדם רגיש, שיהיה בן אדם עם ניסיון, שיבין שזה סוג אחר של אוכלוסייה. לכן, לא רצינו שהנציב הוא זה שיקבע אלא השר יקבע בעניין הזה את הסוהרים.

דוד צור:

מה שאומר שהנציב לא מספיק רגיש.

היו"ר מירי רגב:

לא, לא, חס וחלילה. הנציב הכי רגיש בעולם, בעיקר פרנקו. סליחה, על פרנקו אני לא מוכנה להגיד מילה.

גלעד קרו:

בעמוד 7, בסעיף 32ה, אנחנו מוסיפים סעיף קטן (ב) שמתייחס לבדיקה רפואית, וקובע ש"מנהל המרכז רשאי להורות כי סמוך ככל האפשר לאחר תחילת שהייתו של שוהר במרכז הוא ייבדק על ידי רופא; שוהר שיידרש לכך חייב להיבדק בדיקה רפואית והבדיקה תיעשה בנפרד";

אביטל שטרנברג:

כאן ביקשנו להוסיף.

היו"ר מירי רגב:

פה זה תיקון. איפה ארגוני זכויות אדם? עודד וכל החברים. הם ביקשו את הבדיקה הראשונית.

תומר רוזנר:

לא, הם לא ביקשו.

היו"ר מירי רגב:

אני חושבת שזה היה נכון. משרד הבריאות קיבל את זה, וביקשתי שזה ייכנס לחקיקה. אני מודה לכם, משרד הבריאות. אני חושבת שזאת החלטה נכונה.

אביטל שטרנברג:

אנחנו רוצים להוסיף עוד משהו. מה שאנחנו מציעים זה להרחיב את עניין הבדיקות. חשבנו על מה שתומר אמר, וכמובן קיבלנו אותו לעניין מועד הכניסה למרכז, אבל ביקשנו להוסיף הוראות שנוגעות להמשך השהייה.

ההצעה שלנו היא כזאת. סעיף קטן (ב) – התעורר חשש ששורה הוא חולה או שהוא נושא מחלה מידבקת, או שהיה במגע עם אדם הנגוע במחלה מידבקת ונשקפת כתוצאה מכך סכנה לבריאותו או לבריאות הזולת, רשאי רופא המתקן לבדקו ויחולו ההוראות שבסעיף קטן (א), דהיינו מה שקודם גלעד קרא; (ג) שר הבריאות יתקין תקנות לעניין סעיף זה, בהתייעצות עם השר לביטחון פנים; (ד) אין באמור בסעיף זה כדי לגרוע מהוראות סעיפים 12 עד 23 לפקודת בריאות העם.

היו"ר מירי רגב:

אני לא רואה עם זה בעיה.

תומר רוזנר:

לא, אנחנו מתנגדים לזה.

היו"ר מירי רגב:

למה?

תומר רוזנר:

אני אסביר. הבדיקה הראשונית נועדה לאפשר סינון של אותם אנשים שמגיעים כשהם עלולים להוות סכנה.

היו"ר מירי רגב:

לא סינון. "סינון" זה לא מילה טובה להגיד. בדיקה ראשונית.

קריאה:

זיהוי.

תומר רוזנר:

יחד עם זאת, אין שום סיבה להבחין בין אותם שוהים במתקן לבין כל אזרח אחר או אדם אחר השוהה בישראל. קיימות הוראות בדיון שמאפשרות בדיקה רפואית כפויה וטיפול רפואי כפוי בשני מצבים.

על-פי פקודת בריאות העם, קיימת אפשרות לבדיקה רפואית ואפילו לטיפול רפואי כפוי – בין אם בחיסון, בין אם בטיפול אחר, בין אם בבידוד, באמצעים מאוד חמורים – כלפי מי שחשוד כחולה במחלה מידבקת, כשיש רשימה מפורטת של המחלות המידבקות, וזה לא חל על כל דבר.

כמובן שהסיבה לפירוט המדויק של הדברים היא בכך שמדובר בפגיעה חמורה באוטונומיה של האדם, ורוצים שהיא תהיה באותם מקרים ברורים שבהם יש סכנה באמת מאותו אדם לציבור.

ההוראות האלה קיימות, הן חלות על כל אדם, וכמובן שיחולו גם על אותם אנשים ששוהים במרכז
השהייה.

משה זלמן פייגלין:

אז למה צריך להכניס את זה?

תומר רוזנר:

לא צריך. לדעתי לא צריך.

היו"ר מירי רגב:

ואתם כן רוצים להכניס את זה.

אביטל שטרנברג:

כן. נמצאים כאן הנציגים של משרד הבריאות, אני מציעה שהם יסבירו.

תומר רוזנר:

מצב נוסף שמכוסה על-ידי הדין הקיים הוא מצב שבו נשקפת סכנה לאדם כלשהו, נשקפת סכנה לחייו או סכנה שהוא יהפוך לנכה. על-פי חוק זכויות החולה, אפשר לכפות עליו טיפול רפואי בתנאים מסוימים, הגם שאינו מסכים. הוראה זאת חלה על כל אדם, וכמובן שתחול באותה מידה גם על אותם שוהים.

יתרה מזאת. ההצעה שמופיעה כאן היא הצעה שגם אם היא תתקבל למעשה, היא לא בשלה. נניח שיש סכנה, מתקיימים התנאים שמציעה הממשלה שבהם תיכפה על האדם הזה בדיקה, אוקיי, מה קורה אם תוצאות הבדיקה מעידות על כך שהוא באמת חולה? לא כתוב מה עושים. מותר לטפל בו בכפייה? אסור לטפל בו בכפייה?

היו"ר מירי רגב:

מה אתה אומר? אתה אומר שכן לטפל בו בכפייה?

תומר רוזנר:

אני אומר שלפי הדין הקיים - - -

היו"ר מירי רגב:

כן. לפי הדין הקיים, כל אזרח במדינת ישראל - - -

תומר רוזנר:

כל אדם, כן.

היו"ר מירי רגב:

משרד הבריאות, מה הבעיה שלכם בעניין?

מיכל רוזין:

אם לא, אז צריך להגיד באמת מה עושים אתו.

היו"ר מירי רגב:

בבקשה, משרד הבריאות, ותיכף נקבל החלטה של הוועדה. בכל מקרה, בדיקה ראשונית הוא עושה, רק אחר כך אם זה בכפייה – לפי הדין, כל אדם.

טליה אגמון:

שמי עורכת-דין טליה אגמון מהלשכה המשפטית של משרד הבריאות. אני מבינה שהצורך בבדיקות נובע מהרצון גם לשמור על הבריאות של השוהים במתקן - - -

היו"ר מירי רגב:

וגם אלה שמגיעים ומבקרים אותם.

טליה אגמון:

גם את המבקרים וגם הציבור הכללי, מהתפרצות של מחלות, שאולי יש סיכוי מוגבר עקב המאפיינים של השהות במקום – זה נושא שבאמת הוא שאלה רפואית.

נדרשת חקיקה בנושא הזה של בדיקות בהמשך, מעבר לכניסה, אם יש צפי כלשהו של התנגדות, אולי מטעמים לא ענייניים, לביצוע בדיקות מהסוג הזה. אם מישהו נחשף לחולה שחפת בחוץ, או אפילו בתוך המקום, או נחשף לחצבת - - -

תומר רוזנר:

יש הוראות.

היו"ר מירי רגב:

יש הוראות לזה.

טליה אגמון:

אם אפשר להשלים. אני רוצה שהוועדה תבין, ואז ודאי תוכלו להחליט לפי שיקול דעתכם. אם יש צפי להתנגדות - אנחנו לא מקבלים בדרך כלל התנגדות כזאת מאדם סביר, רוב האנשים שנחשפו לחולה מעוניינים לקבל טיפול או להיבדק – והשאלה אם יש צפי כזה או לא היא שאלה טובה.

יש פתרונות מסוימים בפקודת בריאות העם שהזכיר אותם היועץ המשפטי של הוועדה, אבל הפקודה נותנת פתרונות מאוד קיצוניים למצבי קיצון שבאמת אני חושבת שכאשר אנחנו מדברים בנושא הרגיש הזה, יכול להיות שלא כדאי להשתמש דווקא בסמכויות האלה. אנחנו עושים שימוש מאוד קטן בסמכויות לפי פקודת בריאות העם, שוב, כי רוב האנשים שנחשפים למחלה או חולים, רוצים להיבדק.

היו"ר מירי רגב:

אז היא הנותנת. אם רובם רוצים להיבדק, מה הבעיה? בוודאי לכן נכון לפעול לפי חלק ד' של מחלות מידבקות, מוסדות רפואיים והרכבת אבעבועות.

תומר רוזנר:

זו פקודה מ-1940.

טליה אגמון:

אני חושבת שהחשש פה שבגללו הביאו את השאלה לפתחנו הוא שבאמת אנשים השוהים במתקן, יכול להיות שיחששו להיבדק, אולי מחשש שיגרשו אותם, יחששו להיות מזוהים כחולים יותר מאדם רגיל.

היו"ר מירי רגב:

אז תיישמו את הפקודה. מי שחושש להיבדק - כמו כל אזרח במדינת ישראל. הם לא אזרחים, אז בוודאי שהם יכולים. אם אזרח במדינת ישראל, אפשר לכפות עליו בדיקה, למה עליו אי-אפשר לכפות בדיקה?

מה הבעיה, אביטל, אני לא מבינה מה הבעיה שלכם בסעיף הזה.

טליה אגמון:

ברוב המקרים אנחנו לא נדרשים לכפות בדיקה.

היו"ר מירי רגב:

אם אתם לא נדרשים, אז אין בעיה, היא הנותנת. מה הבעיה?

טליה אגמון:

על האזרחים הרגילים, אין להם סיבה להתנגד. לעומת זאת - - -

היו"ר מירי רגב:

למה שתהיה סיבה להתנגד?

דב חנין:

גברתי היועצת המשפטית של משרד הבריאות.

היו"ר מירי רגב:

אביטל, איפה הבעיה שלכם? אני לא מבינה איפה הבעיה.

אביטל שטרנברג:

יש מצבים שהם פחות חמורים. להבנתי, הבעיה נובעת מכך שהמצבים שמוגדרים בפקודת בריאות העם הם מצבי קצה. אנחנו מדברים על מצבים שהם פחות מהמצבים האלה, כמובן שאם הכול יהיה וולונטרי כולנו נשמח מאוד.

יחד עם זאת, אנחנו רוצים לשמור סמכות למצבים שאינם מגיעים כדי מצבי פקודת בריאות העם, ועדיין אנחנו סבורים שראוי להפעיל פה את הסמכות. אם אתם מוכנים, על אחריותכם, להגיד שאתם לא רוצים את זה - - -

מיכל רוזין:

כמו למשל? אביטל, תני דוגמה.

אביטל שטרנברג:

השאלה היא למשרד הבריאות.

דב חנין:

יש פה בעיה אחרת, גברתי היושבת-ראש. ההערות של היועץ המשפטי מתייחסות לכמה רמות של דיון. אחת הבעיות שהיועץ המשפטי של הוועדה מצביע עליהן, בצדק, היא שאתם יכולים פה לייצר הסדר מיוחד, "לקס ספציאליס", לנושא של אותם שוהים או מסתננים במתקנים, שהוא הסדר חלקי. ואז מתעוררת שאלה, כי פקודת בריאות העם מייצרת הסדר כולל, היא מייצרת הסדר כולל לכל השלבים של הטיפול או הבדיקה או whatever. הבחירה שבפניכם, אני חושב שהערתו של היועץ המשפטי היא נכונה.

אביטל שטרנברג:

משאירים בצד זה את פקודת בריאות העם. ההוראה האחרונה שקראתי היא שאין באמור בסעיף זה כדי לגרוע מהוראות סעיפים 12 עד 23 לפקודה. זאת אומרת, אנחנו לא מייצרים פה "לקס ספציאליס" שמאין את פקודת בריאות העם. הם חיים זה בצד זה, כשיש פה הסדר נוסף לסיטואציה הזאת.

דב חנין:

מה בעצם ההבדל האופרטיבי?

אביטל שטרנברג:

מומחי התוכן הם אנשי משרד הבריאות, אני מציעה שתפנו את השאלה אליהם.

דב חנין:

אוקיי, סליחה. אם כך, השאלה לגברתי היועצת המשפטית של משרד הבריאות. מה ההבדל האופרטיבי בין שני המצבים? למה בעצם הסמכות שיש לכם בפקודת בריאות העם – שאתם משתמשים בה לעתים נדירות, אבל אם תיתקלו במקרה מתאים, תשתמשו בה, נכון? - אז למה היא לא מספיקה? מה חסר לכם בסמכות הקיימת? פשוט בשביל להבין.

טליה אגמון:

שוב, הסמכות הקיימת בפקודת בריאות העם היא גם מנוסחת בצורה קצת ארכאית ומאוד מאוד כללית, ואנחנו לכן בין היתר משתמשים בה - - -

גלעד קרו:

תתקנו את הפקודה.

דב חנין:

אז תתקנו את הפקודה.

טליה אגמון:

זה גם יכול להיות, זה דבר שצריך לעשות, אבל אנחנו נמצאים - - -

היו"ר מירי רגב:

הבנתי, שמעתי. אני מקבלת את עמדת היועץ המשפטי של הוועדה, על זה אנחנו נצביע. נמשיך הלאה.

דוד אזולאי:

אבל אנחנו סומכים על משרד הבריאות שהוא יפעיל את סמכותו בעניין הזה?

היו"ר מירי רגב:

ברור. אם לא יפעיל, אז יש לו בעיה. הוא יצטרך לתת פתרונות כשהיו שם מחלות ודברים שהוא צריך לטפל בהם.

אני בעניין הזה מקבלת את העמדה. אם צריך לשנות תקנות, אז תשנו אותן, אין שום בעיה עם זה. ממשיכים בהקראה.

דב חנין:

אגב, הגיע הזמן באמת לשנות את פקודת בריאות העם לא רק בתחום הזה.

היו"ר מירי רגב:

לא, אין עכשיו דיון על פקודת בריאות העם. עכשיו נתחיל לדבר על פקודת העם? גם על זה אתה רוצה לדבר 100 שעות?

דב חנינו:

פקודת בריאות העם זה באמת חוק ארכאי.

מיכל רוזין:

הם ניסו לדחוף את התיקון.

היו"ר מירי רגב:

גלעד, הלאה.

גלעד קרו:

עמוד 8, סעיף קטן (ב), אנחנו מרחיבים פה את התקנות שקובע הסעיף הקטן לכלל תנאי העסקה ולא רק לעניין הגמול שיקבל שוהה עבור העסקתו.

מישר בן ציון:

בן ציון, שב"ס, ראש תחום חקיקה. יש לנו הערות לסעיף הזה.

היו"ר מירי רגב:

מה זה שב"ס? אין לנו פה הערות של שב"ס.

מישר בן ציון:

אבל זה סעיף - - -

היו"ר מירי רגב:

לא, לא, לא. המשרד לביטחון פנים, מה קורה פה? פתחנו את הדיון מחדש?

יואל הדר:

לא פתחנו. זה לא במהות של העניין. מה ששירות בתי הסוהר אומר – הוא העלה את זה קודם, אני לא הייתי מודע לזה ולא הייתי ער לזה.

היו"ר מירי רגב:

חבל שאתה לא מודע לזה לפני שבאים להצעת חוק.

יואל הדר:

את לא רוצה לשמוע אותי?

היו"ר מירי רגב:

רוצה. בגלל זה נתתי לך לדבר.

יואל הדר:

מה שאומרים, שתהיה גמישות. אנחנו לא נוגעים במהות של מה שנאמר פה, אלא הם חושבים, כדי שתהיה גמישות לשב"ס, לרדת מהרמה של התקנות להוראת מינהל של השב"ס.

תומר רוזנר:

אני מאוד מתפלא. אני מאוד מתפלא על ההצעה. הממשלה הציעה הצעת חוק לתעסוקת אסירים, הצעת חוק ממשלתית – לא בתקנות, אלא בתוספת לחוק את תנאי ההעסקה.

יואל הדר:

כי הם היו אסירים, אבל הם לא אסירים.

תומר רוזנר:

אז על אחת כמה וכמה.

יואל הדר:

לא עשיתם את הסוויץ'. הם לא אסירים.

היו"ר מירי רגב:

אווו, לא עשינו את הסוויץ'. שלום לך. שלום לך. הבנתי.

מיכל רוזין:

למה שמים עליהם סוהרים אם הם לא אסירים?

היו"ר מירי רגב:

בבקשה.

מישר בן ציון:

אתם גם יכולים לראות שמנהל המרכז הוסמך לפי החוק בסעיף 32(א)(3), להתקין הוראות בעניין "העסקת שוהים במרכז בעבודות תחזוקה ושירותים שוטפים", זאת אומרת שזה אמור להיות בהוראות ולא בתקנות.

תומר רוזנר:

לא, לא.

היו"ר מירי רגב:

לא מקבלת את עמדתכם. בבקשה.

דבורה ספיר אליעזר:

עורכת-דין דבי ספיר-אליעזר, משרד הכלכלה.

היו"ר מירי רגב:

טוב שהגעתם לדיונים לקראת ההצבעות.

מיכל רוזין:

מירי, למה פה אין אישור ועדת כנסת כלשהי? עבודה ורווחה, משהו.

דבורה ספיר אליעזר:

עורכת-דין דבי ספיר-אליעזר, משרד הכלכלה. הנושא של תנאי התעסוקה, שהוא נוסף לאחרונה, אנחנו מבקשים שזה יבוא בהתייעצות שר הכלכלה, כיוון שתנאי התעסוקה הם נשאבים מחוקי המגן, כפי שנעשה לא רק בחוק האסירים אלא בדפוסי העסקה אחרים שאין בהם יחסי עובד ומעביד, כמו לדוגמה בהעסקה של אנשים עם מוגבלות המועסקים כמשתקמים.

היו"ר מירי רגב:

מאה אחוז, הבנתי.

דבורה ספיר אליעזר:

רק לנוסח. שיהיה תנאי התעסוקה ולא תנאי העסקה כי העסקה זה משמיע יחסי עבודה. אנחנו מבקשים שזה יהיה תעסוקה.

תומר רוזנר:

לא, לא נכון. העסקה, גם קבלנים מעסיקים.

מיכל רוזין:

אפשר להגיש הסתייגויות לתיקונים שנעשו?

תומר רוזנר:

כן.

היו"ר מירי רגב:

המשרד לביטחון פנים.

יואל הדר:

מה שאנחנו אומרים פה, שמדובר על העסקה בתוך המתקן, לא מחוץ למתקן. מדובר על נושא של גינון, על מטבח. לא מדובר על משהו אחר, ולכן - - -

היו"ר מירי רגב:

עמדתכם מתקבלת. עמדת משרד הכלכלה לא מתקבלת. פעם הבאה תגיעו לכל הדיונים.

דבורה ספיר אליעזר:

גברתי, קודם כול, אנחנו מבקשים לשמור על הזכות להסתייג. שנית, בנושא הזה היינו בקשר עם משרד המשפטים ועם המשרד לביטחון פנים.

היו"ר מירי רגב:

אין בעיה, תסתייגו. אתם יכולים להסתייג, אתם לא צריכים לקבל את אישורי.

דבורה ספיר אליעזר:

חשבנו שהנושא הזה יבוא בהצעה אחרת.

דוד אזולאי:

משרד הכלכלה הוא חלק מהממשלה?

דבורה ספיר אליעזר:

כן, אבל זה לא עבר ועדת שרים.

היו"ר מירי רגב:

לא, לא, הם לא אחים כבר. הם לא אחים.

זבולון קלפה:

היו"ר מירי רגב:

זבולון, התעוררת.

זבולון קלפה:

ישבתי בשקט.

דוד אזולאי:

זבולון, אני רק שואל, לא ידעתי.

היו"ר מירי רגב:

חשבתי שרק זחאלקה מקפיץ אותך.

זבולון קלפה:

את יודעת שיש פה הרבה אינטרסים בסוף.

היו"ר מירי רגב:

ההצעה כמו שהיא מבחינתי מתקבלת. הלאה.

גלעד קרו:

עמוד 10, סעיף 32א, לעניין דמי הכיס. הממשלה מבקשת להבהיר ש"תשלום דמי כיס או מתן הטבה לפי סעיף זה לא ייחשבו כהכנסה לעניין פקודת מס הכנסה, ולא יחויבו במס לפי הפקודה האמורה".

היו"ר מירי רגב:

מצוין. שהם גם לא יצטרכו לשלם מס על זה.

תומר רוזנר:

יש לנו הערה נוספת שלא מופיעה בנוסח כרגע ואנחנו מבקשים להביא להכרעת הוועדה.

דב חנין:

למה כתוב רק פקודת מס הכנסה? יש היבטים מיסויים נוספים, למשל ביטוח לאומי.

קריאות:

היו"ר מירי רגב:

אבל זה צריך לבוא לאישור הוועדה. מה דיברנו?

תומר רוזנר:

לגבי הפיצויים.

היו"ר מירי רגב:

פיצויים. סליחה.

דב חנין:

השאלה שלי ברמה העניינית – בהחלט זה לא צריכה להיות הכנסה לפי פקודת מס הכנסה.

היו"ר מירי רגב:

אני לא רוצה שדמי הכיס האלה יורידו להם עוד מסים. תראה איך אנחנו לארגים אתם.

דב חנין:

לא, ברור. אז צריך להבהיר את זה, שזה לא רק מס הכנסה אלא כל מיסוי אחר – ביטוח לאומי וכדומה, דמי בריאות.

תומר רוזנר:

ביטוח לאומי הם לא חייבים, הם עדיין לא תושבים.

מיכל רוזין:

מע"מ על ירקות, פירות.

היו"ר מירי רגב:

מע"מ על ירקות ופירות זה לכל האזרחים, אז גם הם נהנים מזה.

קריאה:

מה עם דמי חנוכה?

תומר רוזנר:

הערה נוספת שלא מופיעה בנוסח ואנחנו מבקשים להביא אותה, בשל קוצר הזמן שכחנו לכלול אותה בהצעה והיא שנויה במחלוקת, אתם תצטרכו להכריע בה - הנושא של מיסוי הגמול שמקבלים השוהים במתקן.

דוד צור:

לא הגיע לרף הזה.

תומר רוזנר:

לא, לא. מכיוון שהם לא תושבים, הם אמורים להיות ממוסים מהשקל הראשון. משום מה, רשות המסים עומדת על כך שההכנסות האלה יהיו הכנסות חייבות במס.

דוד צור:

שיהיו חייבות?

תומר רוזנר:

שיהיו חייבות.

דב חנין:

הדמי כיס.

תומר רוזנר:

לא הדמי כיס.

דב חנין:

הגמול, הבנתי.

היו"ר מירי רגב:

אבל אנחנו עכשיו לא בגמול.

תומר רוזנר:

אני חוזר טיפה אחורה כי שכחנו להעיר את זה קודם.

דוד צור:

מתעקשים על זה?

תומר רוזנר:

הם מתעקשים על זה. אנחנו סבורים שלא רק שזה מטיל נטל ביורוקרטי מיותר על שירות בתי הסוהר - לערוך דיווחים, לנכות מסים וכולי – זה גם ינפח את התקציב.

דב חנין:

אולי שיוציאו חשבונות?

תומר רוזנר:

רשות המסים מתנגדת לכך.

היו"ר מירי רגב:

רשות המסים זה ברור.

אביטל שטרנברג:

אני חושבת שכדאי שמשדד האוצר יעדכן בעניין הזה כי מאז קרו כמה וכמה שינויים.

היו"ר מירי רגב:

תודה. משרד האוצר, בבקשה.

דב חנין:

תתייחסו גם להצעה של אישור חשבוניות.

אורי שיינן:

רשות המסים אמורה להגיע לפה בעוד חצי שעה ולהציג את העמדה שלה.

היו"ר מירי רגב:

זה כבר יהיה אחרי ההצבעות. אני שמחה שהם יגיעו אחרי ההצבעות, זה יפה.

אורי שיינן:

אז אני אעדכן לפחות במצב הדברים הנוכחי. לעניין הגמול, הוא לא יהיה פטור ממס, אבל מה שכן, רשות המסים צריכה לעשות עבודה קצת יותר מעמיקה, לבחון האם הם זכאים לנקודות זיכוי בגין היותם אנשים ששואים פה ובגין הזכות שלהם כתושבים, ולכן הם בכלל לא יגיעו לסף המס.

היו"ר מירי רגב:

בחיך. עובד יגיד בסוף. עובד בא כנציג השכונות, הוא צוחק.

קריאה:

רוצים לתת להם גם מענק לידה.

היו"ר מירי רגב:

הוא גם רוצה פטור מהגמול.

משה מזרחי:

הוא מבין שהם כבר מועסקים - - -

היו"ר מירי רגב:

מצחיק, הדבר הזה.

תומר רוזנר:

זה בדיוק החשש שלנו, שאנחנו מציעים שהוועדה תשקול אותו. ככל שניצור פה את האפשרות – ואנחנו שומעים עכשיו שגם הם ייחשבו כתושבים לעניין דיני המס – זו כבר התחלת התקבעות שלהם במקום.

היו"ר מירי רגב:

נכון.

תומר רוזנר:

ואנחנו חושבים שאם עמדת הממשלה היא שצריך לעשות אחרת, אנחנו מציעים לוועדה לשקול לפטור את התשלום הזה ממס.

היו"ר מירי רגב:

איזה גמול? לכמה הם יכולים להגיע? לאיזה גמול הם יכולים להגיע?

תומר רוזנר:

לפי מה שאנחנו מבינים, אנחנו מדברים על משהו שהוא פחות משכר מינימום.

דוד צור:

מדובר ב-14 שקלים ליום.

תומר רוזנר:

זה לאסירים, לא יודע אם ייתנו להם.

דוד צור:

אז ייתנו להם 15 שקלים.

היו"ר מירי רגב:

היועץ המשפטי, זה מוסיף תעסוקה לשב"ס? שב"ס.

דב חנין:

אם זה חשבוניות, חובת הניהול של הספרים היא עליהם.

עובד חוגי:

כל רואי חשבון גם להעסיק, חוץ מעורכי-דין - - -

עמית שטאובר:

עורך-דין עמית שטאובר, משרד האוצר. מדובר בסוגיה שיכולה להיות רלוונטית לאוכלוסיות נוספות, בהן גם לאזרחי ישראל שנמצאים בכל מיני מסגרות.

דב חנין:

רגע, גם לאזרחי ישראל יהיו - - -

היו"ר מירי רגב:

אל תתבלבל, הם לא אזרחים.

עמית שטאובר:

והיא הנותנת. אם לאזרחים אין הוראת פטור ממס הכנסה - - -

תומר רוזנר:

זה לא נכון. זה לא נכון.

עמית שטאובר:

שנייה. אם לאזרחים במסגרות מסוימות אין את הוראת הפטור הזו, ואת הדבר הזה צריך לבדוק ורשות המסים צריכה לבדוק, קל וחומר שאנחנו לא ניתן - - -

היו"ר מירי רגב:

למה הם לא בדקו עד היום?

עמית שטאובר:

לא ניתן את הוראת הפטור הזו כאן. רשות המסים, שהנציג שלה יגיע בהמשך, התחייבה לעשות בדיקה לגבי העניין הזה - -

קריאה:

אין זמן לבדוק.

עמית שטאובר:

- - אבל המדיניות הממשלתית היא לא לתת פטור מיוחד לעניין הזה. רשות המסים הגיעה.

היו"ר מירי רגב:

אני ממש מודה להם שהגיעו באיחור של 45 דקות.

משה זלמן פייגלין:

גברתי, זה באמת מגוחך. הרי מדובר כאן בסכומים שממילא, אם ייקחו מהם מס, יצטרכו להגדיל אותם כדי שהם יהיו שווים משהו.

דוד אזולאי:

המנגנון יעלה יותר.

משה זלמן פייגלין:

המנגנון יעלה הרבה יותר, וכמו שאמר היועץ המשפטי, המשמעות העמוקה וארוכת הטווח היא תחילת הקיבעון שלהם כאזרחים - - -

דוד אזולאי:

יש עוד דבר אחד. יש אסירים היום שמקבלים את אותם סכומים. מה דינם של אותם אסירים?

משה זלמן פייגלין:

שאלה מצוינת.

דוד אזולאי:

מה דינם?

היו"ר מירי רגב:

גם להם צריך להיות פטור.

קריאה:

הם לא מגיעים לסף המס.

קריאות:

- - -

היו"ר מירי רגב:

שמענו. אני לא פותחת לדיונים. מרשות המסים, אני נותנת לך אפשרות להגיב על העניין הזה.

דגנית חגי סעדון:

שמי דגנית חגי סעדון, מרשות המסים. אנחנו לא סבורים שצריך לתת פטור לעובדים זרים שנמצאים במתקן השהייה.

היו"ר מירי רגב:

לא עובדים זרים. מה קורה פה, תגידו, אתם לא יודעים? זה באמת יבוא בסוף לוועדה של מיכל.

קריאות:

דב חנין:

הם לא עובדים זרים. הם מבקשי מקלט, הם לא קשורים לעבודה.

היו"ר מירי רגב:

יש עובדים זרים, יש מהגרי עבודה שהם מסתננים, ויש פליטים. כדאי שלפחות פקידי הממשלה ידעו שיש שלוש אוכלוסיות.

דב חנין:

הם לא קשורים לענייני עבודה. הם מבקשי מקלט.

מיכל רוזין:

אבל היא קוראת להם מהגרי עבודה כל הזמן.

היו"ר מירי רגב:

בבקשה.

דגנית חגי סעדון:

אנחנו לא סבורים שמסתננים שנמצאים במרכז, צריכים לפטור אותם. גם עובדים חוקיים שהם היו מסתננים ועובדים בחוץ עם היתר, לא מקבלים כזה פטור. אין שום סיבה שהם יקבלו פטור - -

תומר רוזנר:

מתי גביתם לאחרונה מעובד כזה מס?

דגנית חגי סעדון:

- - ולא ידוע לנו, אנחנו לא נותנים כאלה פטורים לאוכלוסיות אחרות שמשתכרים מהכנסת עבודה

דוד אזולאי:

מה דינם של אסירים שיושבים היום בשב"ס? הם עובדים, הם מקבלים את אותם סכומים, מה אתם עושים אתם?

תומר רוזנר:

לא, אבל הם לא מגיעים לסף המס.

דגנית חגי סעדון:

קודם כול, הם לא מגיעים לשכר.

דוד אזולאי:

גם פה לא מגיעים.

דגנית חגי סעדון:

הם מקבלים את נקודות הזיכוי. אין שום סיבה, אנחנו לא רוצים ליצור תקדים.

תומר רוזנר:

להם אין נקודות זיכוי.

דגנית חגי סעדון:

אין שום סיבה, אף קבוצה באוכלוסייה לא מקבלת פטור ממס, שגם הם יקבלו פטור ממס.

דוד צור:

איזה תקדים יש פה?

תומר רוזנר:

אין פה שום תקדים.

היו"ר מירי רגב:

הם ממלאים טופס 106, המסתננים?

דוד צור:

בדרום תל-אביב אתם גובים שקל?

דגנית חגי סעדון:

מה זאת אומרת ממלאים טופס 106?

קריאות:

משה זלמן פייגלין:

שאלה מצוינת, דוד. את האנרגיות האלה ישקיעו בדרום תל-אביב סביב כל הדוכנים - - -

דב חנין:

גברתי היושבת-ראש, יש פה איזושהי אי הבנה.

רינה פרנקל:

אבל הם לא חוקיים.

דגנית חגי סעדון:

מי שעובד שם, המעסיק מנכה במקור, אלה שעובדים כחוק. הם עובדים זרים ולא מקבלים פטור, למה שאלה יקבלו פטור?

דוד צור:

גברתי היושבת-ראש.

היו"ר מירי רגב:

שיהיה פה שקט. דוד, בבקשה. חמש דקות אני דנה על זה וסוגרת את העניין.

דוד צור:

האם יש לך נתון על כמות הגבייה בחמש השנים האחרונות מהכלכלה השחורה שמתנהלת למשל בדרום תל-אביב על אותם מיליונים - אני אומר, מיליונים - כי ראינו איך זה מתנהל שם. האם בסופו של דבר מזה רשות המסים תיושע? איזה תקדים אמור להיווצר מחוק שהוא ממילא נוצר כדי לפתור סוגיה מאוד מסוימת?

משה זלמן פייגלין:

וזמנית.

דוד צור:

אז אני שואל האם אתם אוכפים את חוקי המסים על הכלכלה השחורה המתנהלת בדרום תל-אביב - לגבי השכרת דירות, ניהול בתי ברים וכן הלאה. אני רוצה לשמוע ממנה תשובה.

היו"ר מירי רגב:

רגע, היא תענה על הכול ביחד. מה קרה היום? לא דיברנו מספיק על החוק הזה? דב, קצר, תשובה ואני מסכמת.

דב חנין:

גברתי היושבת-ראש, יש כאן אי בהירות בעמדת הממשלה. בא לכאן שר הפנים והסביר פעם אחר פעם שמבחינתו - אגב, יש לי ויכוח אתו, אבל זו הייתה עמדת הממשלה - שמבחינתו, אחת מהמטרות של החוק הזה היא למנוע מאותם אנשים לעבוד בישראל.

היו"ר מירי רגב:

נכון.

דב חנין:

באה פה רשות המסים ואומרת - האנשים האלה הולכים לעבוד בישראל, ואנחנו צריכים למסות אותם.

הממשלה צריכה לדבר בקול אחד. אם יש עניין שהם עובדים בישראל, בואו נתייחס לזה ונסדיר את זה באופן מלא. אם הממשלה מעוניינת שהם לא יעבדו בישראל, שלא תגיד, הם לא עובדים בישראל חוץ מענייני מסים. לענייני מסים הם עובדים.

היו"ר מירי רגב:

דב, יש לך 100 שעות דיבור מיום שני. בבקשה.

דב חנין:

110, גברתי, אל תוריד לנו 10%.

מיכל רוזין:

יש לנו עוד הסתייגויות חדשות פה.

דגנית חגי סעדון:

לשאלה הראשונה לגבי נושא אכיפה נגד עובדים זרים שעובדים, אנחנו כרגע מגבשים תוכנית יחד עם כל גורמי האכיפה במדינת ישראל לגבי איך אנחנו מתנהלים מול אותם עובדים זרים. רוב העובדים שם לא מגיעים בכלל לסף המס.

יש כל מיני שאלות של חיובים – האם לפתוח תיק או לא לפתוח – יש כל מיני שאלות שעולות ומתבהרות בשלב הזה במסגרת פנים-ממשלתית, כשכרגע אנחנו יושבים על המדוכה ומנסים לפתור את זה בעקבות כל המצב שנוצר. זה לשאלתך.

לשאלה השנייה, אם תוכל להבהיר אותה, אני אשמח לענות לך.

היו"ר מירי רגב:

סליחה. תודה לך.

דב חנין:

אני לא מבין את התשובה. אני באמת לא מבין את התשובה.

עובד חוגי:

--- עורכי דין, רואי חשבון ---

היו"ר מירי רגב:

עובד, על הכול יש לך מה להגיד. יואל.

יואל הדר:

כפי שאני מבין את החלטת הממשלה, אנחנו לא רואים את זה בתור עבודה בישראל כי אסור להם לעבוד בישראל. מדובר על איזה סוג של העסקה, אחרת נצטרך לשלם להם דמי הבראה, פיצויי פיטורין וכל שאר התנאים הסוציאליים.

היו"ר מירי רגב:

עמדת הוועדה שאני עומדת בראשה התקבלה, והיועץ המשפטי אישר אותה. יהיה פטור מתגמול. אתם תוסיפו עוד קצת מע"מ על דברים אחרים, תכניסו כסף לקופת המסים.

דגנית חגי סעדון:

אבל אין שום סיבה ---

היו"ר מירי רגב:

אין שום סיבה, טוב שנזכרתם להגיע לדיון האחרון.

דב חנין:

תסתייגו. אתם יכולים להסתייג.

היו"ר מירי רגב:

תהיו מקצועיים, תגיעו מראש, תביעו את עמדתכם לא ביום ההצבעות. כרגע לא שכנעתם אותי ולכן יש פטור על הגמול.

תומר רוזנר:

לא פטור. זה לא ייחשב הכנסה.

היו"ר מירי רגב:

הגמול לא ייחשב כהכנסה.

יואל הדר:

לא ייחשב כתעסוקה. לא ייחשב כתעסוקה לכל הדברים האחרים.

היו"ר מירי רגב:

כל העמדה שלהם לא התקבלה.

יואל הדר:

אבל שיהיה כתוב במפורש.

מיכל רוזין:

זאת אומרת, מה שכתוב פה, זה מה שנשאר.

היו"ר מירי רגב:

נכון.

יואל הדר:

שיהיה ברור שהוא לא יצטרך לשלם את כל - - -

היו"ר מירי רגב:

למה אתה שואל שאלות בומרנג כל הזמן?

גלעד קרו:

כתבת שלא יהיו יחסי עובד-מעביד.

היו"ר מירי רגב:

תאמין לי, אם לי זה ברור, זה ברור. ממשיכים להקריא.

גלעד קרו:

עמוד 15, סעיף קטן (ב).

מיכל רוזין:

אבל יש תיקונים בדרך.

גלעד קרו:

זה תיקוני נוסח. אנחנו מבהירים פה שאמצעי המשמעת המפורטים בסעיף הם אמצעי המשמעת היחידים שניתן לנקוט נגד שוהה, ואנחנו מוסיפים בסוף הסעיף אמצעי משמעת נוסף, שהוא שלילת דמי הכיס או ההטבה, כולם או חלקם – זה רק הבהרה.

היו"ר מירי רגב:

זה כבר סוכם אז. אוקיי. הלאה.

גלעד קרו:

בסעיף קטן (ג), לעניין קביעת גובה הפיצויים.

מיכל רוזין:

אבל איזה הטבות? אמרנו שנדבר על איזה הטבות. למשל, האם אפשר למנוע מהם, אוכל זה גם הטבה. איזה הטבה?

היו"ר מירי רגב:

לא. נו, באמת.

מיכל רוזין:

או לראות רופא.

היו"ר מירי רגב:

אוכל רק ממך וממני ימנעו, כדי שנרזה. באמת, נו.

דב חנין:

הטבות כמשמעותן בסעיף - - -

קריאות:

- - -

מיכל רוזין:

לראות רופא זה הטבה.

היו"ר מירי רגב:

לראות רופא זה לא הטבה. אוכל זה לא הטבה.

מיכל רוזין:

אז מהי הטבה?

היו"ר מירי רגב:

הטבה זה דמי כיס. הטבה זה ביקור שלך אצלו.

תומר רוזנר:

לא. ביקור לא.

מיכל רוזין:

גם זה אמרו שלא.

גלעד קרו:

רק הדמי כיס.

היו"ר מירי רגב:

רק דמי כיס זה הטבה.

מיכל רוזין:

אז מה זה "או הטבה"? למה כתוב "שלילת דמי הכיס או ההטבה"?

תומר רוזנר:

אני אסביר. יש כאן הפניה לסעיף 32א, שעניינו דמי כיס או הטבה אחרת שתבוא במקומה. הכוונה של הממשלה, כפי שהיא הוצהרה, היא שהדמי כיס יינתנו או בכסף מזומן או בשוברים שיוכלו להיות ממומשים כנגד טובין ושירותים אחרים.

אותן הטבות יוכלו להיות נשללות כאמצעי משמעת. זאת אומרת, לא מדובר על הטבות אחרות שניתנות לפי החוק.

דוד אזולאי:

למה אי-אפשר לקבל את רשימת ההטבות?

היו"ר מירי רגב:

לא, לא, אנחנו עכשיו לא דנים.

מיכל רוזין:

אני מסתכלת על 32 א, ורשום פה גם "דמי הכיס או ההטבה". לא רשום פה מה זה ההטבה.

תומר רוזנר:

ההטבה היא במקום דמי כיס.

היו"ר מירי רגב:

הלאה.

גלעד קרו:

סעיף קטן (ג), לעניין קביעת גובה הפיצויים שניתן יהיה לחייב בהם את המסתנן.

דב חנין:

אני רק מציע. אם מה שהיועץ המשפטי אמר מדויק, וכמנהגו הוא מדייק, אני חושב שהניסוח היותר נכון – שלילת דמי הכיס או ההטבה כמשמעותם בסעיף 32א.

היו"ר מירי רגב:

כתוב: כולם או חלקם, שניתנו לפי סעיף 32יא. זה כתוב לך, דב.

מיכל רוזין:

גם 32יא זה לא ברור.

דב חנין:

שני הסעיפים הם לא ברורים.

מיכל רוזין:

הם לא ברורים. כדאי אולי לדייק, כי אחרת סוהר יחליט שהטבה זה יכול להיות משהו אחר.

תומר רוזנר:

לא, לא. יש הפניה ברורה. אם אתם רוצים שהממשלה גם תבהיר זאת לפרוטוקול, אפשר לבקש את זה.

דב חנין:

אז כדאי שהממשלה תבהיר את זה לפרוטוקול לפחות.

היו"ר מירי רגב:

אביטל.

דב חנין:

אביטל, אנא תצהירי לפרוטוקול.

היו"ר מירי רגב:

תבהירי את זה לפרוטוקול, שהכוונה בהטבה זה דמי כיס או שוברים.

דב חנין:

אנחנו בסעיף 32יט רבתי.

אביטל שטרנברג:

שווה-כסף, בעין.

דב חנין:

לא. גברתי, ההבהרה שאנחנו מבקשים שתבהירי לפרוטוקול, שאותה שלילה שמדברים בה בסעיף 32יט רבתי, (ב) קטן, היא של הטבה אך ורק כמשמעה לפי סעיף 32יא רבתי.

מיכל רוזין:

וגם שההטבה היא תשלום בעין ולא תשלום - - -

אביטל שטרנברג:

זה ברור. ובכל מקרה אני רוצה להבהיר לפרוטוקול שהדברים שציננה קודם חברת כנסת רוזין, כגון טיפול רפואי, אוכל וכולי - -

מיכל רוזין:

ביקורים.

אביטל שטרנברג:

- - בוודאי שלא מדובר בהטבה. אלו צרכים בסיסיים.

קריאה:

גם חופש זה צרכים בסיסיים.

היו"ר מירי רגב:

מאה אחוז. חברים, בואו נמשיך הלאה.

גלעד קרו:

סעיף קטן (ג), שוב אני חוזר, אנחנו מציעים שקביעת גובה הפיצויים תהיה באישור ועדת הפנים והגנת הסביבה.

היו"ר מירי רגב:

של הכנסת. הלאה.

גלעד קרו:

עמוד 16, סעיף קטן (ד), אנחנו רק מבהירים פה לגבי סמכויות בית-הדין לביקורת משמורת, שיחולו הוראות סעיפים 30 ו-130 לעניין זה, בשינויים המחויבים.

בעמוד 20, אנחנו מציעים להוסיף סעיפים קטנים (ו) ו-(ז) לעניין סמכויות הממונה להעביר מסתנן חזרה למשמורת סגורה. סעיף קטן (ו): "לא יינתן צו לפי סעיף זה נגד שוהה לאחר שחלפה שנה מיום שתם ביצוע המעשה שבשלו ניתן היה להוציא צו כאמור."

סעיף קטן (ז): "ממונה ביקורת הגבולות לא יורה על העברה למשמורת לתקופה העולה על התקופה הארוכה ביותר מבין התקופות המנויות בסעיף זה לגבי כל הפרה של הוראות פסקאות (1) עד (7) של סעיף קטן (א), בשל מעשה אחד המהווה הפרה של יותר מאחת ההוראות האמורות."

מיכל רוזין:

תסביר את זה בבקשה.

תומר רוזנר:

למשל, אדם שברח ובדרך עשה חבלה בגוף, לכאורה אפשר להטיל עליו עונש גם על זה וגם על זה. הכוונה להבהיר שלא יטילו עליו עונשים מצטברים אלא את העונש המרבי שאפשר מביניהם.

היו"ר מירי רגב:

הלאה.

גלעד קרו:

בסעיף קטן (ח), כמו שדיברנו קודם, קיצור המועדים להגעה לבית-הדין לביקורת משמורת, מעשרה ימים לשבעה ימים.

בסעיף 32כא, ממונה על בירור פניות השוהים במרכז, מוצע שניתן יהיה למנות את הממונה בין מקרב עובדי משרד הפנים ובין מקרב הציבור.

היו"ר מירי רגב:

זה מה שביקשנו, שיהיה כאן משרד שבעצם יכול לבקר את פעילות הנציב של השב"ס. ביקשנו שיהיה גורם לא מהשב"ס שיבקר אלא מטעם משרד הפנים, אני חושבת שהיה חשוב להכניס את זה ואני שמחה שזה התקבל והכניסו את זה.

גלעד קרו:

בסעיף קטן (ב) אנחנו מוסיפים ששר הפנים יקבע הוראות גם לעניין דרכי הטיפול בפניות. בסעיף קטן (ג): "הממונה ידווח לשר הפנים אחת לשישה חודשים על פעולותיו בעניין טיפול בפניות כאמור בסעיף קטן (א); שר הפנים ימסור דיווח כאמור לוועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, סמוך לאחר קבלתו."

דוד אזולאי:

מה זה סמוך? כמה זמן? שנה?

גלעד קרו:

סמוך זה זמן סביר.

דוד אזולאי:

מה זה סמוך? זה יכול להיות יום, יכול להיות שבוע ויכול להיות חודש. מה זה סמוך? אני מבקש להגדיר את זה.

גלעד קרו:

אנחנו לא רוצים להגביל ממש בימים את שר הפנים.

דוד אזולאי:

אל תגביל אותו בימים. תקבע – תוך 30 יום. זמן סביר. תוך 30 יום שידווח לוועדה.

תומר רוזנר:

מה עמדת הממשלה?

ערן דויד:

זמן סביר. זה ככה - - -

דוד אזולאי:

מה זה זמן סביר? אני מכיר זמן סביר של שנה, ואנחנו מכירים זמן סביר של שבוע.

ערן דויד:

זמן סביר, זה לא חידוש.

היו"ר מירי רגב:

נראה איך אנחנו - - -

גלעד קרו:

32כב, אנחנו מוסיפים פה - - -

מיכל רוזין:

בירור פניות, זה גם יהיה על החלטת פקיד משרד הפנים, נכון?

היו"ר מירי רגב:

כן. הלאה. השר לביטחון פנים.

גלעד קרו:

אנחנו מציעים להוסיף שקביעת ההוראות לעניין שהות משפחות, נשים וילדים במרכז תהיה באישור ועדת הפנים, ואנחנו מבהירים בנוסח שגם נשים נכנסות פה, לא רק משפחות וילדים.

היו"ר מירי רגב:

זה שינוי, באישור ועדת הפנים לעניין הזה. אנחנו בסך הכול לא הבאנו הרבה תקנות לאישור ועדת הפנים משום שבאמת רצינו שהמתקן יוכל להתנהל, והגורמים הביצועיים יעשו את עבודתם ולא יצטרכו להגיע לכנסת. אבל עם זאת, בגלל שהנושא הזה רגיש – ילדים ונשים, כן הפרדה, לא הפרדה, כן מפרידים משפחות, לא מפרידים משפחות – כאן זה יגיע לאישור ועדת הפנים, וזה אחד הדברים שהיה לנו חשוב, זה אכן נכנס לחוק.

גלעד קרו:

תיקון אחרון, בעמוד 22, בסעיף 13, לעניין תיקון חוק איסור הלבנת הון, יש קצת שינוי מהנוסח שמופיע בפניכם: "בחוק איסור הלבנת הון (הוראת שעה), התשע"ג–2013, בסעיף 1, ברישה, במקום "עד תום שנה מהמועד האמור" יבוא "עד תום שנה וחצי מיום תחילתו של חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 4 והוראת שעה), התשע"ד–2013."

היו"ר מירי רגב:

פה הגענו לגישור ולהתאמה עם הממשלה. רצו שלוש שנים, אנחנו רצינו שנה, אז הגענו למצב אמצע. יופי, תודה לאל, גמרנו עם זה.

אנחנו מתחילים בהצבעות. כמובן, קואליציה מפילה את כל ההסתייגויות, ולאחר מכן אנחנו מצביעים על החוק כולו.

דב חנין:

אני מבקש, גברתי, אם אפשר להביא לנו העתק של החוק המקורי, שיהיה בפנינו בזמן ההקראות.

היו"ר מירי רגב:

לא. אנחנו ועדת הפנים והגנת הסביבה. אנחנו משתדלים, ברגע שמחלקים לכם את ה"כחולים", לא להדפיס את זה עוד פעם.

דב חנין:

לא, זה לא ה"כחולים".

היו"ר מירי רגב:

חבר'ה, תביאו את החוקים אתכם.

דב חנינו:

לא, זה החוק המקורי.

היו"ר מירי רגב:

אי-אפשר, זה המון דפים, זה ממש חבל.

דב חנינו:

אבל אף פעם לא קיבלנו את החוק המקורי.

היו"ר מירי רגב:

קיבלנו אותו.

דוד אזולאי:

גברתי היושבת-ראש, אני מבקש לשאול מתי אפשר להגיש הסתייגויות.

היו"ר מירי רגב:

כבר הגישו את כל ההסתייגויות.

דוד אזולאי:

לא, על התיקונים שהיו פה היום.

היו"ר מירי רגב:

מתי מגישים הסתייגויות?

תומר רוזנר:

עכשיו.

היו"ר מירי רגב:

עכשיו. מי שרוצה להגיש הסתייגויות, נא להגיש אותן עכשיו. אנחנו עוברים להצבעה.

מיכל רוזין:

אבל אנחנו רוצים להגיש אותן.

תומר רוזנר:

בואו נצביע על מה שיש, ואחר כך בזמן ההצבעות תוכלו להכין את ההסתייגויות.

היו"ר מירי רגב:

טוב. בבקשה. כולם כאן? אנחנו גמרנו לדון בעניין המסים.

דגנית חגי סעדון:

אני רוצה להגיש הסתייגות בשם רשות המסים ומשרד האוצר.

תומר רוזנר:

שהשר יגיש.

היו"ר מירי רגב:

שהשר יגיש הסתייגות.

דגנית חגי סעדון:

שיירשם בבקשה.

היו"ר מירי רגב:

בסדר, שהשר יגיש הסתייגות.

תומר רוזנר:

אנחנו מניחים את זה בעוד שעתיים, שייקחו את זה בחשבון.

היו"ר מירי רגב:

בסדר. שהשר יגיש הסתייגות.

אנחנו מתחילים עם ההסתייגות. בבקשה, גלעד.

גלעד קרו:

השאלה אם הם רוצים להצביע ביחד.

דב חנין:

אחת-אחת.

היו"ר מירי רגב:

נו, באמת. דב, יש לך במליאה 100 שעות. יש לנו ב-11:00 מליאה. בוא נצביע. דיברת על כל ההסתייגות במהלך הדיונים. באמת, אתה חבר ועדה, אנחנו הולכים לקראתך בכל מה שצריך. עכשיו להתחיל להצביע אחת-אחת? כל ההסתייגות ביחד. אם יש לך שתיים-שלוש הסתייגות שהן מאוד מאוד חשובות לך, אז נצביע על זה, אבל למה אחת-אחת עכשיו? אני חושבת שזה לא ראוי. במערכת שיתוף הפעולה בינינו זה לא נכון, אבל בבקשה.

גלעד קרו:

מכיוון שאנחנו מספרנו את כל ההסתייגות שהוגשו עד היום, אני מציע שנציין מספר הסתייגות, והצבעה.

היו"ר מירי רגב:

בבקשה.

גלעד קרו:

זה מופיע בפני חברי הכנסת, ההסתייגות עצמה.

היו"ר מירי רגב:

איפה ההסתייגויות?

תומר רוזנר:

בעמוד 23 ואילך.

היו"ר מירי רגב:

הסתייגות 1. מי בעד, מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 3

נגד – 5

נמנעים – 2

הסתייגות מספר 1 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה ללפני סעיף 1 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

3 בעד, נא לרשום את השמות שלהם – חברי הכנסת דב חנין, משה מזרחי, מיכל רוזין. נגד – 5, שניים נמנעים. ההסתייגות לא התקבלה.

עמוד 23, הסתייגות 2, קבוצת חד"ש, קבוצת מרצ וקבוצת העבודה. מי בעד ההסתייגויות של חד"ש? מי נגד?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 3

נגד – 5

נמנעים – 1

הסתייגות מספר 2 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לאחר סעיף 1 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

3 בעד, נגד – 5. יפעת, אני מבינה שאת לא מצביעה היום.

יפעת קריב:

אני רואה שבינתיים אתם - - -

היו"ר מירי רגב:

אז תצאי החוצה. אם את לא מצביעה, תצאי החוצה.

מיכל רוזין:

למה? זכותה להיות פה.

יפעת קריב:

סליחה. אני צריכה לצאת החוצה כי אני לא מצביעה?

היו"ר מירי רגב:

1 נמנע. עמוד 24, הסתייגות 3, קבוצת חד"ש, קבוצת מרצ וקבוצת העבודה מציעות. מי בעד? מי נגד?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 3

נגד – 6

נמנעים – 2

הסתייגות מספר 3 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לאחר סעיף 1 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 3, נגד – 6, נמנעים – 2. הסתייגויות של קבוצת חד"ש, מרצ, קבוצת העבודה. הסתייגות 4. סעיף 1א. מי בעד ההסתייגות?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 3

נגד – 6

נמנעים – 2

הסתייגות מספר 4 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לאחר סעיף 1 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 3, נגד – 6, נמנעים – 2. ההסתייגות לא התקבלה. קבוצת חד"ש, קבוצת מרצ, קבוצת העבודה מציעות – הסתייגות מספר 5, סעיף 1א.

הצבעה

בעד ההסתייגות – 3

נגד – 6

נמנעים – 2

הסתייגות מספר 5 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לאחר סעיף 1 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 3, נגד – 6, נמנעים – 2. ההסתייגות נפלה.

גלעד קרו:

הסתיוגות 6 היא של חברת הכנסת איילת שקד.

תומר רוזנר:

עמוד 25, הסתייגות מספר 6, של חברת הכנסת איילת שקד.

היו"ר מירי רגב:

חברת הכנסת איילת שקד מציעה – מאסר של שלוש שנים.

זבולון קלפה:

על מי שמוסר מידע מוטעה.

היו"ר מירי רגב:

על מי שמוסר מידע מוטעה. אנחנו מדברים על שנה. מי בעד ההסתייגות של חברת הכנסת איילת שקד?

דוד אזולאי:

אני מבקש להצטרף להסתייגות של חברת הכנסת איילת שקד.

יעקב אשר:

גם אני.

היו"ר מירי רגב:

אוקיי. חבר הכנסת דוד אזולאי וחבר הכנסת יעקב אשר - - -

דוד אזולאי:

כל סיעת ש"ס מצטרפת.

היו"ר מירי רגב:

ש"ס ויהדות התורה מצטרפות להסתייגות של חברת הכנסת איילת שקד. מי בעד ההסתייגות?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 6

נמנעים – 1

הסתיוגות מספר 6 של חברת הכנסת איילת שקד, קבוצת סיעת ש"ס וקבוצת סיעת יהדות התורה
לאחרי סעיף 3 לא נתקבלה.היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 6, נמנעים – 1, חבר הכנסת עמאר נמנע. ההסתייגות נפלה.

גלעד קרו:

הסתתיגות 7, של חברי הכנסת איילת שקד וזבולון קלפה.

היו"ר מירי רגב:

זבולון קלפה ואיילת שקד, הסתייגות 7. עמוד 25. מי בעד ההסתייגות של איילת שקד וזבולון קלפה?

דוד אזולאי:

אני מבקש גם כאן להצטרף.

יעקב אשר:

גם.

היו"ר מירי רגב:

ש"ס ויהדות התורה מצטרפים להסתייגות.

קריאה:

אפשר לחזור מה הייתה ההסתייגות?

היו"ר מירי רגב:

סעיף 29א, מה אומר הסעיף?

גלעד קרו:

מציעים להוסיף ששר הפנים יקים במשרד הפנים מרשם שיכלול פרטים מזהים הנוגעים למסתנן, ובכלל זה: שמו, תאריך לידתו, מדינת מוצאו, מקום מגוריו.

היו"ר מירי רגב:

אתם מצטרפים?

דוד אזולאי:

כן.

היו"ר מירי רגב:

ש"ס ויהדות התורה. מי בעד ההסתייגות? מי נגד ההסתייגות?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 5

נגד – 6

נמנעים – אין

הסתייגות מספר 7 של חברי הכנסת איילת שקד וזבולון קלפה, קבוצת סיעת ש"ס וקבוצת סיעת יהדות התורה לאחר סעיף 3 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 5, נגד – 6. ההסתייגות נפלה. הסתייגות 8 של חבר הכנסת זבולון קלפה, תיקון סעיף 30: "בכל מקום, אחרי "שר הביטחון" יבוא "או שר הפנים", אחרי "ששר הביטחון" יבוא "או שר הפנים".

תומר רוזנר:

מה שהוא מציע זה שגם שר הפנים יוכל להוציא צווי גירוש. כרגע זה רק שר הביטחון.

היו"ר מירי רגב:

רק שר הביטחון יכול להוציא צו גירוש.

דוד אזולאי:

אני מבקש גם כאן להצטרף להסתייגותו של חבר הכנסת זבולון קלפה.

היו"ר מירי רגב:

אוקיי. ש"ס ויהדות התורה מצטרפים.

דוד צור:

מה אמר שר הפנים על זה?

היו"ר מירי רגב:

שר הפנים לא רוצה את זה, הוא אומר שהוא לא צריך את זה, אבל הוא אומר שזה באמת באחריות – גם מבחינה חוקית – החוק מאפשר את זה לשר הביטחון. אני לא רוצה עכשיו להכניס לנושאים ביטחוניים גם את שר הפנים, זה לא מעניינו. אני חושבת שזה לא נכון להכניס את זה. מי בעד ההסתייגות?

יעקב אשר:

תוריד את יהדות התורה בעניין הזה.

היו"ר מירי רגב:

מי נגד ההסתייגות?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 2

נגד – 7

נמנעים – 1

הסתייגות מספר 8 של חבר הכנסת זבולון קלפה וקבוצת סיעת ש"ס לאחר סעיף 4 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 2, נגד – 7, אחד נמנע. ההסתייגות נפלה. קבוצת חד"ש, קבוצת מרצ וקבוצת העבודה, לסעיף 5, הסתייגות מספר 9. מי בעד ההסתייגות? מי נגד ההסתייגות? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 3

נגד – 7

נמנעים – 2

הסתייגות מספר 9 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 5 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 3, נגד – 7, נמנעים – 2.

זבולון קלפה:

אני רוצה להוסיף הערה לגבי הסעיף של השנים-עשר חודשים. במקום שנה, להוסיף 18 חודשים. מדובר על סעיף 5.

היו"ר מירי רגב:

סעיף 5, כבר הצבענו עליו.

זבולון קלפה:

עכשיו הצבענו עליו, הרגע. היה לנו שם שנה. במקום שנה, אני אומר: 18 חודשים.

היו"ר מירי רגב:

גמרנו עם זה, אנחנו בסעיף 10.

תומר רוזנר:

הוא מציע הסתייגות חדשה עכשיו.

היו"ר מירי רגב:

זו הסתייגות חדשה, זבולון. לסעיף 5, קבוצת חד"ש, קבוצת מרצ וקבוצת העבודה מציעות את סעיף 10. מי בעד? מי נגד?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 3

נגד – 6

נמנעים – 2

הסתייגות מספר 10 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 5 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 3, נגד – 6, נמנעים – 2. ההסתייגות נפלה. קבוצת חד"ש, קבוצת מרצ וקבוצת העבודה לסעיף 5, הסתייגות 11: בסעיף 30א. מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 3

נגד – 6

נמנעים – 2

הסתייגות מספר 11 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 5 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 3, נגד – 6, נמנעים – 2. קבוצת חד"ש, מרצ, קבוצת העבודה, סעיף 12. מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 3

נגד – 7

נמנעים – 2

הסתייגות מספר 12 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 5 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 3, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות נפלה. חד"ש, מרצ, העבודה, סעיף 13. מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 3

נגד – 7

נמנעים – אין

הסתייגות מספר 13 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 5 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 3, נגד – 7, אין נמנעים. חד"ש, מרצ, העבודה, סעיף 14. מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 2

נגד – 7

נמנעים – אין

הסתייגות מספר 14 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 5 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 2, נגד – 7, אין נמנעים. ההסתייגות לא התקבלה. חד"ש, מרצ, העבודה, סעיף 15. מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 3

נגד – 6

נמנעים – 2

הסתייגות מספר 15 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 5 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 3, נגד – 6, נמנעים – 2. ההסתייגות לא התקבלה. חד"ש, העבודה ומרצ, סעיף 16. מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 2

נגד – 6

נמנעים – 2

הסתייגות מספר 16 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 5 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 2, נגד – 6, נמנעים – 2. ההסתייגות לא התקבלה. הסתייגות 17, של חד"ש, העבודה ומרצ. מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 3

נגד – 7

נמנעים – 2

הסתייגות מספר 17 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 5 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 3, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות לא התקבלה. חד"ש, מרצ, העבודה, הסתייגות 18. מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 3

נגד – 7

נמנעים – 2

הסתייגות מספר 18 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 5 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 3, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות לא התקבלה. חד"ש, מרצ, העבודה, הסתייגות 19. מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 3

נגד – 7

נמנעים – 2

הסתייגות מספר 19 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 5 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 3, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות לא התקבלה. הסתייגות 20. מי בעד ההסתייגות? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 3

נגד – 6

נמנעים – 2

הסתייגות מספר 20 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 5 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

3 בעד ההסתייגות, 6 נגד, 2 נמנעים. ההסתייגות לא התקבלה. הסתייגות 21, מי בעד ההסתייגות? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 3

נגד – 6

נמנעים – 2

הסתייגות מספר 21 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 5 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 3, נגד – 6, נמנעים – 2. ההסתייגות לא התקבלה. ההסתייגות לחלופין: הסעיף – יימחק. מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 3

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות לחלופין של הסתייגות מספר 21, של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 5 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 3, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות לא התקבלה. הלאה, הסתייגות של חברת הכנסת איילת שקד.

זבולון קלפה:

אנחנו מושכים את זה.

דב חנין:

רגע, אני מבקש להעלות את ההסתייגות של חברת הכנסת איילת שקד, הסתייגות 22.

היו"ר מירי רגב:

אבל היא משכה אותה.

דב חנין:

אני מבקש - - -

תומר רוזנר:

כהסתייגות שלך?

דב חנין:

כן. הסתייגות שלי.

היו"ר מירי רגב:

במקום חברת הכנסת איילת שקד, הסתייגות של חבר הכנסת דב חנין, הסתייגות מספר 22.

דב חנין:

דב חנין, קבוצת חד"ש.

היו"ר מירי רגב:

אז כרגיל, דב פלוס חד"ש.

מיכל רוזין:

מרצ מצטרפת.

היו"ר מירי רגב:

פלוס מרצ. העבודה מצטרפת אליהם?

דוד אזולאי:

גם ש"ס.

קריאה:

כן.

היו"ר מירי רגב:

העבודה וש"ס. מי בעד ההסתייגות? מי נגד ההסתייגות? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 1

הסתייגות מספר 22 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ, קבוצת סיעת העבודה וקבוצת סיעת ש"ס לסעיף 5 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 1. ההסתייגות נפלה. סעיף 6, קבוצת חד"ש, מרצ וקבוצת העבודה, ההסתייגות 23. מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 3

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות מספר 23 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 5 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 3, 7 נגד ההסתייגות, נמנעים – 2. ההסתייגות מספר 23 לא התקבלה. לחלופין. מי בעד הלחלופין? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 3

נגד – 6

נמנעים – 2

ההסתייגות לחלופין של ההסתייגות מספר 23, של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 5 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 3, נגד – 6, נמנעים – 2. ההסתייגות לא התקבלה. לסעיף 8, קבוצת חד"ש, קבוצת מרצ וקבוצת העבודה. ההסתייגות 24. מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 3

נגד – 6

נמנעים – 2

ההסתייגות מספר 24 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 3, נגד – 6, נמנעים – 2. ההסתייגות לא התקבלה. ההסתייגות מספר 25. מי בעד ההסתייגות? מי נגד? מי נמנע? חבר הכנסת גנאים, אתה לא יכול להצביע.

מסעוד גנאים:

במקום טלב אבו עראר.

מיכל רוזין:

שימו לב, הוספנו פה את שר הרווחה. סך הכול הוספנו פה את שר הרווחה.

יפעת קריב:

זה במקום השר לביטחון פנים.

מיכל רוזין:

לא. בנוסף.

קריאות:

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 6

נמנעים – 2

הסתייגות מספר 25 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

4 בעד, 6 נגד, 2 נמנעים. ההסתייגות לא התקבלה. הסתייגות 26, מי בעד ההסתייגות? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 6

נמנעים – 2

הסתייגות מספר 26 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 6, נמנעים – 2. ההסתייגות לא התקבלה. הסתייגות 27, מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 1

הסתייגות מספר 27 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 1 בלבד, חבר הכנסת אשר איננו כאן. הסתייגות 27 נפלה. הסתייגות 28, מי בעד ההסתייגות? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 3

נגד – 7

נמנעים – 1

הסתייגות מספר 28 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 3, נגד – 7, נמנעים – 1. ההסתייגות נפלה. הסתייגות 29, מי בעד ההסתייגות? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 1

הסתייגות מספר 29 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 1. ההסתייגות לא התקבלה. הסתייגות 30, מי בעד ההסתייגות? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

הסתייגות מספר 30 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות לא עברה. הסתייגות 31, מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 8

נמנעים – 1

הסתייגות מספר 31 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 8, נמנעים – 1. ההסתייגות נפלה. הסתייגות 32, מי בעד ההסתייגות? מי נגד ההסתייגות? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 5

נמנעים – 2

הסתייגות מספר 32 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 5, נמנעים – 2. ההסתייגות נפלה. הסתייגות 33, מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 6

נמנעים – 2

הסתייגות מספר 33 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 6, נמנעים – 2. ההסתייגות נפלה. הסתייגות 34, מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 8

נמנעים – 1

הסתייגות מספר 34 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 8, נמנעים – 1. ההסתייגות לא התקבלה. הסתייגות 35, מי בעד ההסתייגות? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 1

הסתייגות מספר 35 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 1. ההסתייגות לא התקבלה. הסתייגות 36, מי בעד ההסתייגות? מי נגד ההסתייגות? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 6

נמנעים – 1

הסתייגות מספר 36 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 6, נמנעים – 1. ההסתייגות לא התקבלה. הסתייגות מספר 37, מי בעד ההסתייגות? מי נגד ההסתייגות? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 1

ההסתייגות מספר 37 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 1. ההסתייגות לא התקבלה.

דב חנין:

זו הצעה, גברתי. זה עדיין לא ההסתייגות.

תומר רוזנר:

לאור הערתו של חבר הכנסת חנין, אני הבהרתי בתחילת הדיון שאנחנו כתבנו - - -

היו"ר מירי רגב:

את כל ההצעות כהסתייגות.

תומר רוזנר:

כהסתייגויות, לשם הנוחות בלבד.

היו"ר מירי רגב:

למען הנוחות, אחר כך תוכל להעביר את זה כהצעה.

דב חנין:

לא. עכשיו זה הצעה.

תומר רוזנר:

עכשיו זה הצעה. אם זה לא מתקבל, זה הופך להסתייגות.

היו"ר מירי רגב:

אוקיי. אז עכשיו צריך - - -

דב חנין:

לקרוא לזה הצעה.

היו"ר מירי רגב:

הצעה 37 לא התקבלה. הצעה 38, מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 8

נמנעים – 1

הסתייגות מספר 38 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 8, נמנעים – 1. הצעה 38 לא התקבלה.

תומר רוזנר:

ותהפוך להסתייגות.

היו"ר מירי רגב:

ותהפוך להסתייגות. הסתייגות 39, מי בעדה?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

הסתייגות מספר 39 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. הסתייגות 39 לא התקבלה. הסתייגות מספר 40, מי בעד ההסתייגות?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 1

הסתייגות מספר 40 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 1. ההסתייגות לא התקבלה. הצעה 41, מי בעד ההצעה? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 1

הסתייגות מספר 41 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 1. ההצעה לא עברה. הסתייגות 42, מי בעד ההסתייגות? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 1

הסתייגות מספר 42 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 1. ההצעה לא התקבלה. הצעה 43, מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 1

הסתייגות מספר 43 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

4 בעד, נגד – 7, נמנעים – 1. ההצעה לא התקבלה. הצעה 44, מי בעד? מי נגד? מי נמנע.

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 1

הסתייגות מספר 44 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 1. ההצעה לא התקבלה. הצעה 45, מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 1

הסתייגות מספר 45 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 1 (דוד אזולאי). הצעה 45 לא התקבלה. לטובת הפרוטוקול, נא להודיע שמסעיף 45 מי שמצביע במקום נחמן שי, שהחליפה אותו יפעת קריב - - -

קריאות:

לא לא.

היו"ר מירי רגב:

סליחה. מי שהחליף - - -

תומר רוזנר:

את יפעת קריב מחליף רונן הופמן.

היו"ר מירי רגב:

את יפעת קריב מחליף רונן. סליחה, חוזרת בי לטובת הפרוטוקול, נא לרשום זאת.

דוד אזולאי:

למה? למה עשו לך את זה?

יפעת קריב:

נכון. מאוד לא יפה.

תומר רוזנר:

אם היא בחדר, הוא לא יכול להחליף אותה.

היו"ר מירי רגב:

היא יצאה מהחדר.

יפעת קריב:

אני מחליפה את רונן בדיון שרון יצא - - -

היו"ר מירי רגב:

יפה מאוד, כל הכבוד. עשיתם החלפות.

יפעת קריב:

עשינו החלפות דיונים – לצורך הפרוטוקול.

היו"ר מירי רגב:

אנחנו הגענו ל-46, היועץ המשפטי?

תומר רוזנר:

כן.

היו"ר מירי רגב:

סעיף 46, מי בעד הסעיף? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 1

הסתייגות מספר 46 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 1. ההצעה לא התקבלה. הצעה 47, מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 1

הסתייגות מספר 47 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 1. ההצעה לא התקבלה. הצעה 48, מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 1

הסתייגות מספר 48 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 1. הצעה 48 לא התקבלה. נצביע על החלופין. מי בעד לחלופין א'?

דב חנין:

גברתי, אני רוצה להעיר פה לפני שאנחנו מצביעים, אני רוצה שהדברים יובהרו. מה שכתוב פה "לחלופין ב'", זו ההצעה הראשית שלנו, וזו בעצם סדרה של הצעות. ההצעה שכרגע רשומה כ"לחלופין ב'", שהיא ההצעה הראשית שלנו, תהיה לחלופין א', ורק הלחלופי חלופין תהיה ההצעה שמופיעה כאן כהצעה הראשית.

היו"ר מירי רגב:

מה עם "לחלופין א'?"

קריאה:

נצביע פעם אחת על כל החלופין?

היו"ר מירי רגב:

על כל החלופין.

דב חנין:

על החלופין כן, אבל ההצעה הראשית היא מה שכתוב פה כ"לחלופין ב'". אני מבקש שהדברים גם יירשמו.

תומר רוזנר:

נצביע על "לחלופין ב'", כמו שהוא מבקש.

היו"ר מירי רגב:

אוקיי. מצביעים על לחלופין ב'. מי בעד חלופין ב'?

דב חנין:

לא לא לא. חלופין ב' זה לא הצעה אחת, גברתי. זה שורה של הצעות.

היו"ר מירי רגב:

מה זה שורה של הצעות?

משה מזרחי:

זה הצבעה על סעיפי המשנה.

דב חנין:

סעיפי המשנה, כל אחד מהם הוא הצעה בפני עצמה.

תומר רוזנר:

אם אתה רוצה לחלק את ההסתייגות, אתה צריך להגיד מה אתה רוצה.

דב חנין:

אני אסביר בצורה לגמרי מפורטת. הסוגיה שאנחנו עוסקים בה היא סעיף 32 לחוק, סעיף 32כ רבתי לחוק, וההצעה עוסקת בלוחות זמנים של תקופות החזקה במשמורת, בין היתר, בסעיף קטן (ב). הרעיון המרכזי שלנו הוא לשנות את לוחות הזמנים של תקופות ההחזקה במשמורת. רק לחלופין אנחנו אומרים שבכלל תתבטל כל הפרוצדורה הזאת.

היו"ר מירי רגב:

אז מה אתה רוצה? על מה אתה רוצה שנצביע?

דב חנין:

אני מוכן להקריא הסתייגות-הסתייגות. ההסתייגות הראשונה היא שבסעיף 32כ רבתי, בסעיף קטן (ב) המוצע, בפסקה (1), במקום "30 ימים" יבוא "יומיים".

היו"ר מירי רגב:

אל תקריא את ההסתייגות. תגיד מה מספר ההסתייגות.

תומר רוזנר:

לא. הוא מחלק את ההסתייגות לכמה חלקים.

דב חנין:

היא לא רשומה נכון.

מיכל רוזין:

זו הצעה שיש בה המון הסתייגויות.

תומר רוזנר:

הוא רוצה לחלק את זה להסתייגויות נפרדות.

דב חנין:

זו הסתייגות נפרדת. כל אחת מהן היא נפרדת.

זבולון קלפה:

אתם עשיתם חיים קלים ועשיתם מזה בלוק אחד.

היו"ר מירי רגב:

אוקיי. אתה קורא רק את הסעיפים, לא את הנוסח. אל תקרא את הנוסח.

דב חנין:

את ההסתייגות.

היו"ר מירי רגב:

רק את הסעיפים אתה מקריא, ואנחנו מצביעים בעד או נגד על כל סעיף.

דב חנין:

מאה אחוז, בסדר גמור.

היו"ר מירי רגב:

לחלופין א', אתה רוצה הצבעה או מושך את ההצבעה?

דב חנין:

גברתי, אנחנו לא הגענו לזה. אנחנו נמצאים במה שכתוב פה בטעות כ"חלופין ב'" והוא בעצם סדרה של הסתייגויות, שעל כל אחת מהן אני רוצה הצבעה נפרדת.

היו"ר מירי רגב:

תקריא בבקשה מספר.

דב חנין:

בסדר. בסעיף 32 כ רבתי, בסעיף קטן (ב) המוצע, בפסקה (1), במקום "30 ימים" יבוא "יומיים".

היו"ר מירי רגב:

מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

מיכל רוזין:

וגם בהסתייגויות במליאה, נא לספור את זה כהסתייגויות.

דב חנין:

ברור.

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 1

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 1. ההסתייגות נפלה.

דב חנין:

בפסקה (2)(א), במקום "30 ימים" יבוא "שלושה ימים".

היו"ר מירי רגב:

מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 1

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

ההסתייגות נפלה.

דב חנין:

בפסקה (2)(ב), במקום "60 ימים" יבוא "שישה ימים".

היו"ר מירי רגב:

מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 1

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 1. ההסתייגות נפלה.

דב חנין:

בפסקה (2)(ג), במקום "90 ימים" יבוא "תשעה ימים".

היו"ר מירי רגב:

מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 1

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 1. ההסתייגות נפלה.

דב חנין:

בפסקה (3)(א), במקום "60 ימים" יבוא "שישה ימים".

היו"ר מירי רגב:

מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 1

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 1. ההסתייגות נפלה.

דב חנין:

בפסקה (3)(ב), במקום "120 ימים" יבוא "12 ימים".

היו"ר מירי רגב:

מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 1

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 1. ההסתייגות נפלה.

דב חנין:

בפסקה (3)(ג), במקום "שנה" יבוא "חודש".

היו"ר מירי רגב:

מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות נפלה.

דב חנין:

בפסקה (4)(א), ברישה, במקום "30 ימים" יבוא "90 ימים".

היו"ר מירי רגב:

מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות נפלה.

דב חנין:

בפסקה (4)(א)(1), במקום "90 ימים" יבוא "שישה ימים".

היו"ר מירי רגב:

מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההצעה נפלה.

דב חנין:

בפסקה (4)(א)(2), במקום "180 ימים" יבוא "עשרה ימים".

היו"ר מירי רגב:

מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות נפלה.

דב חנין:

בפסקה (4)(א)(3), במקום "שנה" יבוא "חודש".

היו"ר מירי רגב:

מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 3

נגד – 7

נמנעים – אין

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 3, נגד – 7, נמנעים – אין. הלאה.

דב חנין:

בפסקה (4)(ב), ברישה, במקום "30 ימים" יבוא "90 ימים".

היו"ר מירי רגב:

מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות נפלה.

דב חנין:

בפסקה (4)(ב), ברישה, במקום "90 ימים" יבוא "270 ימים", זו הסתייגות נפרדת.

גלעד קרו:

לא, אבל זה חייב להיות ביחד.

דב חנין:

למה? זה אותו סעיף קטן.

גלעד קרו:

זו אותה רישה, אתה משנה את המועדים.

דב חנין:

אני רוצה שתהיה הצבעה נפרדת גם על מועד המקסימום - - -

היו"ר מירי רגב:

דב, אתה תדבר 110 שעות. קדימה.

דוד צור:

חוץ משניכם, אף אחד לא מבין על מה אתם מדברים.

דב חנין:

זו בעיה, אני מוכן להסביר את זה.

היו"ר מירי רגב:

לא לא לא לא. אנחנו מוותרים על ההסבר.

מיכל רוזין:

סליחה, הוא לא יודע על מה הוא מצביע.

דוד צור:

להבדיל ממך, שאת יודעת - - -

קריאות:

- - -

היו"ר מירי רגב:

מה קרה פה? מי בעד הצעת התיקון הזה?

דב חנין:

חבר הכנסת צור, אני אגב באמת מציע לך, זה נושא רציני - - -

היו"ר מירי רגב:

דב, עד היום לא התעסקנו בזה בצורה רצינית.

דוד צור:

אם שמת לב, אני נמנעתי איפה שחשבתי שצריך להימנע.

דב חנין:

אני יודע, לכן אני אומר, ההערה שלך היא הערה רצינית.

דוד צור:

אני חושב שיכולת לתת לנו להצביע על כל - - -

קריאות:

- - -

היו"ר מירי רגב:

בגלל שדב הוא חבר ועדה, כמו שהוא נותן, הוא יקבל.

דוד צור:

זכותו.

היו"ר מירי רגב:

מי שנותן, מי שמקבל. דב, בבקשה, יש לך אצלי כאלה יתרונות, אבל בסדר.

דב חנין:

תודה רבה, גברתי.

היו"ר מירי רגב:

מי בעד התיקון הזה? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות לא התקבלה.

דב חנין:

בפסקה (4)(ב)(1), במקום "180 ימים" יבוא "עשרה ימים".

היו"ר מירי רגב:

מי בעד ההסתייגות? מי נגד ההסתייגות? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות לא התקבלה.

דב חנין:

בפסקה (4)(ב)(2), במקום "240 ימים" יבוא "20 ימים".

היו"ר מירי רגב:

מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות לא התקבלה.

דב חנין:

בפסקה (4)(ב)(3), במקום "שנה" יבוא "חודש".

היו"ר מירי רגב:

מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות לא התקבלה.

דב חנין:

בפסקה (4)(ג), במקום "90 ימים" יבוא "270 ימים".

היו"ר מירי רגב:

מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2.

דב חנין:

בפסקה (4)(ג), במקום "שנה" יבוא "חודשיים".

היו"ר מירי רגב:

מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2.

מיכל רוזין:

זה מוסיף 15 הסתייגויות במקום אחת.

היו"ר מירי רגב:

בסדר גמור. גמרנו עם זה?

דב חנין:

אנחנו עוברים לחלופין א'.

היו"ר מירי רגב:

לחלופין א'.

דוד אזולאי:

דב, אולי תסביר, שאני אוכל להצביע - - -

היו"ר מירי רגב:

דוד, יושב-ראש ועדת הפנים והגנת הסביבה.

דוד אזולאי:

- - - אחת אחת.

היו"ר מירי רגב:

לא לא, הסברנו. אנחנו עכשיו רק בהצבעות. היו ארבעה דיונים שבהם הוסבר הכול, ותאמין לי, דב חנין לא נמנע מלהסביר את עמדותיו. מצביעים כרגע על לחלופין א' של סעיף 48. מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 3

נגד – 6

נמנעים – 2

ההסתייגות לחלופין א' של סעיף 48 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 3, נגד – 6, נמנעים – 2. ההסתייגות נפלה.

דב חנין:

מה שמופיע כראשי בסעיף 48 יהיה לחלופין ב'.

היו"ר מירי רגב:

הלאה. אנחנו עוברים להסתייגות 49.

דב חנין:

גם פה יש טעות. ההסתייגות הראשית היא מה שכתוב כ"לחלופין".

היו"ר מירי רגב:

גם פה אתה רוצה לפצל?

דב חנין:

כן.

היו"ר מירי רגב:

ברור, איך לא. שיהיה לך קצת זמן מסך. קדימה.

דב חנין:

בסעיף 32(ג) המוצע, ברישה, במקום "30 ימים" יבוא "90 ימים".

היו"ר מירי רגב:

מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות נפלה.

דב חנין:

בפסקה (1), במקום "30 ימים" יבוא "90 ימים".

היו"ר מירי רגב:

מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות נפלה.

דב חנין:

בפסקה (1), במקום "30 ימים" יבוא "90 ימים", אמרנו, ובמקום "60 ימים" יבוא "180 ימים".

היו"ר מירי רגב:

מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 1

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, אחד נמנע. ההסתייגות לא עברה.

דב חנין:

באותה פסקה, במקום "90 ימים" יבוא "תשעה ימים".

היו"ר מירי רגב:

מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות לא עברה.

דב חנין:

בפסקה (2), במקום "60 ימים" יבוא "180 ימים".

היו"ר מירי רגב:

מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות לא עברה.

דב חנין:

בפסקה (2), במקום "120 ימים" יבוא "270 ימים".

היו"ר מירי רגב:

מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות לא עברה.

דב חנין:

במקום "180 ימים" יבוא "18 ימים".

היו"ר מירי רגב:

מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות לא עברה.

דב חנין:

בפסקה (3), במקום "120 ימים" יבוא "270 ימים".

היו"ר מירי רגב:

מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות לא עברה.

דב חנין:

בפסקה (3), במקום "שנה" יבוא "חודש".

היו"ר מירי רגב:

חבל, נעשה אפס. מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, מתנגדים – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות לא עברה.

דב חנין:

עכשיו ההסתייגות החלופית.

היו"ר מירי רגב:

עכשיו אנחנו מצביעים על 49 הראשי.

דב חנין:

הראשי שהוא חלופין.

תומר רוזנר:

שיהפוך לחלופין.

היו"ר מירי רגב:

שיהפוך לחלופין. מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

הסתייגות מספר 49 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות לא עברה. אנחנו עוברים להסתייגות מספר 50. מי בעד ההסתייגות? מי נגד ההסתייגות? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

הסתייגות מספר 50 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות נפלה. סעיף 51, מי בעד ההסתייגות? מי נגד ההסתייגות? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

הסתייגות מספר 51 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות נפלה. לחלופין, מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות לחלופין של ההסתייגות מספר 51, של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות נפלה. סעיף 52, מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות מספר 52 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות נפלה. סעיף 53, מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות מספר 53 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות נפלה. ההסתייגות 54, מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות מספר 54 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות נפלה.

זבולון קלפה:

אנחנו מושכים את ההסתייגות 55.

היו"ר מירי רגב:

מושכים את 55. דב, האם אתה רוצה בכל זאת לקבל עוד קצת - - -

דב חנין:

לא.

היו"ר מירי רגב:

לא? למה?

דב חנין:

לא מסכים להסתייגות.

היו"ר מירי רגב:

למה? זה שנה וחצי במאסר, מה אכפת לך?

מיכל רוזין:

הוא ענייני, לא סתם.

דב חנין:

אני מתייחס לכל סעיף פה ברצינות.

היו"ר מירי רגב:

ההסתייגות של חברת הכנסת איילת שקד נמשכה. לסעיף 14, קבוצת חד"ש, מרצ וקבוצת העבודה, הסתייגות 56. מי בעד ההסתייגות? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות מספר 56 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8 לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. סעיף 57, קבוצת חד"ש, קבוצת מרצ - - -

דב חנין:

מדובר בשתי הסתייגויות נפרדות – אחת עוסקת בתחולה, והשנייה עוסקת בנגישות לארגוני זכויות אדם.

היו"ר מירי רגב:

אוקיי, נצביע על שתיים. הסתייגות 57 של קבוצת חד"ש, קבוצת מרצ וקבוצת העבודה, לעניין התחולה. מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

הסתייגות מספר 57 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8, לעניין התחולה, לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. לעניין נגישות לארגוני זכויות אדם, מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

הסתייגות מספר 57 של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת העבודה לסעיף 8, לעניין נגישות לארגוני זכויות אדם, לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. שתי ההסתייגויות האלה נפלו.

בקשות דיבור אין לנו. גמרנו את ההסתייגויות, יפה.

דב חנין:

רגע. סבב שני על תוספות של הוועדה.

דוד אזולאי:

אני מבקש גם כן.

היו"ר מירי רגב:

אוקיי, תיכף נצביע. הוא יגיד את ההסתייגות, תכתבו, נצביע, נפיל, ונמשיך הלאה. דב חנין, בבקשה.

דב חנין:

תודה רבה, גברתי. אני מתייחס אך ורק לסעיפים שנעשו בהם תיקונים על-ידי הוועדה.

היו"ר מירי רגב:

בבקשה.

דב חנין:

אני נמצא בעמוד 1, סעיף 30א, במקום "חמישה ימים", ההצעה שלנו היא 48 שעות. מדובר על ההבאה של המסתנן - - -

תומר רוזנר:

זה קיים.

היו"ר מירי רגב:

זה קיים.

דב חנין:

לא. לא יאוחר מחמישה ימים מיום - - -

היו"ר מירי רגב:

הסתייגתם על זה אז, כשאמרנו מראש, כי השר קיבל את זה בדיון הראשון. הוא קיבל את ההערה של הוועדה, משלוש שנים לשנה, ובהתאם, משבעה לחמישה.

גלעד קרו:

זה הסתייגות מספר 9.

דב חנין:

אוקיי. אז אני, אם כך, מבקש להסתייג ל-24 שעות.

תומר רוזנר:

לא, כבר אמרנו 48.

גלעד קרו:

זה יהיה לחלופין.

דב חנין:

זה לחלופין.

היו"ר מירי רגב:

מי בעד ההסתייגות של דב חנין? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש לסעיף 30א(א) לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות נפלה.

דב חנין:

בסעיף קטן (ב), גברתי, אנחנו מבקשים למחוק את המלים "בעירבון כספי, בערבות בנקאית" ולהשאיר "בערובה מתאימה" בלי "אחרת".

היו"ר מירי רגב:

אוקיי. מי בעד ההסתייגות של דב חנין? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש לסעיף 30א(ב) לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות נפלה.

דב חנין:

אני נמצא בסוף עמוד 2, בסעיף קטן (ג) של סעיף 30א, סעיף שתוקן בעקבות הצעת הוועדה. אני מציע שהוא ינוסח: ממונה ביקורת הגבולות ישחרר מסתנן בערובה אם חלפו חודשיים מיום תחילת החזקתו של המסתנן במשמורת.

היו"ר מירי רגב:

אוקיי. מי בעד ההסתייגות? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש לסעיף 30א(ג) לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות נפלה.

גלעד קרו:

זה כבר קיים.

תומר רוזנר:

כבר הצבענו על זה.

היו"ר מירי רגב:

כבר הצבענו על זה? אז הצבענו על זה עוד פעם, ואפילו אותו מספר קולות.

מיכל רוזין:

הפלא ופלא.

היו"ר מירי רגב:

הפלא ופלא. אנחנו עקביים, לפחות נוכל להגיד.

דב חנין:

אני נמצא בראשית עמוד 3. במקום "אחד מאלה", ההצעה שלי שיהיה כתוב "כל אלה". יש שם סעיפים קטנים (1) ו-(2).

היו"ר מירי רגב:

אוקיי. איזה סעיף?

דב חנין:

סעיף (ד) קטן של סעיף 30א רבתי, בראשית עמוד 3. אני נמצא בשורה הרביעית, שם כתוב "מתקיים אחד מאלה".

היו"ר מירי רגב:

הוא אומר: לא באחד מאלה אלא בכל אלה. אוקיי. מי בעד ההסתייגות הזאת? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 1

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש לסעיף 30א(ד) לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 1. ההסתייגות נפלה.

דב חנין:

אני נמצא בעמוד 5, סעיף 30ד(א)(1) לחוק העיקרי, במקום "60 ימים" יבוא "30 ימים", מציעה הוועדה, אני מציע "10 ימים".

היו"ר מירי רגב:

אוקיי. מי בעד ההסתייגות? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש לסעיף 30ד(א)(1) לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות נפלה.

דב חנין:

שורה אחת לאחר מכן, ממוספר סעיף 7: בסעיף 30ה(1)(א) לחוק העיקרי, במקום "מ-14 ימים" מציעה הוועדה "מעשרה ימים", אני מציע חמישה ימים.

היו"ר מירי רגב:

אוקיי. מי בעד ההסתייגות? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש לסעיף 30ה(1)(א) לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות נפלה.

מיכל רוזין:

אני מציעה שבוע, שבעה ימים.

היו"ר מירי רגב:

זה עוד הסתייגות, אחרת?

גלעד קרו:

אתם לא מצטרפים? זה לחלופין?

דב חנין:

זה לחלופין.

מיכל רוזין:

זה לחלופין.

היו"ר מירי רגב:

מי בעד ההסתייגות של מרצ? כל הקבוצה.

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות לחלופין של קבוצת סיעת מרצ לסעיף 30ה(1)(א) לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות נפלה.

דב חנין:

גברתי, בסעיף 32ג רבתי, שנמצא בעמוד 6, קודם כול אני מברך על התיקון שהכניסה הוועדה.

היו"ר מירי רגב:

אני מודה לך.

דב חנין:

אבל אני מציע שאנחנו בסעיף הזה, במקום "סוהר בכיר" נקבע תנאי כשירות של אדם שיהיה יכול לנהל את המרכז ואת תפעולו. אני מבקש שהות כדי להציע תנאי כשירות, אין לי פה הצעה מגובשת.

קריאה:

היו"ר מירי רגב:

בסדר, הוא מציע.

תומר רוזנר:

לא, הוא לא מציע. הוא מבקש שהות להציע.

דוד צור:

אנחנו נתערב?

היו"ר מירי רגב:

לא לא לא. אין שהות. שום שהות.

דוד צור:

אנחנו נקבע אותו? מה ההצעה?

דב חנין:

אנחנו נקבע תנאי כשירות של אותו אדם שממונה. כרגע כתוב שהוא סוהר. המנהל של אותו מרכז שהייה פתוח.

היו"ר מירי רגב:

מה ההצעה שלך?

דוד צור:

שאנחנו נקבע.

דב חנין:

אני מציע: הכריז השר לביטחון פנים על מרכז שהייה, ימנה לניהול המרכז ותפעולו את מי שיעמוד בתנאי כשירות שייקבעו בתקנות, באישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת.

היו"ר מירי רגב:

מאה אחוז. מי בעד ההסתייגות? מי נגד? מי נמנע?

מיכל רוזין:

את דיברת על זה - - -

שריאות:

- - -

היו"ר מירי רגב:

לא, אין דיבורים בהצבעות.

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש לסעיף 32ג לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות נפלה. בבקשה.

דב חנין:

בסעיף 32ה, שנמצא בעמוד 7, סעיף קטן (ב) שנוסח על-ידי הוועדה, אני מציע שתהיה הוראה שאומרת – במקום הרישה של סעיף קטן (ב): שוהה במרכז ייבדק על ידי רופא סמוך ככל האפשר לאחר שהייתו. במקום "רשאי להורות" – "ייבדק על ידי רופא סמוך ככל האפשר לאחר תחילת שהייתו".

היו"ר מירי רגב:

בסדר. מי בעד?

דוד אזולאי:

אני רוצה להוסיף להסתייגות הזאת. אם השוהה ירצה ללכת לביקור פרטי אצל רופא כי הוא לא רוצה להיבדק במרפאות שלהם, אני מבקש גם את זה לאפשר.

היו"ר מירי רגב:

אוקיי, תכניס את זה גם להסתייגות. מי בעד ההסתייגות של ש"ס שהצטרפה למרצ, ומרצ, חד"ש הצטרפו לש"ס?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 5

נגד – 6

נמנעים – 1

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש, קבוצת סיעת מרצ וקבוצת סיעת ש"ס לסעיף 32(ב) לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 5, נגד – 6, נמנעים – 1. ההסתייגות נפלה. הלאה, הסתייגות נוספת.

דב חנין:

בסעיף 32 רבתי, גברתי, אני מבקש: שפרטי ההעסקה הוסברו לשוהה, לפני מתן ההסכמה, בכתב בשפה המובנת לו.

היו"ר מירי רגב:

אוקיי. מי בעד ההסתייגות? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש לסעיף 32(א) לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות נפלה. הלאה.

דב חנין:

סעיף קטן (ב) של אותו סעיף 32 רבתי, נמצא בתחילת עמוד 8, אני מבקש שהגמול ותנאי ההעסקה ייקבעו בתקנות על-ידי השר לביטחון פנים, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת העובדים הזרים של הכנסת.

היו"ר מירי רגב:

מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש לסעיף 32ז(ב) לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההצעה נפלה.

דב חנין:

לחלופין, גברתי, אני מבקש שהאישור יהיה של ועדת העבודה, הרווחה, הבריאות והפנסיה של הכנסת.

היו"ר מירי רגב:

מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות לחלופין של קבוצת סיעת חד"ש לסעיף 32ז(ב) לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות נפלה.

דב חנין:

לחילופי חלופין, אני מבקש שהאישור של התקנות יעשה על-ידי ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת.

היו"ר מירי רגב:

מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות לחילופי חלופין של קבוצת סיעת חד"ש לסעיף 32ז(ב) לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות נפלה.

דב חנין:

בסעיף קטן (ג): בין השווה במרכז ובין המדינה לא יחולו יחסי עובד ומעביד. אני מבקש למחוק את המילה "לא".

גלעד קרו:

ביקשתם למחוק את כל הסעיף.

דב חנין:

בחלופין לזה.

קריאה:

אבל אז יצטרכו לגבות מסים.

דב חנין:

ישנו את זה בהתאמה.

היו"ר מירי רגב:

מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש לסעיף 32ז(ג) לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ח"כים, תתעוררו. ההסתייגות נפלה.

דב חנין:

אני מבקש, גברתי, נוכח הערתו הנכונה של חבר הכנסת צור, שייכתב שאם ההסתייגות הזאת - - -

היו"ר מירי רגב:

אמר כאן היועץ המשפטי, ובצדק, שאלה סעיפים במקור ונתתי לך כבר הזדמנות להתייחס אליהם.

דב חנין:

למה?

היו"ר מירי רגב:

ולכן, אתה לא יכול להתייחס.

קריאות:

דב חנין:

זה מופיע אצלנו כמתוקן.

גלעד קרו:

עובד מעביד, זה היה במקור.

היו"ר מירי רגב:

הלאה. יש לך עוד הסתייגויות?

דב חנין:

אני רק רוצה, למען הסדר, שיהיה כתוב שאם ההסתייגות הזאת מתקבלת, תתקבל איתה הסתייגות רשות המסים, גברתי – היא לא מקשיבה, רשות המסים.

תומר רוזנר:

הם לא הגישו הסתייגות.

דב חנין:

אם ההסתייגות הזאת מתקבלת, אני מבקש להציג מטעמנו את ההסתייגות שרשות המסים רצתה להציג ולא הציגה.

היו"ר מירי רגב:

אוקיי. מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. יש לך עוד הסתייגויות?

דב חנין:

כן. סעיף קטן (ג) של סעיף 32 ח רבתי, ראשית עמוד 9, במקום המילה "רשאי לפטור" שכתוב בנוסח הוועדה – "יפטור".

היו"ר מירי רגב:

אוקיי. מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש לסעיף 32 ח(ג) לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות נפלה.

דב חנין:

בסעיף 32 יא רבתי, אם תתקבל ההסתייגות שלנו לעניין סעיף קטן (ג) של סעיף 32 ז רבתי, אני מבקש שהסיפה לסעיף 32 יא רבתי יימחק.

היו"ר מירי רגב:

אוקיי. מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש לסעיף 32 יא לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות נפלה.

דב חנין:

סעיף 32 יט רבתי, עמוד 15 של הנוסח.

היו"ר מירי רגב:

סיוע למשטרה?

דב חנין:

שמירת הסדר והמשמעת.

היו"ר מירי רגב:

לא שינינו פה.

תומר רוזנר:

כן, שינינו.

דב חנין:

סעיף קטן (ב). במקום "שניתנה לשוהה הזדמנות להשמיע את טענותיו לפניו" – לאחר שניתנה לשוהה הזדמנות להשמיע את טענותיו בפני בית-דין למשמורת.

היו"ר מירי רגב:

מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש לסעיף 32(ב) לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות נפלה.

מיכל רוזין:

אתה לא אומר על ההטבה?

דב חנין:

אתם יכולים להוסיף.

היו"ר מירי רגב:

חבר'ה, אנחנו לא יכולים לתת לכם עכשיו לקרוא את כל החוק.

דב חנין:

לא, אנחנו עוברים על זה במהירות.

מיכל רוזין:

לא קיבלנו לפני את ההסתייגויות.

היו"ר מירי רגב:

דיברנו עליהן במהלך.

מיכל רוזין:

בסעיף 32(ב), למחוק את המילה "הטבה". "שלילת דמי הכיס", בלי "ההטבה".

היו"ר מירי רגב:

מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות של קבוצת סיעת מרצ לסעיף 32(ב) לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות נפלה. קדימה, אנחנו חייבים לסיים. בבקשה, ש"ס, הסתייגויות.

דוד אזולאי:

אני מבקש להגיש כמה הסתייגויות. עמוד 10, סעיף 32יא. אני לא רוצה ששר האוצר ייפגע, האנשים שלו ביקשו את המיסוי של התשלום. אני מבקש להגיש הסתייגות שאכן ישלמו מסים.

היו"ר מירי רגב:

אוקיי. מי בעד ההסתייגות? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 5

נגד – 7

נמנעים – 1

ההסתייגות של קבוצת סיעת ש"ס לסעיף 32יא לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 5, נגד – 7, נמנעים – 1. ההסתייגות נפלה.

דוד אזולאי:

הסתייגות שנייה מטעם תנועת ש"ס. בעמוד 15, סעיף 32(ב), אני מבקש לקבל פירוט של שלילת ההטבות, להוסיף את זה להצעת החוק.

היו"ר מירי רגב:

אוקיי.

תומר רוזנר:

לא. מה אתה מציע?

דוד אזולאי:

אני מבקש פירוט. מדובר פה על הטבות, אני לא יודע על איזה הטבות.

היו"ר מירי רגב:

אבל הם אמרו – דמי כיס ושווה - - -

דוד אזולאי:

לא דיברו על זה, גברתי היושבת-ראש.

דב חנין:

אם מתקבלת ההסתייגות שלנו לעניין - - -

תומר רוזנר:

מה הוא מציע?

היו"ר מירי רגב:

הוא רוצה פירוט הטבות.

תומר רוזנר:

הוא צריך להגיד מה הוא מציע.

היו"ר מירי רגב:

מה ההטבות?

דוד אזולאי:

פירוט שלילת ההטבות.

היו"ר מירי רגב:

אבל מה ההטבות שאתה מציע?

דוד אזולאי:

אני לא יודע איזה הטבות.

היו"ר מירי רגב:

אם אתה לא יודע, איך אנחנו נדע?

דוד אזולאי:

גם אני לא יודע איזה הטבות.

היו"ר מירי רגב:

אבל היא אמרה – דמי כיס או שווה-כסף של דמי כיס.

דוד אזולאי:

אז אני מבקש, בואו נוסיף גם חופשות.

היו"ר מירי רגב:

אוקיי. הוא מבקש להוסיף חופשות.

תומר רוזנר:

לא, זה לא חל על חופשות. רק כסף או שווה-כסף.

דוד אזולאי:

אני עובר לעמוד 21.

דב חנין:

רק באותו הקשר, גברתי, אני מבקש שתהיה על שלילת ההטבות זכות לערר לאותו מוחזק - לא יודע איך אתם רוצים לקרוא לו – אותו מוחזק או אסיר, בפני בית-דין למשמורת. ערר כאמור יוכל להיות מוגש בתוך שבעה ימים, והחלטה בו תינתן תוך - - -

היו"ר מירי רגב:

חבר'ה, אנחנו לא פותחים עכשיו דיונים מחדש. מי בעד ההסתייגות של דב חנין? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש לסעיף 32(ב) לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות נפלה.

דוד אזולאי:

עמוד 21, סעיף 32(ג), אני מבקש שהדיווח של שר הפנים לוועדה יהיה תוך 30 יום.

היו"ר מירי רגב:

אוקיי. מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 3

נגד – 7

נמנעים – 1

ההסתייגות של קבוצת סיעת ש"ס לסעיף 32כא(ג) לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 3, נגד – 7, נמנעים – 1. ההסתייגות נפלה. יש לכם עוד הסתייגויות, דב? אנחנו עוברים להצבעה.

דב חנין:

כן. בעמוד 19, בסעיף קטן (ד) ששונה על-ידי הוועדה, אני מבקש, במקום "רשאי ממונה ביקורת הגבולות לתת את הצו שלא בפניו" – רשאי ממונה ביקורת הגבולות לבקש מבית-דין למשמורת - - -

תומר רוזנר:

זה לא סעיף חדש.

היו"ר מירי רגב:

אבל זה לא סעיף חדש. זה תיקון נוסח. הלאה. רק סעיפים חדשים, לא תיקוני נוסח.

דב חנין:

אם זה רק תיקון נוסח, אני מקבל. סעיף קטן (ה) בעמוד 20, במקום "שבעה ימי עבודה" – שלושה ימי עבודה.

היו"ר מירי רגב:

מי בעד? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש לסעיף 32כ(ה) לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2. ההסתייגות נפלה. הלאה. לא חייבים, דב. קדימה, יש לכם מספיק הסתייגויות.

דב חנין:

אני לא מרגיש חייב.

היו"ר מירי רגב:

אם לא חובה, אז לא חובה. חברים.

דב חנין:

שר הפנים, בהסכמת השר לביטחון פנים, ימנה מי שכשיר להיות שופט מחוזי, סעיף 32כא רבתי.

תומר רוזנר:

זה היה במקור.

היו"ר מירי רגב:

זה היה במקור. הלאה. דב, סיימנו, אנחנו עוברים להצבעה על החוק.

דב חנין:

לגבי סעיף 32כב רבתי, שזה הנושא של שהות משפחות, נשים וילדים – קודם כול, אני מברך על התיקון שגברתי הצליחה להשיג פה בהקשר הזה.

היו"ר מירי רגב:

אני מודה לך.

דב חנין:

אני אומר את זה באמת בהערכה. לא בציניות, באמת לא בציניות. ואני מציע שהסמכות הזאת תהיה לשר לביטחון פנים בהסכמת שר הרווחה ובאישור ועדות הפנים והגנת הסביבה של הכנסת וועדת העבודה והרווחה של הכנסת.

מיכל רוזין:

בואו נפרק את זה.

היו"ר מירי רגב:

לא, די. מי בעד?

מיכל רוזין:

נפרק את זה לשניים - - -

היו"ר מירי רגב:

לא. מי בעד ההסתייגות של דב חנין ומרצ? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד ההסתייגות – 4

נגד – 7

נמנעים – 2

ההסתייגות של קבוצת סיעת חד"ש וקבוצת סיעת מרצ לסעיף 32כב לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

בעד – 4, נגד – 7, נמנעים – 2.

חברים, אנחנו סיימנו את ההצבעות על ההסתייגויות של חוק המסתננים. עוד יחשבו פה מההטבות שאני בכלל עברתי לצד השמאלי של המפה. לא, אני עדיין בצד הימני של המפה, וגם בצד הימני של המפה אנחנו דואגים לאנשים ואכפת לנו מזכויות אדם, ואכפת לנו שהם יקבלו את כל הטיפול הראוי והנאות במסגרת המתקן, אבל אנחנו יותר רוצים שהם יעזבו את הארץ לארץ מוצאם. זו הכוונה בסוף - -

מיכל רוזין:

- - -

היו"ר מירי רגב:

- - שהחוק הזה בסוף יביא לכך שאנשים מהגרי עבודה יחזרו לארץ מוצאם.

מיכל רוזין:

אבל איך זה יביא את זה?

היו"ר מירי רגב:

מרגע זה אנחנו עוברים להצבעה.

יעקב אשר:

וזה גם הסיבה שאנחנו בעד.

היו"ר מירי רגב:

אני מעמידה את כל החוק להצבעה.

דוד אזולאי:

רציתי לנמק למה נמנעתי ולמה אני מצביע.

היו"ר מירי רגב:

לא לא לא. אי-אפשר.

דוד אזולאי:

סליחה, אבל אני רוצה לנמק למה אנחנו נמנעים ולמה תומכים.

היו"ר מירי רגב:

דוד, אז תגיד את זה במליאה.

דוד אזולאי:

אוקיי, אז דקה, מה קרה.

היו"ר מירי רגב:

במליאה. אי-אפשר דקה. אנחנו ב-11:00 צריכים להצביע, ואז יגיד לי דב חנין שלא מצביעים על חשבון המליאה, אני הרי מכירה את זה. אז אחרי ההצבעה תגידו למה אתם מצביעים.

דוד אזולאי:

אז אני מודיע לך שאני לא מאריך יותר מדקה.

היו"ר מירי רגב:

אז בבקשה, אני לא נותנת גם לחבר הכנסת אשר.

דוד אזולאי:

אנחנו נמנענו בחלק גדול מההסתייגויות כי לא הסכמנו איתן.

היו"ר מירי רגב:

מאה אחוז.

דוד אזולאי:

אנחנו תומכים בהצעת החוק - -

היו"ר מירי רגב:

תודה רבה, אני מודה לכם.

דוד אזולאי:

- - אנחנו חושבים שהיא ראויה, ולמרות שאנחנו באופוזיציה, אנחנו תומכים בהצעת החוק.

היו"ר מירי רגב:

תודה רבה, אני מודה לכם.

יעקב אשר:

הוא מייצג את שתי הסיעות.

היו"ר מירי רגב:

את שתי הסיעות. תודה רבה.

דוד אזולאי:

אני מייצג גם את אשר.

היו"ר מירי רגב:

מי בעד הצעת החוק כפי שהובאה על-ידי הוועדה? מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

בעד – 9

נגד – 4

נמנעים – אין

הצעת חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 4 והוראת שעה), התשע"ד–2013, נתקבלה לקריאה השנייה ולקריאה השלישית.

היו"ר מירי רגב:

9 בעד הצעת החוק, 4 נגד. הצעת החוק עברה.

תודה לכולם, הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 11:00.

פרוטוקול מס' 146
מישיבת ועדת הפנים והגנת הסביבה
יום רביעי, א' בטבת התשע"ד (04 בדצמבר 2013), שעה 15:00

סדר היום:

רוויזיה להצעת חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 4 והוראת שעה), התשע"ד-2013

נכחו:

חברי הוועדה:

מירי רגב – היו"ר
תמר זנדברג
חמד עמאר
משה זלמן פייגלין
רינה פרנקל
דוד צור
יפעת קריב

דב חנין
שולי מועלם-רפאלי
משה מזרחי

מוזמנים:

דניאל סלומון – יועץ משפטי, רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול
ערן דויד – משרד הפנים

יועץ משפטי:

תומר רוזנר
גלעד קרן
יוטל כהן (מתמחה)

מנהל/ת הוועדה:

יפה שפירא

רישום פרלמנטרי:

ירון קוונשטוק

רוויזיה להצעת חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 4 והוראת שעה), התשע"ד-2013היו"ר מירי רגב:

טוב, חברים, מי יכול להצביע? זאת אני. משה כאן?

שולי מועלם-רפאלי:

כן, משה כאן.

היו"ר מירי רגב:

איפה הוא?

שולי מועלם-רפאלי:

הוא שקט.

היו"ר מירי רגב:

משה כאן. עמאר כאן?

קריאה:

כן.

היו"ר מירי רגב:

עמאר כאן. רינה פרנקל? רינה כאן.

שולי מועלם-רפאלי:

אני במקום זבולון.

היו"ר מירי רגב:

יפעת קריב?

יפעת קריב:

אכן כאן.

היו"ר מירי רגב:

אה, את מצביעה? מה את אומרת? ממש לכבוד הוא לנו.

יפעת קריב:

תודה רבה. גם לי.

היו"ר מירי רגב:

נחמן שי – איננו. מי מצביע במקומו?

משה מזרחי:

אני.

היו"ר מירי רגב:

מזרחי. זבולון קלפה – שולי. אזולאי – איננו, אייכלר – איננו, דוד צור – נמצא, תמר זנדברג – כאן. טלב – איננו. ודב חנין – נמצא.

יופי. אנחנו בעצם מצביעים בשתי רוויזיות, רוויזיה אחת של חבר הכנסת דב חנין ורוויזיה שנייה של יושבת-ראש הוועדה. ואנחנו נתחיל ברוויזיה של דב חנין, בבקשה. יש לך בדיוק חמש דקות להציג את הרוויזיה ולאחר מכן אנחנו נצביע בעד הרוויזיה או נגדה. בבקשה. תמלילן, בבקשה, היועצים המשפטיים, שיהיה פה שקט בבקשה במהלך ההצבעות.

דב חנין:

תודה רבה, גברתי היושבת-ראש. אני ביקשתי לקיים בוועדה דיון מחודש בסוגיה אחת, שהיא הוספה של ארבע הגדרות לחוק: פליט, מבקש מקלט, אדם הזכאי להגנה משלימה ומבקש הגנה משלימה. אני אנצל פחות ממסגרת הזמן שגברתי נתנה לי, אני רק אנסה להסביר למה הדבר הזה מאוד חיוני.

זו איננה רוויזיה פורמלית, זו רוויזיה שנועדה להשיג את מה שגם הממשלה טוענת שזו מטרת החוק. הממשלה אומרת: אנחנו מעוניינים להבחין בין אנשים שהם פליטים או מבקשי מקלט, שהם ראויים להגנה בישראל מבחינת המדינה, המדינה גם מחויבת אליהם מבחינת הדין הבין-לאומי, לבין אנשים אחרים, אותם מסתננים שהם מבקשי עבודה או שבאו לישראל מטעמים אחרים ואינם זכאים לשום הגנה מטעמה של מדינת ישראל.

הדרך היחידה להבחין בחוק הזה בין שני סוגי האנשים השונים האלה היא בהוספת ההגדרות שאנחנו מציעים. אם לא יוספו ההגדרות האלה אנחנו נמצאים בסכנה שגם אנשים שהמדינה מעוניינת להתייחס אליהם על-פי אמנת זכויות הפליטים, שהם פליטים או מבקשי מקלט או אנשים שזכאים להגנה משלימה או מבקשי הגנה משלימה, יטופלו באמצעים שהחוק נותן, שהם אמצעים דרסטיים, דרקוניים, מרחיקי לכת.

בין אם מדובר בכליאה לאורך של כשנה במין מתקן כליאה סגור ללא הליך משפטי ראוי, מדובר ללא ספק בעונש שהוא מאוד קשה, קיצוני, מרחיק לכת, ובין אם מדובר בכליאה באותו מתקן כליאה שהוא מוגדר כפתוח, ואכן הוועדה עשתה תיקונים לגביו שהם בסך הכול תיקונים חיוביים, אבל בסופו של דבר עדיין אותו מתקן דומה מדי לבית-סוהר. אבל להבדיל מבית-סוהר באותו מתקן כליאה שקרוי פתוח לא קבועה מסגרת הזמן שבה האדם יכול להיות כלוא או מוחזק באותו מתקן. ולכן אנחנו עלולים להגיע למצב של סוג של ענישה אפקטיבית, ארוכה, שאיננה כפופה להליכים משפטיים ראויים וכדומה.

כל הדברים האלה הם דברים שהמדינה יכולה במידה מסוימת של הצדקה לקדם אותם כשלא מדובר בפליטים ומבקשי מקלט. אבל כדי שאנחנו כולנו נבחין בין פליטים ומבקשי מקלט לבין אותם אנשים שעליהם המדינה מבקשת להחיל את האמצעים הדרקוניים ומרחיקי הלכת שבחוק אין לנו מנוס אלא להוסיף את ההגדרות.

בהיעדר ההגדרות האלה, גברתי היושבת-ראש, החוק פגום באופן מאוד מאוד עמוק ויסודי ואיננו מאפשר להשיג מטרה שהמדינה מצהירה לפחות שהיא מעוניינת להשיג, וזה מאבק ומלחמה באנשים שאינם פליטים, אינם מבקשי מקלט, אלא הם מסתנני עבודה שבעצם נכנסים לישראל כדי לעבוד בתחומיה. תודה רבה.

היו"ר מירי רגב:

מאה אחוז, תודה רבה. מי בעד לקיים דיון מחדש בנושא שדב חנין הציע? 3 בעד. מי נגד? 7.

הצבעה

בעד ההצעה של חבר הכנסת דב חנין – 3

נגד – 7

נמנעים – אין

ההצעה לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

ההצעה נפלה.

הצעת הרוויזיה שלי. אני חשבת רבות אחרי הצעת החוק הזאת, וחשבתי שההצעה הזאת לא מביאה לידי ביטוי אמיתי את הסוגיה של הטיפול במסתננים. יש בעצם עוד 60,000 מסתננים שאנחנו לא נותנים להם ביטוי. ואני חושבת שההצעה הזאת צריכה להיות יותר נוקשה, אני חושבת שאנחנו מעבירים את מרכז הכובד מתל-אביב לבאר-שבע ולפריפריה.

ולכן החלטתי שצריך לדון בכל החוק הזה מחדש, ולהביא מצב שבעצם החוק הזה יביא לשנתיים, מהרגע הראשון החוק צריך להיות שנתיים כליל מלאה של כולם שבמהלכן יחליטו מי פליט ומי מסתנן. ואת זה אני בעצם מבקשת להביא להצבעה, בבקשה, את כל ההצעה כולה.

דוד צור:

אני חושב שקודם כול החוק הזה הוא חוק מידתי, בהקשר שהוא נותן את הפתרון כרגע, שבג"ץ שם אותנו במקום שאנחנו היינו צריכים לפתור בעיה כרגע. לגבי הפתרון הכולל של בעיית הזרים, אני מסכים אתך שהוא לא נותן פתרון החוק הזה, אבל אי-אפשר דרך החוק הזה לפתור את כלל בעיית הזרים. אני הייתי מאוד שמח שבעיית הזרים הייתה נפתרת עם עוד כמה מתקנים כאלה אולי או בהמשך עם הסדרים, אבל בטח לא בפריזמה של החוק הזה. אני מאוד מופתע, למען האמת, אני חושב שאי-אפשר כרגע לעצור את זה.

יפעת קריב:

אז מה אתה מציע בעצם?

דוד צור:

אני מציע להתנגד לרוויזיה של יושבת-ראש הוועדה.

יפעת קריב:

אתה מציע רוויזיה אחרת?

דוד צור:

אני לא מציע שום רוויזיה. אני מציע להפיל את הרוויזיה של יושבת-ראש הוועדה ולתמוך בחוק כמו שתמכנו קודם, עם כל הכבוד לרוויזיה של חבר הכנסת חנין.

רינה פרנקל:

כן, אני מצטרפת לדוד.

דוד צור:

אני מבקש להפיל את הרוויזיה.

היו"ר מירי רגב:

אוקיי, אני מצביעה. אתה בהחלט הצלחת לשכנע אותי, אני אחליט איך אני מצביעה. מי בעד הרוויזיה שלי? 3. מי נגד הרוויזיה שלי? 5. מי נמנע? 1.

הצבעה

בעד הצעת הרוויזיה של יושבת-ראש הוועדה – 3

נגד – 5

נמנעים – 1

הרוויזיה לא נתקבלה.

היו"ר מירי רגב:

אכן הרוויזיה שלי נפלה. תודה רבה.

הישיבה ננעלה בשעה 15:25.

רשומות

ספר החוקים

11 בדצמבר 2013

2419

ח' בטבת התשע"ד

עמוד

74 חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 4 והוראת שעה), התשע"ד-2013

תיקונים עקיפים:

חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – חיפוש בגוף ונטילת אמצעי זיהוי), התשנ"ו-1996 –
הוראת שעה

חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 3 והוראת שעה), התשע"ב-2012

חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (הוראת שעה), התשע"ג-2013

חוק איסור הלבנת הון (הוראת שעה), התשע"ג-2013

חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 4 והוראת שעה),

התשע"ד-2013*

1. הוספת כותרת פרק א'

בחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), התשי"ד-1954¹ (להלן – החוק העיקרי), לפני סעיף 1 יבוא:

”פרק א': הגדרות.”
2. הוספת כותרת פרק ב'

אחרי סעיף 1 לחוק העיקרי יבוא:

”פרק ב': עבירות.”
3. תיקון סעיף 9א –

בסעיף 9א לחוק העיקרי, ברישה, במקום ”בתקופה האמורה בסעיף 9” יבוא ”בתקופות האמורות בסעיפים 9 ו-10”.
4. הוספת כותרת פרק ג'

לפני סעיף 30 לחוק העיקרי יבוא:

”פרק ג': גירוש והחזקה במשמורת.”
5. החלפת סעיף 30א – הוראת שעה

במקום סעיף 30א לחוק העיקרי יבוא:

”הבאה לפני ממונה 30א. (א) מסתנן הנתון במשמורת יובא לפני ממונה ביקורת הגבולות, לא יאוחר מחמישה ימים מיום תחילת החזקתו במשמורת.

(ב) ממונה ביקורת הגבולות רשאי לשחרר מסתנן בעירבון כספי, בערבות בנקאית או בערובה מתאימה אחרת או בתנאים שימצא לנכון (בחוק זה – ערובה), אם שוכנע כי מתקיים אחד מאלה:

(1) בשל גילו או מצב בריאותו של המסתנן, החזקתו במשמורת עלולה לגרום נזק לבריאותו, ואין דרך אחרת למנוע את הנזק האמור;

(2) קיימים טעמים הומניטריים מיוחדים אחרים מהאמור בפסקה (1) המצדיקים את שחרורו של המסתנן בערובה, לרבות אם עקב החזקה במשמורת ייוותר קטין בלא השגחה;

(3) המסתנן הוא קטין שאינו מלווה על ידי בן משפחה או אפוטרופוס;

(4) שחרורו בערובה של המסתנן יש בו כדי לסייע בהליכי גירוש;

(5) חלפו שלושה חודשים מהמועד שבו הגיש המסתנן בקשה לקבלת אשרה ורישיון לישיבה בישראל לפי חוק הכניסה לישראל, וטרם החל הטיפול בבקשה;

(6) חלפו שישה חודשים מהמועד שבו הגיש המסתנן בקשה כאמור בפסקה (5) וטרם ניתנה החלטה בבקשה.

* התקבל בכנסת ביום ז' בטבת התשע"ד (10 בדצמבר 2013) [בישיבה שהחלה ביום ו' בטבת התשע"ד (9 בדצמבר 2013)]; הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הממשלה – 817, מיום י"ז בכסלו התשע"ד (20 בנובמבר 2013), עמ' 122.

¹ ס"ח התשי"ד, עמ' 160; התשע"ג, עמ' 78.

(ג) ממונה ביקורת הגבולות ישחרר מסתנן בערובה אם חלפה שנה מיום תחילת החזקתו של המסתנן במשמורת.

(ד) על אף הוראות סעיף קטן (ב)(2), (4), (5) או (6) או סעיף קטן (ג), לא ישוחרר מסתנן בערובה אם שוכנע ממונה ביקורת הגבולות כי מתקיים אחד מאלה:

(1) גירשו מִישראל נמנע או מתעכב בשל העדר שיתוף פעולה מלא מצדו, לרבות לעניין הבהרת זהותו או הסדרת הליכי גירשו מִישראל;

(2) יש בשחרורו כדי לסכן את ביטחון המדינה, את שלום הציבור או את בריאות הציבור; לעניין זה רשאי ממונה ביקורת הגבולות להסתמך על חוות דעת מאת גורמי הביטחון המוסמכים ולפיה במדינת מושבו או באזור מגוריו של המסתנן מתבצעת פעילות העלולה לסכן את ביטחון מדינת ישראל או אזרחיה;

והכול, אלא אם כן שוכנע ממונה ביקורת הגבולות כי בשל גילו או מצב בריאותו של המסתנן, החזקתו במשמורת עלולה לגרום נזק לבריאותו, ואין דרך אחרת למנוע את הנזק האמור.

(ה) שחרור בערובה ממשמורת יותנה בתנאים שיקבע ממונה ביקורת הגבולות לשם הבטחת התייצבותו של המסתנן לצורך גירשו מִישראל במועד שנקבע או לצורך הליכים אחרים לפי דין; ממונה ביקורת הגבולות רשאי, בכל עת, לעיין מחדש בתנאי הערובה, אם התגלו עובדות חדשות או אם השתנו הנסיבות ממועד מתן ההחלטה על השחרור בערובה.

(ו) מסתנן ששחרר בערובה ממשמורת לפי סעיף זה, יראו את ההחלטה בדבר שחרורו בערובה כאסמכתה חוקית לשהייתו בישראל, לתקופת השחרור בערובה; תוקף ההחלטה בדבר שחרור בערובה מותנה בקיום התנאים לשחרור כאמור.

(ז) ביקש ערב לבטל ערובה שנתן, רשאי ממונה ביקורת הגבולות להיעתר לבקשה או לסרב לה, ובלבד שבהחלטתו יהיה כדי להבטיח את התייצבותו של המסתנן על ידי המצאת ערובה אחרת; לא ניתן להבטיח את התייצבותו של המסתנן בהמצאת ערובה אחרת, יוחזר המסתנן למשמורת.

(ח) גורש המסתנן מִישראל במועד שנקבע, יופטרו הוא וערבי מערבותם ויוחזר העירבון הכספי, לפי העניין.

(ט) נוכח ממונה ביקורת הגבולות כי מסתנן ששחרר בערובה הפר או עומד להפר תנאי מתנאי שחרורו בערובה, רשאי הוא להורות, בצו, על החזרתו למשמורת, וכן רשאי הוא להורות על חילוט או מימוש הערובה.

(י) לא תינתן הוראה על חילוט או מימוש הערובה כאמור בסעיף קטן (ט) אלא לאחר שניתנה הזדמנות למסתנן או לערב, לפי העניין, לטעון את טענותיו, ובלבד שניתן לאתרו באופן סביר.

- הוראת שהייה במרכז (א) מצא ממונה ביקורת הגבולות כי יש קושי בביצוע גירושו של מסתנן, רשאי הוא להורות כי המסתנן ישהה במרכז שהייה עד לגירושו מישראל, עד ליציאתו ממנה או עד למועד אחר שיקבע (בפרק זה – הוראת שהייה); הוראת שהייה תינתן בכתב ויראו אותה כאסמכתה חוקית לשהייתו של המסתנן בישראל, בכפוף לתנאים שנקבעו בה.
- (ב) ממונה ביקורת הגבולות רשאי לתת הוראת שהייה, בין שהמסתנן מוחזק אותה עת במשמורת מכוח צו גירוש לפי חוק זה או מכוח צו משמורת לפי חוק הכניסה לישראל ובין שהמסתנן אינו מוחזק במשמורת כאמור.
- (ג) שר הפנים רשאי לקבוע תקנות לעניין התנאים שייכללו בהוראת שהייה, ורשאי ממונה ביקורת הגבולות לקבוע בהוראת השהייה תנאים נוספים.
- (ד) על אף הוראות סעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה לישראל, מסתנן שחלה לגביו הוראת שהייה לא יקבל אשרה ורישיון לישיבה בישראל לפי חוק הכניסה לישראל.
- תנאי שהייה במרכז ובדיקה רפואית (א) במרכז השהייה יסופקו לשוהים תנאי מחיה הולמים, ובכלל זה שירותי בריאות ורווחה.
- (ב) מנהל המרכז רשאי להורות כי סמוך ככל האפשר לאחר תחילת שהייתו של שוהה במרכז הוא ייבדק על ידי רופא; שוהה שיידרש לכך חייב להיבדק בדיקה רפואית והבדיקה תיעשה בנפרד; עד שייבדק רשאי הרופא להפרידו במידת האפשר משוהים אחרים.
- איסור עבודה 132. שוהה במרכז אינו רשאי לעבוד בישראל.
- העסקת שוהה בעבודות תחזוקה ושירותים שוטפים 132. (א) על אף האמור בסעיף 132, מנהל המרכז, בהסכמת השוהה במרכז, רשאי להעסיקו בעבודות תחזוקה ושירותים שוטפים בתחום המרכז, ובלבד שפרטי ההעסקה הוסברו לשוהה, לפני מתן ההסכמה, בשפה המובנת לו.
- (ב) הועסק שוהה במרכז כאמור בסעיף קטן (א), יקבל גמול סביר בעד העסקתו; הגמול כאמור ותנאי ההעסקה ייקבעו בתקנות על ידי השר לביטחון הפנים, בהסכמת שר האוצר; הוראות חוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987,⁵ לא יחולו על גמול לפי סעיף קטן זה, והגמול לפי סעיף זה לא ייחשב כהכנסה לעניין פקודת מס הכנסה⁶ או לעניין דין אחר, ולא יחויב במס לפי הפקודה האמורה.
- (ג) בין השוהה במרכז ובין המדינה לא יחולו יחסי עובד ומעביד.
- (ד) לעניין סעיף זה לא יראו בקיום חובת השוהה לפעול לשמירת הסדר והניקיון במקום מגוריו ובסביבתו, בהתאם להוראות שקבע מנהל המרכז לפי סעיף 132(א)(2), כהעסקה בעבודות תחזוקה ושירותים שוטפים.

⁵ ס"ח התשמ"ז, עמ' 68.

⁶ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

- נוכחות במרכז
ויציאה ממנו
- 32.ח. (א) שוהה יתייצב במרכז שלוש פעמים ביום, במועדים שייקבעו בתקנות לפי סעיף קטן (ד), לצורך רישום נוכחות.
- (ב) מרכז השהייה יהיה סגור בין השעות 22:00 ל-06:00; שוהה לא ישהה מחוץ לתחומי המרכז בשעות האמורות.
- (ג) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), ממונה ביקורת הגבולות, לפי בקשת שוהה ומטעמים מיוחדים, רשאי לפטור את השוהה מחובת ההתייצבות במרכז לצורך רישום נוכחות או מאיסור השהייה מחוץ לתחומי המרכז, כאמור באותם סעיפים קטנים; פטור לפי סעיף קטן זה יינתן לפרק זמן שלא יעלה על 48 שעות, ואם ניתן לשם אשפוז רפואי של השוהה או בן משפחתו מדרגה ראשונה – רשאי הממונה לתת פטור כאמור לתקופה ארוכה יותר; בית הדין לביקורת משמורת של מסתננים רשאי לבחון את החלטת ממונה ביקורת הגבולות לפי סעיף קטן זה, אם הוגשה לו בקשה לכך מאת השוהה בתוך 14 ימים מיום מתן ההחלטה.
- (ד) שר הפנים, בהסכמת השר לביטחון הפנים, יקבע הוראות לעניין נוכחות השוהים במרכז שהייה, ובכלל זה לעניין יציאתם מהמרכז וחזרתם אליו, וכן לעניין מועדי התייצבותם במרכז לצורך רישום נוכחות ואופן הרישום; מועדי ההתייצבות כאמור ייקבעו באופן שלא יאפשר לשוהה לעבוד בישראל.
- 32.ט. שוהה חייב לשאת עמו בכל עת את הוראת השהייה שניתנה לו לפי סעיף 32 ולהציגה, לפי דרישה, בפני עובד המרכז, שוטר, חייל מוסמך, פקח שמונה לפי סעיף 13 לחוק הכניסה לישראל וכל גורם אחר שמנהל המרכז הסמיכו לכך.
32. (א) מנהל המרכז, באישור הנציב, יקבע את ההוראות הדרושות לצורך הפעלת המרכז וניהולו ולצורך שמירה על הביטחון, הבטיחות, הסדר והמשמעת במרכז, ובין השאר בעניינים אלה:
- (1) שיבוץ במגורי המרכז, לרבות הפרדה בין סוגי אוכלוסיות;
- (2) כללי התנהגות של השוהים במרכז, ובכלל זה איסור החזקת חפצים מסוימים חובת השוהה לפעול לשמירת הסדר והניקיון במקום מגוריו ובסביבתו;
- (3) העסקת שוהים במרכז בעבודות תחזוקה ושירותים שוטפים;
- (4) החזקה והפקדה של חפצים;
- (5) כניסת מבקרים למרכז;
- (6) סגירת המרכז בשעות כאמור בסעיף 32(ב), וכן לצורך שמירה על הביטחון, הבטיחות, הסדר והמשמעת במרכז.

נשיאת הוראת
השהייה והצגתה

הוראות להפעלת
המרכז ולשמירה על
הביטחון, הבטיחות,
הסדר והמשמעת

(ב) שוהה יקיים את ההוראות שנקבעו בעניינים כאמור בסעיף קטן (א) ויישמע להוראות עובד המרכז באותם עניינים.
(ג) ההוראות שנקבעו לפי סעיף זה יפורסמו במקום בולט במרכז השהייה, בשפה המובנת לשוהים.

32יא. השר לביטחון הפנים, בהסכמת שר האוצר, רשאי לקבוע הוראות לעניין תשלום דמי כיס או מתן הטבה אחרת, לשוהה במרכז, בשיעורים ובמועדים שיקבע, ורשאי הוא לקבוע את התנאים לנתינתם וכן נסיבות שבהן יישללו דמי הכיס או ההטבה, כולם או חלקם; דמי כיס או הטבה לפי סעיף זה לא ייחשבו כהכנסה לעניין פקודת מס הכנסה⁷ או לעניין דין אחת, ולא יחויבו במס לפי הפקודה האמורה.

דמי כיס

32יב. (א) לשם שמירה על ביטחון הציבור והשוהים במרכז שהייה ולשם שמירה על הסדר במרכז, רשאי עובד המרכז, שוטר או חייל מוסמך לערוך חיפוש בלא צו של שופט –

סמכויות חיפוש בלא צו

(1) על גופו של אדם, בכלי תחבורה, במטען ובטובין אחרים – בעת כניסה למרכז או בעת יציאה ממנו;

(2) על גופו של אדם, במטען ובטובין אחרים – בעת כניסה לרכב ציבורי, בעת הימצאות בו או בעת יציאה ממנו, ובלבד שהרכב הציבורי נמצא בסביבתו הקרובה של המרכז.

(ב) היה לעובד המרכז, לשוטר או לחייל מוסמך חשד סביר שאדם הנמצא בתחום מרכז השהייה נושא עמו שלא כדין נשק או עומד לעשות שימוש שלא כדין בנשק, או נושא עמו חפץ אסור, או שנשק המוחזק שלא כדין או חפץ אסור נמצא בכלי תחבורה הנמצא בתחום מרכז השהייה, רשאי הוא לערוך חיפוש על גופו של אותו אדם או בכלי התחבורה.

(ג) לעניין חיפוש על גופו של אדם לפי סעיף זה יחולו ההוראות סעיף 3(ג) לחוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור.

(ד) בסעיף זה, "חיפוש על גופו של אדם" – כהגדרתו בסעיף 3(ד) לחוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור.

32יג. שוטר רשאי, בלא צו חיפוש, להיכנס לכל מקום במרכז ולערוך בו חיפוש אם יש לו יסוד להניח שמבצעים שם עבירה או שעבירה בוצעה שם זה מקרוב; אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מסמכותו של שוטר לפי סעיף 25 לפקודת מעצר וחיפוש.

סמכות חיפוש במקום

32יד. מי שמוסמך לערוך חיפוש לפי פרק זה רשאי, לשם שמירה על ביטחון הציבור והשוהים במרכז שהייה ולשם שמירה על הסדר במרכז –

דרישת הודעות וסמכות תפיסה

(1) לדרוש מאדם, שיש לו סמכות חיפוש לגביו, למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות, הוראת שהייה או תעודה רשמית אחרת המעידה על זהותו שהוא חייב בהחזקתה על פי כל דין;

⁷ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

(2) לתפוס חפץ העלול לפגוע בביטחון הציבור, שהתגלה אגב החיפוש, או חפץ אסור; חפץ שנתפס לפי פסקה זו יימסר בהקדם האפשרי למשטרת ישראל ויחולו עליו הוראות הפרק הרביעי לפקודת מעצר וחיפוש, בשינויים המחויבים, ואולם לגבי חפץ אסור כאמור בפסקה (2) להגדרה "חפץ אסור" שבסעיף 32א, רשאי מנהל המרכז להורות על הפקדתו בהתאם להוראות שקבע לפי סעיף 32(א)(4).

32טו. (א) סירב אדם לדרישת הזדהות, לחיפוש או לתפיסה לפי הוראות פרק זה, רשאי מי שמוסמך לערוך חיפוש כאמור לפעול בדרכים אלה, ואף להשתמש בכוח סביר לשם כך:

(1) למנוע מאותו אדם כניסה למרכז, כולו או חלקו, או לרכב הציבורי, וכן למנוע הכנסה של חפץ אסור, מטען או טובין אחרים למרכז או לרכב הציבורי, או למנוע כניסה של כלי תחבורה למקום, והכול לפי העניין;

(2) להוציא מהמרכז או ממקום מסוים בו את האדם, את החפץ האסור, את המטען או את הטובין האחרים, או להוציא את כלי התחבורה מהמרכז, והכול לפי העניין.

(ב) סירב אדם לחיפוש, והיה חשד סביר שהוא נושא שלא כדין נשק או עומד לעשות שימוש שלא כדין בנשק או נושא עמו חפץ אסור, רשאי מי שמוסמך לערוך את החיפוש, לערוך את החיפוש, על אף הסירוב, ואף להשתמש בכוח סביר לשם כך.

(ג) מי שמוסמך לערוך חיפוש לפי פרק זה רשאי להפעיל את הסמכויות המפורטות בסעיף קטן (א) גם כלפי אלה:

(1) אדם שאינו מורשה לשהות במרכז או במקום מסוים בו באותה העת, שסירב לדרישת עובד המרכז להימנע מכניסה לאותו מקום או לצאת מהמקום האמור;

(2) אדם שאינו שוהה, הנמצא במרכז השהייה ומפריע לסדר במרכז, שסירב לדרישת עובד המרכז לחדול מההפרעה.

32טז. (א) היה לעובד המרכז או לחייל מוסמך חשד סביר שאדם הנמצא בתחום מרכז השהייה נושא שלא כדין נשק או חפץ שהחזקתו אסורה על פי דין או עומד לעשות שימוש שלא כדין בנשק או לבצע עבירה העלולה לסכן את ביטחונו של אדם, את ביטחון הציבור או את ביטחון המדינה, רשאי הוא לעכב את האדם עד לבואו של שוטר.

(ב) על עיכוב לפי סעיף זה יחולו הוראות סעיפים 72 עד 74 לחוק המעצרים, בשינויים המחויבים.

מניעת כניסה
וסמכות הוצאה

סמכות עיכוב

(ג) סירב אדם כאמור בסעיף קטן (א) לעיכוב, רשאי מבצע העיכוב להשתמש בכוח סביר כדי לעכבו.

חובת הזדהות 32יז. לא יעשה עובד המרכז שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי פרק זה, אלא בעת מילוי תפקידו ובהתקיים שניים אלה:

(1) הוא עונד באופן גלוי תג המזהה אותו ואת תפקידו ולובש מדים בצבע ובצורה שהורה הנציב לעניין זה, ובלבד שהמדים כאמור אינם נחזים להיות מדי משטרה;

(2) יש בידו תעודה המעידה על תפקידו ועל סמכויותיו שאותה יציג על פי דרישה.

סיוע למשטרה 32יח. עובד המרכז רשאי, בעת מילוי תפקידו, לעשות שימוש בסמכויות המפורטות בפרק זה גם לשם סיוע למשטרת ישראל בביצוע פעולות בתוך המרכז במסגרת מילוי תפקידה, ובלבד שעובד המרכז לא יעשה שימוש בסמכויות כאמור בסעיף זה אלא באירוע שבו נוכח שוטר או בהתאם להנחיות קצין המשטרה המפקד על האירוע.

שמירת הסדר והמשמעת 32יט. (א) עובד המרכז רשאי לנקוט אמצעים סבירים, לרבות שימוש בכוח, נגד שוהה במרכז שיש חשש כי הוא עומד לגרום נזק לגוף או לרכוש, כדי למנוע את הנזק האמור או כדי לשמור על הסדר במרכז.

(ב) שוהה במרכז שלא מילא חובה שהוא חייב בקיומה, בהתאם להוראות פרק זה או להוראות שניתנו לפיו, רשאי מנהל המרכז או סגנו לנקוט נגדו אמצעי משמעת, אחד או יותר, מהמפורטים להלן בלבד, לאחר שניתנה לשוהה הזדמנות להשמיע את טענותיו לפניו: נזיפה, אזהרה, הגבלה על יציאה מהמרכז ובלבד שבמהלך תקופה של שבעה ימים לא תוגבל היציאה לפרק זמן מצטבר העולה על 48 שעות, או שלילת דמי הכיס או ההטבה, כולם או חלקם, שנקבעו לפי סעיף 32יא.

(ג) (1) מצא מנהל המרכז או סגנו כי שוהה הפר חובה כאמור בסעיף קטן (ב) וכי נגרם בשל כך נזק לרכוש, רשאי הוא לחייבו, נוסף על כל אמצעי משמעת, בתשלום פיצויים לשירות בתי הסוהר על נזק שנגרם עקב ההפרה, ובלבד שלא יחייבו בתשלום פיצויים בסכום העולה על הסכום שקבע השר לביטחון הפנים, באישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, בצו. (2) חויב שוהה בתשלום פיצויים כאמור בפסקה (1), רשאי מנהל המרכז, אם ראה טעם מיוחד המצדיק לעשות כן, לבטל את החיוב או להפחיתו.

(ד) בית הדין לביקורת משמורת של מסתננים רשאי, לפי בקשת השוהה, לבחון את החלטת מנהל המרכז או סגנו להגביל את יציאתו של השוהה מהמרכז, שניתנה לפי הוראות סעיף זה; הוראות סעיפים 30 ו-33 יחולו לעניין זה, בשינויים המחויבים.

העברה למשמורת 332. (א) מצא ממונה ביקורת הגבולות כי שוהה עשה אחד

מהמפורטים להלן, רשאי הוא להורות בצו על העברתו למשמורת, לתקופה שיקבע בצו בכפוף להוראות סעיף קטן (ב):

(1) איחר להתייצב לרישום נוכחות במועדי ההתייצבות שנקבעו לפי סעיף 332(ד) או לא התייצב לרישום במועדים כאמור, באופן חוזר ונשנה, בלא שקיבל אישור לכך לפי סעיף 332(ג);

(2) הפר באופן חוזר ושיטתי את כללי ההתנהגות שקבע מנהל המרכז לפי סעיף 332(א) (2) באופן שיש בו כדי לפגוע פגיעה של ממש בסדר במרכז;

(3) גרם נזק של ממש לרכוש;

(4) גרם חבלה לגוף;

(5) עבד, בניגוד להוראות סעיף 332;

(6) לא התייצב במרכז במועד שנקבע להתייצבותו בהוראת השהייה, ואם הועבר למשמורת לפי סעיף זה – לא התייצב במרכז בתום תקופת החזקתו במשמורת;

(7) עזב את מרכז השהייה ולא שב אליו בתוך 48 שעות מהמועד שבו היה עליו לשוב בהתאם להוראות פרק זה ולהוראות שניתנו לפיו, בלא שקיבל אישור לכך לפי סעיף 332(ג).

(ב) תקופת ההחזקה במשמורת שעליה יורה ממונה ביקורת הגבולות בצו לפי סעיף קטן (א) לא תעלה על התקופה כמפורט להלן, לפי העניין:

(1) ניתן הצו בשל עילה כאמור בסעיף קטן (א) (1) עד (3) – 30 ימים;

(2) ניתן הצו בשל עילה כאמור בסעיף קטן (א) (4) –

(א) לגבי צו הניתן לשוהה לראשונה בשל אותה עילה – 30 ימים;

(ב) לגבי צו הניתן לשוהה בשנית בשל אותה עילה – 60 ימים;

(ג) בכל צו נוסף הניתן לשוהה בשל אותה עילה – 90 ימים;

(3) ניתן הצו בשל עילה כאמור בסעיף קטן (א) (5) –

(א) לגבי צו הניתן לשוהה לראשונה בשל אותה עילה – 60 ימים;

- (ב) לגבי צו הניתן לשווה בשל אותה עילה – 120 ימים;
- (ג) בכל צו נוסף הניתן לשווה בשל אותה עילה – שנה;
- (4) ניתן הצו בשל עילה כאמור בסעיף קטן (א)(6) או (7) –

(א) אם השווה נעדר מהמרכז לתקופה שאינה עולה על 30 ימים מהמועד שבו היה עליו להתייצב במרכז או לשוב אליו, לפי העניין (בפסקה זו – המועד להתייצבות) –

- (1) לגבי צו הניתן לשווה לראשונה בשל היעדרות לתקופה כאמור – 90 ימים;
- (2) לגבי צו הניתן לשווה בשנית בשל היעדרות לתקופה כאמור – 180 ימים;
- (3) בכל צו נוסף הניתן לשווה בשל היעדרות לתקופה כאמור – שנה;

(ב) אם השווה נעדר מהמרכז לתקופה העולה על 30 ימים מהמועד להתייצבות ואינה עולה על 90 ימים מהמועד האמור –

- (1) לגבי צו הניתן לשווה לראשונה בשל היעדרות לתקופה כאמור – 180 ימים;

- (2) לגבי צו הניתן לשווה בשנית בשל היעדרות לתקופה כאמור – 240 ימים;
- (3) בכל צו נוסף הניתן לשווה בשל היעדרות לתקופה כאמור – שנה;

(ג) אם השווה נעדר מהמרכז לתקופה העולה על 90 ימים מהמועד להתייצבות – שנה.

(ג) מצא ממונה ביקורת הגבולות כי מסתנן שקיבל רישיון זמני לישיבת ביקור לפי סעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה לישראל לא התייצב לחידושו בתוך 30 ימים מהמועד שבו פג הרישיון (בסעיף קטן זה – מועד התפוגה), רשאי הוא להורות בצו על החזקתו במשמורת לתקופה שיקבע בצו ושלא תעלה על התקופה כמפורט להלן, לפי העניין:

(1) אם המסתנן לא התייצב לחידוש הרישיון בתוך תקופה העולה על 30 ימים ממועד התפוגה ואינה עולה על 60 ימים מהמועד האמור – 90 ימים;

(2) אם המסתנן לא התייצב לחידוש הרישיון בתוך תקופה העולה על 60 ימים ממועד התפוגה ואינה עולה על 120 ימים מהמועד האמור – 180 ימים;

(3) אם המסתנן לא התייצב לחידוש הרישיון בתוך תקופה העולה על 120 ימים ממועד התפוגה – שנה.

(ד) לא ייתן ממונה ביקורת הגבולות צו לשוהה לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ב) או צו למסתנן לפי סעיף קטן (ג), אלא לאחר שנתן לו הזדמנות להשמיע את טענותיו לפניו; לא ניתן לאתר את השוהה או המסתנן, רשאי ממונה ביקורת הגבולות לתת את הצו שלא בפניו, ובלבד שתינתן לו הזדמנות להשמיע את טענותיו לא יאוחר מ־24 שעות לאחר העברתו למשמורת.

(ה) שוהה או מסתנן שהועבר למשמורת לפי סעיף זה יובא לפני ממונה ביקורת הגבולות לא יאוחר מחמישה ימים מיום תחילת החזקתו במשמורת; ממונה ביקורת הגבולות רשאי להורות על שחרורו של השוהה ממשמורת והעברתו למרכז השהייה אם שוכנע כי מתקיים האמור בסעיף 30א(ב) ובכפוף לסייגים המנויים בסעיף 30א(ד), והכול בשינויים המחויבים.

(ו) לא יינתן צו לפי סעיף זה נגד שוהה לאחר שחלפה שנה מיום שתם ביצוע המעשה שבשלו היה ניתן להוציא צו כאמור.

(ז) ממונה ביקורת הגבולות לא יורה על העברה למשמורת לתקופה העולה על התקופה הארוכה ביותר מבין התקופות המנויות בסעיף זה לגבי כל הפרה של הוראות פסקאות (1) עד (ד) של סעיף קטן (א), בשל מעשה אחד המהווה הפרה של יותר מאחת ההוראות האמורות.

(ח) הוראות סעיפים 30ב עד 130 יחולו על מי שהועבר למשמורת לפי סעיף זה, בשינויים המחויבים ובשינוי זה: בסעיף 30ה(1)(א), במקום "לא יאוחר מעשרה ימים" יקראו "לא יאוחר משבעה ימים".

(ט) עם תום תקופת המשמורת לפי סעיף זה ישוב השוהה למרכז השהייה.

32בא. (א) שר הפנים, בהסכמת השר לביטחון הפנים, ימנה מי שכשיר להיות שופט שלום, בין מקרב עובדי משרד הפנים ובין מקרב הציבור, כממונה על בירור פניות השוהים במרכז שהייה (בסעיף זה – הממונה), לעניין תנאי שהייתם במרכז.

(ב) שר הפנים יקבע הוראות לעניין דרך הפנייה לממונה, אופן בירור הפניות על ידו ודרכי הטיפול בפניות.

(ג) הממונה ידווח לשר הפנים, אחת לשישה חודשים, על פעולותיו בעניין טיפול בפניות כאמור בסעיף קטן (א); שר הפנים ימסור דיווח כאמור לוועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, סמוך לאחר קבלתו.

32בב. השר לביטחון הפנים, באישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, יקבע הוראות מיוחדות לעניין שהות משפחות, נשים וילדים במרכז השהייה; עד לקביעת תקנות כאמור לא ישהו משפחות, נשים וילדים במרכז השהייה.

ממונה על בירור פניות השוהים במרכז ודיווח

שהות משפחות, נשים וילדים במרכז שהייה

"פרק ה': הוראות שונות".

10. בחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – חיפוש בגוף ונטילת אמצעי זיהוי), התשנ"ו–1996⁸, בסעיף 1, בהגדרה "מקום משמורת מיוחד" ו"מוחזק במשמורת", בסופה יבוא "לרבות מקום משמורת כאמור בפסקה (2) להגדרה "מקום משמורת" שבסעיף 330(א) לחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), התשי"ד–1954⁹, ומוחזק במקום משמורת כאמור, ולרבות מרכז שהייה כהגדרתו בסעיף 32א לאותו חוק ושוהה במרכז שהייה כאמור";
11. בחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 3 והוראת שעה), התשע"ב–2012¹⁰, אחרי סעיף 9 יבוא:
- "הארכת תוקף 10. על אף הוראות סעיף 9, סעיפים 2, 4 ו-6 לחוק זה וסעיפים 33 עד 130 לחוק העיקרי כנוסחם בסעיף 5 לחוק זה, ימשיכו לעמוד בתוקפם עד תום שלוש שנים מיום תחילתו של חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 4 והוראת שעה), התשע"ד–2013¹¹."
12. בחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (הוראת שעה), התשע"ג–2013¹², בסעיף 1, ברישה, במקום "עד המועד הקבוע בסעיף 9" יבוא "עד תום התקופה האמורה בסעיף 10".
13. בחוק איסור הלבנת הון (הוראת שעה), התשע"ג–2013¹³, בסעיף 1, ברישה, במקום "עד תום שנה מהמועד האמור" יבוא "עד תום 18 חודשים מיום תחילתו של חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 4 והוראת שעה), התשע"ד–2013¹⁴."
14. סעיפים 3, 5, 8 ו-10 לחוק זה, יעמדו בתוקפם שלוש שנים מיום תחילתו של חוק זה. תוקף
15. הוראות סעיף 30א לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 5 לחוק זה, יחולו על מסתנן שנכנס לישראל לאחר תחילתו של חוק זה. תחולה

משה יעלון
שר הביטחון

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

יולי יואל אדלשטיין
יושב ראש הכנסת

שמעון פרס
נשיא המדינה

⁸ ס"ח התשנ"ו, עמ' 136; התשע"א, עמ' 1169.

⁹ ס"ח התשי"ד, עמ' 160.

¹⁰ ס"ח התשע"ב, עמ' 119.

¹¹ ס"ח התשע"ד, עמ' 74.

¹² ס"ח התשע"ג, עמ' 78.

¹³ ס"ח התשע"ג, עמ' 81.

¹⁴ ס"ח התשע"ד, עמ' 74.

